พระพุทธบาท ๔ รอย

ธรรมบท

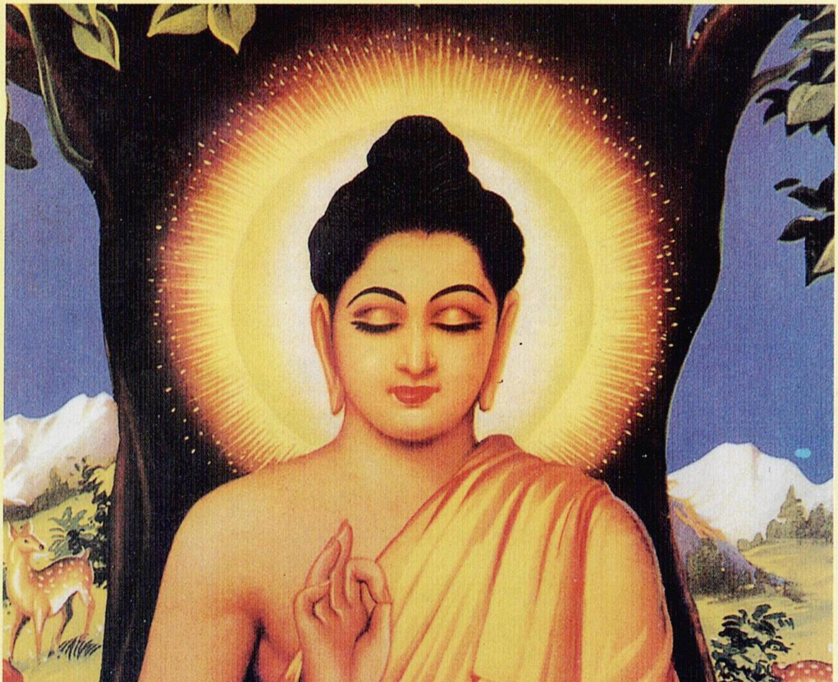

สพฺพทานํ ธมฺมทานํ ชินาติ

การให้ธรรมเป็นทาน

ชนะการให้ทั้งปวง

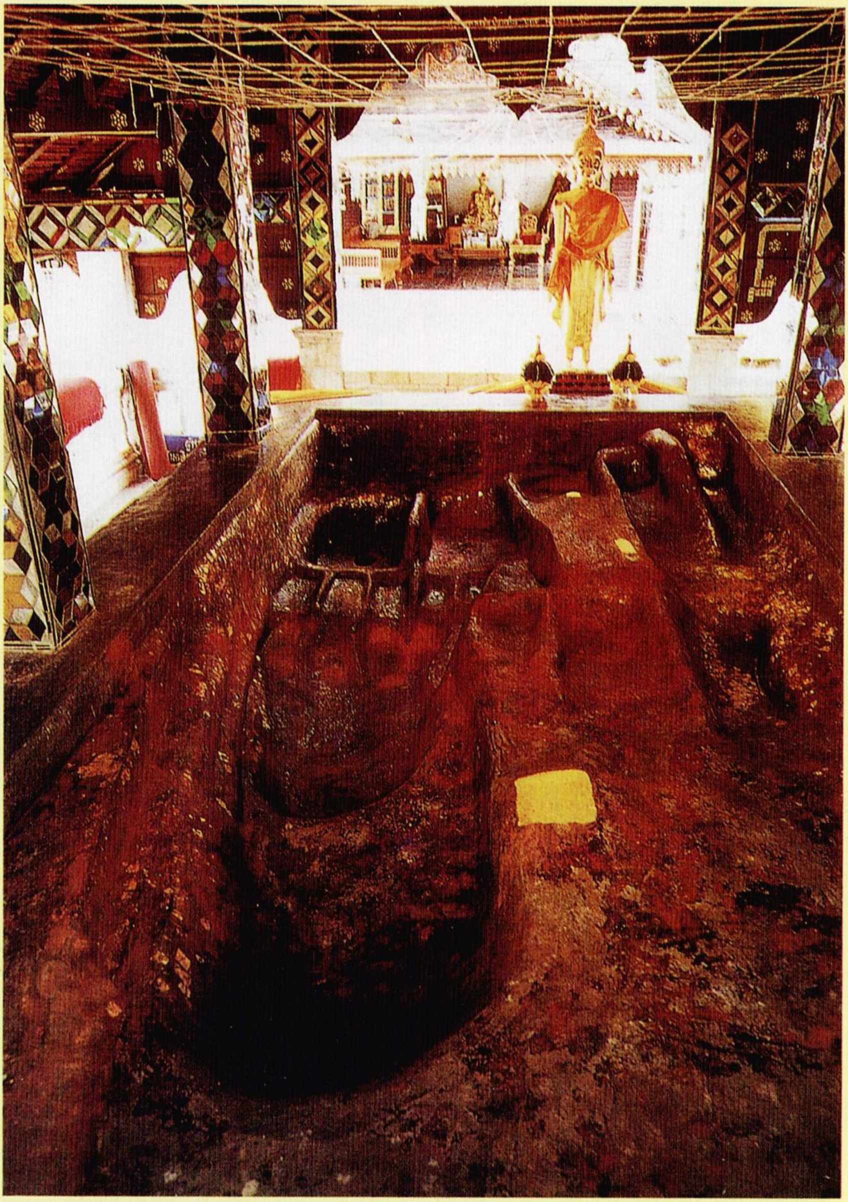

พระพุทธบาทสี่รอย

คำไหว้พระพุทธบาทสี่รอย

สาธุ โกสัมพิยัง อะวิทูเร เวภาระปัพพะเต กะกุสันโธ โกนาคะมะโน กัสสะโป โคตะโม
ปาทะเจติยัง ชินะธาตุ จะฐะ์เปตวา อะหัง วันทามิ ทูระโต

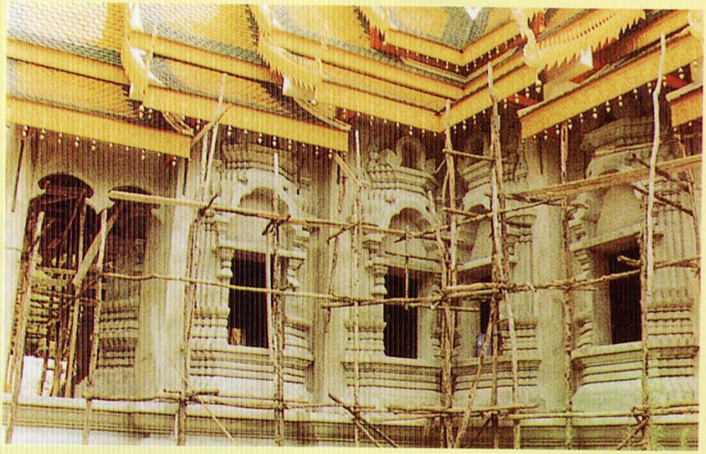

ภาพ : อุโบสถวัดพระพุทธบาทสี่รอย
ซึ่งอยู่ในระหว่างดำเนินการก่อสร้าง

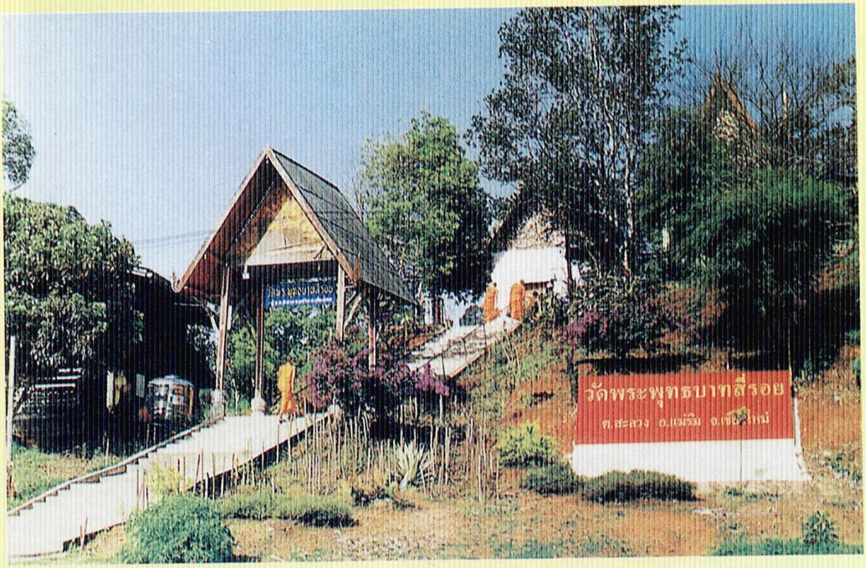

วัดพระพุทธบาทสี่รอย

ต. สะลวง อ.แม่ริม จ.เชียงใหม่

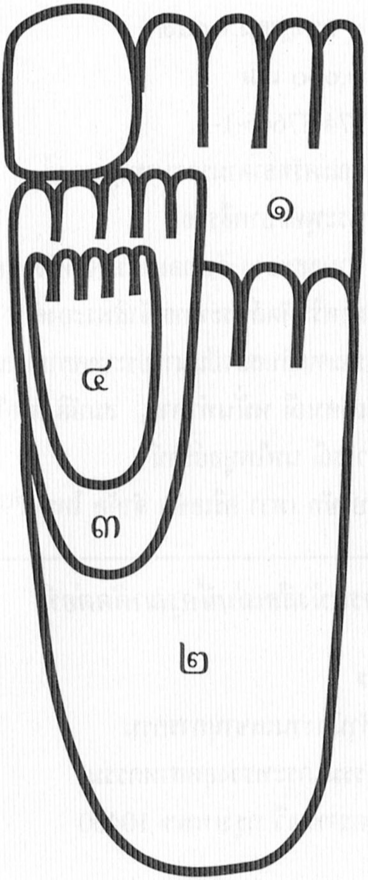

ภาพพระพุทธบาทสี่รอย

รอยพระพุทธบาทของพระพุทธเจ้าทั้งสี่พระองค์ที่ล่วงมาแล้ว ในภัทรกัปป์นี้คือ

รอยแรก	รอยพระพุทธบาทของพระพุทธเจ้ากกุสันธะ
รอยที่ ๒	รอยพระพุทธบาทของพระเจ้าโกนาคมนะ
รอยที่ ๓	รอยพระพุทธบาทของพระเจ้ากัสสปะ
รอยที่ ๔	รอยพระพุทธบาทของพระเจ้าโคตมะ

พิมพ์ครั้งที่	: ๙ กรกฎาคม ๒๕๔๓
จำนวนพิมพ์	: ๒,๐๐๐ เล่ม
ISBN	: 974-87646-1-3
จัดพิมพ์โดย	: คณะศรัทธาตามรอยบาทพุทธวงศ์
ภาพปกหน้า	: พระพุทธบาทสี่รอย ตำบลสะลวง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่
ภาพปกหลัง	: ฝ่าพระหัตถ์พระพุทธเจ้าสี่พระองค์ มณฑลสิบสองปันนา ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน
บรรณาธิการ	: **เกศมณี หมั่นทำการ,** สมบัติ ศรีอุไร
ที่ปรึกษา	: วรรณี นพไพบูลย์รัตน์
พิมพ์ที่	: บริษัท เทวา ครีเอชั่น จำกัด โทร. 791-9619,791-2428

ผู้เห็นคุณค่าต้องการหนังสือเล่มนี้กรุณาติดต่อที่

เกศมณี หมั่นทำการ
ฝ่ายประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขานุการกรม
กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม
ถนนพระรามที่ 6 เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400
โทร. 202-4416-7

วรรณี นพไพบูลย์รัตน์
1087/5 ถ.เพชรบุรี ปากซอยเพชรบุรี 27
แขวงมักกะสัน เขตราชเทวี
กรุงเทพฯ 10400

สมบัติ ศรีอุไร
111/201 ม.ดิเอมเมอรัลด์พาร์ท ถ.เรวดี ต.ตลาดขวัญ
อ.เมือง จ.นนทบุรี 11000

คำนำ

การจัดทำหนังสือธรรมบทเล่มนี้ เกิดขึ้นจากแรงบันดาลใจตลอดทั้งความตั้งใจ ที่เต็มเปี่ยม ด้วยความศรัทธาอย่างมั่นคงต่อพระพุทธศาสนา และขอน้อมถวายเป็นพุทธบูชา แด่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทุก ๆ พระองค์ ในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต พระบรมศาสดาของพวกเราชาวพุทธทุกคน เพื่อเป็นการระลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณ พระปัญญาธิคุณ และพระบริสุทธิ์คุณ ของพระพุทธเจ้าทุก ๆ พระองค์ อันสุดจะประมาณมิได้

เนื้อหาสาระสำคัญของหนังสือนี้ได้รวบรวมจากตำนานพระพุทธบาทสี่รอย ฉบับล้านนาไทยและตำนานพระพุทธเจ้าเลียบโลก ในส่วนที่เกี่ยวกับพระพุทธบาทสี่รอย และฝ่าพระหัตถ์สี่รอย รวมทั้งบทสวดมนต์ที่สำคัญต่าง ๆ โดยจัดพิมพ์เป็นรูปเล่มอย่างดี ความหนา ๓๕๖ หน้า

คณะผู้จัดทำหนังสือ ขออนุโมทนาแด่ทุกท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดทำหนังสือธรรมบท ด้วยความพากเพียรพยายามและอดทน จนเป็นผลสำเร็จ รวมทั้งผู้มีจิตศรัทธาบริจาคทรัพย์เป็นค่าใช้จ่ายในการจัดพิมพ์หนังสือ

ด้วยอานิสงส์แห่งบุญบารมีของการสร้างหนังสือเป็นธรรมทานในครั้งนี้ ขออุทิศบุญกุศลถวายแด่ พระพุทธเจ้าทุก ๆ พระองค์ พระธรรมเจ้า พระสงฆ์เจ้า พระปัจเจกพุทธเจ้าทุก ๆ องค์ พระโพธิสัตว์เจ้าทุก ๆ องค์ คุณบิดา คุณมารดา ทุกภพทุกชาติ คุณครูบาอาจารย์ทุกภพทุกชาติ เจ้ากรรมนายเวร โรคกรรมโรคเวรทุกภพทุกชาติ ตลอดทั้งถวายเป็นพระราชกุศลแด่บูรพมหากษัตริยาธิราชเจ้าทุก ๆ พระองค์ ทุก ๆ ราชวงศ์ พระบรมวงศานุวงศ์ ทุก ๆ พระองค์ พระสยามเทวาธิราช ทุก ๆ พระองค์ ตลอดจนสรรพสัตว์ทั้งหลายที่เป็นเพื่อนทุกข์ เกิด แก่ เจ็บ ตาย ขอให้ทุกท่านได้ถึงซึ่ง มนุษย์สมบัติ สวรรค์สมบัติ นิพพานสมบัติ ตามความปรารถนาทุกประการ เทอญ ฯ

คณะศรัทธาตามรอยบาทพุทธวงศ์
คณะผู้จัดทำ
๑๖ กรกฎาคม ๒๕๔๓
(วันอาสาฬหบูชา)

สารบัญ

หมวดที่ ๑ ....๑-๖๖

ตำนานพระพุทธบาทสี่รอย อ.แม่ริม จ.เชียงใหม่

ตำนานฝ่าพระหัตถ์ ๔ รอย มณฑลสิบสองปันนาประเทศ สาธารณรัฐประชาชนจีน

ตำนานพระบาทคู่ และฝ่าพระหัตถ์ จ.แม่ฮ่องสอน

พระศรีอริยเมตไตรยพุทธเจ้า

หมวดที่ ๒ บทนมัสการพระรัตนตรัย ๖๗-๗๘

คำถวาย ธูป เทียน ดอกไม้, คำกล่าวขอขมาพระรัตนตรัย, ขอสุมาพระรัตนตรัย (วันทาหลวง), คำบูชาพระรัตนตรัย, คำนมัสการพระรัตนตรัย บิดามารดา ครูบาอาจารย์, ปุพพภาคนมการ, (คำนมัสการพระพุทธเจ้า), ไตรสรณะคมน์, ถวายพรพระ, คำสมาทานศีล ๕, คำสมาทานศีล ๘, คำอาราธนาพระปริตร, คำอาราธนาธรรม

หมวดที่ ๓ ....๗๙-๘๘

ทำวัตรเช้า

ทำวัตรเย็น

หมวดที่ ๔ คำสรรเสริญพระสัมมาสัม พุทธเจ้าทุก ๆ ๘๙-๑๔๘
พระองค์ใน อดีต ปัจจุบัน และอนาคต

คำนมัสการ สมเด็จองค์ปฐมต้น, สัมพุทเธ, คำไหว้พิเศษ (ของครูบาศรีวิชัย), คำไหว้พระพุทธเจ้า ๓ กาล, บทสักการะพระพุทธบาทสี่รอย,บทสักการะรอยพระพุทธบาทของพระพุทธเจ้าทุก ๆ พระองค์, บทสักการะรอยฝ่าพระหัตถ์ของพระพุทธเจ้า ๔ รอย, พระคาถาพุทธคุณ,บทเรียกบารมี, มงคลจักรวาลใหญ่, ยอดพระกัณฑ์ไตรปิฎก, ธัมมะจัก-กัปปะวัตตะนะสุตตัง, บารมี ๓๐ ทัศ, บารมีพันชั้น,บารมี ๑๐ ทัศ, คาถาชินบัญชร, อานิสงส์คาถาชินบัญชร, พระคาถาโพธิบาท, คาถาป้องกันภัยทั้งสิบทิศ, มงคล

จักรวาลทั้งแปดทิศ, คาถาสุนทรีวาณี, คาถาอาการวัตรสูตร, เหตุพระอาการวัตรสูตร อานิสงส์พระอาการวัตรสูตร, คาถาพระธาระณะปริตร, ประวัติพระธาระณะปริตร

หมวดที่ ๕ คาถาบูชาพระธาตุประจำปีเกิดและพระธาตุต่าง ๆ......................๑๔๙-๑๖๔

พระธาตุเจดีย์ประจำปีเกิด, คาถาบูชาพระธาตุเจดีย์ประจำปีเกิด, คาถานมัสการพระธาตุศรีจอมทอง, พระธาตุเจดีย์ ประจำคนเกิดปีชวด, คาถาบูชาพระธาตุลำปางหลวง, พระธาตุเจดีย์ ประจำคนเกิดปีฉลู, พระธาตุเจดีย์ ประจำคนเกิดปีขาล, คำไหว้หลวงพ่อทันใจ วัดพระธาตุช่อแฮ, คาถาบูชาพระธาตุแช่แห้ง, พระธาตุเจดีย์, ประจำคนเกิดปีเถาะ, สำหรับผู้เกิดปีเถาะว่า, คาถาบูชาพระธาตุวัดพระสิงห์,พระธาตุเจดีย์ประจำคนเกิดปีมะโรง, คาถาบูชาพระเจดีย์พุทธคยา, พระธาตุเจดีย์ ประจำคนเกิดปีมะเส็ง, คาถาบูชาพระเจดีย์ชะเวดากอง (พระธาตุตะโก้ง), พระธาตุเจดีย์ ประจำคนเกิดปีมะเมีย คาถาบูชามหาธาตุ, พระเจดีย์ชะเวดากอง (จำลอง) ของหลวงปู่พระครูบาชัยยะวงศาพัฒนา, คาถาบูชาพระธาตุดอยสุเทพ, พระธาตุเจดีย์ ประจำคนเกิดปีมะแม, คาถาบูชาพระธาตุนครพนม, พระธาตุเจดีย์ ประจำคนเกิดปีวอก, คาถาบูชาพระธาตุหริภุญชัย, พระธาตุเจดีย์ ประจำคนเกิดปีระกา, คาถาบูชาพระธาตุเกตุแก้วจุฬามณี, พระธาตุเจดีย์ ประจำคนเกิดปีจอ, คาถาบูชาพระธาตุดอยตุง, พระธาตุเจดีย์ประจำคนเกิดปีกุน, คำไหว้พระธาตุลอม, คาถาบูชาพระบรมธาตุเจ้าดอยเกิ้ง, คำไหว้พระธาตุดอนเต้า, คาถาบูชา พระสัตตะมหาสถาน, คาถาบูชาพระพุทธบาท ๕ รอย, คาถาบูชาพระอัฏฐมหาสถาน, คาถาบูชาพระธาตุในพรหมโลกและดาวดึงส์, คาถาบูชาพระธาตุในจักรวาลทั้งหลาย, คาถาบูชาพระธาตุ ๘๔,๐๐๐ องค์ ในชมพูทวีป, คาถาบูชาพระธาตุในลังกา, คาถาเชิญเสด็จพระบรมสารีริกธาตุ, คาถาบูชาพระรัตนตรัยพระบรมสารีริกธาตุ, คาถาบูชาพระสีวะลี, คาถาบูชาพระอสีติมหาสาวก

หมวดที่ ๖ คาถาสวดสำหรับผู้ที่บำเพ็ญโพธิญาณ...................................๑๖๕-๑๗๑

นะโม เม, เมตเตยโย, ชัยบารมี (ทานนาวัง)

หมวดที่ ๗ อุปปาตะสันติ หรือ มหาสันติงหลวง....................................๑๗๒-๒๓๔

ประวัติพระคัมภีร์อุปปาตะสันติ, อุปปาตะสันติ, คันถารัมถะ (คำขึ้นต้นคัมภีร์)

หมวดที่ ๘ คาถาบูชาพระนพเคราะห์..๒๓๕-๒๕๗

เทวตาทิสสทักขิณานุโมทนา, ปัตติทานคาถา, สุมงคลคาถา (ปัจฉิมคาถา), เริ่มโมรปริตร, โมรปริตร, บูชาพระจันทร์, ปกิรณกคาถา, บูชาพระอังคาร, เริ่มขันธปริตร, ขันธปริตร, บูชาพระพุธ, รัตนสูตร, บูชาพระพฤหัสบดี, โพชฌังคปริตร, บูชาพระศุกร์, บูชาพระเสาร์, มงคลจักรวาฬน้อย, เริ่มอาฏานาฏิยปริตร, อาฏานาฏิยปริตร, บูชาพระเกตุ, คาถาบูชาดวงชะตา (ของเก่า),

หมวดที่ ๙ บทสวดมนต์พิเศษ..๒๕๘-๓๐๘

ไชยน้อย, ไชยใหญ่, พระมหาทิพมนต์, สลาการะวิชาสูตร, พุทธชัยมงคลคาถา (พาหุง), มหากรุณิโก, บทสวดมนต์พระประจำปีเกิด, คาถาพระประจำวันอาทิตย์, คาถาพระประจำวันจันทร์, คาถาพระประจำวันอังคาร, คาถาพระประจำวันพุธ, คาถาพระประจำวันพุธกลางคืน (พระราหู), คาถาพระประจำวันพฤหัสบดี, คาถาพระประจำวันศุกร์, คาถาพระประจำวันเสาร์, คาถาบูชาพระพุทธมหามณีรัตนปฏิมากร, คาถาบูชาพระพุทธชินราช, คาถาบูชาพระพุทธสิหิงค์, คาถามงกุฎพระพุทธเจ้า, คาถาพระเจ้า ๕ พระองค์

หมวดที่ ๑๐ คำถวายสังฆทานต่าง ๆ..๓๐๙-๓๒๙

หมวดที่ ๑

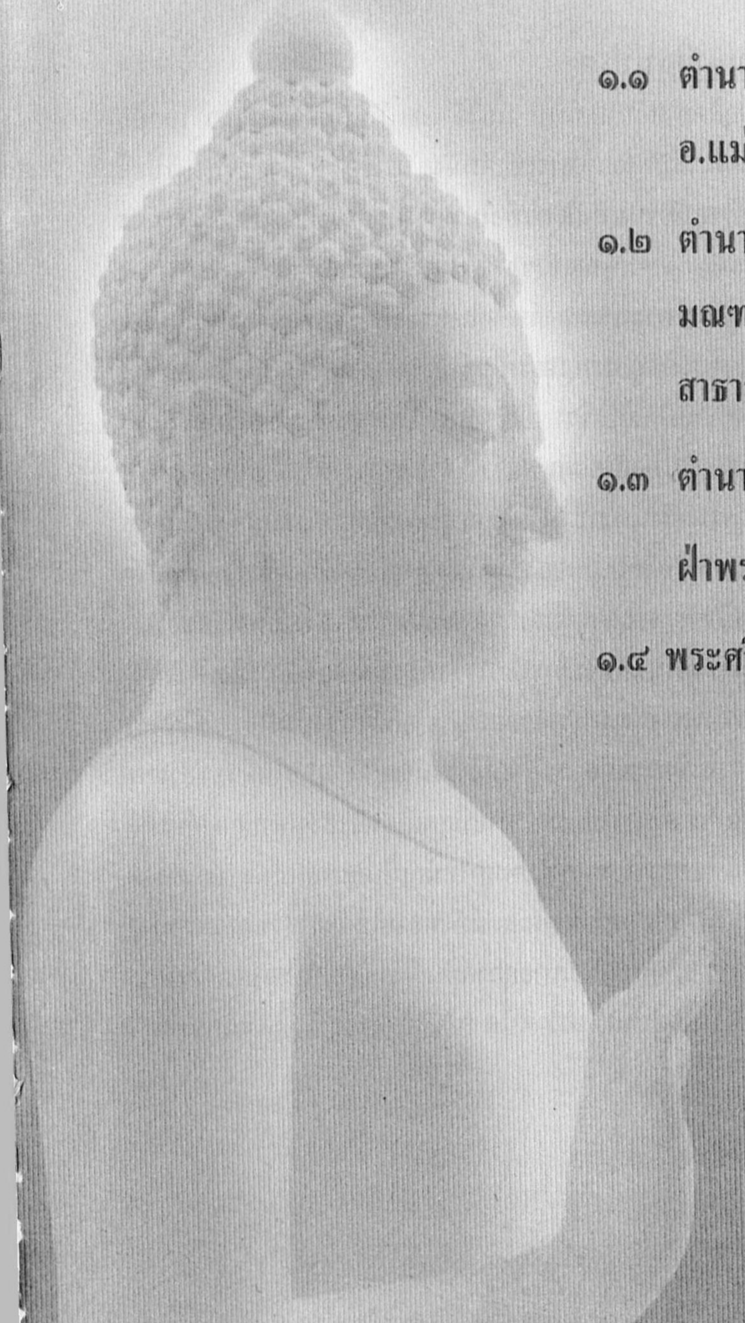

๑.๑ ตำนานพระพุทธบาทสี่รอย
อ.แม่ริม จ.เชียงใหม่

๑.๒ ตำนานฝ่าพระหัตถ์ ๔ รอย
มณฑลสิบสองปันนาประเทศ
สาธารณรัฐประชาชนจีน

๑.๓ ตำนานพระบาทคู่ และ
ฝ่าพระหัตถ์ จ.แม่ฮ่องสอน

๑.๔ พระศรีอริยเมตไตรยพุทธเจ้า

๑.๑ ตำนานพระพุทธบาทสี่รอย อ.แม่ริม จ.เชียงใหม่ ฉบับล้านนาไทย

ความเป็นมาของมหาศิลาเปรต

ย้อนไปในอดีตกาลอันไกลโพ้น นับได้ ๙๒ กัปป์ที่ล่วงมาแล้ว ในสมัยนั้นนั่นแล ได้มีพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์หนึ่ง ทรงพระนามว่า **"พระวิปัสสีสัมมาสัมพุทธเจ้า"** เสด็จอุบัติขึ้นมาในโลก เพื่อโปรดเวไนยสัตว์ให้ล่วงพ้นวัฏฏสงสาร เฉกเช่นเดียวกับพระสมณะโคดมพุทธเจ้าของเราในปรัตยุบันสมัยนี้

ในครั้งนั้น ยังมีพระสาวกองค์หนึ่งในพระวิปัสสีพุทธเจ้า มีฐานะเป็นพระสังฆนายก ปกครองพระภิกษุเถรานุเถระเป็นจำนวนมาก แต่พระสังฆนายกองค์นี้กลับแสวงหาปัจจัยทั้งสี่ อันได้แก่ จีวร บิณฑบาต เสนาสนะ คิลานะปัจจัยมากเกินสมควรได้มีคำสั่งออกไปทั่วสังฆมณฑลว่า "วัดของเรานี้ไม่เหมือนวัดอื่น ๆ ด้วยเป็นที่ชุมนุมของพระมหาเถระเจ้าทั้งหลายอยู่เนืองนิตย์ ฉะนั้น ขอให้พระภิกษุทั้งหลาย จงนำเอาปัจจัยสี่อันเป็นของสงฆ์ทั้งหลาย อันได้แก่ จีวร บิณฑบาต เสนาสนะ และคิลานะปัจจัย รวมทั้งแก้วแหวนเงินทองทั้งปวง มาให้แก่วัดของเราเพื่อว่าเราจะได้นำมาถวายทานแก่พระมหาเถระเจ้าทั้งหลายต่อไป" เมื่อพระภิกษุทั้งหลาย ได้รับคำสั่งของพระสังฆนายกดังนี้แล้ว ต่างก็ล้วนลำบากใจ แต่ไม่กล้าทักท้วงคัดค้านด้วยเกรงจะมีความผิด คงได้แต่จำใจนำของมามอบให้ที่วัดของพระสังฆนายกจนเต็มโบสถ์ เต็มวิหารไปหมด ท้ายที่สุดเมื่อพระสังฆนายกองค์นั้นได้มรณภาพลงไปแล้ว ก็ได้ตกนรก จมลงไปหมกไหม้อยู่ในอบายภูมิทั้ง ๔ ตลอดกาลนาน ด้วยผลกรรมที่ได้เบียดเบียนพระสงฆ์ทั้งหลายให้ต้องได้รับความลำบาก เมื่อชดใช้กรรมในนรกแล้ว อดีตพระสังฆนายกองค์นั้น ก็ได้เกิดมาเป็นเปรต มีนามว่า **"มหาศิลาหลวงใหญ่"** (เปรตหิน) พูดวาจาใด ๆ ไม่ได้ ด้วยสรีระกลายเป็นหิน

พระพุทธเจ้ากกุสันโธ เสด็จมาโปรดมหาศิลาเปรต และทรงเมตตาประทับรอยพระพุทธบาทไว้เหนือหินมหาศิลาเปรต เป็นรอยแรก โดยทรงประทานให้เอง

นับตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา จนกาลเวลาได้ล่วงเลยมาถึง ๙๒ กัปป์ ลุถึงสมัย **"พระพุทธเจ้ากกุสันโธ"** ซึ่งเป็นพระพุทธเจ้าองค์ที่ ๑ ในมหาภัทรกัปป์นี้ พระพุทธเจ้าพระองค์นั้นก็ได้เสด็จมาโปรดมหาศิลาเปรตแล้ว จึงทรงประทับรอยพระบาทไว้เหนือก้อนหินมหาศิลาเปรตนั้นเป็นรอยแรก และทรงมีพระมหากรุณาตรัสสอนมหาศิลาเปรต และให้ภาวนาบริกรรมคาถาว่า "อัปปะกิจโจ อัปปะกิจโจ" ซึ่งหมายถึง เป็นนักบวชควรทำตนเป็นผู้มีภาระน้อย เพราะการมีภาระมากไม่ใช่ทางบรรลุมรรคผลนิพพาน จะกลายเป็นมารมาผูกมัดจิตใจ ทำให้ตนต้องไปตกอยู่ในอบายภูมิ

พระพุทธเจ้าโกนาคมโน เสด็จมาโปรดมหาศิลาเปรต และทรงเมตตา ประทับรอยพระพุทธบาท เป็นรอยที่ ๒ โดยทรงประทานให้เอง ซ้อนรอยพระพุทธบาทของพระพุทธเจ้ากกุสันโธ

ภายหลังที่พระพุทธเจ้ากกุสันโธ ได้เสด็จดับขันธปรินิพพานไปแล้ว ก็มาถึงสมัยของ**พระพุทธเจ้าโกนาคมโน** พระองค์ก็ได้เสด็จมาที่มหาศิลาเปรตและได้ตรัสสอนมหาศิลาเปรต ให้ภาวนาบริกรรมคาถาว่า "สัลละหุกะวุตติ" ไปตลอดจะได้หลุดพ้นจากความเป็นเปรตในภายภาคหน้า จากนั้นพระพุทธเจ้าโกนาคมโนก็ได้ทรงประทับรอยพระบาทซ้อนไว้ในรอยพระบาทของพระพุทธเจ้ากกุสันโธเป็นรอยที่ ๒ (ซึ่งมีขนาดเล็กกว่ารอย ที่ ๑)

พระพุทธเจ้ากัสสโป เสด็จมาโปรดมหาศิลาเปรตและทรงเมตตาประทับรอยพระพุทธบาท เป็นรอยที่ ๓ โดยประทานให้เอง ซ้อนรอยพระพุทธบาทของพระพุทธเจ้าทั้ง ๒ พระองค์ในมหาภัทรกัปป์นี้

ครั้นเมื่อพระพุทธเจ้าโกนาคมโน ได้เสด็จดับขันธปรินิพพานไปแล้ว ก็มาถึงสมัย**พระพุทธเจ้ากัสสโป** ซึ่งพระองค์ก็ได้เสด็จมาโปรดมหาศิลาเปรต ด้วยเหตุผล ๒ ประการ คือเพื่อทรงชี้แนวทางตรงไปสู่พระนิพพานหนึ่ง และเพื่อให้มหาศิลาเปรตนั้น พ้นจากปิตติวิสัย (แดนของเปรต) อีกประการหนึ่ง พระพุทธเจ้ากัสสโป จึงเสด็จมาโปรดที่มหาศิลาเปรต เป็นพระองค์ที่ ๓ และได้ทรงมีพระพุทธดำรัสตรัสชี้แนะให้มหาศิลาเปรตนั้น ภาวนาบริกรรมคาถาว่า **"อัปปะคัพโภ อัปปะ-คัพโภ"** ด้วยทรงมีพระมหากรุณาให้พ้นจากความเป็นหิน แล้วจึงได้ทรงประทับรอยพระบาท ซ้อนไว้ในรอยพระบาทของพระพุทธเจ้า ทั้ง ๒ พระองค์ ปรากฏเป็นรอยที่ ๓ ขึ้นมา (ซึ่งมีขนาดเล็กกว่ารอยพระพุทธบาท ทั้ง ๒ รอย)

พระพุทธเจ้าโคตโม (พระพุทธเจ้าองค์ปัจจุบัน) เสด็จมาโปรดมหาศิลาเปรต ณ เวภารบรรพต (วัดพระพุทธบาทสี่รอยในปัจจุบันนี้) และทรงเมตตาประทับรอยพระพุทธบาท เป็นรอยที่ ๔ โดยประทานให้เองซ้อนรอยพระพุทธบาทของพระพุทธเจ้าทั้ง ๓ พระองค์ในมหาภัทรกัปปีนี้

ภายหลังจากที่**พระพุทธเจ้ากัสสโป** ได้เสด็จดับขันธปรินิพพานไปแล้ว ก็มาถึงพุทธสมัยแห่งพระศาสนาของ**พระพุทธเจ้าโคตโม(พระสมณะโคดม)** ได้เสด็จจาริกประกาศธรรมโปรดเวไนยสัตว์ไปตามสถานที่ต่าง ๆ พร้อมด้วยพุทธสาวก ๕๐๐ องค์ มีพระสารีบุตร พระโมคคัลลานะ และ พระอานนท์ เป็นต้น จนกระทั่งเสด็จมายังปัจจันตประเทศ (ประเทศไทยในปัจจุบัน) ถึงเทือกเขาตอนเหนือของประเทศชื่อ เวภารบรรพต (สถานที่แห่งนี้) และได้แวะเสวยจังหันอยู่บนเขาเวภารบรรพตแห่งนี้ เมื่อพระพุทธองค์เสวยจังหันเสร็จ ขณะประทับอยู่ที่นั่นก็ได้ทรงทราบด้วยพระญาณสมาบัติว่าบนเทือกเขาแห่งนี้ ได้มีรอยพระพุทธบาทของพระพุทธเจ้าที่มาตรัสรู้ก่อนในภัทรกัปนี้ ประทับอยู่บนก้อนหินก้อนใหญ่ พระองค์ก็ทรงเล็งดู**รอยพระพุทธบาทแห่งพระพุทธเจ้าทั้ง ๓ พระองค์** คือ **พระพุทธเจ้ากกุสันโธ, พระพุทธเจ้าโกนาคมโน, พระพุทธเจ้ากัสสโป**

ในวาระนั้น **พระพุทธเจ้าโคตโม** ได้มีพระพุทธดำรัสกับพระอานนท์ว่า

"ดูกรอานนท์ ก้อนศิลาอันงามวิเศษที่เป็นเหตุโปรดสัตว์ทั้งหลาย ยัง

ปรากฏมีอยู่ฤๅ”

พระอานนท์ พุทธอุปัฏฐาก จึงกราบทูลว่า

“ภันเต ภะคะวา ก้อนหินนี้มีรอยพระพุทธบาทใหญ่ ๓ รอย งดงามยิ่งนัก เหมือนรอยพระพุทธบาทของพระศาสดา พระพุทธเจ้าข้า”

จากนั้น พระพุทธเจ้าโคตโม จึงได้ตรัสถึงอดีตกาลที่ได้ผ่านมาแล้วแต่ปางบรรพ์ประทานแก่พระอานนท์และพุทธสาวก ว่า

“ดูกรอานนท์ ก้อนศิลานี้มิใช่ศิลาแท้จริงดอก แต่เป็นก้อนอสุรา ที่กลับกลายเป็นก้อนศิลา (เป็นศิลาเปรต) ศิลานี้เคยเป็นพุทธสาวกในพระพุทธเจ้า พระนามว่า วิปัสสี สมัยนั้นท่านเป็นพระสังฆนายก ถืออำนาจบาตรใหญ่ บังคับเอาของของคนอื่นมาเป็นของตน ตนเองเป็นพระภิกษุ แต่มักมาก ถือว่าตนเองฉลาดคิดว่าตนเองได้ของมาโดยบริสุทธิ์ โดยมิได้คำนึงถึงความผิดถูกตามพระธรรมวินัยถือว่าตนเองเป็นศิษย์ของพระพุทธเจ้าแลเป็นใหญ่เอาของของสงฆ์มาใช้ตามอำเภอใจจึงทำให้เกิดเป็นศิลาเปรตอยู่ในบัดนี้ **พระพุทธเจ้าทั้ง ๓ พระองค์ที่ล่วงมาแล้วในอดีตกาล ได้ทรงประทับรอยพระพุทธบาทไว้ ณ ที่นี้ ทุกพระองค์ และแม้พระศรีอริยเมตไตรย ก็จักเสด็จมาประทับรอยพระพุทธบาทไว้ ณ ที่นี้ และจักประทับรอยพระพุทธบาทสี่รอยนี้ให้เป็นอันหนึ่งอันเดียว (คือประทับลบทั้งสี่รอยให้เหลือรอยเดียว)”**

เมื่อพระพุทธองค์ตรัสแก่สาวกทั้งหลายเสร็จแล้ว พระองค์ก็เสด็จประทับรอยพระบาทซ้อนรอยพระบาทของพระพุทธเจ้า ทั้ง ๓ พระองค์ แล้วก็ทรงอธิษฐานว่า ในเมื่อกูตถาคตนิพพานไปแล้ว เทวดาทั้งหลายก็จักนำเอาพระธาตุของกูตถาคตมาบรรจุไว้ที่รอยพระพุทธบาทนี้ ในเมื่อกูตถาคตนิพพานไปแล้ว ๒,๐๐๐ ปี พระพุทธบาทสี่รอยนี้ก็จักปรากฏแก่ปวงมนุษย์และเทวดาทั้งหลาย เพื่อมนุษย์และเทวดาทั้งหลายจักได้มากราบไหว้และสักการะบูชา เมื่อทรงอธิษฐานและทำนายไว้ดังนี้แล้ว จึงมีรอยพระบาทของพระพุทธเจ้า ๔ พระองค์ จึงกำเนิดเป็นพระพุทธบาทสี่รอย

เมื่อพระพุทธองค์ประทับรอยพระบาทแล้ว ก็เสด็จไปเชตวันอาราม อัน

มีในเมืองสาวัตถีนั้นแล เมื่อพระพุทธเจ้าปรินิพพานไปแล้ว เทวดาทั้งหลาย ก็นำเอาพระบรมสารีริกธาตุของพระพุทธองค์มาบรรจุไว้ที่พระพุทธบาทสี่รอยและเมื่อพระพุทธองค์ปรินิพพานล่วงแล้วประมาณ ๒,๐๐๐ วัสสา (ปี) เทวดาทั้งหลายต้องการให้พระพุทธบาทสี่รอยปรากฏแก่คนทั้งหลาย ตามที่พระองค์ทรงอธิษฐานไว้ ก็จึงเนรมิตเป็นรุ้ง (เหยี่ยว) ตัวใหญ่ บินลงมาจากเวภารบรรพต อันเป็นที่ตั้งแห่งพระพุทธบาทสี่รอยในปัจจุบันนี้ ไปจับลูกไก่ของชาวบ้าน (พรานป่า) ที่อาศัยอยู่เชิงเขาเวภารบรรพต แล้วบินกลับขึ้นไปสู่ยอดเขา พรานป่าโกรธมากจึงติดตามขึ้นไปคิดว่าจะยิงเสียให้ตายมันก็ติดตามไปค้นหาดู แต่ก็ไม่เห็นรุ้งตัวนั้นอีก เห็นแต่รอยพระพุทธบาทสี่รอยอันอยู่บนพื้นใต้ต้นไม้และเถาวัลย์ พรานป่าผู้นั้นจึงทำการสักการะบูชา เสร็จแล้วก็ลงจากภูขา พอมาถึงหมู่บ้านก็บอกเล่าแก่ชาวบ้านทั้งหลาย คนทั้งหลายที่ทราบก็พากันไปสักการะบูชา และเรียกขานพระพุทธบาทนั้นว่า **พระบาทรังรุ้ง (รังเหยี่ยว)**

บูรพมหากษัตริย์ในอดีตของล้านนา และเชื้อพระวงศ์ และบูรพมหากษัตริย์ของไทย ที่เคยเสด็จไปกราบไหว้ และสักการะบูชารอยพระพุทธบาทสี่รอย

ในสมัยนั้นมีพระยาตนหนึ่งชื่อว่า พระยาเม็งราย เสวยราชสมบัติในเมืองเชียงใหม่ ได้ทราบข่าวจึงมีพระราชศรัทธาประสงค์จะเสด็จขึ้นไปกราบบูชาพระพุทธบาทสี่รอย ครั้นแล้วได้เสด็จพร้อมด้วยพระราชเทวีและเสนาอมาตย์พร้อมกับบริวารทั้งหลาย และเมื่อทรงกราบนมัสการเสร็จแล้ว พระองค์พร้อมด้วยพระราชเทวีและบริวารทั้งหลาย จึงเสด็จกลับสู่เมืองเชียงใหม่ เสวยราชสมบัติราบเมี้ยน (สิ้น) อายุขัยแล้ว พระโอรสและพระนัดดาที่สืบราชสมบัติต่อมา ก็เจริญตามรอยพระยุคลบาทและได้ขึ้นมากราบพระพุทธบาททั้งสี่รอย ทุก ๆพระองค์ หลังจากนั้นมา **พระบาทรังรุ้ง** หรือ **รังเหยี่ยว** นี้ก็เปลี่ยนชื่อเป็น **"พระพุทธบาทสี่รอย"**

มาในสมัยยุคหลัง คนทั้งหลายจึงเรียกขานกันว่า พระพุทธบาทสี่รอย เพราะมีรอยพระพุทธบาทประทับซ้อนกันถึงสี่รอย คือมี**รอยพระพุทธบาทของพระพุทธเจ้าทั้งสี่พระองค์ที่ล่วงมาแล้ว ในภัทรกัปป์นี้ คือ รอยพระพุทธ**

บาทของพระพุทธเจ้ากกุสันโธ ซึ่งเป็นรอยแรกเป็นรอยใหญ่ยาว ๑๒ ศอก รอยพระพุทธบาทของพระพุทธเจ้าโกนาคมโน เป็นรอยที่ ๒ ยาว ๙ ศอก รอยพระพุทธบาทของพระพุทธเจ้ากัสสโป เป็นรอยที่ ๓ ยาว ๗ ศอก รอยพระพุทธบาทของพระพุทธเจ้าโคตโม (องค์ปัจจุบันนี้) เป็นรอยที่ ๔ รอยเล็กสุด ยาว ๔ ศอก เมื่อมาถึงพระยาธรรมช้างเผือกผู้ครองนครเมืองเชียงใหม่ พร้อมด้วยบริวาร ๕๐๐ คน ก็เสด็จขึ้นไปกราบสักการะบูชาพระพุทธบาทสี่รอย และได้สร้างพระวิหารครอบพระพุทธบาทสี่รอยไว้ชั่วคราว โดยแต่เดิมถ้าใครจะดูรอยพระพุทธบาทสี่รอยบนยอดหินก้อนใหญ่ ต้องใช้บันไดพาดขึ้นไปดู ซึ่งก็คงขึ้นได้เฉพาะผู้ชายเท่านั้น ดังนั้น พระยาธรรมช้างเผือก จึงรับสั่งให้สร้างแท่นยืนคล้าย ๆ นั่งร้านรอบ ๆ ก้อนหินที่มีพระพุทธบาทสี่รอย เพื่อที่ผู้หญิงจะได้เห็นรอยพระพุทธบาทด้วยและได้สร้างหลังคาชั่วคราวมุงไว้

ต่อมาพระชายาเจ้าดารารัศมี ได้เสด็จขึ้นไปกราบนมัสการพระพุทธบาทสี่รอย และได้มีศรัทธาก่อสร้างวิหารเพื่อเป็นการสักการะบูชารอยพระพุทธบาทไว้ ๑ หลัง หลังเล็ก ถวายเป็นพุทธบูชา ปัจจุบันได้บูรณะปฏิสังขรณ์แล้วทั้งหลัง จะเหลือไว้แต่ผนังวิหาร พื้นวิหาร และแท่นพระซึ่งยังเป็นของเดิมอยู่ ถ้าหากท่านใดมีโอกาสขึ้นไปกราบนมัสการพระพุทธบาทสี่รอย ก็จะเห็นวิหารแห่งนี้

นอกจากนี้ หลักฐานในกาลวัตถุที่สำคัญอย่างยิ่งอีกประการหนึ่ง ได้ปรากฏอยู่ในหนังสือโบราณ **"คำให้การของขุนหลวงหาวัด"** ซึ่งเป็นหนังสือบันทึกเรื่องราวของกรุงศรีอยุธยาตั้งแต่ต้นจนอวสาน ที่พระเจ้ามังระกษัตริย์พม่ามีพระบัญชาให้อาลักษณ์บันทึกจากถ้อยรับสั่งของเจ้าฟ้าอุทุมพร (ขุนหลวงหาวัด) ภายหลังจากเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ ๒ เมื่อปี ๒๓๑๐ ไว้อย่างละเอียด โดยตอนหนึ่ง ได้กล่าวถึงเมื่อคราวที่สมเด็จพระนเรศวรมหาราช เสด็จไปทรงนมัสการพระพุทธบาทสี่รอย (สมัยโบราณเรียก **รอยพระพุทธบาทรังรุ้ง** หรือ **รอยพระพุทธบาทเขารังรุ้ง**) ไว้อย่างชัดเจนว่า

"สมัยสมเด็จพระนเรศวรยกทัพไปรบที่เมืองหาง พระองค์ทรงทราบว่ามีรอยพระพุทธบาทอยู่บนยอดเขา เรียก "เขารังรุ้ง" จึงได้เสด็จขึ้น

ไปนมัสการ ทรงเปลื้องเครื่องทรงทั้งสังวาลย์และภูษา แล้วทรงถวายไว้ในรอยพระพุทธบาท และทำสักการะบูชาด้วย ธง ธูปเทียน ข้าวตอกดอกไม้ มีเครื่องทั้งปวงเป็นอันมาก แล้วจึงทำการพิธีสมโภชอยู่เจ็ดราตรี”

จากข้อความประวัติศาสตร์ดังกล่าวนี้เอง ทำให้เราได้ทราบข้อเท็จจริงในทางโบราณคดีเพิ่มเติมอีกประการหนึ่งว่า โดยแท้จริงแล้ว รอยพระพุทธบาทในประเทศไทยรอยแรกที่คนไทยได้ค้นพบและรู้จักมักคุ้นนั้นก็คือ **พระพุทธบาทสี่รอย** อันประดิษฐานอยู่ ณ เขตอำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ในปัจจุบันนี้เอง ในขณะที่รอยพระพุทธบาทที่จังหวัดสระบุรี ณ เขาสัจจพันธ์นั้น ได้รับการค้นพบเจอในรัชสมัยพระเจ้าทรงธรรม ซึ่งเป็นยุคหลังจากรัชสมัยแห่งสมเด็จพระนเรศวรมหาราชถึงกว่า ๕ ศตวรรษ จากสาสน์ของกรมพระยาดำรงราชานุภาพ พระบิดาแห่งประวัติศาสตร์ไทยทรงบันทึกไว้ว่า **พระพุทธบาทสี่รอยแห่งนี้ เป็นพระพุทธบาทที่เก่าแก่ที่สุดในประเทศไทย** แม้กรุงศรีอยุธยาก็ยังจำลองรอยพระพุทธบาทไปไว้ที่ปราสาทนครหลวงที่วัดจันทร์ลอย ที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

พระอริยสงฆ์ที่สำคัญของล้านนาและของประเทศไทย ที่เคยธุดงค์เพื่อไปกราบสักการะบูชารอยพระพุทธบาทสี่รอย

เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๗๒ ครูบาศรีวิชัย นักบุญแห่งล้านนาไทยก็ได้ขึ้นไปกราบนมัสการพระพุทธบาทสี่รอย และได้รื้อพระวิหารที่เจ้าพระยาธรรมช้างเผือกสร้างไว้ชั่วคราวนั้นเสียแล้วได้สร้างวิหารใหม่ครอบรอยพระพุทธบาทไว้ และได้ฉาบปูนครอบรอยพระพุทธบาทสี่รอย เพื่อรักษาให้อยู่ค้ำชูพุทธศาสนาสืบไปตลอดกาลนาน

ด้วยวัดพระพุทธบาทสี่รอย เป็นที่ประดิษฐานรอยพระพุทธบาทของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึง ๔ พระองค์ คือ พระพุทธเจ้ากกุสันโธ พระพุทธเจ้าโกนาคมโน พระพุทธเจ้ากัสสโป พระพุทธเจ้าโคตโม (องค์ปัจจุบัน) จึงนับได้ว่าเป็นปูชนียสถานที่มีความสำคัญมาก เป็นที่สักการะบูชาของทั้งมนุษย์และเทวดาทั้งหลาย ซึ่งพระพุทธบาททั้งสี่รอยนี้ ครูบาอาจารย์ พระธุดงค์กรรมฐานสายครูบาเจ้าศรีวิชัย หลายองค์อาทิเช่น ครูบาหน้อย ชยวํโส วัดบ้านปง,ครูบาอิน อินฺโท วัดฟ้าหลั่ง, ครูบาอินแก้ว, ครูบาดวงดี วัดท่าจำปี, ครูบาบุญปั๋น ธมฺมปญฺโญ วัดร้องขุ้ม,

ครูบาชัยยะวงศาพัฒนา วัดพระพุทธบาทห้วยต้ม ฯลฯ พระอาจารย์ทอง วัดพระธาตุศรีจอมทอง, ครูบาเทือง นาถสีโล วัดบ้านเด่น เป็นต้น และพระธุดงค์กรรมฐานในสายหลวงปู่มั่น ได้แก่ หลวงปู่มั่นภูริทตฺโต วัดป่าสุทธาวาส สกลนคร, หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ วัดดอยแม่ปั๋ง เชียงใหม่, หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม วัดป่าอรัญญวิเวก นครพนม, หลวงปู่เทสก์ เทสรํสี วัดหินหมากเป้ง หนองคาย, หลวงปู่หล้า ตาทิพย์ วัดป่าตึง เชียงใหม่, หลวงปู่ชอบ ฐานสโม วัดป่าสัมมานุสรณ์ เลย, หลวงปู่สิม พุทฺธจาโร สำนักสงฆ์ถ้ำผาปล่อง เชียงใหม่, หลวงปู่จาม, พระอาจารย์เปลี่ยน ปญฺญาปทีโป และอีกหลายองค์ ในสายพระอาจารย์มั่น นอกจากนี้ยังมีหลวงปู่สี ฉนฺทสิริ วัดเขาถ้ำบุญนาค นครสวรรค์ (ได้ยาอายุวัฒนะจากบริเวณป่าใกล้วัดพระพุทธบาทสี่รอย) หลวงปู่โต๊ะ อินฺทสุวณฺโณ วัดประดู่ฉิมพลี กรุงเทพมหานคร, หลวงพ่ออุตตมะ อุตฺตมรมฺโภ วัดวังก์วิเวการาม (ได้ธุดงค์ไปองค์เดียวเพื่อไปกราบนมัสการเมื่อ ๔๐ กว่าปีมาแล้ว ราว พ.ศ. ๒๔๙๐) และหลวงพ่อสมควร วัดถือน้ำ นครสวรรค์, หลวงปู่เมฆ วัดป่าขวางพระเลไลย์ สงขลา ได้เคยเดินธุดงค์ขึ้นไปนมัสการมาแล้วและได้รับรองว่าเป็นรอยพระพุทธบาทที่แท้จริง

นอกจากนี้ยังได้รับคำยืนยันรับรองของหลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม วัดอรัญญวิเวก จังหวัดนครพนม ว่า รอยพระพุทธบาท ดังกล่าวเป็นรอยพระพุทธบาท ๔ รอยของพระพุทธเจ้าทั้ง ๔ พระองค์ในมหาภัทรกัปป์นี้จริง และเป็นสัญลักษณ์แห่งมหาภัทรกัปป์ ที่สำคัญสูงสุดในจักรวาล และรอยพระพุทธบาททั้ง ๔ รอยนี้ประดิษฐานอยู่ที่วัดพระพุทธบาทสี่รอย ตำบลสะลวง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่

นอกจากนี้ **หลวงปู่สิม พุทฺธจาโร**ซึ่งเคยเดินขึ้นไปนมัสการมาแล้วเช่นกัน ดังธรรมเทศนาของท่านตอนหนึ่ง (คัดลอกมาจากหนังสือพุทธาจารานุสรณ์ ที่แจกในงานพระราชทานเพลิงศพ หลวงปู่สิม พุทฺธจาโร สำนักสงฆ์ถ้ำผาปล่อง อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่ พุทธศักราช ๒๕๓๖)

"ในเขตเชียงใหม่นี้ ยังมีพระบาทสี่รอยอยู่ในเขตอำเภอแม่ริม แต่ว่าลึกเข้าไปในภูเขา หลวงปู่ผู้เทศน์ไปดูแล้วไปกราบไหว้ มันเป็นก้อนหินก้อนใหญ่ เป็นก้อนสี่เหลี่ยมขึ้นไปอยู่ข้างริมแม่น้ำ พระพุทธเจ้ากกุสันโธ ได้มาตรัสรู้ในโลก

ท่านก็มาเหยียบรอยพระพุทธบาทไว้ในยอดหินก้อนนั้น ยาวขนาด ๑๒ ศอก เมื่อหมดศาสนาพระพุทธเจ้ากกุสันโธแล้ว พระพุทธเจ้าโกนาคมโน ก็มาตรัสรื้อขนสัตว์ไปอีก ก่อนนิพพานท่านก็มาเหยียบไว้ที่พระบาทแม่ริมนี้ เป็นรอยที่สอง (ขนาด) ลดลงมา มาถึงพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากัสสโปมาตรัสรู้ ท่านก็มาเหยียบไว้ได้สามรอย และพระพุทธเจ้าโคดมมาตรัสรู้ ก่อนที่ท่านจะนิพพานก็เหยียบรอยพระบาทไว้ในหินก้อนเดียวกัน จึงให้ชื่อว่า **พระพุทธบาทสี่รอย** ยังมีพระศรีอริยเมตไตรยโพธิสัตว์จะมาตรัสรู้แล้วโปรดเวไนยสัตว์ ก็มาเหยียบไว้อีก เรียกว่าแผ่นดินที่เราเกิดนี้ นับว่าเป็นแผ่นดินที่ร่ำรวยที่สุด แผ่นดินนี้ เรียกว่า ภัทรกัปป์ มีพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาตรัสรู้ได้ห้าพระองค์ พระพุทธเจ้าองค์ใดมาตรัสสอนก็ตาม ก็สอนให้มนุษย์และเทวดาทั้งหลายบำเพ็ญทาน รักษาศีล ภาวนา ละกิเลสความโกรธ ความโลภ ความหลง อันเก่านี้แหละ เมื่อใดปฏิบัติภาวนาบารมีเต็มแล้ว ก็รู้แจ้งพระนิพพาน เมื่อรูปนามแตกดับแล้วไปสู่นิพพานไม่ต้องมาเวียนว่ายตายเกิดในโลกอันแสนทุรกันดารนี้อีกต่อไป”

<u>สถานที่ประดิษฐานของพระพุทธบาทสี่รอยดั้งเดิม ที่มีผู้รู้บางท่านสันนิษฐานไว้</u>

มีผู้รู้บางท่านสันนิษฐานว่า ความจริงแล้ว หินก้อนนี้อยู่ที่ป่าหิมพานต์ แต่นักปราชญ์บางท่านกล่าวว่า หินนั้นได้ตั้งอยู่ ณ ที่นี้ ส่วนผู้ที่จะกล่าวแก้ควรบอกว่า ป่าก็ดี เขาก็ดีที่มีเมฆหมอกปกคลุมอยู่ไม่ขาดทั้งกลางวันกลางคืนที่แห่งนั้นจึงได้ชื่อว่า ป่าหิมพานต์ ธรรมชาติของเปรตทั้งหลาย ไม่เคยมีตัวมีตนในเมืองมนุษย์ แต่ธรรมชาติของเปรตทั้งหลาย ย่อมเกิดเป็นตัวเป็นตนในป่าหิมพานต์เท่านั้น หากแต่พระอริยสาวกที่มีอิทธิปาฏิหาริย์ได้อัญเชิญมาด้วยกำลังฤทธิ์ เพื่อที่จะให้เป็นที่กราบไหว้และสักการะบูชาแก่ชาว “ตามิละ”(ลัวะ)

พวกชาวเขา (ลัวะ) และคน “ยาง” หากมารักษาและสักการะรอยพระพุทธบาทแล้ว ฝนฟ้าก็จักตกต้องตามฤดูกาลเป็นอันดี ด้วยพุทธานุภาพ และแม้ในกาลอนาคต พระศรีอริยเมตไตรยพุทธเจ้า ก็จักเสด็จมาประทับรอยพระพุทธบาทไว้ที่หินก้อนนี้อีกเป็นรอยที่ ๕ จนล่วงไปอีกราว ๒,๐๐๐ ปี หินก้อนนี้ก็จะแตกสลายลง บังเกิดเป็นมนุษย์ขึ้น ซึ่งมนุษย์คนนี้จะได้บวชในพระพุทธศาสนา สำเร็จ

มรรคผลนิพพานในสมัยพระศาสนาแห่งพระศรีอริยเมตไตรยพุทธเจ้า นั่นแล ฯ

ยังมีพระผู้รอบรู้พระไตรปิฎกองค์หนึ่ง ถามว่า "พระบาท ๔ รอยนี้ จะเจริญรุ่งเรืองเมื่อใด"

ผู้ที่จะกล่าวแก้ปัญหาควรกล่าวว่า "ดูกรท่านทั้งหลาย อันบาลีแห่งพระพุทธเจ้า กล่าวไว้ว่า ปฐมเบื้องต้น มัชฌิมะเบื้องกลาง ปัจฉิมะเบื้องปลาย เหตุบาลีว่า อาทิกัลยาณัง งามในเบื้องต้น มัชเฌกัลยาณัง งามในท่ามกลาง ปริโยสานกัลยาณัง งามในที่สุด งามในที่แล้ว(ที่สุด) แห่งศาสนาพระพุทธเจ้า พระพุทธบาท ๔ รอยนี้ จักเจริญรุ่งเรืองงามในท่ามกลางศาสนาจริงแล ฯ"

ดังนั้น ก็นับว่าพระพุทธบาทสี่รอยนี้ เป็นปูชนียสถานที่สำคัญ เป็นที่สักการะบูชามาช้านาน ถ้าหากว่าผู้ใดมีจิตศรัทธาที่จะขึ้นไปกราบนมัสการพระพุทธบาทสี่รอย ก็ควรที่มีจิตศรัทธาเลื่อมใสในองค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า เมื่อไปถึงแล้วก็ควรที่จะสำรวม กาย วาจา ใจ ให้มันเป็นปกติ ก็ชื่อว่ารักษาศีล ก็ทำให้เกิดสมาธิ ให้มีจิตใจที่ตั้งมั่น ทำให้เกิดปัญญาและจักได้ชื่อว่า เจริญตามรอยพระพุทธบาทของพระพุทธองค์อย่างแท้จริง การที่มีคนศรัทธาเดินทางขึ้นไปกราบนมัสการรอยพระพุทธบาท ก็เหมือนกับว่ามีดวงจิต ดวงใจ อยู่ในสมาธิภาวนา มีพุทธานุสติเกิดขึ้นในจิตใจและประกอบไปด้วย ความศรัทธาและความเพียร ขันติความอดทน การที่จะขึ้นไปกราบนมัสการรอยพระพุทธบาท ถนนหนทางไม่สู้จะสะดวกเท่าไร เป็นทางขึ้นเขาทางเดินแคบ ขึ้นได้สะดวกก็ช่วงฤดูแล้ง ช่วงฤดูฝนก็ลำบาก จึงเป็นการวัดถึงจิตใจของพุทธศาสนิกชนว่า จะมีคนที่ศรัทธาและวิริยะที่จะขึ้นไปเพื่อกราบไหว้และสักการะเพียงใด ถ้าหากว่าใครได้ไปกราบนมัสการรอยพระพุทธบาทแล้ว ก็นับว่าเป็นสิริมงคล และจะได้รับผลานิสงส์เป็นอย่างมาก

ดังนั้นขอให้พุทธบริษัททั้งหลายที่ได้มากราบนมัสการ พระพุทธบาทสี่รอยแล้วหรือผู้ที่อ่านหนังสือเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของพระพุทธบาทสี่รอยแล้ว ก็ใคร่จะกล่าวกับท่านทั้งหลายว่า การที่พระพุทธเจ้าทั้งสี่พระองค์ เสด็จมาประทับรอย พระบาทไว้ที่นี่ ก็เพื่อโปรดเวไนยสัตว์ทั้งหลาย ให้หลุดพ้นจากกองทุกข์ทั้งหลาย เพื่อเป็นหนทางไปสู่พระนิพพาน ดังนั้น การที่เราได้กราบนมัสการรอยพระพุทธ

บาทด้วยเครื่องสักการะบูชา มีดอกไม้ ธูปเทียน ก็ยังไม่ได้เจริญตามรอยพระพุทธบาทของ พระพุทธองค์ เพราะพระพุทธองค์ทรงมุ่งหวังให้เราทั้งหลายเจริญรอยตาม พระพุทธองค์ด้วยการให้ทาน รักษาศีล เจริญสมาธิภาวนา ก็ได้ชื่อว่าเป็นคนหนึ่งที่พระพุทธองค์ทรงโปรดให้พ้นจากกองทุกข์ทั้งหลาย โดยเฉพาะการเจริญสมาธินั้น พระพุทธองค์เคยตรัสไว้ว่ามีอานิสงส์กว่าการให้ทาน ซึ่งเป็นหนทางสู่มรรคผลนิพพาน โดยแท้จริง

วาระสุดท้ายนี้ ท่านผู้ใดที่ได้อ่านประวัติความเป็นมาของพระพุทธบาทสี่รอยนี้แล้ว กรุณาใช้ปัญญาพิจารณาให้ถ่องแท้และให้ถึงศรัทธาในดวงจิตดวงใจให้ระลึกถึงองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ก็หวังว่าคงจะเป็นประโยชน์แก่ท่านพุทธศาสนิกชนทั้งหลาย ที่เดินทางขึ้นมากราบพระพุทธบาทสี่รอย อาตมาขอให้ท่านทั้งหลายที่ได้เดินทางมากราบพระพุทธบาทสี่รอยแล้ว หรือได้อ่านประวัติพระพุทธบาทสี่รอย จงประสบแต่ความสุข ความเจริญ ก้าวหน้าในทาน ศีล ภาวนา มีปัญญารู้แจ้งในอริยสัจสี่ พ้นจากกิเลส กองทุกข์ทั้งหลาย จงมีแด่ทุกท่านด้วยเทอญ...สาธุ

ขอแสดงความนับถือ

พระพรชัย ปิยะวัณโณ

พุทธตำนาน พระพุทธเจ้าเลียบโลก กัณฑ์ที่ ๑
เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับ พระพุทธบาทสี่รอย

พระพุทธเจ้าเสด็จเมืองวิเทหะ และทรงอธิษฐานพระสรีระ (เขี้ยวฝาง) และบาตรเพื่อจะมาประดิษฐาน ณ ที่นี้ เมื่อพระพุทธองค์ปรินิพพานไปแล้ว

จากนั้นสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า (องค์ปัจจุบัน) เสด็จไปถึงเมืองวิเทหะ ในกาลครั้งนั้นพระยาวิเทหะ (ฮ่อ) ไม่ทรงทราบอัธยาศัยของพระพุทธเจ้า พอได้สดับตรับข่าวว่าพระพุทธเจ้าเสด็จมาเมตตาเช่นนั้น ก็ทรงโสมนัสเป็นอันมาก จึงทรงให้รีบแต่งโภชนาหารใส่ในถาดทองคำบรรทุกบนหัวช้างแห่งพระองค์ แล้วไปต้อนรับสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระพุทธองค์ไม่ค่อยทรงพอพระทัย จึงตรัสว่า "พระยาวิเทหะประกอบไปด้วยราชมานะ เอาข้าวของบรรทุกหัวช้างมาถวายแก่เราเช่นนี้ เป็นการหมิ่นประมาทแท้ ต่อแต่นี้ไปภายหน้า ในเมืองนี้จะไม่มีช้าง แล" นับตั้งแต่นั้นมาในเมืองนี้ไม่มีช้างจริงๆ ถึงมีก็อยู่ไม่มั่นคงตราบเท่าถึงปัจจุบันนี้ พระพุทธเจ้าก็ทรงประทับพักแรมที่นั้นคืนหนึ่งพอรุ่งเช้าแล้วก็สรงน้ำชำระพระวรกาย แล้วก็เสด็จออกบิณฑบาตมาเสวย และได้รับสั่งกับพระสารีบุตรว่า "ดูรา สารีบุตร หลังจากตถาคตนิพพานไปแล้ว ธาตุเขี้ยวฝางและบาตรของตถาคตจะมาประดิษฐาน ณ ที่นี้ จักปรากฏว่าเป็นที่ตั้งแห่งพระแก้วเจ้าทั้งสามประการ แล ฯ"

พระพุทธเจ้าเสด็จเวภารบรรพต และทรงประทับรอยพระบาทซ้อนรอยพระบาทของพระพุทธเจ้าทั้ง ๓ พระองค์ในมหาภัทรกัปป์นี้ (ปัจจุบัน คือ พระพุทธบาทสี่รอย อ. แม่ริม จ. เชียงใหม่

เมื่อพระพุทธเจ้าตรัสพยากรณ์เช่นนี้แล้ว ก็เสด็จไปสู่เมืองโกสัมพี เสด็จออกบิณฑบาตจนกระทั่งเสด็จไปถึงแม่น้ำคง (สารวิน) ทรงสรงน้ำชำระพระวรกายบนหินก้อนหนึ่ง ที่หัวท่าข้าวตอก เพราะเหตุว่าท่าน้ำที่นั้น มีฟองน้ำแตกขึ้นเบื้องบนเหมือนดังคนโปรยปรายข้าวตอก เลยได้ชื่อว่า **"ท่าข้าวตอก"** ในเวลานั้นมีพญา-

นาคตนหนึ่งเข้ามาอภิวาทพระพุทธเจ้า และทูลขอรอยพระบาทจากพระพุทธเจ้า พระพุทธองค์ก็ทรงประทับรอยพระบาทไว้เหนือหินก้อนหนึ่ง

พญานาคทูลถามพระพุทธเจ้าว่า "ภันเต ข้าแด่พระพุทธเจ้า พระองค์จักไปเสวยพระกระยาหารที่ไหนหนอ"

พระพุทธเจ้าทรงตรัสว่า "ตถาคตจักไปฉันข้าวที่ภูเขาเวภารบรรพต อันมีอยู่ใกล้แม่น้ำพยฒนที คือแม่น้ำคง (บางฉบับว่า ดอยเวภารบรรพตคือดอยรังรุ้งพุ้น) ซึ่งเป็นดินแดนเมืองโกสัมพี กับเมืองหริภุญชัยนคร และเมืองแพรหลวงประสบกัน เมืองแพรหลวงนี้อยู่ใกล้ภูเขาคิชฌกูฏ ส่วนว่าภูเขาเวภารบรรพตนั้นมีแผ่นหิน อันราบเรียบเสมอดีนัก พระพุทธเจ้าก็ทรงประทับเสวยพระกระยาหารพร้อมด้วยพระอรหันต์ ๕๐๐ องค์ เมื่อพระพุทธองค์เสวยพระกระยาหารเสด็จแล้ว พญานาคก็ไปนำเอาน้ำแต่แม่น้ำคง(สารวิน) มาอุปัฏฐากพระพุทธเจ้า และพระอรหันต์ทั้ง ๕๐๐ องค์นั้นแล พระพุทธเจ้าทรงบ้วนพระโอษฐ์แล้วทรงผินพระพักตร์ไปทางทิศใต้ทรงบ้วนน้ำตกลงไปทางทิศใต้

พระมหาสารีบุตรเห็นเช่นนั้นจึงกราบทูลถามว่า "ข้าแด่พระพุทธเจ้า การที่พระองค์จะทรงบ้วนน้ำชำระพระโอษฐ์ให้ตกไปทางทิศเหนือ ไม่ดีหรือพระเจ้าข้า เหตุไฉนจึงทรงบ้วนไปทางทิศใต้นั้นหนอ"

พระพุทธเจ้าตรัสตอบว่า "ดูรา สารีบุตร น้ำบ้วนปากแห่งตถาคตแห่งนี้จักเป็นที่พึ่งแก่คนและสัตว์ทั้งหลาย ที่พากันมาสักการะบูชารอยพระบาทที่นี้ เขาทั้งหลายจักได้มาดื่มน้ำบ้วนปากแห่งเรา แม้นว่าเขาเอาสระผมก็ดี อาบน้ำก็ดี พยาธิทั้งมวลก็ย่อมจะระงับกลับหายไป แม้นเขาปรารถนาว่าอย่าให้ฟันหลุด อย่าให้หูหนวก อย่าหื้อตามือบอด ผมก็อย่าหื้อหงอก ก็หากจักสมดังความปรารถนา แม้นอันตรายต่างๆ ก็ระงับไป เหตุนั้น ตถาคตจึงบ้วนน้ำตกไปทางทิศใต้แล"

ในกาลนั้นพญานาคกับไอศวร ก็กางผ้าเพดานกั้นร่มให้พระพุทธเจ้า และเทวดาทั้งหลายก็พากันมาสักการะบูชากันมากนัก พระพุทธเจ้าก็ทอดพระเนตร **รอยพระพุทธบาทแห่งพระพุทธเจ้าทั้งหลาย ๓ พระองค์ที่ล่วงมาแล้ว คือ พระพุทธเจ้ากกุสันโธ พระพุทธเจ้าโกนาคมโน และพระพุทธเจ้ากัสสโป** อันปรากฏอยู่เหนือแผ่นอยู่เหนือแผ่นหินที่นั้น ก็ทรงแย้มสรวลอยู่

พระมหาสารีบุตรเห็นเช่นนั้นจึงทูลถามว่า "ข้าแด่พระพุทธเจ้า พระองค์ทรงแย้มสรวลด้วยเหตุอะไรหนอ"

พระพุทธเจ้าตรัสตอบว่า "ดูรา สารีบุตร ฐานะนี้แม้นพระพุทธเจ้าที่ล่วงไปแล้วทั้ง ๓ พระองค์ ก็ทรงประดิษฐานรอยพระบาทไว้ แม้นพระศรีอริยเมตไตรยจะมาตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้าภายภาคหน้า **ก็จักทรงเหยียบรอยพระบาทครอบรอยพระบาททั้ง ๔ รอยนี้ให้กลายเป็นรอยเดียว"**

เมื่อตรัสเช่นนี้แล้ว พระพุทธองค์ก็ทรงเสด็จลุกขึ้นไปทรงเหยียบรอยพระบาทไว้เรียงกัน คือ ให้ปลายนิ้วพระบาทตั้งอยู่เสมอกัน ส่วนส้นพระบาทนั้นหยุดหย่อนกันตามลำดับ แล้วพระองค์ก็ทรงอธิษฐานว่า "เมื่อตถาคตนิพพานไปแล้วให้เทวดาทั้งหลาย นำเอาพระธาตุแห่งเรามาประดิษฐาน ณ ที่นี้ เพื่อมิให้เป็นของสาธารณ์ (ด่ำ) ในเมื่อเรานิพพานไปแล้ว ๒,๐๐๐ พระวัสสา พระบาทนี้จักปรากฏแก่มนุษย์และเทวดาทั้งหลาย เขาจักพากันมาสักการะบูชาเป็นอันมากแล" เมื่อพระพุทธเจ้าตรัสเช่นนี้แล้ว ก็เสด็จกลับคืนสู่วิหารเชตวัน อันมีในเมืองสาวัตถีก็มีดังนี้แล

เทวดาที่คุ้มครองรักษาพระพุทธบาทสี่รอย

ตโต ปรํ ต่อแต่นั้นไปในภายหน้า พระมหาสารีบุตรเถระเจ้า เมื่อจักแสดงใจความแห่งประเทศเหตุการณ์ ทั้งมวลให้แจ่มแจ้งจึงกล่าวว่า "ยังมีเมืองเมืองหนึ่งชื่อว่า **เมืองแพรหลวง** ตั้งอยู่ทิศเหนือใกล้เมืองโกสัมพี ยังมีภูเขาลูกหนึ่งชื่อว่า **ดอยลิ้นสองอัน ตั้งอยู่ในแว่นแคว้นเมืองหริภุญชัยนคร** พระพุทธเจ้าแห่งเราไปประทับเสวยพระกระยาหารที่ภูเขาเวภารบรรพตที่นั้น ยังมีพญานาคตนหนึ่งเอาน้ำมาถวายแก่พระพุทธเจ้า พระพุทธองค์ก็ทรงประดิษฐานรอยพระบาทไว้ ณ ที่นั้น ไอศวรและเทวดาทั้งหลายก็ขึงผ้าเพดานกั้นรอยพระบาทนั้นไว้ และเทวดาทั้งหลายก็พากันมาสักการะบูชาเป็นอันมาก ในเมื่อพระพุทธเจ้าเสด็จดับขันธปรินิพพานไปแล้ว จะมีเทวดาองค์หนึ่ง ชื่อว่า **รัมมติ** จะนำเอาพระธาตุพระพุทธเจ้าไปสถาปนาไว้ ในแผ่นดินที่พระพุทธเจ้าประทับนั่งเสวยภัตตาหารนั้น ประการหนึ่งจะมีต้นไม้ทิพย์ต้นหนึ่ง มีกิ่งก้านสีแดงมีใบอันหอม

มีสัณฐานเช่นเดียวกับไม้ศรีมหาโพธินั้นมีทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ ผู้ใดมีบุญสมภารจึงได้เห็นในวันเดือนดับเดือนเพ็ญ และมีเทวดา ๕ องค์รักษาภูเขาพระบาทนั้นไว้ องค์ ๑ ชื่อว่า **เมขลา** อยู่ทิศตะวันตกเฉียงเหนือให้บูชาด้วยดอกไม้สีแดง องค์ ๑ ชื่อว่า **ชนก** อยู่ทิศตะวันออกเฉียงเหนือให้บูชาด้วยดอกไม้สีขาว องค์ ๑ ชื่อว่า **ลชินา** อยู่ทิศเหนือ ให้บูชาด้วยดอกไม้ที่เกิดในน้ำทั้งมวลเช่นดอกบัวและดอกจงกรเป็นต้น องค์ ๑ ชื่อว่า **คัทธนะ** อยู่ทิศใต้ ให้บูชา ด้วยดอกกระทานเหิน องค์ ๑ ชื่อว่า **วนปัตติ** อยู่ทิศตะวันออกเฉียงใต้ ให้บูชาด้วยดอกไม้อันมีกลิ่นหอมทั้งมวล เทวดาทั้ง ๕ องค์นี้อยู่รักษาพระพุทธบาทและพระธาตุตลอดสิ้น ๕,๐๐๐ พระวัสสา จนกระทั่งถึงสมัยพระศรีอริยเมตไตรยลงมาตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้าและพระองค์จักมาเสวยภัตตาหารบนภูเขาที่นี้ จะทรงเหยียบรอยพระบาทครอบรอยพระบาทพระพุทธเจ้าทั้ง ๔ พระองค์ที่ผ่านมา ให้เรียบบริบูรณ์เป็นแท่งเดียวกัน จักเทศนาโปรดเทวดาทั้งหลายมีรัมมติเทวดาเป็นต้นให้ถึงธรรมพิเศษคือ อรหัตตผล มีประมาณห้าหมื่นองค์

วิธีการปฏิบัติให้ถูกต้องในการสักการะรอยพระพุทธบาทสี่รอย

บุคคลใดจักขึ้นไปนมัสการกราบไหว้รอยพระพุทธบาทอันประเสริฐ ถ้าเป็นภิกษุก็ให้ชำระสิกขาบท และจตุปาริสุทธศีลให้บริสุทธิ์เสียก่อน ถ้าเป็นสามเณรก็ให้ชำระสังคหะศีลให้บริสุทธิ์เสียก่อน ถ้าเป็นผ้าขาว(ชี) หรือคนผู้หญิงผู้ชายทั้งหลาย ก็ควรสังวรรักษาศีล ๕ ศีล ๘ ให้บริสุทธิ์เสียก่อน หากว่าเป็นผู้มีศีลไม่บริสุทธิ์ ย่อมไม่เป็นที่พอใจแห่งเทวดาทั้งหลาย คนใดเป็นผู้มีบาปมีโทษมาก ยักษ์และผีเสื้อ ก็จักกระทำให้เป็นอันตราย เป็นต้นว่าปวดหัว หน้ามืด อาเจียนเป็นโลหิต ปวดท้อง เป็นไข้หนาวและเป็นภัยต่าง ๆ หากว่าผู้ใดไม่ว่าคฤหัสถ์หรือนักบวชมีอาการเป็นดังว่ามานี้ ให้ขอขมาและสมาทานศีลให้บริสุทธิ์ แล้วอุทิศกุศลไปให้เทวดา ให้กระทำพิธีที่เชิงภูเขาแห่งนั้น แล้วค่อยขึ้นไปสักการะบูชารอยพระพุทธบาท หากไม่ปฏิบัติเช่นว่ามานี้ บุคคลผู้นั้นก็ย่อมไม่จำเริญและไม่มั่นคงยืนยาว และเมื่อจะขึ้นไปถึงรอยพระพุทธบาทนั้น ให้บูชาเทวดาทั้ง ๕ องค์นั้นเสียก่อน แล้วจึงค่อยขึ้น

ไป ครั้นว่าขึ้นไปถึงรอยพระพุทธบาทแล้ว ผู้หญิงทั้งหลายไม่ควรจะล่วงล้ำเข้าไปภายใน อนึ่ง อย่าโปรยปรายข้างตอกดอกไม้ใส่รอยพระพุทธบาท เทวดาจะไม่พอใจ ประการหนึ่ง อย่าเดินในที่พระอรหันต์และที่พระธาตุประดิษฐานอยู่ ประการหนึ่ง อย่าคายชานหมากทิ้ง อย่าขากเสลดลง อย่าถ่มน้ำลาย หรืออย่าทำสกปรกในบริเวณข้างบนนั้น เทวดาจะไม่ชอบและเป็นอันตรายแก่ผู้ทำสกปรกนั้น ให้พึงเคารพยำเกรง ด้วยกาย ด้วยวาจา และด้วยใจจริง ๆ จึงจักเป็นการดี ประการหนึ่งภูเขาใหญ่ลูกหนึ่งลูกหนึ่งชื่อว่า **เขาชมพู** และกลับมีภูเขาใหญ่ลูกหนึ่งมีชื่อว่า **เขากิณณรี** ถ้าเราขึ้นไปอยู่บนยอดเขาทั้งสองลูกนี้ จะมองเห็นเมืองโกสัมพี และท่าเรือเมืองลังกาได้ทั้งสิ้น แม้นว่าพระฤาษี วิชาธร กินนร ยักษ์ และเทวดาทั้งหลาย เมื่อจะลงมานมัสการพระบาทพระธาตุเจ้า ก็ย่อมมาพักอยู่บนยอดเขานี้ก่อน ประการหนึ่งยังมีภูเขาหินใหญ่อีกลูกหนึ่งอีกลูกหนึ่งชื่อว่า **ผาหมอน** หรือ **ผาอุบธาตุ** ในพระพุทธบาทเหล่านี้ หากว่าบุคคลใด ไม่ว่าคฤหัสถ์หรือนักบวช มีความเลื่อมใสด้วยกาย ด้วยวาจา และด้วยใจหาความประมาทไม่ได้ สังวรปฏิบัติตามคำสอนของเรา ผู้ชื่อว่า มหาสารีบุตร ซึ่งเป็นผู้กล่าวมานี้ โดยแท้จริงแล้ว ก็จักบังเกิดเป็นบุญอันยิ่งใหญ่แน่นอน เป็นปัจจัยให้เข้าถึงนิพพาน คำสำหรับถวายนมัสการรอยพระพุทธบาทที่นี้ว่า **"โกสัมพิยัง อะวิทูเร เวภาระปัพพะเต กะกุสันโธ โกนาคะมะโน กสสะโป โคตะโม ปาทะเจติยัง ชินะธาตุ จะ ฐะเปต๎วา อะหัง วันทามิ ทูระโต"** ดังนี้

หลังจากพระพุทธเจ้าและพระมหาสารีบุตรนิพพานไปแล้ว พระอรหันต์และเทวดาองค์ชื่อว่า **"รัมมติ"** ก็นำเอาพระธาตุของธาตุของพระพุทธเจ้ามาประดิษฐานตั้งไว้ เพื่อเป็นที่สักการะบูชาแก่มนุษย์และเทวดาทั้งหลาย พระพุทธเจ้าก็ทรงตั้งพระศาสนาไว้ ๕,๐๐๐ พระวัสสา (ปี) เมื่อพระพุทธศาสนาล่วงไป แล้ว ๒,๐๐๐ ปี ยังมีบ้านแห่งหนึ่งชื่อว่า บ้านย่างคำ มีใกล้เชิงเขาเวภารบรรพต ในเวลานั้นเทวดาทั้งหลาย มีความประสงค์จะใคร่ให้รอยพระพุทธบาทและพระชินธาตุของพระพุทธเจ้าปรากฏ จึงเนรมิตเป็นรุ้ง (เหยี่ยว) ใหญ่ตัวหนึ่งบินลงมาโฉบเอาลูกไก่ชาวบ้าน ขึ้นไปยอดภูเขารอยพระพุทธบาทเป็นประจำ เวลา

นั้นยังมีพรานป่าผู้หนึ่งเป็นชาวบ้านที่นั้นเห็นรุ้งเผือกตัวนั้นบินโฉบลงมาเอาลูกไก่แล้วบินขึ้นไปสู่ยอดภูเขานั้น มันก็โกรธเป็นอันมากก็คำนึงในใจว่า "รุ้งตัวนี้มันอยู่ที่ไหนหนอ กูจะตามไปดูแล้วยิงให้มันตายเสีย" ในวันต่อมา รุ้งตัวนั้นก็บินโฉบเอาลูกไก่ไปอีก พรานผู้นั้นก็ติดตามไปดู เห็นรุ้งบินขึ้นไปที่ยอดเขาที่นั้น พรานป่าก็พยายามไต่ขึ้นไปสู่ยอดเขา มองหารุ้งตัวนั้นก็ไม่พบในที่ใดเลย คงเห็นแต่รอยพระพุทธบาทกับทั้งพระธาตุของพระพุทธเจ้าที่ประดิษฐานอยู่ที่นั้น พรานป่าผู้นั้นพอมันเห็นเช่นนี้ ก็นั่งลงนมัสการกราบไหว้ด้วยศีรษะแห่งตน แล้วมันก็ลงมาประกาศแก่คนทั้งหลายให้ปรากฏทั่วไปในบ้านน้อยเมืองใหญ่ทั้งหลายโดยทั่วไป

ตั้งแต่กาลนั้นเป็นต้นมา คฤหัสถ์นักบวชทั้งหลาย ก็พากันไปนมัสการกราบไหว้รอยพระพุทธบาทที่นั้นเป็นจำนวนมาก ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา พระพุทธบาทที่นั้นเลยปรากฏชื่อว่า **พระบาทเจ้ารังรุ้ง** สืบต่อกันมาจนถึงปัจจุบันนี้

ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมายังมีพระราชาองค์หนึ่งพระนามว่า **พระยาเม็งราย (มังราย)** เสวยราชสมบัติในนครเชียงใหม่ ได้ทราบข่าวว่า พระพุทธบาทรังรุ้งเป็นที่ประเสริฐยิ่งนัก จึงทรงมีพระราชศรัทธาประสงค์จะเสด็จขึ้นไปสักการะบูชาเป็นอย่างยิ่ง จึงเสด็จไปพร้อมด้วยพระราชเทวีและเสนาอมาตย์พร้อมกับบริวารทั้งหลายตามลำดับหนทางจนกระทั่งบรรลุถึงเชิงเขาแล้วก็เสด็จขึ้นไปสักการะบูชาพระพุทธบาทและพระชินธาตุ ด้วยพระราชปสาทศรัทธาเลื่อมใสเป็นอันมาก ทรงบังเกิดอัศจรรย์พระทัยยิ่งนัก จึงมีพระราชอาชญาให้คนทั้งหลายวัดระยะดูรอบเชิงเขานั้นมี ๓๗๐ วา ตั้งแต่เชิงภูเขาวัดตามระยะทางเดินสูง ๔๒๗ วา วัดทอดดิ่งลงมาได้ ๑๒๕ วา วัดตรงดิ่งลงมาจนถึงฝั่งแม่น้ำคงไกล ๕๐๐ วา วัดตั้งแต่สะเพาไปถึงรอยพระพุทธบาทได้ ๒๕ วา รอยพระพุทธบาทพระพุทธเจ้ากกุสันธะ ยาว ๑ วา ๓ ศอก รอยพระพุทธบาทพระพุทธเจ้าโกนาคมนะ ยาว ๑ วา ๒ ศอก รอยพระพุทธบาทพระพุทธเจ้ากัสสปะ ยาว ๑ วา ๑ ศอก รอยพระพุทธบาทพระพุทธเจ้าโคตมะ (พระพุทธเจ้าองค์ปัจจุบัน) ๑ วา ๑ คืบ ปลายพระบาทเสมอกัน

พระยาเม็งราย (มังราย) ถวายนมัสการสักการะบูชาเสร็จแล้ว พระองค์พร้อมด้วยพระราชเทวีและเสนาบริวารทั้งหลาย จึงเสด็จกลับลงมาตามลำดับ เสด็จ

มาถึงป่าแห่งหนึ่งจะหาที่พักไม่มี เพราะเป็นป่าแขมป่าเลา (แฝก) และเป็นที่น้ำทั่วไปทั้งสิ้น ในที่นั้นภายหลังได้เปลี่ยนชื่อเป็น **พุเลายางคำ** นับตั้งแต่พระยา เม็งราย (มังราย) เสด็จลงมาจากพระพุทธบาท และออกจากพูเลายางคำ ไม่มีที่พักผ่อนเลยจนกระทั่งถึงป่าแห่งหนึ่ง จึงประทับพักแรมอยู่ในระหว่างป่านั้น ป่าแห่งนั้นเลยปรากฏชื่อว่า **ป่ามังราย** จนกระทั่งถึงปัจจุบันนี้

พระยาเม็งราย(มังราย) เสด็จออกจากที่พักแรมนั้นมาถึงเมืองแห่งหนึ่ง คนทั้งหลายก็พากันมาเหง้อ(ชะเง้อ)ดูพระยาที่นั้น นับตั้งแต่นั้นมาเมืองนั้นจึงได้ชื่อว่า **เมืองเหง้อ (เมืองชะเง้อ)**

นับตั้งแต่พระยาเม็งรายเสด็จไปนมัสการรอยพระพุทธบาท และเสด็จกลับคืนสู่นครเชียงใหม่แล้ว ก็ทรงดำรงอยู่ในราชสมบัติราบสวรรคต ราชวงศ์ลูกหลานเสวยราชสมบัติสืบสันตติวงศ์ต่อมาตามลำดับนับได้ ๗ รัชกาล ในสมัยกาลครั้งนั้น ยังมีผ้าขาวผู้หนึ่งอยู่บ้านทุงในมังราย ที่นั้นปกติไปอุปัฏฐากพระพุทธบาทเป็นประจำ มีวันหนึ่งเป็นวันเพ็ญเดือน ๗ (เหนือ) ผ้าขาวนั้นก็ไปนมัสการพระพุทธบาทและเข้าสมาธิภาวนาอยู่แล้วรำพึงในใจว่า "เหตุไฉน คนทั้งหลายจึงไม่มานมัสการกราบไหว้พระพุทธบาทอันประเสริฐนี้หนอ" ในขณะนั้นเทวดาองค์หนึ่งทราบวาระจิตแห่งผ้าขาวผู้นั้น จึงนิมิตตนเป็นภิกษุรูปหนึ่ง นั่งภาวนาอยู่ในชะง่อนหินที่เชิงเขา ผ้าขาวผู้นั้นลงมาจากภูเขามาได้เห็นภิกษุป่ารูปหนึ่งจึงถามท่านว่า "ในปัจจุบันนี้ สมณะ พราหมณ์และคนทั้งหลาย ทำไมจึงไม่มานมัสการกราบไหว้พระพุทธบาทอันประเสริฐนี้หนอ" ภิกษุรูปนั้นจึงตอบว่า "ดูรา ผ้าขาว แต่ก่อนนี้คนทั้งหลายเขาพากันมานมัสการพระพุทธบาทเป็นอันมากจริง แต่ว่าอันตรายทั้งหลายมักบังเกิดแก่เขา เขาทั้งหลายก็มีความหวาดกลัว เพราะเหตุนั้นต่อมาเขาก็เลยไม่มานมัสการอีก เพราะว่าคนทั้งหลายนั้นมีจิตใจต่างกัน บางคนมากราบรอยพระพุทธบาทด้วยใจอันคดเคี้ยว ไม่เลื่อมใสศรัทธาในรอยพระพุทธบาท เขามีความประมาทมากฆ่าสัตว์ ลักของท่าน เล่นชู้ สนส่อให้ท่านทะเลาะวิวาทกันกล่าวคำผรุสวาท และคำอันหาประโยชน์มิได้ และชอบดื่มสุรายาเมา ไม่นิยมยินดีในรอยพระพุทธบาท อันตรายทั้งหลายจึงบังเกิดแก่เขา เมื่อเขาตายไป บางคนก็

ต้องไปตกนรก” ผ้าขาวก็ถามต่อไปว่า “ต่อไปภายหน้า พระพุทธบาทนี้ยังจะรุ่งเรืองหรือไม่” ภิกษุรูปนั้นจึงตอบว่า “ดูรา ผ้าขาว ท่านจงไปบอกแก่คนทั้งหลายที่จะมานมัสการรอยพระพุทธบาทที่นี้ว่า มนุษย์หญิง ชายคฤหัสถ์นักบวชทั้งหลาย ที่จะมานมัสการรอยพระพุทธบาทและพระชินธาตุที่นี้ จงเป็นผู้สังวรในอินทรีย์ทั้ง ๖ คือ รักษาปาก หู ตา รักษาจมูกและลิ้น รักษากายและใจ อย่าให้บาปบังเกิดขึ้นได้โดยแท้ อย่าทะเลาะวิวาทกัน อย่าฆ่าสัตว์ อย่าลักของท่าน อย่ามายาสาไถ อย่าเล่นชู้ อย่าโกหกพูดเท็จ อย่ากล่าวคำผรุสวาท อย่ากล่าวคำที่หาประโยชน์มิได้ อย่าดื่มสุรายาเมา และอย่าถ่ายอุจจาระปัสสาวะ สั่งน้ำมูกถ่มน้ำลายที่เชิงเขาพระพุทธบาทด้านตะวันตก ให้ไปถ่ายหรือถ่มด้านตะวันออกของพระพุทธบาทโน้นเถิด ประการหนึ่ง ถ้าเป็นผู้หญิง ขึ้นไปนมัสการรอยพระพุทธบาทนั้น ห้ามล่วงล้ำเข้าไปในเขตรั้วล้อมพระพุทธบาท ห้ามโปรยปรายข้าวตอก ดอกไม้หรือสิ่งของต่าง ๆ เช่น เหรียญบาท เป็นต้น บนรอยพระพุทธบาท และรูธาตุ ให้ไว้ที่พระอรหันต์นั่งนั้นหากสมควรแล อย่าเอาเทียนติดก้อนหิน ที่พระพุทธเจ้าประทับนั่ง อย่าตีกลองสะบัดชัย อย่ากางทุงแร (ธงแพร) ใกล้พระบาท เพราะลมจะเพิกพัดถูกใส่ไฟ ไฟจะไหม้รอยพระพุทธบาท จะเป็นบาปมากนัก หากว่าผู้ใดกระทำสิ่งที่ไม่ชอบไม่ควรเทวดาจะไม่ชอบใจ และพระธาตุก็ไม่แสดงปาฏิหาริย์ อย่าถากไม้ อย่าเอาเปลือกไม้แต่เชิงเขาขึ้นมาข้างบน ซึ่งเข้าใจว่าจะเป็นบุญกุศล จะกลายเป็นสิ่งไม่ดีเพราะว่าต้นไม้เหล่านั้นมีเทวดารักษาทุกต้น จะเป็นที่ไม่ชอบใจของเทวดาทั้งหลาย เขาจะกริ้ว ให้โทษแก่ผู้ฝ่าฝืนหากว่าใครไม่เชื่อ ยังขืนตัดต้นไม้ ก็จักได้รับบาดเจ็บเหมือนดั่งต้นไม้ หากว่าตัดฟันต้นไม้จนตาย ก็จะต้องตายเช่นเดียวกับต้นไม้ เมื่อนมัสการไหว้พระพุทธบาทเสร็จเรียบร้อย ก่อนจะลงจากภูเขาให้จัดการกวาดเก็บขยะให้เรียบร้อยแล้วจึงลงมาเถิด เวภารปาทธาตุ นิฏฐิตา กล่าวถึงพระพุทธบาทและพระชินธาตุ อันมีอยู่บน เวภารบรรพต คือ ผารังรุ้ง ก็จบเพียงเท่านี้” พระบาทรังรุ้งหรือรังเหยี่ยว ปัจจุบันนี้ก็เปลี่ยนชื่อเป็น “พระพุทธบาทสี่รอย”

✿ ประวัติครูบาเจ้าศรีวิชัย ✿
นักบุญผู้ยิ่งใหญ่แห่งล้านนาไทย พอสังเขป

<u>ชาติกำเนิดของครูบาเจ้าศรีวิชัย</u>

ท่านครูบาเจ้าศรีวิชัย ได้กำเนิด ณ กระท่อมน้อยท่ามกลางหุบเขาของบ้านปาง อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน เป็นบุตรคนที่ ๔ ของนายควายและนางอุสาห์ เป็นคนยากจนหาเช้ากินค่ำไปวัน ๆ

<u>นิมิตหมายก่อนตั้งครรภ์ครูบาศรีวิชัย</u>

นิมิตหมายก่อนที่นางอุสาจะตั้งครรภ์บุตรคนที่ ๔ นั้น คืนหนึ่งนางอุสาห์ได้ฝันว่าได้เข้าไปในป่าลึก เห็นต้นโพธิ์ใหญ่มากต้นหนึ่ง แผ่กิ่งก้านสาขาร่มกว้างและมีสรรพสัตว์ใหญ่น้อยนานาพรรณมาอาศัยอยู่ตามร่มโพธิ์ อันมีกิ่งใบทอดเป็นร่มกว้างนั้นเต็มไปหมด ดูแล้วทำให้เพลิดเพลินอารมณ์ เป็นบรรยากาศที่น่าประทับใจเสียนี่กระไรเหมือนโลกทั้งสามมารวมกันอยู่ ณ จุดนี้เป็นบรรยากาศที่อบอวลไปด้วยความรักความเมตตาซึ่งกันและกัน เมื่อฟ้าสางสว่างแล้ว นางอุสาห์ก็เล่าเรื่องความฝันให้นายควายฟัง และได้ปรึกษากันจนเข้าใจว่านี่เป็นนิมิตที่ดี ตั้งแต่วันนั้นมานางอุสาห์ก็ตั้งครรภ์บุตรคนที่ ๔

<u>เหตุการณ์ที่อัศจรรย์ขณะที่ครูบาเจ้าศรีวิชัย คลอดจากจากครรภ์มารดา</u>

พอครบกำหนดคลอด ขณะที่นางอุสาห์เจ็บจวนจะให้กำเนิดนักบุญผู้ยิ่งใหญ่แห่งล้านนาไทย วันนั้นพระอาทิตย์คล้อยต่ำลง นายควายพร้อมด้วยญาติพี่น้องและหมอตำแย ต่างก็เฝ้าเอาใจใส่เพื่อให้นางอุสาห์ทุเลาความเจ็บป่วย

ทันใดนั้นท้องฟ้าที่สว่างโล่งกลับวิปริตมืดครึ้มทันที พายุพัดกระหน่ำพาเอาสายฝนเทลงโครมจากฟากฟ้า เสียงฟ้าร้องคำรามสนั่น อสุนีฟาดเปรี้ยงปร้างลงมาทันใดนั้นแผ่นดินก็ไหวสั่นสะเทือนไปทั่ว ทำให้กระท่อมน้อยหลังนั้นโอนเอนปานจะเอียงลง ในวินาทีนั้น ทารกน้อยก็คลอดออกมา พร้อมกับเสียงร้องไห้ เป็นที่น่าอัศจรรย์ยิ่ง เพราะพายุ เสียงร้อง สายฝน และแผ่นดินไหวพร้อม ๆ กัน ทุก คนใน

ที่นั้นต่างก็ตะลึงในเหตุการณ์อันประหลาดถึงกับนิ่งอึ้งกันไป เวลานั้นเป็นเวลาพลบค่ำพอดี วันนั้นตรงกับ วันอังคารที่ ๑๑ เดือนมิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๒๑ ปีขาล เดือน ๙ ขึ้น ๑๑ ค่ำ เวลา ๑๘.๐๐ - ๑๙.๐๐ น. (ปีที่ ๑๐ ในรัชสมัยสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว)

นิมิตหมายอันเป็นมงคลนี้ จึงตั้งชื่อครูบาเจ้าศรีวิชัย ว่า อินตาเฟือน (ซึ่งเป็นชื่อเดิมของท่าน)

ปรากฏการณ์อันมหัศจรรย์นั้นถือเป็นนิมิตอันเป็นมงคลจึงได้ตั้งนามบุตรชายว่า **"อินตาเฟือน"** (อินทร์สะเทือน ซึ่งหมายถึง แม้แต่องค์อัมรินทร์ ยังรับรู้เวลาที่จะเกิด ทำให้แผ่นดินไหวสั่นสะเทือนไปหมด) บางคนเรียกนามว่า **"ฟ้าร้อง"** ตามหลักพุทธพจน์ที่พระพุทธองค์ได้ตรัสไว้ว่า "ถ้าพระโพธิสัตว์เจ้าจะอุบัติขึ้นมาในโลก จะต้องเกิดปรากฏการณ์แผ่นดินไหว ดังนั้นกรณีของ ท่านครูบาเจ้าศรีวิชัยนี้ ถ้าถือตามหลักพระพุทธพจน์แล้ว ครูบาเจ้าศรีวิชัย ก็ต้องเป็นพระโพธิสัตว์พระองค์หนึ่งที่อุบัติขึ้นมาเพื่อฟื้นฟูบูรณะปฏิสังขรณ์พุทธสถานต่าง ๆ ที่สำคัญ ๆ ทั่วดินแดนล้านนาไทย มาเพื่อสร้างบารมีธรรมเพื่อเป็นพระพุทธเจ้าองค์หนึ่งในอนาคตข้างหน้า ดังหลักฐานที่ครูบาเจ้าศรีวิชัยได้จารึกจารลงท้ายในพระไตรปิฎกฉบับล้านนา ที่ท่านสร้างขึ้นทุกคำพูดว่า "ปรารถนา ขอหื้อ ข้าฯ ได้ตรัสรู้ ปัญญาสัพพัญญูโพธิญาณเจ้าจิ่มเทอญ"

อุปสมบท

พ.ศ. ๒๔๓๘ เมื่ออายุท่านได้ ๑๗ ปี ได้บวชเป็นสามเณรกับครูบาขัตติยะ หรือ ครูบาแข้งแขะ และท่านนับถือครูบาขัตติยะ เป็นอาจารย์องค์แรก

พ.ศ. ๒๔๔๑ อายุสามเณรศรีวิชัย ย่างเข้า ๒๑ ปี อุปสมบทเป็นภิกษุ ณ พัทธสีมาวัดบ้านโฮ่งหลวง อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน ครูบาสม สมโณ เจ้าอาวาสวัดบ้านโฮ่งหลวง เป็นพระอุปัชฌาย์ และได้รับฉายาว่า สิริวิชะโยภิกขุ ตั้งแต่บัดนั้นท่านครูบาเจ้าศรีวิชัย จึงนับถือ ครูบาสม สมโณ เป็นอาจารย์องค์ที่ ๒

เมื่ออุปสมบทแล้วก็กลับมาอยู่ปฏิบัติครูบาขัตติยะ ได้ ๑ พรรษา แล้วท่านก็ได้ลาไปศึกษากรรมฐานและวิชาอาคมกับครูบาอุปละ วัดดอยแต เขตอำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน ซึ่งสมัยนั้นชาวลำพูนนับถือท่านว่าเป็นผู้เฉลียวฉลาด ปฏิบัติเคร่งครัด

ครูบาอุปละ ได้เมตตาถ่ายครองวัตรปฏิบัติ วิชชาอาคมให้ครูศรีวิชัย สมควรแก่ภูมิธรรมเป็นเวลา ๑ พรรษา จึงได้อำลามาอยู่วัดบ้านปาง ตั้งจิตอธิษฐานปฏิบัติทบทวนภูมิธรรมพิจารณาวัตรปฏิบัติโดยเคร่งครัดเสมอต้นเสมอปลาย และท่านได้นับถือครูบาอุปละเป็นอาจารย์ผู้สั่งสอนกรรมฐานเป็นองค์สุดท้าย

ครูบาศรีวิชัย ท่านถือสันโดษ กินอาหารมังสวิรัติมาแต่เด็ก แม้ถือเพศบรรพชิตท่าน ก็ฉันมังสวิรัติตลอดชีวิต และท่านก็ดำรงตนอย่างเคร่งครัดในพระธรรมวินัยอย่างมั่นคง

ครูบาศรีวิชัย เป็นศูนย์รวมแห่งจิตใจของประชาชน ชาวบ้านเรียกท่านว่า **เจ้าตุ๊ต๋นบุญ** แปลว่า พระผู้มีบุญมาเกิดเป็นพระที่ชาวบ้านเลื่อมใสศรัทธามาก ตลอดชีวิตของครูบาเจ้าศรีวิชัย ท่านได้บูรณะและสร้าง พระธาตุเจดีย์ วัดวาอาราม และ วิหาร ถนน ไม่น้อยกว่า ๕๑ แห่งในภาคเหนือ ด้วยอาศัยศรัทธาจากประชาชน นอกจากนี้ท่านยังสร้างสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะชนส่วนรวม ต่อชาติ และพระพุทธศาสนาไว้มากมาย โดยเฉพาะสร้างทางขึ้นดอยสุเทพ และยังได้สร้างวิหารครอบรอยพระพุทธบาทสี่รอย อ.แม่ริม จ.เชียงใหม่

แม้ในช่วงชีวิตที่สำคัญทั้ง ๒ ครั้ง ที่ท่านถูกกล่าวหาอย่างไม่เป็นธรรม แต่ท่านได้ต่อสู้โดยใช้ธรรมและขันติ จนฝ่ายอธรรมต้องพ่ายแพ้ไป จนกระทั่งท่านได้รับการตัดสินให้เป็นผู้ชนะและพ้นความผิดจากอธิกรณ์ทั้งปวง และท่านได้รับความเมตตา และเกียรติอย่างสูงจากสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส

ครูบาเจ้าศรีวิชัย ท่านได้มรณภาพด้วยอาการอันสงบ ณ วัดบ้านปาง อ.ลี้จ.ลำปาง ในเวลาเที่ยงคืน ๕ นาที ๓๐ วินาที ตรงกับวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๔๘๑ ปีขาล รวมสิริอายุได้ ๕๙ ปี ๘ เดือน ๙ วัน

อัฐิของท่าน ได้บรรจุไว้ที่ วัดบ้านปาง อ.ลี้ จ.ลำพูน, วัดจามเทวี จ.ลำพูน, วัดสวนดอก จ.เชียงใหม่, วัดพระแก้วดอนเต้า จ.ลำปาง, วัดศรีโคมคำ (พระเจ้าตนหลวงทุ่งเอี้ยง เมืองพะเยา), วัดพระธาตุช่อแฮ จ.แพร่

การดับสังขารของครูเจ้าศรีวิชัย นักบุญผู้ยิ่งใหญ่แห่งล้านนา เป็นที่อาลัยของพุทธศาสนิกชน และชาวภาคเหนือทุกคน

❖ พระอาจารย์เปลี่ยนพักปฏิบัติธรรม ❖ ที่พระพุทธบาทสี่รอย

การออกธุดงค์ครั้งที่ ๖ จ. เชียงใหม่ พรรษาที่ ๕ ปี พ.ศ. ๒๕๐๖

ออกพรรษาแล้ว พระอาจารย์เปลี่ยนได้ชวนสามเณรองค์หนึ่งเดินธุดงค์ไปพักปฏิบัติธรรมอยู่วัดป่าสะลวง บ้านสะลวงนอก ต. สะลวง อ. แม่ริม จ. เชียงใหม่ จนกระทั่งถึงเดือนกุมภาพันธ์ ท่านนึกถึงพระพุทธบาทสี่รอย ซึ่งหลวงปู่ตื้อ เล่าให้ฟังจึงอยากจะไปกราบนมัสการ

พระพุทธบาทสี่รอย ต. สะลวง อ. แม่ริม

เมื่อเตรียมตัวพร้อมแล้ว จึงสะพายบาตรแบกกลดพร้อมทั้งอัฐบริขาร ออกเดินทางกับสามเณรหนึ่งองค์จาก อ. แม่แตง มุ่งหน้าไปทางทิศตะวันตก ผ่านบ้านกาดฮาว บ้านหนองแหวน บ้านหนองก๋ายแล้วเดินเข้าป่า ขึ้นเขาลงห้วยไปตามความสูงของเขาที่ผ่าน อาศัยด่านสัตว์และทางม้าต่างโคต่างของชาวบ้าน ที่เดินกันอยู่ในขณะนั้น เขาบางลูกสูงมากต้องพักกัน ๓ ครั้ง ครั้งที่ ๔ จึงขึ้นถึงยอด การเดินทางเต็มไปด้วยความยากลำบาก การขึ้นเขาต้องค่อย ๆ เหนี่ยวกิ่งไม้ขึ้นไป บางครั้งต้องช่วยกันฉุดขึ้นไป สามเณรที่ติดตามไปด้วย เกิดท้อถอย แต่พระอาจารย์เปลี่ยนพูดปลุกปลอบใจว่า เรามุ่งหน้ามาหาความสงบ ต้องการพ้นจากทุกข์ทั้งปวง จึงต้องอดทนไม่ท้อถอย ครูบาอาจารย์ท่านยังทำได้ เราเป็นศิษย์ต้องทำให้ได้อย่างอาจารย์ ทำให้สามเณรเกิดกำลังใจ เมื่อพ้นเทือกเขาที่สูงที่สุดแล้วมองลงมาเห็นหมู่บ้านแม่แตงลิบ ๆ การเดินลงเขาก็ต้องระมัดระวังเท่ากับการขึ้นเขาเหมือนกัน ถ้าพลาดพลั้งตกเขาก็จะบาดเจ็บได้เมื่อลงมาถึงข้างล่างได้พบลำธารซึ่งมีน้ำใสไหลเย็น จึงหยุดพักผ่อนเติมน้ำจนเต็มกระติกแล้วเดินทางต่อไป การเดินทางในช่วงหลังนี้ค่อนข้างจะง่ายกว่าช่วงแรก ๆ เขาที่ต้องเดินข้ามไม่สูงชันนัก บางครั้งเดินผ่านสวนเมี่ยงของชาวไร่ บางครั้งเดินเลียบลำธาร แต่เป็นทางเดินสะดวกจากบ้านสะลวงจนถึงพระพุทธบาทสี่รอย เมื่อเวลา ๖ โมงเย็นวันเดียวกัน

รวมเวลาเดินทางทั้งสิ้น ๙ ชั่วโมง ปรากฏว่าอากาศที่นั่นเย็นมาก และเริ่มมืดลง เมื่อนั่งพักใต้ต้นไทรหน้าวิหารจนหายเหนื่อยแล้ว จึงสำรวจพระพุทธบาทสี่รอยอย่างคร่าว ๆ

<u>ประวัติพระพุทธบาทสี่รอย</u>

เชื่อกันว่าพระพุทธบาทสี่รอยเป็นรอยพระพุทธบาทขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ที่ได้ตรัสรู้ในภัทรกัปป์นี้ แต่ละพระองค์ได้มาประทับรอยไว้ เพื่อให้ประชาชนในยุคหลังได้กราบไหว้ รอยพระพุทธบาททั้งสี่ซ้อนกันอยู่บนแท่นหินสูงจากดิน รอยใหญ่อยู่ข้างบน รอยขนาดย่อมกว่าจะอยู่ลึกลงไปเป็นชั้น ๆ นับได้สี่รอย

มีวิหารหลังใหญ่ปลูกคร่อมพระพุทธบาทสี่รอยไว้ (ซึ่งครูบาศรีวิชัย ได้สร้างขึ้น ขณะท่านไปก่อสร้างและบูรณะวัดต่าง ๆ ที่เชียงใหม่) วิหารมีสภาพทรุดโทรมมาก ไม่มีคนดูแลและบำรุงรักษา

เนื่องจากความเมื่อยล้าและอากาศหนาวเย็นพระอาจารย์เปลี่ยนจึงงดสรงน้ำและขึ้นไปทำวัตรสวดมนต์เย็นในวิหารตรงรอยพระพุทธบาท นั่งทำความเพียรแล้วก็ต่างเข้ากลดในบริเวณวิหารนั่นเอง ตกดึกอากาศหนาวเย็นมากขึ้นต้องใช้มุ้งกลดมาคลุมห่อร่างกายส่วนสามเณรต้องลุกขึ้นมาก่อไฟกับอากาศหนาว พระอาจารย์เปลี่ยน จึงจำวัดได้เพียงชั่วโมงเศษ ก็ต้องลุกขึ้นมาปฏิบัติความเพียรต่อ ที่พระพุทธบาทสี่รอยในปีนั้น เป็นที่ที่มีอากาศหนาวเย็นที่สุด ที่ท่านได้พบมาในชีวิตการเดินธุดงค์

รุ่งขึ้นเช้าได้ออกบิณฑบาตใกล้ ๆ กับพระพุทธบาทสี่รอย มีชาวบ้านใส่บาตรเพียง ๓ บ้านได้กล้วยมา ๒ ลูก และข้าวเหนียวเล็กน้อยด้วยความสงสารสามเณรที่ยังต้องเจริญเติบโต ต้องการอาหารมากกว่า พระอาจารย์เปลี่ยนจึงแบ่งข้าวเหนียวและกล้วย ๑ ลูกครึ่งให้สามเณรตัวท่านเองฉันกล้วยเพียงครึ่งลูกเท่านั้น เมื่อฉันอาหารเสร็จและปฏิบัติกิจของสงฆ์แล้ว ได้สังเกตดูเห็นว่าพระพุทธบาทสี่

รอยสกปรก เต็มไปด้วยใบไม้และหญ้า จึงคิดจะทำความสะอาดรอยพระพุทธบาท แต่มีป้ายติดห้ามคนลงไป ท่านจึงได้ยกเหตุผลต่าง ๆ ขึ้นมาพิจารณา แล้วกราบลงข้างรอยพระพุทธบาทอธิษฐานว่า ท่านปรารถนาจะลงไปทำความสะอาดพระพุทธบาททั้งสี่รอยนี้ให้แลดูสวยงามขึ้น ขออย่าให้การล่วงละเมิดครั้งนี้ต้องเป็นบาปกรรมเลย และขอให้งดโทษและอโหสิกรรมแก่ท่านด้วย อธิษฐานเสร็จแล้วจึงก้มลงกราบแล้วปีนขึ้นไปที่รอยพระพุทธบาทรอยเล็กซึ่งอยู่ล่างสุด เก็บเศษใบไม้ใบตอง หยากไหย่และเช็ดถูจนสะอาดแล้วจึงปีนลงมาข้างล่างก้มลงกราบอีกครั้งหนึ่ง หลังจากนั้นท่านได้พิจารณาบริเวณโดยรอบ ซึ่งมีต้นหญ้าขึ้นเต็มไปหมด จึงได้ขอยืมขอบก (จอบ) จากชาวบ้านมาให้สามเณรดายหญ้าจนเสร็จในตอนเย็น แล้วพระอาจารย์เปลี่ยนก็ใช้บริเวณข้างวิหารเป็นที่เดินจงกรม

ขณะเดินจงกรมจะมีงูตังแดง ๆ ยาวประมาณ ๗๕ เซ็นติเมตรมีหงอนด้วย (ทราบภายหลังว่าเป็นงูเห่าไฟ) มานอนอยู่ในทางเดินจงกรมเกือบตลอดทาง บางตัวนอนอยู่ บางตัวก็เลื้อยข้ามไป ท่านไม่กลัวจึงเดินข้ามและได้แผ่เมตตาให้งูเหล่านั้น

พระอาจารย์เปลี่ยนพักอยู่ที่พระพุทธบาทสี่รอยได้ระยะหนึ่งก็มีหลวงตาแก่ ๆ จากบ้านหนองก่าย มาพักปฏิบัติธรรมด้วย วันหนึ่งท่านได้ไปสนธนากับหลวงตาและสามเณร ปรากฏว่ามีงูสองตัวเลื้อยตามไปขดตัวอยู่ในซอกหิน และยกหัวขึ้นฟังคำสนธนาจนกระทั่งเลิกเป็นเวลาถึง ๓ ชั่วโมง เป็นที่น่าสังเกตว่างูจะมาอยู่ที่ทางเดินจงกรมของท่านเพียงองค์เดียวไม่ไปขวางทางเดินจงกรมของหลวงตาหรือของสามเณรเลยและตั้งแต่สามเณรทำความสะอาด บริเวณพระพุทธบาทแล้วมีสุขภาพร่างกายแข็งแรงไม่ว่าจะไปธุดงค์ที่ใดไม่เคยเจ็บป่วย ซึ่งคงจะเป็นอานิสงส์จากการทำความสะอาดครั้งนี้ก็ได้

✿ ประวัติครูบาพรชัย ปิยะวัณโณ ✿
และความเป็นมาในการพัฒนาวัดพระพุทธบาทสี่รอย

เกิด : วันพฤหัสบดีที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๑๐ ณ บ้านสันกำแพง ต.สันกำแพง อ.สันกำแพง จ.เชียงใหม่ เป็นบุตรนายชุมพร กิริยา และนางประทุมมา กิริยา

บรรพชา : เป็นเด็กวัดสันกำแพงหลวง ตั้งแต่อายุได้ ๖ ขวบ บรรพชาเป็นสามเณร เมื่ออายุ ๑๓ ปี ที่วัดสันกำแพง ต.สันกำแพง อ.สันกำแพง จ.เชียงใหม่

อุปสมบท : ณ วัดสันป่ายาง อ.แม่แตง จ.เชียงใหม่ มีพระครูวิจิตรคุณสารเป็นพระอุปัชฌาย์ และพระครูอุดมธรรมพิราช เป็นพระกรรมวาจาจารย์ พระมหามิ่งมิตร เป็นพระอนุสาวนาจารย์ ได้รับฉายาปิยะวัณโณ

การศึกษา : สอบนักธรรมเอกได้ปี ๒๕๒๖

การปฏิบัติ : ได้ธุดงค์มาพักที่วัดร้างสันป่าตึง วัดพระเจ้าตนหลวง ต.สันป่ายางเชิงเขาพระพุทธบาทสี่รอย เมื่อปี ๒๕๓๐ เมื่อครั้งยังเป็นสามเณร อยู่ที่นี่ประมาณ ๒ เดือน ได้นั่งสมาธิเห็นนิมิตเป็นปราสาทหลังใหญ่สวยงามมาก อยู่บนเขาสูง และได้เดินขึ้นบันไดไปยังปราสาท และเห็นรอยพระพุทธบาทอยู่ในปราสาท พอรุ่งขึ้นเมื่อออกบิณฑบาตรและฉันเสร็จได้มีโยมมาเล่าเรื่องพระพุทธบาทสี่รอยให้ฟังว่ามีพระพุทธบาทสี่รอยอยู่บนเขา ห่างจากที่พักไปประมาณ ๒๒ ก.ม. โยมได้เล่าต่อไปว่า พระพุทธบาทสี่รอย มีความศักดิ์สิทธิ์ มีถ้ำอยู่ตรงพื้นพระพุทธบาทสี่รอย พระเณรที่มาอยู่กินประจำมักจะอยู่ไม่ค่อยได้ นอกจากนี้ชาวบ้านที่อยู่บริเวณพระพุทธบาทสี่รอย มีความรู้สึกเหมือนมีความผูกพันเหมือนตายแล้วเกิดใหม่เหมือนกับเคยมาอยู่ที่นี่มาก่อนและเมื่อได้เห็นรอยพระพุทธบาทสี่รอยก็เหมือนกับ

ที่เห็นในนิมิต เมื่อจะเดินทางกลับไปยังที่พักวัดร้าง ญาติโยมที่อาศัยอยู่ที่หมู่บ้านพระพุทธบาทสี่รอย ซึ่งขณะนั้นยังเป็นวัดร้าง จึงได้กลับลงไปยังวัดร้างเชิงเขาเพื่อลาญาติโยมในบริเวณนั้น แต่ญาติโยมทั้งหลายก็ไม่ยอมให้ขึ้นมาอยู่ที่พระพุทธบาทสี่รอย ด้วยเหตุผลว่า พระเณรอยู่ประจำกันไม่ค่อยได้ เนื่องจากเป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ และมีสิ่งอัศจรรย์ ดังนั้น พอตกกลางคืนประมาณตีสอง จึงได้หวนขึ้นมาพระพุทธบาทสี่รอย และมาอยู่ประจำในช่วงเป็นสามเณรได้ ๑ พรรษา เพียงองค์เดียว และต่อมาบวชเป็นพระอยู่องค์เดียวได้ ๘ พรรษา จนพรรษาที่ ๙ มีพระมาจำพรรษาอยู่ ๑๑ รูป

ได้เริ่มบูรณะพระวิหารเจ้าดาราัศมี เมื่อปี ๒๕๓๖ และพัฒนาบูรณะวัดเพิ่มเติมจนสำเร็จ ดังที่เห็นในปัจจุบัน

ขณะนี้กำลังก่อสร้างพระอุโบสถ์ (จตุรมุข) ซึ่งในการสร้างอุโบสถ์แห่งนี้นับเป็นครั้งแรกนับแต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าองค์ปัจจุบัน ได้ทรงพระเมตตาประทับรอยพระพุทธบาทไว้ ณ สถานที่นี่ และวัตถุประสงค์ในการสร้าง มีดังนี้

๑. เพื่อถวายเป็นพุทธบูชาแด่องค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทั้งสี่พระองค์นี้ในมหาภัทรกัปป์นี้ อันได้แก่ พระพุทธเจ้ากกุสันโธ,พระพุทธเจ้าโกนาคมโน,พระพุทธเจ้ากัสสโป และพระพุทธเจ้าโคตโม (พระสมณะโคดม)

๒. ใช้ในกิจของสงฆ์

รอยพระพุทธบาทสี่รอย กรมศิลปากร ได้ขึ้นทะเบียนเป็นโบราณวัตถุของ จ.เชียงใหม่ และของประเทศไทยแล้ว

การบูรณะวัดพระพุทธบาทนี้ ครูบาพรชัย ท่านไม่ได้ทำการบอกบุญ แต่ได้อาศัยบารมีของพระพุทธบาท และอธิษฐานบอกกล่าวเทพเทวา ว่าจะสร้างโบสถ์ก็เป็นไป ตามหน้าบุญเต๋อะ คือ มีก็ฉัน ไม่มีก็ไม่ฉัน มีก็เอา ไม่มีก็ไม่เอา ใครจะมาทำบุญก็มา โดยอธิษฐานขอจากครูบาเจ้าศรีวิชัย เทพเทวดา โดยไม่วุ่นวาย ไม่ต้องยึดติดกังวลทั้งปวง

ประวัติความเป็นมาของพระพุทธบาทสี่รอย

ในสมัยที่ครูบาพรชัย ปิยะวัณโณ เข้ามาบุกเบิกพัฒนา

เดิมทีสถานที่แห่งนี้มิได้เป็นวัด มีแต่รอยพระบาท อยู่ที่หิน มันจะมีหินอยู่ด้านหลังที่พระพุทธรูปยืน หินมันจะคล้ายๆเรือ จะกว้างยาวมาข้างล่างและเรียบลงไปติดกับพื้นดิน หินพ้นจากพื้นดินขึ้นมามีรอยพระพุทธบาทข้างบนเป็นเขาลงแบบนี้ (ทำมือประกอบ) เป็นภูเขาลงแบบนี้ แล้วจากข้างล่างก็เป็นลำห้วย ในสมัยโบราณจะขึ้นมากราบพระพุทธบาททีก็ต้องเอาไม้ไผ่ไปพาดไต่ๆ กันไป จะมีก็แต่พระและผู้ชาย ที่ปีนหินก้อนตรงข้างๆพระบาท มันเป็นหินก้อนใหญ่และสูง ส่วนผู้หญิงไม่มีโอกาสที่จะได้ขึ้นไปชมรอยพระบาท (คนสมัยก่อนถือ ฯ ห้ามไม่ให้ผู้หญิงเข้าใกล้) ในสมัยก่อนกราบได้ก็แต่ตรงฐานเบื้องล่างมาตรงนี้ก็เป็นลำห้วย (ชี้ไปที่บริเวณห้วยน้ำที่ไหลผ่านใกล้ๆพระบาท) ขึ้นไม่ได้เดี๋ยวกลิ้งตกลำห้วยมา

พ.ศ. ๒๔๗๑ เจ้าดารารัศมีขึ้นมากราบและสั่งให้ทำร้านนั่งได้รอบๆ รอยพระบาท ตอนนั้นยังเป็นหินธรรมชาติ ๔ รอย เป็นหินธรรมชาติซ่อนอยู่ในพงหญ้าเถาวัลย์ปกคลุมอยู่

ต่อมาปี พ.ศ. ๒๔๗๒ พระครูบาศรีวิชัยขึ้นมา กราบท่านเลยมาสร้างวิหารครอบรอยพระบาทไว้ บริเวณที่เราเดินรอบรอยพระบาทไว้ บริเวณที่เราเดินรอบรอยพระบาทปัจจุบัน (ชี้มือให้ดูบริเวณศาลาปัจจุบัน) พื้นมันกลวงถ้าทุบลงไปก็จะเห็นฐานหินรอบพระบาทโผล่จากพื้นดินขึ้นมาข้างบน แต่ข้างบนท่านเอาปูนมาฉาบทับและลงชาดสีแดง (ลงรัก) ไว้ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๗๑ มีพระครูบาอาจารย์ธุดงค์มากราบแทบทุกองค์ ที่ผ่านมาสมัยนั้นก็ ๗๐ กว่าปี ชาวบ้านก็ไม่มี ต้องเดินบุกป่าฝ่าดงสัตว์ป่าก็เยอะ เพิ่งมีพรรษานี้ (พ.ศ. ๒๕๔๑) ที่มีพระจำพรรษาถึง ๑๑ องค์ เมื่อก่อนมีองค์เดียว (คือท่าน) ตั้งแต่ปี ๒๕๒๙ มาถึง ๒๕๓๘ อยู่องค์เดียวทุกพรรษา เพราะเมื่อก่อนไม่มีกุฏิ กุฏิพระไม่มีเลยทำกุฏิข้างหลัง พอมีกุฏิก็มีพระมาอยู่ เพราะข้างบนถ้าจะมาแขวนกลดนี่ไม่ได้ ถ้าหน้าฝนๆ ตกแทบทุกวันไม่มีที่จะอยู่ ถ้าหน้าหนาว ก็หนาวจับใจกางกลดนี่เหมย (เป็นภาษาเหนือ หมายถึงน้ำค้าง) เหมยมันตกลงมาเปียกหมด ต้องใช้ความอดทนหน่อย ครูบาอาจารย์

สมัยโบราณท่านธุดงค์บุกป่าฝ่าดงขึ้นมาได้ เจอความหนาวแต่ว่าเสี่ยงตายนะ เจอสัตว์ป่า สมัยนี้ยังดีรถยนต์ขึ้นได้ จะไปที่ไหนไม่ว่าป่าเขา พอพ้นเขาลูกนั้นก็เจอหมู่บ้านแม้ว บ้านยาง ธุดงค์สมัยนี้สบาย บ่อดข้าว เสี่ยงตายเหมือนสมัยก่อนนี้ต้องอดข้าวเดินบนเขา เขาบางเขาต้องค้างตามป่าตามเขา บ่เจอชาวบ้าน ก็บ่ได้ทานข้าว บางทีเอาชีวิตไปทิ้งในป่าก็มี เกิดมาเป็นสมัยนี้สบายรถยนต์ก็มีขี่เครื่องใช้เครื่องนุ่งห่มอำนวยความสะดวกสบาย พระเกิดมาในปัจจุบันนี้สบาย มีวิหารกุฏิใหญ่ ๆ มีจังหันได้ ฉันดี ๆ เป็นกึ่งกลางพุทธศาสนา น้อ!

ภูเขานี้เป็นดินลงมา ตรงนั้นเป็นลำห้วย ตรงลานนั้นเป็นสะพานลอย (ท่านชี้อธิบายบริเวณโดยรอบของพระบาท) มีเขาขึ้นข้างล่างนั้น เป็นหินลงข้างล่าง ถ้าไม่ทำลานก็จะลงไปลำห้วยเดินประทักษิณก็ไม่ได้ จะขึ้นทางนั้นก็ไม่ได้เป็นเขาหมด ในสมัยโบราณ หินก้อนนี้ท่านพระครูบาศรีวิชัย ท่านทำบันไดพุ่งลงลำห้วย เมื่อปี ๓๖ บันไดตรงนี้มันแยก เพราะสมัยที่ท่านทำมันไม่มีเหล็ก มีแต่ปูนก่อ ที่นี้ไม่รู้มันจะถล่มลงมาวันไหน ก็เลยทำใหม่เทคานลอยขึ้นมา ขยายลานออกไป ทำให้ญาติโยมนั่งสมาธิและเดินประทักษิณได้สะดวก

วิหารหลังนี้เจ้าดารารัศมีมาสร้างไว้ ท่านเป็นพระชายาของรัชกาลที่ ๕ ขึ้นมากราบที่นี่ พระองค์ท่านนั่งช้างมาบ้าง เดินมาบ้าง ก็คงมาหลายวันอยู่ เจ้าเมืองที่ครองเมืองเชียงใหม่ก็ขึ้นมากราบแทบทุกพระองค์ ที่ล่าสุดก็มีเจ้าดารารัศมี เจ้าดารารัศมีมาสร้างหลังนี้ พอเจ้าดารารัศมีลงไปก็มี พระครูบาศรีวิชัยขึ้นมาทำหินนี้คล้าย ๆ ช้างพ่อ ช้างแม่ ช้างลูก (ท่านอธิบายถึงรูปพรรณสัณฐานของหินที่มีรอยพระบาทประทับอยู่ของพระพุทธบาทที่มีลักษณะคล้ายช้าง) ช้างลูกอยู่นี่เป็นที่ประทับของรอยพระบาทของพระบาทของพระพุทธเจ้าทั้ง ๔ องค์ ช้างลูกนี่เป็นช้างลูกตัวหนึ่ง มี ๓ ลูก มีครูบาอาจารย์ท่านบอกว่า หินนี่เหมือนช้าง พอเราไปยืนดูตรงข้างมีงวงช้าง ตรงนี้หลังช้าง หางช้างก็ตรงนี้ และพระบาทก็เป็นหินนะนี่ และเขาบอกว่า แต่ก่อนนี้หินลูกนี้มันอยู่เกือบชิดพระบาท ชิดกันเกือบวาหนึ่งเอาไม้พาดไว้ เดี๋ยวนี้ขยับออกแต่ก่อนคนเดินรอบบ่ได้ หินนั้นจะเบียด แต่เขาว่า พอครูบาศรีวิชัยมาแล้ว ฟ้าผ่าลงตรงนี้ แล้วครูบาฯ ท่านก็เลยทำตรงนี้ ท่านอธิษฐาน

อย่างไรไม่รู้ แล้วฟ้าผ่าลงมา หินตรงนี้ก็กระเด็นขยับออกท่านทำให้ดูเหมือนหินของเดิม แต่ถ้าทุบกระจก ทุบอะไรออกไป ก็จะเห็นเป็นหินปูนเคลือบเอาไว้เคลือบบาง ๆ ถ้าทุบข้างบนจะเป็นหินหมดเลย ถ้ายิ่งตรงพื้นทุบออกหมดละก็จะเป็นกองหินเป็นรูปลูกช้างตัวเล็ก แต่มันจะเลื่อนขึ้นคล้ายคลาน แต่สมัยนั้นไม่รู้จักใครจะสะพายกล้องถ่ายรูปมา ขนาดเดินลัดป่าลัดเขาต้องถ่ายเอา สมัยนั้นมีสัตว์ป่าช้าง เสือ มีเยอะ ถ้าหน้าฝนเถาวัลย์ปกคลุม (รอยพระบาท) หมด มาทีก็ต้องมาค้นหากันอีก

ท่านครูบาศรีวิชัย คงจะมานี่ประมาณเดือนสองสามเดือน ที่ทำเสร็จ (ตามประวัติครูบาศรีวิชัยไม่เคยมาจำพรรษาที่นี่) เพราะกว่าจะเอาดิน ปั้นดิน ทาปูนก็เมิน (หมายถึงอยู่นาน) ล่ะ อันนี้ทรงเดิมหมด พระครูบาศรีวิชัยท่านบูรณะ นี่ช่อฟ้า นี่นาคหน้าบัน นี่กระจก และปูนก็ของครูบาศรีวิชัย เพียงแต่เอาหินอ่อนมาปะปะ ของเดิมยังอยู่ เอามาปิด มาปะ ถ้าเป็นของเดิม มิได้บ่มีไส้เหล็ก เป็นไม้ ส่วนลายนี้เป็นของเดิม แต่ติดทองใหม่ (หมายถึงลวดลายที่เขียนตามขอบไม้ขอบศาลา) เพราะของเก่าลบไปแล้ว และแผ่นข้างในสีเขียว เป็นแผ่นฟิล์ม แผ่นสมัยก่อนขึ้นอ่อน ๆ เดี๋ยวนี้หาซื้อบ่มีเลย เอาแผ่นใสเข้าใส่

พระครูบาศรีวิชัยท่านชอบมาที่นี่ พอท่านกลับไปดอยสุเทพ ท่านสร้างดอยสุเทพ สร้างทางอะไรเสร็จแล้ว ท่านจะกลับมาสร้างขึ้นพระพุทธบาทสี่รอย แล้วท่านจะมาอยู่ที่นี่ (ตามประวัติที่เล่ากัน) ท่านบอกว่าน้ำปิงบ่ไหลกลับก็เลยบ่ปึก (ในประวัติพระครูบาศรีวิชัยได้เขียนไว้ว่า หลังจากคดีที่ท่านต้องอธิกรณ์เสร็จแล้วท่านเป็นผู้บริสุทธิ์ ทางคุณหลวงศรีประกาศไปเยี่ยมท่านที่วัดเบญจมบพิตร เพื่อขออาราธนาท่านให้กลับไปเชียงใหม่อีกครั้ง เพื่อขอบารมีท่านในการบูรณะพุทธสถานอันสำคัญ ๆ อีกหลายแห่งในเชียงใหม่ ท่านจึงได้กล่าวบอกปฏิเสธ และเป็นเหตุให้ท่านตั้งสัจจวาจาประกาศว่า "ตราบใดที่น้ำแม่ปิงไม่ไหลล่องขึ้นเหนือ จะไม่ขอเหยียบย่างแผ่นดินเมืองเชียงใหม่อีก" ซึ่งเหมือนเป็นคำสาบานที่ท่านเปล่งวาจาออกไป จากหนังสือประวัติครูบาศรีวิชัย ของวัดพระธาตุแสงแก้วมงคล อ.ดอกคำใต้ จ.พะเยา) ท่านก็เลยกลับไปวัดบ้านปางบ้านเดิม กลับก็ไปอยู่ที่นั่นอีกไม่ถึงพรรษาก็มรณะภาพ ถ้าท่านไม่มีเรื่องท่านสร้างดอยสุเทพเสร็จ ท่านก็จะ

มาทำตรงนี้ หลังจากพระครูบาศรีวิชัย บูรณะแล้วก็ปล่อยร้างไป มีแต่พระธุดงค์มาพักคืนสองคืน ขึ้นมากราบแล้วก็กลับ ก็เคยมีพระมาอยู่ แต่ก่อนมันลำบาก

๑. ลำบากเรื่องจังหัน **๒. อากาศหนาว**

๓. เวลาขึ้นลงก็ลำบาก **๔. สถานที่นี้มันศักดิ์สิทธิ์**

เมื่อก่อนมีถ้ำตรงพื้นนี้แล้วก็มีทรัพย์สมบัติอะไรอยู่ตรงนี้ในยุคพระศรีอริยเมตไตรย จึงเปิดทรัพย์สมบัติให้คนได้มา (ว่ากันว่าใต้ฐานของพระพุทธบาทมีทรัพย์สมบัติของคนโบราณฝังไว้ พอยุคของพระศรีอริยเมตไตรยจึงจะเปิดออกมาได้) แล้วก็แต่ก่อนคล้าย ๆ เขาเล่ามันเฮี้ยนหน่อยพระชีขึ้นมาอยู่บ่ได้ โดนผีหลอก โดนผีหลอก โดนอะไรบ้าง อยู่ไม่ได้ที่นี่ เราเดินธุดงค์มา มาอยู่ข้างล่างมาอยู่วัดร้างตรงที่สันป่าตึง พอดีโยมเขาเล่าให้ฟัง ข้างบนนี่บ่มีพระอยู่ พระองค์ไหนมาอยู่ก็อยู่บ่ได้ บางทีนั่งสมาธิอยู่ดี ๆ ก็โดนตบกระหม่อมอะไรก็มี อยู่บ่ได้ ผีหลอก ญาติโยมชาวบ้านมาอยู่แถวนี้ก็อยู่ไม่ได้ต้องหนี ไม่ก็ตาย

พอเรามา โอ๋! (นึก) อยากไปอยู่ที่เฮี้ยน ๆ จิตมันจะได้รวม ถ้าอยู่ที่ไม่กลัว ภาวนามันขี้เกียจ ถ้าอยู่ที่กลัว ๆ มันขยันหน่อย

ตอนมาครั้งแรก ๆ มากุฏิเก่า ๆ ข้างหลังนั่นนะ ตอนนั้นไม่รู้จักใคร พอตอนเช้าบิณฑบาต ชาวบ้านใส่บาตร ก็ถามว่าเป็นไงตอนกลางคืน ผีหลอกไหมเมื่อคืนนี้ เราก็สงสัยว่าทำไมชาวบ้านมาถามแบบนี้ ก็ได้ตอบไปว่า เปล่า! ผีหลอกหรอกแต่แผ่นดินมันไหว แล้วที่บ้านแผ่นดินไหวบ่เขาว่า บ่ไหว แผ่นดินไหวประมาณ ๔ ทุ่ม แล้วมันไหวแค่กุฏิที่เราอยู่ มันไหวแบบนอนบ่ได้ ก็เลยตักน้ำมาตั้งไว้ก็ไม่ไหว ก็เลยอยู่นั่นน่ะ อยู่ไปอีก ๒-๓ คืน ตอนเรานอนเหมือนกับมีคนมาจับเท้าเรายกขึ้น แล้วปล่อยลงกระแทกอย่างแรง แต่นั้นมาก็ทำสมาธิแผ่เมตตา

มีตอนหนึ่งเดินมานั่งสมาธิตรงหน้าพระพุทธบาท ตอนนั้นยังไม่ได้บูรณะน้อ ก็มีเสียงที่พระบาท เสียงมันนี่คล้าย ๆ เสียงกัดไม้จากพระพุทธรูปยืนนี่ เสียงกัดไม้แรง ๆ ก๊ก พอกลับจากนี่ปุ๊ป ก็ไปอยู่ตรงอยู่ตรงหน้าของพระบาท เราก็นั่งสมาธิหน่อย มันมีเสียงอะไรก็เลยไม่สนใจนะ ไม่สนใจมันก็กัดดังไปขึ้นอีก ดังขึ้นอีก โอ๊ย! จะทำอย่างไรตอนนั้นเพิ่งทำภาวนาใหม่ ๆ ทำได้ปีสองปี ก็เลยนั่ง

สมาธิข้างหนึ่งก็จับไฟฉาย พอเสียงดัง ปุ๊ป ปุ๊ป ลืมตาเปิดไฟฉายเสียงมันก็หายไป ฉายไฟดู ก็ไม่เห็นอะไร

ตอนหลังก็มาเจองู งูเยอะเลย เลื้อยไปมาแถวพระบาท ภาวนาบ่ค่อยสงบ พอขึ้นมาสวดมนต์ สวดไปสวดไปเดี๋ยวงูตกลงมาจากเพดานลงมาตรงหน้า เราก็สวดไป สวดไปมันก็เลื้อยหายไป ตอนนั้นจิตมันกลัวงู ต่อมาสวดมนต์แล้วนั่งสมาธิ ก่อนจะนั่งสมาธิก็สำรวจรอบ ๆ รอยพระบาทก่อนครั้งแรก ดูงูก็ไม่เห็น ตอนนั่งสมาธินั่งไปได้นาน พอเสร็จจากสมาธิจะกลับไปพักผ่อน เราก็ลุกขึ้น ยกผ้าปูนั่ง โอ้ย! งูอยู่พื้นอาสนะที่เรานั่ง พอมาอีกวัน เราก็สำรวจดูไม่มี พอนั่งสมาธิไป จิตมันก็ไปอยู่ที่งูน่ะ เอ๊ะ! มันบ่มาหนอ พอออกจากสมาธิลืมตาก็เห็นมันอยู่ตรงหน้า ก็เลยว่าเป็นเทวดารักษาที่นี่

เทวดารักษารอยพระบาทที่เป็นตัวตนบ่มี มันมีในวิหารหลังนี้ ในวิหารหลังเก่านี่ ที่นี้นั่งสมาธิแล้วเราก็กลับไปโน่น แล้วก็ตอนกลางคืนตกดึก ๆ นั่งสมาธิอยู่ก็เห็นคล้าย ๆ คนนุ่งขาว ห่มขาว ผมยาว เป็นผ้าขาวน่ะ โน่นอยู่ในวิหาร เป็นผู้ชายนะ มันเน่า มันเละหมด อยู่ในวิหาร ที่นี้มันก็ค่อย ๆ โอ๊ย! ทำไงดี อิติปิโสนี่ไม่ออกเลย ทีแรกอิติปิโสนี่ไม่ได้ พุทธคุณ ธรรมคุณ สังฆคุณ นี่บ่ได้ ก็เลย สัพเพสัตตา สัพเพสัตตา เหลือแค่ สัพเพสัพตา สัพเพสัพตาจับน้ำน่ะ เตรียมน้ำมาหยาด พอหยาดมันก็ออก ทีแรกมันจะคล้าย ๆ มาสู้กับเราน่ะว่าเราจะไปสู้ คล้าย ๆ จะมาไล่เรา มาอะไรเรา พอตอนเช้ามีชาวบ้านเขามาถาม เขาจะมาถามบ่อย เพราะส่วนมากพระที่มาอยู่ เจออะไรดี ๆ แล้วจะหนีไป ที่นี้เขาถามว่าวันนั้นเป็นไงบ้าง ก็เลยบอกเขาว่า เอ๊ะ! ตอนกลางคืนมันมีผ้าขาวอยู่ในวิหารหลังนี้ แล้วที่นี้มันลอยไปเน่าเหม็นอยู่ในวิหารหลังนี้ ชาวบ้านเขาเลยบอกว่า โอ๊ย! แต่ก่อนประมาณสัก ๔๐ ปีนี่มีผ้าขาวมาปฏิบัติอยู่นี่คนหนึ่ง ปฏิบัติอยู่นี่ เป็นคนแก่ แล้วก็ปฏิบัติอยู่ในวิหารแล้วตาย ชาวบ้านเขามาเจอ ก็เน่าแล้วเออ! มันก็เป็นปู่ที่นี่คนนี้ล่ะตอนกลานคืนน่ะเฝ้าโบสถ์

เคยมีพระมาอยู่มาจำพรรษา ชาวบ้านมาบวชเป็นพระ ที่อยู่ข้างล่างตีนเขา ท่านมาบวชจำพรรษา แล้วท่านปวดท้อง ท่านอยู่ไม่ได้ ก็เลยลงไปข้างล่าง ไปโรงพยาบาล แล้วก็เสียชีวิต ไปเสียข้างล่างโน้น แล้วก็อันนี้มาเจออยู่พักหนึ่ง หลัง

จากผ้าขาวนั่น ตานี้ท่านก็มา ท่านมาขอให้ช่วยสรงน้ำให้ ท่านจะนั่งอยู่ตรงหน้าวิหารหลังเก่า แล้วก็มาขอให้สรงน้ำให้ท่าน ท่านมีโอ่งน้ำ แล้วท่านจะนุ่งแต่ผ้าอาบน้ำฝน ท่านนั่งยองๆ ขอให้เราตักน้ำรดให้ท่าน เราตักน้ำอาบให้ท่าน อาบให้ท่านอันนี้ไม่เป็นไร เวลาท่านนุ่งผ้า ท่านก็เดินกลับไป เราก็ถามชาวบ้านว่า เคยมีพระอยู่นี่บ่ แล้วก็มีปานดำตรงสีข้าง ชาวบ้านบอกมี แล้วก็เป็นญาติกับชาวบ้านที่อยู่ข้างบนเขามาบวชๆ แล้วให้อยู่เฝ้าที่นี่ บวชไม่นานก็ลงไปแล้วตาย นี่คนหนึ่ง

แล้วก็อีกคนหนึ่งนั้นอยู่ทางด้านหน้าโน่น ทำกระต๊อบเล็กๆ อันนั้นตายแบบท้องกลม เรานั่งสมาธิอยู่ที่กุฏิก็ขึ้นไปบนบ้าน เราเดินไปหน้าโน่น ขึ้นบนบ้านบ้านหลังเล็กๆ ได้เห็นผู้หญิง ได้ยินเสียงผู้หญิงมันร้อง ร้องเจ็บร้องปวด ขึ้นไปเห็นผู้หญิง มันปวดท้อง มันกำลังจะเกิดลูก หน้ามันลายน่ะมีตุ้ม มีอะไรน้อ สมัยนั้นน่ะ โอ๊ย! คิดไปใจไม่ดี มันจะเกิดลูกพอขึ้นไปก็ไม่รู้จะทำยังไง พอมันเบ่ง มันเบ่งไม่ออก มันก็ตาย ดิ้นตาย ก็เลยบอกเขามีบ๊อ แม่ยิง (หมายถึงผู้หญิง) ที่ท้อง.... ตั้งแต่มาอยู่ที่นี่มีบ๊อ... ชาวบ้านเขาก็บอกว่า แต่ก่อนมาทำตูบเล็กๆ อยู่ (กระต๊อบ) แล้วพอท้องก็ตายท้องกลม ก็คนนี้พอพ้นไปล่ะ

จากผ้าขาวเราเมตตาไปล่ะ เราแผ่เมตตาให้แล้วก็หลวงพ่อเราแผ่เมตตาให้แล้วก็ไปล่ะ แล้วตายท้องกลม เราแผ่เมตตาไปแล้วก็ไปล่ะ แล้วก็อยู่ตรงนี้ ตรงนี้ก็แผ่เมตตาไปล่ะ ตรงนี้ก็ตาย ๒,๐๐๐ ศพ แต่พวกนี้ไปล่ะ แล้วก็เหลืออยู่อันเดียว แผ่เมตตาให้ไม่ได้ที่เฝ้ารอยพระบาทตอนนี้ยังเฝ้าอยู่ เป็นคล้ายๆ กึ่งยักษ์กึ่งเทวดา โอ๊ย! นิมิตแสงสว่างขึ้นตรงนี้ ทีแรกไม่สนใจ นึกว่าใครเอาไฟฉายส่องส่องตรงหน้าเรา เอ๊ะ! บ่ใช่ แต่ส่วนมากจะขึ้นข้างๆ มากกว่า แต่บางทีก็มีโยมเห็นบางครั้งก็เป็นรูปดวงไฟใหญ่ๆ ลอยขึ้นพระบาท แต่ไม่รู้นะ ถ้ามีพิธีอะไรใหญ่ๆ นะเราทำพิธีใหญ่ๆ มาไหว้สวดพร้อมกันเยอะๆ อย่างงานประจำปีใหม่ งานสรงน้ำนี่เรามาไหว้มาสวดตอนกลางคืนน่ะ จะเห็นเป็นรูปสีเขียว สีอะไรที่ลอยขึ้นมา ก็ชี้ๆ ให้เขาดู พองานสรงน้ำประจำปี วันเพ็ญเดือน ๔ ก็เสียสละแต่ก่อนมาอยู่ใหม่ๆ ก็สละแบบยอมถวายชีวิตล่ะ ขอให้พระพุทธบาทสี่รอยนี้ได้เปิดให้คนได้รู้จักได้ลือชาปรากฏให้คนมากราบไหว้ก็ดี บ่หวังเอายศเอาหยัง อะไรสักอย่าง เอาลาภสักการะสักหยั่ง ก็เสียสละไปได้แบบนี้ เราทุ่มเททั้งกำลังกาย กำลังใจ เปิดไปก็ดีหมด แต่

ก่อนนี้ พอออกแรง ต้องถาง ถางคนเดียวหมด ต้องถางหญ้า ฟันหญ้า ส่วนมากจะมานั่งสมาธิตอนกลางคืน พอมาถึงจุดนี้ก็ดีน่ะ อยากให้เป็นวัดพระพุทธศาสนา

ให้พอควร ให้สะดวกก็พอละ หมี เป็ด ไก่ บ่ต้องกิน ต่อไปนี้ไหว้พระสวดมนต์ ไหว้พระบาท ถือศีล ก็สบายละ ช่วงที่ถวายวันนั้น ก็มีลม มีพายุพัดที่พระบาท โอ๊ย! แรงพวกนี้มันหมดไปล่ะ เหลือแต่ที่สูง สูงน่ะเฝ้าพระบาท พวกนั้นหมดไปล่ะ

(ครูบาพรชัย ได้เมตตาเล่าเรื่องประสบการณ์ของท่านให้คณะของพระธนา ที่ได้เดินทางไปกราบพระพุทธบาทสี่รอย)

ภาพถ่ายในอดีตของสถานที่

พระพุทธบาทสี่รอย

๑.๒ พุทธตำนาน

พระพุทธเจ้า (พระเจ้า) เลียบโลก
กัณฑ์ที่ ๓ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับ ฝ่าพระหัตถ์ ๔ รอย
มณฑลสิบสองปันนา สาธารณรัฐประชาชนจีน

พระพุทธองค์ ประทับรอยพระบาท ที่ท่าผาคม

นโม ตสฺสตฺถุ ฯ เอวมฺเม สุตํ เอกํ สมยํ สตฺถา ชนปทจาริกกญฺจรมาโน ฯ สาธุโว ดูกร สัปปุริสะทั้งหลาย สมัยหนึ่งสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ซึ่งเป็นครูของมนุษย์และเทวดาทั้งหลาย ทรงบังเกิดพระมหากรุณาทรงปรารถนาจะสั่งสอนเวไนยสัตว์ทั้งหลาย มีพระภิกษุสงฆ์อรหันต์ทั้งหลาย มีพระมหาอานันทะเป็นประธานเป็นปัจฉา (อยู่เบื้องหลัง) สมณะบริวาร และพระอินทร์ทรงกั้นฉัตร เสด็จไปในชนบทราชธานีทั้งหลาย เสด็จไปถึงสุวรรณภูมิ แล้วเสด็จต่อไปถึงเมืองจัมปานครและเมืองทวารวัตติตามลำดับบ้านน้อยเมืองใหญ่ทั้งหลาย เข้าไปสู่เมืองลาว เสด็จขึ้นมาสู่ต้นน้ำถึงเมืองเชียงของและเมืองคางทรงสั่งสอนสรรพสัตว์ทั้งหลาย สถานที่ใดที่สมควรประทานพระเกศาธาตุ พระองค์ก็ทรงประธาน ที่ใดที่สมควรประทานรอยพระบาท พระองค์ก็ทรงประทาน เพื่อเป็นที่สักการะบูชาแก่มนุษย์และเทวดาทั้งหลาย เสด็จมาถึงเมืองคามประทับรอยพระบาทไว้ที่นั่งที่พิงเป็นที่อัศจรรย์ยิ่ง แล้วก็เสด็จมาถึงเมืองเชียงตุง พระองค์ก็ทรงประทานพระเกศธาตุไว้ทรงพยากรณ์ว่า "เมื่อตถาคตนิพพานไปแล้ว จงเอาธาตุตถาคตมาไว้ที่นี้เถิด" แล้วพระองค์ก็เสด็จมาทางทิศต้นน้ำแห่งหนึ่งพญานาคก็ออกมาอุปัฏฐาก เทวดาอารักษ์ทั้งหลายก็มากราบนมัสการอุปัฏฐาก แล้วก็ทูลขอรอยพระบาทไว้สักการะบูชาพระพุทธองค์ทรงประทับรอยพระพุทธบาทไว้ ให้แก่พระยานาคและเทวดาอารักษ์ที่นั้น แล้วตรัสพยากรณ์ว่า "พระบาทตถาคตแห่งนี้ ต่อไปภายหน้าจักได้ชื่อว่า **พระบาทผาคม** ท่าน้ำนี้ก็จักชื่อว่า **"ท่าน้ำผาคมแล"** พระอินทร์และอารักษ์ทั้งหลายก็เอาหินก้อนใหญ่มาปิดรอยพระบาทไว้ เพื่อมิให้เป็นสาธารณ์ (ต่ำ) แก่คนพาลและสัตว์ทั้งหลาย"

พระพุทธเจ้าเสด็จมาสู่ภูเขาแห่งหนึ่ง พวกทมิฬทั้งหลายได้มาพบเห็นพระพุทธองค์ก็ไปบอกแก่กันว่า "ดูรา พวกเราทั้งหลาย พระพุทธเจ้าเสด็จมาด้วยช่องหว่างดอย (ทางช่องหว่างดอย) แห่งนี้ เพื่อมาโปรดเมตตาเราทั้งหลาย" แล้วพวกเขาก็เอาข้าวเอาน้ำมาถวายพระพุทธเจ้าและพระอรหันต์ทั้งหลาย แล้วทูลขอรอยพระบาทพระพุทธเจ้า พระพุทธองค์ก็ทรงประทับรอยพระพุทธบาทให้แก่เขาทั้งหลาย แล้วก็ทรงพยากรณ์ว่า "เมื่อตถาคตมาถึงที่นี่ เขาพูดกันว่า พระพุทธเจ้ามาด้วยช่องหว่างดอย มาเมตตาเขาเช่นนี้ พระบาทนี้จักชื่อว่า **พระบาทช่องหว่าง** ต่อไปภายหน้าจะแปรเป็นชื่อว่า **พระบาทช่องบ่อง** ดอยลูกนี้จะได้ชื่อว่า **ดอยช่องบ่อง** บ้านนี้ก็จะได้ชื่อว่า **บ้านช่องบ่อง**"

พระพุทธองค์ เสด็จโปรดยักษ์เสนา และประทับรอยหัตถบาท (ฝ่าพระหัตถ์ ไม่มีนิ้ว) ซ้อนรอยหัตถบาท (ฝ่าพระหัตถ์ แต่ไม่มีนิ้ว) ของพระพุทธเจ้าทั้ง ๓ พระองค์ที่ล่วงมาแล้วในมหาภัทรกัปป์นี้

เมื่อพระพุทธเจ้าทรงพยากรณ์เช่นนั้นแล้ว ก็เสด็จต่อไปถึงภูมิประเทศแห่งหนึ่ง ทรงเห็นยักษ์อารักษ์ตนหนึ่ง ยักษ์ตนนี้มีความโกรธร้ายมาก มันอยู่หัวน้ำแห่งหนึ่งชื่อมุขนที มีในหัวเมืองอติกมประเทศ (บางฉบับว่า อมิตตะประเทศ) อันเป็นอาณาเขตเชิงเขาเมืองสองที่นั้น ยักษ์ตนนี้มีตั้งแต่ปฐมกัปป์ ไม่มีใครมาปราบและสั่งสอนมัน แม้สมเด็จสัมมาสัมพุทธเจ้าทั้ง ๓ พระองค์ ก็ทรงสั่งสอนไม่ได้ ได้ตรัสพยากรณ์ไว้ว่า "มีแต่พระโคตมะเท่านั้นที่จะสั่งสอนมันได้" พระพุทธเจ้าโคตมะ ทรงทราบชัดทุกประการแล้ว และเป็นกาลเวลาที่ควรจะสั่งสอนมันได้ทรงพักพระอินทร์และพระอรหันต์ทั้งหลายไว้ ณ ที่แห่งหนึ่ง แล้วเสด็จเข้าไปในเขตยักษ์นั้นแต่ลำพังพระองค์เอง ยักษ์เสนานั้นมันเห็นพระพุทธเจ้า มันบังเกิดปสาทศรัทธาในบุญและคุณของพระพุทธเจ้า มันก็เข้ามาต้อนรับแล้วห้ามพระพุทธเจ้า "ท่านมหาสมณะ จงอย่าเข้ามาสู่เขตของข้า ดอยที่ปรากฏเห็นอยู่เบื้องหน้าโน้นเป็นดอยที่สะอาดสุกใสงดงามยิ่ง ท่านจงไปถึงข้างหน้าโน้นเถิด" พระพุทธองค์ทรงสดับเช่นนั้นก็เสด็จเข้าไปในเขตยักษ์ มันโกรธมาก ก็สำแดงอิทธิฤทธิ์เป็นต้นว่า

ให้ฝนเถ้าร้อนตกลงมา และให้ฝนไม้ร้อน ก้อนดิน และอาวุธต่าง ๆ บันดาลให้เป็นลมพุ่งเข้ามาหาพระพุทธเจ้า พระพุทธองค์ก็ทรงสำแดง พุทธานุภาพสกัดกั้นและทำลายเสีย และก็เสด็จเข้าไปในเขตแดนแห่งยักษ์ มันก็รู้สึกกลัวต่อมรณะภัยยิ่ง ก็ประนมมือก้มลงกราบพระพุทธเจ้าแล้วก็ทูลขออภัยชีวิตซึ่งพระพุทธเจ้า พระพุทธองค์ผู้ทรงเปี่ยมด้วยพระกรุณายิ่ง ทรงเล้าโลมยักขเสนานั้นให้เกิดความยินดีและหายใจสะดวกแล้ว ทรงทอดพระเนตรเห็นหินก้อนหนึ่ง มีรูปเหมือนช้างนอนหมอบเรียงกัน ใกล้ฝั่งน้ำมุขนที (บางฉบับว่า มุคคนที) ก้อนหินแห่งนี้เป็นพระพุทธเจ้าทั้ง ๓ พระองค์ที่ล่วงมาแล้ว มาประทับนั่งสำราญอยู่ทุกพระองค์ พระพุทธเจ้าของเราก็เสด็จเข้าไปประทับนั่งอยู่เหนือหินก้อนนั้น

สมเด็จพระอินทราธิราชและพระอรหันต์ทั้งหลาย รู้ว่าเป็นกาลเวลาอันสมควรแล้วก็พากันเข้านั่งล้อมเป็นบริวารของพระพุทธเจ้า แม้ยักขเสนาตนนั้นและอารักษ์ทั้งหลายอันเป็นก็ชวนกันเข้ามาอภิวาทกราบไหว้พระพุทธเจ้า

เมื่อสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทรงประทับนั่งแล้ว ทรงเหยียดพระหัตถ์และพระบาททั้งคู่ไปทางทิศท้ายน้ำประทับนอนหันพระเศียร ไปทางทิศหัว แล้วเสด็จลุกประทับนั่ง ผินพระพักตร์ไปทางทิศตะวันออก แล้วตรัสเทศนาทานกถา สีลกถา สัคคกถา ภาวนากถา แก่ยักษ์เสนาและบริวารทั้งหลายเหล่านั้น พวกเขาได้ฟังพระธรรมเทศนาแห่งพระพุทธเจ้าแล้ว ก็บังเกิดศรัทธาเลื่อมใสในพระคุณของพระพุทธเจ้าเป็นอันมาก จึงทูลขอเอาไตรสรณคมน์ทั้งสามเป็นสรณะด้วยคำว่า "อัชชัคตัคเค ปานุ เปตัง พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ" ดังนี้ ๓ ครั้ง พระพุทธองค์ก็ทรงให้สรณคมน์แก่เขาทั้งหลาย เขาก็ทิ้งนิสัยหยาบช้า มีใบหน้ายิ้มแย้มแจ่มใส พระมหาอานันทะเถระก็กราบทูลพระพุทธเจ้า ขอให้พระองค์แสดงพระธรรมเทศนา พระพุทธองค์ตรัสว่า "ดูกรอานนท์ ยักขเสนาตนนี้ แต่เดิมในสมัยพระพุทธเจ้ากกุสันธะเสด็จมาสั่งสอน แต่มันหาได้เชื่อฟังไม่ พระองค์ประทับนั่งและนอน ทรงแสดงหัตถบาทโดยทรงเอาพระหัตถ์ประทับให้เป็นรอยพระหัตถ์เป็นที่สังเกตไว้ ตรัสพยากรณ์ว่า "ภายหน้าจักมีพระพุทธเจ้าพระองค์หนึ่ง ทรงพระนามว่า โคตมะ

จะมาสั่งสอนยักขเสนาตนนี้ให้เกิดปสาทศรัทธา" แล้วพระองค์ก็เสด็จไปสู่ทิศอันควร

ในกาลภายหลังจากพระพุทธเจ้ากกุสันธะเสด็จดับขันธปรินิพพานไปแล้ว พระพุทธเจ้าโกนาคมนะ ก็อุบัติขึ้นเป็นครูแก่โลก เสด็จเข้ามาสั่งสอนยักขเสนาตนนี้ก็ไม่สำเร็จ พระองค์ทรงประทับรอยที่ประทับนั่ง ที่ไสยาสน์และหัตถบาทไว้ แล้วตรัสพยากรณ์ว่า "ภายหน้าจักมีพระพุทธเจ้าพระองค์หนึ่ง ทรงพระนามว่าโคตมะจะมาสั่งสอนยักขเสนาตนนี้ให้เกิดปสาทศรัทธาเลื่อมใสในพระพุทธศาสนา" แล้วพระพุทธองค์ก็เสด็จไปสู่ทิศอันควร

ในกาลภายหลังจากพระพุทธเจ้าโกนาคมนะเสด็จดับขันธปรินิพพานไปแล้ว พระพุทธเจ้ากัสสปะเสด็จอุบัติขึ้นเป็นครูแก่โลก เสด็จเข้ามาสั่งสอนยักขเสนาตนนี้ก็ไม่สำเร็จ พระองค์ทรงแสดงรอยพระที่นั่ง ที่ไสยาสน์และหัตถบาทไว้ แล้วตรัสพยากรณ์ว่า "ภายหน้าจักมีพระพุทธเจ้าพระองค์หนึ่ง ทรงพระนามว่า โคตมะจะมาสั่งสอนยักขเสนาตนนี้ ให้เกิดปสาทศรัทธาเลื่อมใสในพระรัตนตรัย" แล้วพระองค์ก็เสด็จไปสู่ทิศอันควร

"ดูกร อานนท์ ในกาลนี้ เราตถาคตก็ได้เข้าสั่งสอนยักขเสนาตนนี้ ได้ถอนพิษร้าย คือ มิจฉาทิฏฐิอันหยาบกล้าออกเสียแล้ว ยักขเสนาก็ถึงสรณคมน์เอาพระรัตนตรัยเป็นที่พึ่งและเป็นอารมณ์แล้ว จะได้บรรลุสุขในภายหน้า" ตรัสแล้วพระองค์ก็ทรงเอาพระหัตถ์ยันและประทับนอนซ้อนรอยหัตถบาทแห่งพระพุทธเจ้าทั้ง ๓ พระองค์ ตรัสพยากรณ์ว่า "ดูกร อานนท์ ในกาลต่อไปภายหน้า พระพุทธเจ้าอริยเมตไตรยจะทรงอุบัติขึ้นมาเป็นครูแก่โลก พระองค์ก็จะมาประทับนั่งและนอนประดิษฐานรอยพระหัตถบาทครอบรอยหัตถบาททั้ง ๔ นี้ เพื่อไว้เป็นที่สักการะบูชาของมนุษย์และเทวดาทั้งหลาย ดูกร อานนท์ ยักขเสนาตนนี้ เมื่อถึงสรณคมน์แล้วก็จะหมดอายุจะไปเกิดในสุคติสวรรค์ ดูกร อานนท์ หินก้อนนี้ก็จะปรากฏชื่อว่า **"พุทธบัลลังก์"** ท่าน้ำที่ ยักขเสนากล่าวยกย่องว่า "เป็นที่น้ำอันดีอันงาม" ต่อไปภายหน้าจักแปรปรากฏชื่อว่า **"ท่าวังงาม"** เมื่อตถาคตเอามือกดลงไว้รอยเฉพาะฝ่ามือไม่มีนิ้ว เทวดาอารักษ์ทั้งหลายพูดกันว่า **"เพียงแต่ไว้รอยฝ่ามืออย่างเดียว**

ไม่มีนิ้วมือ" เช่นนี้ สถานที่นี้ต่อไปภายหน้าจักได้ชื่อว่า **"นังคุลีประเทศเขตนานิ้ว"** แล เมื่อตถาคตมาตอนแรก อารักษ์ไม่ชอบใจและห้ามไม่ให้เข้ามา บอกให้เลยไปข้างหน้าว่า "ไปสู่ภูเขาข้างหน้าเกิด ภูเขาลูกนั้นสูง สะอาดงดงามมาก ต่อไปภายหน้าภูเขานั้น จะปรากฏชื่อว่า "เวภารบรรพต" ภาษาไทยว่า "ดอยสว่างเมืองสูง" ภายหลังจะแปรไปว่า ดอย...ช้างเมืองสูง"

"ดูกร อานนท์ ตถาคตนิพพานไปแล้วตั้งศาสนาไว้ ๕,๐๐๐ ปี (พระวัสสา) เพื่อให้เป็นที่พึ่งแก่มนุษย์และสัตว์ทั้งหลาย เมื่อตถาคตนิพพานไปแล้วได้ ๒,๐๐๐ ปี (พระวัสสา) จะเข้าเขต ๓,๐๐๐ ปี (พระวัสสา) ตอนนี้ยักขเสนาตนนี้จะได้ลงมาเกิดในเมืองนี้ ได้เป็นพระยาใหญ่มีใจเลื่อมใสให้ปรากฏเป็นที่เลื่องลือกันทั่วไปจะได้เป็นที่สักการะบูชาแก่มนุษย์และเทวดาทั้งหลายแล"

พระพุทธเจ้าตรัสพยากรณ์เพียงเท่านี้แล้วก็เสด็จไปโปรดอารักษ์ในเมืองสูงที่นั้น เมื่อพระองค์เสด็จไปถึงเทวดาและยักษ์ทั้งหลายก็มาอภิวาทบูชาเป็นอันมากทูลขอรอยพระบาทไว้ที่นั้น พระพุทธองค์ก็ทรงแสดงพระธรรมเทศนาและทรงเหยียบรอยพระบาทไว้ในถ้ำแห่งหนึ่ง อยู่ทิศตะวันออกเฉียงใต้แห่งสถานที่แห่งนั้นเทวดาก็บูชาด้วยรัตนะ ๗ ประการ พระอินทร์ทรงจุดประทีปน้ำมันบูชาไว้ที่นั้น

ขนาดของพระพุทธหัตถ์ (ฝ่าพระหัตถ์) ๔ รอย มีดังนี้

ฝ่าพระหัตถ์ของพระพุทธเจ้ากกุสันโธ ยาว ๓๒๐ ซม. กว้าง ๑๒๐ ซม.

ฝ่าพระหัตถ์ของพระพุทธเจ้าโกนาคมโน ยาว ๑๗๗ ซม. กว้าง ๑๑๒ ซม.

ฝ่าพระหัตถ์ของพระพุทธเจ้ากัสสโป ยาว ๑๑๔ ซม. กว้าง ๗๖ ซม.

ฝ่าพระหัตถ์ของพระพุทธเจ้าสมณโคดม ยาว ๔๐ ซม. กว้าง ๓๑ ซม.

สถานที่แห่งนี้ ท่านครูบาเจ้าศรีวิชัย เคยปรารภตั้งแต่สมัยที่ท่านยังมีชีวิตอยู่ว่า ท่านได้ไปกราบพระพุทธบาท ๔ รอยมาแล้ว แต่ยังไม่โอกาสมากราบพระพุทธหัตถ์ (ฝ่าพระหัตถ์) ๔ รอยแห่งนี้เลย เพราะสมัยนั้นการเดินทางลำบากกว่านี้มาก และท่านก็ได้มรณภาพไปเสียก่อน

๑.๓ ประวัติพระพุทธบาทคู่ และฝ่าพระหัตถ์

ณ ถ้ำพระพุทธบาทคู่ และฝ่าพระหัตถ์
บ้านหมอกจำแป ต. หมอกจำแป
อ. เมือง จ. แม่ฮ่องสอน

ประวัติพระพุทธบาทคู่และฝ่าพระหัตถ์ โดย ครูบาพรชัย ปิยวัณโณ เจ้าอาวาสวัดพระพุทธบาทสี่รอย พระผู้มีญาณจิตสูง ซึ่งท่านได้เมตตาเล่าให้ฟังในเดือนธันวาคม ๒๕๓๙ ณ ถ้ำพระพุทธบาทคู่ และฝ่าพระหัตถ์

พระพุทธบาทคู่ และฝ่าพระหัตถ์ เป็นรอยพระพุทธบาท และฝ่าพระหัตถ์ของพระพุทธเจ้าสมณะโคดม (ซึ่งหลวงปู่เมฆ วัดป่าขวาง ต. รำแดง อ. สิงหนคร จ. สงขลา ซึ่งท่านเป็นพระอาจารย์สายวิปัสสนากรรมฐาน และเป็นผู้มีญาณจิตสูง ท่านได้เดินกราบสักการะบูชารอยพระบาทคู่ และฝ่าพระหัตถ์ วันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๔๑ และท่านยืนยันว่ารอยพระบาทคู่ และฝ่าพระหัตถ์ เป็นของพระพุทธเจ้าสมณะโคดม)

ประวัติพระพุทธบาทคู่ และฝ่าพระหัตถ์

หลังจากพระพุทธองค์ได้เสด็จไปจำพรรษาบนสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ เพื่อโปรดพระพุทธมารดาแล้ว พระพุทธองค์ก็เสด็จลงมาบนพื้นมนุษย์โลกในวันออกพรรษา (หรือวันเทโวโรหณะ) เพื่อโปรดเวไนยสัตว์ทั้งหลาย ซึ่งพระพุทธองค์ได้เสด็จลงมาจากเทวโลก ซึ่งพระองค์เสด็จประทับยืนที่ฐานศีรษะบันได ในท่ามกลางเทพพรหม และพระองค์ ได้ทรงกระทำ "โลกวิวรรณะปาฏิหาริย์" เปิดโลกโดยอาการทอดพระเนตรไปในทิศต่าง ๆ รวมทั้งเบื้องบนและเบื้องล่าง และในทันใดนั้น ทุกทิศทุกทางจะแลโล่งตลอดหมด ไม่มีอันใดกีดบัง เทวดาในสวรรค์จะเห็นมนุษย์ และเห็นถึงยมโลก เห็นนรก และมนุษย์ก็จะเห็นเทวดาในสวรรค์ เห็นสัตว์โลก แม้สัตว์นรกก็จะเห็นมนุษย์ ตลอดเทวดาในสวรรค์ ไม่มีสิ่งใดปิดบัง พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงทำปาฏิหาริย์เปิดโลกพร้อมกับเปล่งฉัพพรรณรังสีรัศมี ๖

ประการ เป็นมหาอัศจรรย์ พระพุทธองค์เสด็จลงจากเทวโลก โดยบันไดแก้ว (ซึ่งเทพพรหมเทวดา ได้ทำถวาย) ลงมาที่มนุษย์โลก ที่ป่าหิมพานต์ และพระองค์ทรงเดินบิณฑบาตร ในเมืองสังกะสะนคร โดยมีเทวดา มนุษย์ และสัตว์ป่า มาใส่บาตรพระพุทธเจ้า ซึ่งในช่วงนั้นเกิดฝนห่าแก้ว (แก้ว ๗ ประการ) ตกลงมาซึ่งเป็นสิ่งซึ่งอัศจรรย์มาก และพระพุทธองค์ ทรงบิณฑบาตรโปรด เวไนยสัตว์ทั้งหลายในมนุษย์โลก จนมาถึงภูเขาช้างสาร พอพระองค์ ทรงจังหันเสร็จ พระพุทธองค์ ทรงตรวจดูสถานที่นั้นด้วยทิพยจักขุญาณ ว่าได้ภูเขาช้างสาร จะเป็นที่สักการะที่พึ่ง และเจริญรุ่งเรือง ในช่วงที่จะสิ้นศาสนาของพระองค์ (๕,๐๐๐ พระวัสสา) พระองค์ก็ทรงเมตตาประทับรอยพระบาทคู่ไว้หน้าปากถ้ำดอยช้างสาร และประทับฝ่าพระหัตถ์ (ด้านขวามือ) ไว้ในถ้ำจั๊กต่อ เพื่อให้เป็นที่สักการะบูชาแก่มนุษย์ และเทวดาทั้งหลาย เพื่อเป็นสัญญลักษณ์ที่พระพุทธองค์ ได้ทรงเมตตาบิณฑบาตรโปรดเวไนยสัตว์ทั้งหลาย และ เหมือนกับทรงปลดปล่อยความทุกข์ของสรรพสัตว์ทั้งหลายในอบายภูมิ ๔ เป็นต้น จึงได้ทรงประทับฝ่าพระหัตถ์ เป็นสัญญลักษณ์เป็นการเปิดโลก (สวรรค์ มนุษย์ นรก) โลกทั้ง ๓ ที่พระองค์ได้เสด็จบิณฑบาตรไป โปรดสวรรค์ มนุษย์ นรก จะพ้นบาปกรรม และบรรลุธรรมเข้าสู่พระนิพพานในที่สุด และพระองค์ทรงอธิษฐาน ให้สถานที่แห่งนี้เป็นที่พึ่งแก่สรรพสัตว์ทั้งหลาย เพื่อจะได้เป็นที่สักการะบูชาในช่วงใกล้สิ้นศาสนาของพระองค์ (๕,๐๐๐ พระวัสสา)

มีชาวป่าคนหนึ่ง ได้เดินทางไปพบพระพุทธเจ้าในที่นี้ จึงเกิดความศรัทธาเลื่อมใส และได้ฟังธรรมของพระพุทธองค์ จึงขอบวชเป็นฤาษี ปฏิบัติเฝ้ารอยพระบาทคู่และฝ่าพระหัตถ์ของพระพุทธองค์

ซึ่งในถ้ำนี้ จะมีรอยเท้าฤาษีองค์นี้ และอัฐิธาตุของฤาษีองค์นี้ เหมือนกับโบราณกาลที่ จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีประเพณีสืบกันมาช้านาน พอถึงวันออกพรรษา คือ **วันเทโวโรหณะ** วันที่พระพุทธเจ้าเปิดโลก ก็จะทำบุญแต่งประสาทเอาพระพุทธรูปตั้งไว้ และทำบุญตักบาตรพร้อมกับทำรูปสัตว์ป่าหิมพานต์ มีนาค เป็นต้น แห่และทำบุญตักบาตร พร้อมกันในวันนี้ โดยความ

หมายแล้ว ประเพณีอันนี้สืบเนื่องมาจาก รอยพระพุทธบาทคู่ และฝ่าพระหัตถ์

ปัจจุบันนี้ ก็ไม่มีใครสามารถรู้ถึงความเป็นมาเหล่านี้ได้ เพราะพระพุทธบาทคู่และรอยฝ่าพระหัตถ์ ยังไม่ถึงเวลาที่จะเปิด และการเดินทางไปกราบสักการะบูชาต้องเดินทางด้วยความยากลำบาก แต่มีผู้รู้บางคนวินิจฉัยว่า คงเหลือเวลาอีกไม่นานเท่าไร ก็จะถูกเปิดเผย และเป็นที่สักการะบูชาของสรรพสัตว์ทั้งหลาย ในเมื่อยุคโลกวิวัฒน์ วัตถุเจริญ จนแตกสลายลง ตามธรรมชาติ ตามสภาพเกิดขึ้น ตั้งอยู่แล้วก็ดับไป ไม่ว่ายุคไหน พระพุทธบาทคู่และรอยฝ่าพระหัตถ์ จึงเป็นสถานที่สำคัญแห่งหนึ่ง ที่รองลงมาจากพระพุทธบาทสี่รอย พระพุทธบาทสี่รอยเป็นพี่ พระพุทธบาทคู่ (ถ้ำจั๊กต่อ) เป็นน้อง แต่ฤาษีที่ดูแลอยู่ที่พระพุทธบาทสี่รอย เป็นน้องฤาษี ที่ถ้ำพระพุทธบาทคู่ หากเกิดมาพบพระพุทธศาสนา มีโอกาสและเวลาแล้ว ก็ควรที่จะหาโอกาสไปกราบสักการะบูชาพระพุทธบาททั้ง ๒ ที่นี้ ด้วยอามิสบูชาและปฏิบัติบูชา ย่อมได้ผลอานิสงส์ บุญบารมีตามความปรารถนา

ขนาดของพระพุทธหัตถ์ มีความกว้าง ๖๓ ซ.ม. ยาว ๗๓ ซ.ม. ลึก ๗ ซ.ม. มีรอยก้นหอยที่นิ้วชัดเจน และมีรอยธรรมจักรกลางฝ่าพระหัตถ์ขนาดของรอยพระพุทธบาท มีความกว้าง ๕๙ ซ.ม. ยาว ๙๒ ซ.ม. ลึก ๑๐ ซ.ม. มีรอยก้นหอยชัด และตรงกลางมีธรรมจักรจางๆ หันไปทางทิศตะวันตก

<u>การเดินทาง</u>

เส้นทางแม่สะเรียง แม่ฮ่องสอน :ไปทางตำหนักปางตอง ใกล้จะถึงถ้ำปลา ประมาณ ก.ม. ที่ ๑๖ บ้านหมอกจำแป ใครไม่รู้ที่ แต่ปรารถนาจะไปกราบ ให้ไปไปกราบนิมนต์ครูบาพรชัย ปิยวัณโณ ที่วัดพระพุทธบาทสี่รอย ท่านยินดีจะนำทางให้ถ้าท่านไม่ติดธุระอะไร หรือ ถ้าจะไปเอง ให้ไปหานายติ๊บ นางไข่ หน้าโรงเรียนวัดหมอกจำแป ให้จ้างคนนำทาง หรือลูกหาบ ไปที่ถ้ำพระพุทธบาทคู่ และฝ่าพระหัตถ์

เส้นทางปาย : เข้าที่ตลาดแม่มาลัย ผ่าน อำเภอปาย (๒๑๒ ก.ม. กว่า) เลยหน้าอุทยานถ้ำปลา ครึ่ง ก.ม. เลี้ยวขวา จะมีป้ายบอกเข้า บ้านหมอกจำแป ๒ ก.ม.

๑.๔ อนาคตวงศ์[๑]

ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคเจ้า พระองค์นั้น
ผู้เป็นพระอรหันต์ ตรัสรู้โดยชอบด้วยพระองค์เอง

พระบรมศาสดา ทรงอาศัยกรุงสาวัตถี[๒] ประทับอยู่ในบุพพาราม[๓] ที่นางวิสาขามหาอุบาสิกา[๔] สร้างถวาย ทรงปรารภพระอชิตเถระ ทรงแสดงพระโพธิสัตว์ที่จะเสด็จอุบัติในอนาคต ๑๐ พระองค์

อุเทศ[๕] ที่ ๑ เรื่อง พระศรีอริยเมตไตรยพุทธเจ้า

วันหนึ่ง พระธรรมเสนาบดี สารีบุตร ทูลถามพระบรมศาสดาว่า "ข้าแต่พระผู้มีพระภาคเจ้า ผู้เจริญ ในภัทรกัปป์ พระอชิตเถระ จะได้เป็น พระศรีอริยเมตไตรยพุทธเจ้าองค์ประเสริฐหรือ ? ในกัปป์อื่นจะมีพระพุทธเจ้าเสด็จอุบัติตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้า เป็นจำนวนมากหรือ ? พระเจ้าข้า"

พระบรมศาสดา ตรัสตอบว่า "ดูก่อนพระธรรมเสนาบดี สารีบุตร จะมีสรรพสัตว์ที่บังเกิดในโลก ได้เป็นพระพุทธเจ้า หลังจากพระองค์เสด็จดับขันธ์ปรินิพพานเมื่อสิ้นอายุเป็นแน่ สัตว์เหล่าอื่นทำบาปแล้ว จุติจากอัตภาพ[๖] เป็นมนุษย์นี้แล้ว บังเกิดในอบายภูมิ[๗] ทั้ง ๔ จุติจากอัตภาพนั้น ท่องเที่ยวไปมาบำเพ็ญบารมี ถึงความเป็นพระพุทธเจ้า พระปัจเจกพุทธเจ้า และพระอรหันต์ย่อมได้นิพพาน ส่วนสัตว์เหล่าอื่น ทำบุญแล้วบังเกิดในกามภพ[๘] ๖ (และ) ในพรหมโลก จุติจากอัตภาพนั้นแล้ว ท่องเที่ยวไปมาบำเพ็ญบารมีเป็นพระพุทธเจ้า

---

๑. จากหนังสือคัมภีร์อนาคตวงศ์ ซึ่งพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทรงตรัสเรื่องพระโพธิสัตว์ที่จะเสด็จมาตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้าในอนาคต ๑๐ พระองค์ (นายประภาส สุระเสน คัดถ่าย-แปล)

๒. สาวัตถี หรือ ศราวัสตี เป็นเมืองหลวงของแคว้นโกศล อยู่ในสมัยของพระเจ้าปเสนทิโกศล ปัจจุบันคือเมือง สเหตมเหต ตั้งอยู่ฝั่งแม่น้ำรัปติ (อจิรวดี) เขตเมืองโคณฑะและเมืองพาหุไรซ์ แคว้นอุดตรประเทศ ประเทศอินเดีย พระพุทธเจ้าเสด็จประทับที่เมืองนี้ นานถึง ๒๕ พรรษา จัดเป็นเมืองศูนย์กลางที่ตั้งมั่นแห่งการบำเพ็ญบุญ

๓. **บุพพาราม** เป็นวัดอยู่ทางทิศตะวันออกของวัดพระเชตวันมหาวิหาร อยู่ในสวนนอกเมืองสาวัตถี นางวิสาขามหาอุบาสิกาสร้างถวายพระพุทธเจ้าและพระภิกษุสงฆ์ มีปราสาทใหม่ชื่อ มิคารมาตุปราสาท ซึ่งมีห้อง ๑,๐๐๐ ห้อง พระพุทธเจ้าประทับอยู่บุพพาราม ๖ พรรษา

๔. **นางวิสาขา มหาอุบาสิกา** เป็นบุตรีของธนัญชัยเศรษฐีและนางสุมนเทวี เป็นหลานของเมณฑกเศรษฐีและนางจันท-

พระปัจเจกพุทธเจ้า และเป็นพระอรหันต์ จักถึงพระนิพพาน ดูก่อนพระธรรมเสนาบดีสารีบุตร ผู้เจริญ พระพุทธเจ้าในอดีต มีมาแล้วหาที่สุดมิได้ เราไม่อาจกำหนดคำนวณพระพุทธเจ้าได้ ดูก่อนพระธรรมเสนาบดีสารีบุตร ผู้เจริญ ในอนาคตพระพุทธเจ้า ๑๐ พระองค์ จักเสด็จอุบัติ" ดังนี้แล้ว ได้ทรงดุษณียภาพแล้ว ฯ

พระสารีบุตร ทูลอาราธนาพระบรมศาสดาว่า "ข้าแต่พระผู้มีพระภาคเจ้าผู้เจริญ ขอพระองค์จงแสดงพระพุทธเจ้า ๑๐ พระองค์ ท่ามกลางบริษัท[๙] ๔ เถิด" ฯ

ครั้งนั้น พระผู้มีพระภาคเจ้า ทรงสดับคำพระสารีบุตร ทรงพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นพ้น ทรงกันพระสารีบุตรไว้เป็นพยาน ทรงแสดงพระพุทธเจ้า ๑๐ พระองค์ที่เสด็จอุบัติในอนาคตแล้วว่า "ดูกร พระธรรมเสนาบดีสารีบุตร ผู้เจริญ ขอเธอจงสดับเถิด เมื่อเรา (ตถาคต) ปรินิพพานแล้ว ศาสนาของเรายังคงอยู่ อธิคม ๕[๑๐] ยังมีอยู่ เมื่ออธิคม ๕ ล่วงไปแล้ว คนทั้งหลายมีอายุเสื่อมถอยลงจนถึงมีอายุ ๑๐ ปี เมื่อใดเด็กชายอายุ ๕ ขวบ กับเด็กหญิงอายุ ๕ ขวบ จักแต่งงานกัน เมื่อนั้น สัตถันตรกัป จักเกิดมี คนทั้งหลาย ฆ่าฟันกันและกันถึงแก่ความตาย

ต่อมา บรรดาคนเหล่านั้น พวกที่เป็นบัณฑิต แรกทีเดียวได้ฟังข่าวความพินาศนั้น จึงพากันเข้าไปหลบซ่อนอยู่ที่ซอกเขา เป็นต้น ฯ นอกจากบัณฑิตเหล่านั้น คนที่เหลือจักฆ่ากันและกันพินาศไป ฯ ครั้นล่วง ๗ วันไปแล้ว คนที่เป็นบัณฑิตก็พากันออกจากที่หลบซ่อนของตน ๆ ในวันที่ ๘ สวมกอดกันและกันแล้ว ได้พร้อมเพรียงกันรักษาศีล เจริญกรรมฐาน "

ถามว่า "เจริญกรรมฐาน คือ อะไรบ้าง"

ตอบว่า "เจริญกรรมฐาน คือ ข้อนี้ว่า อัตภาพนี้ ไม่เที่ยง เป็นทุกข์ เป็น

ปทุมา นางวิสาขาเป็นหญิงฉลาด เมื่ออายุ ๗ ขวบ ปู่ให้ไปรับเสด็จพระพุทธเจ้าซึ่งเสด็จภัททิยนคร นางได้ฟังธรรมได้ดวงตาเห็นธรรม เมื่อนางเจริญวัย ได้แต่งงานกับปุณณวัฒนกุมาร ลูกชายมิคารเศรษฐี เมืองสาวัตถี นางโดดเด่นเพราะมีทรัพย์มาก เป็นหญิงงามด้วยเบญจกัลยาณี มีใจบุญโอบอ้อมอารี ได้รับพุทธานุญาตให้ถวายวิหารมีบุพพารามเป็นต้น ได้รับยกย่องเป็นเลิศในการถวายจตุปัจจัยบำรุงพระพุทธศาสนา

๕. **อุเทศ** หมายถึง การยกขึ้นแสดง, การยกขึ้นชี้แจง

๖. **อัตภาพ** หมายถึง ลักษณะความเป็นตัวตนหรือบุคคล

๗. **อบายภูมิ** กำเนิดที่ปราศจากความเจริญ มี ๔ คือ นรก, เปรต, อสุรกาย, สัตว์เดรัจฉาน

๘. **กามภพ** คือภพที่ท่องเที่ยวในกาม ได้แก่ สวรรค์ ๖ ชั้น ดังนี้

(๑) จาตุมมหาราชิกา คือ กำเนิดของเทวดาผู้คุ้มครองโลกใน ๔ ทิศ ได้แก่

อนัตตา ไม่งาม ไม่สะอาด"

ครั้นนั้น คนทั้งหลาย พากันรักษาศีลเป็นนิตย์ ย่อมเจริญอายุจักพากันมีอายุ ๑๐ ขวบ บุตรของคนมีอายุ ๑๐ ขวบ จักมีอายุ ๒๐ ปี บุตรของคนมีอายุ ๒๐ ปี จักมีอายุ ๓๐ ปี บุตรคนมีอายุ ๓๐ ปี จักมีอายุ ๔๐ ปี บุตรคนมีอายุ ๔๐ ปี จักมีอายุ ๕๐ ปี บุตรคนมีอายุ ๕๐ ปี จักมีอายุ ๑๐๐ ปี บุตรคนมีอายุ ๑๐๐ ปี จักมีอายุ ๑,๐๐๐ ปี บุตรคนมีอายุ ๑.๐๐๐ ปี จักมีอายุ ๑๐.๐๐๐ ปี บุตรคนมีอายุ ๑๐,๐๐๐ ปี จักมีอายุเพิ่มขึ้น ๑๐๐,๐๐๐ ปี จนถึงคนเจริญอายุเป็น ๑ อสงไขย[๑๑]

ในกาลนั้น สัตว์ทั้งหลาย ย่อมไม่แก่ไม่ตายเลย คนทั้งหลายประมาทแล้ว ย่อมมีอายุเสื่อมถอยลง คนทั้งหลายมีอายุถอยจาก ๑ อสงไขยลงมาจนถึงมีอายุ ๘๐,๐๐๐ ปี ฯ เด็กชาย มีอายุ ๕๐๐ ปี กับ เด็กหญิงมีอายุ ๕๐๐ ปี จักแต่งงานกัน ฯ ในกาลนั้นฝนจะตกทุก ๑๐ วัน ๑๕ วัน ฯ แผ่นดิน เจริญ ฯ แผ่นดินในสกลชมพูทวีป ได้ราบเรียบเสมอดั่งหน้ากลอง ฯ ในกาลนั้น พวกผู้ชายในสกลชมพูทวีป มีรูปสวยงามทรงอาภรณ์ ประหนึ่งเทวบุตร พวกผู้หญิงมีรูปสวยงามประหนึ่งนางเทพอัปสร ฯ ชมพูทวีป มั่งคั่งสมบูรณ์ ฯ

ในกาลนั้น เมืองพาราณสี[๑๒] เป็นนครชื่อว่าเกตุมดี ยาว ๑๖ โยชน์ กว้าง ๑ โยชน์ ที่ประตูเมือง ๔ แห่ง มีต้นกัลปพฤกษ์[๑๓] เกิด ๔ ต้น ฯ พระนครนั้นมีกำแพง ๗ ชั้น แล้วด้วยแก้ว ๗ ประการ[๑๔]

ครั้นนั้น นพการเทพบุตร เสวยสิริสมบัติในเทวดา ไปๆ มาๆ ในสวรรค์ชั้นกามาพจรทั้ง ๖ ชั้น จุติจากสวรรค์นั้นแล้ว ทรงอุบัติเป็นพระเจ้าสังขะจักรพรรดิราช ทรงครองราชสมบัติในเกตุมดีนครนั้น

- ท้าวธตรฐ จอมคนธรรพ์ อยู่ทิศตะวันออก - ท้าววิรุฬหก จอมกุมภัณฑ์ อยู่ทิศใต้
- ท้าววิรูปักษ์ จอมนาค อยู่ทิศตะวันตก - ท้าวกุเวร หรือ ท้าวเวสสุวัณ จอมยักษ์ อยู่ทิศเหนือ

(๒) ดาวดึงส์ เป็นที่อยู่ของเทวดาชั้นผู้ใหญ่ ๓๓ องค์ มีท้าวสักกะ หรือ พระอินทร์ เป็นผู้ปกครอง

(๓) ยามา เป็นสวรรค์ชั้นที่ ๓ มีท้าวสุยาม เป็นผู้ปกครอง

(๔) ดุสิต เป็นสวรรค์ชั้นที่ ๔ มีท้าวสันดุสิต เป็นผู้ปกครอง เป็นสวรรค์ที่ประเสริฐกว่าชั้นอื่นๆ เพราะพระโพธิสัตว์ทุกพระองค์ที่จะมาตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้า ต้องบังเกิดในสวรรค์ชั้นนี้ก่อนทั้งสิ้น

(๕) นิมมานรดี สวรรค์ชั้นที่ ๕ มีท้าวนิมมานรดี เป็นผู้ปกครอง

(๖) ปรนิมมิตวสวัตดี สวรรค์ชั้นที่ ๖ มีท้าวปรนิมมิตวสัตดี เป็นผู้ปกครอง

๙. **บริษัท ๔** ได้แก่ ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา

ครั้งนั้น ด้วยราชานุภาพ ปราสาททองแล้วด้วยแก้ว ๗ ประการที่พระเจ้ามหาปนาทประทับ ผุดขึ้นจากแม่น้ำคงคา ลอยมาทางอากาศ จักประดิษฐาน ณ ท่ามกลางเกตุมดีนคร ฯ จะมีหมู่นางสนมเกิด ณ ปราสาท ๘๔,๐๐๐ นาง ฯ พระราชทรงมีพระโอรส ๑,๐๐๐ พระองค์ ฯ พระโอรสพระองค์ใหญ่ ทรงพระนามว่า อชิตกุมาร ทรงได้เป็นขุนพลแก้ว ฯ พระราชา ทรงได้แก้ว ๗ ประการ คือ จักรแก้ว นางแก้ว แก้วมณี ช้างแก้ว ม้าแก้ว ขุนคลังแก้ว และขุนพลแก้ว ฯ สระแก้ว ได้เกิดขึ้นที่ใกล้ปราสาทฯ กำแพงสระแล้วด้วยทอง แล้วด้วยแก้วไพฑูรย์ (และ) แล้วด้วยเงิน ฯ น้ำมีกลิ่นหอม เป็นที่น่ารื่นรมย์ใจ ดาดาษไปด้วยดอกปทุม ๕ ชนิด[๑๕] และถึงพร้อมดอกโกมุท ๒ ชนิด ฯ ณ ที่ใกล้ได้มีธงชัยและเศวตฉัตรแล้วด้วยแก้ว ฯ ในสกลชมพูทวีป จะมีมหานครเกิดขึ้น ๘๔,๐๐๐ เมือง ฯ ในมหานครเหล่านั้น จะมีกษัตริย์ ๘๔,๐๐๐ พระองค์ ฯ พระราชาอันพระราชาทั้งปวงแวดล้อมแล้ว เสวยจักรพรรดิสมบัติ ในสกลชมพูทวีป ประหนึ่งว่าเสวยทิพยสมบัติ ฯ

ในกาลนั้น ปุโรหิตของพระเจ้าจักรพรรดิ มีนามปรากฏว่า **สุพรหมพราหมณ์** เป็นผู้มียศใหญ่ ไม่มีผู้เสมอเหมือน ฯ ภรรยาของปุโรหิตนั้น มีนามปรากฏว่า **พรหมวดี** ฯ ครั้งนั้น พระเมตไตรยโพธิสัตว์ อันเหล่าเทวดาอาราธนาแล้ว จุติจากดุสิตบุรี ถือปฏิสนธิในครรภ์ของนางพรหมวดีนั้น ในเวลาจวนรุ่งสาง ในวันอุโบสถเพ็ญเดือนอาสาฬหะ ฯ ในเวลานั้น ท้าวจาตุมหาราช คอยรักษาครรภ์ ฯ พอครบถ้วนทศมาส พระโพธิสัตว์ ก็ประสูติจากครรภ์มารดา ฯ ในครั้นนั้น ในสกลชมพูทวีปจะปรากฏนิมิตใหญ่น้อย ๓๒ ประการ[๑๖] ในจักรวาฬทั้งสิ้นได้มีกลิ่นหอมฟุ้งขจร

---

๑๐. อธิคม ๕ คือ การบรรลุธรรมของพระอรหันต์ ๕ ประเภท ได้แก่

(๑) ปัญญาวิมุตตะ : ผู้หลุดพ้นด้วยปัญญา

(๒) อุภโตภาควิมุตตะ : ผู้หลุดพ้นทั้ง ๒ ส่วน คือ ทั้งเจโตวิมุตติและปัญญาวิมุตติ

(๓) เตวิชชะ : ผู้ได้วิชชา ๓

(๔) ฉฬภิญญา : ผู้ได้อภิญญา ๖

(๕) ปฏิสัมภิทัปปัตตะ : ผู้บรรลุปฏิสัมภิทา ๔

๑๑. อสงไขย คือ นับไม่ถ้วน เป็นชื่อสังขยาจำนวนมากที่สุดในแบบสังขยา คือ โกฏิยกกำลังสิบ

๑๒. พาราณสี เป็นเมืองหลวงของแคว้นกาสี ตั้งอยู่ฝั่งแม่น้ำคงคา ปัจจุบันเรียกว่า เบนาเรส

๑๓. ต้นกัลปพฤกษ์ เป็นต้นไม้ที่ให้สำเร็จประโยชน์ได้ดั่งใจนึก ดังใจปรารถนา

ไป ฯ เพื่อให้พระโพธิสัตว์ประทับอยู่ มีปราสาทอุบัติ ๓ หลัง คือ ปราสาทหลังหนึ่งชื่อ **สิริวัฒน์** หลังหนึ่งชื่อ **สิทธัตถะ** (และ) อีกหนึ่งหลังชื่อ **จันทกะ** ฯ พระโพธิสัตว์ นั้น จะมีนางสนม ๑๐๐,๐๐๐ นางคอยบำเรอ ฯ พระอัครมเหสี ประมุขของนางสนมเหล่านั้น จะทรงพระนามว่า **จันทมุขี** ฯ บุตรของพระโพธิสัตว์ จะมีนามว่า **พรหมวัฒนกุมาร** ฯ พระโพธิสัตว์ ทรงมีพระชนมายุ ๘,๐๐๐ ปี เสด็จขึ้นรถประหนึ่งวิมาน ไปสู่อุทยาน ทอดพระเนตรเห็นนิมิตทั้ง ๔ ประการ[๑๗] ทรงบังเกิดพระญาณอันมีความสังเวชเป็นอารมณ์ ทรงพอพระทัยในความเป็นบรรพชิต เสด็จกลับมา เสด็จขึ้นสู่ปราสาท ทรงน้อมพระทัยในความเป็นบรรพชิตแล้ว ฯ ขณะนั้นปราสาทของพระโพธิสัตว์นั้น แล้วด้วยแก้ว ก็ลอยจากปฐพีขึ้นสู่อากาศ ครุวนาดั่งพระยาหงส์ทอง ได้พาพระโพธิสัตว์พร้อมทั้งบริวาร ลอยขึ้นสู่อากาศแล้ว ฯ ในกาลนั้น เหล่าเทวดาในหมื่นจักรวาฬ ต่างก็ถือเอาดอกไม้พากันมาบูชา ฯ พระราชา ๘๔,๐๐๐ พระองค์ ชาวนิคมและชาวชนบท ต่างก็พากันถือเอาของหอมหรือดอกไม้มาบูชา ฯ พระยาอสูรราชาคอยรักษาปราสาท พระยานาคราช ก็ถือเอาแก้วมณี พระยาครุฑ ก็ถือเอาแก้วประดับคอ พระยาคนธรรพ์ ก็เล่นดนตรีและฟ้อนรำบูชาพระโพธิสัตว์ ฯ พระเจ้าสังขจักรพรรดิพร้อมพระสนมและบริวาร ได้ประทับยืนในสำนักพระโพธิสัตว์ ฯ ด้วยพระบรมราชานุภาพและด้วยอานุภาพพระมหาโพธิสัตว์ มหาชนทุกหมู่เหล่าปรารถนาความเป็นบรรพชิต เหาะขึ้นไปในอากาศพร้อมกับพระโพธิสัตว์ฯ ในกาลนั้น ท้าวมหาพรหม ก็ถือฉัตร ๖๐ โยชน์ มากางกั้นพระโพธิสัตว์นั้น ฯ ท้าวสักกะเทวราช ก็ทรงเป่าวิชัยยุตตรสังข์ ฯ ท้าวสุยาม ก็ทรงถือพัดวาลวัชนีบูชา ฯ ท้าวสันดุสิต ก็ทรงถือตาลปัตรแก้วมณีถวาย ฯ

---

๑๔. แก้ว ๗ ประการ คือ ทอง เงิน มุกดา มณี ไพฑูรย์ วิเชียร แก้วประพาฬ

๑๕. ดอกปทุม ๕ ชนิด ได้แก่ อุบลเขียว อุบลขาว อุบลแดง ปทุม และบุณฑริก (จากปปัญจสูทนี อรรถกถามัชฌิมนิกาย พรหมายุสูตร หน้า ๓๔๖)

๑๖. นิมิตใหญ่น้อย (บุพพนิมิต) ๓๒ ประการ คือ

๑. มีแสงสว่างหาประมาณมิได้แผ่ไปในหมื่นโลกธาตุ
๒. คนตาบอด กลับมีตาดี
๓. คนหูหนวกได้ยินเสียง
๔. คนใบ้พูดได้
๕. คนหลังคดค่อม มีตัวตรง
๖. คนเปลี้ยเดินได้
๗. สัตว์ถูกพันธนาการหลุดออกสิ้น
๘. ไฟนรกทั้งปวงดับ
๙. ความหิวกระหายในเปรตวิสัยสงบ ระงับไป
๑๐. ภัยไม่มีแก่สัตว์เดียรัจฉานทั้งหลาย
๑๑. โรคและไฟคือกิเลส มีราคะเป็นต้น สงบระงับไป

ปัญจสิขะเทพคนธรรพ์ยืนดีดพิณสีเหลืองแก้วไพฑูรย์ ฯ ท้าวมหาพรหมทั้ง ๔ มีมือถือพระขรรค์ประทับยืนห้อมล้อมในทิศทั้ง ๔ ฯ เหล่าเทวดา มนุษย์ คนธรรพ์ ยักษ์ นาค และครุฑ ทั้งมวล ล้วนห้อมล้อมทั้งสองข้าง คือ ข้างหน้าและข้างหลังไปกับพระโพธิสัตว์นั้น ฯ พระโพธิสัตว์นั้นอันบริษัททั้งเทวดาและมนุษย์ เป็นต้นที่สมบูรณ์ด้วยสิริโสภาคย์เห็นปานนั้นแวดล้อม เหาะไปทางอากาศ ก้าวลงสู่ที่ใกล้โพธิมณฑล ฯ ขณะนั้นท้าวมหาพรหม ได้อัญเชิญ บริขาร ๘[๑๘] ที่สำเร็จด้วยฤทธิ์น้อมเข้าถวายพระโพธิสัตว์นั้นแล้ว ฯ

ลำดับนั้น พระมหาโพธิสัตว์ ใช้พระขรรค์แก้วตัดพระเมาลี ซัดทิ้งไปในอากาศ ทรงรับบริขาร ๘ จากหัตถ์ของพรหม ผนวช ทรงบำเพ็ญเพียรยิ่งใหญ่ตลอด ๗ วัน ฯ บุรุษทั้งมวลล้วนบวชตามพระมหาโพธิสัตว์เป็นอันมาก ฯ มีต้นกากะทิงเป็นไม้ตรัสรู้ ส่วนสูง ๑๒๐ ศอก มี ๔ กิ่ง แต่ละกิ่งยาว ๑๒๐ ศอก จากโคนถึงปลายกิ่ง ๒๔๐ ศอก อนึ่ง ทางด้านขวางและรอบ ๆ มีใบสีเขียวชอุ่มตลอดกาลเป็นนิตย์ ฯ ในเวลาเย็น พระโพธิสัตว์เสด็จไปสู่โพธิมณฑล ประทับนั่งเหนืออปราชิตบัลลังก์ ในปฐมยาม[๑๙] ทรงระลึกบุพพนิวาสญาณ ในมัชฌิมยาม[๒๐] ทรงชำระทิพยจักษุญาณ ในปัจฉิมยาม[๒๑] ทรงพิจารณาปัจจยาการ ๑๒ ประการ[๒๒] กลับไปกลับมา ทรงบรรลุพระสัพพัญญุตญาณในเวลารุ่งอรุณนั่นเอง ทรงเป็นพระพุทธเจ้า ทรงยังมนุษย์แสนโกฏิให้ดื่มน้ำอมฤต เทวดานับจำนวนไม่ได้จักตรัสรู้ธรรม ฯ

ก็ พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น ทรงมีพระวรกายสูง ๘๘ ศอก กว้าง ๒๕ ศอก อนึ่ง ทางขวางและตั้งแต่ฝ่าพระบาทที่ประดิษฐานจนถึงพระชานุมณฑลจนถึงพระนาภี ๒๒ ศอก ตั้งแต่พระนาภีจนถึงพระรากขวัญ ๒๒ ศอก ตั้งแต่

---

๑๒. คนทั้งหลายพูดจากันด้วยวาจาอ่อนหวาน
๑๓. ม้าและช้างส่งเสียงร้องก้อง
๑๔. ดนตรีทั้งปวงดังขึ้นเอง
๑๕. เครื่องประดับของมนุษย์กระทบกัน มีเสียงดังกังวาน
๑๖. ทั่วทุกทิศแจ่มใส
๑๗. ลมอ่อน ๆเย็นพัดมาทำให้เกิดความสุขแก่สัตว์ทั้งหลาย
๑๘. ฝนนอกฤดูกาลตกลงมา
๑๙. น้ำพุ่งออกจากพื้นดินไหลไป
๒๐. ฝูงนกหยุดบิน
๒๑. แม่น้ำทั้งหลายหยุดไหล
๒๒. น้ำในมหาสมุทรมีรสหวาน
๒๓. พื้นที่ทั้งปวงดาดายไปด้วยดอกปทุม ๕ อย่าง
๒๔. ดอกไม้ทั้งบนบกและในน้ำบานสะพรั่ง
๒๕. ต้นไม้ กิ่งไม้ เครือไม้ทั้งหลาย มีดอกปทุมบานสะพรั่ง
๒๖. ดอกปทุมพร้อมก้านผุดขึ้นมาจากแผ่นศิลา แห่งละ ๗ ศอก
๒๗. ดอกปทุมห้อยย้อยในอากาศ

พระรากขวัญจนถึงพระอุณหิสะ ๒๒ ศอก พระหัตถ์ทั้ง ๒ ข้างๆละ ๔๐ ศอก ช่วงพระพาหาทั้ง ๒ ข้างๆละ ๒๕ ศอก พระรากขวัญข้างหนึ่ง ๆ ข้างละ ๕ ศอก พระองคุลองค์หนึ่งๆ องค์ละ ๔ ศอก ฝ่าพระหัตถ์ ๕ ศอก ลำพระศอ ๕ ศอก พระโอษฐ์ด้านบน ๑๕ ศอก พระโอษฐ์ด้านล่าง ๑๕ ศอก พระชิวหายาว ๑๐ ศอก พระนาสิกโด่ง ๗ ศอก พระเนตรทั้ง ๒ ข้าง กว้างข้างละ ๗ ศอก วงพระเนตรทั้ง ๒ ข้างๆละ ๕ ศอก พระขนงทั้ง ๒ ข้างๆ ละ ๕ ศอก ระหว่างพระขนงทั้งสอง ๔ ศอก พระกรรณทั้ง ๒ ข้างๆ ละ ๗ ศอก ส่วนยาว ๕ ศอก ดวงพระพักตร์ ๒๕ ศอก เวียนรอบพระอุณหิสะ ๒๕ ศอก พระพุทธองค์ทรงมหาปุริสลักษณะ ๓๒ ประการ[๒๓] ประกอบด้วยอนุพยัญชนะ ๘๐ ประการ[๒๔] ฯ

ก็ พระฉัพพัณณรังสี[๒๕] ได้พวยพุ่งออกจากพระวรกายของพระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น ประหนึ่งว่าสายน้ำไหลออกจากหม้อทองคำ ข่มแสงสว่างของดวงจันทร์และดวงอาทิตย์ แผ่ไปในหมื่นจักรวาล ส่องสว่างไสวตลอดกาลเป็นนิตย์ คนทั้งหลาย จักไม่อาจกำหนดกลางวันและกลางคืนได้ พระพุทธรัศมีจักดำรงในโลกชั่วนิรันดร คนทั้งปวงรู้ว่า นี้เป็นยามเย็นเป็นเวลาที่ดวงพระอาทิตย์อัสดงคต ด้วยเสียงนกร้องในเวลามาสู่รังนอนและด้วยปลายกลีบดอกปทุมและปลายกลีบดอกไม้หุบ คนทั้งหลายรู้ว่า นี้เป็นเวลาเช้า เป็นเวลาที่พระอาทิตย์ทอแสง ด้วยเสียงนกร้องบินไปหากินและด้วยปลายกลีบดอกปทุมและปลายดอกไม้แย้มบาน ฯ ลำดับนั้นปทุมดอกใหญ่ ๆ มีกลีบนอก ๓๐ ศอก กลีบใน ๒๕ ศอก เกสร ๒๐ ศอก มีฝักดอก ๑๖ ศอก ละอองเกสรฟุ้งขจรในอากาศ ชำแรกปฐพีผุดขึ้นรองรับฝ่าพระบาทที่ทรงก้าวย่างไปแล้ว ทุก ๆ ก้าวแห่งพระบาทของพระพุทธเจ้าพระองค์

---

๒๘. รอบ ๆ มีฝนดอกไม้ตกลงมา

๒๙. มีปุพพัณณชาติและอปรัณณชาติออกดอก เผล็ดผลบานสะพรั่ง

๒๙. มีทิพยดนตรีบันลือเสียงในอากาศ

๓๐. มีพัดวาลวีชนี อบร่ำด้วยกลิ่นดอกไม้กลิ่นธูป ในหมื่นโลกธาตุ

๓๑. โลกันตนรกมีแสงสว่าง

๓๒. ประตูหน้าต่างเปิดออกเอง

๑๗. นิมิตทั้ง ๔ คือ คนแก่ คนเจ็บ คนตาย และสมณะ

๑๘. บริขาร ๘ คือ ไตรจีวร บาตร มีดโกน เข็ม รัดประคต และ ผ้ากรองน้ำ

๑๙. ปฐมยาม คือ ยาม ที่ ๑ (ยามตามชื่อบาลี กำหนดยามละ ๔ ชั่วโมง) ตั้งแต่เวลา ๑๘.๐๐ น. - ๒๒.๐๐ น. หรือ ๖ โมงเย็นถึง ๔ ทุ่ม เป็นยามที่พระโพธิสัตว์ ระลึกถึงพระชาติปางก่อนได้

นั้น ฯ คนทั้งปวง ไม่ต้องทำไร่ไถนา ไม่ต้องทำมาค้าขาย ไม่มีโรคภัยเบียดเบียน สมบูรณ์พูนสุข มีพุทธานุสดิ บริโภคข้าวสาลีที่เป็นโภชนาหารเกิดด้วยพุทธานุภาพ นุ่งห่มเสื้อผ้าอาภรณ์ ดำรงชีพอยู่ ฯ ก็เมื่อพระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น ทรงแสดงธรรมจักรอยู่เทวดาและมนุษย์ประมาณ ๓๐ โกฏิ ได้ตรัสรู้ธรรมแล้ว ฯ ก็อนาคตวงศ์นี้ บัณฑิตพึงให้พิสดาร ดังต่อไปนี้

ดูกร พระธรรมเสนาบดี สารีบุตร ผู้เจริญ พระพุทธเจ้าพระองค์นั้นทรงบำเพ็ญบารมี ๑๐ ประการ ทรงมีพระบารมีข้อหนึ่งปรากฏแล้ว ทรงได้รับพุทธสมบัติ ในสกลโลก ด้วยพุทธสิริอันไม่มีที่เปรียบด้วยพุทธลีลาหาที่สุดมิได้ ด้วยประการฉะนี้ ฯ

ลำดับนั้น พระสารีบุตร กราบทูลอ้อนวอนพระศาสดาว่า "ข้าแต่พระผู้มีพระ-ภาคเจ้าผู้เจริญบารมีข้อหนึ่ง ปรากฏแล้วแก่พระอริยะเมตไตรย จักเป็นเช่นไร ?" ฯ

พระบรมศาสดา อันพระสารีบุตรทูลวิงวอนแล้ว จึงทรงนำเอาอดีตนิทานมาเล่าว่า

"ดูกร พระธรรมเสนาบดี สารีบุตร ผู้เจริญ ในอดีตกาล ในสมัยพระ-สิริมัตตพุทธเจ้า พระอริยะเมตไตรยโพธิสัตว์ เสด็จอุบัติเป็นพระเจ้าสังขจักรพรรดิราช ในอินทปัตถนคร[๒๖] พระองค์ทรงถึงพร้อมด้วยแก้ว ๗ ประการ คือ จักรแก้ว แก้วมณี ช้างแก้ว ม้าแก้ว ขุนพลแก้ว ขุนคลังแก้ว และนางแก้ว ฯ อินทปัตถนคร ยาว ๗ โยชน์ กว้าง ๓ โยชน์ ฯ มีประตู ๔ ประตู และต้นกัลปพฤกษ์เกิดขึ้น ๔ ต้น ตรงกลางเมือง มีปราสาทหลังหนึ่งสูง ๗ ชั้น ยาว ๒ โยชน์ ฯ ณ ปราสาทหลังนั้น พระเจ้าสังขจักรพรรดิ เสวยมหาสมบัติอยู่ฯ พระสิริมัตตสัมพุทธเจ้า เสด็จอุบัติขึ้นในโลก ฯ ที่ประทับของพระพุทธเจ้า จากอินทปัตถนคร มีประมาณ ๑๖ โยชน์ ฯ พ

---

๒๐. มัชฌิมยาม คือ ยามที่ ๒ ตั้งแต่เวลา ๒๒.๐๐ น. - ๐๒.๐๐ น. หรือ ๔ ทุ่ม ถึง ตี ๒ เป็นยามที่พระโพธิสัตว์ รู้จุติและอุบัติแห่งสัตว์ทั้งหลาย

๒๑. ปัจฉิมยาม คือ ยามที่ ๓ ตั้งแต่เวลา ๐๒.๐๐ - ๐๖.๐๐ น. หรือ ตี ๒ ถึง ๖ โมงเช้า เป็นยามที่พระโพธิสัตว์ ทรงพิจารณารู้ถึงการทำอาสวะให้สิ้นไป

๒๒. ปัจจยาการ ๑๒ ประการ มีความหมายโดยสังเขป ดังนี้

๑. อวิชชา : ความไม่รู้ คือ ไม่รู้ในอริยสัจจ์ ๔ หรือ ตามนัยอภิธรรม ว่า อวิชชา ๘

๒. สังขาร : สภาพที่ปรุงแต่ง ได้แก่ สังขาร ๓

๓. วิญญาณ : ความรู้แจ้งอารมณ์ ได้แก่ วิญญาณ ๖

๔. นามรูป : นามและรูป ได้แก่ เวทนา สัญญา เจตนา ผัสสะ มนสิการ หรือตามนัยอภิธรรมว่า

ระราชา ไม่ทรงรู้จักพระพุทธเจ้าพระองค์นั้น ฯ

ในกาลนั้น วันหนึ่ง พระเจ้าสังขจักรพรรดิ ประทับนั่งบนบัลลังก์ทองภายใต้เศวตฉัตร ทรงตั้งความปรารถนาไว้อย่างนี้ว่า "เราจักมอบราชสมบัติของพระเจ้าจักรพรรดิแก่ผู้ที่แจ้งข่าวพระพุทธรัตนะ พระธรรมรัตนะ พระสังฆรัตนะแก่เราแล้ว จักไปสู่สำนักพระพุทธเจ้า" ฯ

ในกาลนั้น กุลบุตรเขัญใจคนหนึ่ง บวชเป็นสามเณรในศาสนาพระพุทธเจ้าพระองค์นั้น มารดาของสามเณรนั้น ได้เป็นนางทาสีของคนอื่น ฯ สามเณรนั้น คิดว่า "โยมแม่ของเรา จงเป็นไทเถิด" ก็เมื่อแสวงหาทรัพย์ เข้าไปสู่พระนครนั้นแล้ว ฯ มหาชน พบรูปสามเณรแล้วไม่รู้จัก จึงเอาท่อนไม้ตีสามเณรนั้น ด้วยเข้าใจว่า "ผู้นี้คงเป็นยักษ์" ฯ สามเณรนั้น สะดุ้งกลัวแต่ภัย จึงเข้าสู่พระราชวัง ได้ยืนอยู่ข้างพระพักตร์พระราชา ฯ

พระราชา ทอดพระเนตรเห็นสามเณร จึงตรัสถามว่า "ดูกร มาณพผู้เจริญท่านมา มีนามว่า กระไร" ฯ

สามเณร ถวายพระพรว่า "ข้าแต่มหาราช อาตมภาพมีนามว่าสามเณร" ฯ

พระราชา "ดูกร มาณพ ท่านมีนามว่า สามเณร เพราะอะไร ?"

สามเณร "ข้าแต่มหาราช เพราะอาตมภาพ ไม่ได้ทำบาปในภายนอกยังกุศลให้ตั้งมั่นในภายใน ฉะนั้น จึงมีนามว่า สามเณร" ฯ

พระราชา "ใครขนานนามให้แก่ท่าน" ฯ

สามเณร "ข้าแต่มหาราช อาจารย์ของอาตมภาพ ได้ให้นามแก่อาตมภาพ" ฯ

พระราชา "ดูกร มาณพ อาจารย์ของท่านมีนามว่ากระไร ?" ฯ

นามขันธ์ ๓ + รูป

๕. สฬายตนะ : อายตนะ ๖ ได้แก่ อายตนะภายใน ๖

๖. ผัสสะ : ความกระทบ, ความประจวบ ได้แก่ สัมผัส ๖

๗. เวทนา : ความเสวยอารมณ์ ได้แก่ เวทนา ๖

๘. ตัณหา : ความทะยานอยาก ได้แก่ ตัณหา ๖ มีรูปตัณหา เป็นต้น (ตัณหาในรูป ในเสียง ในกลิ่น ในรส ในสัมผัสทางกาย และธรรมารมณ์)

๙. อุปาทาน : ความยึดมั่น ได้แก่ อุปาทาน ๔

๑๐. ภพ : ภาวะชีวิต ได้แก่ ภพ ๓ อีกนัยหนึ่งว่า ได้แก่ กรรมภพ (ภพ คือ กรรม) ตรงกับอภิสังขาร ๓ กับอุปปัตติภพ (ภพ คือ อุบัติ)

๑๑. ชาติ : ความเกิด ได้แก่ ความปรากฏแห่งขันธ์ทั้งหลาย การได้อายตนะ

สามเณร "ข้าแต่มหาราช อาจารย์ของอาตมภาพ มีนามว่า ภิกษุ"

พระราชา "อาจารย์ของท่าน มีนามว่าภิกษุ เพราะเหตุไร ?"

สามเณร "มหาบพิตร นามอาจารย์ของอาตมภาพ เรียกว่าพระสงฆ์เป็นรัตนะหาค่ามิได้"

พระราชา ทรงสดับข่าวที่หาได้ยาก ทรงเหาะขึ้นจากบัลลังก์ ไปตกลงในสำนักสามเณรแล้ว ฯ ในเวลาที่พระราชาประทับยืนแทบเท้าสามเณร ดอกปทุมเท่ากับล้อรถลอยขาดจากพื้นปฐพี ไปรองรับพระราชานั้น ด้วยอานุภาพปีติของพระองค์ ฯ พระราชาประทับนั่งบนใบปทุมประคองอัญชลีไหว้สามเณร ตรัสถามว่า "ข้าแต่สามเณรผู้เจริญ ใครได้ให้นามพระสงฆ์ อันเป็นรัตนะหาค่ามิได้ แก่พระอาจารย์ของท่าน"

สามเณร "พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทรงพระนามว่า สิริมัตตะ ได้ประทานให้"

พระราชา ทรงสดับเสียงว่า พุทธะแล้ว ได้ทรงวิสัญญีภาพแล้ว ฯ ภายหลังท้าวเธอทรงได้เฉพาะลมอัสสาสะและปัสสาสะ จึงตรัสถามสามเณรอีกว่า "ข้าแต่สามเณรผู้เจริญ พระพุทธเจ้าประทับอยู่ ณ ที่ไหน ?"

สามเณร "ดูกร มหาบพิตร พระผู้พระภาคเจ้า ประทับอยู่ในบุพพารามไกลประมาณ ๑๖ โยชน์ ทางทิศอุดรแต่พระนครนี้"

พระราชา ตรัสว่า "ข้าแต่สามเณร โยมจักไปในทิศที่มีพระพุทธเจ้าประทับอยู่" ดังนี้แล้ว ไม่เอื้อเฟื้อ ไม่อาลัยสมบัติพระเจ้าจักรพรรดินี้ ทรงอภิเษกสามเณรนั้นให้เป็นพระเจ้าจักรพรรดิ ฯ

พระบรมศาสดา เมื่อจะทรงประกาศเนื้อความ นั้น จึงตรัสว่า

---

๑๒. ชรามรณะ : ความแก่และความตาย ได้แก่ ชรา (ความเสื่อมอายุ, ความหง่อมอินทรีย์) กับมรณะ (ความสลายแห่งขันธ์, ความขาดชีวิตินทรีย์) ทั้ง ๑๒ ข้อ เป็นปัจจัยต่อเนื่องกันไป หมุนเวียนเป็นวงจรไม่มีต้น ไม่มีปลาย เรียกว่า ภวจักร (วงล้อ หรือ วงจรแห่งภพ)

๒๓. ลักษณะมหาบุรุษ ๓๒ ประการ

๑. มีพื้นพระบาททั้ง ๒ เต็มเสมอดี
๒. มีลายกงจักรอยู่ที่พื้นพระบาททั้ง ๒
๓. มีซ่นพระบาทยาว
๔. มีนิ้วพระบาทและนิ้วพระหัตถ์ยาวเรียว
๕. มีพื้นฝ่าพระหัตถ์และฝ่าพระบาทอ่อนนุ่ม
๖. มีลายตาข่ายที่ฝ่าพระหัตถ์
๗. มีอัฐิข้อพระบาทตั้งลอยอยู่หลังพระบาทกลับกลอกได้คล่องเมื่อทรงดำเนินผิดกับสามัญชน
๘. มีพระชงฆ์เรียวมีสัณฐานดุจแข้งเนื้อทราย

"เมื่อสัตบุรุษให้ทานที่บุคคลพึงให้ได้โดยยาก
กระทำกรรมที่บุคคลที่บุคคลพึงกระทำได้โดยยาก
อสัตบุรุษทั้งหลาย ย่อมไม่ทำตามที่สัตบุรุษ
ดำเนินนั้น ๆ ธรรมของสัตบุรุษทั้งหลาย อัน
อสัตบุรุษดำเนินตามได้ยาก" ดังนี้

ดูกร พระธรรมเสนาบดี สารีบุตร ผู้เจริญ สัตบุรุษทั้งหลาย ย่อมให้ทานที่บุคคลอื่นทำได้โดยยาก (และ) ย่อมกระทำกรรมที่บุคคลอื่นทำได้ยาก อสัตบุรุษทั้งหลาย ย่อมไม่กระทำตามซึ่งกรรมที่สัตบุรุษปฏิบัตินั้น ๆ ธรรมของสัตบุรุษทั้งหลายอันอันธพาลดำเนินตามไม่ได้ คืออันธพาลปฏิบัติได้ยาก

เพราะฉะนั้น สัตบุรุษและอสัตบุรุษ จึงมีทาง
ไปจากโลกนี้ต่างกัน อสัตบุรุษไปสู่นรก (ส่วน)
สัตบุรุษ มีสวรรค์เป็นที่ไปในเบื้องหน้า

ดูกร พระธรรมเสนาบดี สารีบุตร ผู้เจริญ เพราะฉะนั้น สัตบุรุษและอสัตบุรุษจึงมีทางไปจากโลกนี้ คือ จากมนุษย์โลก แตกต่างกันอสัตบุรุษไปนรก ส่วนสัตบุรุษไปสวรรค์ ฯ การเฝ้าพระพุทธเจ้า การฟังธรรม และการได้เห็นพระสงฆ์อันสัตบุรุษพึงได้โดยยาก กรรมที่พระราชากระทำแล้ว อันผู้อื่นพึงทำได้โดยยาก

ในกาลนั้น พระราชา ครั้นทรงอภิเษกสามเณรในราชสมบัติแล้ว พระองค์เพียงองค์เดียวเท่านั้น ทรงผินพระพักตร์ไปทางทิศอุดร เสด็จไปสู่ที่ประทับของพระพุทธเจ้า ฯ เมื่อพระราชาพระองค์นั้น ซึ่งทรงเป็นกษัตริย์สุขุมาลชาติ เสด็จพระราชดำเนินด้วยทรงก้าวย่างพระบาท ในวันเดียว พระบาททั้ง ๒ ก็แตก ฯ

---

๙. เมื่อประทับยืนตรง พระหัตถ์ทั้ง ๒ ข้างห้อยลงถึงชาณุ

๑๐. มีพระคุยหะซ่อนลับอยู่ในฝักดุจคุยหะแห่งโคและช้าง

๑๑. มีพระฉวีวรรณเหลืองงามดั่งสีทอง

๑๒. มีพระฉวีวรรณละเอียดมิได้มีละอองธุลีติดต้องพระวรกาย

๑๓. มีพระโลมาขุมละ ๑ เส้น

๑๔. มีพระโลมาดำสนิท เวียนขวา ปลายงอนขึ้นข้างบน

๑๕. มีพระวรกายตรงดั้งดุจท้าวมหาพรหม

๑๖. มีพระมังสะหนาในที่ ๗ แห่ง คือ หลังพระหัตถ์ทั้ง ๒ หลังพระบาททั้ง ๒ พระอังสะทั้ง ๒ ข้างและลำพระสอ

พระโลหิตไหลออกจากฝ่าพระบาททั้ง ๒ ข้าง เมื่อพระบาททั้ง ๒ ข้างแตกแล้ว พระราชาจึงเสด็จคลานด้วยพระชงฆ์ทั้ง ๒ พระหัตถ์ทั้ง ๒ เป็นเวลา ๓ วัน ฯ ในวันที่ ๔ พระโลหิต จึงไหลออกจากพระหัตถ์และพระชงฆ์ทั้ง ๒ ข้าง ฯ

ในกาลนั้น พระราชา ทรงดำริว่า "เราจะไปด้วยอกแน่แท้" ครั้นแล้วจึงทรงกระเถิบไปด้วยพระอุระ ในภายหลัง ฯ พระราชาเมื่อทรงกระเถิบไปด้วยพระอุระ แม้ทรงลำบาก ทรงมุ่งการได้เฝ้าพระพุทธเจ้าเป็นสำคัญ ทรงอดกลั้นความลำบากบาทได้

ในกาลนั้น พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงพระนามว่า สิริมัตตะ ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณ ใช้พระสัพพัญญุตญาณ ตรวจดูสัตว์โลก ทรงเห็นกำลังพระวิริยะของท้าวเธอ จึงทรงพระดำริว่า "พระราชา พระองค์เป็น พุทธางกูร พุทธพืช และพุทธวงศ์ เพราะอาศัยเรา จึงเสวยทุกข์หนัก ฝ่ายเราจะไปสู่สำนักของพระองค์" ดังนี้แล้ว จึงเสด็จไปด้วยพุทธสิริสลัดอัตภาพพระพุทธเจ้าให้หายไป ทรงแปลงเพศเป็นคนเนรมิตรถเสด็จขึ้นสู่รถ เสด็จไป ฯ ก็แล พระผู้มีพระภาคเจ้า เมื่อเสด็จไปประทับอยู่ตรงพระพักตร์พระเจ้าจักรพรรดิ ฯ

พระผู้มีพระภาคเจ้า ตรัสว่า "ดูกร ท่านผู้เจริญ ท่านเดินทางด้วยอก จงหลีกไป เราจักขับรถไป"

พระราชา ทรงสดับพระดำรัสของพระผู้มีพระภาคเจ้า แล้วจึงตรัสว่า "ดูก่อนนายสารถีผู้เจริญ เมื่อเราเดินทางไปด้วยหน้าที่ที่ต้องทำ ทำไมจึงจักถอยหลีก เรายึดถือพระพุทธเจ้าเป็นประมุข ยึดถือพระพุทธเจ้าเป็นอารมณ์ ขอท่านจงบังคับรถของท่านให้วิ่งทับร่างของเราไปได้ เราจะไม่ยอมหลีกทางให้ท่าน" ฯ

---

๑๗. มีพระสกลกายบริบูรณ์ดุจกึ่งท่อนหน้าของพญาราชสีห์
๑๘. มีพื้นพระปฤษฎางค์ราบเหมือนแผ่นกระดานทอง
๑๙. มีส่วนพระวรกายเท่ากันดุจปริมณฑลแห่งต้นไทร
๒๐. มีลำพระศอกลมงามเสมอกับเขาโค
๒๑. มีเส้นประสาทสำหรับรับรสอาหารประมาณ ๗,๐๐๐ เส้น
๒๒. มีพระหนุดุจคางพญาราชสีห์
๒๓. มีพระทนต์ครบถ้วนครบถ้วน ๔๐ ซี่ ข้างละ ๒๐ ซี่
๒๔. มีพระทนต์เรียบเสมอกัน
๒๕. มีพระทนต์เรียบสนิทมิได้ห่าง
๒๖. เขี้ยวพระทนต์ ทั้ง ๔ ขาวบริสุทธิ์
๒๗. มีพระชิวหาอ่อนและยาว
๒๘. มีพระสุรเสียงดุจเสียงท้าวมหาพรหม
๒๙. มีดวงพระเนตรทั้ง ๒ ข้าง ผ่องใสงาม
๓๐. มีพระเนตรเป็นสีนิลดำสนิท ดุจตาลูกโคพึ่งคลอด

พระผู้มีพระภาคเจ้า ตรัสว่า "ดูกร มาณพผู้เจริญ ถ้าท่านจักไปสู่สำนักพระพุทธเจ้าไซร้ ขอท่านจงขึ้นรถเรา เราจักไปสำนักพระพุทธเจ้า" ฯ

พระราชา ทรงสดับคำของนายสารถี ทรงรับคำว่า "ดีละ" เสด็จขึ้นรถแล้ว ฯ พระผู้มีพระภาคเจ้า เสด็จบ่ายพระพักตร์เฉพาะบุพพารามพร้อมพระราชา ฯ เมื่อพระศาสดาเสด็จถึงกลางทาง ในกาลนั้น นางสุชาดาลงจากสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ เนรมิตเพศเป็นชาย ถือเอาห่อข้าวทิพย์ห่อหนึ่ง มายืนตรงหน้ารถ กล่าวว่า "ดูกร นายสารถีผู้เจริญ หากท่านต้องการห่อข้าวทิพย์ห่อหนึ่งไซร้ เราจะให้แก่ท่าน แต่ถ้าท่านไม่อยากได้ เราจะทิ้งมันเสีย" ฯ

นายสารถี กล่าวว่า "ดูกร มาณพผู้เจริญ ก็ ข้าพเจ้ามีชายคนหนึ่งทั้งเล็กทั้งทุรพล เพื่อผู้ชาย (ดังกล่าว) ขอท่านจงให้ข้าวแก่เราเถิด" ฯ

นางสุชาดา ได้ให้ภัตรแก่นายสารถีแล้ว ฯ

ลำดับนั้น พระผู้มีพระภาคเจ้า ได้ภัตรแล้ว ได้ประทานแก่พระราชาแล้ว ฯ

ในกาลนั้น ท้าวสักกะเทวราช ทรงถือเอาน้ำทิพย์ ทรงข้ามลงจากสวรรค์ชั้นดางดึงส์ ทรงแปลงเพศเป็นชาย เอาพระอังสะห้อยสะพายน้ำ ๑ กระบอก เสด็จมาตรัสอย่างนั้นเหมือนกัน ประทานกระบอกน้ำแก่นายสารถีแล้ว ฯ พระผู้มีพระภาคเจ้า ได้ประทานน้ำแก่พระราชาแล้ว ฯ

ก็ พระเจ้าสังขะจักรพรรดิ ทรงเสวยพระกระยาหารทิพย์ น้ำทิพย์ ฯ ในเวลาเสวยเสด็จ ด้วยอานุภาพพระกระยาหารทิพย์ น้ำทิพย์ อุปัททวะทั้งปวง ก็พินาศไป ฯ พระราชา ย่อมประสบสุข ฯ

ก็ ในกาลนั้น พระผู้มีพระภาคเจ้า เสด็จไป ๆ ได้เสด็จถึงสำนักวัดบุพพา-

---

๓๑. มีพระอุณณาโลมขึ้นที่ระหว่างพระโขนงเวียนขวา
๓๒. มีพระอุณหิสและพระเศียรเป็นขอบเสมอกัน

๒๔. อนุพยัญชนะ ๘๐ ประการ ได้แก่

๑. นิ้วพระหัตถ์และพระบาทเหลืองงาม
๒. นิ้วพระหัตถ์และพระบาทเรียวงาม
๓. นิ้วพระหัตถ์และพระบาทกลมเหมือนกลึง
๔. พระนขาทั้ง ๒๐ มีสีแดงงาม
๕. พระนขาทั้ง ๒๐ มีปลายงอนขึ้นเบื้องบน
๖. พระนขาเกลี้ยงกลมไม่เป็นรอยเป็นริ้ว
๗. ข้อพระหัตถ์ ข้อพระบาท จมอยู่ในพระมังสะ
๘. พระบาททั้ง ๒ เท่ากัน
๙. มีดำเนินงามเหมือนพญาช้าง
๑๐. พระดำเนินองอาจเหมือนราชสีห์
๑๑. พระดำเนินงามเหมือนหงส์เดิน
๑๒.พระดำเนินงามเหมือนโคอุสภราชเดิน
๑๓. เวลาจะเดินยกพระบาทข้างขวาขึ้นก่อน
๑๔. พระชาณุคือหัวเข่าเกลี้ยงกลมไม่ปรากฏลูกสะบ้า

รามแล้ว ฯ พระผู้มีพระภาคเจ้า ทรงคายพระวรกายจากเพศนายสารถี ประทับนั่งบนพุทธอาสน์ที่ปูลาดไว้แล้ว ฯ ในเวลาที่พระผู้มีพระภาคเจ้าประทับนั่งในบุพพาราม พระราชา เสด็จลงจากรถ เสด็จเข้าไปในบุพพาราม พอทอดพระเนตรแสงพุทธรัศมีเท่านั้น ได้ทรงวิสัญญีภาพแล้ว ฯ พระบรมศาสดา ตรัสว่า "ดูกรมหาบุรุษ พระผู้มีพระภาคเจ้า ประทับอยู่ ณ ที่นี้" ฯ

ในกาลนั้น พระราชา ทรงฟื้นแล้ว เสด็จเข้าไปใกล้พระบรมศาสดาประทับนั่ง ณ ที่สมควรส่วนข้างหนึ่ง ทรงประคองอัญชลี ได้กราบทูลพระผู้มีพระภาคเจ้า ดังนี้ว่า "ข้าแต่พระผู้มีพระภาคเจ้า ผู้เจริญ ทรงเป็นนายกของโลก ทรงเป็นที่พึ่งของชาวโลก ขอพระองค์จงทรงแสดงธรรมอันสูงสุดสักกัณฑ์หนึ่งเถิด" ฯ

พระผู้มีพระภาคเจ้า ถวายพระพรว่า "ดูกร มหาบพิตร ขอพระองค์ทรงสดับ ทรงพิจารณาธรรมกถา คือนิพพานเถิด" ได้ทรงแสดงธรรมโปรดพระราชาแล้ว ฯ

พระราชา ทรงสดับพระธรรมบทหนึ่งแล้ว ทูลขอร้องห้ามว่า "ข้าแต่พระผู้มีพระภาคเจ้า ผู้เจริญ ขอพระองค์ทรงพักไว้ก่อนเถิด ขอได้โปรดอย่าทรงแสดงพระธรรมบทอื่นอีก" ฯ

ถามว่า "เพราะเหตุไร ? พระราชา จึงทรงอ้อนวอนห้ามเสีย"

ตอบว่า "พระราชา ทรงดำริว่า "ถ้าพระผู้มีพระภาคเจ้า จะพึงทรงแสดงธรรมมากไซร้ เราไม่มีไทยธรรมที่ควรแก่การบูชา เราฟังพระธรรมบทหนึ่งเท่านั้น จักถวายทานอย่างเอกของเราที่ควรแก่การบูชาพระธรรมบทนั้น" เพราะเหตุนั้น พระราชา จึงทรงทูลอ้อนวอนห้ามเสีย" ดังนี้ ฯ

---

๑๕. มีกิริยาบุรุษบริบูรณ์
๑๖. มีพระนาภีไม่บกพร่อง
๑๗. มีสัณฐานพระอุทรลึก
๑๘. ภายในพระอุทรมีรอยเวียนขวา
๑๙. มีพระเพลากลมเหมือนต้นกล้วย
๒๐. พระกรทั้ง ๒ เหมือนงวงช้างเอราวัณ
๒๑. พระอวัยวะน้อยใหญ่ทั้งปวงงามพร้อม
๒๒. พระมังสะหนา บาง ในที่ควรหนาควรบาง
๒๓. พระมังสะไม่หดหู่
๒๔. พระวรกายไม่มีต่อมและไฝ
๒๕. พระวรกายบริสุทธิ์ทั้งเบื้องบนและเบื้องล่าง
๒๖. พระวรกายปราศจากมลทินทั้งปวง
๒๗. กำลังพระวรกายเท่ากับช้างพันโกฏิและบุรุษแสนโกฏิ
๒๘. พระนาสิกโด่ง
๒๙. สัณฐานพระนาสิกงามแฉล้ม
๓๐. ริมพระโอษฐ์เบื้องบนเบื้องล่างเสมอกัน มีสีแดงดี
๓๑. พระทนต์บริสุทธิ์ไม่มีอะไรติด
๓๒. พระทนต์ขาวเหมือนสังข์ที่ขัด

ในกาลนั้น พระเจ้าสังขะจักรพรรดิ ทรงกราบทูลพระผู้มีพระภาคเจ้าว่าดังนี้ "ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ เมื่อพระองค์ทรงแสดงพระนิพพานอันเป็นธรรมเอก เป็นธรรมที่สุดในสรรพธรรม แม้ข้าพระองค์ตัดศีรษะอันเป็นอวัยวะสูงสุดในอวัยวะทั้งปวงของข้าพระองค์ บูชาพระธรรมของพระองค์เป็นการบูชาพิเศษก่อน" ครั้นตรัสแล้ว จึงทรงใช้พระนขะตัดพระเศียร ทรงวางพระเศียรไว้บนฝ่าพระหัตถ์ เป็นพระเศียรโพธิสัตว์ตรัสพระคาถาบทหนึ่งว่า

"ข้าแต่พระสิริมัตตะพุทธเจ้า ขอพระองค์ทรง
บรรลุอมตธรรมก่อนเถิด ด้วยการถวายศีรษะ
นี้ ข้าพระองค์ ขอบรรลุนิพพาน ในภายหลัง" ดังนี้

ในเวลาจบพระคาถา ดังพรรณนามา พระราชา ก็จุติ บังเกิดในดุสิตบุรีแล้ว ฯ ดูก่อนพระธรรมเสนาบดี สารีบุตร ผู้เจริญ พระบารมีข้อหนึ่งปรากฏชัดแล้วด้วยประการอย่างนี้นั่นเองแล ฯ ดูกร พระธรรมเสนาบดีสารีบุตร ผู้เจริญ พระผู้มีพระภาคเจ้า ทรงพระนามว่า อริยะเมตไตรย เพราะผลแห่งการถวายศีรษะให้เป็นทาน ทรงมีพระวรกายสูง ๘๘ ศอก เพราะผลแห่งการที่โลหิตไหลออกจากพระบาทและพระชานุ จึงทรงมีแสงสว่างตลอดคืนและวัน ฯ เพราะผลที่พระโลหิตไหลออกจากพระเศียรพระพุทธรัศมีได้แล้วตั้งแต่อเวจีนรก จนถึงภวัคคพรหม ฯ เพราะผลแห่งหยาดพระโลหิตบนพระเศียรได้มีแสงสว่างจากพระอุณาโลมไม่มีกำหนด ฯ เพราะผลที่เสด็จดำเนิน ๑ สัปดาห์ จึงเกิดต้นกัลปพฤกษ์ต้นหนึ่งแล้ว ฯ

---

๓๓. พระทนต์เกลี้ยงไม่เป็นริ้วเป็นรอย
๓๔. พระอินทรีย์ทั้ง ๕ งามบริสุทธิ์
๓๕. พระเขี้ยวแก้วทั้ง ๔ กลมบริบูรณ์
๓๖. พระพักตร์ยาวสวย
๓๗. พระปรางค์งามเปล่งปลั่ง
๓๘. ลายพระหัตถ์มีรอยลึก
๓๙. ลายพระหัตถ์มีรอยยาว
๔๐. ลายพระหัตถ์มีรอยตรง
๔๑.ลายพระหัตถ์มีรอยแดง
๔๒. มีพระรัศมีรอบพระวรกายข้างละ ๑ วา
๔๓. กะพุ้งพระปรางค์ทั้ง ๒ เต่งตั้ง
๔๔. กะบอกพระเนตรกว้างยาวพอสมกัน
๔๕. ดวงพระเนตรมีประสาททั้ง ๕ บริสุทธิ์ดี
๔๖. ปลายเส้นพระโลมาไม่คดไม่งอ
๔๗. พระชิวหามีสัณฐานงาม
๔๘. พระชิวหาอ่อนและแดงเข้ม
๔๙. พระกรรณทั้ง ๒ ยาวเหมือนกลีบปทุม
๕๐. ช่องพระกรรณมีสัณฐานกลมงาม

ดูกร ธรรมเสนาบดี สารีบุตร ผู้เจริญ ชนทั้งหมด ไม่ได้พบเห็นรูปกายของเรา ถ้าเขาได้พบพระศาสนาของเราแล้ว ให้ทาน รักษาศีล เจริญภาวนาไซร้ ด้วยผลแห่งกรรมนั้น เขาจักอุบัติในสำนักพระพุทธเจ้าทรงพระนามว่า อริยเมตไตรย แล ฯ

อุเทศที่ ๑ เรื่อง พระศรีอริยเมตไตรยพุทธเจ้า
จบแล้วด้วยประการฉะนี้ ฯ

ภาคผนวก

พระโพธิสัตว์

เรียกพระพุทธเจ้าแต่ยังไม่ได้ตรัสรู้หมายถึงสัตว์ที่จะมาตรัสรู้ต่อไปและต้องเคยได้รับคำพยากรณ์จากพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์ใดพระองค์หนึ่ง ว่า ต่อไปนี้จะได้ตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้า อย่างแน่นอน ขณะเป็นพระโพธิสัตว์อยู่ ต้องบำเพ็ญบารมี ๑๐ ประการ (บารมี ๑๐ ทัศ) มี ทาน ศีล เนกขัมมะ ปัญญา วิริยะ ขันติ สัจจะ อธิษฐาน เมตตา และอุเบกขา ฯ

พระบารมีธรรมอันดับแรก ที่พระโพธิสัตว์ทรงบำเพ็ญ คือ ทาน ซึ่งประเภทของทาน มีดังต่อไปนี้

๑. ทานที่บำเพ็ญโดยสถานประมาณเป็นปกติธรรมดา บริจาคธนสารสมบัติน้อยใหญ่ ถึงแม้จะมากมายเพียงใด ก็จัดเป็นบารมีประเภทต่ำธรรมดา เรียกว่า ทานบารมี

๒. ทานที่บำเพ็ญยิ่งขึ้นไปกว่านั้น คือ ถึงกับบริจาคอวัยวะเลือดเนื้อในร่างกาย จัดเป็นพระบารมีประเภทมัชฌิมาปานกลาง เรียกชื่อว่า ทานอุปบารมี

---

๕๑. พระเส้นไม่หดหู่ในที่ใด ๆ
๕๒. แถวพระเส้นจมอยู่ในพระมังสะ
๕๓. พระเศียรมีสัณฐานเหมือนฉัตรแก้ว
๕๔. พระนลาดกว้างยาวพอสมควรกัน
๕๕. พระนลาดมีสัณฐานงาม
๕๖. พระโขนงโก่งเหมือนคันธนู
๕๗. พระโลมาที่พระโขนงเส้นละเอียด
๕๘. พระโลมาที่พระโขนงงอกขึ้นแล้วล้มราบไป
๕๙. พระโขนงใหญ่
๖๐. พระโขนงยาวสุดหางพระเนตร
๖๑. ผิวพระมังสะละเอียดทั่วพระวรกาย
๖๒. พระวรกายรุ่งเรืองด้วยสิริ
๖๓. พระวรกายผ่องใสอยู่เป็นนิตย์
๖๔. พระวรกายสดชื่นเหมือนดอกปทุม
๖๕. พระวรกายมีสัมผัสอ่อนนุ่ม
๖๖. กลิ่นพระวรกายเหมือนกลิ่นพฤกษา
๖๗. พระโลมาเสมอกันสิ้น
๖๘. พระโลมาละเอียด

๓. ทานที่บำเพ็ญยิ่งขึ้นไปกว่านั้นอีก คือ ถึงกับบริจาคชีวิตให้เป็นทาน นับว่าเป็นการบริจาคอย่างอุกฤษฐ์ อย่างนี้จัดเป็นพระบารมีประเภทสูงสุดอย่างยิ่ง เรียกชื่อว่า ทานปรมัตถบารมี

พระโพธิสัตว์ทรงบำเพ็ญบารมี ๓๐ ทัศ คือ ได้บำเพ็ญทานบารมีอย่างหยาบ อย่างกลาง และอย่างละเอียดสูงสุดเป็น ๓ ระดับ รักษาศีล ๕ ศีล ๑๐ และจตุปาริสุทธศีล อันเป็น ศีลบารมีอย่างต้น อย่างกลาง และอย่างอุกฤษฎ์ แม้นออกบวชเป็นฤาษี เป็นปริพาชก เป็นสามเณร หรือเป็นภิกษุ ก็เป็นเนกขัมมะบารมีอย่างต้น อย่างกลาง และอย่างอุกฤษฎ์ แม้นจักบำเพ็ญบารมีด้วยสมถวิปัสสนาภาวนา ก็บำเพ็ญปัญญาบารมีอย่างต้น อย่างกลาง และอย่างอุกฤษฎ์ แม้นจักบำเพ็ญความพากเพียรก็ดี ก็บำเพ็ญวิริยะอย่างต้น อย่างกลาง และอย่างอุกฤษฎ์ แม้นจักบำเพ็ญขันติความอดทนก็ดี ก็บำเพ็ญขันติบารมีอย่างต้น อย่างกลาง และอย่างอุกฤษฎ์ แม้นบำเพ็ญสัจจะบารมี ก็บำเพ็ญสัจจะบารมีอย่างต้น อย่างกลาง และอย่างอุกฤษฎ์อธิษฐานบารมี ก็บำเพ็ญอธิษฐานบารมีอย่างต้น อย่างกลาง และอย่างอุกฤษฎ์ บำเพ็ญเมตตาบารมีแผ่ไมตรีแก่มนุษย์และสัตว์ทั้งหลาย ก็บำเพ็ญเมตตาบารมีอย่างต้น อย่างกลาง และอย่างอุกฤษฎ์ บำเพ็ญอุเบกขาบารมี ก็บำเพ็ญอุเบกขาบารมีอย่างต้น อย่างกลาง และอย่างอุกฤษฎ์ เหตุนั้นจึงได้ชื่อว่า บารมีเบื้องต้น ๑๐ ทัศ อุปบารมี ๑๐ ทัศ ปรมัตถบารมี ๑๐ ทัศ รวมทั้งหมดเป็นบารมี ๓๐ ทัศ

---

๖๙. ลมหายใจละเอียด
๗๐. พระโอษฐ์งามเหมือนกับยิ้ม
๗๑. กลิ่นพระโอษฐ์เหมือนกลิ่นดอกอุบล
๗๒. พระเกศามีกลิ่นหอมฟุ้ง
๗๓. พระเกศาดำเป็นเงา
๗๔. พระเกศามีกลิ่นหอมดังดอกโกมุท
๗๕. พระเกศาเส้นกลมสลวย
๗๖. พระเกศาดำสนิท
๗๗. พระเกศาเส้นละเอียด
๗๘. พระเกศาไม่ยุ่ง
๗๙. พระเกศาเวียนขวา
๘๐. มีพระเกตุมาลา กล่าวคือ ถ่องแถว แห่งพระรัศมีขึ้นบน พระอุตมังสิโรตม์ (กระหม่อม)

๒๕. ฉัพพัณณรังสี คือ รัศมีมีพรรณ ๖ คือ สีเขียว สีเหลือง สีแดง สีขาว สีดอกหงวนไก่ สีเลื่อมพรายเหมือนแก้วผลึก

พระโพธิสัตว์ ๓ จำพวก

พระโพธิสัตว์ แปลว่า ผู้เกี่ยวข้องในพระโพธิญาณ กล่าวคือ พระญาณเป็นเครื่องตรัสรู้อริยสัจ ๔ อันได้แก่ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค มี ๓ จำพวก คือ

๑. **อุคฆติตัญญูโพธิสัตว์** ได้แก่พระโพธิสัตว์ประเภทที่ทรงบำเพ็ญบารมีเน้นด้านพระปัญญาอย่างแก่กล้า คือทรงบำเพ็ญบารมีด้านพระปัญญามาก แต่มีพระศรัทธาน้อย ใช้เวลาในการบำเพ็ญบารมีน้อยกว่า พระโพธิสัตว์ประเภทอื่นทั้งหมด นับเวลาตั้งแต่พระโพธิสัตว์ประเภทนี้เริ่มแรกปรารถนาพุทธภูมิจนกระทั่งตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้ารวม ๒๐ อสงไขยกับเศษอีกแสนมหากัปป์ พระโพธิสัตว์ประเภทนี้เมื่อตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้าแล้ว มีชื่อว่า พระปัญญาธิกะพุทธเจ้า

ระยะเวลาในการบำเพ็ญบารมี มีดังนี้

๑.๑ นับตั้งแต่พระโพธิสัตว์ ตั้งแต่ปรารถนาเป็นพระพุทธเจ้า ทุก ๆ ชาติ อันว่าพระโพธิสัตว์นั้น หากว่าจะเกิดมาเป็นเทวดาก็ดี พระอินทร์ก็ดี พระพรหมก็ดี เป็นมนุษย์ก็ดีหรือแม้แต่เป็นสัตว์เดรัจฉาน ก็ย่อมประกอบไปด้วยญาณปัญญาอันพิเศษ ย่อมรู้เหตุและผลทั้งสิ้นโดยแจ่มแจ้งยิ่งนัก และบำเพ็ญบารมีธรรมสะสมไว้เสมอ โดยเน้นชนิดปัญญาแก่กล้า (คือ ทรงบำเพ็ญบารมีด้านพระปัญญามาก แต่มีพระศรัทธาน้อย นานได้ ๗ อสงไขย ได้พบพระพุทธเจ้าทั้งหลาย ได้นมัสการกราบไหว้บูชาตั้งปณิธานปรารถนาเป็น พระพุทธเจ้าโดยเป็นแต่คิดไว้ในใจว่า "เราจักเป็นพระพุทธเจ้าสักองค์หนึ่ง" แต่ยังไม่ได้เปล่งวาจาออกจากปาก

๑.๒ ต่อจากนั้นพระโพธิสัตว์ บำเพ็ญบารมีธรรมเพื่อพระโพธิญาณ เป็นเวลานาน ๙ อสงไขย ได้พบพระพุทธเจ้าทั้งหลาย และได้กราบไหว้บูชา พร้อม

---

๒๖. อินทปัตถนคร คือ นครหลวงของแคว้นกุรุ ตั้งอยู่ลุ่มแม่น้ำยมุนา ตอนบนรวมมณฑลปัญจาบ และ เมืองเดลฮี เมืองหลวงอินเดีย

ทั้งตั้งความปรารถนาเป็นพระพุทธเจ้า ด้วยใจ และ เปล่งวาจาปรารถนาว่า **"เราจักตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้าในอนาคตกาลเบื้องหน้าให้จงได้"** (แต่พระโพธิสัตว์นี้ยังไม่แน่นักว่าจักได้เป็นพระพุทธเจ้าซึ่งเรียกว่า **อนิตยโพธิสัตว์** จนกว่าจะได้พุทธพยากรณ์จากพระพุทธเจ้าองค์ใดองค์หนึ่ง)

๑.๓ ต่อจากนั้นพระโพธิสัตว์ ได้รับพุทธยากรณ์จากพระพุทธเจ้าองค์ใดองค์หนึ่ง ว่า "จักได้ตรัสรู้เป็นองค์พระพุทธเจ้าอย่างแน่นอน" ได้กราบไหว้พระพุทธเจ้าและตั้งความปรารถนาเป็นพระพุทธเจ้า ด้วยกาย ด้วยวาจา ด้วยใจ ในทุกภพ ทุกชาติ ซึ่งพระโพธิสัตว์ทรงบำเพ็ญบารมี นับได้ ๔ อสงไขยกับแสนมหากัปป์ เรียกว่า **นิตยโพธิสัตว์**

๒. วิปจิตัญญูโพธิสัตว์ ได้แก่พระโพธิสัตว์ประเภทที่บำเพ็ญด้านความศรัทธาแก่กล้า คือ ทรงมีพระศรัทธามากกว่าบำเพ็ญบารมีด้านพระปัญญา ใช้เวลาในการบำเพ็ญบารมีนานกว่า อุคฆติตัญญูโพธิสัตว์ แต่น้อยกว่า ไนยโพธิสัตว์ นับเวลาตั้งแต่พระโพธิสัตว์ประเภทนี้เริ่มแรกปรารถนาพุทธภูมิจนกระทั่งตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้ารวม ๔๐ อสงไขยกับเศษอีกแสนมหากัปป์ เมื่อตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้าแล้ว มีชื่อว่า **พระสัทธาธิกะพุทธเจ้า**

ระยะเวลาในการบำเพ็ญบารมี มีดังนี้

๒.๑ นับตั้งแต่พระโพธิสัตว์ ตั้งแต่ปรารถนาเป็นพระพุทธเจ้า ในทุก ๆ ชาติจะทรงบำเพ็ญบารมีธรรมสะสมไว้เสมอ โดยเน้นชนิดพระศรัทธาอย่างแก่กล้า (คือทรงมีพระศรัทธามาก แต่บำเพ็ญพระปัญญาน้อย นานได้ ๑๔ อสงไขย ได้พบพระพุทธเจ้าทั้งหลาย ได้นมัสการกราบไหว้บูชาตั้งปณิธานปรารถนาเป็นพระพุทธเจ้าโดยเป็นแต่คิดไว้ในใจว่า "เราจักเป็นพระพุทธเจ้าสักองค์หนึ่ง" แต่ยังไม่ได้เปล่งวาจาออกจากปาก

๒.๒ ต่อจากนั้นพระโพธิสัตว์ บำเพ็ญบารมีธรรมเพื่อพระโพธิญาณ เป็นเวลานาน ๑๘ อสงไขย ได้พบพระพุทธเจ้าทั้งหลาย และ ได้กราบไหว้บูชา พร้อมทั้งตั้งความปรารถนาเป็นพระพุทธเจ้า ด้วยใจ และ เปล่งวาจาปรารถนาว่า "เราจักตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้าในอนาคตกาลเบื้องหน้าให้จงได้"

๒.๓ ต่อจากนั้นพระโพธิสัตว์ ได้รับพุทธยากรณ์จากพระพุทธเจ้าองค์ใดองค์หนึ่ง ว่า **"จักได้ตรัสรู้เป็นองค์พระพุทธเจ้าอย่างแน่นอน"** ได้กราบไหว้พระพุทธเจ้า และตั้งความปรารถนาเป็นพระพุทธเจ้า ด้วยกาย ด้วยวาจา ด้วยใจในทุกภพ ทุกชาติ ซึ่งพระโพธิสัตว์ทรงบำเพ็ญบารมี นับได้ ๘ อสงไขยกับแสนมหากัปป์

๓. **ไนยโพธิสัตว์** ได้แก่ พระโพธิสัตว์ประเภทที่บำเพ็ญบารมีด้านพระวิริยะ (ความเพียร) อย่างแก่กล้า คือ ทรงมีพระวิริยะ (ความเพียร) มากยิ่ง มากกว่า บำเพ็ญบารมีด้านพระปัญญา ใช้เวลาในการบำเพ็ญบารมีนานกว่า พระโพธิสัตว์ ๒ จำพวกข้างต้น นับเวลาตั้งแต่พระโพธิสัตว์ประเภทนี้เริ่มแรกปรารถนาพุทธภูมิจนกระทั่งตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้ารวม ๘๐ อสงไขย กับเศษอีกแสนมหากัปป์ เมื่อตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้าแล้ว มีชื่อว่า **พระวิริยาธิกะพุทธเจ้า**

ระยะเวลาในการบำเพ็ญบารมี มีดังนี้

๓.๑ นับตั้งแต่พระโพธิสัตว์ ตั้งแต่ปรารถนาเป็นพระพุทธเจ้า ในทุก ๆ ชาติจะทรงบำเพ็ญบารมีธรรมสะสมไว้เสมอ โดยเน้นชนิดพระวิริยะ (ความเพียร) อย่างแก่กล้า (คือ ทรงบำเพ็ญบารมีด้านพระวิริยะ (ความเพียร) มาก แต่บำเพ็ญพระปัญญาน้อย นานได้ ๒๘ อสงไขย ได้พบพระพุทธเจ้าทั้งหลาย ได้นมัสการกราบไหว้บูชาตั้งปณิธานปรารถนาเป็น พระพุทธเจ้าโดยเป็นแต่คิดไว้ในใจว่า "เราจักเป็นพระพุทธเจ้าสักองค์หนึ่ง" แต่ยังไม่ได้เปล่งวาจาออกจากปาก

๓.๒ ต่อจากนั้นพระโพธิสัตว์ บำเพ็ญบารมีธรรมเพื่อพระโพธิญาณ เป็นเวลานาน ๓๖ อสงไขย ได้พบพระพุทธเจ้าทั้งหลาย และ ได้กราบไหว้บูชา พร้อมทั้งตั้งความปรารถนาเป็นพระพุทธเจ้า ด้วยใจ และ เปล่งวาจาปรารถนาว่า "เราจักตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้าในอนาคตกาลเบื้องหน้าให้จงได้"

๓.๓ ต่อจากนั้นพระโพธิสัตว์ ได้รับพุทธยากรณ์จากพระพุทธเจ้าองค์ใดองค์หนึ่ง ว่า **"จักได้ตรัสรู้เป็นองค์พระพุทธเจ้าอย่างแน่นอน"** ได้กราบไหว้พระพุทธเจ้าและตั้งความปรารถนาเป็นพระพุทธเจ้า ด้วยกาย ด้วยวาจา ด้วยใจ ในทุกภพ ทุกชาติ ซึ่งพระโพธิสัตว์ทรงบำเพ็ญบารมี นับได้ ๑๖ อสงไขยกับแสน มหากัปป์

ธรรมสโมธาน ๘

คือ องค์ประกอบที่ทำให้เป็นพระพุทธเจ้า มี ๘ ประการ คือ

๑. มนุสสัตตัง : เป็นมนุษย์จะเกิดให้กำเนิดอื่นมิใช่เป็นมนุษย์ หรือเทวดาไม่ได้

๒. ลิงคะสัมปัตติ : จะต้องมีเพศชาย จะเป็นเพศหญิง กะเทย หรือ คนสองเพศไม่ได้

๓. เหตุ : มีเหตุปัจจัยเกื้อหนุน คือ มีอินทรีย์๕ แก่กล้า คือ ศรัทธา วิริยะ สติ สมาธิ ปัญญา จะต้องพอเหมาะแก่กัน จะยิ่งหย่อนกว่ากันไม่ได้

๔. สัตถุทัสสะนัง : ได้เฝ้าพระพุทธเจ้าเฉพาะพระพักตร์ จะต้องได้รับพุทธพยากรณ์

๕. ปัพพัชชา : การบรรพชา จะต้องถือเพศนักบวชด้วย

๖. คุณสัมปัตติ : มีคุณสมบัติพร้อมมูล คือ มีคุณสมบัติพิเศษ ได้แก่ สมาบัติ ๘ และอภิญญา ๕

๗. อธิกาโร : ทำบุญยิ่งใหญ่ ได้สละชีวิต ถวายเป็นพลีกรรมแด่พระพุทธเจ้าพระองค์ใดพระองค์หนึ่งมาแล้ว อย่างไม่สะทกสะท้าน

๘. ฉันทตา : มีความปรารถนาอย่างแรงกล้าไม่ล้มเลิกความปรารถนา

อัธยาศัยพระโพธิสัตว์

อัธยาศัยเพื่อความสำเร็จแห่งพระพุทธสัพพัญญุตญาณมี ๖ ประการ ดังนี้

๑. **เนกขัมมัชฌาสัย** พอใจบวช รักเพศบรรพชิต นักบวชเป็นยิ่งนัก

๒. **วิเวกัชฌาสัย** พอใจอยู่ในที่เงียบสงัดวิเวกผู้เดียวเป็นยิ่งนัก

๓. **อโลภัชฌาสัย** พอใจบริจาคทาน และพอใจผู้ไม่โลภไม่ตระหนี่เป็นยิ่งนัก

๔. **อโทสัชฌาสัย** พอใจในความไม่โกรธเจริญเมตตาแก่สัตว์ทั้งปวงยิ่งนัก

๕. **อโมหัชฌาสัย** พอใจในการพิจารณาสิ่งที่เป็นคุณ และโทษ เสพสมาคมกับผู้มีสติ ปัญญายิ่งนัก

๖. **นิสสรณัชฌาสัย** พอใจที่จะยกตนออกจากภพ ไม่ยินดีในการเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏสงสาร ต้องประสงค์พระนิพพานยิ่งนัก

กัปป์

ในทางพระพุทธศาสนา แบ่งกัปป์ ได้เป็น ๒ ประเภท คือ

๑. **สุญญกัปป์** หมายถึง กัปป์ที่ว่างจากพระพุทธเจ้า พระปัจเจกพุทธเจ้า และพระเจ้าจักรพรรดิ

๒. **อสุญญกัปป์** หมายถึง กัปป์ที่ไม่ว่างจากผู้มีบุญ โดยเฉพาะพระพุทธเจ้า มี ๕ กัปป์ คือ

๒.๑ **สารกัปป์** คือ กัปป์ที่เป็นแก่นสาร มีพระพุทธเจ้ามาตรัสรู้ ๑ องค์

๒.๒ **มัณฑกัปป์** คือ กัปป์ที่ผ่องใส มีพระพุทธเจ้ามาตรัสรู้ ๒ พระองค์

๒.๓ **วรกัปป์** คือ กัปป์ที่ประเสริฐ มีพระพุทธเจ้ามาตรัสรู้ ๓ พระองค์

๒.๔ **สารมัณฑกัปป์** คือ กัปป์ที่เป็นแก่นสารและผ่องใส มีพระพุทธเจ้ามาตรัสรู้ ๔ องค์

๒.๕ **ภัททกัปป์** คือ กัปป์ที่เจริญ มีพระพุทธเจ้ามาตรัสรู้ ๕ พระองค์ คือ พระกกุสันธะ พระโกนาคมนะ พระกัสสปะ พระโคตมะ พระศรีอริยเมตไตรย

มหาวิโลกนะ

คือ องค์ประกอบ ๕ ประการ ในการเลือกอุบัติบังเกิดในโลกของพระบรมโพธิสัตว์ เพื่อตรัสรู้พระอนุตตรสัมมาสัมโพธิญาณเป็นองค์พระสรรเพ็ชญสัมมาสัมพุทธเจ้า ดังนี้

๑. **กาลัง วิโลเกติ** : เล็งดูกาลอันสมควรที่จะเสด็จอุบัติ

๒. **ทีปัง วิโลเกติ** : เล็งดูทวีปทั้ง ๔ เห็นว่าสมควรจะเสด็จอุบัติในชมพูทวีป

๓. **เทสัง วิโลเกติ** : เล็งดูประเทศว่า ประเทศนั้นสมควรจะเสด็จอุบัติ

๔. **กุลัง วิโลเกติ** : เล็งดูว่าตระกูลพราหมณ์ ตระกูลคฤหบดี หรือ

ตระกูลกษัตริย์ ที่สมควรที่จะเสด็จอุบัติ

๕. ชะเนตติง วิโลเกติ : เล็งดูพระพุทธชนนีที่สมควรจะเสด็จอุบัติ

อสาธารณญาณ ๖

คือ ญาณเฉพาะพระพุทธเจ้า ๖ ประการ ดังนี้

๑. อินทรียปโรปริยัตติญาณ : ญาณหยั่งรู้อินทรีย์อันยิ่งหย่อนของสัตว์

๒. อาสยานุสยญาณ : ญาณหยั่งรู้อาศัย คือความน้อมใจไป ทางดี ทางชั่ว

๓. ยมกปาฏิหาริยญาณ : ญาณอันทำให้สามารถแสดงปาฏิหาริย์คู่ได้ คือ ธาตุน้ำ ธาตุไฟ ออกพร้อมกัน

๔. มหากรุณาสมาปัตติญาณ : ญาณในการเข้าสมาบัติมีมหากรุณาเป็นอารมณ์

๕. สัพพัญญุตญาณ : ญาณในการหยั่งรู้สิ่งทั้งปวง

๖. อนาวรญาณ : ญาณไม่มีความขัดข้อง ไม่มีเครื่องกางกั้น

พระศรีอริยเมตไตรย

หมวดที่ ๒

บทนมัสการพระรัตนตรัย

❁ คำถวาย ธูป เทียน ดอกไม้ ❁

ยะมะหัง สัมมาสัมพุทธัง ภะคะวันตัง สะระณัง คะโต
อิมินา สักกาเรนะ ตัง ภะคะวันตัง อะภิปูชะยามิ
ข้าพเจ้าขอบูชา พระพุทธเจ้าด้วยเครื่องสักการะนี้

ยะมะหัง ส๎วากขาตัง ภะคะวันตัง ธัมมัง สะระณัง คะโต
อิมินา สักกาเรนะ ตัง ธัมมัง อะภิปูชะยามิ
ข้าพเจ้าขอบูชา พระธรรมเจ้าด้วยเครื่องสักการะนี้

ยะมะหัง สุปะฏิปันนัง สังฆัง สะระณัง คะโต
อิมินา สักกาเรนะ ตัง สังฆัง อะภิปูชะยามิ
ข้าพเจ้าขอบูชา พระอริยสงฆ์เจ้าด้วยเครื่องสักการะนี้

❁ คำกล่าวขอขมาพระรัตนตรัย ❁

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ

(สวด ๓ จบ)

สัพพัง อะปะราธัง ขะมะถะ เม ภันเต
อุกาสะ ท๎วารัตตะเยนะ กะตัง
สัพพัง อะปะราธัง ขะมะถะ เม ภันเต
อุกาสะ ขะมามิ ภันเต ฯ

(สวด ๓ จบ)

หากข้าพเจ้า (ชื่อ/สกุล) ได้เคยพูด คิด หรือกระทำการใดๆ อันเป็นการปรามาส ประมาท พลาดพลั้ง ผิดพลาด ดูหมิ่น มิสมควรด้วยกายกรรม ๓ วจีกรรม ๔ มโนกรรม ๓ กรรมอันหนึ่งอันใดต่อพระรัตนตรัย คือ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ พระปัจเจกพุทธเจ้าทุกๆ พระองค์ จะด้วยเจตนาก็ดี ไม่เจตนาก็ดี โดยรู้เท่าถึงการณ์ก็ดี รู้ไม่เท่า

ถึงการณ์ก็ดี ระลึกได้ก็ดี ระลึกไม่ได้ก็ดี ในทุกภพทุกชาติทุกชั้นทุกภูมิ ทั้งในอดีตชาติปางก่อน และในชาติปัจจุบัน ขอองค์สมเด็จพระชินสีห์บรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้า พระธรรมเจ้า พระอริยสงฆ์เจ้า ผู้มีพระคุณทุก ๆ ท่าน ตลอดทั้งเหล่าทวยเทพทุกพระองค์ที่ดูแลพระศาสนา ณ ทุกหนแห่ง และ ณ ที่นี้ อีกทั้งเทพเทวดาทุก ๆ พระองค์ที่ดูแลรักษาชีวิตของข้าพระเจ้าได้โปรดประทานพระมหากรุณาธิคุณ อโหสิกรรมโทษ ละเว้นโทษ งดโทษ หยุดและอดโทษ ให้แก่ข้าพเจ้า (ชื่อ/สกุล) นับตั้งแต่บัดนี้ เวลานี้ เป็นต้นไป จนกว่าข้าพเจ้าจะเข้าถึงพระนิพพาน ในชาติปัจจุบัน และอนาคตกาลเบื้องหน้านี้เทอญ

และในอดีตชาติก็ดี ชาตินี้ก็ดี ข้าพเจ้าได้เคยติดสินบนต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ใด ๆ หรือเทพเทวดาพระองค์ใด แล้วลืมแก้บนก็ดี แก้บนแล้วก็ดี บัดนี้ ข้าพระพุทธเจ้าสำนึกบาปแล้วว่า ข้าพเจ้ามิควรติดสินบน (เสมือนการต่อรอง) ต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ใด ๆ หรือเทพเทวดาใดเลย ณ โอกาสนี้ ข้าพเจ้าขอน้อมถวายมหาสังฆทาน (ผ้าป่า) ดอกไม้ ธูป เทียน ถวายพระพุทธรูป (ทองคำ หรือเงิน หรือมรกต)* หรือฉัตร (เงิน)* หรือรอยฝ่าพระหัตถ์ ๔ รอย* หรือ รอยฝ่าพระหัตถ์* หรือ ธรรมจักร* ธรรมทาน วิหารทาน เพื่อกราบขอขมาต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ และเทพเทวดาทุก ๆ พระองค์ ที่ข้าพเจ้า (ชื่อ/สกุล) ได้เคยติดสินบน ขออย่าได้ถือโทษ ลงโทษ เอาโทษต่อข้าพเจ้า (ชื่อ/สกุล) อีกต่อไปเลย เพื่อความเป็นศิริมงคลต่อชีวิตของข้าพเจ้า ณ โอกาสนี้ ข้าพเจ้าขอน้อมกราบสักการะต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ สถิตอยู่ ณ. ที่นี้ และทั่วสากลโลก ได้โปรดประทานพร ให้กับข้าพเจ้า (ชื่อ/สกุล) และทุกคนในครอบครัว และเหล่าบริวารทั้งหลายด้วยเทอญ

หมายเหตุ * ผู้ที่เคยร่วมสร้างก็ดีหรือยังไม่เคยร่วมสร้าง ขอให้ตั้งจิตอนุโมทนาในบุญกุศลที่คณะตามรอยพระบาทพุทธวงศ์ได้สร้างสำเร็จมาแล้วในทุก ๆ ประการ

ขอสุมาพระรัตนตรัย (วันทาหลวง)

วันทามิ พุทธัง สัพพะ เม โทสัง ขะมะถะ เม ภันเต
วันทามิ ธัมมัง สัพพะ เม โทสัง ขะมะถะ เม ภันเต
วันทามิ สังฆัง สัพพะ เม โทสัง ขะมะถะ เม ภันเต
วันทามิ ครุอุปัชฌาย์ อาจะริโย สัพพะ เม โทสัง ขะมะถะ เม ภันเต
วันทามิ กัมมัฏฐาโน สัพพะ เม โทสัง ขะมะถะ เม ภันเต
วันทามิ อาราเม พัทธสีมายัง สัพพะเมโทสัง ขะมะถะ เม ภันเต
วันทามิ เจติยัง สัพพัง สัพพะฐาเน สุปะติฏฐิตัง สะรีระธาตุ มะหาโพธิง
พุทธะรูปัง สักการัง สัตตา นาคะโลเก เทวาโลเก พรหมาโลเก
ชัมพูทีเป ลังกาทีเป สะรีระธาตุโย เกศาธาตุโย อะระหันตาธาตุโย เจติยัง
คันธะกุฏิง จตุราสีติสหัสเส ธัมมะขันเธ สัพเพ ตัง ปาทะเจติยัง
อะหัง วันทามิ ธาตุโย อะหัง วันทามิ ทูระโต
อะหัง วันทามิ สัพพะทา อะหัง วันทามิ สิระสา

คำบูชาพระรัตนตรัย

โย โส ภะคะวา อะระหัง สัมมาสัมพุธโธ
สวากขาโต เยนะ ภะคะวตา ธัมโม
สุปะฏิปันโน ยัสสะ ภะคะวโต สาวะกะสังโฆ
ตัม มะยัง ภะคะวันตัง สะธัมมัง สะสังฆัง
อิเมหิ สักกาเรหิ ยะถาระหัง อาโรปิเตหิ อะภิปูชะยามะ
สาธุ โน ภันเต ภะคะวา สุจิระปะรินิพพุโตปิ
ปัจฉิมา ชะนะตานุกัมปะมานะสา
อิเม สักกาเร ทุคคะตะปัณณาการะภูเต ปะฏิคคัณหาตุ
อัมหากัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ

✧ คำนมัสการพระรัตนตรัย บิดามารดา ครูบาอาจารย์ ✧

อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ ภะคะวา พุทธัง ภะคะวันตัง อภิวาเทมิ (กราบ)
ส๎วากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม ธัมมัง นะมัสสามิ (กราบ)
สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ สังฆัง นะมามิ (กราบ)
มัยหัง มาตาปิตูนังวะ ปาเท วันทามิ สาทะรัง (กราบ)
ปัญญาวุฑฒิกะเร เต เต ทินโนวาเท นะมามิหัง (กราบ)

พุทธะปูชา มะหาเตชะวันโต
ข้าพเจ้าขอบูชาพระพุทธเจ้า ขอให้ข้าพเจ้ามีเดชเดชะ

ธัมมะปูชา มะหาปัญญะวันโต
ข้าพเจ้าขอบูชาพระธรรมเจ้า ขอให้ข้าพเจ้ามีปัญญาอันยิ่งใหญ่

สังฆะปูชา มะหาโภคะวะโห
ข้าพเจ้าขอบูชาอริยสงฆ์เจ้า ขอให้ข้าพเจ้าอุดมด้วยอริยสมบัติ

ติโลกะนาถัง ระตะนะตะยัง อะภิปูชะยามิ
วันทามิ เจติยัง สัพพัง สัพพัฏฐาเน สุปะติฏฐิตัง สารีริกะธาตุ
มะหาโพธิง ชินะโย จะ พุทธะรูปัง สะกะลัง สะทา

✧ ปุพพภาคนมการ (คำนมัสการพระพุทธเจ้า) ✧

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ
นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ
นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ

ไตรสรณคมน์

พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ
ธัมมัง สะระณัง คัจฉามิ
สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ
ทุติยัมปิ พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ
ทุติยัมปิ ธัมมัง สะระณัง คัจฉามิ
ทุติยัมปิ สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ
ตะติยัมปิ พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ
ตะติยัมปิ ธัมมัง สะระณัง คัจฉามิ
ตะติยัมปิ สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ

ถวายพรพระ

อิติปิโส ภะคะวา อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ วิชชาจะระณะสัมปันโน สุคะโต โลกะวิทู อะนุตตะโร ปุริสะทัมมะสาระถิ สัตถาเทวะมะนุสสานัง พุทโธ ภะคะวาติ ฯ

สวากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม สันทิฏฐิโก อะกาลิโก เอหิปัสสิโก โอปะนะยิโก ปัจจัตตัง เวทิตัพโพ วิญญูหีติ ฯ

สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ อุชุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ ญายะปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ สามีจิปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ ยะทิทัง จัตตาริ ปุริสะยุคานิ อัฏฐะ ปุริสะปุคคะลา เอสะ ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ อาหุเนยโย ปาหุเนยโย ทักขิเณยโย อัญชลีกะระณีโย อะนุตตะรัง ปุญญักเขตตัง โลกัสสาติ ฯ

❁ คำสมาทานศีล ๕ ❁

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ

(สวด ๓ จบ)

มะยัง ภันเต (วิสุง วิสุง รักขะณัตถายะ)* ติสะระเณนะ สะหะ ปัญจะ สีลานิ ยาจามะ

ทุติยัมปิ มะยัง ภันเต (วิสุง วิสุง รักขะณัตถายะ)* ติสะระเณนะ สะหะ ปัญจะ สีลานิ ยาจามะ

ตะติยัมปิ มะยัง ภันเต (วิสุง วิสุง รักขะณัตถายะ)* ติสะระเณนะ สะหะ ปัญจะ สีลานิ ยาจามะ

เมื่อพระสงฆ์ว่า **ติสะระณะคะมะนัง นิฏฐิตัง**

พึงรับพร้อมกันว่า **อามะ ภันเต** แล้วจึงว่าตามเป็นข้อ ๆ ดังนี้

ปาณาติปาตา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ

อะทินนาทานา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ

กาเมสุมิจฉาจารา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ

มุสาวาทา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ

สุราเมระยะมัชชะปะมาทัฏฐานา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ

อิมานิ ปัญจะ สิกขาปะทานิ, สีเลนะ สุคะติง ยันติ, สีเลนะ โภคะสัมปะทา, สีเลนะ นิพพุติง ยันติ, ตัสมา สีลัง วิโสธะเย

<u>**หมายเหตุ**</u> คำว่า "วิสุง วิสุง รักขะณัตถายะ" นั้น หมายความว่า ต่างคนต่างรักษาอย่างหนึ่ง ต่างคนต่างขออย่างหนึ่ง เมื่อล่วงละเมิดสิกขาบทข้อไหน (ศีลข้อไหน) ก็ขาดเฉพาะสิกขาบทนั้น (ข้อนั้น) สิกขาบทอื่นไม่ขาด ถ้าสมาทานรวม หากว่าสิกขาบทใดสิกขาบทหนึ่งขาด ก็เป็นอันขาดทั้งหมด (ตัด วิสุง วิสัง รักขะณัตถายะ ออก)

❁ คำสมาทานศีล ๘ ❁

นะโมตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ

(สวด ๓ จบ)

มะยัง ภันเต (วิสุง วิสุง รักขะณัตถายะ) ติสะระเณนะ สะหะ อัฏฐะ สีลานิ ยาจามะ

ทุติยัมปิ มะยัง ภันเต (วิสุง วิสุง รักขะณัตถายะ) ติสะระเณนะ สะหะ อัฏฐะ สีลานิ ยาจามะ

ตะติยัมปิ มะยัง ภันเต (วิสุง วิสุง รักขะณัตถายะ) ติสะระเณนะ สะหะ อัฏฐะ สีลานิ ยาจามะ

เมื่อพระสงฆ์ว่า **ติสะระณะคะมะนัง นิฏฐิตัง**

พึงรับพร้อมกันว่า **อามะ ภันเต** แล้วจึงว่าตามเป็นข้อ ๆ ดังนี้

ปาณาติปาตา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ

อะทินนาทานา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ

อะพรัหมะจะริยา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ

มุสาวาทา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ

สุราเมระยะมัชชะปะมาทัฏฐานา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ

วิกาละโภชนา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ

นัจจะคีตะวาทิตะวิสูกะทัสสะนา มาลาคันธะวิเลปะนะธาระณะมัณฑะนะวิภูสะนัฏฐานา เวระมณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ

อุจจาสะยะนะมะหาสะยานา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ

อิมานิ อัฏฐะ สิกขาปะทานิ, สีเลนะ สุคะติง ยันติ, สีเลนะ โภคะสัมปะทา, สีเลนะ นิพพุติง ยันติ, ตัสมา สีลัง วิโสธะเย

❁ คำอาราธนาพระปริตร ❁

วิปัตติปะฏิพาหายะ สัพพะสัมปัตติสิทธิยา
สัพพะ ทุกขะ วินาสายะ ปะริตตัง พ๎รูถะ มังคะลัง
วิปัตติปะฏิพาหายะ สัพพะสัมปัตติสิทธิยา
สัพพะ ภะยะ วินาสายะ ปะริตตัง พ๎รูถะ มังคะลัง
วิปัตติปะฏิพาหายะ สัพพะสัมปัตติสิทธิยา
สัพพะ โรคะ วินาสายะ ปะริตตัง พ๎รูถะ มังคะลัง

คำแปล ขอพระผู้เป็นเจ้าทั้งหลาย จงสวดพระปริตร อันเป็นมงคล เพื่อจะป้องกันความพิบัติ และเพื่อจะให้สำเร็จสมบัติทั้งปวง เพื่อจะให้ความทุกข์ ภัย และโรคทั้งสิ้นพินาศไป

❁ คำอาราธนาธรรม ❁

พ๎รัห๎มา จะ โลกาธิปะติ สะหัมปะติ กัตอัญชะลี อันธิวะรัง อะยาจะถะ
สันตีธะ สัตตาปปะระชักขะชาติกา เทเสตุ ธัมมัง อะนุกัมปิมัง ปะชัง

คำแปล ท้าวสหัมบดีพรหมผู้เป็นอธิบดีของโลก ได้ประนมหัตถ์นมัสการกราบทูลวิงวอนสมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้า ผู้ประเสริฐว่า สัตว์ทั้งหลายที่มีธุลีคือกิเลสในดวงตาเบาบางยังมีอยู่ในโลกนี้ ขอพระองค์จงทรงแสดงพระธรรม ทรงอนุเคราะห์หมู่สัตว์นี้เถิด

❁ บทบวงสรวงและชุมนุมเทวดา ❁

ปุริมัญจะ ทิสัง ราชา ธะตะรัฏโฐ ปะสาสะติ
คันธัพพานัง อะธิปะติ มะหาราชา ยะสัสสิ โส ปุตตาปิ ตัสสะ
พะหะโว อินทะนามา มะหัพพะลา อิทธิมันโต ชุติมันโต
วัณณะวันโต ยะสัสสิโน โมทะมานา อัฏฐังสุ ฯ

ทักขิณัญจะ ทิสัง ราชา วิรุฬโห ตัปปะสาสะติ
กุณภัณฑานัง อะธิปะติ มะหาราชา ยะสัสสิ โส ปุตตาปิ ตัสสะ
พะหะโว อินทะนามา มะหัพพะลา อิทธิมันโต ชุติมันโต
วัณณะวันโต ยะสัสสิโน โมทะมานา อัฏฐังสุ ฯ

ปัจฉิมัญจะ ทิสัง ราชา วิรูปักโข ปะสาสะติ
นาคานัง อะธิปะติ มะหาราชา ยะสัสสิ โส ปุตตาปิ ตัสสะ
พะหะโว อินทะนามา มะหัพพะลา อิทธิมันโต ชุติมันโต
วัณณะวันโต ยะสัสสิโน โมทะมานา อัฏฐังสุ ฯ

อุตตะรัญจะ ทิสัง ราชา กุเวโร ตัปปะสาสะติ
ยักขานัง อะธิปะติ มะหาราชา ยะสัสสิ โส ปุตตาปิ ตัสสะ
พะหะโว อินทะนามา มะหัพพะลา อิทธิมันโต ชุติมันโต
วัณณะวันโต ยะสัสสิโน โมทะมานา อัฏฐังสุ ฯ

ปุริมะทิสัง ธะตะรัฏโฐ ทักขิเณนะ วิรุฬหะโก
ปัจฉิมเมนะ วิรูปักโข กุเวโร อุตตะรัง ทิสัง
จัตตาโร เต มะหาราชา สะมันตา จะตุโรทิสา
ทัททัลละมานา อัฏฐังสุ ฯ

สัคเค กาเม จะ รูเป คิริสิขะระตะเฏ จันตะลิกเข วิมาเน ทีเป รัฏเฐ จะ คาเม ตะรุวะนะคะหะเน เคหะวัตถุมหิ เขตเต ภุมมาจายันตุ เทวา ชะละถะละวิสะเม ยักขะคันธัพพะนาคา ติฏฐันตา สันติเก ยัง มุนิวะระวะจะนัง สาธะโว เม สุณันตุฯ

ธัมมัสสะวะนะกาโล อะยัมภะทันตา
ธัมมัสสะวะนะกาโล อะยัมภะทันตา
ธัมมัสสะวะนะกาโล อะยัมภะทันตา

<u>คำแปล</u>

ท้าวกุเวร (ท้าวเวสสุวัณ) เป็นท้าวมหาราช เป็นผู้มียศ ผู้เป็นใหญ่แห่งยักษ์ทั้งหลาย เป็นเทวราชาผู้ปกครองอยู่ด้านทิศเหนือ แม้เทวดาผู้เปรียบเหมือนบุตรของท่านเป็นอันมาก มีนามว่าอินทกะเหมือนกันหมด ล้วนแต่มีกำลังมาก มีฤทธิ์ มีอานุภาพมาก มีรัศมี มียศ ต่างก็มีความยินดี ได้มายืนอยู่แล้ว

ท้าวธตรฏฐ์ เป็นท้าวมหาราช เป็นผู้มียศ ผู้เป็นใหญ่แห่งคนธรรพ์ทั้งหลาย เป็นเทวราชาผู้ปกครองอยู่ด้านทิศตะวันออก แม้เทวดาผู้เปรียบเหมือนบุตรของท่านเป็นอันมาก มีนามว่าอินทกะเหมือนกันหมดล้วนแต่มีกำลังมาก มีฤทธิ์ มีอานุภาพมาก มีรัศมี มียศ ต่างก็มีความยินดี ได้มายืนอยู่แล้ว

ท้าววิรุฬหก เป็นท้าวมหาราช เป็นผู้มียศ ผู้เป็นใหญ่แห่งกุมภัณฑ์ทั้งหลาย เป็นเทวราชาผู้ปกครอง อยู่ด้านทิศใต้ แม้เทวดาผู้เปรียบเหมือนบุตรของท่านเป็นอันมาก มีนามว่าอินทกะเหมือนกันหมดล้วนแต่มีกำลังมาก มีฤทธิ์ มีอานุภาพมาก มีรัศมี มียศ ต่างก็มีความยินดี ได้มายืนอยู่แล้ว

ท้าววิรูปักษ์ เป็นท้าวมหาราช เป็นผู้มียศ ผู้เป็นใหญ่แห่งนาคทั้งหลาย เป็นเทวราชาผู้ปกครองอยู่ด้านทิศตะวันตก แม้เทวดาผู้เปรียบเหมือนบุตรของท่านเป็นอันมาก มีนามว่าอินทกะเหมือนกันหมดล้วนแต่มีกำลังมาก มีฤทธิ์ มีอานุภาพมาก มีรัศมี มียศ ต่างก็มีความยินดี ได้มายืนอยู่แล้ว

ท้าวธตรฏฐ์ ผู้เป็นใหญ่ด้านทิศตะวันออก, **ท้าววิรุฬหก** ผู้เป็นใหญ่ด้านทิศใต้, **ท้าววิรูปักษ์** ผู้เป็นใหญ่ด้านทิศตะวันตก, **ท้าวกุเวร (ท้าวเวสสุวัณ)** ผู้เป็นใหญ่ด้านทิศเหนือ ทั้ง ๔ ท่านนี้เป็นท้าวมหาราชได้มายืนอยู่ทำทิศทั้ง ๔ ให้รุ่งเรืองสว่างแล้ว ฯ

ขอเชิญเหล่าเทพเจ้า ซึ่งสถิตอยู่ในสวรรค์ ชั้นกามภพก็ดี ชั้นรูปภพก็ดี และภูมิเทวดาซึ่งสถิตอยู่ในวิมาน หรือบนยอดเขาและในหุบเขา ในอากาศ ในเกาะ ในแว่นแคว้น ในบ้าน บนต้นไม้และในป่าชัฏ ในเรือนและในไร่นาก็ดี ตลอดถึงยักษ์ คนธรรพ์และนาค ซึ่งสถิตอยู่ในน้ำ บนบก และที่อันไม่ราบเรียบก็ดี ซึ่งอยู่ในที่ใกล้เคียง จงมาประชุมพร้อมกันในที่นี้ ขอท่านสาธุชนทั้งหลายจงตั้งใจฟังคำมุนีผู้ประเสริฐ ที่เรากล่าวอยู่นี้,

ดูก่อนท่านผู้เจริญทั้งหลาย กาลนี้เป็นกาลสำหรับฟังธรรม ฯ
ดูก่อนท่านผู้เจริญทั้งหลาย กาลนี้เป็นกาลสำหรับฟังธรรม ฯ
ดูก่อนท่านผู้เจริญทั้งหลาย กาลนี้เป็นกาลสำหรับฟังธรรม ฯ

หมวดที่ ๓

ทำวัตรเช้า
ทำวัตรเย็น

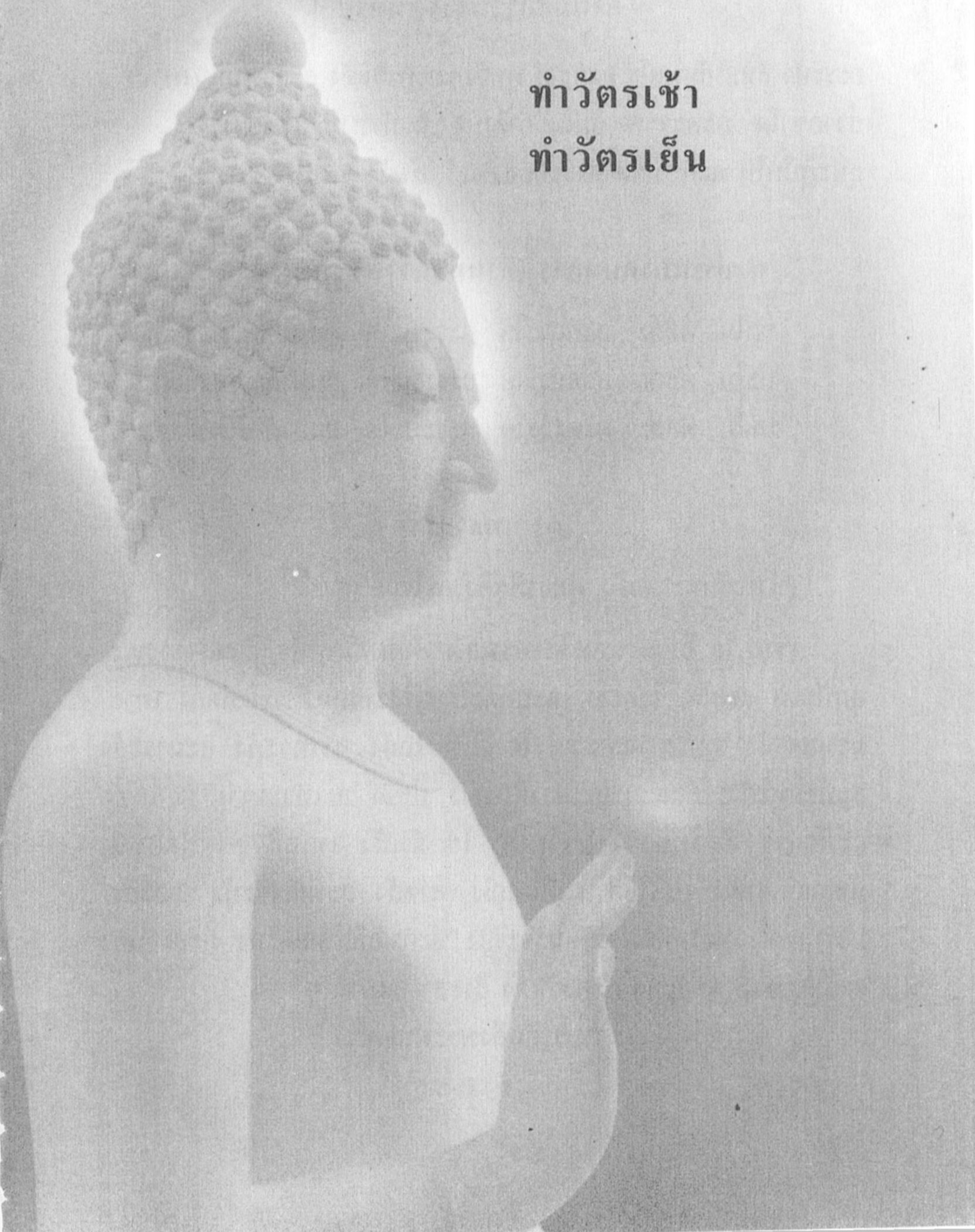

ทำวัตรเช้า

คำนมัสการพระรัตนตรัย

อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ ภะคะวา พุทธัง ภะคะวันตัง อะภิวาเทมิ (กราบ)

สวากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม ธัมมัง นะมัสสามิ (กราบ)

สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ สังฆัง นะมามิ (กราบ)

ปุพพภาคนมการ (คำนมัสการพระพุทธเจ้า)

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ

๑. พุทธาภิถุติ

(นำ) หันทะ มะยัง พุทธาภิถุติง กะโรมะ เส ฯ

(รับ) โย โส ตะถาคะโต อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ, วิชชาจะระณะสัมปันโน สุคะโต, โลกะวิทู อะนุตตะโร ปุริสะทัมมะสาระถิ,สัตถา เทวะมะนุสสานัง พุทโธ ภะคะวา, โย อิมัง โลกัง สะเทวะกัง สะมาระกัง สะพ๎รัห๎มะกัง, สัสสะมะณะพ๎ราห๎มะณิง ปะชัง สะเทวะมะนุสสัง สะยัง อะภิญญา สัจฉิกัต๎วา ปะเวเทสิ, โย ธัมมัง เทเสสิ อาทิกัล๎ยาณัง มัชเฌกัล๎ยาณัง ปะริโยสานะกัล๎ยาณัง, สาตถัง สะพ๎ยัญชะนัง เกวะละปะริปุณณัง ปะริสุทธัง พ๎รัห๎มะจะริยัง ปะกาเสสิ, ตะมะหัง ภะคะวันตัง อะภิปูชะยามิ ตะมะหัง ภะคะวันตัง สิระสา นะมามิ ฯ

(กราบระลึกถึงพระพุทธคุณ)

๒. ธัมมาภิถุติ

(นำ) หันทะ มะยัง ธัมมาภิถุติง กะโรมะ เส ฯ

(รับ) โย โส สวากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม, สันทิฏฐิโก อะกาลิโก เอหิปัสสิโก, โอปะนะยิโก ปัจจัตตัง เวทิตัพโพ วิญญูหิ, ตะมะหัง ธัมมัง อะภิปูชะยามิ ตะมะหัง ธัมมัง สิระสา นะมามิ ฯ

(กราบระลึกถึงพระธรรมคุณ)

๓. สังฆาภิถุติ

(นำ) หันทะ มะยัง สังฆาภิถุติง กะโรมะ เส ฯ

(รับ) โย โส สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, อุชุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, ญายะปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, สามีจิปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, ยะทิทัง จัตตาริ ปุริสะยุคานิ อัฏฐะปุริสะปุคคะลา, เอสะ ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, อาหุเนยโย ปาหุเนยโย ทักขิเณยโย อัญชะลีกะระณีโย, อะนุตตะรัง ปุญญักเขตตัง โลกัสสะ, ตะมะหัง สังฆัง อะภิปูชะยามิ ตะมะหัง สังฆัง สิระสา นะมามิ ฯ

(กราบระลึกถึงพระสังฆคุณ)

๔. รัตนัตตยัปปณามคาถา

(นำ) หันทะ มะยัง ระตะนัตตะยัปปะณามะคาถาโย เจวะ สังเวคะ-ปะริกิตตะนะปาฐัญจะ ภะณามะ เส ฯ

(รับ) พุทโธ สุสุทโธ กะรุณามะหัณณะโว
โยจจันตะสุทธัพพะระญาณะโลจะโน
โลกัสสะ ปาปูปะกิเลสะฆาตะโก
วันทามิ พุทธัง อะหะมาทะเรนะ ตัง

ธัมโม ปะทีโป วิยะ ตัสสะ สัตถุโน
โย มัคคะปากามะตะเภทะภินนะโก
โลกุตตะโร โย จะ ตะทัตถะทีปะโน
วันทามิ ธัมมัง อะหะมาทะเรนะ ตัง
สังโฆ สุเขตตาภะยะติเขตตะสัญญิโต
โย ทิฎฐะสันโต สุคะตานุ โพธะโก
โลลัปปะหีโน อะริโย สุเมธะโส
วันทามิ สังฆัง อะหะมาทะเรนะ ตัง
อิจเจวะเมกันตะภิปูชะเนยยะกัง
วัตถุตตะยัง วันทะยะตาภิสังขะตัง
ปุญญัง มะยา ยัง มะมะ สัพพุปัททะวา
มา โหนตุ เว ตัสสะ ปะภาวะสิทธิยา ฯ

๕. สังเวคะปริกิตตะนะปาฐะ

อิธะ ตะถาคะโต โลเก อุปปันโน อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ, ธัมโม จะ เทสิโต นิยยานิโก อุปะสะมิโก ปรินิพพานิโก สัมโพธะคามี สุคะตัปปะเวทิโต, มะยันตัง ธัมมัง สุต๎วา เอวัง ชานามะ, ชาติปิ ทุกขา ชะราปิ ทุกขา มะระณัมปิ ทุกขัง, โสกะปะริเทวะทุกขะ โทมะนัสสุปายาสาปิ ทุกขา, อัปปิเยหิ สัมปะโยโค ทุกโข ปิเยหิ วิปปะโยโค ทุกโข, ยัมปิจฉัง นะ ละภะติ ตัมปิ ทุกขัง, สังขิตเตนะ ปัญจุปาทานักขันธา ทุกขา, เสยยะถีทัง, รูปูปาทานักขันโธ, เวทะนูปาทานักขันโธ, สัญญูปาทานักขันโธ, สังขารูปานักขันโธ, วิญญาณูปาทานักขันโธ, เยสัง ปะริญญายะ, ธะระมาโน โส ภะคะวา, เอวัง พะหุลัง สาวะเก วิเนติ, เอวัง ภาคา จะ ปะนัสสะ ภะคะวะโต สาวะเกสุ อะนุสาสะนี พะหุลา ปะวัตตะติ, รูปัง อะนิจจัง, เวทะนา อะนิจจา, สัญญา อะนิจจา, สังขารา อะนิจจา, วิญญาณัง อะนิจจัง, รูปัง

อะนัตตา, เวทะนา อะนัตตา, สัญญา อะนัตตา, สังขารา อะนัตตา, วิญญาณัง อะนัตตา, สัพเพ สังขารา อะนิจจา, สัพเพ ธัมมา อะนัตตาติ, เต (ตา)* มะยัง โอติณณามะหะ ชาติยา ชะรามะระเณนะ, โสเกหิ ปะริเทเวหิ ทุกเขหิ โทมะนัสเสหิ อุปายาเสหิ, ทุกโขติณณา ทุกขะปะเรตา, อัปเปวะนามิมัสสะ เกวะลัสสะ ทุกขักขันธัสสะ อันตะกิริยา ปัญญาเยถาติ

สำหรับภิกษุสามเณรสวด

จิระปะรินิพพุตัมปิ ตัง ภะคะวันตัง อุททิสสะ อะระหันตัง สัมมาสัมพุทธัง, สัทธา อะคารัสมา อะนะคาริยัง ปัพพะชิตา, ตัส๎มิง ภะคะวะติ พ๎รัห๎มะจะริยัง จะรามะ, <u>ภิกขูนัง สิกขาสาชีวะสะมาปันนา</u> ตัง โน พ๎รัห๎มะจะริยัง อิมัสสะ เกวะลัสสะ ทุกขักขันธัสสะ อันตะกิริยายะ สังวัตตะตูติ ฯ

<u>หมายเหตุ</u> ถ้าสามเณรสวดเว้นคำว่า ภิกขูนัง สิกขาสาชีวะสะมาปันนา

สำหรับอุบาสก อุบาสิกาสวด

จิระปะรินิพพุตัมปิ ตัง ภะคะวันตัง สะระณัง, คะโต (ตา)* ธัมมัญจะ ภิกขุสังฆัญจะ ตัสสะ ภะคะวะโต สาสะนัง ยะถาสะติ ยะถาพะลัง มะนะสิกะโรมะ อะนุปะฏิปัชชามะ สา สา โน ปะฏิปัตติ อิมัสสะ เกวะลัสสะ ทุกขักขันธัสสะ อันตะกิริยายะ สังวัตตะตุ ฯ

* คำที่อยู่ในวงเล็บต่อท้ายเช่นนี้ สำหรับผู้หญิงว่า

(จบทำวัตรเช้า)

ทำวัตรเย็น

คำนมัสการพระรัตนตรัย

อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ ภะคะวา พุทธัง ภะคะวันตัง อะภิวาเทมิ (กราบ)
สฺวากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม ธัมมัง นะมัสสามิ (กราบ)
สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ สังฆัง นะมามิ (กราบ)

ปุพพภาคนมการ (คำนมัสการพระพุทธเจ้า)

(นำ) หันทะ มะยัง พุทธัสสะ ภะคะวะโต ปุพพะภาคะนะมะ-การัญเจวะ พุทธานุสสะติยัญจะ กะโรมะ เส ฯ

(รับ) นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ
นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ
นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ

๑. พุทธานุสสะติ

ตัง โข ปะนะ ภะคะวันตัง เอวัง กัลยาโณ กิตติสัทโท อัพภุคคะโต, อิติปิโส ภะคะวา อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ, วิชชาจะระณะสัมปันโน สุคะโต โลกะวิทู, อะนุตตะโร ปุริสะทัมมะสาระถิ สัตถาเทวะมะนุสสานัง พุทโธ ภะคะวาติ ฯ

๒. พุทธาภิคีติ

(นำ) หันทะ มะยัง พุทธาภิคีติง กะโรมะ เส ฯ

(รับ) พุทธะวาระหันตะวะระตาทิคุณาภิยุตโต
สุทธาภิญาณะกะรุณาหิ สะมาคะตัตโต
โพเธสิ โย สุชะนะตัง กะมะลังวะ สูโร

วันทามะหัง ตะมะระณัง สิระสา ชิเนนทัง

พุทโธ โย สัพพะปาณีนัง สะระณัง เขมะมุตตะมัง

ปะฐะมานุสสะติฎฐานัง วันทามิ ตัง สิเรนะหัง

พุทธัสสาหัสมิ ทาโส (ทาสี)* วะ พุทโธ เม สามิกิสสะโร

พุทโธ ทุกขัสสะ ฆาตา จะ วิธาตา จะ หิตัสสะ เม

พุทธัสสาหัง นิยยาเทมิ สะรีรัญชีวิตัญจิทัง

วันทันโตหัง (ตีหัง)* จะริสสามิ พุทธัสเสวะ สุโพธิตัง

นัตถิ เม สะระณัง อัญญัง พุทโธ เม สะระณัง วะรัง

สรณะอื่นของข้าพเจ้าไม่มี พระพุทธเจ้าเป็นสรณะอันประเสริฐ

ของข้าพเจ้า

เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ วัฑเฒยยัง สัตถุ สาสะเน,

ด้วยความกล่าวสัตย์นี้ ขอข้าพเจ้าพึงเจริญในพระศาสนาของ

พระศาสดา

พุทธัง เม วันทะมาเนนะ(มานายะ)* ยัง ปุญญัง ปะสุตัง อิธะ,

บุญใด อันข้าพเจ้าไหว้พระพุทธเจ้า ขวนขวายแล้วในที่นี้

สัพเพปิ อันตะรายา เม มาเหสุง ตัสสะ เตชะสา

แม้สรรพอันตรายทั้งหลายอย่าได้มีแก่ข้าพเจ้าด้วยเดชบุญนั้น

(หมอบกราบลงกล่าวคำขอขมา)

กาเยนะ วาจายะ วะ เจตะสา วา

พุทเธ กุกัมมัง ปะกะตัง มะยา ยัง

พุทโธ ปะฏิคคัณหะตุ อัจจะยันตัง

กาลันตะเร สังวะริตุง วะ พุทเธ ฯ

พุทโธ เม นาโถ พระพุทธเจ้าทุก ๆ พระองค์เป็นที่พึ่งของเรา

* <u>หมายเหตุ</u> ผู้หญิงสวด

๓. ธัมมานุสสติ

(นำ) หันทะ มะยัง ธัมมานุสสะตินะยัง กะโรมะ เส ฯ

(รับ) ส๎วากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม สันทิฏฐิโก อะกาลิโก เอหิปัสสิโก โอปะนะยิโก ปัจจัตตัง เวทิตัพโพ วิญญูหีติ

๔. ธัมมาภิคีติ

(นำ) หันทะ มะยัง ธัมมาภิคีติง กะโรมะ เส ฯ

(รับ) สวากขาตะตาทิคุณะโยคะวะเสนะ เสยโย
โย มัคคะปากะปะริยัตติวิโมกขะเภโท
ธัมโม กุโลกะปะตะนา ตะทะธาริธารี
วันทามะหัง ตะมะหะรัง วะระธัมมะเมตัง ฯ

ธัมโม โย สัพพะปาณีนัง สะระณัง เขมะมุตตะมัง
ทุติยานุสสะติฏฐานัง วันทามิ ตัง สิเรนะหัง
ธัม๎มัสสาหัส๎มิ ทาโส (ทาสี)* วะ ธัมโม เม สามิกิสสะโร
ธัมโม ทุกขัสสะ ฆาตา จะ วิธาตา จะ หิตัสสะ เม
ธัมมัสสาหัง นิยยาเทมิ สะรีรัญชีวิตัญจิทัง
วันทันโตหัง (ตีหัง)* จะริสสามิ ธัมมัสเสวะ สุธัมมะตัง
นัตถิ เม สะระณัง อัญญัง ธัมโม เม สะระณัง วะรัง ฯ

สรณะอื่นของข้าพเจ้าไม่มี พระธรรมเจ้าเป็นสรณะอันประเสริฐของข้าพเจ้า

เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ วัฑเฒยยัง สัตถุ สาสะเน ฯ

ด้วยความกล่าวสัตย์นี้ ขอข้าพเจ้าพึงเจริญในพระศาสนาของพระศาสดา

ธัมมัง เม วันทะมาเนนะ(มานายะ)* ยัง ปุญญัง ปะสุตัง อิธะ

บุญใด อันข้าพเจ้าไหว้พระธรรมเจ้า ขวนขวายแล้วในที่นี้

สัพเพปิ อันตะรายา เม   มาเหสุง ตัสสะ เตชะสา ฯ
แม้สรรพอันตรายทั้งหลายอย่าได้มีแก่ข้าพเจ้าด้วยเดชบุญนั้น
(หมอบกราบลงกล่าวคำขอขมา)

กาเยนะ วาจายะ วะ เจตะสา วา
ธัมเม กุกัมมัง ปะกะตัง มะยา ยัง
ธัมโม ปะฏิคคัณหะตุ อัจจะยันตัง
กาลันตะเร สังวะริตุง วะ ธัมเม ฯ

ธัมโม เม นาโถ พระธรรมทุกๆ พระองค์เป็นที่พึ่งของเรา

* <u>หมายเหตุ</u> ผู้หญิงสวด

๕. สังฆานุสสติ

(นำ) หันทะ มะยัง สังฆานุสสะตินะยัง กะโรมะ เส ฯ

(รับ) สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, อุชุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, ญายะปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, สามีจิปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, ยะทิทัง จัตตาริ ปุริสะยุคานิ อัฏฐะ ปุริสะปุคคะลา, เอสะ ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, อาหุเนยโย ปาหุเนยโย ทักขิเนยโย อัญชะลีกะระณีโย, อะนุตตะรัง ปุญญักเขตตัง โลกัสสาติ ฯ

๖. สังฆาภิคีติ

(นำ) หันทะ มะยัง สังฆาภิคีติง กะโรมะ เส ฯ

(รับ) สัทธัมมะโช สุปะฏิปัตติคุณาทิยุตโต
โยฏฐัพพิโธ อะริยะปุคคะละสังฆะเสฏโฐ
สีลาทิธัมมะปะวะราสะยะกายะจิตโต
วันทามะหัง ตะมะริยานะ คะณัง สุสุทธัง ฯ

สังโฆ โย สัพพะปาณีนัง   สะระณัง เขมะมุตตะมัง

ตะติยานุสสะติฏฐานัง วันทามิ ตัง สิเรนะหัง
สังฆัสสาหัสฺมิ ทาโส(ทาสี)* วะ สังโฆ เม สามิกิสสะโร
สังโฆ ทุกขัสสะ ฆาตา จะ วิธาตา จะ หิตัสสะ เม
สังฆัสสาหัง นิยยาเทมิ สะรีรัญชีวิตัญจิทัง
วันทันโตหัง(ตีหัง)* จะริสสามิ สังฆัสโสปะฏิปันนะตัง ฯ

นัตถิ เม สะระณัง อัญญัง สังโฆ เม สะระณัง วะรัง
สรณะอื่นของข้าพเจ้าไม่มี พระสงฆ์เจ้าเป็นสรณะอันประเสริฐของข้าพเจ้า
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ วัฑเฒยยัง สัตถุ สาสะเน
ด้วยความกล่าวสัตย์นี้ ขอข้าพเจ้าพึงเจริญในพระศาสนาของพระศาสดา
สังฆัง เม วันทะมาเนนะ(มานายะ)* ยัง ปุญญัง ปะสุตัง อิธะ
บุญใด อันข้าพเจ้าไหว้พระสงฆ์ ขวนขวายแล้วในที่นี้
สัพเพปิ อันตะรายา เม มาเหสุง ตัสสะ เตชะสา ฯ
แม้สรรพอันตรายทั้งหลายอย่าได้มีแก่ข้าพเจ้าด้วยเดชบุญนั้น

(หมอบกราบลงกล่าวคำขอขมา)

กาเยนะ วาจายะ วะ เจตะสา วา
สังเฆ กุกัมมัง ปะกะตัง มะยา ยัง
สังโฆ ปะฏิคคัณหะตุ อัจจะยันตัง
กาลันตะเร สังวะริตุง วะ สังเฆ ฯ

สังโฆ เม นาโถ พระอริยสงฆ์เจ้าทุก ๆ พระองค์เป็นที่พึ่งของเรา

* **หมายเหตุ** ผู้หญิงสวด

(จบทำวัตรเย็น)

หมวดที่ ๔

คำสรรเสริญพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทุก ๆ พระองค์ในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต

คำนมัสการ สมเด็จองค์ปฐมต้น

วันทามิ พุทธัง ภะวะปาระติณณัง	ข้าพเจ้าขอนมัสการพระพุทธเจ้า ผู้ข้ามพ้น
ติโลกะเกตุง ติภะเวกะนาถัง	ฝั่งแห่งภพ ผู้เป็นธงชัยแห่งสามโลกทั้งสาม ผู้เป็นที่พึ่งเอกของสามภพ
โย โลกะเสฏโฐ สะกะลัง กิเลสัง	ผู้ประเสริฐในโลก ตัดกิเลสทั้งสิ้นได้แล้ว
เฉต๎วานะ โพเธสิ ชะนัง อะนันตัง	ช่วยปลุกชนหาที่สุดมิได้ ให้ตื่น
ตะมะหัง องค์ปฐม พุทธัง	ข้าพเจ้าบูชาอย่างยิ่งเฉพาะสมเด็จองค์
อะภิปูชะยามิ	ปฐมพุทธเจ้า
ตะมะหัง องค์ปฐม พุทธัง เม	ข้าพเจ้าขอนอบน้อมสมเด็จฯ ด้วยเศียรเกล้า
สิระสา นะมามิ	
มะหากรุณิโก นาโถ อัตถายะ	พระบรมโลกนาถประกอบแล้วด้วย พระกรุณาอันยิ่งใหญ่
หิตายะ สุขายะ สัพพะปาณินัง	ยังบารมีทั้งสิ้นให้เต็มแล้วเพื่อประโยชน์ เพื่อเกื้อกูล
ปูเรต๎วา ปาระมี สัพพา	เพื่อความสุขแก่สัตว์ทั้งปวง
ปัตโต สัมโพธิมุตตะมัง	ได้บรรลุแล้วซึ่งพระสัมโพธิญาณอันอุดม
สัพพะสันตุปะสัคคา	พระองค์สามารถในอันห้ามเสียซึ่ง
สัพพุปัททะอันตรายะ	ความเดือดร้อน
นิวาระณะสะมัตถัสสะ	อุปสรรคและอุปัททวะอันตรายทั้งปวง
สุคะตะมะมิตะพุทธิง โลกะนาถัง	กุศลใดเราบูชาแล้วซึ่งสมเด็จองค์ปฐม
ปูชิต๎วา	สุคตโลกนาถเจ้า ผู้มีปัญญานับไม่ได้
ปุญญัสสิทานิ กะตัสสะ	บุญอันข้าพเจ้าทำแล้ว ณ กาลบัดนี้ด้วย
ยานัญญานิ กะตานิ เม	บุญทั้งหลายอื่น อันข้าพเจ้าทำแล้ว ในกาลก่อน
กุสะละมุปะจิตัง ยันเตนะ	สร้างสมไว้แล้วด้วยเดชอันแรงกล้า

เตชุสสะเทนะ จะ	แห่งกุศลนั้นและด้วยเดชแห่งบารมี
ตัสสะ ปารมิเตเชนะ	ของพระผู้มีพระภาคเจ้านั้น
วิละยะมุปะนะยันตะ สัพพุปัททะวา	สรรพอุปัททวะ จงถึงความพินาศไป
สะทา มะหาลาโภ ภะวันตุ เม	ขอลาภใหญ่ จงมีแก่ข้าพเจ้า
เตสัง สัจเจนะ สีเลนะ	ด้วย สัจจะ ด้วยศีล ด้วยพลังแห่งขันติ
ขันติเมตตาพะเลนะ จะ	และเมตตา ของพระพุทธเจ้านั้น
เตปิ อัมเห อะนุรักขันตุ	แม้คุณธรรมเหล่านั้น จงตามรักษา ซึ่งเราทั้งหลาย
อะโรคะเยนะ สุเขนะ จะ	ด้วยความเป็นผู้ไม่มีโรค ด้วยความสุข
สะทา อัมเห รักขันตุ สุรักขันตุ	รักษาเราทั้งหลายเป็นอันดี ทุกเมื่อ
นิรุปัททะวา สันตุปะสัคคา	ให้ไม่มีอุปัทวะ แม้ความเดือดร้อน
วูปะสะเมนตุ โน	และอุปสรรคทั้งหลายของเราจงสงบไป

สัมพุทเธ

สัมพุทเธ อัฏฐะวีสัญจะ ทวาทะสัญจะ สะหัสสะเก
ปัญจะสะตะสะหัสสานิ นะมามิ สิระสา อะหัง
เตสัง ธัมมัญจะ สังฆัญจะ อาทะเรนะ นะมามิหัง
นะมะการานุภาเวนะ หันตวา สัพเพ อุปัททะเว
อะเนกา อันตะรายาปิ วินัสสันตุ อะเสสะโต ฯ

สัมพุทเธ ปัญจะปัญญาสัญจะ จะตุวีสะติสะหัสสะเก
ทะสะสะตะสะหัสสานิ นะมามิ สิระสา อะหัง
เตสัง ธัมมัญจะ สังฆัญจะ อาทะเรนะ นะมามิหัง
นะมะการานุภาเวนะ หันตวา สัพเพ อุปัททะเว
อะเนกา อันตะรายาปิ วินัสสันตุ อะเสสะโต ฯ

สัมพุทเธ นะวุตตะระสะเต อัฏฐะจัตตาฬีสะสะหัสสะเก
วีสะติสะตะสะหัสสานิ นะมามิ สิระสา อะหัง,
เตสัง ธัมมัญจะ สังฆัญจะ อาทะเรนะ นะมามิหัง,
นะมะการานุภาเวนะ หันตฺวา สัพเพ อุปัททะเว,
อะเนกา อันตะรายาปิ วินัสสันตุ อะเสสะโต ฯ

คำแปล

ข้าพเจ้า ขอนอบน้อม พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทั้งหลาย ๕ แสน ๑ หมื่น ๒ พัน ๒๘ พระองค์ ด้วยเศียรเกล้า, ข้าพเจ้า ขอนอบน้อม พระธรรมและพระอริยสงฆ์ ของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเหล่านั้น โดยเคารพ, ด้วยอานุภาพ แห่งการกระทำความนอบน้อมต่อพระรัตนตรัยนี้ จงขจัดความจัญไรทั้งปวงให้หมดไป, แม้อันตรายทั้งหลายทั้งปวง จงพินาศไปโดยไม่เหลือ

ข้าพเจ้า ขอนอบน้อม พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทั้งหลาย ๑ ล้าน ๒ หมื่น ๔ พัน ๕๕ พระองค์ ด้วยเศียรเกล้า, ข้าพเจ้า ขอนอบน้อมพระธรรมและพระอริยสงฆ์ ของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเหล่านั้น โดยเคารพ, ด้วยอานุภาพ แห่งการกระทำความนอบน้อมต่อพระรัตนตรัยนี้ จงขจัดความจัญไรทั้งปวงให้หมดไป, แม้อันตรายทั้งหลายทั้งปวง จงพินาศไปโดยไม่เหลือ

ข้าพเจ้า ขอนอบน้อม พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทั้งหลาย ๒ ล้าน ๔ หมื่น ๘ พัน ๑๐๙ พระองค์ ด้วยเศียรเกล้าข้าพเจ้าขอนอบน้อมพระธรรมและพระอริยสงฆ์ ของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเหล่านั้น โดยเคารพ, ด้วยอานุภาพแห่งการกระทำความนอบน้อมต่อพระรัตนุตรัยนี้ จงขจัดความจัญไรทั้งปวงให้หมดไป, แม้อันตรายทั้งหลายทั้งปวง จงพินาศไปโดยไม่เหลือ

❁ คำไหว้พิเศษ (ของครูบาศรีวิชัย) ❁

ยกมือขึ้นพนม แล้วกล่าวคำไหว้ด้วยความตั้งใจ

ทิพพจักขุญาณัง พระพุทธเจ้าอยู่ในพระนิพพาน, ย่อมเล็งเห็นไปทั่วอะนันตาจักรวาล, แม้นว่าผู้ใด ได้กระทำผิดกระทำชอบนั้น, พระพุทธเจ้าก็เล็งเห็นหมดแล, แม้นว่าข้าพเจ้าได้กระทำผิด เสียสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ดังนั้นก็ดี, ข้าพเจ้าก็จักขอโทษแก่พระพุทธเจ้า,ขอพระพุทธเจ้า จงงดโทษเหล่านั้น แก่ข้าพเจ้าด้วยเทอญ,

ทิพพโสตาญาณัง พระพุทธเจ้าอยู่ในพระนิพพาน, ย่อมได้ยินไปทั่วอะนันตาจักรวาล, แม้นว่าสัตว์ในน้ำในบก พูดจาด้วยกันสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ดังนั้นก็ดี, พระพุทธเจ้า ก็ย่อมได้ยินหมดแล, แม้นว่าข้าพเจ้า ได้พูดจาผิดไปนอกคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าก็ดี, แม้นว่าข้าพเจ้า ได้ภาวนา ผิดเสียที่ใดที่หนึ่ง ดังนั้นก็ดี, ข้าพเจ้าก็จักขอโทษแก่พระพุทธเจ้า, ขอพระพุทธเจ้า จงงดโทษเหล่านั้น แก่ข้าพเจ้าด้วย เทอญ,

ปริจิตตวิจาญาณัง พระพุทธเจ้าอยู่ในพระนิพพาน, ย่อมรู้ยังจิตใจ แห่งสัตว์ทั้งหลายไปทั่วอะนันตาจักรวาล, แม้นว่าข้าพเจ้า ได้คิดคำนึงผิดเสียสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ดังนั้นก็ดี, ข้าพเจ้าก็จักขอโทษแก่พระพุทธเจ้า, ขอพระพุทธเจ้า จงงดโทษเหล่านั้น แก่ข้าพเจ้าด้วย เทอญ,

บุพเพนิวาสานุสติญาณัง เดชะบุพเพนิวาส, อันพระพุทธเจ้าได้กระทำสร้างมาเป็นอันมากแล้ว, ก็จึงได้ตรัสรู้เห็นยังสัตว์ทั้งหลายแท้จริงแล จิตนี้ มิใช่จิตของกู กูสอนมันมันก็ไม่ฟังคำกูเลย, ให้ระลึกผูกไว้เอาพระนิพพาน, อันเป็นหนทางแห่งพระนะวะโลกุตตะละ, มันก็มิได้ระลึกเอาเลย, จิตนี้มิใช่จิตของกู กูสอนมัน มันก็ไม่ ฟังคำกูเลย

รูปร่างนี้ ก็มิใช่รูปร่างของกู, กูสอนมัน มันก็ไม่ฟังคำกูเลย, กูว่าอย่าเจ็บมันก็ยังเจ็บ, กูว่าอย่าเป็น มันก็ยังเป็น, เหตุดังนั้น, มันก็มิใช่รูปร่างแห่งกูแล้วแล,

นะกาโล สุวัณโณ นะมะสิตวา ญาณะสัมพุทธัง กิเลสัง นัตถิ ปาปะกัง หะทะยัง จิตตัง วิญญาณะลักขะนัง นะมามิหัง

พระพุทธเจ้ากกุสันโธ มีรูปวรรณะเหมือนดั่งรูปคำ ขออัญเชิญมาอยู่ข้างขวาแห่งข้าพเจ้า บัดเดี๋ยวนี้ เทอญ

โมกาโลมะณี โชตะกัง นะมะสิตวา ญาณะสัมพุทธัง กิเลสัง นัตถิ ปาปะกัง หะทะยัง จิตตัง วิญญาณะลักขะนัง นะมามิหัง

พระพุทธเจ้าโกนาคมโน มีรูปวรรณะเหมือนดั่งรูปดวงแก้ว ขออัญเชิญมาอยู่ในตาทั้งสองข้างแห่งข้าพเจ้าบัดเดี๋ยวนี้ เทอญ

พุทกาโล สังขา เมวะจะ นะมะสิตวา ญาณะสัมพุทธัง กิเลสัง นัตถิ ปาปะกัง หะทะยัง จิตตัง วิญญาณะลักขะนัง นะมามิหัง

พระพุทธเจ้ากัสสะโป มีรูปวรรณะเหมือนดั่ง รูปหอยสังข์ ขออัญเชิญมาอยู่ข้างในหูทั้งสองแห่งข้าพเจ้า บัดเดี๋ยวนี้ เทอญ

ธากาโล สุริยะ เมวะจะ นะมะสิตวา ญาณะสัมพุทธัง กิเลสัง นัตถิ ปาปะกัง หะทะยัง จิตตัง วิญญาณะลักขะนัง นะมามิหัง

พระพุทธเจ้าโคตะโม มีรูปวรรณะเหมือนดั่ง แสงพระอาทิตย์ ขออัญเชิญ มาอยู่ในนาภีก (ท้องน้อย) แห่งข้าพเจ้า บัดเดี๋ยวนี้ เทอญ

ยะกาโล ปัญจะมัง พุทธัง นะมะสิตวา ญาณะสัมพุทธัง กิเลสัง นัตถิ ปาปะกัง หะทะยัง จิตตัง วิญญาณะลักขะนัง นะมามิหัง

พระพุทธเจ้าพระศรีอริยะเมตไตรย มีรูปวรรณะเหมือนดั่ง หอยมุก ขออัญเชิญมาอยู่ตรงหน้าผากแห่งข้าพเจ้า บัดเดี๋ยวนี้ เทอญ

พระธรรมอยู่ตรงกระหม่อม พระสังฆะเจ้าอยู่สันหลังทั้งปวง มีอยู่ ๗ พระองค์ รักษาพระพุทธเจ้า ข้าพระพุทธเจ้า จักขออาราธนาพระพุทธเจ้า ทั้ง ๗ พระองค์ จงเข้ามาอยู่ในหอระทัยแห่งข้าพเจ้า บัดเดี๋ยวนี้ด้วย เทอญ

(กราบ ๑ ครั้ง)

พุทธัง ชีวิตตัง ยาวะนิพพานัง สะระณัง คัจฉามิ : ไฟทั้ง ๔ กอง อันมีในรูปร่างแห่งข้าพเจ้านี้ ทำให้ข้าพเจ้าได้เล็งเห็นต่างๆ ข้าพเจ้าก็จักขอถวายไว้แก่พระพุทธเจ้าตลอดจนถึงพระนิพพาน ขออย่าให้มีมารมาผจญ ด้วยเดชะบุญกุศลแห่งข้าพเจ้า ขอให้ข้าพเจ้าจงได้ไปเกิดในดวงแก้วที่อันประเสริฐนั้นด้วย เทอญ

(กราบ ๑ ครั้ง)

ธัมมัง ชีวิตตัง ยาวะนิพพานัง สะระณัง คัจฉามิ : ลมทั้ง ๗ อันมีในรูปร่างแห่งข้าพเจ้านี้ ทำให้ข้าพเจ้าได้หายใจเข้าออก เดินไปมา จำไว้ต่างๆ ข้าพเจ้าก็จักขอถวายไว้แก่พระสัทธรรมเจ้า ตลอดจนถึงพระนิพพาน ขออย่าให้มีมารมาผจญ ด้วยเดชะบุญกุศลแห่งข้าพเจ้า ขอให้ข้าพเจ้าจงได้ไปเกิดในดวงแก้วที่อันประเสริฐนั้นด้วย เทอญ

(กราบ ๑ ครั้ง)

สังฆัง ชีวิตตัง ยาวะนิพพานัง สะระณัง คัจฉามิ : ด้วยจิตอันมีรูปร่างแห่งข้าพเจ้านี้ ทำให้ข้าพเจ้า ได้คิดคนึงไปมาต่างๆ ข้าพเจ้าก็จักขอถวายไว้แก่พระสังฆะเจ้า ตลอดจนถึงพระนิพพาน ขออย่าให้มีมารมาผจญ ด้วยเดชะบุญกุศลแห่งข้าพเจ้า ขอให้ข้าพเจ้า จงได้ไปเกิดในดวงแก้วที่อันประเสริฐนั้นด้วย เทอญ

(กราบ ๑ ครั้ง)

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมา สัมพุทธัสสะ
(กราบ ๑ ครั้ง)

คำไหว้พระพุทธเจ้า ๓ กาล

- เยจ๊ะ **พุทธา** อะตีตา จา เยจ๊ะ **พุทธา** อะนาคะตา
ปัจจุ๋ปั๋นนะ จ๊ะ เยจ๊ะ **พุทธา** อะหัง วันทามิ สัพพะทา
- เยจ๊ะ **ธัมมา** อะตีตา จา เยจ๊ะ **ธัมมา** อะนาคะตา
ปัจจุ๋ปั๋นนะ จ๊ะ เยจ๊ะ **ธัมมา** อะหัง วันทามิ สัพพะทา

- เยจ๊ะ **สังฆา** อะตีตา จา | เยจ๊ะ **สังฆา** อะนาคะตา
ปัจจุ๋ปั๋นนะ จ๊ะ เยจ๊ะ **สังฆา** | อะหัง วันทามิ สัพพะทา
- เยจ๊ะ **ปาต๊ะ** อะตีตา จา | เยจ๊ะ **ปาต๊ะ** อะนาคะตา
ปัจจุ๋ปั๋นนะ จ๊ะ เยจ๊ะ **ปาต๊ะ** | อะหัง วันทามิ สัพพะทา
- เยจ๊ะ **ธาตุ** อะตีตา จา | เยจ๊ะ **ธาตุ** อะนาคะตา
ปัจจุ๋ปั๋นนะ จ๊ะ เยจ๊ะ **ธาตุ** | อะหัง วันทามิ สัพพะทา
- เยจ๊ะ **ฏูปา** อะตีตา จา | เยจ๊ะ **ฏูปา** อะนาคะตา
ปัจจุ๋ปั๋นนะ จ๊ะ เยจ๊ะ **ฏูปา** | อะหัง วันทามิ สัพพะทา
- เยจ๊ะ **โพธิง** อะตีตา จา | เยจ๊ะ **โพธิง** อะนาคะตา
ปัจจุ๋ปั๋นนะ จ๊ะ เยจ๊ะ **โพธิง** | อะหัง วันทามิ สัพพะทา
- เยจ๊ะ **รัตนบัลลังกั๋ง** อะตีตา จา | เยจ๊ะ **รัตนบัลลังกั๋ง** อะนาคะตา
ปัจจุ๋ปั๋นนะ จ๊ะ เยจ๊ะ **รัตนบัลลังกั๋ง** | อะหัง วันทามิ สัพพะทา
- เยจ๊ะ **พิมพา** อะตีตา จา | เยจ๊ะ **พิมพา** อะนาคะตา
ปัจจุ๋ปั๋นนะ จ๊ะ เยจ๊ะ **พิมพา** | อะหัง วันทามิ สัพพะทา
- เยจ๊ะ **โมฬี** อะตีตา จา | เยจ๊ะ **โมฬี** อะนาคะตา
ปัจจุ๋ปั๋นนะ จ๊ะ เยจ๊ะ **โมฬี** | อะหัง วันทามิ สัพพะทา
- เยจ๊ะ **เกสา** อะตีตา จา | เยจ๊ะ **เกสา** อะนาคะตา
ปัจจุ๋ปั๋นนะ จ๊ะ เยจ๊ะ **เกสา** | อะหัง วันทามิ สัพพะทา
- เยจ๊ะ **ทันตา** อะตีตา จา | เยจ๊ะ **ทันตา** อะนาคะตา
ปัจจุ๋ปั๋นนะ จ๊ะ เยจ๊ะ **ทันตา** | อะหัง วันทามิ สัพพะทา
- เยจ๊ะ **จุฬามณี** อะตีตา จา | เยจ๊ะ **จุฬามะณี** อะนาคะตา
ปัจจุ๋ปั๋นนะ จ๊ะ เยจ๊ะ **จุฬามณี** | อะหัง วันทามิ สัพพะทา

อะหัง วันทามิ ศิระษา

ความหมายบางคำ

ปาต๊ะ (ปาทา) พระพุทธบาท

ถูปา	พระสถูปพระพุทธเจ้า
โพธิง	ต้นศรีมหาโพธิ์ที่พระพุทธเจ้าตรัสรู้
รัตนบัลลังกั๋ง	บัลลังก์ที่พระพุทธเจ้าประทับนั่งใต้ต้นโพธิ์
พิมพา	พระนางพิมพา (พระชายา)
ทันตา	พระเขี้ยวแก้ว
จุฬามณี	เจดีย์อยู่ในสวรรค์ชั้นดาวดึงส์
ผาต๊ะ	ฝ่าพระหัตถ์ ที่ถ้ำจักต่อ จังหวัดแม่ฮ่องสอน

บทสักการะพระพุทธบาทสี่รอย

- สาธุ โกสัมพิยัง อะวิทูเร เวภาระปัพพะเต กะกุสันโธ โกนาคะมะโน กัสสะโป โคตะโม ปาทะเจติยัง ชินะธาตุ จะ ฐะเปตะวา อะหัง วันทามิ ทูระโต

(๑ จบ หรือ ๔ จบ)

- เยจ๊ะ ปาต๊ะ อะตีตา จา เยจ๊ะ ปาต๊ะ อะนาคะตา
ปัจจุ๊ปั๋นนา จ๊ะ เย จ๊ะ ปาต๊ะ **พระพุทธเจ้ากกุสันธะ**
อะหัง วันทามิ สัพพะทา อะหัง วันทามิ ศิระษา
- เยจ๊ะ ปาต๊ะ อะตีตา จา เยจ๊ะ ปาต๊ะ อะนาคะตา
ปัจจุ๊ปั๋นนา จ๊ะ เย จ๊ะ ปาต๊ะ **พระพุทธเจ้าโกนาคมนะ**
อะหัง วันทามิ สัพพะทา อะหัง วันทามิ ศิระษา
- เยจ๊ะ ปาต๊ะ อะตีตา จา เยจ๊ะ ปาต๊ะ อะนาคะตา
ปัจจุ๊ปั๋นนา จ๊ะ เย จ๊ะ ปาต๊ะ **พระพุทธเจ้ากัสสปะ**
อะหัง วันทามิ สัพพะทา อะหัง วันทามิ ศิระษา
- เยจ๊ะ ปาต๊ะ อะตีตา จา เยจ๊ะ ปาต๊ะ อะนาคะตา
ปัจจุ๊ปั๋นนา จ๊ะ เย จ๊ะ ปาต๊ะ **พระพุทธเจ้าโคตมะ**
อะหัง วันทามิ สัพพะทา อะหัง วันทามิ ศิระษา
- เยจ๊ะ ธาตุ อะตีตา จา เยจ๊ะ ธาตุ อะนาคะตา

ปัจจุ๋ปั๋นนา จ๊ะ เย จ๊ะ ธาตุ พระพุทธเจ้าโคตมะ

อะหัง วันทามิ สัพพะทา อะหัง วันทามิ ศิระษา

หรือ ปจุปาต๊ะ พุทธปาตัง ปาต๊ะ รัมหิ สีวานัง กะกุสันธัง

โกนาคะมะนัง กัสสะปัง โคตะมัง อะหัง วันทามิ ศิระษา

บทสักการะรอยพระพุทธบาทของพระพุทธเจ้าทุก ๆ พระองค์

- เยจ๊ะ ปาต๊ะ อะตีตา จา เยจ๊ะ ปาต๊ะ อะนาคะตา

ปัจจุ๋ปั๋นนา จ๊ะ เย จ๊ะ ปาต๊ะ อะหัง วันทามิ ทูระสา

อะหัง วันทามิ ศิระษา

บทสักการะรอยฝ่าพระหัตถ์ของพระพุทธเจ้าทุก ๆ พระองค์

- เยจ๊ะ ผาต๊ะ อะตีตา จา เยจ๊ะ ผาต๊ะ อะนาคะตา

ปัจจุ๋ปั๋นนา จ๊ะ เย จ๊ะ ผาต๊ะ อะหัง วันทามิ ทูระสา

อะหัง วันทามิ ศิระษา

บทสักการะรอยฝ่าพระหัตถ์ของพระพุทธเจ้า ๔ รอย

ปจุผาต๊ะ พุทธปาตัง ผาต๊ะ รัมหิ สีวานัง กะกุสันธัง

โกนาคะมะนัง กัสสะปัง โคตะมัง อะหัง วันทามิ ศิระษา

พระคาถาพุทธคุณ

ที่พรรณาถึงพระพุทธเจ้า ๕๑๒,๐๒๘ พระองค์ ใช้สวดสำหรับป้องกันศาสตราวุธ อาวุธต่าง ๆ มีลูกระเบิด ปืน เป็นต้น และเป็นมงคลอยู่เย็นเป็นสุข ผู้สวดต้องเจริญด้วยเมตตา กรุณา ไม่เบียดเบียน ข่มเหง อิจฉาพยาบาท และจะต้องไม่ประทุษร้ายซึ่งกันและกัน จะต้องประพฤติตนอยู่ในศีลธรรม และยึดพระคาถาบทนี้ภาวนา จะพ้นภัยพิบัติ

พระคาถานี้บันทึกไว้ก่อน พ.ศ. ๒๔๕๑ พระคณาจารย์ต่างๆ ได้หมั่นเจริญภาวนา แม้สงครามโลก ครั้งที่ ๑ - ๒ ผู้ที่ท่องบ่นพุทธมนต์บทนี้ต่างรอดพ้นจากอาวุธ มีลูกระเบิด เป็นต้น แม้วัดต่างๆ ตามหัวเมืองได้หมั่นเจริญภาวนา กันแทบทั้งสิ้น

ผู้ใดได้สร้างไว้ซึ่งหนังสือบทสวดมนต์นี้ เพื่อสักการะบูชา เป็นกุศลอันยิ่งใหญ่ และจะมีความสุขสิริสวัสดิ์เจริญต่อไปทั้งในปัจจุบัน กาลอนาคตและภายภาคหน้า ด้วยอำนาจของความเคารพและศรัทธาในพระคาถานี้ให้เจริญภาวนาดังนี้ :-

๑. อะระหันเต อัฏฐะวีสัญจะ ทะวาทะสัญจะ สะหัสสะเก
ปัญจะสะตะสะหัสสานิ นะมามิ สิระสา อะหัง
อัปปะกา วาฬุกา คังคา อะนันตา นิพพุตา ชินา
เตสัง ธัมมัญจะ สังฆัญจะ อาทะเรนะ นะมามิหัง
นะมะการานุภาเวนะ หิต๎วา สัพเพ อุปัททะเว
อะเนกา อันตะรายาปิ วินัสสันตุ อะเสสะโต

๒. สัมมาสัมพุทเธ อัฏฐะวีสัญจะ ท๎วาทะสัญจะ สะหัสสะเก
ปัญจะสะตะสะหัสสานิ นะมามิ สิระสา อะหัง
อัปปะกา วาฬุกา คังคา อะนันตา นิพพุตา ชินา
เตสัง ธัมมัญจะ สังฆัญจะ อาทะเรนะ นะมามิหัง
นะมะการานุภาเวนะ หิต๎วา สัพเพ อุปัททะเว
อะเนกา อันตะรายาปิ วินัสสันตุ อะเสสะโต

๓. วิชชาจะระณะสัมปันเน อัฏฐะวีสัญจะ ท๎วาทะสัญจะ สะหัสสะเก
ปัญจะสะตะสะหัสสานิ นะมามิ สิระสา อะหัง
อัปปะกา วาฬุกา คังคา อะนันตา นิพพุตา ชินา
เตสัง ธัมมัญจะ สังฆัญจะ อาทะเรนะ นะมามิหัง
นะมะการานุภาเวนะ หิต๎วา สัพเพ อุปัททะเว

อะเนกา อันตะรายาปิ วินัสสันตุ อะเสสะโต

๔. สุคะเต อัฏฐะวีสัญจะ ทวาทะสัญจะ สะหัสสะเก
ปัญจะสะตะสะหัสสานิ นะมามิ สิระสา อะหัง
อัปปะกา วาฬุกา คังคา อะนันตา นิพพุตา ชินา
เตสัง ธัมมัญจะ สังฆัญจะ อาทะเรนะ นะมามิหัง
นะมะการานุภาเวนะ หิตวา สัพเพ อุปัททะเว
อะเนกา อันตะรายาปิ วินัสสันตุ อะเสสะโต

๕. โลกะวิทุเก อัฏฐะวีสัญจะ ทวาทะสัญจะ สะหัสสะเก
ปัญจะสะตะสะหัสสานิ นะมามิ สิระสา อะหัง
อัปปะกา วาฬุกา คังคา อะนันตา นิพพุตา ชินา
เตสัง ธัมมัญจะ สังฆัญจะ อาทะเรนะ นะมามิหัง
นะมะการานุภาเวนะ หิตวา สัพเพ อุปัททะเว
อะเนกา อันตะรายาปิ วินัสสันตุ อะเสสะโต

๖. อะนุตตะโร ปุริสะทัมมะสาระถิเก อัฏฐะวีสัญจะ ทวาทะสัญจะ สะหัสสะเก
ปัญจะสะตะสะหัสสานิ นะมามิ สิระสา อะหัง
อัปปะกา วาฬุกา คังคา อะนันตา นิพพุตา ชินา
เตสัง ธัมมัญจะ สังฆัญจะ อาทะเรนะ นะมามิหัง
นะมะการานุภาเวนะ หิตวา สัพเพ อุปัททะเว
อะเนกา อันตะรายาปิ วินัสสันตุ อะเสสะโต

๗. สัตถาเทวะมะนุสเส อัฏฐะวีสัญจะ ทวาทะสัญจะ สะหัสสะเก
ปัญจะสะตะสะหัสสานิ นะมามิ สิระสา อะหัง
อัปปะกา วาฬุกา คังคา อะนันตา นิพพุตา ชินา
เตสัง ธัมมัญจะ สังฆัญจะ อาทะเรนะ นะมามิหัง
นะมะการานุภาเวนะ หิตวา สัพเพ อุปัททะเว
อะเนกา อันตะรายาปิ วินัสสันตุ อะเสสะโต

๘. พุทเธ อัฎฐะวีสัญจะ ทวาทะสัญจะ สะหัสสะเก
ปัญจะสะตะสะหัสสานิ นะมามิ สิระสา อะหัง
อัปปะกา วาฬุกา คังคา อะนันตา นิพพุตา ชินา
เตสัง ธัมมัญจะ สังฆัญจะ อาทะเรนะ นะมามิหัง
นะมะการานุภาเวนะ หิตวา สัพเพ อุปัททะเว
อะเนกา อันตะรายาปิ วินัสสันตุ อะเสสะโต

๙. ภะคะวันเต อัฎฐะวีสัญจะ ทวาทะสัญจะ สะหัสสะเก
ปัญจะสะตะสะหัสสานิ นะมามิ สิระสา อะหัง
อัปปะกา วาฬุกา คังคา อะนันตา นิพพุตา ชินา
เตสัง ธัมมัญจะ สังฆัญจะ อาทะเรนะ นะมามิหัง
นะมะการานุภาเวนะ หิตวา สัพเพ อุปัททะเว
อะเนกา อันตะรายาปิ วินัสสันตุ อะเสสะโต

๑๐. อะระหะตาทิ นะวะหิ คุเณหิ สัมปันเน อัฎฐะวีสัญจะ ทวาทะสัญจะ สะหัสสะเก
ปัญจะสะตะสะหัสสานิ นะมามิ สิระสา อะหัง
อัปปะกา วาฬุกา คังคา อะนันตา นิพพุตา ชินา
เตสัง ธัมมัญจะ สังฆัญจะ อาทะเรนะ นะมามิหัง
นะมะการานุภาเวนะ หิตวา สัพเพ อุปัททะเว
อะเนกา อันตะรายาปิ วินัสสันตุ อะเสสะโต

๑. นะโม เต พุทธะวีรัตถุ วิปปะมุตโตสิ สัพพะธิ
สัมพาธะปะฏิปันโนส์มิ ตัสสะ เม สะระณัง ภะวะ

๒. ตะถาคะตัง อะระหันตัง จันทิมา สะระณัง คะโต
ราหุจันทัง ปะมุญจัสสุ พุทธา โลกานุกัมปะกา

๓. ตะถาคะตัง อะระหันตัง สุริโย สะระณัง คะโต
ราหุสุริยัง ปะมุญจัสสุ พุทธา โลกานุกัมปะกา

๔. นาญูะญู้ระ โพชฌังคาตะปะสา นาญญู้รินฉะริยะสังวะรา
นาญญู้ระ สัพพะนิสสัคคา โสตถิง ปัสสามิ ปาณินัง

๕. อะตีตัง พุทธะระตะนัง พุทธะวังสัง อะนาคะตัง
มะมะ สีเส ฐะเปตะวานะ ยาวะชีวัง นะมัตถุ เม

๖. พุทโธ เม รักขะตุ นิจจัง พุทโธ เม รักขะตุ สะทา
พุทโธ เม รักขะตุ ทิเน อายุ ทีฆัง สุขัง ภะเว

๗. ธัมโม เม รักขะตุ นิจจัง ธัมโม เม รักขะตุ สะทา
ธัมโม เม รักขะตุ ทิเน อายุ ทีฆัง สุขัง ภะเว

๘. สังโฆ เม รักขะตุ นิจจัง สังโฆ เม รักขะตุ สะทา
สังโฆ เม รักขะตุ ทิเน อายุ ทีฆัง สุขัง ภะเว

๙. มาราฬะวะกะ นาฬาคิริง อังคุลิง จิญจะ สัจจะกัง
นันโทปะนันทะ พ๎รัห๎มัญจะ เชตุ โหตุ ตะโต ปะรัง

๑๐. คัจฉันเต วา สะยะเนวา สัพพัส๎มิง อิริยาปะเถ
มิจฉาเทวา ปักกะมันตุ สัมมาเทวา อุเปนตุ เม

๑๑. พุทโธ เม สีเส ติฏฐะตุ พุทโธ เม หะทะเย ติฏฐะตุ
พุทโธ เม อังเส ติฏฐะตุ
ธัมโม เม สีเส ติฏฐะตุ ธัมโม เม หะทะเย ติฏฐะตุ
ธัมโม เม อังเส ติฏฐะตุ
สังโฆ เม สีเส ติฏฐะตุ สังโฆ เม หะทะเย ติฏฐะตุ
สังโฆ เม อังเส ติฏฐะตุ

๑. วิปัสสี พุทโธ ภะคะวา อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ อะนันตะปุญโญ, อะนันตะคุโณ, อะนันตะญาโณ, อะนันตะเตโช, อะนันตะอิทธิ, อะนันตะชุติ

๒. สิขี พุทโธ ภะคะวา อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ อะนันตะปุญโญ, อะนันตะคุโณ, อะนันตะญาโณ, อะนันตะเตโช, อะนันตะอิทธิ, อะนันตะชุติ

๓. เวสะภู พุทโธ ภะคะวา อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ อะนันตะปุญโญ, อะนันตะคุโณ, อะนันตะญาโณ, อะนันตะเตโช, อะนันตะอิทธิ, อะนันตะชุติ

๔. กะกุสันโธ พุทโธ ภะคะวา อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ อะนันตะปุญโญ, อะนันตะคุโณ, อะนันตะญาโณ, อะนันตะเตโช, อะนันตะอิทธิ, อะนันตะชุติ

๕. โกนาคะมะโน พุทโธ ภะคะวา อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ อะนันตะ-ปุญโญ, อะนันตะคุโณ, อะนันตะญาโณ, อะนันตะเตโช, อะนันตะอิทธิ อะนันตะชุติ

๖. กัสสะโป พุทโธ ภะคะวา อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ อะนันตะปุญโญ, อะนันตะคุโณ, อะนันตะญาโณ, อะนันตะเตโช, อะนันตะอิทธิ, อะนันตะชุติ

๗. โคตะโม พุทโธ ภะคะวา อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ อะนันตะปุญโญ, อะนันตะคุโณ, อะนันตะญาโณ, อะนันตะเตโช, อะนันตะอิทธิ, อะนันตะชุติ

สัตติเม พุทธา ภะคะวันโต อะระหันโต สัมมาสัมพุทธา อะนันตะปุญญา, อะนันตะคุณา, อะนันตะญาณา, อะนันตะเตชา, อะนันตอิทธิมันตา, อะนันตะชุติมันตา, นะโม เตสัง สัตตันนัง พุทธานัง, ภะคะวันตานัง อะระหันตานัง สัมมาสัมพุทธานัง

๑. อะนันตะปุญญา สัตติเม พุทธา ภะคะวันโต อะระหันโต สัมมาสัมพุทธา อะนันเตหิ ปุญญะจักเกหิ มัง รักขันตุ

๒. อะนันตะคุณา สัตติเม พุทธา ภะคะวันโต อะระหันโต สัมมาสัมพุทธา อะนันเตหิ คุณะจักเกหิ มัง รักขันตุ

๓. อะนันตะญาณา สัตติเม พุทธา ภะคะวันโต อะระหันโต สัมมาสัมพุทธา อะนันเตหิ ญาณะจักเกหิ มัง รักขันตุ

๔. อะนันตะเตชา สัตติเม พุทธา ภะคะวันโต อะระหันโต สัมมาสัมพุทธา อะนันเตหิ เตชะจักเกหิ มัง รักขันตุ

๕. อะนันตะอิทธิมันตา สัตติเม พุทธา ภะคะวันโต อะระหันโต สัมมาสัมพุทธา อะนันเตหิ อิทธิจักเกหิ มัง รักขันตุ

๖. อะนันตะชุติมันตา สัตติเม พุทธา ภะคะวันโต อะระหันโต สัมมาสัมพุทธา อะนันเตหิ ชุติจักเกหิ มัง รักขันตุ

๑. ทิวา ตะปะติ อาทิจโจ รัตติมาภาติ จันทิมา
สันนัทโธ ขัตติโย ตะปะติ ฌายี ตะปะติ พ๎รัห๎มะโณ
อะถะ สัพพะมะโหรัตติง พุทโธ ตะปะติ เตชะสา
ตาทิสัง เตชะสัมปันนัง พุทธัง วันทามิ อาทะรัง

๒. ทิวา ตะปะติ อาทิจโจ รัตติมาภาติ จันทิมา
สันนัทโธ ขัตติโย ตะปะติ ฌายี ตะปะติ พ๎รัห๎มะโณ
อะถะ สัพพะมะโหรัตติง ธัมโม ตะปะติ เตชะสา
ตาทิสัง เตชะสัมปันนัง ธัมมัง วันทามิ อาทะรัง

๓. ทิวา ตะปะติ อาทิจโจ รัตติมาภาติ จันทิมา
สันนัทโธ ขัตติโย ตะปะติ ฌายี ตะปะติ พ๎รัห๎มะโณ
อะถะ สัพพะมะโหรัตติง สังโฆ ตะปะติ เตชะสา
ตาทิสัง เตชะสัมปันนัง สังฆัง วันทามิ อาทะรัง

จบแล

การเรียนพระคาถาพระพุทธคุณ ที่พรรณาถึงพระพุทธเจ้า ๕๑๒,๐๒๘ พระองค์ ให้ได้เป็นผลดีนั้น วันแรกที่เรียนควรเป็นวันพฤหัสบดี หรือวันที่ ๒๙ มิถุนายนของทุกปี โดยใช้ธูปหอม ๙ ดอก เทียนแท้สีขาว ๑ คู่ ดอกบัวสีขาว ๙ ดอก ดอกมะลิหรือดอกจำปี จำปา ๑ พาน หรือ ดอกไม้อันควรที่จะบูชา พระพุทธเจ้า พระธรรมะเจ้า พระสังฆะเจ้า พระคาถานี้ท่านพ่อพีระ ปั้นมณี ผู้ที่ได้รับตกทอดมาประสิทธิให้แก่ศิษยานุศิษย์ผู้มีจิตศรัทธา

❀ บทเรียกบารมี ❀

พุทธัง นะเม ระตะนะภูตะสะรีระจิตตัง	ข้าพเจ้านมัสการพระพุทธเจ้า ผู้มีกาย และจิตเป็นรัตนะ
ธัมมัง นะเม ระตะนะภูตะวิสุทธิสารัง	ข้าพเจ้านมัสการพระธรรม มีสาระคือ ความหมดจดวิเศษเป็นรัตนะ
สังฆัง นเม ระตะนะภูตะสุลีละทิฏฐิง	ข้าพเจ้านมัสการพระสงฆ์ ผู้มีศีลและ ทิฏฐิงามเป็นรัตนะ
เอตัง นะเม ติระตะนัง	ข้าพเจ้านมัสการ สามรัตนะนี้
รัตตินทิวัง ขะณะขะเณสุ	นอบน้อมอยู่ทุกขณะ ทั้งกลางคืน
นะมัสสะมานา	และกลางวัน
ปูเชมะ จาปิ สะสะตัง	ทั้งมีจิตสุนทรประสาท บูชาอยู่เสมอ
สุปะสันนะจิตตา	
ตัตถานุปาริจริยายะ สทา ระตา จะ	ยินดีในการบำเรอพระรัตนตรัยนั้นทุกเมื่อ
ตัง ติระตะนัง ชีวิตัง ยาวะนิพพานัง	ข้าพเจ้าขอถึงพระรัตนตรัยนั้นเป็นที่พึ่ง
สะระณัง คัจฉามิ	ตลอดชีวิต ตราบเท่าพระนิพพาน
นัตถิ เม สะระณัง อัญญัง	สรณะอื่นของข้าพเจ้าไม่มีสามรัตนนี้
ติระตะโน เม สะระณัง วะรัง	เป็นที่พึ่งอันประเสริฐของข้าพเจ้า
ปุญญเญนะ ตัตถะ สุกะเตนะ	ด้วยบุญที่ก่อสร้างดีแล้ว ในพระ
สุขี ภะเวมุ	รัตนตรัยนั้น ขอเราจงเป็นผู้มีสุข
เตเชนะ ตัสสะ จะ สะทาปิ	และด้วยเดชแห่งพระรัตนตรัยนั้น
สุวัตถิ โหตุ	ขอความสวัสดีจงมี ทุกเมื่อ
อิจเจวะมัจจันตะนะมัสสะเนยยัง	ข้าพเจ้า นมัสการอยู่ซึ่ง พระรัตนตรัยอันควรไหว้
นะมัสสะมาโน ระตะนัตตะยัง ยัง	โดยส่วนเดียว ด้วยประการฉะนี้
ปุญญัสสิทานิ กะตัสสะ	บุญอันข้าพเจ้าทำแล้ว ณ กาลบัดนี้ด้วย

	และบุญ
ยานัญญานิ กะตานิ เม	ทั้งหลายอื่น อันข้าพเจ้าทำแล้ว ในกาลก่อนด้วย
ปุญญาภิสันทัง วิปุลัง อะลัตถัง	ได้แล้วซึ่งห่วงแห่งบุญอันไพบูลย์ และ
ตัสสานุภาเวนะ	ด้วยอานุภาพแห่งพระรัตนตรัยนั้น
อุปัททะอันตะรายา จะ ทุพภิกขะทุกขา	ขออุปัทวะและอันตรายและ ทุพภิกขภัย
จะ อุปะสัคคา จะ สัพพะโส	ความขัดข้องทั้งหลายด้วย อย่าได้ พ้องพาน
มา กะทาจิ สัมผุสิงสุ	ในการไหน ๆ เลย
อาโรคิยะสุขัญเจวะ	สุขเกิดแต่ความไม่มีโรค
กุสะลัญจะ อะนามะยัง	และอนามัยอันดี จงมี
สัพพะโรคะวินิมุตโต	ขอให้พ้นจากโรคทั้งปวง
สัพพะสันตาปะวัชชิโต	ขอให้พ้นจากความเดือดร้อนทั้งปวง
สัพพะเวระมะติกกันโต	และล่วงเสียซึ่งเวรทั้งปวง
ยถา ทีโป จะ นิพพุโต	เหมือนดวงประทีปดับไปฉะนั้น
มัยหัง สัพพะโรคะโสกุปัททะ	แม้เหล่าโรค โศก อุปัทวะอุปสรรค
วุปปะสัคคะทุกขะโทมะนัสสุปายาสา	ทุกข์ ความไม่สบายใจ คับแค้นใจ
สัพพะอันตรายาปิ วินัสสันตุ	แม้เหล่าอันตรายทั้งปวง จงสิ้นสูญไป
ตะโต ทีฆายุตาปิ จะ	ความเป็นผู้มีอายุยืน จงมี
ตัพพัตถูนัญจะ สัมปัตะโย	ความสมบูรณ์แห่งวัตถุทั้งหลาย
สุขัง สัพพัตถะ โสตถิ จะ	ความสุข สวัสดี ทั้งปวงด้วย
ภะวันตุ สัมปะวัตตันตุ	จงมี จงเป็นไปพร้อม
สัพพะสังกัปปา มัยหัง สมิชฌันตุ	ความดำริทั้งหลายของข้าพเจ้า จงสำเร็จด้วยดี

สุเขนะ สิชฌะตัง สะทา	จงสำเร็จโดยง่ายทุกเมื่อ
เอวัง วุตตา คุณา สัพเพ ชีวิตตัง ยาวะ	ขอคุณทั้งหลายทั้งปวงที่กล่าวมา
นิพพานัง โหนตุ มัยหัง ภเว ภเว	จงมีแก่ข้าพเจ้าทุก ๆ ภพตราบเท่า
	พระนิพพาน
กัมมัง ปริปูรัญจะ เม	หากกุศลของข้าพเจ้าเต็มเปี่ยมไซร้
ขิปปัง สัจฉิกะเรยยาหัง	ขอข้าพเจ้า พึงกระทำให้แจ้งโดยพลัน
ธัมเม โลกุตตะเร นะวะ	ซึ่งโลกุตรธรรมเก้า
ขิปปะ ภิญโญ นิพพานะ	และแจ้งซึ่งอรหัตผลอันเลิศ
สัจฉิกะเรยยะหัง อะระหัตตะผะลัง อัคคัง	ถึงซึ่งพระนิพพานโดย พลันเถิด
สิทธะมัตถุ สิทธะมัตถุ สิทธะมัตถุ	ขอผลแห่งจิตอันเลื่อมใสในพระ
	รัตนตรัยนี้
อิทัง ผะลัง เอตัส๎มิง ระตะนัตตะยัส๎มิง	จงเป็นผลสำเร็จ จงเป็นผลสำเร็จ
สัมปะสาทะนะเจตะโส	จงเป็นผลสำเร็จเทอญ

❁ มงคลจักรวาลใหญ่ ❁

สิริธิติมะติเตโชชะยะสิทธิมะหิทธิมะหาคุณาปะริมิตะปุญญาธิการัสสะ สัพพันตะรายะนิวาระณะสะมัตถัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ ทวัตติงสะมะหาปุริสะลักขะณานุภาเวนะ อะสีต๎ยานุพ๎ยัญชะนานุภาเวนะ อัฏฐุตตะระสะตะมังคะลานุภาเวนะ ฉัพพัณณะรังสิยานุภาเวนะ เกตุมาลานุภาเวนะ ทะสะปาระมิตานุภาเวนะ ทะสะอุปะปาระมิตานุภาเวนะ ทะสะปะระมัตถะปาระมิตานุภาเวนะ สีละสะมาธิปัญญานุภาเวนะ พุทธานุภาเวนะ ธัมมานุภาเวนะ สังฆานุภาเวนะ เตชานุภาเวนะ อิทธานุภาเวนะ พะลานุภาเวนะ เญยยะธัมมานุภาเวนะ จะตุราสีติสะหัสสะ ธัมมักขันธานุภาเวนะ นะวะโลกุตตะระธัมมานุภาเวนะ อัฏฐังคิกมัคคานุภาเวนะ อัฏฐะสะมาปัตติยานุภาเวนะ ฉะฬะภิญญานุภาเวนะ จะตุสัจจะญาณานุภาเวนะ

ทะสะพะละญาณานุภาเวนะ สัพพัญญุตะญาณานุภาเวนะ เมตตากะรุณา-มุทิตาอุเปกขานุภาเวนะ สัพพะปะริตตานุภาเวนะ ระตะนัตตะยะสะระณา-นุภาเวนะ ตุยหัง สัพพะโรคะ โสกุปัททะวะ ทุกขะโทมะนัสสุปายาสา วินัสสันตุ สัพพะอันตะรายาปิ วินัสสันตุ สัพพะสังกัปปา ตุยหัง สะมิชฌันตุ ทีฆายุกา ตุยหัง โหตุ สะตะวัสสะชีเวนะ สะมังคิโก โหตุ สัพพะทา อากาสะปัพพะ-ตะวะนะภูมิคังคามะหาสะมุททา อารักขะกา เทวะตา สะทา ตุมเห อะนุ-รักขันตุ ฯ

ภะวะตุ สัพพะมังคะลัง　　รักขันตุ สัพพะเทวะตา
สัพพะพุทธานุภาเวนะ　　สะทา โสตถี ภะวันตุ เต ฯ
ภะวะตุ สัพพะมังคะลัง　　รักขันตุ สัพพะเทวะตา
สัพพะธัมมานุภาเวนะ　　สะทา โสตถี ภะวันตุ เต ฯ
ภะวะตุ สัพพะมังคะลัง　　รักขันตุ สัพพะเทวะตา
สัพพะสังฆานุภาเวนะ　　สะทา โสตถี ภะวันตุ เต ฯ
นักขัตตะยักขะภูตานัง　　ปาปัคคะหะนิวาระณา
ปะริตตัสสานุภาเวนะ　　หันต๎วา เตสัง อุปัททะเว ฯ
นักขัตตะยักขะภูตานัง　　ปาปัคคะหะนิวาระณา
ปะริตตัสสานุภาเวนะ　　หันต๎วา เตสัง อุปัททะเว ฯ
นักขันตะยักขะภูตานัง　　ปาปัคคะหะนิวาระณา
ปะริตตัสสานุภาเวนะ　　หันต๎วา เตสัง อุปัททะเว ฯ

ยอดพระกัณฑ์ไตรปิฎก

๑. อิติปิโส ภะคะวา อะระหัง วัจจะโส ภะคะวาฯ อิติปิโส ภะคะวา สัมมาสัมพุทโธ วัจจะโส ภะคะวาฯ อิติปิโส ภะคะวา วิชชาจะระณะสัมปันโน วัจจะโส ภะคะวาฯ อิติปิโส ภะคะวา สุคะโต วัจจะโส ภะคะวาฯ อิติปิโส ภะคะวา โลกะวิทู วัจจะโส ภะคะวา ฯ

๒. อะระหัง ตัง สะระณัง คัจฉามิ อะระหัง ตัง สิระสา นะมามิฯ สัมมาสัมพุทธัง สะระณัง คัจฉามิ สัมมาสัมพุทธัง สิระสา นะมามิฯ วิชชาจะระณะสัมปันนัง สะระณัง คัจฉามิ วิชชาจะระณะสัมปันนัง สิระสา นะมามิ ฯ สุคะตัง สะระณัง คัจฉามิ สุคะตัง สิระสา นะมามิฯ โลกะวิทัง สะระณัง คัจฉามิ โลกะวิทัง สิระสา นะมามิฯ

๓. อิติปิโส ภะคะวา อะนุตตะโร วัจจะโส ภะคะวา ฯ อิติปิโส ภะคะวา ปุริสะทัมมะสาระถิ วัจจะโส ภะคะวา ฯ อิติปิโส ภะคะวา สัตถาเทวะมะนุสสานัง วัจจะโส ภะคะวา ฯ อิติปิโส ภะคะวา พุทโธ วัจจะโส ภะคะวา ฯ

๔. อะนุตตะรัง สะระณัง คัจฉามิ อะนุตตะรัง สิระสา นะมามิฯ ปุริสะทัมมาสาระถิ สะระณัง คัจฉามิ ปุริสะทัมมะสาระถิ สิระสา นะมามิ ฯ สัตถาเทวะมะนุสสานัง สะระณัง คัจฉามิ สัตถาเทวะมะนุสสานัง สิระสา นะมามิ ฯ พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ พุทธัง สิระสา นะมามิ ฯ

๕. อิติปิโส ภะคะวา รูปะขันโธ อะนิจจะลักขะณะปาระมี จะ สัมปันโน อิติปิโส ภะคะวา ฯ อิติปิโส ภะคะวา เวทะนาขันโธ อะนิจจะ-ลักขะณะปาระมี จะ สัมปันโน อิติปิโส ภะคะวาฯ อิติปิโส ภะคะวา สัญญา-ขันโธ อะนิจจะลักขะณะปาระมี จะ สัมปันโน อิติปิโส ภะคะวาฯ อิติปิโส ภะคะวา สังขาระขันโธ อะนิจจะลักขะณะปาระมี จะ สัมปันโน อิติปิโส ภะคะวาฯ อิติปิโส ภะคะวา วิญญาณะขันโธ อะนิจจะลักขะณะปาระมี จะ สัมปันโน อิติปิโส ภะคะวาฯ

๖. อิติปิโส ภะคะวา ปะฐะวีจักกะวาฬะจาตุมะหาราชิกาตาวะติงสาธาตุสัมมาทิยานะสัมปันโน ฯ อิติปิโส ภะคะวา เตโชจักกะวาฬะจาตุมะหาราชิกา-ตาวะติงสาธาตุสัมมาทิยานะสัมปันโนฯ อิติปิโส ภะคะวา อาโปจักกวาฬะ-จาตุมะหาราชิกาตาวะติงสาธาตุสัมมาทิยานะสัมปันโน ฯ อิติปิโส ภะคะวา อาโปจักกะวาฬะจาตุมะหาราชิกาตาวะติงสาธาตุสัมมาทิยานะสัมปันโน ฯ

อิติปิโส ภะคะวา อากาสะจักกวาฬะจาตุมะหาราชิกาตาวะติงสาธาตุสัมมาทิ-ยานะสัมปันโน ฯ

๗. อิติปิโส ภะคะวา ยามาธาตุสัมมาทิยานะสัมปันโน ฯ อิติปิโส ภะคะวา ตุสิตาธาตุสัมมาทิยานะสัมปันโน ฯ อิติปิโส ภะคะวา นิมมานะ-ระตีธาตุสัมมาทิยานะสัมปันโนฯ อิติปิโส ภะคะวา กามาวะจะระธาตุสัมมาทิยานะ สัมปันโน ฯ อิติปิโส ภะคะวา รูปาวะจะระธาตุสัมมาทิยานะสัมปันโน ฯ

๘. อิติปิโส ภะคะวา ปะฐะมะฌานะธาตุสัมมาทิยานะสัมปันโน ฯ อิติปิโส ภะคะวา ทุติยะฌานะธาตุสัมมาทิยานะสัมปันโน ฯ อิติปิโส ภะคะวา ตะติยะฌานะธาตุสัมมาทิยานะสัมปันโนฯ อิติปิโส ภะคะวา จะตุตถะฌานะธาตุสัมมาทิยานะสัมปันโนฯ อิติปิโส ภะคะวา ปัญจะมะ-ฌานะธาตุสัมมาทิยานะสัมปันโน ฯ

๙. อิติปิโส ภะคะวา อากาสานัญจายะตะนะเนวะสัญญานาสัญญา-ยะตะนะอะรูปาวะจะระธาตุสัมมาทิยานะสัมปันโน ฯ อิติปิโส ภะคะวา วิญญาณัญจายะตะนะเนวะสัญญานาสัญญายะตะนะ อะรูปาวะจะระธาตุ-สัมมาทิยานะสัมปันโน ฯ อิติปิโส ภะคะวา อากิญจัญญายะตะนะ เนวะสัญญานาสัญญายะตะนะ อะรูปาวะจะระธาตุสัมมาทิยานะสัมปันโน ฯ

๑๐. อิติปิโส ภะคะวา โสตาปะฏิมัคคะธาตุสัมมาทิยานะสัมปันโนฯ อิติปิโส ภะคะวา สะกิทาคาปะฏิมัคคะธาตุสัมมาทิยานะ สัมปันโน ฯ อิติปิโส ภะคะวา อะนาคาปะฏิมัคคะธาตุสัมมาทิยานะสัมปันโน ฯ อิติปิโส ภะคะวา อะระหัตตะปะฏิมัคคะธาตุสัมมาทิยานะ สัมปันโน ฯ

๑๑. อิติปิโส ภะคะวา โสตาอะระหัตตะปะฏิผะละธาตุสัมมาทิยานะ-สัมปันโน ฯ อิติปิโส ภะคะวา สะกิทาคาอะระหัตตะปะฏิผะละธาตุสัมมา-ทิยานะสัมปันโน ฯ อิติปิโส ภะคะวา อะนาคามิอะระหัตตะปะฏิ-ผะละธาตุสัมมาทิยานะสัมปันโน

๑๒. กุสุลา ธัมมา อิติปิโส ภะคะวา อะอายาวะชีวัง พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ ฯ ชมภูทิปัญจะอิสสะโร กุสะลา ธัมมา นะโม พุทธายะ นะโม

ธัมมายะ นะโม สังฆายะ ฯ ปัญจะพุทธา นะมามิหัง อาปามะจุปะ ทีมะสังอังขุ สังวิธาปุกะยะปะ ฯ อุปะสะชะ สุเหปาสายะ โสโสสะสะ อะอะอะอะ นิเตชะสุเนมะ ภูจะนาวิเว อะสังวิสุโร ปุสะภุพะ อิสะวาสุสุ สุสะวาอิ กุสะลา ธัมมา จิตติวิอัตถิ ฯ

๑๓. อิติปิ โส ภะคะวา อะระหัง อะอายาวะชีวัง พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ สาโพธิ ปัญจะอิสสะโร ธัมมา ฯ

๑๔. กุสะลา ธัมมา นันทะวิวังโก อิติ สัมมาสัมพุทโธ สุคะลาโน ยาวะ-ชีวัง พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ ฯ จาตุมะหาราชิกา อิสสะโร กุสะลา ธัมมา อิติวิชชาจะระณะสัมปันโน อุอุยาวะชีวัง พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ ฯ ตาวะติงสา อิสสะโร กุสะลา ธัมมา นันทะ ปัญจะ สุคะโต โลกะวิทู มะหา เอโอ ยาวะชีวัง พุทธัง สะระณัง คัจฉามิฯ ยามา อิสสะโร กุสะลา ธัมมา พ๎รัห๎มมาสัททะ ปัญจะ สัตตะ สัตตาปาระมี อะนุตตะโร ฯ ยะมะกะขะ ยาวะชีวัง พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ ฯ

๑๕. ตุสิตา อิสสะโร กุสะลา ธัมมา ปุยะปะกะ ปุริสะทัมมะสาระถิ ยาวะชีวัง พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ ฯ

๑๖. นิมมานะระติ อิสสะโร กุสะลา ธัมมา เหตุโปวะ สัตถาเทวะ-มะนุสสานัง ตะถะ ยาวะชีวัง พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ ฯ

๑๗. ประระนิมมิตตะ อิสสะโร กุสะลา ธัมมา สังขาระขันโธ ทุกขัง อะนิจจัง อะนัตตา รูปะขันโธ ฯ พุทธะปะผะ ยาวะชีวัง พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ ฯ

๑๘. พ๎รัห๎มมา อิสสะโร กุสะลา ธัมมา นัตถิ ปัจจะยา วินะปัญจะ ภะคะวะตา ยาวะนิพพานัง สะระณัง คัจฉามิฯ นะโม พุทธัสสะ นะโม ธัมมัสสะ นะโม สังฆัสสะ ฯ พุทธิลา โลกะลา กะระกะนา เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหนตุ หุลู หุลู หุลู สวาหายะ ฯ

๑๙. นะโม พุทธัสสะ นะโม ธัมมัสสะ นะโม สังฆัสสะ ฯ วิตติ วิตติ วิตติ มิตติ มิตติ จิตติ จิตติ อัตติ อัตติ ฯ มะยะสุ สุวัตถิ โหนตุ หุลู หุลู หุลู

สวาหายะ ฯ

๒๐. อินทะสาวัง มะหาอินทะสาวัง พ๎รัห๎มะสาวัง มะหาพ๎รัห๎มะสาวัง ฯ จักกะวัตติสาวัง มะหาจักกะวัตติสาวัง เทวาสาวัง มะหาเทวาสาวังฯ อิสิสาวัง มะหาอิสิสาวัง มุนีสาวัง มะหามุนีสาวัง ฯ สัปปุริสสาวัง มะหาสัปปุริสสาวัง พุทธะสาวัง ปัจเจกะพุทธะสาวัง ฯ อะระหัตตะสาวัง สัพพะสิทธิ วิชชา-ธะรานังสาวัง ฯ สัพพะโลกา อิริยานังสาวัง เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหนตุ ฯ

๒๑. สาวัง คุณัง วะชะพะลัง เตชัง วิริยัง สิทธิกัมมัง ฯ นิพพานัง โมกขังคุยหะกัง ฐานัง สีลัง ฯ ปัญญานิกขัง ปุญญังภาคยัง ตัปปัง สุขัง สิริรูปัง ฯ จะตุวิสะติเสนัง เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหนตุ หุลู หุลู หุลู สวาหายะ ฯ

๒๒. นะโม พุทธัสสะ ทุกขัง อะนิจจัง อะนัตตาฯ รูปะขันโธ เวทะนา-ขันโธ สัญญาขันโธ สังขาระขันโธ วิญญาณะขันโธ นะโม อิติปิโส ภะคะวา ฯ

๒๓. นะโม พุทธัสสะ ทุกขัง อะนิจจัง อะนัตตา ฯ รูปะขันโธ เวทะนาขันโธ สัญญาขันโธ สังขาระขันโธ วิญญาณะขันโธ นะโม สวากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม ฯ

๒๔. นะโม ธัมมัสสะ ทุกขัง อะนิจจัง อะนัตตา ฯ รูปะขันโธ เวทะนาขันโธ สัญญาขันโธ สังขาระขันโธ วิญญาณะขันโธ นะโม สวากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม ฯ

๒๕. นะโม ธัมมัสสะ ทุกขัง อะนิจจัง อะนัตตา ฯ รูปะขันโธ เวทะนาขันโธ สัญญาขันโธ สังขาระขันโธ วิญญาณะขันโธ นะโม สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ ฯ

๒๖. นะโม สังฆัสสะ ทุกขัง อะนิจจัง อะนัตตา ฯ รูปะขันโธ เวทะนาขันโธ สัญญาขันโธ สังขาระขันโธ วิญญาณะขันโธ นะโม สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ วาหะปะริตตัง ฯ

๒๗. นะโม พุทธายะ มะอะอุ ทุกขัง อะนิจจัง อะนัตตา ฯ ยาวะ ตัสสะ

หาโย นะโม อุอะมะ ทุกขัง อะนิจจัง อะนัตตา อุอะมะ อาวันทา นะโม พุทธายะ นะอะกะติ นิสะระนะ อาระปะขุธัง มะอะอุ ทุกขัง อะนิจจัง อะนัตตา ฯ

ธัมมะจักกัปปะวัตตะนะสุตตัง

เอวัมเม สุตัง ฯ เอกัง สะมะยัง ภะคะวา พาราณะสิยัง วิหะระติ อิสิปะตะเน มิคะทาเย ฯ ตัต๎ระ โข ภะคะวา ปัญจะวัคคิเย ภิกขู อามันเตสิ ฯ

เทวเม ภิกขะวะ อันตา ปัพพะชิเตนะ นะ เสวิตัพพา โย จายัง กาเมสุ กามะสุขัลลิกานุโยโค หีโน คัมโม โปถุชชะนิโก อะนะริโย อะนัตถะสัญหิโต โย จายัง อัตตะกิละมะถานุโยโค ทุกโข อะนะริโย อะนัตถะสัญหิโต ฯ

เอเต เต ภิกขะเว อุโภ อันเต อะนุปะคัมมะ มัชฌิมา ปะฏิปะทา ตะถาคะเตนะ อะภิสัมพุทธา จักขุกะระณี ญาณะกะระณี อุปะสะมายะ อะภิญญายะ สัมโพธายะ นิพพานายะ สังวัตตะติ ฯ

กะตะมา จะ สา ภิกขะเว มัชฌิมา ปะฏิปะทา ตะถาคะเตนะ อะภิสัมพุทธา จักขุกะระณี ญาณะกะระณี อุปะสะมายะ อะภิญญายะ สัมโพธายะ นิพพานายะ สังวัตตะติ ฯ

อะยะเมวะ อะริโย อัฏฐังคิโก มัคโค ฯ เสยยะถีทัง ฯ สัมมาทิฏฐิ สัมมาสังกัปโป สัมมาวาจา สัมมากัมมันโต สัมมาอาชีโว สัมมาวายาโม สัมมาสะติ สัมมาสะมาธิ ฯ

อะยัง โข สา ภิกขะเว มัชฌิมา ปะฏิปะทา ตะถาคะเตนะ อะภิสัมพุทธา จักขุกะระณี ญาณะกะระณี อุปะสะมายะ อะภิญญายะ สัมโพธายะ นิพพานายะ สังวัตตะติ ฯ

อิทัง โข ปะนะ ภิกขะเว ทุกขัง อะริยะสัจจัง ฯ ชาติปิ ทุกขา ชะราปิ ทุกขา มะระณัมปิ ทุกขัง โสกะปะริเทวะทุกขะโทมะนัสสุปายาสาปิ ทุกขา อัปปิเยหิ สัมปะโยโค ทุกโข ปิเยหิ วิปปะโยโค ทุกโข ยัมปิจฉัง นะ ละภะติ ตัมปิ ทุกขัง สังขิตเตนะ ปัญจุปาทานักขันธา ทุกขา ฯ

อิทัง โข ปะนะ ภิกขะเว ทุกขะสะมุทะโย อะริยะสัจจัง ฯ ยายัง ตัณหา โปโนพภะวิกา นันทิราคะสะหะคะตา ตัต๎ระ ตัต๎ราภินันทินี ฯ เสยยะถีทัง ฯ กามะตัณหา ภะวะตัณหา วิภะวะตัณหา ฯ

อิทัง โข ปะนะ ภิกขะเว ทุกขะนิโรโธ อะริยะสัจจัง ฯ โย ตัสสาเยวะ ตัณหายะ อะเสสะวิราคะนิโรโธ จาโค ปะฏินิสสัคโค มุตติ อะนาละโย ฯ

อิทัง โข ปะนะ ภิกขะเว ทุกขะนิโรธะคามินี ปะฏิปะทา อะริยะสัจจัง ฯ

อะยะเมวะ อะริโย อัฏฐังคิโก มัคโค ฯ เสยยะถีทัง ฯ สัมมาทิฏฐิ สัมมาสังกัปโป สัมมาวาจา สัมมากัมมันโต สัมมาอาชีโว สัมมาวายาโม สัมมาสะติ สัมมาสะมาธิ ฯ

อิทัง ทุกขัง อะริยะสัจจันติ เม ภิกขะเว ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ จักขุง อุทะปาทิ ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิ ฯ

ตัง โข ปะนิทัง ทุกขัง อะริยะสัจจัง ปะริญเญยยันติ เม ภิกขะเว ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ จักขุง อุทะปาทิ ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิ ฯ

ตัง โข ปะนิทัง ทุกขัง อะริยะสัจจัง ปะริญญาตันติ เม ภิกขะเว ปุพเพ อะนะนุสเตสุ ธัมเมสุ จักขุง อุทะปาทิ ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิ ฯ

อิทัง ทุกขะสะมุทะโย อะริยะสัจจันติ เม ภิกขะเว ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ จักขุง อุทะปาทิ ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิ ฯ

ตัง โข ปะนิทัง ทุกขะสะมุทะโย อะริยะสัจจัง ปะหาตัพพันติ เม ภิกขะเว ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ จักขุง อุทะปาทิ ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิ ฯ

ตัง โข ปะนิทัง ทุกขะสะมุทะโย อะริยะสัจจัง ปะหีนันติ เม ภิกขะเว

ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ จักขุง อุทะปาทิ ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิ ฯ

อิทัง ทุกขะนิโรโธ อะริยะสัจจันติ เม ภิกขะเว ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ จักขุง อุทะปาทิ ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิ ฯ

ตัง โข ปะนิทัง ทุกขะนิโรโธ อะริยะสัจจัง สัจฉิกาตัพพันติ เม ภิกขะเว ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ จักขุง อุทะปาทิ ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิ ฯ

ตัง โข ปะนิทัง ทุกขะนิโรโธ อะริยะสัจจัง สัจฉิกะตันติ เม ภิกขะเว ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ จักขุง อุทะปาทิ ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิ ฯ

อิทัง ทุกขะนิโรธะคามินี ปะฏิปะทา อะริยะสัจจันติ เม ภิกขะเว ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ จักขุง อุทะปาทิ ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิ ฯ

ตัง โข ปะนิทัง ทุกขะนิโรธะคามินี ปะฏิปะทา อะริยะสัจจัง ภาเวตัพพันติ เม ภิกขะเว ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ จักขุง อุทะปาทิ ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิ ฯ

ตัง โข ปะนิทัง ทุกขะนิโรธะคามินี ปะฏิปะทา อะริยะสัจจัง ภาวิตันติ เม ภิกขะเว ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ จักขุง อุทะปาทิ ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิ ฯ

ยาวะกีวัญจะ เม ภิกขะเว อิเมสุ จะตูสุ อะริยะสัจเจสุ เอวันติปะริวัฏฏัง ทว๎าทะสาการัง ยะถาภูตัง ญาณะทัสสะนัง นะ สุวิสุทธัง อะโหสิ ฯ

เนวะ ตาวาหัง ภิกขะเว สะเทวะเก โลเก สะมาระเก สะพ๎รัห๎มะเก สัสสะมะณะพ๎ราห๎มะณิยา ปะชายะ สะเทวะมะนุสสายะ อะนุตตะรัง สัมมาสัมโพธิง อะภิสัมพุทโธ ปัจจัญญาสิง ฯ

ยะโต จะ โข เม ภิกขะเว อิเมสุ จะตูสุ อะริยะสัจเจสุ เอวันติ ปะริวัฏฏัง ทวาทะสาการัง ยะถาภูตัง ญาณะทัสสะนัง สุวิสุทธัง อะโหสิฯ

อะถาหัง ภิกขะเว สะเทวะเก โลเก สะมาระเก สะพ๎รัห๎มะเก สัสสะมะณะพ๎ราห๎ณะณิยา ปะชายะ สะเทวะมะนุสสายะ อะนุตตะรัง สัมมาสัมโพธิง อะภิสัมพุทโธ ปัจจัญญาสิง ฯ

ญาณัญจะ ปะนะ เม ทัสสะนัง อุทะปาทิ อะกุปปา เม วิมุตติ อะยะมันติมา ชาติ นัตถิทานิ ปุนัพภะโวติ

อิทะมะโวจะ ภะคะวะ ฯ อัตตะมะนา ปัญจะวัคคิยา ภิกขู ภะคะวะโต ภาสิตัง อะภินันทุง ฯ อิมัส๎มิญจะ ปะนะ เวยยากะระณัส๎มิง ภัญญะมาเน อายัส๎มะโต โกณฑัญญัสสะ วิระชัง วีตะมะลัง ธัมมะจักขุง อุทะปาทิ ยังกิญจิ สะมุทะยะธัมมัง สัพพันตัง นิโรธะธัมมันติ ฯ

ปะวัตติเต จะ ภะคะวะตา ธัมมะจักเก ภุมมา เทวา สัททะ-มะนุสสาเวสุง เอตัม ภะคะวะตา พาราณะสิยัง อิสิปะตะเน มิคะทาเย อะนุตตะรัง ธัมมะจักกัง ปะวัตติตัง อัปปะฏิวัตติยัง สะมะเณนะ วา พราหมะเณนะ วา เทเวนะ วา มาเรนะ วา พ๎รัห๎มุนา วา เกนะจิ วา โลกัส๎มินติ ฯ

ภุมมานัง เทวานัง สัททัง สุต๎วา

จาตุมมะหาราชิกา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง จาตุมมะหาราชิกานัง เทวานัง สัททัง สุต๎วา

ตาวะติงสา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง ฯ ตาวะติงสานัง เทวานัง สัททัง สุต๎วา

ยามา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง ฯ ยามานัง เทวานัง สัททัง สุต๎วา

ตุสิตา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง ฯ ตุสิตานัง เทวานัง สัททัง สุต๎วา

นิมมานะระตี เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง ฯ นิมมานะระตีนัง เทวานัง สัททัง สุต๎วา

ปะระนิมมิตะวะสะวัตตี เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง ฯ ปะระ--

นิมมิตะวะสะวัตตีนัง เทวานัง สัททัง สุต๎วา

(เมื่อจะสวดย่อเพียงสวรรค์ ๖ ชั้น ครั้นสวดมาถึงตอนนี้แล้วสวด พรัหมมะกายิกา เทวา สัททะมะนุสสะเวสุง แล้วลง เอตัมภะคะวะตา พาราณะสิยัง อิสิปะตะเน มิคะทาเย ฯลฯ เหมือนกันไปจนจบ)

พรัหมะปาริสัชชา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง ฯ พรัหมะปาริสัชชานัง เทวานัง สัททัง สุต๎วา

พ๎รัห๎มะปะโรหิตา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง ฯ พ๎รัห๎มะปะโรหิตานัง เทวานัง สัททัง สุต๎วา

มะหาพ๎รัห๎มา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง ฯ มะหาพ๎รัห๎มานัง เทวานัง สัททัง สุต๎วา

ปะริตตาภา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง ฯ ปะริตตาภานัง เทวานัง สัททัง สุต๎วา

อัปปะมาณาภา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง ฯ อัปปะมาณาภานัง เทวานัง สัททัง สุต๎วา

อาภัสสะรา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง ฯ อาภัสสะรานัง เทวานัง สัททัง สุต๎วา

ปะริตตะสุภา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง ฯ ปะริตตะสุภานัง เทวานัง สัททัง สุต๎วา

อัปปะมาณะสุภา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง ฯ อัปปะมาณะสุภานัง เทวานัง สัททัง สุต๎วา

สุภะกิณหะกา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง ฯ สุภะกิณหะกานัง เทวานัง สัททัง สุต๎วา

(อะสัญญิสัตตา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง ฯ อะสัญญิสัตตานัง เทวานัง สัททัง สุต๎วา)

เวหัปผะลา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง ฯ เวหัปผะลานัง เทวานัง

สัททัง สุต๎วา

อะวิหา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง ฯ อะวิหานัง เทวานัง สัททัง สุต๎วา

อะตัปปา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง ฯ อะตัปปานัง เทวานัง สัททัง สุต๎วา

สุทัสสา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง ฯ สุทัสสานัง เทวานัง สัททัง สุต๎วา

สุทัสสี เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง ฯ สุทัสสีนัง เทวานัง สัททัง สุต๎วา

อะกะนิฏฐะกา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง ฯ

เอตัมภะคะวะตา พาราณะสิยัง อิสิปะตะเน มิคะทาเย อะนุตตะรัง ธัมมะจักกัง ปะวัตติตัง อัปปะฏิวัตติยัง สะมะเณนะ วา พ๎ราห๎มะเณนะ วา เทเวนะ วา มาเรนะ วา พ๎รัห๎มุนา วา เกนะจิ วา โลกัส๎มินติ ฯ

อิติหะ เตนะ ขะเณนะ เตนะ มุหุตเตนะ ยาวะ พ๎รัห๎มะโลกา สัทโท อัพภุคคัจฉิ ฯ อะยัญจะ ทะสะสะหัสสี โลกะธาตุ สังกัมปิ สัมปะกัมปิ สัมปะเวธิ ฯ อัปปะมาโณ จะ โอฬาโร โอภาโส โลเก ปาตุระโหสิ อะติกกัมเมวะ เทวานัง เทวานุภาวัง ฯ

อะถะโข ภะคะวา อุทานัง อุทาเนสิ อัญญาสิ วะตะ โภ โกณฑัญโญ อัญญาสิ วะตะ โภ โกณฑัญโญติ ฯ

อิติหิทัง อายัส๎มะโต โกณฑัญญัสสะ อัญญาโกณฑัญโญเตววะ นามัง อะโหสีติ ฯ

ธรรมจักร ท่านใดได้สวด จะทำให้ชีวิตเจริญรุ่งเรือง ไม่ว่าจะเป็นกิจการงานแขนงไหนที่ได้ทำอยู่ จะได้เจริญก้าวหน้า เพราะธรรมจักรเป็นพระธรรมเทศนากัณฑ์แรก ที่พระพุทธองค์ได้แสดงโปรดนักบวชปัญจวัคคีย์ และเป็นวงล้อที่หมุนเป็นครั้งแรกของพระพุทธศาสนา จึงนับว่าเป็นการลำบากที่ผู้คนทั้งหลายจะได้สวด และยังจะเป็นบทที่เปลื้องทุกข์ภัยต่าง ๆ นานาได้อีกด้วย สิ่งเลวร้ายจะกลายมาเป็นแก้วสารพัดนึกขึ้นมาได้ และยังจะทำให้ผู้นั้นมีอายุยืน มีความสุขกาย

สุขใจ ปราศจากทุกข์โศกโรคภัย เมื่อได้สวดประจำทุกคืนทั้งตื่นและหลับ จะกลับกลายเป็นมิ่งมงคลแก่ตัวเมื่อยังมีชีวิตอยู่ก็ได้มีความก้าวหน้าสถาพร ทรัพย์สมบัติข้าวของบริบูรณ์ เมื่อละไปจากโลกจะได้ไปอยู่เป็นสุขในสรวงสวรรค์ชั้นใดชั้นหนึ่งดังที่จิตใจของเราได้เคยสวดสาธยายมา

บารมี ๓๐ ทัศ

ทานะปาระมี สัมปันโน ทานะอุปะปาระมี สัมปันโน ทานะปะระมัตถะ-ปาระมี สัมปันโน ไมตรี เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขาปาระมี สัมปันโน อิติปิโส ภะคะวา

สีละปาระมี สัมปันโน สีละอุปะปาระมี สัมปันโน สีละปะระมัตถะ-ปาระมี สัมปันโน ไมตรี เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขาปาระมี สัมปันโน อิติปิโส ภะคะวา

เนกขัมมะปาระมี สัมปันโน เนกขัมมะอุปะปาระมี สัมปันโน เนกขัมมะ-ปะระมัตถะปาระมี สัมปันโน ไมตรี เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา ปาระมี สัมปันโน อิติปิโส ภะคะวา

ปัญญาปาระมี สัมปันโน ปัญญาอุปะปารมี สัมปันโน ปัญญา-ปะระมัตถะปาระมี สัมปันโน ไมตรี เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขาปาระมี สัมปันโน อิติปิโส ภะคะวา

วิริยะปาระมี สัมปันโน วิริยะอุปะปาระมี สัมปันโน วิระยะปะระมัตถะ-ปาระมี สัมปันโน ไมตรี เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขาปาระมี สัมปันโน อิติปิโส ภะคะวา

ขันติปาระมี สัมปันโน ขันติอุปะปาระมี สัมปันโน ขันติปะระมัตถะ-ปาระมี สัมปันโน ไมตรี เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขาปาระมี สัมปันโน อิติปิโส ภะคะวา

สัจจะปาระมี สัมปันโน สัจจะอุปะปาระมี สัมปันโน สัจจะปะระมัตถะ-ปาระมี สัมปันโน ไมตรี เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขาปาระมี สัมปันโน อิติปิโส ภะคะวา

อะธิษฐานะปาระมี สัมปันโน อะธิษฐานะอุปะปาระมี สัมปันโน อะธิษฐานะปะระมัตถะปาระมี สัมปันโน ไมตรี เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขาปาระมี สัมปันโน อิติปิโส ภะคะวา

เมตตาปาระมี สัมปันโน เมตตาอุปะปาระมี สัมปันโน เมตตาปะระ-มัตถะปาระมี สัมปันโน ไมตรี เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขาปาระมี สัมปันโน อิติปิโส ภะคะวา

อุเบกขาปาระมี สัมปันโน อุเบกขาอุปะปาระมี สัมปันโน อุเบกขา-ปะระมัตถะปาระมี สัมปันโน ไมตรี เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขาปาระมี สัมปันโน อิติปิโส ภะคะวา

ทะสะปาระมี สัมปันโน ทะสะอุปะปาระมี สัมปันโน ทะสะปาระมัตถะ-ปะระมี สัมปันโน ไมตรี เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขาปาระมี สัมปันโน อิติปิโส ภะคะวา

พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ, ธัมมัง สะระณัง คัจฉามิ, สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ นะมามิหัง ฯ

บาระมีพันชั้น

ทานะปาระมี ทานะอุปะปาระมี ทานะปะระมัตถะปาระมี

สีละปาระมี สีละอุปะปาระมี สีละปะระมัตปาระมี

เนกขัมมะปาระมี เนกขัมมะอุปะปาระมี เนกขัมมะปะระมัตถะปาระมี

ปัญญาปาระมี ปัญญาอุปะปารมี ปัญญาปะระมัตถะปาระมี

วิริยะปาระมี วิริยะอุปะปาระมี วิระยะปะระมัตถะปาระมี

ขันติปาระมี ขันติอุปะปาระมี ขันติปะระมัตถะปาระมี
สัจจะปาระมี สัจจะอุปะปาระมี สัจจะปะระมัตถะปาระมี
อธิษฐานะปาระมี อธิษฐานะอุปะปาระมี อธิษฐานะปะระมัตถะปาระมี
เมตตาปาระมี เมตตาอุปะปาระมี เมตตาปะระมัตถะปาระมี
อุเบกขาปาระมี อุเบกขาอุปะปาระมี อุเบกขาปะระมัตถะปาระมี
ทะสะปาระมี ทะสะอุปะปาระมี ทะสะปะระมัตถะปาระมี
โย โส ภะคะวา อิติปิ
ทานะปาระมี โย โส ภะคะวา อิติปิ
ทานะอุปะปาระมี โย โส ภะคะวา อิติปิ
ทานะปะระมัตถะปาระมี โย โส ภะคะวา อิติปิ
ศรีวิชัยยะ มะโน นะโม พุทธายะ **(สวด ๕ จบ)**

นั่งพับเพียบแล้วกล่าวว่า

เยจ๊ะ สังฆา อะตีตา จา เยจ๊ะ สังฆา อะนาคะตา
ปัจจุ๊ปั๋นนา จ๊ะ เย จ๊ะ สังฆา อะหัง วันทามิ ทูระสา ฯ

อะหัง วันทามิ ศิระษา

บารมี ๑๐ ทัศ

ทานปาระมี สัมปันโน ทานะอุปะปาระมี สัมปันโน ทานะปะระ-มัตถะปาระมี สัมปันโน เมตตา ไมตรี กรุณา มุทิตา อุเบกขา ปาระมี สัมปันโน อิติปิโส ภะคะวา

สีละปาระมี สัมปันโน สีละอุปะปาระมี สัมปันโน สีละปะระมัตถะ-ปาระมี สัมปันโน เมตตา ไมตรี กรุณา มุทิตา อุเบกขา ปาระมีสัมปันโน อิติปิโส ภะคะวา

เนกขัมมะปาระมี สัมปันโน เนกขัมมะอุปะปาระมี สัมปันโน เนกขัมมะปะระมัตถะปาระมี สัมปันโน เมตตา ไมตรี กรุณา มุทิตา อุเบกขา ปาระมี สัมปันโน อิติปิโส ภะคะวา

ปัญญาปาระมี สัมปันโน ปัญญาอุปะปาระมี สัมปันโน ปัญญาปะระมัตถะปาระมี สัมปันโน เมตตา ไมตรี กรุณา มุทิตา อุเบกขา ปาระมีสัมปันโน อิติปิโส ภะคะวา

วิริยะปาระมี สัมปันโน วิริยะอุปะปาระมีสัมปันโน วิริยะปะระมัตถะปาระมี สัมปันโน เมตตา ไมตรี กรุณา มุทิตา อุเบกขา ปาระมี สัมปันโน อิติปิโส ภะคะวา

ขันติปาระมี สัมปันโน ขันติอุปะปาระมี สัมปันโน ขันติปะระมัตถะปาระมี สัมปันโน เมตตา ไมตรี กรุณา มุทิตา อุเบกขา ปาระมี สัมปันโน อิติปิโส ภะคะวา

สัจจะปาระมี สัมปันโน สัจจะอุปะปาระมี สัมปันโน สัจจะปะระมัตถะปาระมี สัมปันโน เมตตา ไมตรี กรุณา มุทิตา อุเบกขาปาระมี สัมปันโน อิติปิโส ภะคะวา

อะธิษฐานะปาระมี สัมปันโน อะธิษฐานะอุปะปาระมี สัมปันโน อะธิษฐานะปะระมัตถะปาระมี สัมปันโน เมตตา ไมตรี กรุณา มุทิตา อุเบกขาปาระมี สัมปันโน อิติปิโส ภะคะวา

เมตตาปาระมี สัมปันโน เมตตาอุปะปาระมี สัมปันโน เมตตาปะระมัตถะปาระมี สัมปันโน เมตตา ไมตรี กรุณา มุทิตา อุเบกขาปาระมี สัมปันโน อิติปิโส ภะคะวา

อุเบกขาปาระมี สัมปันโน อุเบกขาอุปะปาระมี สัมปันโน อุเบกขาปะระมัตถะปาระมี สัมปันโน เมตตา ไมตรี กรุณา มุทิตา อุเบกขาปาระมี สัมปันโน อิติปิโส ภะคะวา

ทะสะปาระมี สัมปันโน ทะสะอุปะปาระมี สัมปันโน ทะสะปะระมัตถะปาระมี สัมปันโน เมตตา ไมตรี กรุณา มุทิตา อุเบกขาปาระมี สัมปันโน อิติปิโส ภะคะวา

พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ, ธัมมัง สะระณัง คัจฉามิ, สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ นะมามิหัง อิติปิโส ภะคะวา ฯ

❁ คาถาชินบัญชร ❁
สมเด็จพุฒาจารย์ (โต พรหมรังสี)

ตั้งนะโม ๓ จบ

ระลึกถึง พระพุทธคุณ พระธรรมคุณ พระสังฆคุณ แล้วระลึกถึง และบูชาเจ้าประคุณสมเด็จ ด้วยคำว่า

ปุตตะกาโม ละเภ ปุตตัง ธะนะกาโม ละเภ ธะนัง
อัตถิกาเย กายะญายะ เทวานัง ปิยะตัง สุต๎วา
อิติปิ โส ภะคะวา ยะมะราชาโน ท้าวเวสสุวัณโณ มะระณัง สุขัง อะระหัง สุคะโต นะโม พุทธายะ

๑. ชะยาสะนากะตา พุทธา เช๎ตวา มารัง สะวาหะนัง
จะตุสัจจาสะภัง ระสัง เย ปิวิงสุ นะราสะภา

๒. ตัณหังกะราทะโย พุทธา อัฏฐะวีสะติ นายะกา
สัพเพ ปะติฏฐิตา มัยหัง มัตถะเก เต มุนิสสะรา

๓. สีเส ปะติฏฐิโต มัยหัง พุทโธ ธัมโม ท๎วิโลจะเน
สังโฆ ปะติฏฐิโต มัยหัง อุเร สัพพะคุณากะโร

๔. หะทะเย เม อะนุรุทโธ สารีปุตโต จะ ทักขิเณ
โกณฑัญโญ ปิฏฐิภาคัส๎มิง โมคคัลลาโน จะ วามะเก

๕. ทักขิเณ สะวะเน มัยหัง อาสุง อานันทะราหุโล
กัสสะโป จะ มหานาโม อุภาสุง วามะโสตะเก

๖. เกสะโต ปิฏฐิภาคัสมิง สุริโย วะ ปะภังกะโร
นิสินโน สิริสัมปันโน โสภิโต มุนิปุงคะโว

๗. กุมาระกัสสะโป เถโร มะเหสี จิตตะวาทะโก
โส มัยหัง วะทะเน นิจจัง ปะติฏฐาสิ คุณากะโร

๘. ปุณโณ อังคุลิมาโล จะ อุปาลีนันทะสีวะลี
เถรา ปัญจะ อิเม ชาตา นะลาเฏ ติละกา มะมะ

๙. เสสาสีติ มะหาเถรา วิชิตา ชินะสาวะกา
เอเตสีติ มะหาเถรา ชิตะวันโต ชิโนระสา
ชะลันตา สีละเตเชนะ อังคะมังเคสุ สัณฐิตา

๑๐. ระตะนัง ปุระโต อาสิ ทักขิเณ เมตตะสุตตะกัง
ธะชัคคัง ปัจฉะโต อาสิ วาเม อังคุลิมาละกัง

๑๑. ขันธะโมระปะริตตัญจะ อาฏานาฏิยะสุตตะกัง
อากาเส ฉะทะนัง อาสิ เสสา ปาการะสัณฐิตา

๑๒. ชินา นานา วะระสังยุตตา สัตตัปปาการะลังกะตา
วาตะปิตตาทิสัญชาตา พาหิรัชฌัตตุปัททะวา

๑๓. อะเสสา วินะยัง ยันตุ อะนันตะชินะเตชะสา
วะสะโต เม สะกิจเจนะ สะทา สัมพุทธะปัญชะเร

๑๔. ชินะปัญชะระมัชฌัมหิ วิหะรันตัง มะฮี ตะเล
สะทา ปาเลนตุ มัง สัพเพ เต มะหาปุริสาสะภา

๑๕. อิจเจวะมันโต สุคุตโต สุรักโข
ชินานุภาเวนะ ชิตูปัททะโว
ธัมมานุภาเวนะ ชิตาริสังโฆ
สังฆานุภาเวนะ ชิตันตะราโย
สัทธัมมานุภาวะปาลิโต จะรามิ ชินะปัญชะเรติ

อานิสงส์คาถาชินบัญชร

พระคาถาชินบัญชรนี้เป็นคาถาที่ศักดิ์สิทธิ์ยิ่งนัก ตกทอดมาจากลังกา เจ้าประคุณสมเด็จฯ ค้นพบในคัมภีร์โบราณได้ดัดแปลงแก้ไขแต่งเติมให้ดียิ่งขึ้น

เป็นเอกลักษณ์พิเศษ ได้เนื้อถ้อยกระทงความสมบูรณ์ แปลออกมาแล้วมีแต่สิ่งสิริมงคลแก่ผู้สวดภาวนาทุกประการ

พระคาถานี้เป็น การอัญเชิญพระพุทธานุภาพแห่งพระบรมศาสดาสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า และพระพุทธเจ้าที่ได้เคยมาตรัสรู้ก่อนหน้านั้น จากนั้นเป็นการอัญเชิญพระอรหันต์ขีณาสพอันสำเร็จคุณธรรมแต่ละองค์ไม่เหมือนกัน นอกจากนั้นยังอัญเชิญพระสูตรต่างๆ อันโบราณาจารย์เจ้าถือว่าเป็นพระพุทธมนต์อันวิเศษแต่ละสูตรมารวมกันสอดคล้องเป็นกำแพงแก้วคุ้มกัน ตั้งแต่กระหม่อมจอมขวัญของผู้ภาวนาพระคาถาลงมาจนล้อมรอบตัว จนกระทั่งหาช่องโหว่ให้อันตรายสอดแทรก เข้ามามิได้

พระคาถาโพธิบาท
คาถาป้องกันภัยทั้งสิบทิศ

บูรพารัส๎มิง พระพุทธะคุณัง บูรพารัส๎มิง พระธัมเมตัง บูรพารัส๎มิง พระสังฆานัง ทุกขะโรคะภะยัง วิวัญชัยเย สัพพะทุกข์ สัพพะโศก สัพพะโรค สัพพะภัย สัพพะเคราะห์ เสนียดจัญไร วิวัญชัยเย สัพพะธะนัง สัพพะลาภัง ภะวันตุ เม รักขันตุ สุรักขันตุ ฯ

อาคเนยรัส๎มิง พระพุทธะคุณัง อาคเนยรัส๎มิง พระธัมเมตัง อาคเนย-รัส๎มิง พระสังฆานัง ทุกขะโรคะภะยัง วิวัญชัยเย สัพพะทุกข์ สัพพะโศก สัพพะโรค สัพพะภัย สัพพะเคราะห์ เสนียดจัญไร วิวัญชัยเย สัพพะธะนัง สัพพะลาภัง ภะวันตุ เม รักขันตุ สุรักขันตุ ฯ

ทักษิณรัส๎มิง พระพุทธะคุณัง ทักษิณรัส๎มิง พระธัมเมตัง ทักษิณรัส๎มิง พระสังฆานัง ทุกขะโรคะภะยัง วิวัญชัยเย สัพพะทุกข์ สัพพะโศก สัพพะ-โรค สัพพะภัย สัพพะเคราะห์ เสนียดจัญไร วิวัญชัยเย สัพพะธะนัง สัพพะลาภัง ภะวันตุ เม รักขันตุ สุรักขันตุ ฯ

หรดีรัสมิง พระพุทธะคุณัง หรดีรัสมิง พระธัมเมตัง หรดีรัสมิง พระสังฆานัง ทุกขะโรคะภะยัง วิวัญชัยเย สัพพะทุกข์ สัพพะโศก สัพพะ-โรค สัพพะภัย สัพพะเคราะห์ เสนียดจัญไร วิวัญชัยเย สัพพะธะนัง สัพพะ-ลาภัง ภะวันตุ เม รักขันตุ สุรักขันตุ ฯ

ปัจจิมรัสมิง พระพุทธะคุณัง ปัจจิมรัสมิง พระธัมเมตัง ปัจจิมรัสมิง พระสังฆานัง ทุกขะโรคะภะยัง วิวัญชัยเย สัพพะทุกข์ สัพพะโศก สัพพะ-โรค สัพพะภัย สัพพะเคราะห์ เสนียดจัญไร วิวัญชัยเย สัพพะธะนัง สัพพะลาภัง ภะวันตุ เม รักขันตุ สุรักขันตุ ฯ

พายัพรัสมิง พระพุทธะคุณัง พายัพรัสมิง พระธัมเมตัง พายัพรัสมิง พระสังฆานัง ทุกขะโรคะภะยัง วิรัญชัยเย สัพพะทุกข์ สัพพะโศก สัพพะ-โรค สัพพะภัย สัพพะเคราะห์ เสนียดจัญไร วิวัญชัยเย สัพพะธะนัง สัพพะลาภัง ภะวันตุ เม รักขันตุ สุรักขันตุ ฯ

อุดรรัสมิง พระพุทธะคุณัง อุดรรัสมิง พระธัมเมตัง อุดรรัสมิง พระสังฆานัง ทุกขะโรคะภะยัง วิวัญชัยเย สัพพะทุกข์ สัพพะโศก สัพพะโรค สัพพะภัย สัพพะเคราะห์ เสนียดจัญไร วิวัญชัยเย สัพพะธะนัง สัพพะลาภัง ภะวันตุ เม รักขันตุ สุรักขันตุ ฯ

อิสานรัสมิง พระพุทธะคุณัง อิสานรัสมิง พระธัมเมตัง อิสานรัสมิง พระสังฆานัง ทุกขะโรคะภะยัง วิวัญชัยเย สัพพะทุกข์ สัพพะโศก สัพพะโรค สัพพะภัย สัพพะเคราะห์ เสนียดจัญไร วิวัญชัยเย สัพพะธะนัง สัพพะลาภัง ภะวันตุ เม รักขันตุ สุรักขันตุ ฯ

อากาศรัสมิง พระพุทธะคุณัง อากาศรัสมิง พระธัมเมตัง อากาศรัสมิง พระสังฆานัง ทุกขะโรคะภะยัง วิวัญชัยเย สัพพะทุกข์ สัพพะโศก สัพพะโรค สัพพะภัย สัพพะเคราะห์ เสนียดจัญไร วิวัญชัยเย สัพพะธะนัง สัพพะลาภัง ภะวันตุ เม รักขันตุ สุรักขันตุ ฯ

ปฐวีรัส๎มิง พระพุทธะคุณัง ปฐวีรัส๎มิง พระธัมเมตัง ปฐวีรัส๎มิง พระสังฆานัง ทุกขะโรคะภะยัง วิวัญชัยเย สัพพะทุกข์ สัพพะโศก สัพพะโรค สัพพะภัย สัพพะเคราะห์ เสนียดจัญไร วิวัญชัยเย สัพพะธะนัง สัพพะลาภัง ภะวันตุ เม รักขันตุ สุรักขันตุ ฯ

มงคลจักรวาลทั้งแปดทิศ

อิมัส๎มิงมงคลจักรวาลทั้งแปดทิศ ประสิทธิ จงมาเป็นกำแพงแก้วทั้งเจ็ดชั้น มาป้องกันห้อมล้อมรอบครอบทั่วอะนันตา, ราชะเสมานา เขตเต, สะมันตา สะตะโยชะนะสะตะสะหัสสานิ พุทธะชาละปริกเขตเต, รักขันตุ สุรักขันตุ ฯ

อิมัส๎มิงมงคลจักรวาลทั้งแปดทิศ ประสิทธิ จงมาเป็นกำแพงแก้วทั้งเจ็ดชั้น มาป้องกันห้อมล้อมรอบครอบทั่วอะนันตา, ราชะเสมานา เขตเต, สะมันตา สะตะโยชะนะสะตะสะหัสสานิ ธัมมะชาละปริกเขตเต, รักขันตุ สุรักขันตุ ฯ

อิมัส๎มิงมงคลจักรวาลทั้งแปดทิศ ประสิทธิ จงมาเป็นกำแพงแก้วทั้งเจ็ดชั้น มาป้องกันห้อมล้อมรอบครอบทั่วอะนันตา, ราชะเสมานา เขตเต, สะมันตา สะตะโยชะนะสะตะสะหัสสานิ ปัจเจกะพุทธะชาละปริกเขตเต, รักขันตุ สุรักขันตุฯ

อิมัส๎มิงมงคลจักรวาลทั้งแปดทิศ ประสิทธิ จงมาเป็นกำแพงแก้วทั้งเจ็ดชั้น มาป้องกันห้อมล้อมรอบครอบทั่วอะนันตา, ราชะเสมานา เขตเต, สะมันตา สะตะโยชะนะสะตะสะหัสสานิ สังฆะชาละปริกเขตเต, รักขันตุ สุรักขันตุ ฯ

คาถาสุนทรีวาณี

(อัญเชิญพระธรรมหัวใจอาการวัตรสูตร)

มุนินทะ วะทะนัมพุชะ คัพภะสัมภะวะสุนทรี
ปาณีนัง สะระณัง วาณี มัยหัง ปิณะยะตัง มะนัง

คาถาอาการวัตรสูตร

เอวัมเม สุตัง เอกัง สะมะยัง ภะคะวา ราชะคะเห วิหะระติ คิชฌะกูเฏ ปัพพะเต เตนะ โข ปะนะ สะมะเยนะ สัพพะสัตตานัง พุทธะคุโณ ธัมมะคุโณ สังฆะคุโณ อายัส์มา อานันโท อะนุรุทโธ สารีปุตโต โมคคัลลาโน มะหิทธิโก มะหานุภาเวนะ สัตตานัง เอตะทะโวจะฯ

อิติปิ โส ภะคะวา อะสุภะรักภะสัมมาวิชชาจะระณะสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา ยะมะโลกา สัมมาวิชชาจะระณะสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา ปะฐะวีธาตุ สัมมาวิชชาจะระณะสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา อาโปธาตุ สัมมาวิชชาจะระณะสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา เตโชธาตุ สัมมาวิชชาจะระณะสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา วาโยธาตุ สัมมาวิชชาจะระณะสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา อากาสธาตุ สัมมาวิชชาจะระณะสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา จาตุมหาราชิกา เทวา สัมมาวิชชาจะระณะสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา ตาวะติงสา เทวา สัมมาวิชชาจะระณะสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา ยามา เทวา สัมมาวิชชาจะระณะสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา ตุสิตา เทวา สัมมาวิชชาจะระณะสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา นิมมานะระตี เทวา สัมมาวิชชาจะระณะสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา ปะระนิมมิตะวะสะวัตตี เทวา สัมมาวิชชาจะระณะสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา พ์รัห์มะปะริสัชชา เทวา สัมมาวิชชาจะระณะสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา พ์รัห์มะปะโรหิตา เทวา สัมมาวิชชาจะระณะสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา มหาพ์รัห์มา เทวา สัมมาวิชชาจะระณะสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา ปะริตตาภา พ๎รัห๎มา เทวา สัมมาวิชชาจะระณะสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา อัปปะมาณาภา พ๎รัห๎มา เทวา สัมมาวิชชาจะระณะสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา อาภัสสะรา พ๎รัห๎มา เทวา สัมมาวิชชาจะระณะสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา ปะริตตะสุภา พ๎รัห๎มา เทวา สัมมาวิชชาจะระณะสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา อัปปะมาณาสุภา พ๎รัห๎มา เทวา สัมมาวิชชาจะระณะ-สัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา สุภะกิณหะกา พ๎รัห๎มา เทวา สัมมาวิชชาจะระณะสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา อะสัญญิสัตตา พ๎รัห๎มา เทวา สัมมาวิชชาจะระณะสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา เวหัปผะลา พ๎รัห๎มา เทวา สัมมาวิชชาจะระณะสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา อะวิหา พ๎รัห๎มา เทวา สัมมาวิชชาจะระณะสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา อะตัปปา พ๎รัห๎มา เทวา สัมมาวิชชาจะระณะสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา สุทัสสา พ๎รัห๎มา เทวา สัมมาวิชชาจะระณะสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา สุทัสสี พ๎รัห๎มา เทวา สัมมาวิชชาจะระณะสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา อะกะนิฏฐะกา พ๎รัห๎มา เทวา สัมมาวิชชาจะระณะ-สัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา อากาสานัญจายะตะนะ พ๎รัห๎มา เทวา สัมมาวิชชาจะระณะ-สัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา วิญญานัญจายะตะนะ พ๎รัห๎มา เทวา สัมมาวิชชาจะระณะ-สัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา อากิญจัญญายะตะนะ พ๎รัห๎มา เทวา สัมมาวิชชาจะระณะ-สัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา เนวะสัญญานาสัญญา ยะตะนะ พ๎รัห๎มา เทวา สัมมา-วิชชาจะระณะสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา โสตาปัตติมัคโค สัมมาวิชชาจะระณะสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา โสตาปัตติผะโล สัมมาวิชชาจะระณะสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา สะกิทาคามิมัคโค สัมมาวิชชาจะระณะสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา สะกิทาคามิผะโล สัมมาวิชชาจะระณะสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา อะนาคามิมัคโค สัมมาวิชชาจะระณะสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา อะนาคามิผะโล สัมมาวิชชาจะระณะสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา อะระหัตตะมัคโค สัมมาวิชชาจะระณะสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา อะระหัตตะผะโล สัมมาวิชชาจะระณะสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา นิพพานัง ปะระมัง สัมมาวิชชาจะระณะสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา นะโม เม สัพพะพุทธานัง สัมมาวิชชาจะระณะสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา นะโม โพธิมุตตะมัง สัมมาวิชชาจะระณะสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา ตัณหังกะโร นามะ ภะคะวา สะมาธิปัญญาคุณะสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา เมธังกะโร นามะ ภะคะวา สะมาธิปัญญาคุณะสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา สะระณังกะโร นามะ ภะคะวา สะมาธิปัญญาคุณะ-สัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา ทีปังกะโร นามะ ภะคะวา สะมาธิปัญญาคุณะสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา โกญฑัญโญ นามะ ภะคะวา สะมาธิปัญญาคุณะสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา สุมังคะโล นามะ ภะคะวา สะมาธิปัญญาคุณะสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา เรวโต นามะ ภะคะวา สะมาธิปัญญาคุณะสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา โสภิโต นามะ ภะคะวา สะมาธิปัญญาคุณะสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา อะโนมะทัสสี นามะ ภะคะวา สะมาธิปัญญาคุณะ-สัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา ปะทุโม นามะ ภะคะวา สะมาธิปัญญาคุณะสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา นาระโท นามะ ภะคะวา สะมาธิปัญญาคุณะสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา ปะทุมุตตะโร นามะ ภะคะวา สะมาธิปัญญาคุณะ-สัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา สุเมโธ นามะ ภะคะวา สะมาธิปัญญาคุณะสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา สุชาโต นามะ ภะคะวา สะมาธิปัญญาคุณะสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา ปิยะทัสสี นามะ ภะคะวา สะมาธิปัญญาคุณะสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา อัตถะทัสสี นามะ ภะคะวา สะมาธิปัญญาคุณะสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา ธัมมะทัสสี นามะ ภะคะวา สะมาธิปัญญาคุณะสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา สิทธัตโถ นามะ ภะคะวา สะมาธิปัญญาคุณะสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา ติสโส นามะ ภะคะวา สะมาธิปัญญาคุณะสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา ปุสโส นามะ ภะคะวา สะมาธิปัญญาคุณะสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา วิปัสสี นามะ ภะคะวา สะมาธิปัญญาคุณะสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา สิขี นามะ ภะคะวา สะมาธิปัญญาคุณะสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา เวสสะภู นามะ ภะคะวา สะมาธิปัญญาคุณะสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา กะกุสันโธ นามะ ภะคะวา สะมาธิปัญญาคุณะสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา โกนาคะมะโน นามะ ภะคะวา สะมาธิปัญญาคุณะ-สัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา กัสสะโป นามะ ภะคะวา สะมาธิปัญญาคุณะสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา โคตะโม นามะ ภะคะวา สะมาธิปัญญาคุณะสัมปันโน

ตัง โข ปะนะ ภะคะวันตัง โคตะมัง เอวัง กัล๎ยาโณ กิตติสัทโท อัพพุคคะโต อิติปิ โส ภะคะวา อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ วิชชาจะระณะสัมปันโน สุคะโต โลกะวิทู อะนุตตะโร ปุริสะทัมมะสาระถิ สัตถา เทวะมนุสสานัง พุทโธ ภะคะวาติ โส อิมัง โลกัง สะเทวะกัง สะมาระกัง สะพ๎รัห๎มะกัง สัสสะมะณะพ๎รัห๎มะณิง ปะชัง สะเทวะ มะนุสสัง สะยัง อะภิญญา สัจฉิกัต๎วา ปะเวเทสิ โส ภะคะวา จักขุภูโต ญาณะภูโต ธัมมะภูโต ตัสสะทา ปะวัตตา อัสสะ ชะเนนตา อะมะตัสสะ ทาตา ธัมมะสามิ ธัมมะราชา ธัมมัง เทเสสิ อาทิกัล๎ยาณัง มัชเฌกัล๎ยาณัง ปะริโยสานะกัล๎ยาณัง สาตถัง สะพ๎ยัญชะนัง เกวะละปะริปุณณัง ปะริสุทธัง พ๎รัห๎มะจะริยัง ปะกาเสสิ สาธุ โข ปะนะ ตะถารูปา

๑. อิติปิ โส ภะคะวา อะระหัง
อิติปิ โส ภะคะวา สัมมาสัมพุทโธ

อิติปิ โส ภะคะวา วิชชาจะระณะสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา สุคะโต
อิติปิ โส ภะคะวา โลกะวิทู
อิติปิ โส ภะคะวา อะนุตตะโร ปุริสะทัมมะสาระถิ
อิติปิ โส ภะคะวา สัตถา เทวะมะนุสสานัง
อิติปิ โส ภะคะวา พุทโธ
อิติปิ โส ภะคะวา ภะคะวาติ อะระหาทิคุณะวัคโค ปะฐะโม
อิติปิ โส ภะคะวา ภะคะวาติ

พุทธะคุณะวัคโค ปะฐะโม

๒. อิติปิ โส ภะคะวา อะภินิหาระปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา อุฬารัชฌาสะยะปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา ปะณิธานะปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา มะหากรุณาปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา ญาณะปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา ปะโยคะปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา ยุตติปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา ชุตติปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา คัพภะโอกกันติปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา คัพภะฐิติปาระมิสัมปันโน

อะภินิหาระวัคโค ทุติโย

๓. อิติปิ โส ภะคะวา คัพพะวุฎฐานะปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา คัพภะมะละวิระหิตะปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา อุตตะมะชาติปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา คะติปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา อะภิรูปะปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา สุวัณณะปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา มะหาสิริปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา อาโรหะปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา ปะริณามะปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา สุนิฏฐะปาระมิสัมปันโน

คัพภะวุฏฐานะวัค โค ตะติโย

๔. อิติปิ โส ภะคะวา อะภิสัมโพธิ ปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา สีละขันธะปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา สะมาธิขันธะปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา ปัญญาขันธะปาระมิสัมปันโณ
อิติปิ โส ภะคะวา ทะวัตติงสะมะหาปุริสะลักขะณะปาระมิสัมปันโน

อะภิสัมโพธิวัคโค จะตุตโถ

๕. อิติปิ โส ภะคะวา มะหาปัญญาปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา ปุถุปัญญาปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา หาสะปัญญาปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา ชะวะนะปัญญาปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา ติกขะปัญญาปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา ปัญจะจักขุปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา อัฏฐาระสะพุทธะกะระปาระมิสัมปันโน

มะหาปัญญาวัคโค ปัญจะโม

๖. อิติปิ โส ภะคะวา ทานะปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา สีละปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา เนกขัมมะปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา ปัญญาปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา วิริยะปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา ขันติปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา สัจจะปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา อะธิษฐานะปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา เมตตาปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา อุเบกขาปาระมิสัมปันโน

ปาระมิวัคโค ฉัฏโฐ

๗. อิติปิ โส ภะคะวา ทะสะปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา ทะสะอุปะปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา ทะสะปะระมัตถะปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา สะมะติงสะปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา ตังตังฌานะฌานังคะปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา อะภิญญาณะปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา สะติปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา สะมาธิปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา วิมุตติปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา วิมุตติญาณะปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา วิมุตติญาณะทัสสะนะปาระมิสัมปันโน

ทะสะปาระมิวัคโค สัตตะโม

๘. อิติปิ โส ภะคะวา วิชชาจะระณะวิปัสสะนาวิชชาปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา มะโนมะยิทธิวิชชาปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา อิทธิวิชชาปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา ทิพพะโสตะวิชชาปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา ปะระจิตตะวิชชาปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา ปุพเพนิวาสานุสสะติวิชชาปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา ทิพพะจักขุวิชชาปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา จะระณะวิชชาปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา จะระณะธัมมะวิชชาปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา อะนุปุพพะวิหาระปาระมิสัมปันโน

วิชชาวัคโค อัฏฐะโม

๙. อิติปิ โส ภะคะวา ปะริญญาปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา ปะหานะปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา สัจฉิกิริยาปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา ภาวะนาปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา ปะริญญาปาหานะสัจฉิกิริยา ภาวะนาปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา จะตุธัมมะสัจจะปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา ปะฏิสัมภิทาญาณะปาระมิสัมปันโน

ปะริญญาวัคโค นะวะโม

๑๐. อิติปิ โส ภะคะวา โพธิปักขิยะธัมมะปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา สะติปัฏฐานะปัญญาปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา สัมมัปปะธานะปัญญาปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา อิทธิปาทะปัญญาปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา อินทรียะปัญญาปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา พะละปัญญาปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา โพชฌังคะปัญญาปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา อัฏฐังคิกะมัคคะธัมมะปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา มะหาปุริสะสัจฉิกิริยาปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา อะนาวะระญาณะวิโมกขะปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา อะระหัตตะผะละวิมุตติปาระมิสัมปันโน

โพธิปักขิยะวัคโค ทะสะโม

๑๑. อิติปิ โส ภะคะวา ทะสะพะละญาณะปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา ฐานาฐานะญาณะปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา วิปากะญาณะปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา สัพพัตถะคามินีปะฏิปะทาปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา นานาธาตุญาณะปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา สัตตานังนานาวิมุตติกะญาณะปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา อินทรียะปะโรปะริยัตติปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา นิโรธะวุฏฐานะญาณะปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา ปุพเพนิวาสานุสสะติญาณะปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา จุตูปาปะตะญาณะปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา อาสะวักขะยะญาณะปาระมิสัมปันโน

ทะสะพะละญาณะวัคโค เอกาทะสะโม

๑๒. อิติปิ โส ภะคะวา โกฏิสะหัสสานัง ปะโกฏิสะหัสสานัง หัตถีนัง พะละธะระปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา ปุริสะโกฏิสะหัสสานัง หัตถีนัง พะละธะระ-ปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา ปัญจะจักขุญาณะปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา ยะมะกะญาณะปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา สีละคุณะปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา คุณะปาระมิสะมาปัตติปาระมิสัมปันโน

กายะพะละวัคโค ทะวาทะสะโม

๑๓. อิติปิ โส ภะคะวา ถามะพะละปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา ถามะพะละญาณะปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา พะละปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา พะละญาณะปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา ปุริสะปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา อะตุลละยะปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา ญาณะปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา อุสสาหะปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา คะเวสีญาณะปาระมิสัมปันโน

ถามะพะละวัคโค เตระสะโม

๑๔. อิติปิ โส ภะคะวา จะริยาปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา จะริยาญาณะปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา โลกัตถะจะริยาปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา โลกัตถะจะริยาญาณะปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา ญาตัตถะจะริยาปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา ญาตัตถะจะริยาญาณะปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา พุทธะจะริยาปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา พุทธะจะริยาญาณะปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา ติวิธะจะริยาปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา ติวิธะจะริยาญาณะปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา ปาระมิอุปะปาระมิปะระมัตถะปาระมิสัมปันโน

จะริยาวัคโค จะตุททะสะโม

๑๕. อิติปิ โส ภะคะวา ปัญจุปาทานักขันเธสุ อะนิจจะลักขะณะปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา ปัญจุปาทานักขันเธสุ ทุกขะลักขะณะปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา ปัญจุปาทานักขันเธสุ อะนัตตะลักขะณะปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา อะยะตะเนสุ ติลักขะณะญาณะปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา อัฏฐาระสะธาตูสุ ติลักขะณะญาณะปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา วิปะริณามะลักขะณะปาระมิสัมปันโน

ลักขะณะวัคโค ปัณณะระสะโม

๑๖. อิติปิ โส ภะคะวา อะธิษฐานะปารมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา คะตัญฐานะปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา คะตัญฐานะญาณะปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา วะสีตะปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา วะสีตะญาณะปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา สิกขาปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา สิกขาญาณะปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา สังวะระปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา สังวะระญาณะปาระมิสัมปันโน

คะตัญฐานะวัค โค โสพะสะโม

๑๗. อิติปิ โส ภะคะวา พุทธะปะเวณิปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา พุทธะปะเวณิญาณะปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา ยะมะกะปาฏิหาริยะปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา ยะมะกะปาฏิหาริยะญาณะปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา จะตุพ๊รัห๊มะวิหาระญาณะปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา อะนาวะระญาณาปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา อะปะริยันตะญาณะปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา สัพพัญญุตะญานะปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา จะตุวีสะโกฏิสะตะวะชิระญาณะปาระมิสัมปันโน

ปะเวณิวัคโค สัตตะระสะโม

(จบ ๑๗ วรรคบริบูรณ์)

จบพระอาการวัตราสูตรเท่านี้

❀ เหตุพระอาการวัตรสูตร ❀

โบราณาจารย์กล่าวว่า เมื่อพระสารีบุตร มีความปริวิตกในจิตด้วยความกรุณาประชุมชนเกิดมาภายหลัง จักให้ปฏิบัติในธรรมนั้น ๆ เพื่อป้องกันรักษาตนให้พ้นทุกข์ภัย จึงกระพุ่มหัตถ์ถวายบังคมพระบรมศาสดาแล้วกราบทูลว่า "ข้าแต่พระผู้มีพระภาคเจ้า บุคคลทั้งหลายเหล่าใดเหล่าหนึ่งผู้มีปัญญายังหนาด้วยโมหะอวิชชา หารู้จักพระบารมีแห่งพระพุทธเจ้านั้นไม่ เพราะความที่ตนเป็นคนอันธพาล จะพึงกระทำบาปกรรมทั้งปวง เป็นเหตุนำตนให้ถึงซึ่งนิริยทุกข์ไปบังเกิดในนรกอเวจีข้าแต่พระผู้มีพระภาคเจ้า ธรรมอันหนึ่งอันใดเล่าจะลึกสุขุมที่สามารถเพื่อจะห้ามเสียได้ มิให้สัตว์ทั้งหลายนั้นตกไปในนรกอเวจี จะมีอยู่บ้างหรือพระพุทธเจ้าข้า"

จึงมีพระพุทธธรรมว่า "ดูกร สารีบุตร ในราตรีอันใดตถาคตได้ตรัสรู้ซึ่งพระอนุตตรสัมมาสัมโพธิญาณ ณ ควงไม้อัสสัตถพฤกษ์โพธิมณฑล ก็ในราตรีนั้นแลตถาคตระลึกอาการวัตรสูตรนี้ อันมีคุณานุภาพเป็นที่รักษาต่อต้านภัยต่าง ๆ เป็นคติที่ไปในเบื้องหน้าแห่งสัตวโลก กับทั้งเทวโลก มารโลก พรหมโลกและหมู่สัตว์เป็นไปกับด้วยสมณพราหมณ์ เทวดาและมนุษย์ สามารถห้ามเสียซึ่งบาปธรรมทั้งปวง"

❀ อานิสงส์พระอาการวัตรสูตร ❀

พระอาการวัตราสูตรนี้ ผู้ใดท่องได้ใช้สวดมนต์ปฏิบัติได้เสมอ มีอานิสงส์มากยิ่งนักหนา แม้จะปรารถนาพระพุทธภูมิ พระปัจเจกภูมิ พระสาวกภูมิ จะปรารถนามนุษย์สมบัติ สวรรค์สมบัติ นิพพานสมบัติ ก็ส่งผลให้ได้สำเร็จสมความปรารถนาทั้งนั้น พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ที่ได้เป็นพระพุทธเจ้า มีปัญญามากเพราะเจริญพุทธมนต์บทนี้ ถ้าผู้ใดปฏิบัติได้ เจริญได้ทุก ๆ วัน จะเห็นผลความสุขเกิดขึ้นเองไม่ต้องมีผู้อื่นบอกอานิสงส์ผู้ที่เจริญพระสูตรนี้ครั้งหนึ่งจะคุ้มครองภัยอันตราย ๓๐ ประการ ได้ ๔ เดือน ผู้ใดเจริญพระสูตรนี้อยู่เป็นนิจ บาปกรรมทั้งปวงก็จะไม่ได้ช่องหยั่งลงสู่สันดาน เว้นแต่กรรมเก่าตามมาทันเท่านั้น ผู้ใดอุตสาหะตั้งจิตตั้งใจเล่าเรียนได้ใช้สวดมนต์ก็ดี บอกเล่าผู้อื่นให้เลื่อมใสก็ดี เขียนเองก็ดี กระทำ

สักการบูชาเคารพนับถือพร้อมทั้งไตรทวารก็ดี ผู้นั้นจะปรารถนาสิ่งใดก็จะสำเร็จทุกประการ ท่านผู้มีปรีชาศรัทธาเลื่อมใส จงกระทำซึ่งอาการวัตรสูตร อันจะเป็นที่พักผ่อนพึ่งพาอาศัยในวัฏฏะกันดาร ดุจเกาะแลฝั่งเป็นที่อาศัย แห่งชนทั้งหลายผู้สัญจรไปมาในชลสาครสมุทรทะเลใหญ่ฉะนั้น อาการวัตตาสูตรนี้ พระพุทธเจ้า ๒๘ พระองค์ที่ปรินิพพาน ไปแล้วก็ดี ทรงเจริญรอยตามสูตรนี้มาทุก ๆ พระองค์ จึงมีคุณานุภาพยิ่งใหญ่กว่าสูตรอื่น ไม่มีธรรมอื่นจะเปรียบให้เท่าถึง เป็นธรรมอันระงับได้โดยแท้ ในอนาคตกาล ถ้าบุคคลใดทำปาณาติบาตคือปลงชีวิตสัตว์ให้ตกลงไปเป็นวัชชกรรม ที่ชักนำให้ปฏิสนธิในนรกใหญ่ทั้ง ๘ ขุม อบายภูมิทั้ง ๔ ถ้าได้ท่องบ่นจำจนคล่องปากก็จะปิดบังห้ามกันไว้ไม่ให้ไปสู่ทุคติกำเนิดก่อนโดยกาล นาน ๙๐ แสนกัลป์ ผู้นั้นระลึกตามเนือง ๆ ก็จะสำเร็จไตรวิชชา และอภิญญา ๖ ประการ ยังทิพย์จักษุญาณ ให้บริสุทธิ์ ดุจองค์มเหสักกเทวราช มีการรีบร้อนออกจากบ้านไปจะไม่อดอาหารในระหว่างทางที่ผ่านไป จะเป็นที่พึ่งอาศัยแห่งชนทั้งหลาย ในเรื่องเสบียงอาหาร ภัยอันตราย ศัตรูหมู่ปัจจามิตร ไม่อาจจะมาครอบงำย่ำยีได้ นี่เป็นทิฏฐธรรมเวทนียานิสงส์ปัจจุบันทันตา ในสัมปรายิกนิสงส์ ที่เกื้อหนุนในภพเบื้องหน้านั้น แสดงว่าผู้ใดได้พระสูตรนี้ เมื่อสืบขันธะประวัติในภพเบื้องหน้า จะบริบูรณ์ด้วยโภคสมบัติ หิรัญรัตนมณีเหลือล้น ขนขึ้นรักษาไว้ที่เรือนและที่คลังเป็นต้น ประกอบด้วยเครื่องอลังการวิภูษิตพรรณต่าง ๆ จะมีกำลังมากแรงขยันต่อยุทธนาข้าศึกศัตรูหมู่ไพรีไม่ย่อท้อง ทั้งจะมีฉวีวรรณผ่องใสบริสุทธิ์ดุจทองธรรมชาติ มีจักษุประสาทรุ่งเรืองงามไม่วิปริตแลเห็นทั่วทิศซึ่งสรรพรูปทั้งปวงและจะได้เป็นพระอินทร์ปิ่นพิภพดาวดึงส์อยู่ ๓๖ กัปป์ โดยประมาณและจะได้เป็นบรมจักรพรรดิราชผู้เป็นอิสระในทวีปใหญ่ ๔ มีทวีปน้อย ๒,๐๐๐ เป็นบริวารนานถึง ๓๖ กัลป์ จะถึงพร้อมด้วยประสาทอันแล้วไปด้วยทองควรจะปรีดา บริบูรณ์ด้วยแก้ว ๗ ประการเป็นของเกิดสำหรับบุญแห่งจักรพรรดิราช จะตั้งอยู่ในสุขสมบัติโดยกำหนดกาลนานยังเวียนว่ายอยู่ในวัฏฏสงสาร อานิสงส์คงอภิบาลตามประคองไป ให้มีปัญญาเฉียบแหลมว่องไวสุขุมละเอียดลึกซึ้ง อาจรู้ทั่งถึงอรรถธรรมด้วยกำลังปรีชาญาณ

อวสานที่สุดชาติก็จะได้บรรลุพระนิพพาน อนึ่ง ถ้ายังไม่ถึงพระนิพพาน ก็จะไม่บังเกิดในอบายภูมิทั้ง ๔ มีนรก เปรต อสุรกาย ดิรัจฉานกำเนิด และมหานรกใหญ่ทั้ง ๘ ขุม ช้านานถึง ๙๐ แสนกัลป์ จะไม่ไปเกิดในตระกูลหญิงจัณฑาลเข็นใจ จะไม่บังเกิดเป็นบัณเฑาะก์เป็นกะเทย ที่เป็นอภัพพบุคคล บุคคลผู้นั้นเกิดในภพใด ๆ จะมีอวัยวะน้อยใหญ่บริบูรณ์ จะมีรูปทรงสัณฐานงามดีดุจทองธรรมชาติ เป็นที่เลื่อมใสแก่มหาชนผู้ใดได้ทัศนาไม่เบื่อหน่าย จะเป็นผู้มีอายุคงทนจนถึงอายุขัยจึงจะตาย จะเป็นคนที่ศีลศรัทธาธิคุณบริบูรณ์ ในการบริจาคทานไม่เบื่อหน่าย จะเป็นคนไม่มีโรคาพยาธิเบียดเบียน สัพพะอันตรายความจัญไรภัยพิบัติ สัพพะอาพาธที่บังเกิดเบียดเบียนกาย ก็จะสงบระงับดับคลายลงด้วยคุณานิสงส์ ผลที่ได้สวดมนต์ได้สดับฟังพระสูตรนี้ ด้วยประสาทจิตผ่องใสเวลามรณสมัยใกล้จะตายจะไม่หลงสติจะดำรงไว้ในทางสุคติ เสวยสุขสมบัติตามใจประสงค์นรชนผู้ใดเห็นตามโดยชอบซึ่งพระสูตรอันเจือปนด้วยพระวินัย ธรรมปรมัตถ์ มีนามบัญญัติชื่อว่าอาการวัตตาสูตรพุทธบริษัททั้งหลายเลื่อมใสในพุทธบารมี เจริญพระพุทธคุณอันมีบุญประมาณมิได้แล้วปฏิบัติในพุทธธรรมว่า "**การไม่ทำบาปทั้งปวง การทำกุศลให้ถึงพร้อม การชำระจิตของตนให้ขาวรอบ ธรรมสามอย่างนี้ เป็นคำสอนของพระพุทธเจ้าทั้งหลาย**" ก็จะพ้นทุกภัย อบายภูมิได้จริง มีแต่ความสุขความเจริญทั้งโลกและธรรมโดยพุทธบารมี พระพุทธธรรมตามรักษาทั้งภายในและภายนอก เป็นกรรมอันผ่องแผ้วในไตรทวารด้วยประการฉะนี้

คาถาพระธาระณะปริตร

(ตั้งนะโม ๓ จบ)

๑. พุทธานัง ชีวิตัสสะ นะ สักกา เกนะจิ อันตะราโย กาตุง
ตะถา เม โหตุ
อตีตัง เส พุทธัสสะ ภะคะวะโต อัปปะฏิหะตะญานัง
อนาคตัง เส พุทธัสสะ ภะคะวะโต อัปปะฏิหะตะญานัง

ปัจจุปันนัง เส พุทธัสสะ ภะคะวะโต อัปปะฏิหะตะญานัง

๒. อิเมหิ ตีหิ ธัมเมหิ สะมันนาคะตัสสะ พุทธัสสะ ภะคะวะโต
สัพพัง กายะกัมมัง ญาณะปุพพังคะมัง ญาณานุปะริวัตตัง
สัพพัง วจีกัมมัง ญาณะปุพพังคะมัง ญาณานุปะริวัตตัง
สัพพัง มะโนกัมมัง ญาณะปุพพังคะมัง ญาณานุปะริวัตตัง

๓. อิเมหิ ฉะหิ ธัมเมหิ สะมันนาคะตัสสะ พุทธัสสะ ภะคะวะโต
นัตถิ ฉันทัสสะ หานิ,นัตถิ ธัมมะเทสะนายะ หานิ,นัตถิ วิริยัสสะ หานิ, นัตถิ วิปัสสะนายะ หานิ, นัตถิ สะมาธิธัสสะ หานิ,นัตถิ วิมุตติยา หานิ

๔. อิเมหิ ทวาทะสะหิ ธัมเมหิ สะมันนาคะตัสสะ พุทธัสสะ ภะคะวะโต
นัตถิ ทะวา, นัตถิ ระวา
นัตถิ อัปผุฏฏัง, นัตถิ เวคายิตัตตัง
นัตถิ พะยาวะฏะมะโน
นัตถิ อัปปะฏิสังขารุเปกขา

๕. อิเมหิ อัฏฐานะระสะหิ ธัมเมหิ สะมันนาคะตัสสะ พุทธัสสะ ภะคะวะโต
นะโม สัตตันนัง สัมมาสัมพุทธานัง
นัตถิ ตะถาคะตัสสะ กายะทุจจะริตตัง
นัตถิ ตะถาคะตัสสะ วจีทุจจะริตตัง
นัตถิ ตะถาคะตัสสะ มะโนทุจะริตตัง
นัตถิ อะตีตัง เส พุทธัสสะ ภะคะวะโต ปะฏิหะตะญานัง
นัตถิ อะนาคะตัง เส พุทธัสสะ ภะคะวะโต ปะฏิหะตะญานัง
นัตถิ ปัจจุปันนัง เส พุทธัสสะ ภะคะวะโต ปะฏิหะตะญานัง
นัตถิ สัพพัง กายะกัมมัง ญาณานุปัพพัง คะมัง ญาณัง นานุปะริวัตตัง
นัตถิ สัพพัง วจีกัมมัง ญาณานุปัพพัง คะมัง ญาณัง นานุปะริวัตตัง
นัตถิ สัพพัง มะโนกัมมัง ญาณานุปัพพัง คะมัง ญาณัง นานุปะริวัตตัง

อิมัง ธาระณัง อะมิตัง อะสะมัง สัพพะสัตตานัง คะณัง เลณัง
สังสาระภะยะภีตานัง อัคคัง มะหาเตชัง

๖. อิมัง อานันทะ ธาระณะปะริตตัง ธาเรหิ วาเรหิ ปะริปุจฉาหิ
ตัสสะ กาเย วิสังนะ กะเมยยะ อุทะเกนะ ลัคเคยยะ
อัคคีนะ ทะเหยยะ นานาภะยะวิโกนะ เอกาหะระโก นะ ทวิหาระโก
นะ ติหาระโก นะ จะตุหาระโก
นะ อุมมัตตะกัง นะ มุฬะหะกัง มะนุสเสหิ อะมะนุสเสหิ นะ หิงสะกา

๗. ตัง ธาระณัง ปะริตตัง ยะถา กะตะเม ชาโล มะหาชาโล ชาลิตเต
มหาชาลิตเต ปุคเค มะหาปุคเค สัมปัตตัง มะหาสัมปัตตัง ภูตัง
คะมะหิ ตะมังคะลัง

๘. อิเม โข ปะนานันทะ ธาระณะปะริตตัง สัตตะสัตเตหิ
สัมมาสัมพุทธะโกฏีหิ ภาสิตัง วัตเต อะวัตเต คันธะเว อะคันธะเว
โนเม อะโนเม เสเว อะเสเว กาเย อะกาเย ธาระเณ อะธาระเณ
อิลลิ มิลลิ ติลลิ อะติลลิ โยรุกเข มะหาโยรุกเข ภูตัง คะมะหิ
ตะมังคะลัง

๙. อิเม โข ปะนานันทะ ธาระณะปะริตตัง นะวะนะวุฒิยา สัมมาสัมพุทธะ
โกฏีหิ ภาสิตัง ทิฏฐิลา ทัณฑิลา มันติลา โรคิลา ขะระลา ทุพพิลา
เอเตนะ สัจจะวัช เชนะ โสตถิ เม โหตุ สัพพะทา

ธาระณะปะริตตัง นิฏฐิตัง

ประวัติพระธาระณะปริตร

พระวิรัตน์ อคฺคธมฺโม ได้มีโอกาสออกวิเวกเจริญรุกขมูลธุดงค์ทาง ภาคเหนือและชายแดนฝั่งพม่าเขตติดต่อพรมแดนในแวดวงหมู่บ้านชาวเขาเผ่า ต่างๆ นานเกือบ ๓ เดือน

ขณะปักกลดพักที่ดอยพระพุทธบาทห้วยต้ม ได้พบและปรึกษาธรรม และปฏิบัติอื่นๆ กับพระอาจารย์รังสรรค์ โชติปาโล ซึ่งเพิ่งธุดงค์เดินป่ามาจากพม่า

และได้จดจำเอา **พระธาระณะปริตร** จากวัดอรัญตะยา ในมันดะเร ประเทศพม่า มาด้วย

เนื่องจากเห็นว่า เป็นบทสวดสรรเสริญพระพุทธคุณที่ในประเทศไทย เรายังไม่คุ้นเคย หรือมีมาก่อน

จะด้วยสาเหตุใดก็ตาม พวกเราพระป่าเมื่อพบกันหลายองค์ที่ลำพูน ได้นำพระธาระณะปริตร บทนี้ทำวัตรค่ำร่วมกัน ติดต่อกันอยู่ ๕ วัน ก่อนทำเพียรภาวนาทุกค่ำคืน

ได้ปรากฏเห็นหมู่เหล่าเทวาอารักษ์ในนิมิต มาชุมนุมและร้องชมเชย สรรเสริญชื่นบาน ร่าเริงมากที่ได้ยินพระพวกเราสวด พระธาระณะปริตร อันทรงคุณเป็นเลิศนี้

พระทั้ง ๕ - ๖ องค์ ครั้นสวดพระธาระณะปริตรนี้ที่ห้วยต้ม ต่างได้เห็นนิมิตเทวาอารักษ์ชื่นชมนี้ ตรงกันทั้งนั้น

แม้จะน้อมนำทำน้ำพุทธมนต์ โปรดหมู่ญาติโยมในที่ต่าง ๆ ก็ศักดิ์สิทธิ์เหลือประมาณ

อาตมาพิจารณาเห็นว่า เป็นประโยชน์แก่ผู้เลื่อมใสศรัทธาจริง และเป็นบทสรรเสริญพุทธคุณอันแปลกใหม่ในประเทศไทย แต่รู้จักกันดีในหมู่พระสงฆ์พม่า จึงได้นำมาเผยแพร่แก่ชาวเราให้รู้จักกันทั่ว และหวัง ประโยชน์อันสูงด้วยพุทธานุภาพของพระธาระณะปริตรนี้ จงได้แก่ญาติโยมผู้เลื่อมใสทุกท่านเทอญ ฯ

คำแปลพระธาระณะปริตร

๑. อันชีวิตแห่งพระพุทธเจ้าทั้งหลาย อันใคร ๆ ไม่อาจทำอันตรายได้ ฉันใด ขอชีวิตความเป็นอยู่แห่งข้าพเจ้า จงเป็นเหมือนอย่างเช่นนั้น **อัปปะฏิหะตะญาณัง** อันว่าญาณที่ไม่มีเครื่องกระทบของ **พุทธัสสะ** ของพระพุทธเจ้า **ภะคะวะโต** ผู้มีบุญ **โหติ** ย่อมมี **อะตีตัง เส** ในส่วนอดีต **อะนาคะตัง เส** ในส่วนอนาคต **ปัจจุปันนัง เส** ในส่วนปัจจุบัน

๒. อันว่า **กายกรรม** ทั้งปวงของพระพุทธเจ้า ผู้ประกอบแล้วด้วยคุณธรรมทั้งหลายสามเหล่านี้ มีญาณเป็นประธานเป็นไปตามซึ่งญาณ

อันว่า **วจีกรรม** ทั้งปวงของพระพุทธเจ้า ผู้ประกอบแล้วด้วยคุณธรรม

ทั้งหลายสามเหล่านี้ มีญาณเป็นประธานเป็นไปตามซึ่งญาณ

อันว่า **มโนกรรม** ทั้งปวงของพระพุทธเจ้า ผู้ประกอบแล้วด้วยคุณธรรมทั้งหลายสามเหล่านี้มีญาณเป็นประธานเป็นไปตามซึ่งญาณ

๓. อันว่าความเสื่อมถอยน้อยลงของ **ประโยชน์ที่ประสงค์** ย่อมไม่มีแก่พระพุทธเจ้า ผู้มีบุญผู้ประกอบแล้วด้วยคุณธรรม ๖ ประการเหล่านี้

อันความเสื่อมถอยน้อยลงแห่ง **การแสดงธรรม** ย่อมไม่มี แก่พระพุทธเจ้า

อันความเสื่อมน้อยลงของ **ความเพียร** ด้วยวิปัสสนาญาณด้วยย่อมไม่มีแก่พระพุทธเจ้า

อันความเสื่อมถอยน้อยลงของ **วิปัสสนาญาณ** ย่อมไม่มีแก่พระพุทธเจ้า

อันความเสื่อมถอยน้อยลงของ **สมาธิ** ย่อมไม่มี แก่พระพุทธเจ้า

อันความเสื่อมถอยน้อยลงแห่ง **กามาวจร** และ **รูปาวจรวิมุตติ** ย่อมไม่มีแก่พระพุทธเจ้า

๔. อันว่า **การพูดเล่น** ย่อมไม่มีแก่พระพุทธเจ้า ผู้มีบุญผู้ประกอบแล้วด้วยคุณธรรมทั้งหลาย ๑๒ ประการเหล่านี้

อันว่า **การพูดพลั้งเผลอโดยขาดสติ** ย่อมไม่มี แก่พระพุทธเจ้า

อันว่า **ความไม่แพร่หลายในเญยยะธรรม ๕** ย่อมไม่มี แก่พระพุทธเจ้า

อันว่า **การกระทำใด ๆ อย่าผลุนผลัน โดยไม่มีการพิจารณาเสียก่อน** ย่อมไม่มี แก่พระพุทธเจ้า

อันว่า **ความมีใจวุ่นวายด้วยกิเลส** ย่อมไม่มี แก่พระพุทธเจ้า

อันว่า **การกระทำที่ไม่มีอุเบกขาในเตภูมิสังขาร** ย่อมไม่มี แก่พระพุทธเจ้า

๕. อันว่า **ความนอบน้อม** ขอจงมีแก่พระพุทธเจ้า ผู้มีบุญ ประกอบแล้วด้วยคุณธรรม ๑๘ ประการเหล่านี้ทั้ง ๗ พระองค์

อันว่า **กายทุจริต** ย่อมไม่มี แก่พระตถาคต

อันว่า **วจีทุจริต** ย่อมไม่มี แก่พระตถาคต

อันว่า **มโนทุจริต** ย่อมไม่มี แก่พระตถาคต

อันว่า ญาณอันมีเครื่องกระทบของพระพุทธเจ้า ผู้มีบุญ ย่อมไม่มี ในส่วน **อดีต**

อันว่า ญาณอันมีเครื่องกระทบของพระพุทธเจ้า ผู้มีบุญ ย่อมไม่มี ในส่วน **อนาคต**

อันว่า ญาณอันมีเครื่องกระทบของพระพุทธเจ้า ผู้มีบุญ ย่อมไม่มีในส่วน ปัจจุบัน

อันว่า **กายกรรม** ทั้งปวง ไม่มีญาณเป็นประธาน ไม่เป็นไปตามญาณ ย่อมไม่มี แก่พระพุทธองค์

อันว่า **วจีกรรม** ทั้งปวง ไม่มีญาณเป็นประธาน ไม่เป็นไปตามญาณ ย่อมไม่มี แก่พระพุทธองค์

อันว่า **มโนกรรม** ทั้งปวง ไม่มีญาณเป็นประธาน ย่อมไม่มี แก่พระพุทธองค์

อันว่า **ธาระณะปริตร** นี้ ไม่มีเครื่องเทียบ ไม่มีเครื่องเสมอเหมือน เป็นที่ต่อต้าน เป็นที่หลบ ซ่อนของสัตว์ผู้กลัวภัยในสังสารทั้งหลาย **อัคคัง** เป็นของเลิศ **มหาเตชัง** มีเดชมาก

๖. ดูก่อนอานนท์ ท่านจงท่อง จงจดจำ จงสอบถาม ซึ่ง **ธาระณะปริตร** นี้ อันว่า กายของผู้ท่องบ่นสวดมนต์ พระธาระณะปริตรนี้ ไม่พึงตายด้วยงูพิษ พิษ นาค ไม่พึงตายในน้ำ

อันว่าไฟไม่พึงไหม้ เป็นผู้พ้นภัยต่าง ๆ ใครคิดทำร้ายทำลายวันเดียวก็ไม่สำเร็จ คิดร้ายทำลาย ๒ วัน, ๓ วัน, ๔ วัน, ก็ไม่สำเร็จ

ไม่พึงเป็นโรคหลงลืม ไม่พึงเป็นบ้าใบ้ อันมนุษย์และอมนุษย์ทั้งหลายไม่สามารถเบียดเบียนได้

๗. อันว่า **ธาระณะปริตร** นี้ มีความศักดิ์สิทธิ์อย่างไรบ้าง

พระธาระณะปริตร นี้ มีความศักดิ์สิทธิ์ คือ

ชาโล มีอานุภาพเหมือนพระอาทิตย์ ประชุมกัน ๗ ดวงที่ขึ้นมาในเวลาโลกาพินาศ

มหาชาโล มีอานุภาพเหมือนมุ้งเหล็ก ที่สามารถ ป้องกันภัยจากเทวดา อินทร์ นาค ครุฑ ยักษ์ เป็นต้น

ชาลิตเต มีอานุภาพประหารศัตรูทั้งหลาย

มหาชาลิตเต มีอานุภาพให้พ้นจากกัปป์ทั้ง ๓ คือ โรกันตรกัปป์ สัตถันตรกัปป์ และทุพภิกขันตรกัปป์

มีอานุภาพให้พ้นจากโรคต่าง ๆ ในเวลาปฏิสนธิ คือ การเป็นใบ้ เป็นคนพิการ เป็นคนหูหนวก และไม่พึงตกต้นไม้ ตกเหว ตกภูเขาตาย สามารถได้สมบัติที่ยังไม่ได้ สมบัติที่ได้มาแล้วก็เจริญขึ้นโดยความเป็นจริง

สามารถประหารความมืด แล้วให้สว่างได้

๘. ดูก่อนอานนท์อัน **พระธาระณะปริตร** อันพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทั้งหลายตรัสไว้

พึงสมาคมคนดี ไม่พึงสมาคมคนชั่ว

พึงนำมาซึ่งกลิ่นและรสอันเป็นธรรม

พึงน้อมนำมาซึ่งน้ำใจดี ไม่พึงน้อมนำมาซึ่งน้ำใจร้าย

พึงทำกายให้เป็นกายดี

พึงนำมาแต่สิ่งที่เป็นกุศลี ไม่พึงนำมาซึ่งสิ่ง อันเป็นอกุศล

พึงฟังแต่สิ่งดี ไม่พึงฟังสิ่งที่ไม่ดี

พึงเห็นแต่นิมิตดี ไม่พึงเห็นนิมิตร้าย

โย รุกโข ต้นไม้ที่ตายแล้ว สามารถฟื้นคืนมาได้

มะหารุกโข ต้นไม้ที่เป็นอยู่ทำให้งอกงาม โดยความเป็นจริง

สามารถประหารความมืด แล้วให้สว่างได้

๙. ดูก่อน อานนท์ อันธาระณะปริตรนี้ สามารถรู้ความคิดของผู้อื่นและอาวุธต่าง ๆ มีเครื่องประหารเช่น มีด,หอก, ปืนไฟต่าง ๆ ไม่อาจทำอันตรายได้ และสามารถหลุดพ้นจากเครื่องผูกมัดได้แล

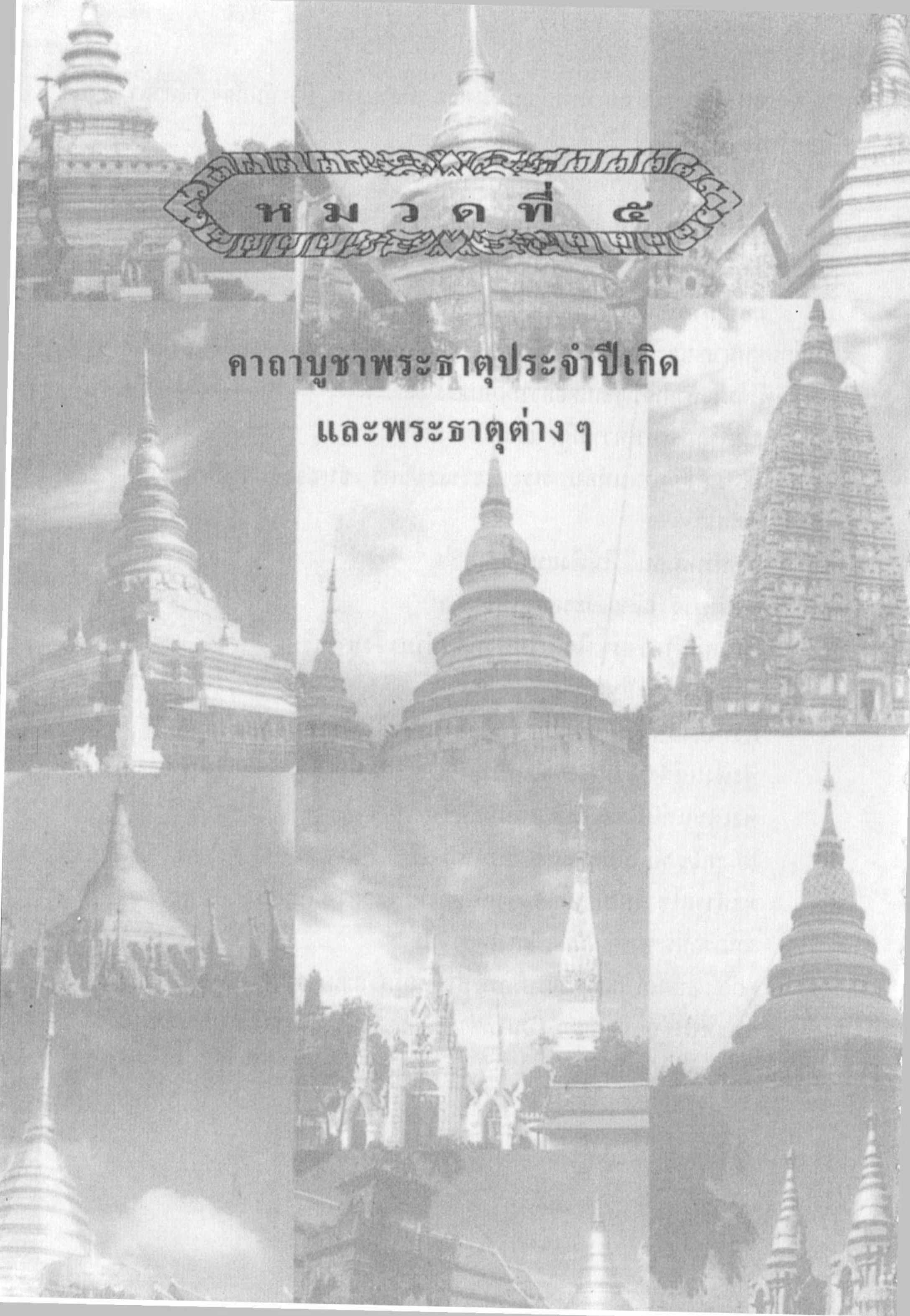

หมวดที่ ๕

คาถาบูชาพระธาตุประจำปีเกิด
และพระธาตุต่าง ๆ

พระธาตุเจดีย์ประจำปีเกิด

พระธาตุเจดีย์ประจำปีเกิดนี้ โบราณจารย์ได้เขียนเป็นตำราไว้สืบต่อกันมาว่า คนเราที่เกิดมาในโลกนี้เมื่อสิ้นอายุขัยแล้วดวงวิญญาณจะไปสถิตอยู่ตามพระธาตุเจดีย์ต่าง ๆ ตามปีที่เกิดและขณะที่ยังมีชีวิตอยู่หากได้ไปนมัสการยังพระธาตุประจำปีเกิด ถือว่าได้บุญกุศลและทำให้อายุยืนนาน ในสมัยก่อนมีผู้เขียนรูปภาพพระธาตุเจดีย์ประจำปีเกิดนี้ด้วยสีน้ำมันลงในกระจกติดกรอบขายราคาแพง ๆ ซึ่งหากเราไปตามบ้านคนที่มีอายุราว ๆ ๔๐-๕๐ ปีขึ้นไปตามชนบทจะได้พบเห็นภาพพระธาตุเจดีย์ประจำปีเกิดติดตามบ้านเรือน หรือบนหิ้งพระสำหรับสักการบูชาโดยทั่วไป

ผู้ที่สนใจจะได้ทราบพระธาตุเจดีย์ประจำปีเกิดของตนจะได้ไปสักการบูชา หรือน้อมระลึกถึงความเคารพเลื่อมใส ก็จะก่อให้เกิดบุญกุศลความสุขความเจริญ ยิ่ง ๆ ขึ้นไป

พระธาตุเจดีย์ประจำปีเกิดนี้ ตามตำราของโบราณจารย์ได้กล่าวไว้ดังนี้

เกิด	กราบไหว้	บูชา
ปีชวด	พระธาตุศรีจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่	พระปางโปรดสัตว์
ปีฉลู	พระธาตุลำปางหลวง จังหวัดลำปาง	พระปางห้ามสมุทร (ปางห้ามญาติ)
ปีขาล	พระธาตุช่อแฮ จังหวัดแพร่	พระปางโปรดผกาพราหมณ์
ปีเถาะ	พระธาตุแช่แห้ง จังหวัดน่าน	พระปางอธิษฐานเพศบรรพชิต (ปางสมาธิ)
ปีมะโรง	พระธาตุวัดพระสิงห์ จังหวัดเชียงใหม่	พระปางโปรดองคุลีมาล
ปีมะเส็ง	พระเจดีย์พุทธคยา ประเทศอินเดีย ต้นพระศรีมหาโพธิ์ (หรือ พระเจดีย์ที่พระอาจารย์ไพบูลย์ สุมังโล ได้สร้างจำลองไว้ที่วัดอนาลโยทิพยาราม ดอยบุษราคัม จังหวัดพะเยา)	พระปางรับน้ำ
ปีมะเมีย	พระเจดีย์ชะเวดากอง ประเทศพม่า	พระปางสนเข็ม

	(หรือพระเจดีย์ ที่ครูบาแสนหล้า ธรรมสิริ ได้สร้างจำลองไว้ที่ท่าขี้เหล็ก ติดกับอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย หรือ พระเจดีย์ซึ่งหลวงปู่ครูบาชัยยะวงศาพัฒนา ได้สร้างจำลองไว้ที่ หนองวัวเฒ่า บริเวณวัดพระบาทห้วยต้ม อำเภอลี้ จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งปัจจุบันอยู่ระหว่างดำเนินการก่อสร้าง)	
ปีมะแม	พระธาตุดอยสุเทพ จังหวัดเชียงใหม่	พระปางประทานพร
ปีวอก	พระธาตุพนม จังหวัดนครพนม	พระปางปฐมบัญญัติ
ปีระกา	พระธาตุหริภุญไชย จังหวัดลำพูน	พระปางทรงสุบิน
ปีจอ	พระธาตุเกตุแก้วจุฬามณี ดาวดึงส์ (ใช้เป็นรูปภาพ หรือตั้งอธิษฐาน) (ครูบาเจ้าศรีวิชัย ท่านได้จำลองไว้ที่วัดเกตุการาม จังหวัดเชียงใหม่)	พระปางชี้อัครสาวก
ปีกุน	พระธาตุดอยตุง จังหวัดเชียงราย	พระปางโปรดพระยาชมภูบดี (พระปางทรงเครื่องคล้ายปางมารวิชัย)

คาถาบูชาพระธาตุเจดีย์ประจำปีเกิด
ตั้งนะโม ๓ จบ

คาถานมัสการพระธาตุศรีจอมทอง
พระธาตุเจดีย์ ประจำคนเกิดปีชวด

กราบไหว้เมื่อพระบรมธาตุอยู่ในคูหาปราสาท

นะโม พุทธายะ

นะมามิ ติโลกะโมลิง โลหะภูเฏ ปะติฏฐิตัง ปูชิตัง สัพพะโลเกหิ กิตติมันตัง มะโนหะรัง อะหัง วันทามิ สัพพะทา ฯ

คำแปล อะหัง อันว่าข้า นะมามิ ก็ไหว้ครบทวารทั้งสาม ติโลกะ-โมลี มักว่า ติโลกัสสะ ภะคะวะโต ทักขิณะโมลี ซึ่งพระธาตุจอมหัวเบื้องขวาแห่งพระพุทธเจ้า ตนประเสริฐ ล้ำเลิศกว่าโลกทั้งสามทักขิณโมลีธาตุนั้น ปะติฏฐิตัง มักว่า ภะคะวะโต อะธิฏฐานะพะเลนะ ฐิตัง อันตั้งอยู่ด้วยกำลังอธิษฐานแห่งพระพุทธเจ้า โลหะกูเฏ มุทธะนิ บนยอดดอยจอมทอง อังคะรัฏฐัง อันมีเมืองอังครัฏฐะ กิตติมันตัง อันฤๅชาปรากฏมากนัก มะโนหะรัง อันนำมาซึ่งความเลื่อมใสศรัทธายินดีปีติปราโมทย์ โลกานัง แห่งโลกทั้ง ๓ สัพพะโลเกหิ ปูชิตัง อันโลกทั้งมวลหากควรบูชา อามิสะปะฏิปัตติวะเสน ด้วยความสามารถแห่งอามิสบูชาและปฏิบัติบูชา สัพพะทา ในกาลทุกเมื่อแล

คาถาบูชาพระธาตุลำปางหลวง
พระธาตุเจดีย์ ประจำคนเกิดปีฉลู

ยา ปาตุภูตา อะตุลานุภาวา จิรัง ปะติฏฐิตา ลัมภะกัปปะปุเรเทเวนะ คุตตา อุตตะราภิเธยยา นะมามิ หันตัง วะระชินะธาตุง กุมาระ-กัสสะปัง นะลาตะธาตุโย เมฆิยะมะหาเถระ กัณณะธาตุ ฐะเปติ มะหาฐาเน เจติยัง ปูชิตา นะระเทเวหิ อะหัง วันทามิ ธาตุโย ฯ

คาถาบูชาพระธาตุช่อแฮ
พระธาตุเจดีย์ ประจำคนเกิดปีขาล

โกเสยยะธะชัคคะปัพพะเต สัตตะมะโนรัมเม พุทธะเกสา อะหัง วันทามิ สัพพะทา อะหัง วันทามิ ธาตุโย อะหัง วันทามิ สัพพะโส ฯ

ข้าพเจ้าขอไหว้พระเกศาธาตุแห่งองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ซึ่งประดิษฐ์สถานอยู่บนธชัคคบรรพตแห่งโกศัย อันเป็นที่รื่นรมย์ใจของชนทั้งหลาย โดยประการทั้งปวงในกาลทุกเมื่อเถิด

คำไหว้หลวงพ่อทันใจ วัดพระธาตุช่อแฮ

นะโม มะมะ สะขัง โกธะมัง ใจจะคุ

คาถาบูชาพระธาตุแช่แห้ง
พระธาตุเจดีย์ ประจำคนเกิดปีเถาะ

ยา ธาตุภูตา อะตุลา นันทะปุเร เทวานุภาเวนะ วะระธาตุ เสฏฐัง อะหัง วันทามิ สัพพะทา อะหัง วันทามิ ธาตุโย ฯ

สำหรับผู้เกิดปีเถาะว่า

ยา ธาตุภูตา อะตุลานุภาวา จิรัง ปะติฏฐิตา นันทะกัปปะเก ปุเร เทเวนะ คุตตา วะระพุทธะธาตุง จิรัง วันทามิ หันตัง ชินะธาตุโย โส ตะถาคะตัง อะหัง วันทามิ สัพพะทา อะหัง วันทามิ ทูระโต ฯ

คาถาบูชาพระธาตุวัดพระสิงห์
พระธาตุเจดีย์ ประจำคนเกิดปีมะโรง

นะมามิ สิหิงคะพิมพัง สุวัณณาภิรัมมัง ลังกาชาตัง โสภาภิโสภัง สะราภิกันตัง นะมามิหัง ฯ

ข้าพเจ้า ขอนอบน้อม พระพุทธรูปพระสิงห์ อันแพรวพราวไปด้วยทอง สร้างจากประเทศลังกาอันงดงามยิ่งนัก ข้าพเจ้าขอนอบน้อมพระพุทธรูปพระสิงห์นั้น

คาถาบูชาพระเจดีย์พุทธคยา
พระธาตุเจดีย์ ประจำคนเกิดปีมะเส็ง

ปะฐะมัง โพธิปัลลังกัง ทุติยัง อะนิมิสสะกัง ตะติยัง จังกะมะเสฏฐัง จตุตถัง ระตะนะฆะรัง ปัญจะมัง อะชะปาละนิโคธัง ฉัฏฐัง ราชายะตะนัง สัตตะมัง มุจจะลินทัง อะหัง วันทามิ ทูระโต

คาถาบูชาพระเจดีย์ชะเวดากอง (พระธาตุตะโก้ง) พระธาตุเจดีย์ ประจำคนเกิดปีมะเมีย

ชัมพุทีเป วะระฐาเน สิงคุตตะเร มะโนรัมเม สัตตะระตะนะปะฐะมัง กะกุสันโธ สุวัณณะทัณฑัง ธาตุโย รัฐสสะติ ทุติยัง โกนาคะมะนัง ธัมมะ-กะระณัง ธาตุโย รัฐสสะติ ตะติยัง กัสสะปัง พุทธะจีระรัง ธาตุโย รัฐสสะติ จะตุตถัง โคตะมะอัฏฐะเกสะธาตุโย รัฐสสะติ ปัญจะมัง อะริยะเมตเตยโย อะนาคะเต อุตตะมังคะธาตุโย อะหัง วันทามิ ทูระโต

คาถาบูชามหาธาตุพระเจดีย์ชะเวดากอง (จำลอง) ของหลวงปู่พระครูบาชัยยะวงศาพัฒนา

วันตามิ อุตตะมะ จุมปูวะระถาเน สิงกุตตะเร มะโนรัมเม สัตตั๋ง สะรัตตะนะ ปัฏฐะมะ กะกุสันธะ สุวัณณะ ตัณกัง ธาตุโย๋ ถะสะติ ตะตุยัง โกนาคะมะนัง ธัมมะกะระรัง ธาตุโย๋ ถะสัจจัง ตุตถัง โคตะมัง อัตถะ เกสา ธาตุโย๋ ถะสะติ อะหัง วันตามิ ตุระโต๋ อะหัง วันทามิ ธาตุโย๋ สิระสา นะมามิ

คาถาบูชาพระธาตุดอยสุเทพ พระธาตุเจดีย์ ประจำคนเกิดปีมะแม

สุวัณณะเจติยัง เกสะวะระมัตถะลุงคัง วะรัญญะธาตุง สุเทวะนามะกัง นะระเทเวหิ สัพพะปิฐิตัง อะหัง วันทามิ สัพพะทา

- ไหว้องค์พระธาตุ ด้านตะวันออก ขอให้มีสติปัญญา
  ปัญญะวา อิมัสมิงเยวะ จันทิมา อิวะ ธาระยัง
- ไหว้องค์พระธาตุ ด้านใต้ ขอให้เรียนรู้จบพระไตรปิฎก
  ปิฏะกัตตะเย สาสะนะนิยยานิเกติ
- ไหว้องค์พระธาตุ ด้านตะวันตก ขอให้เป็นโมกขะอาจารย์
  โมกขะปะฐะมะวะรัง อะปายะนิวาระณัง อะระหัง สัพพะโส ปาณัง

- ไหว้องค์พระธาตุ ด้านเหนือ ขอให้ได้บวชในพระพุทธศาสนา

ปะฐะมัง อุปัชชัง คาหาเปต์วา ปัตตะจีวระ ยัง ยัง ชาตัง สังฆะมัชเฌ ปุจฉา สุวาหะ ฯ

คาถาบูชาพระธาตุนครพนม

พระธาตุเจดีย์ ประจำคนเกิดปีวอก

กะปะณะคิริสะมิง ปัพพะเต มหากัสสะเปนะ ฐาปิตัง พุทธะอุรังคะ-ธาตุงสิระสา นะมามิ ฯ

ข้าพเจ้าขอน้อมนมัสการ พระบรมอุรังคธาตุ ของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ที่พระมหากัสสปเถระเจ้านำมาฐาปนาไว้ ณ ภูกำพร้าด้วยเศียรเกล้า ฯ

คาถาบูชาพระธาตุหริภุญชัย

พระธาตุเจดีย์ ประจำคนเกิดปีระกา

สุวัณณะเจติยัง หะริภุญชะยัฏฐัง วะระโมลีธารัง อุรัฏฐิเสฏฐัง สะหะอังคุลิฏฐิง กัจจายะเนนานิตะปัตตะปูรัง สีเสนะ มัยหัง ปะณะนามิ ธาตุง อะหัง วันทามิ สัพพะทา ฯ

ข้าพเจ้าขอเอาเศียรเกล้า ขอข้าพเจ้า นอบน้อมพระธาตุอันเป็นเจดีย์ ทองซึ่งตั้งอยู่ในเมืองหริภุญชัย คือ พระอัฐิเบื้องธารพระโมลีอันประเสริฐ พระอัฐิส่วนพระทรวงอันประเสริฐสุดกับทั้งพระอัฐพระองคุลีและธาตุย่อยเต็มบาทหนึ่งอันพระกัจจายนะนำมา ข้าพเจ้าขอวันทาในกาลทุกเมื่อแล ฯ

คาถาบูชาพระธาตุเกตุแก้วจุฬามณี

พระธาตุเจดีย์ ประจำคนเกิดปีจอ

ตาวะติงสายะ ปุรัมเม เกสะจุฬามะณี สะรีระปัพพะตา ปูชิตา สัพพะ-เทวานัง ตัง สิระสา ธาตุอุตตะมัง อะหัง วันทามิ สัพพะทา ฯ

✧ คาถาบูชาพระธาตุดอยตุง ✧
พระธาตุเจดีย์ ประจำคนเกิดปีกุน

พิมพา ธะชัคคะ ปัพพเต นะ จุฬาธาตุ จิรัง มะหาคะมา นะมามิหัง อะหัง วันทามิ สัพพะทา ฯ

✧ คาถาบูชาพระธาตุรวม ✧
เรียบเรียง โดยหลวงพ่อเกษม เขมโก สุสานไตรลักษณ์ ลำปาง

วันทามิ เจติยัง สัพพัฏฐาเนสุ ปะติฏฐิตา สะรีระธาตุง มะหาโพธิง พุทธะรูปัง สะกะลัง สะทา นาคะโลเก เทวะโลเก ตาวะติงเส พรหมะโลเก ชัมภูทีเป ลังกาทีเป สะรีระธาตุโย เกสาธาตุโย อะระหันตะธาตุโย เจติยัง คันธะกุฏิ จะตุราสีติสะหัสสะ ธัมมักขันธา ปาทะเจติยัง นะระเทเวหิ ปูชิตา อะหัง วันทามิ ธาตุโย อะหัง วันทามิ ทูระโต อะหัง วันทามิ สัพพะโส ฯ

✧ คำไหว้พระธาตุลอม ✧
(คำไหว้ พระธาตุ และรอยพระบาทที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทรงสถาปนา (ประทาน) ไว้)

ตั้ง นะโม ๓ จบ

สาธุ โอกาสะ ภันเต๋ข้าแด่พระติรัย รัตนะต๋นผ่านแผ้ว พระแก้วเจ้าสามพะก๋าน มีองค์สัมมาสัมพุทธเจ้า เป๋นเก้าเป๋นประธาน ต๋นทะลงกุน อะนันต๋า อะปะริมานา หาตี้สุดบ่ได้ ต๋นเป๋นครูแก่โลกทั้งสาม เป๋นต๋น ตรัยพะย๋ำ สัปปัญญู ตั๋นยานเหนือแต้น แก้วแตบเก้าไม้มหาโพธิ์ ต้นประเสริฐต้นล้ำเลิศกว่าไม้ในโลกโลก๋า ตั้งพระพุทธาพิมพารูปเจ้าองค์ใหญ่องค์น้อย อันฐาปันนะ ตั้งไว้ยังวัดวาอาราม ฐานะทันต๋าละวิเศษ และเก๋หะหอเรือน ฐานะบ้านเมือง ตี้หนี้เป๋นประธาน คือ ในเวียง และ นอกเวียงบ้านนอกขอกนิคม ป่าไม้จ๋อมดอยดง โขงจุมปูตีป ต๋าวะติงสา อันอยู่ในเมืองอินตา กือ พระเกศแก้วจุฬามณี ผู้ข้าไหว้ ตั้งมหาธาตุเจ้า อันมีใน

เมืองลังก๋า ตั้งพะตันต๋า เขี้ยวแก้วและผาบัง และพะหมองเต้า ตั้งพระธาตุเจ้าอันอยู่ในเมืองเม็ง ก็อตะโก้งโหงสา สิงห์กุตตะระธาตุเจ้า ตั้งพระเจ้าละแข่งอันมีในเมืองอ่างวะ และพระธาตุเจ้าอินแขวน ต๋านก็ถาปันนาตั้งไว้ ข้าผู้น้อยนอบน้อมไหว้บูชา มีทั้งบุปผา ราชาดวงดอก ข้าวตอกดอกไม้ และเตียนงามเจาะไฟต๋าม แล้วนอบน้อมไหว้ยังพระธาตุเจ้าอันเป๋นเก๊า ตะโก้งโหงสา เรียงนั้นมา พระธาตุเจ้าดอยคำและรังรุ้ง พระบาทถ้ำตับเตา มีตั้งสามเงาและพระธาตุลอย มีตั้งพระธาตุเจ้าแก่งสร้อยและแก่งจ๋าง กว๋างคำพระจอมธรรมเจ้า อันมีในเมืองลัมปูน ตั้งสถูปและพระวิหาร ผู้ข้าไหว้มหาธาตุเจ้า อันมีในเมืองต้ากานและพุกาม ตั้งบรมธาตุเจ้าจ๋อมทอง แม่ปู๋พูคา ทะลายนอน ขอนม่วงป่าเกดถี่ มีตั้งพระธาตุเจ้าลัมปูน และสามยอด ตี้ต่านเสด็จ มาพักจอด ผู้ข้าตั้งหลายก็นมัสก๋านไหว้สานบเสิ้ง มีทั้งพระเจ้าตนหลวงโต้งเอี้ยง เมืองพูเยาว์และพระนอนม่อนจ๊าง (ช้าง) มีตั้งพระธาตุเจ้าม่อนง้วนอน และจ๋อมสวรรค์ ดอยสุเต๊ป สังเขป อันจุลี มีตั้งพระมณีสี่เส้น ตี้จ๋อมดอยเกิ้ง มีทั้งผาเผิ้ง และ หนองจอก สวนดอก และพระบาทดอยถ้ำ ทั้งวัดพระสิงห์จ๋อมปิง พระบาทแก้วเข้า ตี้องค์ต้านเจ้าเหยียบไว้ ตี้ผาคำตั้งจอมลอย สบฝาง พระบาทเจ้ายางวีและยางวิด โต้งตูมและเจียงแสน สิบต๋ำลวงกู่เต้า มีตั้งพระบาทเจ้าตะเมาะ ม่อนดอยคำ ตั้งพระบาทห้วยต้มและพระธาตุห้าหลังล้อแลและพระบาทตากผ้า ศรัทธาผู้ข้าก็นอบ นมัสก๋านตั้งพระธาตุเจ้าลำปางและเสด็จคว่ำหม้อ ตั้งล้องอ้อและจ๋อแฮ อันมีในเมืองแป้ ตั้งจอมแวและจ๋อมแจ้ง แจ๋แห้ง เขาแก้ว ขิงแกงและมุลี ผู้ข้ายอพระเกศอันจุลีก๋อน ตั้งพระธาตุเจ้าเมืองปิงและบ้านนอก ตั้งพระธาตุเจ้าสวนดอกและเจดีย์หลวง พระธาตุเจ้าหลายดวง พระหาดฐาปะนาไว้ ตั้งสิงห์สอด พระธาตุเจ้าเมืองฮอด และพระธาตุเจ้าดอนเต้า เกศาธาตุเจ้าอันอยู่ดอยตุงด่านฮ้อและอิงฮังดงลัง และพระแท่นจ๋อมยอง เชียงรุ้งสบกุ้งปู๋คำ ผู้ข้านอบน้อมไหว้ยังพระธาตุเจ้าซาวหลัง อันอยู่ในเมืองหละกอน ผู้ข้านอบน้อมไหว้ยำแยงถ้วนถี่ ตั้งพระธาตุเจ้าแหลมลี

และ ข่วยปู๋ปูตั๊บใหญ่น้อย และพระกับ พระปิม พระสิงห์ พระแก้ว พระบด และหนองเอี้ยง ผู้ข้าไหว้เสี้ยงจู้ตี้ ผู้ข้ากราบนอบน้อมวันตา ตั้งพระบาทเจ้าเขาหนามต้าห้าว บ่อลมฮ่อมแสน ห้วยห้างหาดเข้าตอก ตี้องค์ต้านเจ้าเหยียบไว้อันองค์อาจ ตั้งพระบาท และ พระธาตุเจ้าเจดีย์ ตั้งไม้สะหลีและแต้นแก้ว ผู้ข้าไหว้ แล้วด้วยตริตวาน ต๋ามออกต๋านานอันวิเศษในต๊องเต้ปจูมปู ผู้ข้าก็นมัสก๋าน ไหว้จู้องค์ องค์ยังพระธาตุเจ้าสารีละกะธาตุเจ้าพระสัตถาสากะยะมุนี ลาดโค้โดมอันฐาปันนาตั้งไว้ ตั้งพระกับพระปิมอันต้านได้แกะสลักแต้มไว้ ฮื้อเป๋นตี้ไหว้และปูจาจู้วันๆ ตั้งพระจันทร์ พระสิงห์ พระแก้ว พระบด พระโกฐ พระบาท พระธาตุเจ้าและเจดีย์ อันมีในเมืองนาค เมืองดิน และเมืองอินทร์และเมืองพรหมเมืองกว้างก๋ม ตั้งจุมปู๋ตีป มีแปดหมื่นสี่พันหลัง บ่เศษตั้งพระเกศแก้วจุฬามณีตั้งพระธาตุพระสิมปะลี พระสารีบุตรเถระ พระโมคคัลลานะและพระมหากัจจายานะเถระเจ้า และไม้สะหลีมหาโพธิเจ้าจู้ต้น จู้องค์ ผู้ข้ายอ อัญจู้ลีก๋อนบุปผาลาจา จ๋อมใส่เก๋าไหว้พระธาตุเจ้าจู้ดวงดวง สะลีละทาตุ๊โยเกศาทาตุ๊โย อรหันต์ต๋าทาตุ๊โย เจ๋ติยัง กันทะจุติง จะตุละสิติ สะหัสเสธรรมมัคขันเตสัปเปตั้งป๋าตะเจ๋ติยัง อะหัง วันตามิ ทาตุโย อะหัง วันตามิตุ๊ละโส อะหัง วันตามิ สัพป๊ะตา อะหัง วันตามิ สิระสา

(เรียบเรียงแปลโดย พระป๋านิกร ชัยยะเสโน
อารามพระบาทแก่งจ๋าง ต.บ้านนา อ. สามเงา จ. ตาก
วันพฤหัสบดีที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๔๒
ได้รับอนุญาตเมื่อวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๔๓ ให้พิมพ์)

คำแปล

คำไหว้พระธาตุ รอยพระพุทธบาท พุทธสถานทั้งหลาย

สาธุโอกาสนี้ ข้าพเจ้าขอนอบน้อมสักการะแด่พระรัตนตรัยแก้วสามประการ มีองค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นประธาน ซึ่งพระองค์มีบุญบารมีมากหาประมาณมิได้ ตรัสรู้เป็นครูแก่สัตว์โลกทั้งสามใต้ต้นศรีมหาโพธิ์ ล้ำเลิศกว่าต้นไม้ในโลกทั้งหลาย พระพุทธรูปทั้งองค์เล็ก องค์ใหญ่ ซึ่งเป็นตัวแทนองค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ซึ่งประดิษฐานไว้ในวัดวาอารามต่างๆ และประดิษฐานไว้ในบ้านเมืองต่างๆ เป็นประธานในเมือง และนอกเมือง ตามบ้านเรือน นอกบ้าน ในป่า ในเขา ในชมภูทวีป ในชั้นเทวโลกชั้นตาวะติงสา ซึ่งเป็นที่ประดิษฐาน พระเกศแก้วจุฬามณี ข้าพเจ้าขอนอบน้อมสักการะมหาธาตุเจ้าอันมีในลังกาวงศ์ ทั้งพระเขี้ยวแก้ว และผ้าไตรจีวร พร้อมทั้งพระธาตุเจ้า อันประดิษฐานอยู่ในเมืองมอญ (ปัจจุบันคือ ประเทศเมียนม่า) คือ พระเจดีย์ชะเวดากอง, พระเจ้าพาลานะแข่งพระมหามุนี อันอยู่ในประเทศพม่า และพระธาตุอินแขวน ซึ่งประดิษฐานอยู่บนภูเขา ข้าพเจ้าขอนอบน้อมสักการะด้วยข้าวตอกดอกไม้ และธูปเทียน ยังพระธาตุเจ้าชะเวดากอง ต่อนั้นมามหาธาตุเจ้าดอยคำ (จังหวัดเชียงใหม่), พระบาทรังรุ้ง (ปัจจุบันคือ พระพุทธบาทสี่รอย อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่) และพระบาทถ้ำตับเต่า (อำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่) มีทั้งพระธาตุสามเงา, พระธาตุลอย, พระธาตุแก่งสร้อย, พระบาทแก่งจาน (จังหวัดตาก) พระธาตุกวางคำ (จังหวัดลำพูน) และที่ประดิษฐานในเมืองลำพูนในวิหาร ข้าพเจ้าขอนอบน้อมสักการะ พระธาตุอันมีในเมืองพุกาม (ประเทศเมียนม่า) ทั้งพระธาตุจอมทอง (จังหวัดเชียงใหม่), พระนอนกู่คา และพระธาตุเจ้าลำพูน (พระธาตุหริภุญไชย) และข้าพเจ้าทั้งหลายขอ นอบน้อมสักการะ ซึ่งมีทั้งพระเจ้าตนหลวง เมืองพะเยาว์ มีทั้งพระธาตุจอมมอญ (อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน), พระธาตุจอมสวรรค์ (จังหวัดลำพูน) และพระธาตุดอยสุเทพ (จังหวัดเชียงใหม่) พอสังเขป มีทั้งพระธาตุเจ้าดอยเกิ้ง (จังหวัดเชียงใหม่), พระธาตุผาผึ้ง, พระธาตุหนองจอก, พระบาทดอยถ้ำ, พระธาตุจอมปิง (จังหวัดตาก), พระบาทแก้ว ที่พระพุทธเจ้าทรงประทับไว้ที่ผาคำ, พระธาตุจอมลอย,

พระธาตุสบฝาง, พระบาทยั้งหวีด (จังหวัดเชียงใหม่) และพระธาตุเชียงแสน, พระธาตุกู่เต้า (จังหวัดเชียงใหม่), พระบาทตะเมาะ, พระธาตุดอยคำ (จังหวัดเชียงใหม่) ทั้งพระบาทห้วยต้ม, พระธาตุห้าดวง และพระบาทตากผ้า (จังหวัดลำพูน) ข้าพเจ้าทั้งหลายขอนอบน้อมสักการะ พระธาตุเจ้าลำปาง (พระธาตุลำปางหลวง), พระธาตุคว่ำหม้อ, พระธาตุร่องอ้อ และพระธาตุช่อแฮ่ อันประดิษฐานในเมืองแพร่ พระธาตุจอมแว้, พระธาตุจอมแจ้ง, พระธาตุแช่แห้ง (จังหวัดน่าน) พระธาตุเขาแก้ว, พระธาตุขิงแกง, พระธาตุมู่ลี่, ข้าพเจ้าขอนอบน้อมสักการะบูชา ทั้งพระธาตุเมืองปิง บ้านนอก ทั้งพระธาตุเจ้าสวนดอก, พระธาตุเจดีย์หลวง, พระธาตุเจ้าหลายดวง ซึ่งประดิษฐานไว้ในเมืองต่าง ๆ พระธาตุเจ้าเมืองฮอด, พระธาตุเจ้าดอยเต่า, พระธาตุเจ้าดอยตุง (พระเกสาธาตุ), พระธาตุเจ้าด่านฮอ, พระธาตุอิงฮังดงรัง, พระแท่นจอมยาง, พระธาตุเชียงรุ้ง, พระธาตุสบกุ้ง, พระธาตุปู่คำ ข้าพเจ้าขอนอบน้อมสักการะ พระธาตุเจ้าแหลมลี่, พระธาตุเจ้าขวยปู่ปู่ทับใหญ่น้อย และพระพุทธรูปต่าง ๆ อันมีพระสิงห์ พระแก้ว พระบด พระนอน ข้าพเจ้าขอนอบน้อมสักการะ พระพุทธรูปที่ประดิษฐานไว้ ณ ทุกสถานที่ ข้าพเจ้าขอนอบน้อมสักการะพระบาททั้งห้า, พระธาตุฮ่อมแสน, พระธาตุห้วยห้างหาดเขาตอก ที่พระพุทธเจ้าประทับไว้ ทั้งพระบาทและพระบรมสารีริกธาตุเจ้าเจดีย์ ทั้งต้นพระศรีมหาโพธิ์ และรัตนบัลลังก์ ข้าพเจ้าขอนอบน้อมสักการะ พระธาตุทั่วชมภูทวีปทุกพระองค์ และสักการะพระธาตุของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระสมณะโคดม ซึ่งประดิษฐานไว้ มีทั้งพระพุทธรูปที่แกะสลักไว้ เพื่อเป็นที่สักการะบูชาทุกวัน ทั้งพระจันทร์ พระสิงห์ พระแก้ว พระบด พระโกฐิ พระบาท พระธาตุ พระเจดีย์ ซึ่งประดิษฐานในเมืองนาค ในสวรรค์ ในพรหมโลก ทั่วชมภูทวีป และ พระเจดีย์ ๘๔,๐๐๐ องค์, พระเกศแก้วจุฬามณี, พระธาตุพระสิวลี, พระสารีบุตร, พระโมคคัลลานะ, พระมหาสังกายนะ และต้นศรีมหาโพธิ์ทุกองค์ ข้าพเจ้าขอนอบน้อมสักการะด้วยดอกไม้ ธูปเทียน ไว้เหนือหัว ไว้พระธาตุเจ้าทุกองค์ ไว้เหนือหัว

คำไหว้

สะรีระธาตุโย เกศาธาตุโย อะระหันตาธาตุโย เจติยัง คันธะกุฏิ

จะตุราสีติสะหัสสะ ธัมมักขันเต สัปเปตั้งปาตะเจติยัง อะหัง วันทามิ ธาตุโย อะหัง วันตามิ ทูโส อะหัง วันทามิ สัพพะตา อะหัง วันตามิ สิระสา

แปลโดย ครูบามนู มนูโญ รองเจ้าอาวาสวัดพระพุทธบาทสี่รอย

วันเสาร์ที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๔๓

เรียบเรียงคำแปลโดย นายสมบัติ ศรีอุไร

คาถาบูชาพระบรมธาตุเจ้าดอยเกิ้ง

สุวรรณะเจติยัง อัฏฐิ เกษา
ธาตุโย คูหา เตปิฏะกัง
อุจุปปัพพะเต พุทธะรูปัง
อะหัง วันทามิ สัพพทา ฯ

คำไหว้พระธาตุดอนเต้า

นะโม เม กุกุตระเฐ วะระฐาเน ปุกทิปัง ปะฐะมัง กกุสันทะ สะอุตมัง อัฏฐะเกสา

ทุติโย โกนาคมะโน โสรัสสะ เกสา ตะติโย กัสสะโป ทะวะติงสะเกสา จตุตโถ โคตะโม วะกัง หะทะยัง อัฏฐะสัตตัง วะรัง เกสา ธาตุโย อะหัง วันทามิ สัพพทา ฯ

คาถาบูชาพระสัตตะมหาสถาน

ปะฐะมัง โพธิปัลลังกัง	ทุติยัง อะนิมมิสสะกัง
ตะติยัง จังกะมัง เสฏฐัง	จะตุตถัง ระตะนาฆะรัง
ปัญจะมัง อัชชะปาลัญจะ	มุจจะลินเทนะ ฉัฏฐะมัง
สัตตะมัง ราชายะตะนัง	สัตตาหัง มุนิเสวิตัง
ปะติฏฐิตา ชัมพูทีเป	นะระเทเวหิ ปูชิตา
เอเต สัตตะมะหาฐาเน	อะหัง วันทามิ ทูระโต ฯ

คาถาบูชาพระพุทธบาท ๕ รอย

วันทามิ พุทธัง ภาวะปาระติณณัง ติโลกะเกตุ ติภะเวกะนาถัง โย โลกะเสฏโฐ สะกะลัง กิเลสัง เฉต์วานะ โพเธสิ ชะนัง อะนันตัง ยัง นัมมะทายะนะทิยา ปุลิเน จะ ตีเร ยัง สัจจะพันธะคิริเก สุมะนา จะ ลัคเค ตัง ตัตถะ โยนะกะปุเร มุนิโน จะ ปาทัง ตัง ปาทะลัญชะนะมะหัง สิระสา นะมามิ

สุวัณณะมาลิเก สุวัณณะปัพพะเต สุมะนะกูเฏ โยนะกะปุเร นัมมะทายะ นะทิยา ปัญจะปาทะวะรัง ฐานัง อะหัง วันทามิ ทูระโต ฯ

คาถาบูชาพระอัฏฐมหาสถาน

ปะฐะมัง ลุมพินิชาตัง ทุติยัง โพธิมุตตะมัง
ตะติยัง ธัมมะจักกัง จะตุตถัง ปาลิเลยยะกัง
ปัญจะมัง ธะนะปาลัญจะ ฉัฏฐะมัง ปาฏิหาริยัง
สัตตะมัง สิริเทวานัง อัฏฐะมัง ปรินิพพุตัง
ปะติฏฐิตา ชัมพูทีเป นะระเทเวหิ ปูชิตา
เอเต อัฏฐะมะหาฐาเน อะหัง วันทามิ ทูระโต ฯ

คาถาบูชาพระธาตุในพรหมโลกและดาวดึงส์

พ๎รัห๎มะโลเก ทุสสะธาตุ วามะอักขะกะธาตุโย
สัพเพ พ๎รัห๎มาภิปูเชนติ ถูปัง ท๎วาทะสะโยชะนัง
ตาวติงสัมหิ เทวานัง จุฬามณี จะ เกสะกัง
สัพเพ เทวาภิปูเชนติ ถูปัญจะ จะตุโยชะนัง
ปูชิโต นะระเทเวหิ อะหัง วันทามิ ธาตุโย ฯ

คาถาบูชาพระธาตุในจักรวาลทั้งหลาย

จัตตาฬีสะสะมาทันตา เกสา โลมา นะขาปิ จะ
เทวา หะรันติ เอเกกัง จักกะวาฬา ปะระมัปปะรา
ปูชิตา นะระเทเวหิ อะหัง วันทามิ ธาตุโย ฯ

❁ คาถาบูชาพระธาตุ ๘๔,๐๐๐ องค์ ในชมพูทวีป ❁

อัฏฐาระเส เทวะวัสสะสะเต ธัมมาโสโก ราชา อะหุ
จะตุราสีติสะหัสสา เจติยา จะ การาปิตา
ปูชิตา นะระเทเวหิ อะหัง วันทามิ ธาตุโย
สัตตะโทณานิ ธาตูนิ ชัมพูทีเป ปะติฏฐิตา
จะตุราสีติสะหัสสา เจติยา ปะฏิมัณฑิตา
ปูชิตา นะระเทเวหิ อะหัง วันทามิ ธาตุโย ฯ

❁ คาถาบูชาพระธาตุในลังกา ❁

อะปะเรนะ สะมะเยนะ ทุฏโฐ นามะ นะราธิโป
เอกะโทณัญจะ ธาตูนัง ลังกาทีเป ปะติฏฐิตัง
ปูชิตา นะระเทเวหิ อะหัง วันทามิ ธาตุโย ฯ

❁ คาถาเชิญเสด็จพระบรมสารีริกธาตุ ❁

อัชชะตัคเคปาณุเปตัง พุทธัง ธัมมัง สังฆัง สะระณังคะโต สะมิมหันตา ภินนะมุตตา จ มัชฌิมา ภินนะตัลฑุลา ขุททะกาสาสะปะมัตตา

เอวัง ธาตุโย สัพพัฏฐาเน อาคัจฉันตุ สีเล เม ปัตตันตุ

หรือ อิติปิโส วิเสสอิ อิเสเสพุทธะนาเมอิ
อิเมนาพุทธะตังโสอิ อิโสตังพุทธะปิติอิ ฯ

❁ คาถาบูชาพระรัตนตรัย พระบรมสารีริกธาตุ ❁
มหาโพธิ์ พระพุทธรูป พระเจดีย์

ระตะนัตตะเย ปะมาเทนะ ทว๎ารัตตะเยนะ กะตัง สัพพัง อะปะราธัง ขะมะถะ เม ปะริสุทโธ อะหัง ภันเต ปะริสุทโธติ มัง พุทโธ ธัมโม สังโฆ ธาเรตุ ฯ

วันทามิ ภันเต เจติยัง สัพพัง สัพพัฏฐาเน สุปะติฏฐิตัง สารีริกะ-ธาตุง มะหาโพธิง พุทธะรูปัง สะกะลัง สะทา

สักการัตถัง อะหัง วันทามิ ธาตุโย อะหัง วันทามิ สัพพะโส อิจเจตัง ระตะนัตยัง อะหัง วันทามิ สัพพะทา

พุทธะบูชา มะหาเตชะวันโต ธัมมะปูชา มะหัปปัญโญ
สังฆะบูชา มะหาโภคะวะโหติ พุทโธ โลเก อะนุตตะโร
พุทธัง ธัมมัง สังฆัง ชีวิตัง ยาวะนิพพานัง สะระณัง คัจฉามิ ฯ

คาถาบูชาพระสีวะลี

สีวะลี จะ มะหาเถโร เทวะตานะปูชิโต โสระโหปัจจะยาทิมหิ สีวะลี จะ มะหาเถโร ยักขาเทวาภิปูชิโต โสระโหปัจจะยาทิมหิ อะหัง วันทามิ ตัสสะ สีวะลีเถรัสสะ เอตัง คุณัง สะวัสติลาภัง ภะวันตุ เม ฯ

พระคาถานี้ บริกรรมเวลาบูชาธาตุพระสีวลี เกิดลาภสักการะต่างๆ มีคนรักมาก ศัตรูหมู่ร้ายและภัยอันตรายทั้งปวง ไม่มีแผ้วพานได้เลย

คาถาบูชาพระอสีติมหาสาวก

โกณฑัญโญ สารีปุตโต จะ	โมคคัลลาโน จะ กัสสะโป
กุมาโร อุรุเวโพ จะ	คายานันทิ จะ กัสสะโป
ปารัฏโฐ รัฐฏะปาโล จะ	นาโค อังคุลิมาละโก
สุภูโต ภารัทวาโช จะ	ปุณโณ วักกะลิ อัสสะชิ
ภัททะชิ จะ อุปาลี จะ	สีวะลี จะ คะวัมปะติ
อุทายี กาฬุทายี จะ	โลฬุทายี จะ ถะวะลี
สะมิทธิปะภังกะโรจาปิ	สุภัทโท สุคะโตปิ จะ
สาคะโต จะ สุทัตโต จะ	โคทหัตโต นาคะทัตตะโก
อุคคาเรโร จะ เรโว จะ	กังขาเรโว จะ ยังคิโก
สุนันโท คิริมานันโท	นันทัตเถโร จะ นันทะโน

อานันโท นันทะกัปโป จะ　　เวยยากัปโป จะ ภัทธะคู
มะหานาโม โลหะนาโม　　สังคาโม วิชิโตปิ จะ
จุลลิโน ธะนิยัตเถโร　　ทัพโพ จะ อุปะเสนะโก
สุปาโกปิ จะ อุตตะโร　　สุขัตเถโร อะนุรุทโธ
ภัททิโย โชติโย จาปิ　　กิมิโล วิมะโลพาหุ
สุพาหุ จุลละปันถะโก　　มะหาปันโถ จะ สุมะโน
ราธะโก โมฆะราชะโก　　โสณะกัปโป จะ โสโน จะ
โสณะกัณโณ จะ โสมะโณ　　กัจจาโน วังคิโสปิ จะ
วะกุโล ราหุลัตเถโร　　อะนาคาโร จะ กัสสะโป
วัปปิตเถโร จะ ชะฏิโล　　อิจเจตะสีติสาวกา
เอเตหิ จะ อัญเญหิ จะ　　พุทธะสาวะเกหิ
ยาวะวะเน มหาวะเน　　ยาวะปะเถ มะหาปะเถ
ยาวะนะคะเร มหาวะเน　　ยาวะปะเถ มะหาปะเถ
ยาวะนะคะเร มหานะคะเร　　รักขันตุ สุรักขันตุ
วิสุทธา จะ มะหาเถรา　　อุชุจิตตานิรังคะณา
ปาเท เต สะมะทัญเจวะ　　คุณัญจะ สิระสา มะหันติ ฯ

หมวดที่ ๖

คาถาสวดสำหรับผู้ที่บำเพ็ญ โพธิญาณ

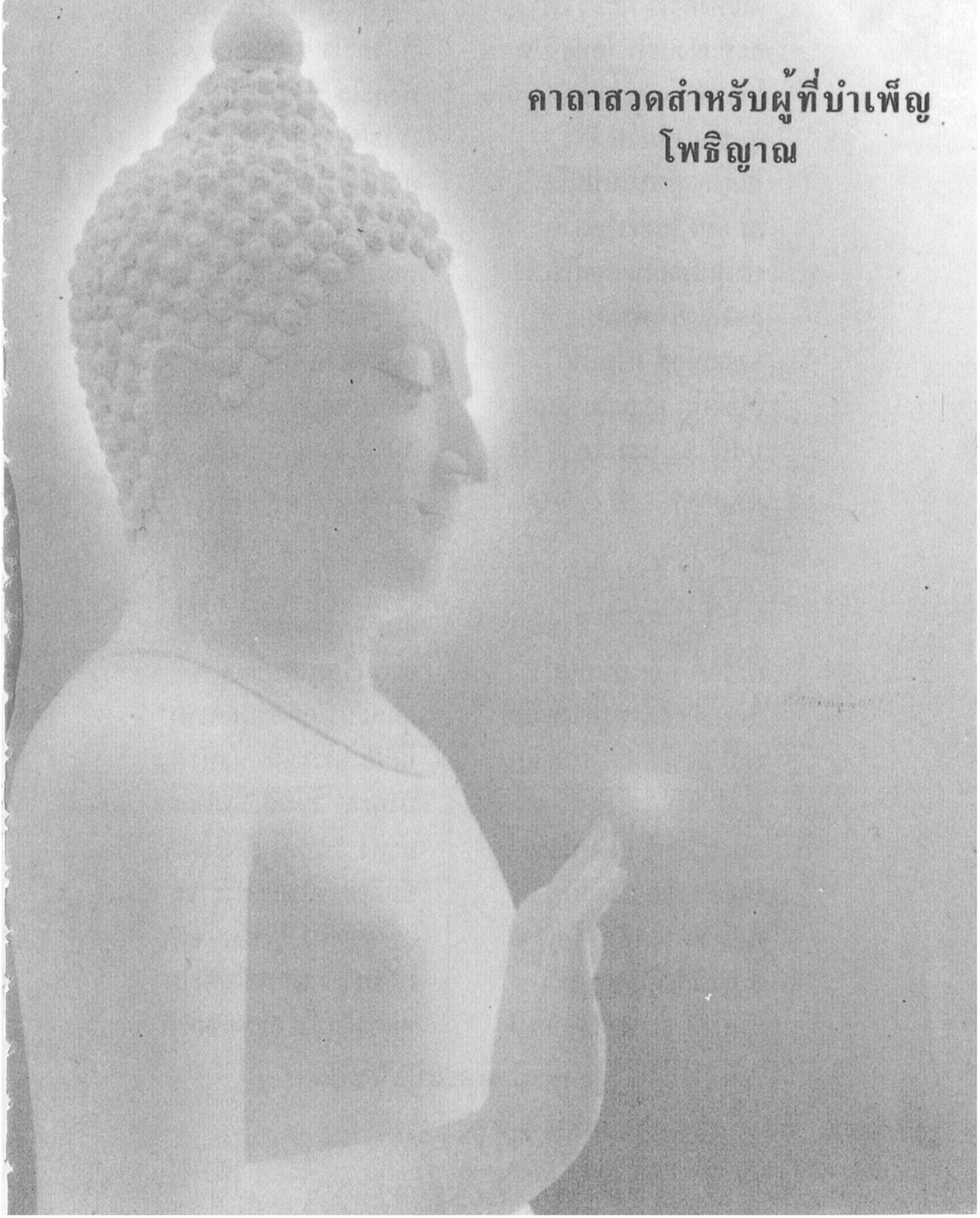

นะโม เม

นะโม เม สัพพะพุทธานัง ทั่วัตติงสา วะระลักขะโณ
ตัณหังกะโร มะหาวีโร เมธังกะโร มะหายะโส
สะระณังกะโร โลกะหิโต ทีปังกะโร ชุตินธะโร
โกณฑัญโญ ชะนะปาโมกโข มังคะโล ปุริสาสะโภ
สุมะโน สุมะโน ธีโร เรวะโต ระติวัฑฒะโน
โสภิโต คุณะสัมปันโน อะโนมะทัสสี ชะนุตตะโม
ปะทุโม โลกะปัชโชโต นาระโทวะระสาระถี
ปะทุมุตตะโร สัตตะสาโร สุเมโธ อัคคะปุคคะโล
สุชาโต สัพพะโลภัคโค ปิยะทัสสี นะราสะโภ
อัตถะทัสสี การุณิโก ธัมมะทัสสี ตะโมนุโท
สิทธัตโถ อะสะโม โลเก ติสโส จะ วะทะตัง วะโร
ปุสโส จะ วะระโท พุทโธ วิปัสสี จะ อะนูปะโม
สิขี สัพพะหิโต สัตถา เวสสะภู สุขะทายะโก
กะกุสันโธ สัตถาวาโห โกนาคะมะโน ระณัญชะโห
กัสสะโป สิริสัมปันโน โคตะโม สักกะยะปุงคะโว ฯ

อัฏฐะวีสะติ สังขาตา อิเม พุทธา มะหิทธิกา
กะรุณา คุณะสัมปันนา สัพพะโลกาภิปูชิตา
เอเต ทะสะ พะลา พุทธา อุตตะมา อัคคะปุคคะลา
เตปิ สังฆะคุณา อาสุง ปีติเย อะมะตัง ปะทัง
เอเต พุทธา อะตีตา จะ มังคะลา โหนติ สัพพะทา
อัฏฐะวีสะติ เม พุทธะ อะหัง วันทามิ สัพพะทา
เตสัง ญาเณนะ สีเลนะ ขันติเมตตาพะเลนะ จะ
เตปิ โน อะนุรักขันตุ อาโรคํยะนะ สุเขนะ จะ
อัฏฐะวีสะติ เม พุทเธ โย นะโร สะระณัง คะโต
กัปปานิ สะตะสะหัสสานิ ทุคคะติง โส นะ คัจฉะติ ฯ

อัฏฐะวีสะติ พุทธะปะริตตัง ฯ

✧ เมตเตยโย ✧

เมตเตยโย อุตตะโร ราโม ปะเสโน โกสะลาภิภู
ฑีฆะโส นะ จะ สังกิจโจ สุโภโต เทยยะพ๎ราห๎มะโณ
นาฬาคิรี ปาลิเลยโย โพธิสัตตา อิเม ทะสะ
อะนุกกะเมนะ สัมโพธิง ปาปุณิสสันติ อะนาคะเต
อัญเญ ปัญจะ สัตตา ธีรา ลัทธะพะยากะระณะสิยุง
อะนุกกะเมนะ สัมโพธิง ปาปุณิสสันติ อะนาคะเต
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โหตุ โน ชะยะมังคะลัง ฯ

คำอธิบาย : บทนี้เรียกว่า พระเจ้า ๑๐ องค์ที่จะมาตรัสรู้ข้างหน้า นิยมสวดต่อ นะโม เม

✧ ชัยบารมี (ทานนาวัง) ✧

๑. ทานะนาวัง สะมารุยหัง อะขะลา ภะวะสาคะเร
ชาติ ปะรัง ตะเร๎ตวานะ สันตะเรสสัง สะเทวะกัง
ทาเนนะ เม สะโม นัตถิ ธัมมะราชะ สัตตาทิโน
ทานะปารมี ปูเร๎ตวา ปัตโต สัมโพธิมุตตมัง
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โหตุ โน ชะยะมังคะลัง

๒. สีละนาวัง สะมารุยหัง อะขะลา ภะวะสาคะเร
ชาติ ปะรัง ตะเร๎ตวานะ สันตะเรสสัง สะเทวะกัง
สีเลนะ เม สะโม นัตถิ ธัมมะราชะ สัตตาทิโน
สีละปาระมี ปูเร๎ตวา ปัตโต สัมโพธิมุตตมัง
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โหตุ โน ชะยะมังคะลัง

๓. เนกขัมมะนาวัง สะมารุยหัง อะขะลา ภะวะสาคะเร
ชาติ ปะรัง ตะเร๎ตวานะ สันตะเรสสัง สะเทวะกัง
เนกขัมเมนะ เม สะโม นัตถิ ธัมมะราชะ สัตตาทิโน

เนกขัมมะปาระมี ปูเรต๎วา	ปัตโต สัมโพธิมุตตมัง
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ	โหตุ โน ชะยะมังคะลัง
๔. ปัญญานาวัง สะมารุยหัง	อะขะลา ภะวะสาคะเร
ชาติ ปะรัง ตะเรต๎วานะ	สันตะเรสสัง สะเทวะกัง
ปัญเญนะ เม สะโม นัตถิ	ธัมมะราชะ สัตตาทิโน
ปัญญาปาระมี ปูเรต๎วา	ปัตโต สัมโพธิมุตตมัง
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ	โหตุ โน ชะยะมังคะลัง
๕. วิริยะนาวัง สะมารุยหัง	อะขะลา ภะวะสาคะเร
ชาติ ปะรัง ตะเรต๎วานะ	สันตะเรสสัง สะเทวะกัง
วิริเยนะ เม สะโม นัตถิ	ธัมมะราชะ สัตตาทิโน
วิริยะปาระมี ปูเรต๎วา	ปัตโต สัมโพธิมุตตมัง
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ	โหตุ โน ชะยะมังคะลัง
๖. ขันตินาวัง สะมารุยหัง	อะขะลา ภะวะสาคะเร
ชาติ ปะรัง ตะเรต๎วานะ	สันตะเรสสัง สะเทวะกัง
ขันตะเยนะ เม สะโม นัตถิ	ธัมมะราชะ สัตตาทิโน
ขันติปาระมี ปูเรต๎วา	ปัตโต สัมโพธิมุตตมัง
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ	โหตุ โน ชะยะมังคะลัง
๗. สัจจะนาวัง สะมารุยหัง	อะขะลา ภะวะสาคะเร
ชาติ ปะรัง ตะเรต๎วานะ	สันตะเรสสัง สะเทวะกัง
สัจเจนะ เม สะโม นัตถิ	ธัมมะราชะ สัตตาทิโน
สัจจะปาระมี ปูเรต๎วา	ปัตโต สัมโพธิมุตตมัง
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ	โหตุ โน ชะยะมังคะลัง
๘. อธิษฐานะนาวัง สะมารุยหัง	อะขะลา ภะวะสาคะเร
ชาติ ปะรัง ตะเรต๎วานะ	สันตะเรสสัง สะเทวะกัง
อธิษฐานะ เม สะโม นัตถิ	ธัมมะราชะ สัตตาทิโน

อธิษฐานะปาระมี ปูเรต๎วา ปัตโต สัมโพธิมุตตมัง
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โหตุ โน ชะยะมังคะลัง

๙. เมตตานาวัง สะมารุยหัง อะขะลา ภะวะสาคะเร
ชาติ ปะรัง ตะเรต๎วานะ สันตะเรสสัง สะเทวะกัง
เมตเตนะ เม สะโม นัตถิ ธัมมะราชะ สัตตาทิโน
เมตตาปาระมี ปูเรต๎วา ปัตโต สัมโพธิมุตตะมัง
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โหตุ โน ชะยะมังคะลัง

๑๐. อุเปกขานาวัง สะมารุยหัง อะขะลา ภะวะสาคะเร
ชาติ ปะรัง ตะเรต๎วานะ สันตะเรสสัง สะเทวะกัง
อุเปกเขนะ เม สะโม นัตถิ ธัมมะราชะ สัตตาทิโน
อุเปกขาปาระมี ปูเรต๎วา ปัตโต สัมโพธิมุตตะมัง
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โหตุ โน ชะยะมังคะลัง

ทะสะนาวัง สะมารุยหัง อะขะลา ภะวะสาคะเร
ชาติ ปะรัง ตะเรต๎วานะ สันตะเรสสัง สะเทวะกัง
ทะเสนะ เม สะโม นัตถิ ธัมมะราชะ สัตตาทิโน
ทะสะปาระมี ปูเรต๎วา ปัตโต สัมโพธิมุตตะมัง
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โหตุ โน ชะยะมังคะลัง

ตีสะนาวัง สะมารุยหัง อะขะลา ภะวะสาคะเร
ชาติ ปะรัง ตะเรต๎วานะ สันตะเรสสัง สะเทวะกัง
ตีเสนะ เม สะโม นัตถิ ธัมมะราชะ สัตตาทิโน
ตีสะปาระมี ปูเรต๎วา ปัตโต สัมโพธิมุตตะมัง
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โหตุ โน ชะยะมังคะลัง ฯ

๑. ธนะปะริจจาคะทานะปาระมี ปูเรต๎วา ปัตโต สัมโพธิมุตตะมัง เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โหตุ โน ชะยะมังคะลัง

๒. อังคะปะริจจาคะทานะปาระมี ปูเรต๎วา ปัตโต สัมโพธิมุตตะมัง เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โหตุ โน ชะยะมังคะลัง

๓. ชีวิตะปะริจจาคะทานะปาระมี ปูเรต๎วา ปัตโต สัมโพธิมุตตะมัง เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โหตุ โน ชะยะมังคะลัง

๔. ปุตตะปะริจจาคะทานะปาระมี ปูเรต๎วา ปัตโต สัมโพธิมุตตะมัง เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โหตุ โน ชะยะมังคะลัง

๕. ภะริยะมะปะริจจาคะทานะปาระมี ปูเรต๎วา ปัตโต สัมโพธิุตตะมัง เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โหตุ โน ชะยะมังคะลัง

ปัญจะมะหาปะริจจาคะทานะปาระมี ปูเรต๎วา ปัตโต สัมโพธิมุตตะมัง เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โหตุ โน ชะยะมังคะลัง

๑. โลกัตถะจะริยาปาระมี ปูเรต๎วา ปัตโต สัมโพธิมุตตะมัง เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โหตุ โน ชะยะมังคะลัง

๒. ญาตัตถะจะริยาปาระมี ปูเรต๎วา ปัตโต สัมโพธิมุตตะมัง เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โหตุ โน ชะยะมังคะลัง

๓. พุทธัตถะจะริยาปาระมี ปูเรต๎วา ปัตโต สัมโพธิมุตตะมัง เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โหตุ โน ชะยะมังคะลัง

๑. กายสุ จะริตะปาระมี ปูเรต๎วา ปัตโต สัมโพธิมุตตะมัง เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โหตุ โน ชะยะมังคะลัง

๒. วะจีสุ จะริตะปาระมี ปูเรต๎วา ปัตโต สัมโพธิมุตตะมัง เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โหตุ โน ชะยะมังคะลัง

๓. มะโน จะริตะปาระมี ปูเรต๎วา ปัตโต สัมโพธิมุตตะมัง เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โหตุ โน ชะยะมังคะลัง

ติวิธะสุ จะริตะปาระมี ปูเรต๎วา ปัตโต สัมโพธิมุตตะมัง เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โหตุ โน ชะยะมังคะลัง

พุทโธ อะนันตาทิ คุโณ วะตะโส ธัมมะราชา อิติปิฯ

เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โหตุ โน ชะยะมังคะลังฯ

เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ สัพพะ สัตถุ วินัสสะตุฯ

เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ สัพเพ มารา ปะลายันตุ
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ สัพพุปัททะวันตะราโย วินัสสะตุ
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โสตถิ เต โหนฺ สัพพะทา ฯ

หมายเหตุ สวดให้ผู้อื่น เปลี่ยน โน เป็น เต ทุกบท

ชะยะปารมี หรือ เรียกว่า ทานะนาวัง นี้ เป็นการพรรณาถึง ปารมี ๑๐ มหาปะริจจาคะทาน ๕ จะริยา ๓ สุจะริตะ ๓

อันพระโพธิสัตว์ทั้งหลายบำเพ็ญบริบูรณ์แล้ว จึงได้ตรัสรู้เป็นสัพพัญญูเป็นจอมแห่งโลกทั้งปวงฯ เป็นที่พระโพธิสัตว์เจ้า ระลึกถึง ปาระมีของตนแล้ว ได้ปีติอย่างมโหฬารยิ่งนัก แล้วอุทานตั้งแต่ทานะปาระมี ไปจนถึงอุเบกขาปาระมี ทั้ง มหาประริจจาคะทาน ๕ พร้อมด้วย จะริยา ๓ สุจะริต ๓

(ทานปาระมี) ความเสมอด้วยทานของเรา ผู้เป็นสัตว์ธัมมะราชาเป็นต้น ย่อมไม่มี เรามีทานะปาระมี บริบูรณ์แล้ว บรรลุถึง พระสัมโพธิญาณ อันสูงสุดแล้ว จักยังหมู่สัตว์ พร้อมทั้งนรชนและเทวดาทั้งหลาย ให้ขึ้นสู่เรือสำเภา ด้วยทาน อันไม่หวั่นไหวแล้ว แล่นลอยไปในสมุทรสาคร คือภพข้ามให้ถึงฝั่ง คือ อมตะนิพพานฯ

(ด้วยการกล่าวคำสัตย์นี้ ขอชัยมงคลจงมีแก่เราทั้งหลาย)

หมวดที่ ๗

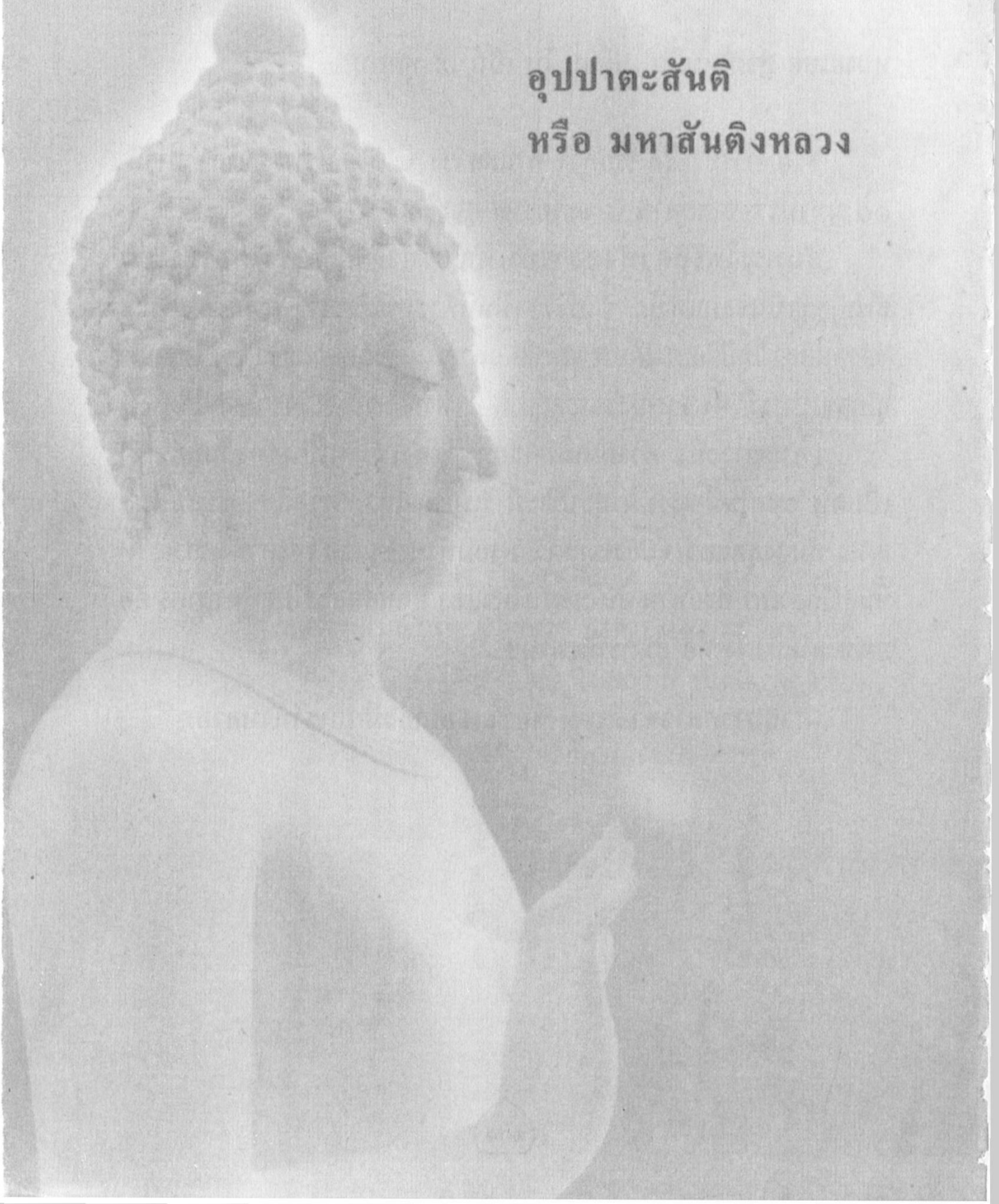

อุปปาตะสันติ
หรือ มหาสันติงหลวง

ประวัติ

พระคัมภีร์อุปปาตะสันติ

"อุปปาตะสันติ" ทางเมืองเหนือเรียกว่า "มหาสันติงหลวง" แปลว่า บทสวดเพื่อสงบเคราะห์กรรม สวดเพื่อสงบเหตุร้ายและสวดเพื่อสิ่งที่กระทบกระเทือน พระคัมภีร์อุปปาตะสันติ เป็นวรรณกรรมภาษาบาลีของล้านนาไทย แต่งโดยพระมหามังคละสีลวังสะ พระเถระนักปราชญ์ของชาวเชียงใหม่รูปหนึ่ง ในสมัยของพระเจ้าสิริธรรมจักกวัตติลกราชาธิราช (พระเจ้าติโลกราช) รัชกาลที่ ๑๑ แห่งราชวงศ์มังรายระหว่าง พ.ศ. ๑๙๘๕ - ๒๐๓๐ เป็นพระคาถาล้วนจำนวน ๒๗๑ คาถาจัดเป็นหนังสือประเภท **"เชียงใหม่คันถะ"**

คัมภีร์นี้เป็นที่รู้จักกันแพร่หลาย ในหมู่ชนชาวล้านนามาแต่โบราณกาล ทั้งพระสงฆ์ สามเณร และชาวบ้าน พากันสวดและฟังอุปปาตะสันติ เพื่อกลับความร้ายให้กลายเป็นความดีมีคำเล่าว่า สมัยที่ท่านแต่งอุปปาตะสันตินั้น ที่เชียงใหม่ มีโจรผู้ร้ายและคนอันธพาลชุกชุมผิดปกติ มีเหตุร้ายและสิ่งกระทบกระเทือนอยู่เสมอ พระมหาเถระมังคะสีลวังสะ จึงให้พระสงฆ์ สามเณร และประชาชนพากันสวด และฟังอุปปาตะสันติ เพื่อสงบเหตุร้ายทั้งมวล ที่เกิดขึ้นในบ้านเมือง

ต่อมา ชาวพม่ามีความเลื่อมใส นำคัมภีร์นี้เข้าไปในประเทศพม่า ชาวพม่าทั้งพระสงฆ์ และประชาชน นับถือว่า พระคัมภีร์อุปปาตะสันตินี้ มีความศักดิ์สิทธิ์มาก พากันนิยมท่อง นิยมสวด และนิยมฟังอย่างกว้างขวาง แพร่หลายไปทั่วประเทศพม่า ในสมัย ๕๐๐ ปีที่ล่วงแล้ว ในงานสืบชะตางานขึ้นบ้านใหม่ เป็นต้น เนื้อความในอุปปาตะสันติคาถานั้น สรุปได้ว่า

เป็นธรรมที่กระทำความสงบอันยิ่งใหญ่

เป็นธรรมเครื่องสงบเหตุร้ายทั้งปวง

เป็นธรรมเครื่องป้องกันอมนุษย์ และยักษ์

เป็นธรรมเครื่องพ้นจากความตายก่อนกำหนดเวลา

เป็นธรรมเครื่องย่ำยีกำลังของข้าศึก

เป็นธรรมเครื่องจำเริญชัยชนะแด่พระราชา

เป็นธรรมเครื่องนำสิ่งที่ไม่น่าปรารถนาทั้งปวงไป

อุปปาตะสันติคาถา เป็นบทสวดอย่างพิสดาร ท่านจึงกล่าวพระนามของพระพุทธเจ้า พระธรรม และพระอริยสงฆ์ ไว้อย่างครบถ้วน ทั้งที่มีมาในอดีต ในปัจจุบัน และจักมีมาในอนาคตรวมตลอดไปจนถึงท่านที่ทรงคุณ ทรงอำนาจ ทรงฤทธิ์ ในทางที่ดีอื่นๆ เช่น เทวดา อินทร์ พรหม ยักษ์ นาค คนธรรพ์ ครุฑ อสูร เป็นต้น เพื่อขอความเป็นมงคล ความสงบ ความสวัสดี ความไม่มีโรค ชัยชนะ และอายุ รวมทั้งขอให้ท่านคุ้มครองให้พ้นจากเหตุเภทภัยนานัปการ อันจะเกิดขึ้นในกาลทุกเมื่อ

คัมภีร์อุปปาตะสันติเป็นคัมภีร์ของไทย แต่ต้นฉบับได้จากเมืองไทยไปอยู่เมืองพม่าเสียนาน จนแทบกล่าวได้ว่าคนไทยในสมัยหลังๆ นี้ ไม่มีใครรู้จักไม่เคยได้ยินแม้แต่ชื่อคัมภีร์นี้

แต่บัดนี้ เป็นที่โสมนัสยินดียิ่ง ที่พระคุณธรรมคุณาภรณ์ (เช้า ฐิตะปัญโญ) ป.ธ. ๙ วัดมหาโพธาราม ปากน้ำโพ จังหวัดนครสวรรค์ ท่านได้ชำระคัมภีร์นี้เป็นภาษาบาลีอักษรไทย เพื่อความสะดวกแก่ผู้อ่านที่ไม่สันทัดบาลี โดยได้ต้นฉบับภาษาบาลีอักษรพม่า จากท่านพระอาจารย์ภัททันตะ ธัมมานันทมหาเถระอัครมหาบัณฑิต แห่งวัดท่ามะโอ จังหวัดลำปาง

นับว่า เป็นคัมภีร์ของล้านนาไทยโบราณ กลับคืนมาสู่เมืองไทยในยุคปัจจุบันได้รู้จัก ได้ศึกษา ได้สวด ได้ฟัง ให้เกิดประโยชน์ทางสันติเพื่อความสงบระงับจากภัยพิบัติทั้งปวง และเพื่อความเป็นสิริมงคลแก่ชาวล้านนาชาวไทยตลอดจนชาวโลกทั้งมวล

✿ อุปปาตะสันติ ✿
บทสวดสงบเหตุร้าย

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ
ขอความนอบน้อมของข้าพเจ้าจงมีแด่พระผู้มีพระภาค
อรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์นั้น

คันถารัมภะ
คำเริ่มต้นคัมภีร์

(ก) **สุทัททะโส อะยัง ธัมโม โลกัตถัง ชินะเทสิโต**
มะหาสันติกะโร โลเก สัพพะสัมปัตติทยะโก ฯ

ธรรมที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงไว้ เพื่อประโยชน์ของสัตว์โลก เป็นธรรมที่เห็นได้ยากยิ่ง สำหรับธรรมที่จะกล่าวต่อไปนี้ เป็นธรรม ที่สามารถกระทำความสงบอันประเสริฐ และสามารถ ประทานซึ่งสมบัติทั้งปวง

(ข) **สัพพุปปาตูปะสะมะโณ ภูตะยักขะนิวาระโณ**
อะกาละมัจจุสะมะโณ โสกะโรคะวินาสะโน ฯ

เป็นเครื่องสงบเหตุร้ายทั้งปวง เป็นเครื่องป้องกันอมนุษย์และยักษ์ เป็นเครื่องระงับความตายก่อนกำหนดเวลา เป็นเครื่องขจัดความเศร้าโศกและโรค

(ค) **ปะระจักกะปะมัททะโน รัญโญ วิชะยะวัฑฒะโน**
สัพพานิฏฐะหะโร สันโต ธัมมัง วักขามิ ภูตะโต ฯ

เป็นเครื่องย่ำยีกำลังข้าศึก เป็นเครื่องจำเริญชัยชนะแด่พระราชา เป็นเครื่องนำสิ่งที่ไม่น่าปรารถนาทั้งปวงออกไปเป็นธรรม อันประเสริฐ ข้าพเจ้า (พระมหามังคละสีละวังสะ) จักแสดงคุณธรรมเช่นนั้น ตามสภาพที่เป็นจริง

(ฆ) วัตถุตตะยัสสะ โย ยัตถะ สังวัณเณติ คุณุตตะเม
ตัสสะ ตัตถะ สุขาโรคยะ- โสตถิโย โหนติ สัพพะทา

ณ ที่ใด มีผู้กล่าววาจาสรรเสริญพระคุณอันประเสริฐของพระรัตนตรัย ด้วยจิตที่เลื่อมใส ณ ที่นั้น ความสุข ความสบาย และ ความสวัสดี ย่อมมีแก่ผู้นั้นตลอดกาลทุกเมื่อ

พระพุทธเจ้าในอดีต ๒๘ พระองค์
ในสารมัณฑกัป ๔ พระองค์

๑. ตัณหังกะโร มะหาวีโร สัพพะโลกานุกัมปะโก
วันตะสังสาระคะมะโน สัพพะกามะทะโท สทา ฯ

พระตัณหังกร สัมมาสัมพุทธเจ้า ผู้แกล้วกล้ามาก ผู้อนุเคราะห์ สัตว์โลกทั้งปวง ผู้คลายตัณหาอันเป็นเหตุท่องเที่ยวไปในสังสารวัฏได้แล้ว ผู้ประทานสิ่งที่น่าปรารถนาทั้งปวงให้ในกาลทุกเมื่อ

๒. สัพพาภิภู สัพพะวิทู สัพพะเทวะคะรุตตะโม
สัพพาสะวะปะริกขีโณ สะทา โสตถิง กะโรตุ โน ฯ

ผู้ทรงครอบงำธรรมทั้งปวง ทรงรู้แจ้งธรรมทั้งปวง ทรงเป็นครูผู้ยอดเยี่ยมของมนุษย์และเทวดาทั้งปวง ทรงสิ้นอาสวะทั้งปวงแล้ว โปรดประทานความสวัสดี แก่พวกข้าพระองค์ในกาลทุกเมื่อเถิด

๓. วะระลักขะณะสัมปันโน เมธังกะโร มะหามุนิ
ชุตินธะโร มะหาสิรี สุวัณณะคิริสันนิโภ ฯ

พระจอมมุนีพระนามว่า เมธังกร ผู้ถึงพร้อมแล้วด้วยพระลักษณะอันเลิศ ผู้ทรงไว้ซึ่งพระรัศมี ผู้ทรงมีพระสิริยิ่งใหญ่รุ่งเรือง ดุจสุวรรณคีรี

๔. ทิพพะรูโป มะหากาโย มะหานาโถ มะหัพพะโล
มะหาการุณิโก สัตถา มะหาสันติง กะโรตุ โน ฯ

ผู้ทรงมีพระรูปเพียงดังท้าวมหาพรหม มีพระวรกายอันประกอบด้วยมหาปุริสลักษณะ ทรงเป็นที่พึ่งอันประเสริฐ มีพระกำลังมาก ทรงประกอบด้วยพระมหากรุณา ทรงเป็นพระศาสดา โปรดประทานความสงบอันยิ่งใหญ่ แก่พวกข้าพระองค์เถิด

๕. **มะหาโมหะตะมัง หันต๎วา　　โย นาโถ สะระณังกะโร**
เทวาเทวะมะนุสสานัง　　โลกานัญจะ หิตังกะโร ฯ

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระนามว่า สรณังกร ทรงเป็นที่พึ่ง ทรงกำจัดความมืดมนคืออวิชชาได้แล้ว ทรงกระทำประโยชน์เกื้อกูลแก่สัตว์โลกกล่าวคือเหล่าทวยเทพ อสูร และมนุษย์ทั้งหลาย

๖. **พ๎ยามัปปะภาภิรุจิโต　　นิโครธะปะริมัณฑะโล**
นิโครธะปักกะพิมโพฏโฐ　　สะทา โสตถิง กะโรตุ โน ฯ

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระนามว่า สรณังกร พระองค์นั้นผู้ทรงรุ่งเรืองทรงด้วยพระรัศมี แผ่ออกไปหนึ่งวาโดยรอบ ผู้ทรงมีพระวรกายเป็นปริมณฑล (ความสูงของกาย เท่ากับความยาวของวา) ดุจต้นนิโครธผู้ทรงมีพระโอษฐ์แดงเรื่อดุจผลตำลึงสุกที่ต้นนิโครธ (นิสสยะฉบับพม่า แปลว่าดุจผลนิโครธสุก) โปรดประทานความ สวัสดี แก่พวกข้าพระองค์ ในกาลทุกเมื่อเถิด

๗. **อะสีติระตะนุพเพโธ　　ทีปังกะโร มะหามุนิ**
ปะภา นิทธาวะเต ตัสสะ　　ฐาเน ท๎วาทะสะโยชะเย ฯ

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระนามว่า ทีปังกร มีพระวรกายสูงแปดสิบศอกทรงเป็นพระมหามุนี พระรัศมีของพระองค์แผ่ออก ไปในที่สิบสองโยชน์

๘. **วัสสัสสะตะสะหัสสานิ　　ฐัตวา โลเก วินายะโก**
โลกาโลกะกะโร สัตถา　　สะทา โสตถิง กะโรตุ โน ฯ

พระองค์ทรงมีพระชนม์อยู่ในโลกหนึ่งแสนปี ทรงนำเวไนยสัตว์สู่พระ

นิพพาน ทรงเป็นพระศาสดา ผู้ประทานแสงสว่างแก่โลก โปรดประทานความสวัสดี แก่พวกข้าพระองค์ในกาลทุกเมื่อเถิด

ในสารกัปป์ ๑ พระองค์

๙. อัฏฐาสีติหัตถุพเพโธ โกณฑัญโญ นามะ นายะโก
สัพพะธัมเมหิ อะสะโม สัพพะปาระมิตาคะโม ฯ

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระนามว่า โกณฑัญญะ มีพระวรกายสูงแปดสิบแปดศอก ทรงเป็นผู้นำ ทรงเป็นผู้ไม่มีบุคคลเสมอด้วย ธรรมทั้งปวง ทรงถึงความเป็นผู้มีบารมีทั้งปวง

๑๐. วัสสัสสะตะสะหัสสานิ อายุ ตัสสะ มะเหสิโน
โมเจตุ โส สัพพะภะยา สะทา โสตถิง กะโรตุ โน ฯ

ทรงเป็นพระผู้แสวงหาคุณอันยิ่งใหญ่ มีพระชนมายุหนึ่งแสนปี ขอพระองค์โปรดเปลื้องพวกข้าพระองค์ ให้พ้นจากภัยทั้งปวง โปรดประทานความสวัสดี แก่พวกข้าพระองค์ ในกาลทุกเมื่อเถิด

ในสารมัณฑกัปป์ ๔ พระองค์

๑๑. อัฏฐาสีติระตะนามิ อัจจุคคะโต ชุตินธะโร
มังคะโล นามะ สัมพุทโธ นะวุติสะหัสสายุโก ฯ

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระนามว่า มังคละ ทรงมีพระวรกายสูงแปดสิบแปดศอก ทรงไว้ซึ่งพระรัศมี ทรงมีพระชนมายุเก้าหมื่นปี

๑๒. ฉัพพัณณะรังสิโย ทะสะ- สะหัสสะโลกะธาตุโย
ผะรันตา ตัสสะ ฉาเทนติ เอสะ โสตถิง กะโรตุ โน ฯ

พระฉัพพรรณรังสีของพระองค์ แผ่ปกคลุมโลกธาตุหนึ่งหมื่น ขอพระองค์โปรดประทานความสวัสดี แก่พวกข้าพระองค์เถิด

๑๓. นะวุติระตะนุพเพโธ สุมะโน นามะ นายะโก
กัญจะนาจะละสังกาโส นะวุติสะหัสสายุโก ฯ

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระนามว่า สุมนะ ทรงมีพระวรกายสูงเก้าสิบศอก ทรงเป็นผู้นำ ทรงเป็นผู้เปรียบประดุจสุวรรณคีรีทรงมีพระชนมายุเก้าหมื่นปี

๑๔. **อุเปโต พุทธะคุเณหิ สัพพะสัตตะหิเตสะโก**
กะโรตุ โน มะหาสันติง อาโรค์ยัญจะ สุขัง สะทา ฯ

ทรงประกอบด้วยพระพุทธคุณทั้งหลาย ทรงแสวงหาความเกื้อกูลแก่เหล่าสัตว์โลกทั้งปวง โปรดประทานความสงบร่มเย็น ความไม่มีโรค และความสุขแก่ พวกข้าพระองค์ในกาลทุกเมื่อเถิด

๑๕. **อะสีติระตะนุพเพโธ สัฏฐีสะหัสสะอายุโก**
เรวะโต นามะ สัมพุทโธ สัพพะโลกุตตะโร มุนิ ฯ

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระนามว่า เรวตะ ทรงมีพระวรกายสูง แปดสิบศอก ทรงมีพระชนมายุหกหมื่นปี ทรงประเสริฐกว่าสัตว์โลกทั้งปวง ทรงรู้แจ้งโลกทั้งปวง

๑๖. **ตัสสะ สะรีเร นิพพัตตา ปะภามาลา อะนุตตะรา**
ผะรันตา โยชะเน นิจจัง สะทา โสตถิง กะโรตุ โน ฯ

แสงแห่งพระรัศมีอันไม่มีที่เปรียบ อันเกิดแต่พระวรกายของ พระองค์แผ่ไปตลอดแนวหนึ่งโยชน์เป็นนิจ โปรดประทานความ สวัสดี แก่พวกข้าพระองค์ ในกาลทุกเมื่อเถิด

๑๗. **โสภิโต นามะ สัมพุทโธ นะวุติสะหัสสายุโก**
สังสาระสาคะเร สัตเต พะหู โมเจติ ทุกขะโต ฯ

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระนามว่า โสภิตะ ทรงมีพระชนมายุเก้าหมื่นปี ทรงเปลื้องสัตว์โลกเป็นจำนวนมาก จากทุกข์ในห้วงมหาสมุทร คือสังสารวัฏ

๑๘. **อัฏฐะปัญญาสะระตะนัง อัจจุคคะโต มะหามุนิ**
โอภาเสติ ทิสา สัพพา สะทา โสตถิง กะโรตุ โน ฯ

พระองค์ทรงมีพระวรกายสูงห้าสิบแปดศอก ทรงเป็นพระมหามุนีผู้ประเสริฐ ทรงยังทิศทั้งปวงให้สว่างไสว โปรดประทานความสวัสดี แก่พวกข้าพระองค์ ในกาลทุกเมื่อเถิด

ในวรกัปป์ ๓ พระองค์

๑๙. อะโนมะทัสสี สัมพุทโธ เตชัสสี ทุระติกกะโม
อัฏฐะปัณณาสะระตะโน โอภาเสนโต สะเทวะเก ฯ

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระนามว่า อโนมทัสสี ผู้อันศัตรูไม่สามารถกล้ำกรายได้ ทรงมีพระวรกายสูงห้าสิบแปดศอก ทรงกระทำมนุษย์โลกพร้อมทั้งเทวโลก ให้สว่างไสวอยู่

๒๐. นิพพานะปาปะโก โลเก วัสสัสสะตะสะหัสสายุ
กะโรตุ โน มะหาสันติง สุขิตา จะ มะยัง สะทา ฯ

พระองค์ทรงยังสัตว์โลกให้ถึงพระนิพพาน ทรงมีพระชนมายุหนึ่งแสนปี โปรดประทานความสงบร่มเย็น แก่พวกข้าพระองค์ในกาลทุกเมื่อเถิด อนึ่ง ขอให้พวกข้าพระองค์ จงเป็นผู้มีความสุขในกาลทุกเมื่อเถิด

๒๑. ปะทุโม นามะ สัมพุทโธ โลกะเชฏโฐ นาราสะโภ
อัฏฐะปัญญาสะระตะโน อาทิจโจวะ วิโรจะติ ฯ

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระนามว่า ปทุมะ ทรงเป็นผู้ประเสริฐ กว่าเหล่าสัตว์โลกทั้งปวง ทรงมีพระวรกายสูงห้าสิบแปดศอก ทรงรุ่งโรจน์ประดุจพระอาทิตย์

๒๒. วัสสัสสะตะสะหัสสานิ อายุ ตัสสะ มะเหสิโน
โสปิ พุทโธ การุณิโก สะทา โสตถิง กะโรตุ โน ฯ

พระองค์ผู้แสวงหาคุณอันยิ่งใหญ่ ทรงมีพระชนมายุหนึ่งแสนปี แม้พระพุทธเจ้าพระองค์นั้น ทรงมีพระมหากรุณา ขอทรงโปรดประทานความสวัสดี แก่พวกข้าพระองค์ ในกาลทุกเมื่อเถิด

๒๓. อัฏฐาสีติระตะนุพเพโธ นาระโท สัพพะกามะโท
นิรันตะรัง ทิวารัตติง โยชะนัง ผะระเต ปะภา ฯ

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระนามว่า นารทะ ทรงมีพระวรกายสูงแปดสิบแปดศอก ทรงประทานสิ่งที่น่าชอบใจทั้งปวงพระรัศมีของพระองค์แผ่ไปสู่ที่หนึ่งโยชน์ ตลอดวันและคืนเป็นนิจ

๒๔. นะวุติวัสสะสะหัสสานิ ฐัตวา โลเก วินายะโก
โมเจติ ทุกขะโต สัตเต โสปิ โสตถิง กะโรตุ โน ฯ

พระองค์ทรงแนะนำสั่งสอนสัตว์โลก ให้หลุดพ้นจากวัฏฏทุกข์ ทรงมีพระชนมายุเก้าหมื่นปี โปรดประทานความสวัสดี แก่พวกข้าพระองค์เถิด

ในวรกัปป์ ๓ พระองค์

๒๕. อัฏฐะปัณณาสะระตะโน ปะทุมุตตะโร มะหามุนิ
ตัสสะ ปากะติกา รังสี ผะรันติ ทวาทะสะโยชะเน ฯ

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระนามว่า ปทุมุตตระ ทรงมีพระวรกายสูงห้าสิบแปดศอก พระรัศมีอันมีอยู่โดยธรรมชาติของพระองค์ แผ่ไปถึงสิบสองโยชน์

๒๖. วัสสัสสะตะสะหัสสานิ ฐัตวา โลเกมะตันทะโท
โมเจติ พันธะนา สัตเต โสปิ ปาเลตุ โน สะทา ฯ

พระองค์ทรงประทานอมฤตธรรม คือ พระนิพพาน ทรงดำรงพระชนม์อยู่ในโลกตลอดหนึ่งแสนปี ทรงเปลื้องหมู่สัตว์โลก ให้พ้นจากกิเลสเครื่องผูกมัด ขอพระองค์โปรดคุ้มครองพวกข้าพระองค์ในกาลทุกเมื่อเถิด

๒๗. อัฏฐาสีติระตะนานิ อัจจุคคะโต มะหามุนิ
สุเมโธ นามะ สัมพุทโธ นะวุติสะหัสสายุโก ฯ

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระนามว่า สุเมธะ ทรงมีพระวรกายสูง แปดสิบแปดศอก ทรงเป็นพระมหามุนีผู้ประเสริฐ ทรงมีพระชนมายุเก้าหมื่นปี

๒๘. ตัสสะ ปากะติกา รังสี ผะรันติ โยชะนัง สะทา
ปาเลตุ โน สะทา พุทโธ ภะเยหิ วิวิเธหิ จะ ฯ

พระรัศมีอันมีอยู่โดยปกติของพระองค์ แผ่ไปตลอดหนึ่งโยชน์ ในกาล ทุกเมื่อ ขอพระพุทธเจ้าพระนามว่า สุเมธะ นั้น โปรดคุ้มครองพวกข้าพระองค์ ให้พ้นจากภัยต่าง ๆ

๒๙. ปัญญาสะระตะนุพเพโธ สุชาโต นามะ นายะโก
เหมะวัณโณ มะหาวีโร มะหาตะมะวิโนทะโน ฯ

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระนามว่า สุชาตะ ทรงมีพระวรกายสูงห้าสิบ แปดศอก ทรงเป็นผู้นำ ทรงมีพระฉวีประดุจทอง ทรงเป็นผู้แกล้วกล้ายิ่ ทรงบรรเทาความมืด คือ โมหะ

๓๐. นะวุติวัสสะสะหัสสานิ อายุ ตัสสะ มเหสิโน
โสปิ พุทโธ การุณิโก สะทา โสตถิง กะโรตุ โน ฯ

ขอพระพุทธเจ้าพระนามว่า สุชาตะ แม้นั้น ผู้ทรงมีพระชนมายุเก้าหมื่นปี ทรงมีพระมหากรุณา โปรดประทานความสวัสดี แก่พวกข้าพระองค์ ใน กาลทุกเมื่อเถิด

ในวรกัปป์ ๓ พระองค์

๓๑. อะสีติระตะนุพเพโธ ปิยะทัสสี มะหามุนิ
นะวุติวัสสะสะหัสสานิ ฐัต๎วา โลกัคคะนายะโก ฯ

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระนามว่า ปิยทัสสี ทรงมีพระวรกาย สูงแปด สิบศอกทรงเป็นมุนีผู้ประเสริฐ ทรงเป็นผู้นำสัตว์โลกสู่พระนิพพาน ทร ดำรงพระชนม์อยู่ตลอดเก้าหมื่นปี

๓๒. โสปิ สัพพะคุณูเปโต สัพพะโลกะสุขัปปะโท
สัพพะโทสัง วินาเสนโต สัพพัง โสตถิง กะโรตุ โน ฯ

ขอพระพุทธเจ้าพระนามว่า ปิยทัสสี แม้นั้น ผู้ทรงประกอบ ด้วยคุ ทั้งปวง ทรงให้ความสุขแก่โลกทั้งปวง ทรงกำจัดโทษทั้งปวง โปรดประทาน ความสวัสดีทั้งปวงแก่ข้าพระองค์เถิด

๓๓. อะสีติระตะนุพเพโธ อัตถะทัสสี นะราสะโภ
วัสสัสสะตะสะหัสสานิ โลเก อัฏฐาสิ นายะโก ฯ

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระนามว่า อัตถทัสสี ทรงมีพระวรกาย สูงแปดสิบศอกทรงเป็นนระผู้ประเสริฐ ทรงเป็นผู้นำ ทรงดำรงพระชนม์อยู่ในโลก ตลอดหนึ่งแสนปี

๓๔. ตัสสะ ปากะติกา รังสี ผะรันติ โยชะนัง สะทา
นิลันตะรัง ทิวารัตติง นาโถ โสตถิง กะโรตุ โน ฯ

พระรัศมีอันมีอยู่โดยปกติของพระองค์ แผ่ไปได้หนึ่งโยชน์ตลอดกลางวันและกลางคืน ในกาลทุกเมื่อเป็นนิจ พระองค์ผู้เป็น ที่พึ่ง โปรดประทานความสวัสดี แก่พวกข้าพระองค์เถิด

๓๕. ธัมมะทัสสี จะ สัมพุทโธ อะสีติหัตถะมุคคะโต
อะติโรจะติ เตชะนะ สะเทวาสุระมานุเส ฯ

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระนามว่า ธัมมทัสสี ทรงมีพระวรกายสูงแปดสิบศอก ทรงรุ่งเรืองด้วยพระเดชานุภาพยิ่งกว่าโลก ซึ่งประกอบด้วยเหล่าทวยเทพ อสูร และมนุษย์ทั้งหลาย

๓๖. วัสสัสสะตะสะหัสสานิ ฐัต๎วา โลเก มะหายะโส
สัพพะสัตเต ปะโมเจติ ภะยา รักขะตุ โน สะทา ฯ

พระองค์ผู้ทรงมีชื่อเสียงและบริวารอันยิ่งใหญ่ ดำรงพระชนม์อยู่ในโลกตลอดหนึ่งแสนปี ทรงเปลื้องสัตว์ทั้งปวงจากภัย โปรดคุ้มครองพวกข้าพระองค์ ให้พ้นจากภัย ในกาลทั้งปวงเถิด

ในสารมัณฑกัปป์ ๔ พระองค์

๓๗. สิทธัตโถ นามะ สัมพุทโธ สัฏฐิระตะนะมุคคะโต
ติภะเว โสตถิชะนะโก สะติสสะหัสสะ อายุโก ฯ

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระนามว่า สิทธัตถะ ทรงมีพระวรกาย สูงหกสิบศอก ทรงยังความสวัสดีให้เกิดขึ้น ในภพทั้งสามทรงมีพระชนมายุหนึ่งแสนปี

๓๘. สังสาระสาคะรา โลเก　　สันตาเรต์วา สะเทวะเก
นิพพาเปสิ จะ โส สัตถา　　สะทา โสตถิง กะโรตุ โน ฯ

ขอพระศาสดาพระนามว่า สิทธัตถะ นั้น ผู้ทรงยังหมู่มนุษย์ พร้อมทั้งเหล่าทวยเทพ ให้ข้ามพ้นจากห้วงมหาสมุทร คือ สังสารวัฏ และ ให้ถึงพระนิพพาน โปรดประทานความสวัสดีแก่พวกข้าพระองค์ ในกาลทุกเมื่อเถิด

๓๙. สัฏฐิระตะนะมุพเพโธ　　ติสโส โลกัคคะนายะโก
อะนูปะโม อะสะทิโส　　อะตุโล อุตตะโม ชิโน ฯ

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระนามว่า ติสสะ ทรงมีพระวรกายสูง หกสิบศอก ทรงเป็นบุคคลผู้นำชั้นเลิศของโลก ไม่มีบุคคลเทียบเท่า ไม่มีบุคคลเสมอเหมือน ไม่มีบุคคลเปรียบปาน ทรงเป็น ผู้สูงสุด ทรงเป็นผู้ชนะมารทั้งปวง

๔๐. วัสสัสสะตะสะหัสสานิ　　อายุ ตัสสะ มะเหสิโน
อาโรค์ยัญจะ มะหาสุขัง　　โหตุ โน ตัสสะ เตชะสา ฯ

ด้วยพระเดชานุภาพของพระพุทธเจ้า พระนามว่า ติสสะ พระองค์นั้นผู้ทรงมีพระชนมายุหนึ่งแสนปี ขอความไม่มีโรค และ ความสุขอันประเสริฐจงมีแก่พวกข้าพระองค์เถิด

๔๑. อัฏฐะปัณณาสะระตะโน　　ผุสโส โลกัคคะนายะโก
ชะนัมพุชัง วิโพเธนโต　　นิพพาเปนโต สะเทวะเก ฯ

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระนามว่า ผุสสะ ทรงมีพระวรกายสูงห้าสิบแปดศอก ทรงเป็นบุคคลผู้นำชั้นเลิศของโลก ทรงยังดอกบัวคือหมู่ชนให้เบิกบาน ทรงยังหมู่มนุษย์ พร้อมทั้งเหล่าทวยเทพ ให้ถึงพระนิพพาน

๔๒. นะวุติวัสสะสะหัสสานิ ฐัต์วา โลเก มะหายะโส
อุทธะรันโต พะหู สัตเต สะทา โสตถิง กะโรตุ โน ฯ

พระองค์ทรงมีชื่อเสียงและบริวารอันยิ่งใหญ่ ทรงดำรงพระชนม์อยู่ในโลกตลอดเก้าหมื่นปี ผู้ทรงนำสัตว์โลกจำนวนมาก ออกจากสังสารวัฏ โปรดประทานความสวัสดี แก่พวกข้าพระองค์ ในกาลทุกเมื่อเถิด

๔๓. อะสีติระตะนุพเพโธ วิปัสสี โลกะนายะโก
ปะภา นิทธาวะเต ตัสสะ สะมันตา สัตตะ โยชะเน ฯ

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระนามว่า วิปัสสี ทรงมีพระวรกายสูง แปดสิบศอก ทรงเป็นผู้นำของสัตว์โลก พระรัศมีของพระองค์แผ่ไปตลอดเจ็ดโยชน์โดยรอบ

๔๔. โสปิ เทวะมะนุสสานัง พันธะนา ปะริโมจะยิ
อะสีติสะหัสสายุโก นาโถ โสตถิง กะโรตุ โน ฯ

ขอพระพุทธเจ้าพระนามว่า วิปัสสี แม้นั้น ผู้ทรงมีพระชนมายุ แปดหมื่นปี ทรงเป็นที่พึ่ง ทรงเปลื้องเทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย จากเครื่องผูกคือกิเลส โปรดประทานความสวัสดีแก่พวกข้าพระองค์เถิด

ในมัณฑกัปป์ ๒ พระองค์

๔๕. สัตตะหัตถะมุพเพโธ สิขี นาเมสะ นายะโก
ปะภา นิทธาวะเต ตัสสะ สะมันตา โยชะนัตตะเย ฯ

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์ใด ทรงมีพระวรกายสูงเจ็ดสิบศอก พระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์นั้นพระนามว่า สิขี ทรงเป็นผู้นำ พระรัศมีของพระองค์แผ่ไปตลอดสามโยชน์โดยรอบ

๔๖. โสปิ อะตุลโย สัมพุทโธ สัตตะตีสะหัสสายุโก
กะโรตุ โน มะหาสันติง สุขิตา จะ มะยัง สะทา ฯ

ขอพระพุทธเจ้าพระนามว่า สิขี แม้นั้น ผู้ทรงไม่มีผู้ใดเปรียบ ทรงมี

พระชนมายุเจ็ดหมื่นปี โปรดประทานความสงบอันประเสริฐ แก่พวกข้าพระองค์ อนึ่ง ขอพวกข้าพระองค์ จงเป็นผู้ถึงความสุข ในกาลทุกเมื่อเถิด

๔๗. เวสสะภู นามะ สัมพุทโธ　　เหมะรูปะสะมูปะโม
สัฏฐีระตะนะมุพเพโธ　　สัฏฐี จะ สะหัสสายุโก ฯ

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระนามว่า เวสสภู ผู้มีพระฉวีประดุจทอง ทรงมีพระวรกายสูงหกสิบศอก ทรงมีพระชนมายุหกหมื่นปี

๔๘. พ๎รัห๎มะเทวะมะนุสเสหิ　　นาคาสุระทิเชหิ วา
ปูชิโตปิ สะทา นาโถ　　สะทา โสตถิง กะโรตุ โน ฯ

ขอพระพุทธเจ้าพระนามว่า เวสสภู แม้นั้น ผู้อันหมู่พรหม เทวดา มนุษย์ นาค อสูรและครุฑพากันบูชาแล้ว ทรงเป็นที่พึ่งโปรดประทานความสวัสดี แก่พวกข้าพระองค์ ในกาลทุกเมื่อเถิด

ในภัทรกัปป์นี้ ๕ พระองค์
ผ่านไปแล้ว ๓ พระองค์

๔๙. ตาฬีสะระตะนุพเพโธ　　กะกุสันโธ มะหามุนิ
ตัสสะ กายา นิจฉะรันติ　　ปะภา ท๎วาทะสะ โยชะเน ฯ

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระนามว่า กกุสันธะ ทรงมีพระวรกาย สูงสี่สิบศอก ทรงเป็นมุนีผู้ประเสริฐ พระรัศมีจากพระวรกายของ พระองค์แผ่ซ่านไปสิบสองโยชน์

๕๐. จัตตาฬีสะสะหัสสานิ　　ตัสสะ อายุ อะนุตตะโร
กะโรตุ โส สะทา นาโถ　　อายุง สุขัง พะลัญจะ โน ฯ

ขอพระพุทธเจ้าพระนามว่า กกุสันธะ แม้นั้น ผู้ทรงมีพระชนมายุสี่หมื่นปี ทรงเป็นผู้ไม่มีใครเปรียบ ทรงเป็นที่พึ่งโปรดประทานอายุ ความสุข และกำลัง แก่พวกข้าพระองค์ ในกาลทุกเมื่อเถิด

๕๑. โกนาคะมะนะ สัมพุทโธ ติงสะหัตถะสะมุคคะโต
ติงสะวัสสะสะหัสสานิ อายุ ตัสสะ มะเหสิโน ฯ

พระโกนาคมนะ สัมมาสัมพุทธเจ้า ผู้ทรงมีพระวรกายสูงสามสิบศอก ผู้แสวงหาคุณอันยิ่งใหญ่ ทรงมีพระชนมายุสามหมื่นปี

๕๒. ธัมมามะเตนะ ตัปเปตา เทวะสังฆัง สุราละเย
มะหีตะเล จะ ชะนะตัง สะทา โสตถิง กะโรตุ โน ฯ

ทรงยังหมู่ทวยเทพบนสวรรค์ และหมู่มนุษย์บนพื้นโลกให้อิ่มเอิบด้วยอมตธรรม คือ พระนิพพาน โปรดประทานความสวัสดี แก่พวกข้าพระองค์ในกาลทุกเมื่อเถิด

๕๓. กัสสะโป นามะ สัมพุทโธ ธัมมะราชา ปะภังกะโร
วีสะตีหัตถะมุพเพโธ วีสัสสะหัสสะอายุโก ฯ

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระนามว่า กัสสปะ ผู้ทรงเป็นพระธรรมราชา ทรงมีพระรัศมี ทรงมีพระวรกายสูงยี่สิบศอก ทรง มีพระชนมายุสองหมื่นปี

๕๔. อะนูปะโมสะมะสะโม เทวะสัตถา อะนุตตะโร
กะโรตุ โน มะหาสันติง อาโรค์ยัญจะ ชะยัง สะทา ฯ

พระองค์ไม่มีผู้ใดเปรียบปานเสมอเสมือน ทรงเป็นศาสดา ของเหล่าทวยเทพ ทรงเป็นผู้ยอดเยี่ยม โปรดประทานความสงบอันประเสริฐ ความไม่มีโรค และชัยชนะแก่พวกข้าพระองค์ ในกาลทุกเมื่อเถิด

พระพุทธเจ้าในปัจจุบัน ๑ พระองค์

๕๕. อัฏฐาระสะหัตถุพเพโธ โคตะโม สัก์ยะวัฑฒะโน
สัพพัญญู สัพพะติละโก สัพพะโลกะสุขัปปะโท ฯ

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระนามว่า โคตมะ ทรงมีพระวรกายสูงสิบแปดศอก ทรงเป็นผู้เชิดชูศากยวงศ์ ทรงตรัสรู้ธรรมทั้งปวงเป็นผู้โดดเด่นกว่าชนทั้งปวง

ทรงประทานความสุขให้แก่สัตว์โลก (ในพุทธวงศ์บาลีทรงแสดงไว้ว่าทรงมีพระวรกายสูง ๑๖ ศอก)

๕๖. สัมพุทโธ สัพพะธัมมานัง ภะเคหิ ภาค์ยะวา ยุโต
วิชชาจะระณะสัมปันโน โสตถ์ยาโรค์ยัง ทะทาตุ โน ฯ

ขอพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระนามว่า โคตมะ ผู้ตรัสรู้ธรรมทั้งปวง ทรงประกอบด้วยบุญ ทรงมีพระบารมีอันสูงสุด ทรงเพียบ พร้อมด้วยวิชชาและจรณะ โปรดประทานความสวัสดีและความไม่มีโรค แก่พวกข้าพระองค์เถิด

๕๗. อัพภาตีตา จะ สัมพุทธา อะเนกะสะตะโกฏิโย
สัพพะโลกะมะภิญญายะ สัพพะสัตตานุกัมปิโน ฯ

อนึ่ง พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทั้งหลาย หลายร้อยโกฏิซึ่งเสด็จล่วงลับไปแล้ว ทรงประจักษ์โลกทั้งปวงด้วยพระญาณแล้วจึงทรงอนุเคราะห์เหล่าสรรพสัตว์

๕๘. สัพพะเวระภะยาตีตา สัพพะโลกะสุขัปปะทา
สัพพะโทสัง วินาเสนตา สัพพะโสตถิง กะโรนตุ โน ฯ

ทรงล่วงพ้นเวรและภัยทั้งปวง ทรงประทานความสุขแก่สรรพสัตว์ ทรงกำจัดโทษทั้งปวง ขอทรงประทานความสวัสดีแก่พวกข้าพระองค์เถิด

พระพุทธเจ้าในอนาคต ๑ พระองค์

๕๙. อะนาคะเต จะ สัพพุทโธ เมตเตยโย เทวะปูชิโต
มะหิทธิโก มะหาเทโว มะหาสันติง กะโรตุ โน ฯ

ก็ในอนาคต พระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระนามว่า เมตเตยยะ ทรงเป็นผู้ที่หมู่ทวยเทพบูชาแล้ว ทรงมีฤทธิ์มาก ทรงเป็นผู้ประเสริฐ กว่าเทวดาทั้งปวง โปรดประทานความสงบอันประเสริฐ แก่พวกข้าพระองค์เถิด

พระปัจเจกพุทธเจ้า

๖๐. สัพเพ ปัจเจกะสัมพุทธา นิโรธะฌานะโกวิทา
นิราละยา นิราสังกา อัปปะเมยยา มะเหสะโย ฯ

พระปัจเจกสัมมาสัมพุทธเจ้าทั้งปวง ทรงปรีชาญาณในนิโรธสมาบัติและฌานสมาบัติ ทรงปราศจากความกำหนัดยินดีหมดความรังเกียจ ทรงคุณอันหาประมาณมิได้ ทรงแสวงหาคุณอันประเสริฐ

๖๑. ทูราปิ วิเนยเย ทิส์วา สัมปัตตา ตังขะเณนะ เต
สันทิฏฐิกะผะเล กัต์วา สะทา สันติง กะโรนตุ โน ฯ

พระปัจเจกสัมมาสัมพุทธเจ้าทั้งหลาย เหล่านี้ เห็นหมู่เวไนยสัตว์ แม้ในที่ไกล ก็ทรงเสด็จไปช่วยเหลือสัตว์เหล่านั้นให้ได้รับประโยชน์โดยพลันโปรดประทานความสงบ แก่พวกข้าพระองค์ ในกาลทุกเมื่อเถิด

นวโลกุตตรธรรม ๙ และปริยัติธรรม ๑

๖๒. สวากขาตะตาทิสัมปันโน ธัมโม สะปะริยัตติโก
สังสาระสาคะรา โลเก ตาเรติ ชินะโคจะโร ฯ

พระธรรม พร้อมทั้งปริยัติที่สมบูรณ์ด้วยคุณ มีความเป็นธรรม ที่พระพุทธเจ้าตรัสไว้ดีแล้ว เป็นต้น เป็นอารมณ์ของพระพุทธเจ้า เป็นเหตุยังสัตว์โลกให้ข้ามพ้นสาครคือ สังสารวัฏ

๖๓. กิเลสะชาละวิทธังสี วิสุทโธ พุทธะเสวิโต
นิพพานะคะมะโน สันโต สะทา โสตถิง กะเรตุ โน ฯ

ขอพระธรรมอันบริสุทธิ์ยิ่ง อันมีปกติทำลายข่ายคือกิเลสเป็นธรรมที่พระพุทธองค์ทรงเจริญแล้ว เป็นธรรมอันประเสริฐ อันยังสัตว์ให้ถึงพระนิพพาน โปรดประทานความสวัสดี แก่พวกข้าพระองค์ ในกาลทุกเมื่อเถิด

พระสังฆรัตนะ

๖๔. สีลาทิคุณะสัมปันโน สังโฆ มัคคะผะเล ฐิโต
ชิตินท์ริโย ชิตะปาโป ทักขิเณยโย อะนุตตะโร ฯ

พระสงฆ์ผู้สมบูรณ์ด้วยคุณมีศีลเป็นต้น ดำรงอยู่ในมรรคและผล ชนะอินทรีย์แล้ว ชนะบาปแล้ว เป็นทักขิเณยยบุคคล ผู้ยอดเยี่ยม

๖๕. อะนาสะโว ปะริสุทโธ นิราสาโส ภะวาภะเว
นิพพานะโคจะโร สันโต สะทา โสตถิง กะโรตุ โน ฯ

ขอพระอริยสงฆ์ผู้ไม่มีอาสวะ ผู้บริสุทธิ ผู้หมดความปรารถนา ในภพน้อยภพใหญ่ ผู้มีจิตจดจ่อในพระนิพพานเป็นสัตบุรุษ ของจงประทานความสวัสดี แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด.

พระเถระชั้นผู้ใหญ่ ๑๐๘ องค์

๖๖. อัญญาตะโกณฑัญญัตเถโร รัตตัญญูนัง อัคโค อะหุ
ธัมมะจักกาภิสะมะโย สะทา โสตถิง กะโรตุ โน ฯ

พระอัญญาโกณฑัญญะเถระ เป็นผู้เลิศกว่าเหล่าภิกษุผู้รู้ราตรี ผู้บรรลุเป็นโสดาบันด้วยพระธัมมจักกัปปวัตตนสูตร ขอจงประทานความสวัสดีแก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๖๗. วัปปัตเถโร มะหาปัญโญ มะหาตะมะวิโนทะโน
มะหาสันติกะโร โลเก มะหาสันติง กะโรตุ โน ฯ

พระวัปปะเถระ ผู้มีปัญญามาก ผู้กำจัดความมืดคือ โมหะ ผู้กระทำความสงบอันประเสริฐในโลก ขอจงประทานความสงบอันประเสริฐ แก่พวกข้าพเจ้าเถิด

๖๘. ภัททิโย ภัททะสีโล จะ ทักขิเณยโย อะนุตตะโร
โลกัตถะจะริโต เถโร สะทา โสตถิง กะโรตุ โน ฯ

พระภัททิยเถระ ผู้มีศีลงาม ผู้เป็นทักขิเณยยบุคคล ผู้ยอดเยี่ยม ผู้บำเพ็ญประโยชน์แก่โลก ขอจงประทานความสวัสดี แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๖๙. มะหานาโม มะหาปัญโญ มะหาธัมมะวิทู สุโต
มะหาขีณาสะโว เถโร มะหาสันติง กะโรตุ โน ฯ

พระมหานามะเถระ ผู้มีปัญญามาก ผู้ตรัสรู้ธรรมอันประเสริฐ ผู้มีชื่อเสียง เป็นพระขีณาสพผู้ประเสริฐ ขอจงประทานความสงบอันยิ่งใหญ่แก่พวกข้าพเจ้าเถิด

๗๐. อัสสะชิตเถโร มะหาปัญโญ ชิตะมาโร ชิตินทริโย
ชิตะปัจจัตถิโก โลเก สะทา โสตถิง กะโรตุ โน ฯ

พระอัสสชิเถระ ผู้มีปัญญามาก ผู้ชนะมาร ผู้ชนะอินทรีย์ ผู้ชนะศัตรูในโลก ขอจงประทานความสวัสดีแก่พวกข้าพเจ้าในกาล ทุกเมื่อเถิด

๗๑. อะนุปุพพิกะถัง สุต๎วา ยะโส เอกัคคะมานะโส
อัคคะธัมมะมะนุปปัตโต โสตถ๎ยาโรค๎ยัง ทะทาตุโน ฯ

พระยสะเถระ ผู้ฟังอนุปุพพิกถาแล้ว มีจิตตั้งมั่นบรรลุพระอรหัตผลอันเป็นธรรมอันเลิศ ขอจงประทานความสวัสดี และความไม่มีโรค แก่พวกข้าพเจ้าเถิด

๗๒. จัต๎วาธิกา จะ ปัญญาสะ เถรา คิหิสะหายะกา
ปัต๎วานะ ปะระมัง สันติง สะทา โสตถิง กะโรนตุ โน ฯ

และพระเถระผู้เป็นพระอรหันต์ ๕๔ รูป ผู้เคยเป็นพระสหายของพระยสะ เมื่อครั้งยังเป็นผู้ครองเรือน บรรลุแล้วซึ่งพระนิพพานอันประเสริฐ ขอจงประทานความสวัสดีแก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๗๓. เย ติงสะ ภัททะวัคคิยา รูเปนาตุละวัณณิโน
ขีณาสะวา วะสีภูตา เต กะโรนตุ อะนามะยัง ฯ

พระภัททวัคคีย์ ผู้เป็นเถระสามสิบองค์ ผู้มีรูปทรงและผิว พรรณอันหาใครเปรียบปานมิได้ สิ้นอาสวะแล้ว เป็นผู้ชนะตน มี ความชำนาญในการเข้าฌาณ ขอจงประทานความไม่มีโรค แก่พวกข้าพเจ้าเถิด

๗๔. อุรุเวละกัสสะโปปิ　　มะหาปะริสานะมุตตะโม
ฐาปิโต อัคคัฏฐานัมหิ　　สะทา โสตถิง กะโรตุ โน ฯ

แม้พระอุรุเวลกัสสปะผู้เป็นเลิศในตำแหน่งแห่งพระภิกษุผู้มีบริษัทมาก ขอจงประทานความสวัสดี แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๗๕. โย นะทีกัสสะปัตเถโร　　ปุญญักเขตโต อะนุตตะโร
สะสังโฆ สีละสัมปันโน　　สะทา โสตถิง กะโรตุ โน.

แม้พระเถระนามว่า นทีกัสสะ ผู้เป็นเนื้อนาบุญอันประเสริฐ ผู้มีภิกษุเป็นศิษย์ ๓๐๐ เป็นบริวาร ผู้สมบูรณ์ด้วยศีล ขอจงประทานความสวัสดี แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๗๖. ธัมมะปัชชะลิโต สันโต　　โย เถโร คยากัสสปะโป
สังยุตโต ภะวะนิสเนเห　　สะทา โสตถิง กะโรตุ โน ฯ

พระเถระนามว่า คยากัสสปะ ผู้รุ่งเรืองด้วยธรรม ผู้สงบผู้เข้าถึงพระนิพพาน อันเป็นที่ปราศจากภวตัณหา ขอจงประทานความสวัสดี แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๗๗. โลกะนาถัง ฐะเปต๎วานะ　　ปัญญาวันตานะ ปาณินัง
ปัญญายะ สาริปุตตัสสะ　　กะลัง นาคฆะติ โสฬะสิง ฯ

ในบรรดาสรรพสัตว์ผู้มีปัญญาทั้งหลาย เว้นพระพุทธเจ้าผู้เป็นที่พึ่งของโลกแล้ว สัตว์ใดๆ ย่อมไม่ถึงเสี้ยวที่สิบหกแห่งปัญญาของพระสารีบุตร

๗๘. สาริปุตโต มะหาปัญโญ　　ปะฐะโม อัคคะสาวะโก
ธัมมเสนาปะตี เสฏโฐ　　สะทา โสตถิง กะโรตุ โน ฯ

ขอพระสาริปุตตะ ผู้มีปัญญามากผู้เป็นอัครสาวกองค์ที่หนึ่งผู้เป็นธรรมเสนาบดี ผู้ได้รับการยกย่องว่า เป็นเลิศทางปัญญา ขอจงประทานความสวัสดี แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๗๙. ปาทังคุลิกะมัตเตนะ เวชะยันตะปะกัมปะโน
ปะฐะวิง มะหะติง สัพพัง สะมัตโถ ปะริวัตติตุง ฯ

พระมหาเถระใด ผู้สามารถยังเวชยันต์ปราสาท (ปราสาทของพระอินทร์) ให้หวั่นไหวแม้ด้วยเพียงหัวไม้เท้านั้น ผู้สามารถพลิกแผ่นดินใหญ่ทั้งหมดได้

๘๐. โมคคัลลาโน มะหาเถโร ทุติโย อัคคะสาวะโก
อิทธิมันตานัง โส อัคโค สะทา โสตถิง กะโรตุ โน ฯ

พระมหาเถระนั้นพระนามว่า โมคคัลลานะ ผู้เป็นอัครสาวกองค์ที่สอง เป็นเลิศกว่า บรรดาภิกษุผู้มีฤทธิ์ทั้งหลาย ขอจงประทานความสวัสดี แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๘๑. มะหากัสสะปัตเถโรปิ อุตตัตตะกะนะกันนิโภ
ธุตะคุณัตคะนิกขิตโต ตะติโย สัตถุสาวะโก ฯ

พระมหาเถระนามว่า กัสสปะ ผู้มีผิวพรรณอันงดงามดุจเนื้อทองคำ อันบริสุทธิ์ ผู้ได้รับยกย่องให้เป็นเลิศ ในทางธุดงคคุณ เป็น พระอัครสาวกองค์ที่สาม ของพระศาสดา

๘๒. อะรัญญะวาสาภิระโต ปังสุกูละธะโร มุนิ
สุคะตัสสาสะนะธะโร สะทา โสตถิง กะโรตุ โน ฯ

เป็นผู้ยินดียิ่งในการอยู่ป่า ผู้ทรงผ้าบังสุกุล เป็นมุนีผู้รู้โลกทั้งภายในและภายนอก ผู้ทรงไว้ซึ่งคำสอนของพระสุคต ขอจงประทานความสวัสดีแก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๘๓. อาปัตติอะนาปัตติยา สะเตกิจฉายะ โกวิโท
วินะเย อัคคะนิกขิตโต อุปาลิ สัตถุวัณณิโต ฯ

พระอุบาลีเถระ ผู้ฉลาดในอาบัติและมิใช่อาบัติ และในอาบัติ ที่เยียวยาได้และเยียวยาไม่ได้ ผู้อันพระศาสดาทรงแต่งตั้งให้เป็นผู้เลิศ ในทางทรงพระวินัย

๘๔. วินะเย ปาระมิปปัตโต วินะยัคโคจะโร มุนิ
กะโรตุ โน มะหาสันติง โสตถ์ยาโรค์ยัง ทะทาตุ โน ฯ

ผู้อันพระศาสดาทรงยกย่อง ให้เป็นผู้ถึง ซึ่งความเป็นผู้เลิศ ในทางทรงจำพระวินัย ผู้สำรวมกาย วาจา และ ใจ ขอจงประทานความสงบอันประเสริฐ แก่พวกข้าพเจ้า และขอให้ความสวัสดี ความไม่มีโรค จงมีแก่พวกข้าพเจ้าเถิด

๘๕. อะนุรุทธะมะหาเถโร ทิพพะจักขุนะมุตตะโม
ญาติเสฏโฐ ภะคะวะโต โสตถ์ยาโรค์ยัง ทะทาตุ โน ฯ

พระอนุรุทธะมหาเถระ เป็นผู้เลิศกว่าบรรดาภิกษุ ผู้มีตาทิพย์ เป็นพระประยูรญาติผู้ประเสริฐของพระผู้มีพระภาค ขอจงประทานความสวัสดีและความไม่มีโรค แก่พวกข้าพเจ้าเถิด

๘๖. อุจจากุลิกานัง อัคโค ภัททิโย สุสะมาหิโต
กาฬิโคธายะ ปุตโต จะ สะทา โสตถิง กะโรตุ โน ฯ

พระภัททิยะเถระ เป็นผู้เลิศกว่าบรรดาภิกษุ ผู้มีตระกูลสูง เป็นผู้มีจิตอันตั้งมั่น เป็นบุตรของนางกาฬิโคธา ขอจงประทานความสวัสดีแก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๘๗. อานันโท พุทธอุปัฏฐาโก สังคีติสาธุสัมมะโต
พะหุสสุโต ธัมมะธะโร สะทา โสตถิง กะโรตุ โน ฯ

พระอานันทะเถระ (ผู้อุปัฏฐากพระพุทธเจ้า) ผู้ยังการทำสังคายนาให้สำเร็จ ผู้เป็นพหูสูต ผู้ทรงธรรม ขอจงประทานความ สวัสดีแก่พวกข้าพเจ้าในกาลทุกเมื่อเถิด

๘๘. กิมพิโล สิริสัมปันโน มะหาสุขะสะมัปปิโต
มะหาขีณาสะโว ชาโต มะหาสันติง กะโรตุ โน ฯ

พระกิมพิละเถระ ผู้บริบูรณ์ด้วยสิริ เพียบพร้อมด้วยบรมสุข เป็นพระขีณาสพผู้ประเสริฐ ขอจงประทานความสงบอันประเสริฐ แก่พวกข้าพเจ้าเถิด

๘๙. คะรุวาสัง วะสิต์วานะ ปะสันโน พุทธะสาสเน
ภะคุ จาระหะตัง ปัตโต สะทา โสตถิง กะโรตุ โน ฯ

พระภคุเถระ ผู้เลื่อมใส และอยู่ด้วยความเคารพในคำสอนของพระพุทธเจ้า ผู้บรรลุเป็นพระอรหันต์ ขอจงประทานความสวัสดี แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๙๐. กุลัปปะสาทะชะนะโก กาฬุทายี มะหิทธิโก
เอตะทัคคัฏฐิโต เถโร สะทา โสตถิง กะโรตุ โน ฯ

พระกาฬุทายีเถระ ผู้มีฤทธิ์มาก เป็นผู้เลิศกว่า บรรดาภิกษุผู้ทำให้คนเลื่อมใส ขอจงประทานความสวัสดี แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๙๑. เสฏโฐ ธัมมะกะถิกานัง ติณณัง เวทานะ ปาระคู
ปุณโณ มันตานิยา ปุตโต เถโร โสตถิง กะโรตุ โน ฯ

พระปุณณะเถระ ผู้เป็นบุตรของนางมันตานี เป็นผู้เลิศกว่า บรรดาภิกษุผู้เป็นธรรมกถึกผู้จบไตรเภท ขอจงประทานความสวัสดี แก่พวกข้าพเจ้าเถิด

๙๒. ภาระท์วาโช มะหาเถโร สีหะนาทานะมุตตะโม
ฐะปิโต อัคคัฏฐานัมหิ สะทา โสตถิง กะโรตุ โน ฯ

พระ (ปิณโฑละ) ภารทวาชะมหาเถระ ผู้อันพระศาสดาทรงตั้งไว้ในตำแหน่งเป็นผู้เลิศกว่า บรรดาภิกษุ ผู้บรรลือสีหนาท ขอจงประทานความสวัสดี แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๙๓. สังขิตตะภาสิตะมัตถัง วิตถาเรนะ วิชานะโก
กัจจายโน ภะวะนิสเนโห เถโร โสตถิง กะโรตุ โน ฯ

พระกัจจานนะเถระ ผู้สามารถอธิบายเนื้อความ ที่พระพุทธเจ้าตรัสไว้โดยสังเขปให้พิสดาร ผู้ปราศจากความสิเนหาในภพ ขอจงประทานความสวัสดี แก่พวกข้าพเจ้าเถิด

๙๔. ละกุณฏะกะภัททิโย เถโร มัญชุสสะรานะมุตตะโม
ฐะปิโต อัคคัฏฐานัมหิ สะทา โสตถิง กะโรตุ โน ฯ

พระลกุณฏกภัททิยะเถระ ผู้อันพระพุทธเจ้าทรงตั้งไว้ในตำแหน่งเป็นผู้เลิศกว่า บรรดาภิกษุผู้มีเสียงไพเราะ ขอจงประทานความสวัสดี แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๙๕. อะระณะวิหารินัง อัคโค ทักขิเณยโย อะนุตตะโร
สุภูติ ภูตะทะมะโน เถโร โสตถิง กะโรตุ โน ฯ

พระสุภูติเถระ เป็นผู้แสดงธรรมแก่สัตว์ตามพุทธดำรัสเป็นเลิศกว่าบรรดาภิกษุผู้อยู่ด้วยธรรมอันปราศจากกิเลส และเลิศกว่าบรรดาภิกษุผู้ควรรับทักษิณาทาน ขอจงประทานความสวัสดี แก่พวกข้าพเจ้าเถิด

๙๖. อะรัญญะวาสินัง อัคโค เรวะโต ขะทิระวะนิโย
วิเวกาภิระโต เถโร สะทา โสตถิง กะโรตุ โน ฯ

พระเรวตะ ผู้อาศัยอยู่ในป่าไม้สีเสียด ผู้ยินดีในความวิเวก เป็นผู้เลิศกว่า บรรดาภิกษุผู้มีปกติอยู่ในป่า ขอจงประทานความสวัสดี แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๙๗. ฌายีนัง อุตตะโม เถโร กังขาเรวะตะนามะโก
สะมาธิฌานะกุสะโล สะทา โสตถิง กะโรตุ โน ฯ

พระเถระนามว่า **กังขาเรวตะ** เป็นผู้เลิศกว่า บรรดาภิกษุผู้มีปกติยินดีในการเข้าฌาน เป็นผู้ฉลาดในสมาธิและฌาน ขอจงประทานความสวัสดี แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๙๘. โสโณ จะ โกฬิวีโสปิ อารัทธะวีริยานะมุตตะโม
ปะหิตัตโต สะทา เถโร โสตถิง ผาสุง กะโรตุ โน ฯ

แม้ พระโสณโกฬิวิสะเถระ เป็นผู้มีจิตดิ่งไปในนิพพาน เป็นผู้เลิศกว่าบรรดาภิกษุผู้ปรารภความเพียร ขอจงประทานความสวัสดี และความผาสุกแก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๙๙. กัล๎ยาณะวากกะระณานัง โสโณ กุฏิกัณโณปิ จะ
อัคโคติ วัณณิโต เถโร โสตถิง ผาสุง กะโรตุ โน ฯ

แม้ พระโสณกุฏิกัณณะเถระ ผู้อันพระศาสดาทรงสรรเสริญว่า เป็นเลิศกว่า บรรดาภิกษุผู้กล่าววาจาไพเราะ ขอจงประทานความสวัสดี และความผาสุกแก่พวกข้าพเจ้าเถิด

๑๐๐. ลาภีนะมุตตะโม เถโร สีวะลิ อิติ วิสสุโต
โส ระโต ปัจจะยาทิมหิ สะทา โสตถิง กะโรตุ โน ฯ

พระเถระนามว่า พระสีวลี ผู้มีความสันโดษในปัจจัยสี่เป็นเลิศกว่าบรรดาภิกษุผู้มีลาภ ขอจงประทานความสวัสดี แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๑๐๑. สัทธาธิมุตตานัง อัคโค วักกะลิ อิติ นามะโก
ปาโมชชะพะหุโล เถโร สะทา โสตถิง กะโรตุ โน ฯ

พระเถระนามว่า พระวักกลิ เป็นผู้มากด้วยความปราโมทย์ เป็นเลิศกว่า บรรดาภิกษุผู้มีศรัทธา ขอจงประทานความสวัสดี แก่พวกข้าพเจ้าในกาลทุกเมื่อเถิด

๑๐๒. ราหุโล พุทธะปุตโตปิ สิกขากามานะมุตตะโม
ทาโยโท สัพพะธัมเมสุ มะหาสันติง กะโรตุ โน ฯ

แม้พระเถระนามว่า ราหุล ผู้เป็นพุทธบุตรผู้เป็นทายาทในธรรมทั้งปวงเป็นผู้เลิศกว่า บรรดาภิกษุผู้มุ่งต่อการศึกษา ขอจงประทานความสงบอันประเสริฐ แก่พวกข้าพเจ้าเถิด

๑๐๓. สัทธายะ ปัพพะชิต๎วานะ รัฏฐะปาโล ปะรักกะมี
เอตะทัคเค ฐิโตเยวะ สะทา โสตถิง กะโรตุ โน ฯ

พระเถระนามว่า รัฏฐปาละ ผู้มีความเพียรยิ่ง เป็นผู้เลิศกว่าบรรดาภิกษุผู้บวชด้วยศรัทธา ขอจงประทานความสวัสดีแก่ พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๑๐๔. กุณฑะธาโน มะหาเถโร สะลากัง ปะฐะมัง คะโต
ฐะปิโตเยวะ ฐานัมหิ สะทา โสตถิง กะโรตุ โน ฯ

พระกุณฑธานมหาเถระ ผู้ถึงซึ่งความเป็นที่หนึ่งในการจับสลาก จึงดำรงอยู่ในตำแหน่งที่เลิศกว่า บรรดาภิกษุผู้ร่วมจับสลาก ขอจงประทานความสวัสดี แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด.

๑๐๕. ปะฏิภาณะวันตานัมปิ อัคโคติ พุทธะวัณณิโต
วังคีโส อะระหา เสฏโฐ สะทา โสตถิง กะโรตุ โน ฯ

พระอรหันต์นามว่า วังคีสะเถระ ผู้ประเสริฐ เป็นผู้ได้รับการยกย่องจากพระพุทธเจ้าว่า เป็นผู้เลิศกว่า บรรดาภิกษุผู้มีปฏิภาณ ขอจงประทานความสวัสดี แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๑๐๖. สะมันตะปาสาทิกานัง อัคคัฏฐานัมหิ ฐะปิโต
อุปะเสโน วังคันตะปุตโต สะทา โสตถิง กะโรตุ โน ฯ

พระอุปเสนวังคันตบุตรเถระ พระศาสดาทรงตั้งไว้ในตำแหน่งผู้เลิศกว่า บรรดาภิกษุผู้มีบริษัทอันน่าเลื่อมใส ขอจงประทานความสวัสดี แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๑๐๗. ทัพโพ มัลละปุตโต เถโร เสนาสะนะปัญญาปะโก
ฐะปิโต อัคคัฏฐานัมหิ สะทา โสตถิง กะโรตุ โน ฯ

พระทัพพมัลละบุตรเถระ พระศาสดา ทรงตั้งไว้ในตำแหน่ง ที่เลิศกว่า บรรดาภิกษุผู้จัดแจงเสนาสนะ ขอจงประทานความสวัสดี แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๑๐๘. ปิลินทะวัจฉะสะมะโณ เทวะตานัง ปิโย อะหุ
ฐะปิโต อัคคัฏฐานัมหิ โสตถ์ยาโรค์ยัง ทะทาตุ โน ฯ

พระปิลินทวัจฉะเถระ พระศาสดาทรงตั้งไว้ในตำแหน่งที่เลิศกว่า บรรดา ภิกษุทั้งหลาย ที่เป็นที่รักของเหล่าเทวดา ขอจงประทานความสวัสดีและความไม่มีโรค แก่พวกข้าพเจ้าด้วยเถิด

๑๐๙. **พาหิโย ทารุจีริโย ขิปปาภิญญานะมุตตะโม**
กะโรตุ โน มะหาสันติง อาโรคยัญจะ ชะยัง สะทา ฯ

พระพาหิยทารุจีริยะเถระ เป็นผู้เลิศกว่า บรรดาภิกษุผู้ตรัสรู้เร็ว ขอจงประทานความสงบอันประเสริฐ ความไม่มีโรคและชัยชนะ แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด.

๑๑๐. **กุมาระกัสสะปัตเถโร จิตตะกะถีนะมุตตะโม**
มิจฉาวิตักกุปัจเฉโท สะทา โสตถิง กะโรตุ โน ฯ

พระกุมารกัสสปะเถระ เป็นผู้เลิศกว่า บรรดาภิกษุผู้แสดงธรรมได้อย่างวิจิตร ผู้สามารถละมิจฉาวิตกได้ ขอจงประทานความสวัสดี แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๑๑๑. **ปะฏิสัมภิทาปัตตานัง อัคคัฏฐานัมหิ ฐะปิโต**
โกฏฐิโต อะระหา เสฏโฐ สะทา โสตถิง กะโรตุ โน ฯ

พระอรหันต์นามว่า โกฏฐิตะเถระ เป็นผู้ประเสริฐ เป็นผู้เลิศกว่า บรรดาภิกษุผู้ได้ปฏิสัมภิทา ๔ ขอจงประทานความสวัสดีแก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๑๑๒. **อัปปาพาโธ มะหาเถโร อัปปาพาธานะมุตตะโม**
พากุโล อะระหาชาโต สะทา โสตถิง กะโรตุ โน ฯ

พระพากุละเถระ ผู้เป็นพระอรหันต์ เพราะเหตุที่เป็นผู้มีอาพาธน้อย จึงเป็นผู้เลิศกว่า บรรดาภิกษุผู้มีอาพาธน้อย ขอจงประทานความสวัสดี แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๑๑๓. **ปุพเพนิวาสะเวทีนัง อัคโคติ พุทธะวัณณิโต**
โสภิโต นามะ โส เถโร สะทา โสตถิง กะโรตุ โน ฯ

พระเถระนามว่า โสภิตะ ผู้อันพระพุทธเจ้าทรงสรรเสริญว่าเป็นผู้เลิศกว่า บรรดาภิกษุผู้ระลึกชาติในปางก่อนได้ ขอจงประทานความสวัสดี แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๑๑๔. มะหากัปปินัตเถโรปิ ภิกขุโอวาทโก อะหุ
กะสะโล โอวาทะทาเน สะทา โสตถิง กะโรตุ โน ฯ

แม้พระมหากัปปินะเถระ เป็นผู้ให้โอวาทภิกษุ เป็นผู้เลิศในการให้โอวาท ขอจงประทานความสวัสดี แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด.

๑๑๕. ภิกขุโนวาทะกานัคโค นันทะโก อิติ วิสสุโต
ปาเลตุ โน สะทา เถโร โสตถิง ผาสุง กะโรตุ โน ฯ

พระเถระนามว่า นันทกะ เป็นผู้เลิศกว่า บรรดาภิกษุผู้ให้โอวาทแก่นางภิกษุณี โปรดรักษาพวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด ขอจงประทานความสวัสดี และความผาสุก แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๑๑๖. อินทฺริเยสุ คุตตะทวาโร อัคคัฏฐาเน ฐิโต อะหุ
นันทัตเถโร วะสิปปัตโต สะทา โสตถิง กะโรตุ โน ฯ

พระนันทเถระ ผู้ได้วสี (ความชำนาญในการเข้า - ออกฌานสมาบัติ) เป็นผู้เลิศกว่า บรรดาภิกษุผู้สำรวมอินทรีย์ ขอจงประทานความสวัสดี แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๑๑๗. เตโชธาตุกุสะลานัง อัคคัฏฐานัมหิ ฐะปิโต
สาคะโต นามะ โส เถโร โสตถิง ผาสุง กะโรตุ โน ฯ

พระเถระนามว่า สาคตะ ผู้อันพระศาสดาทรงตั้งไว้ในตำแหน่งเป็นผู้เลิศกว่า บรรดาภิกษุผู้ฉลาดในเตโชธาตุ ขอจงประทานความสวัสดี และความผาสุกแก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุก เมื่อเถิด

๑๑๘. สัญญาวิวัฏฏะกุสะโล ปะธาโน ภาวะนาระโต
พุทธะสิสโส มะหาปันโถ มะหาสันติง กะโรตุ โน ฯ

พระมหาปันถกะเถระ ผู้ชำนาญในสัญญาวิวัฏฏะ (ได้แก่ วิปัสสนา) เป็นผู้มีความเพียร มีความยินดีในภาวนา เป็นศิษย์ของพระศาสดา ขอจงประทานความสงบอันประเสริฐแก่พวกข้าพเจ้าด้วยเถิด

๑๑๙. จูพะปันถะกัตเถโรปิ มะโนมะยาภินิมมิโต
ฐะปิโต อัคคัฏฐานัมหิ สะทา โสตถิง กะโรตุ โน ฯ

แม้พระจูฬปันถกะเถระ ผู้อันพระศาสดาทรงตั้งไว้ในตำแหน่งผู้เลิศกว่า บรรดาภิกษุผู้นิรมิตกายได้มาก และในตำแหน่งผู้เลิศกว่าบรรดาภิกษุผู้ฉลาดในเจโตวิวัฏฏะ (คือฉลาดในฌานสมาบัติ) ขอจงประทานความสวัสดี แก่พวกข้าพเจ้าในกาลทุกเมื่อเถิด

๑๒๐. ปะฏิภาเณยยะกานัง ตุ อัคคัฏฐานัมหิ ฐะปิโต
ราโธ เถโร มะหาโสตถิง กะโรตุ โน อะนามะยัง ฯ

พระราธะเถระ ผู้อันพระพุทธเจ้าตั้งไว้ในตำแหน่งผู้เลิศกว่าบรรดาภิกษุผู้มีปฏิภาณ ขอจงประทานความสวัสดีอันประเสริฐ และความไม่มีโรค แก่พวกข้าพเจ้าเถิด

๑๒๑. ลูขะจีวะระธะรานัง ภิกขูนัง อุตตะโม อะหุ
โมฆะราชะมะหาเถโร มะหาสันติง กะโรตุ โน ฯ

พระโมฆราชะมหาเถระ เป็นผู้เลิศกว่า บรรดาภิกษุผู้ทรงจีวรที่เศร้าหมอง (คือผ้าเก่า ผ้าเนื้อหยาบ สีเศร้าหมอง) ขอจงประทานความสงบอันประเสริฐ แก่พวกข้าพเจ้าเถิด

๑๒๒. วิมะโล วิมะลัปปัญโญ สุรูโป สุสะมาหิโต
ระโช นะ ลิมปะติ ขันเธ มะหาสันติง กะโรตุ โน ฯ

พระวิมละเถระ ผู้มีปัญญาปราศจากมลทิน ผู้มีรูปงามผู้มีจิตตั้งมั่น กิเลสเพียงดังธุลีไม่ฉาบทาขันธ์ห้าของท่าน ขอจงกระทำซึ่งความสงบอันยิ่งใหญ่ แก่พวกข้าพเจ้าเถิด

๑๒๓. ธัมมะปาโล มะหาปาโล มะหาธัมมะธะโร ยะติ
มะหาขีณาสะโว โลเก มะหาสันติง กะโรตุ โน ฯ

พระเถระนามว่า ธัมมปาละ ผู้รักษาธรรมอันประเสริฐผู้ทรงไว้ซึ่งธรรมอันประเสริฐ ผู้เป็นพระมหาขีณาสพในโลก ขอจงประทานความสงบอันประเสริฐ แก่พวกข้าพเจ้าเถิด

๑๒๔. จักขุปาโล มะหาเถโร ปะธาโน สีละสังวุโต
ปะหิตัตโต มะหากาโย มะหาสันติง กะโรตุ โน ฯ

พระจักขุปาละมหาเถระ ผู้มีความเพียร ผู้สำรวมแล้วในศีล ผู้มีจิตดิ่งไปในนิพพาน ผู้มีรูปกายอันประเสริฐ ขอจงประทานความสวัสดี แก่พวกข้าพเจ้าเถิด

๑๒๕. สัพพะเวระภะยาตีโต นาระโท อาสะวักขะโย
มะหาสันติกะโร โลเก สะทา โสตถิง กะโรตุ โน ฯ

พระนารทะเถระ ผู้ก้าวล่วงเวรและภัยทั้งปวงแล้วสิ้นอาสวะแล้ว กระทำความสงบอันประเสริฐในโลก ขอจงประทานความสวัสดี แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๑๒๖. พุทธะปูชายะ นิระโต ชินะภัตติปะรายะโน
สัทธัมมะสะวะโน เถโร สะทา โสตถิง กะโรตุ โน ฯ

พระสัทธัมมสวนะเถระ ผู้ยินดีในการบูชาพระพุทธเจ้า มีความภักดีในพระพุทธเจ้าเป็นอย่างยิ่ง ขอจงประทานความสวัสดี แก่พวกข้าพเจ้าในกาลทุกเมื่อเถิด

๑๒๗. ปัจฉิมะภะวะสัมปัตโต โคตะโม ภาวะนาระโต
ราคักขะยะมะนุปปัตโต สะทา โสตถิง กะโรตุ โน ฯ

พระโคตมะเถระ ผู้เข้าถึงภพสุดท้ายแล้ว ยินดีในภาวนาถึงความสิ้นไปแห่งราคะ ขอจงประทานความสวัสดี แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๑๒๘. เสนาสะเนสุ สัปปายัง ลัทธา ฌานัง สะมาระภิ
โคธิโก พุทธะฌายันโต สะทา โสตถิง กะโรตุ โน ฯ

พระโคธิกะเถระ เมื่อเพ่งความตรัสรู้ ได้เสนาสนะที่สัปปายะแล้ว จึงได้บำเพ็ญฌาน ท่านเป็นผู้ที่พระพุทธเจ้าทรงทำฌาปนกิจให้ในเวลาปรินิพพาน ขอจงประทานความสวัสดีแก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด.

๑๒๙. พุทเธ ปะสันนะมานะโส　　สุพาหุ ปัญชะลีกะโต
ขีณาสะโว วะสีภูโต　　มะหาสันติง กะโรตุ โน ฯ

พระสุพาหุ ผู้มีใจเลื่อมใสในพระพุทธเจ้า เคยกระทำอัญชลีมาแล้ว ๙๔ กัปป์ เป็นพระอรหันต์ผู้มีความชำนาญในฌานสมาบัติ ขอจงประทานความสงบอันประเสริฐ แก่พวกข้าพเจ้าในกาลทุกเมื่อเถิด.

๑๓๐. วิปัสสะนายะ ปะสุโต　　วัลลิโย สุสะมาหิโต
สะโต ฌายี วะเนวาสี　　สะทา โสตถิง กะโรตุ โน ฯ

พระวัลลิยะเถระ ผู้ขวนขวายในวิปัสสนากรรมฐาน มีจิตตั้งมั่นดีแล้ว มีสติ ได้ฌาน มีปกติอยู่ป่า ขอจงประทานความสวัสดี แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด.

๑๓๑. อุตติโย วินะยะธะโร　　อะติกกันโต นะรามะเร
ธาเรนโต อันติมัง เทหัง　　สะทา โสตถิง กะโรตุ โน ฯ

พระอุตติยะเถระ ผู้ทรงพระวินัย ผู้เป็นจอมแห่งหมู่มนุษย์ และทวยเทพ ผู้ทรงร่างกายอันมีในที่สุด (คือสำเร็จเป็นพระอรหันต์แล้ว ไม่มีการเกิดต่อไปอีก) ขอจงประทานความสวัสดีแก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด.

๑๓๒. วิมะโล วิระโชชัลโล　　ชาโต ปัณฑะระเกตุนา
พิมพิสารัทธะโช เถโร　　สะทา โสตถิง กะโรตุ โน ฯ

พระวิมลเถระ ผู้บังเกิดเป็นโอรสของพระเจ้าพิมพิสาร ผู้มีวัตรปฏิบัติอันขาวสะอาด ขอจงประทานความสวัสดี แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๑๓๓. รัมมารัญเญ วะสิต๎วานะ ภาเวนโต กุสะลัง พะหุง
โยคักเขมะนะนุปปัตโต สะภิโย สันติง กะโรตุ โน ฯ

พระสภิยะเถระ ผู้อยู่ในป่าอันน่ารื่นรมย์ เจริญกุศลเป็นเอนก บรรลุพระนิพพานอันเป็นที่สิ้นไปแห่งโยคะ (คือกิเลสอันเป็นเครื่องผูกสัตว์ไว้ในสังสารวัฏ) ขอจงประทานความสงบ แก่พวกข้าพเจ้าเถิด

๑๓๔. ปุพเพนิวาสัง ชานันโต ทิพพะจักขุวิโสธะโน
นาคิโตระหะตัง ปัตโต โสตถ๎ยาโรค๎ยัง ทะทาตุ โน ฯ

พระนาคิตะเถระ ผู้ระลึกชาติในปางก่อนได้ ผู้มีทิพจักษุอันบริสุทธิ์ บรรลุถึงความเป็นพระอรหันต์แล้ว ขอจงประทานความสวัสดี และความไม่มีโรค แก่พวกข้าพเจ้าเถิด

๑๓๕. ปาติโมกขะมะนุปปัตโต วิชะโยรัญญะโคจะโร
ลาภาลาภี ตะถาสังสี สะทา โสตถิง กะโรตุ โน ฯ

พระวิชยะมหาเถระ ผู้เข้าถึงปาติโมกข์สังวรศีล ผู้มีป่าเป็น ที่โคจร ผู้มีปกติกล่าวสรรเสริญตามที่ตนได้ปัจจัยมา ขอจงประทานความสวัสดีแก่พวกข้าพเจ้าในกาลทุกเมื่อเถิด

๑๓๖. ตัณหาชะฏัง วิชะเฏต๎วา วัฑเฒต๎วานะ วิปัสสะนัง
สังฆะริกขิโต มะหาเถโร มะหาสันติง กะโรตุ โน ฯ

พระสังฆรักขิตะมหาเถระ ผู้ถางรกชัฏคือตัณหา ยังวิปัสสนาให้เจริญ ขอจงประทานความสงบอันประเสริฐ แก่พวกข้าเจ้าเถิด

๑๓๗. อะรัญญะวาสาภิระโต ภะวะเนตติสะมูหะโต
ธัมมานัง ปาระมิปปัตโต อุตตะโร ปาตุโน ภะยา ฯ

พระอุตตระเถระ ผู้ยินดียิ่งในการอยู่ป่า ผู้ถอนตัณหาอันเป็นเครื่องนำไปสู่ภพได้แล้ว บรรลุถึงฝั่งแห่งธรรมทั้งหลายคือ มรรค ผล นิพพาน ขอจงรักษาพวกข้าพเจ้าให้พ้นจากภัยเถิด

๑๓๘. **ปุพเพ ปุญญานิ กัต๎วานะ ปุพพะโยคัง สะมาระภิ**
อุสะโภระหะตัง ปัตโต สะทา โสตถิง กะโรตุ โน ฯ

พระอุสภะเถระ ผู้กระทำบุญทั้งหลายไว้ในกาลก่อนแล้วปรารภกรรมฐานอันเป็นส่วนเบื้องต้นแห่งอริยมรรค บรรลุความ เป็นพระอรหันต์ ขอจงประทานความสวัสดีแก่พวกข้าพเจ้า ใน กาลทุกเมื่อเถิด

๑๓๙. **สะมาปัตติสะมาปันโน ฉะพะภิญโญ มะหิทธิโก**
สิวะโก พุทธะฌายันโต สะทา โสตถิง กะโรตุ โน ฯ

พระสิวกะเถระ ผู้ถึงพร้อมด้วยสมาบัติ มีอภิญญาหก มีฤทธิ์ มาก เป็นผู้พิจารณาตัณหา ดังที่พระพุทธองค์ทรงพิจารณา ขอจงประทานความสวัสดี แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๑๔๐. **สัตตาริยะโน เถโร ธะนิโย ธัมมะสาคะโร**
วันตะสังสาระคะมะโน สะทา โสตถิง กะโรตุ โน ฯ

พระธนิยะเถระ ผู้มีอริยทรัพย์เจ็ดประการ ผู้เป็นดุจทะเลแห่งธรรม ผู้สำรอกกิเลส อันเป็นเหตุท่องเที่ยวในสังสารวัฏได้แล้ว ขอจงประทานความสวัสดี แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๑๔๑. **ปัญจักขันเธ ปะริญญายะ ภาวะยิต๎วานะ นิพพุติง**
ปัต๎วานะ ปะระมัง สันติง โปสิโย ปาตุ โน ภะยา ฯ

พระโปสิยะเถระ ผู้กำหนดรู้เบญจขันธ์แล้ว เสวยอรหัตตผลสมาบัติ เข้าถึงพระนิพพานอันประเสริฐ ขอจงรักษาพวกข้าพเจ้า ให้พ้นจากภัยเถิด

๑๔๒. **อุปะนิสสะยะสัมปันโน อุชชะโย พุทธะมามะโก**
โลกัตถะปะสุโต เถโร สะทา โสตถิง กะโรตุ โน ฯ

พระอุชชยะเถระ ผู้สมบูรณ์ด้วยธรรมอันเป็นเหตุออกจากวัฏฏะ ผู้นับถือพระพุทธเจ้าเป็นอย่างยิ่ง ผู้ขวนขวายประโยชน์เพื่อชาวโลก ขอจงประทานความสวัสดี แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๑๔๓. พุทธัปปะสาทะสัมปันโน ปัพพะชี ชินะสาสะเน
สัญชะโย นามะ โส เถโร สะทา โสตถิง กะโรตุ โน ฯ

พระเถระนามว่า สัญชยะ ผู้ถึงพร้อมด้วยความเลื่อมใสในพระพุทธเจ้า บวชแล้วในศาสนาของพระพุทธเจ้า ขอจงประทานความสวัสดี แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๑๔๔. มารัญชะโย มะหาเถโร รามะเณยโย มะหิทธิโก
นิพพานะนินนะจิตโต โส สะทา โสตถิง กะโรตุ โน ฯ

พระมหาเถระนามว่า มารัญชยะ ผู้มีฤทธิ์มาก และพระมหาเถระนามว่า รามะเณยยะ เป็นผู้มีจิตดิ่งสู่พระนิพพาน ขอจงประทานความสวัสดี แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๑๔๕. อุโภ ปาปัญจะ ปุญญัญจะ วีติวัตโต อะนาสะโว
วีรัตเถโรระหัปปัตโต สะทา โสตถิง กะโรตุ โน ฯ

พระวีระเถระ ผู้ข้ามพ้นบาปและบุญทั้งสองประการแล้ว ผู้ไม่มีอาสวะ บรรลุถึงความเป็นพระอรหันต์ ขอจงประทานความสวัสดี แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๑๔๖. ปุณณะมาสะมะหาเถโร ปังสุกูละธะโร ยะติ
ปุพพะกิจจะวิธิง กัต๎วา มะหาสันติง กะโรตุ โน ฯ

พระปุณณมาสะมหาเถระ เป็นผู้ทรงผ้าบังสุกุล กระทำบุพกิจเบื้องต้นแล้ว ขอจงประทานความสงบอันประเสริฐแก่พวกข้าพเจ้าเถิด

๑๔๗. ปัญจะฉินโน ปัญจะชะโห ปัญจะจุตตะริภาวะโน
ปัญจะสังคาติโค เถโร สะทา โสตถิง กะโรตุ โน ฯ

พระปัญจสังคาติคะเถระ ผู้ข้ามพ้นกิเลสเป็นเครื่องข้อง ๕ อย่าง ผู้ตัดโอรัมภาคิยะสังโยชน์ ๕ อย่างได้แล้ว ผู้ละอุทธัมภาคิยะสังโยชน์ ๕ ได้แล้ว ผู้เจริญอินทรีย์ ๕ ให้ยิ่งๆ ขึ้นไป ขอจงประทานความสวัสดี แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๑๔๘. ปุพเพ ราคัง วิจาเรนโต ชินะภัตติปารายะโน
เพลัฏฐสีโส วังสะธะโร สะทา โสตถิง กะโรตุ โน ฯ

พระเพลัฏฐสีสะเถระ ผู้เคยจัดแจงการบูชายัญ ในกาลที่ตนเป็นฤษี ผู้ถวายความภักดีต่อพระพุทธเจ้า ผู้ทรงไว้ซึ่งวงศ์แห่งอริยะ (วงศ์แห่งอริยะคือสันโดษในจีวร บิณฑบาต เสนาสนะ และยินดีในการภาวนา) ขอจงประทานความสวัสดี แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๑๔๙. ปัญจุปปันนานิ อะภะโย นิกันติ นัตถิ ชีวิเต
อะชิโต โส มะหาเถโร มะหาสันติง กะโรตุ โน ฯ

พระมหาเถระนามว่า อชิตะ ผู้ไม่มีความกลัวภัย ๕ อย่างที่กำลังเกิดขึ้น ผู้ไม่มีความเยื่อใยในชีวิต ขอจงประทานความสงบอันประเสริฐ แก่พวกข้าพเจ้าเถิด

๑๕๐. วิวัฏฏะนิสสะเย ปุญเญ กัต๎วา สัมพุทธะภัตติมา
กุลลัตเถโรระหัปปัตโต มะหาสันติง กะโรตุ โน ฯ

พระกุลละเถระ ผู้มีความภักดีในพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ผู้ได้กระทำบุญบารมี อันมีนิพพานเป็นที่รองรับ บรรลุถึงความเป็น พระอรหันต์ ขอจงประทานความสงบอันประเสริฐ แก่พวกข้าพเจ้าเถิด

๑๕๑. วิปัสสี ธัมมะทายาโท เถโร นิโค๎รธะนามะโก
นิพพานาคะมะสันทิฏโฐ สะทา สันติง กะโรตุ โน ฯ

พระเถระนามว่า นิโครธะ ผู้มีปกติเจริญวิปัสสนา ผู้เป็นธรรมทายาท เป็นผู้ได้ประจักษ์แจ้งธรรมที่เป็นเหตุให้ถึงนิพพานขอจงประทานความสงบ แก่พวกข้าพเจ้าในกาลทุกเมื่อเถิด

๑๕๒. ติสโส วิชชา อะนุปปัตโต สุคันโธ นามะ โสระหา
สัพพะปาปะปะริกขีโณ สะทา โสตถิง กะโรตุ โน ฯ

พระอรหันต์นามว่า สุคันธะ ได้บรรลุวิชชาสาม เป็นผู้หมดสิ้นจากบาปทั้งปวง ขอจงประทานความสวัสดี แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๑๕๓. นันทิโย สัทธาสัมปันโน ชิตะกิเลโส มะหาเถโร
อะภิญญาปาระมิปปัตโต สะทา โสตถิง กะโรตุ โน ฯ

พระนันทิยะมหาเถระ ผู้ถึงพร้อมด้วยศรัทธา ผู้ชนะกิเลสทั้งปวง ผู้ถึงที่สุดแห่งอภิญญา ขอจงประทานความสวัสดีแก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๑๕๔. กิเลสา ฌาปิตา เยนะ ชิตะธัมมะระเตนะ โส
กัมมาระปุตตะวิมะโล สะทา โสตถิง กะโรตุ โน ฯ

พระเถระรูปใด เป็นบุตรของนายช่างทอง เป็นผู้ยินดีในธรรมอันเป็นเครื่องพิชิตมาร ชนะกิเลสด้วยมรรคญาณแล้ว พระเถระนั้นนามว่า วิมละ ขอจงประทานความสวัสดี แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๑๕๕. เทวะโลกะมะนุสเสสุ อะนุภุต๎วา วิภูติโย
ติสสัตเถโร มะหาภูโต มะหาสันติง กะโรตุ โน ฯ

พระติสสะเถระ เสวยสมบัติในเทวโลกและมนุษย์โลกแล้วสำเร็จเป็นพระอรหันต์ผู้ประเสริฐ ขอจงประทานความสงบอันประเสริฐ แก่พวกข้าพเจ้าเถิด

๑๕๖. สุวิมุตโต มะหานาโค ตีหิ วังเกหิ มุตตะโก
สุมังคะโล มะหาเถโร มะหาสันติง กะโรตุ โน ฯ

พระสุมงคละมหาเถระ ผู้หลุดพ้นจากกิเลสแล้ว เป็นพระอรหันต์ผู้ประเสริฐ พ้นแล้วจากความคดกาย วาจา ใจ ทั้งสาม ขอจงประทานความสงบอันประเสริฐ แก่พวกข้าพเจ้าเถิด

๑๕๗. นิรัคคะโพ นิราสาโส มะละขีละวิโสธะโน
วิเวกาภิระโต คุตโต สะทา โสตถิง กะโรตุ โน ฯ

พระมหาเถระนามว่า คุตตะ ผู้ปราศจากกลิ่ม คือ อวิชชา ผู้ปราศจากกิเลศ คือความอยาก ผู้ชำระมลทินได้ทั้งหมด ผู้ยินดีในความวิเวก โปรดประทานความสวัสดี แก่พวกข้าพเจ้าในกาลทุกเมื่อเถิด

๑๕๘. ปะวิเวกะมะนุปปัตโต คิริมานันทะนามะโก
ภาเวนโต กุสะเล ธัมเม สะทา โสตถิง กะโรตุ โน ฯ

พระเถระนามว่า คิริมานันทะ เจริญกุศลธรรมทั้งหลายอยู่ ได้บรรลุวิเวก ๓ แล้ว ขอจงประทานความสวัสดี แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๑๕๙. พุทธะสาสะนะมารัทโธ สะมิทธิ ภาวะนาระโต
สะมิทธิคุณะสัมปันโน สะทา โสตถิง กะโรตุ โน ฯ

พระสมิทธิเถระ ผู้ปฏิบัติตามคำสอนของพระพุทธเจ้า ผู้ยินดีในภาวนา ผู้สมบูรณ์ด้วยคุณ อันเป็นเหตุแห่งความสำเร็จ ขอจงประทานความสวัสดี แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๑๖๐. อาราธิตะชิโน สันโต โชติตเถโร มะหาระหา
วิมุตโต สัพพะสังสารา สะทา โสตถิ กะโรตุ โน ฯ

พระโชติตเถระ ผู้ชนะตัณหา อันเป็นเหตุให้ยินดีได้แล้วเป็นผู้สงบ เป็นพระอรหันต์ผู้ประเสริฐ หลุดพ้นแล้วจากสงสารทั้งปวง ขอจงประทานความสวัสดี แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๑๖๑. เสนาสะนานิ ปันตานิ เสวันโต ฌานะมาระภิ
ฉะพะภิญญู มะหาจุนโท สะทา โสตถิง กะโรตุ โน ฯ

พระมหาจุนทเถระ อาศัยเสนาสนะอันสงัดอยู่ เข้าฌานได้อภิญญา ๖ ขอจงประทานความสวัสดี แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๑๖๒. ฉันนัตเถโร สะหะชาโต สุฌันโต ชินะสาสะนัง
โยคักเขมะมะนุปปัตโต สะทา โสตถิง กะโรตุ โน ฯ

พระฉันนะเถระ ผู้เป็นสหชาติกับพระพุทธเจ้า เมื่อเชื่อ ฟังคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า ได้บรรลุธรรมอันเป็นแดนเกษม จากโยคะ (คือพระนิพพาน) แล้ว ขอจงประทานความสวัสดี แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๑๖๓. เมฆิโย พุทธุปปัฏฐาโก ชินะภัตติปะรายะโน
มิจฉาวิตักกุปัจเฉโท สะทา โสตถิง กะโรตุ โน ฯ

พระเมฆิยะเถระ ผู้อุปัฏฐากพระพุทธเจ้า ผู้มีความภักดีในพระพุทธเจ้า เป็นอย่างยิ่ง ตัดมิจฉาวิตก คือ ความดำริผิดได้แล้ว ขอจงประทานความสวัสดี แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๑๖๔. อุปะวาโณ มะหาเถโร มะหากาโย มะหาระหา
มะหิทธิโก มะหาเตโช สะทา โสตถิง กะโรตุ โน ฯ

พระอุปวาณะ ผู้เป็นมหาเถระ มีร่างกายใหญ่ เป็นพระอรหันต์ผู้ประเสริฐ มีฤทธิ์มาก มีอานุภาพมาก ขอจงประทานความสวัสดี แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๑๖๕. สังกิจโจ โจระทะมะโน สัพพะสังโยชะนักยะโย
ปาเลตุ โน สัพพะภะยา โสตถ์ยาโรค์ยัง ทะทาตุ โน ฯ

พระสังกิจจะเถระ ผู้ฝึกโจรห้าร้อย สิ้นสังโยชน์คือกิเลส เครื่องผูกสัตว์ ไว้ในสังสารวัฏแล้ว ขอจงรักษาพวกข้าพเจ้าให้พ้นจากภัยทั้งปวง ขอจงประทานความสวัสดี และความไม่มีโรค แก่พวกข้าพเจ้าเถิด

๑๖๖. ปัญหะพยากะระเณ เฉโก เมตตาฌานะระโต ยะติ
โสปาโกปายะสัมปันโน สะทา โสตถิง กะโรตุ โน ฯ

พระโสปากะเถระ เป็นภิกษุผู้ฉลาดในการทูลตอบปัญหาของพระพุทธเจ้า ผู้ยินดีในฌานอันประกอบด้วยเมตตา ผู้ถึงพร้อมด้วยอุบายเพื่อให้ได้มรรคผล ขอจงประทานความสวัสดี แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๑๖๗. เขตตะสัมปัตติสัมปัตโต วัฑฒะมาโนวะ โสตถินา
สุมะโน อะระหา ชาโต สะทา โสตถิง กะโรตุ โน ฯ

พระสุมนะเถระ ผู้สมบูรณ์ด้วยกาลเวลา อันสมควรที่จะบรรลุธรรม ผู้เจริญเติบโตด้วยความสุข เป็นพระอรหันต์แล้ว ขอจงประทานความสวัสดี แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๑๖๘. ปิโย เทวะมะนุสสานัง สานุตเถโร พะหุสสุโต
เมตตาฌายี ตะโมฆาตี สะทา โสตถิง กะโรตุ โน ฯ

พระสานุเถระ ผู้เป็นที่รักของเทวดา และมนุษย์ทั้งหลายผู้เป็นพหูสูตร ผู้มีปกติเข้าฌานประกอบด้วยเมตตา ผู้ทำลายความมืด คือ โมหะ ขอจงประทานความดีแก่พวกข้าพเจ้าในกาลทุกเมื่อเถิด

๑๖๙. โย จะ ปุพเพ กะตัง ปาปัง กุสะเลนะ ปิธิยะติ
อังคุลิมาโล โส เถโร สะทา โสตถิง กะโรตุ โน ฯ

พระเถระใด ได้เคยทำบาปมาก่อน เป็นผู้ตัดบาปอกุศลได้ด้วยอริยมรรค พระเถระนั้นนามว่า อังคุลีมาละ ขอจงประทานความสวัสดี แก่พวกข้าพเจ้าในกาลทุกเมื่อเถิด

๑๗๐. วิปัสสะนาธุรา เยปิ เถรา สะมะณะยานิกา
ขีณาสะวา มะหาเตชา มะหาตะมะวิโนทะนา ฯ

พระเถระแม้เหล่าใด ผู้สิ้นอาสวะ ผู้มีอานุภาพอันยิ่งใหญ่ผู้ขจัดความมืดมิดคือโมหะ ผู้เจริญวิปัสสนาเป็นธุระก็ดี พระเถระเหล่าใด ผู้เป็นสมณยานิกะก็ดี

๑๗๑. ฌานิกาฌานิกา เยปิ ธัมมาภิสะมะยาทะโย
สัพเพ โสตถิง สะทา เทนตุ ชะยามาโรค์ยะมายุ โน ฯ

และพระเถระเหล่าใด ผู้ได้ฌานและไม่ได้ฌานก็ดี พระเถระเหล่าใด ผู้ถูกกำหนดด้วยการบรรลุอริยสัจธรรมก็ดี ขอพระเถระทั้งปวง ที่กล่าวมาแล้วนี้ จงประทานความสวัสดี ชัย ชนะความไม่มีโรค และอายุ แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

พระเถรีชั้นผู้ใหญ่ ๑๓ รูป

๑๗๒. รัตตัญญูนัง ภิกขุนีนัง โคตะมี ชินะมาตุจฉา
ฐะปิตา อัคคัฏฐานัมหิ สะทา โสตถิง กะโรตุ โน ฯ

พระโคตมีเถรี ผู้เป็นพระน้านางของพระพุทธเจ้าทรงตั้งไว้ ในตำแหน่งผู้เลิศกว่า บรรดาภิกษุณีผู้รู้ราตรี ขอพระเถรี ได้โปรดประทานความสวัสดี แก่พวกข้าพเจ้าในกาลทุกเมื่อเถิด

๑๗๓. มะหาปัญญานะมัคคัฏฐา เขมาเถรีติ ปากะฏา
สาวิกา พุทธะเสฏฐัสสะ สะทา โสตถิง กะโรตุ โน ฯ

พระพุทธสาวิกา ผู้ประเสริฐสุด ปรากฏชื่อว่า พระเขมาเถรี ผู้ดำรงอยู่ในตำแหน่งผู้เลิศกว่า เหล่าบรรดาภิกษุณีผู้มีปัญญามาก ขอพระเถรีจงประทานความสวัสดีแก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๑๗๔. เถรี อุปปะละวัณณา จะ อิทธิมันตีนะมุตตะมา
สาวิกา พุทธะเสฏฐัสสะ สะทา โสตถิง กะโรตุ โน ฯ

พระอุบลวรรณาเถรี เป็นพุทธสาวิกาผู้ประเสริฐสุด เป็นผู้เลิศกว่าเหล่า บรรดาภิกษุณีผู้มีฤทธิ์ ขอจงประทานความสวัสดีแก่พวกข้าพเจ้าในกาลทุกเมื่อเถิด

๑๗๕. วินะยัทธะรีนัง อัคคา ปะฏาจาราติ วิสสุตา
ฐะปิตา อัคคัฏฐานัมหิ สะทา โสตถิง กะโรตุ โน ฯ

พระเถรีผู้ปรากฏชื่อว่า พระปฏาจารา พระพุทธเจ้าทรง ตั้งไว้ในตำแหน่งผู้เลิศกว่า เหล่าบรรดาภิกษุณี ผู้ทรงวินัย ขอจงประทานความสวัสดีแก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๑๗๖. ธัมมักกะถิกะปะวะรา ธัมมะทินนาติ นามิกา
ฐะปิตา อัคคัฏฐานัมหิ สะทา โสตถิง กะโรตุ โน ฯ

พระเถรีผู้มีนามว่า ธัมมทินนา พระพุทธเจ้าทรงตั้งไว้ในตำแหน่งผู้เลิศกว่า เหล่าบรรดาภิกษุณี ผู้เป็นธรรมกถึก ขอจงประทานความสวัสดีแก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเวลาเถิด

๑๗๗. ฌายิกานัง ภิกขุนีนัง นันทาเถรีติ นาเมสา
อัคคัฏฐาเน ฐิตา อะหุ สะทา โสตถิง กะโรตุ โน ฯ

พระสาวิกาชื่อว่า **นันทาเถรี** เป็นผู้ดำรงอยู่ในตำแหน่งผู้เลิศ กว่าเหล่าบรรดาภิกษุณีผู้มีฌาน ขอจงประทานความสวัสดีแก่พวกข้าพเจ้าในกาลทุกเมื่อเถิด

๑๗๘. อารัทธะวีริยานัง อัคคา โสณาเถรีตินามิกา
ฐะปิตา ตัตถะ ฐานัมหิ สะทา โสตถิง กะโรตุ โน ฯ

พระเถรีนามว่า โสณา พระพุทธเจ้าทรงตั้งไว้ในตำแหน่งผู้เลิศกว่าเหล่าบรรดาภิกษุณี ผู้ปรารภความเพียร ขอจงประทานความสวัสดี แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๑๗๙. ทิพพะจักขุกานัง อัคคา พะกุลา อิติ วิสสุตา
วิสุทธะนะยะนา สาปิ สะทา โสตถิง กะโรตุ โน ฯ

พระเถรีผู้ปรากฏชื่อว่า พกุลา เป็นผู้มีจักษุอันบริสุทธิ์เป็นผู้เลิศกว่าเหล่าบรรดาภิกษุณีผู้มีตาทิพย์ ขอจงประทานความสวัสดีแก่พวกข้าพเจ้าในกาลทุกเมื่อเถิด

๑๘๐. กุณฑะละเกสี ภิกขุนี ขิปปาภิญญานะมุตตะมา
ฐะปิตาเยวะ ฐานัมหิ สะทา โสตถิง กะโรตุ โน ฯ

ภิกษุณีชื่อว่า กุณฑละเกสี พระพุทธเจ้าทรงตั้งไว้แล้วในตำแหน่งเป็นผู้เลิศกว่า เหล่าบรรดาภิกษุณีผู้ตรัสรู้เร็ว ขอจงประทานความสวัสดีแก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๑๘๑. เถรี ภัททะกาปิลานี ปุพพะชาติมะนุสสะรี
ตาสังเยวะ ภิกขุนีนัง อัคคา โสตถิง กะโรตุ โน ฯ

พระภัททกาปิลานีเถรี ผู้ระลึกถึงชาติในปางก่อนได้เป็นผู้เลิศกว่าเหล่าบรรดาภิกษุณีผู้ระลึกชาติปางก่อนได้ ขอจงประทานความสวัสดีแก่พวกข้าพเจ้าเถิด

๑๘๒. เถรี ตุ ภัททะกัจจานา　　มะหาภิญญานะมุตตะมา
ชิเนนะ สุขะทุกขัง สา　　สะทา โสตถิง กะโรตุ โน ฯ

พระภัททกัจจานาเถรี (พระนางยโสธรา) ผู้ร่วมทุกข์ร่วมสุขเป็นคู่บารมีกับพระชินเจ้า พระพุทธเจ้าทรงตั้งพระนางไว้ในตำแหน่งเป็นผู้เลิศกว่า เหล่าบรรดาภิกษุณีผู้มีอภิญญาอันพิเศษ ขอจงประทานความสวัสดีแก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๑๘๓. ลูขะจีวะระธารีนัง　　อัคคา กิสาปิ โคตะมี
ฐะปิตา อัคคัฏฐานัมหิ　　สะทา โสตถิง กะโรตุ โน ฯ

แม้ พระกิสาโคตมี พระศาสดาตั้งไว้ในตำแหน่งเป็นผู้เลิศกว่า เหล่าบรรดาภิกษุณี ผู้ทรงจีวรเศร้าหมอง ขอจงประทานความสวัสดี แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๑๘๔. สิงคาละมาตา ภิกขุนี　　สัทธาธิมุตตานะมุตตะมา
กะโรตุ โน มะหาสันติง　　อาโรค์ยัญจะ สุขัง สะทา ฯ

พระสิงคาลมาตา ภิกษุณี เป็นผู้ประเสริฐสุดแห่งเหล่าภิกษุณีผู้มากด้วยศรัทธา ขอจงประทานความสงบอันประเสริฐ ความไม่มีโรคและความสุขแก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๑๘๕. อัญญา ภิกขุนิโย สัพพา　　นานาคุณะธะรา พะหู
ปาเลนตุ โน สัพพะภะยา　　โสกะโรคาทิสัมภะวา ฯ

พระภิกษุณีเหล่าอื่นทั้งปวงเป็นจำนวนมาก ผู้ทรงคุณธรรมต่าง ๆ กัน ขอจงรักษาพวกข้าพเจ้าให้พ้นจากภัยทั้งปวง อันเกิดจากความเศร้าโศกและโรคเป็นต้น

๑๘๖. โสตาปันนาทะโย เสกขา　　สัทธาปัญญาสีลาทิกา
ภาคะโส กิเลสะทะหะนา　　สะทา โสตถิง กะโรนตุโน ฯ

พระภิกษุณีทั้งหลาย ผู้เป็นพระเสขบุคคล มีพระโสดาบันเป็นต้น

เป็นผู้ยิ่งยวดด้วยศรัทธา ปัญญา และศีล เป็นผู้เผากิเลสได้เป็นบางส่วน ขอจงประทานความสวัสดี แก่พวกข้าพเจ้าในกาลทุกเมื่อเถิด

พญานาค

๑๘๗. สุมะโน สุมะนะจะโล อะระวาเพระปัตตะโก
จัมเปยโย มุจะลินโท จะ กัมพะโล ภุชะคิสสะโร ฯ

สุมนะนาคราช สุมนจละนาคราช อรวาฬะนาคราช เอฬปัตตกะนาคราช จัมเปยยะนาคราช มุจลินทะนาคราช กัมพละนาคราช ผู้เป็นใหญ่แห่งนาค

๑๘๘. กาละนาโค มะหากาโล สังขะปาโล มะโหทะโร
มะณิกัณโฐ มะณิอักขิ นันทะนาโคปะนันทะโก ฯ

กาละนาคราช มหากาฬะนาคราช สังขะปาละนาคราช มโหทระนาคราช มณิกัณฐะนาคราช มณิอักขินาคราช นันทะนาคราช อุปนันทะนาคราช

๑๘๙. วะรุโณ ธะตะรัฏโฐ จะ กุงคุวิโลปะลาละโก
จิตระนาโค มะหาวีโร ฉัพ์ยาปุตโต จะ วาสุกี ฯ

วรุณะนาคราช ธตรัฏฐะนาคราช กุงคุวิละนาคราช อุปลาละกะนาคราช จิตระนาคราช มหาวีระนาคราช ฉัพยาปุตตะนาคราช วาสุกินาคราช

๑๙๐. กัณหาโคตะโม ภุชะคินโท อัคคิธูมะสิโข ตะถา
จูโฬทะโร อะหิจฉัตโต นาคา เอราปะถาทะโย ฯ

กัณหาโคตมะนาคราช นาคผู้เป็นจอมนาค อัคคิสิขะนาคราช ธูมะสิขะนาคราช จูโฬทระนาคราช อหิจฉัตตะนาคราช พญานาคทั้งหลายมีเอราปะถะนาคราชเป็นต้น

๑๙๑. อาสีวิสา โฆระวิสา เย สัพเพ นะยะนาวุธา
ชะลัฏฐา วา ถะลัฏฐา วา ปัพพะเตยยา นะทีจะรา

กะโรนตุ โน มะหาโสตถิง อายุมาโรคิยัง สะทา ฯ

หมู่นาคราชทั้งปวงเหล่าใด เป็นนาคราช มีพิษร้ายแรง (คือพิษแล่นไปเร็ว) มีพิษน่าสะพึงกลัว มีนัยน์ตาเป็นอาวุธดำรงอยู่ในน้ำ ดำรงอยู่บนบก ดำรงอยู่ที่ภูเขา หรือว่าเที่ยวไปในน้ำ ขอนาคราชทั้งปวงเหล่านั้น จงประทานความสวัสดีอันประเสริฐ ความมีอายุ และความไม่มีโรค แก่พวกข้าพเจ้าในกาลทุกเมื่อเถิด

เปรต

๑๙๒. นิชฌามะตัณหิกา เปตา อุสุสัตติ จะ โลมะกา
มังสะปิณฑาทะโย เปตา เปตา เวมานิกาทะโย
ปาเลนตุ โน สัพพะภะยา สะทา เต สุขิโน สะทา ฯ

นิชฌามตัณหิกะเปรต อุสุโลมกะเปรต สัตติโลมกะเปรต มังสปิณฑะเปรตเป็นต้น เวมานิกะเปรตเป็นต้น ขอเปรตทั้งหลายเหล่านั้นจงมีความสุขในกาลทุกเมื่อ จงรักษาพวกข้าพเจ้าให้พ้นจากภัยทั้งปวงในกาลทุกเมื่อเถิด.

อสูร

๑๙๓. เย ปะหาราทะสัมพะระ- พะลยาสุระคะณา จะ เย
เวปะจิตตาสุระคะณา จันทาสุระคะณาทะโย ฯ

หมู่อสูรเหล่าใด คือ หมู่ปหาราทะอสูร หมู่สัมพระอสูร หมู่พลิอสูร หมู่เวปจิตตะอสูร หมู่จันทะอสูรเป็นต้น.

๑๙๔. สัพเพ เตปิ มะหาเตชา ภูตะยักขะนิวาระณา
กะโรนตุ โน มะหาโสตถิง อาโรค์ยัญจะ ชะยัง สะทา ฯ

แม้หมู่อสูรเหล่านั้นทั้งปวง มีเดชมาก ผู้สามารถป้องกันภูตและยักษ์ ขอจงประทานความสวัสดีอันประเสริฐ ความไม่มีโรค และชัยชนะแก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด.

เทวดา

๑๙๕. เย ยักขา สัตตะสะหัสสา ภุมมา กาปิละวัตถุกา
อิทธิมันโต ชุติมันโต วัณณะวันโต ยะสัสสิโน ฯ

ยักษ์ผู้เป็นภุมมเทวดาเจ็ดพันตน เหล่าใด อยู่ในเมืองกบิลพัสดุ์ มีฤทธิ์ มีความเจริญรุ่งเรือง มีวรรณะ มีบริวารมาก

๑๙๖. สัพเพ ติสะระณา ยักขา มะเหสักขา ชุตินธะรา
กะโรนตุ โน มะหาโสตถิง อาโรค์ยัญจะ ชะยัง สะทา ฯ

ยักษ์ (เทวดา) ทั้งปวง ผู้มีพระรัตนตรัยเป็นที่พึ่ง มีศักดิ์ใหญ่ ผู้ทรงไว้ซึ่งความรุ่งเรือง ขอยักษ์เหล่านั้น จงประทานความสวัสดีอันประเสริฐ ความไม่มีโรค และชัยชนะแก่พวกข้าพเจ้าในกาลทุกเมื่อเถิด

๑๙๗. ฉะสะหัสสา เหมะวะตา ยักขา นานัตตะวัณณิโน
พุทธะปูชายะ นิระตา สะทา โสตถิง กะโรนตุ โน ฯ

ยักษ์ (เทวดา) หกพันตน อยู่ที่เขาเหมวตา มีผิวพรรณวรรณะ ต่าง ๆกัน ยินดีในการบูชาพระพุทธเจ้า ขอจงประทานความสวัสดี แก่พวกข้าพเจ้าในกาลทุกเมื่อเถิด

๑๙๘. สาตาคิรา ติสะหัสสา ยักขา นีลาทิวัณณิโน
นานาปะภายะ สัมปันนา สะทา โสตถิง กะโรนตุ โน ฯ

ยักษ์ (เทวดา) สามพันตน อยู่ที่เขาสาตาคีรี มีผิวพรรณ วรรณะสีเขียวเป็นต้น ผู้สมบูรณ์ด้วยรัศมีต่าง ๆ ขอจงประทานความสวัสดี แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๑๙๙. เวสสามิตตา ปัญจะสะตา ยักขา นานัตตะวัณณิโน
อิทธิมันโต ชุติมันโต วัณณะวันโต ยะสัสสิโน
โมทะมานา อะภิกกามุง สะทา โสตถิง กะโรนตุ โน ฯ

ยักษ์ (เทวดา) ห้าร้อยคน อยู่ที่เขาเวสสามิตตะ มีผิวพรรณ

วรรณะต่างๆ กัน มีฤทธิ์ มีความรุ่งเรือง มีวรรณะ มีบริวารบันเทิงอยู่ มาชุมนุมกัน ขอจงประทานความสวัสดี แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๒๐๐. **กุมภีโร ราชะคะหิโก** **เวปุลลัสสะ นิเวสะนัง**
ภิยโย นัง สะตะสะหัสสัง **ยักขานัง ปะยิรุปาสะติ**
โส ยักเขหิ ปะริวาโร **สะทา โสตถิง กะโรตุ โน ฯ**

เทวดาชื่อว่า กุมภีระ อยู่ในพระนครราชคฤห์ วิมานของ ท้าวเธอนั้นได้แก่ยอดเขาเวปุลละ ท้าวเธอนั้นเป็นผู้อันหมู่ยักษ์หลายแสนตนเข้ามาปรนนิบัติรับใช้ ขอท้าวกุมภีระผู้มียักษ์เป็นบริวารนั้น จงประทานความสวัสดีแก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๒๐๑. **ปุริมัญจะ ทิสัง ราชา** **ธะตะรัฏโฐ ปะสาสะติ**
คันธัพพานัง อะธิปะติ **มะหาราชา ยะสัสสิ โส ฯ**

ท้าวมหาราชนามว่า ธตรัฏฐะ ปกครองอยู่ในทิศบูรพา เป็นอธิบดีของพวกคนธรรพ์ ท้าวเธอมีบริวารมาก

๒๐๒. **ปุตตาปิ ตัสสะ พะหะโว** **อินทะนามา มะหัพพะลา**
โส ราชา สะหะ ปุตเตหิ **สะทา โสตถิง กะโรตุ โน ฯ**

แม้บุตรของท้าวเธอก็มีมาก นามว่า อินทะ มีกำลังมาก ขอท้าวธตรัฏฐะกับบุตรทั้งหลาย จงประทานความสวัสดี แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๒๐๓. **ทักขิณัญจะ ทิสัง ราชา** **วิรุฬโห ตัง ปะสาสะติ**
กุมภัณฑานัง อะธิปะติ **มะหาราชา ยะสัสสิ โส ฯ**

ท้าวมหาราชนามว่า วิรุฬหกะ ปกครองอยู่ในทิศทักษิณ เป็นอธิบดีของพวกกุมภัณฑ์ ท้าวเธอมีบริวารมาก

๒๐๔. **ปุตตาปิ ตัสสะ พะหะโว** **อินทะนามา มะหัพพะลา**
วิรุฬโห สะหะ ปุตเตหิ **สะทา โสตถิง กะโรตุ โน ฯ**

แม้บุตรของท้าวเธอก็มีมาก นามว่า อินทะ มีกำลังมาก ขอท้าววิรุฬหกะกับบุตรทั้งหลาย จงประทานความสวัสดี แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด.

๒๐๕. ปัจฉิมัญจะ ทิสัง ราชา วิรูปักโข ปะสาสะติ
นาคานัญจะ อะธิปะติ มะหาราชา ยะสัสสิ โส ฯ

ท้าวมหาราชนามว่า วิรูปักขะ ปกครองอยู่ในทิศปัจฉิมเป็นอธิบดีของพวกนาค ท้าวเธอมีบริวารมาก.

๒๐๖. ปุตตาปิ ตัสสะ พะหะโว อินทะนามา มะหัพพะลา
วิรูปักโข สะปุตเตหิ สะทา โสตถิง กะโรตุ โน ฯ

แม้บุตรของท้าวเธอก็มีมาก นามว่า อินทะ มีกำลังมาก ขอท้าววิรูปักขะกับบุตรทั้งหลาย จงประทานความสวัสดี แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด.

๒๐๗. อุตตะรัญจะ ทิสัง ราชา กุเวโร ตัง ปะสาสะติ
ยักขานัญจะ อะธิปะติ มะหาราชา ยะสัสสิ โส ฯ

ท้าวมหาราชนามว่า กุเวระ ปกครองอยู่ในทิศอุดร เป็นอธิบดีของพวกยักษ์ ท้าวเธอมีบริวารมาก.

๒๐๘. ปุตตาปิ ตัสสะ พะหะโว อินทะนามา มะหัพพะลา
กุเวโร สะหะ ปุตเตหิ สะทา โสตถิง กะโรตุ โน ฯ

แม้บุตรของท้าวเธอก็มีมาก นามว่า อินทะ มีกำลังมาก ขอท้าวกุเวระกับบุตรทั้งหลาย จงประทานความสวัสดี แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๒๐๙. ปุริมัง ทิสัง ธะตะรัฏโฐ ทักขิเณนะ วิรุฬหะโก
ปัจฉิเมนะ วิรูปักโข กุเวโร อุตตะรัง ทิสัง ฯ

ท้าวธตรัฏฐะ ประจำอยู่ในทิศบูรพา ท้าววิรุฬหกะ ประจำอยู่ในทิศทักษิณ ท้าววิรูปักขะ ประจำอยู่ในทิศปัจฉิม ท้าวกุเวระ ประจำอยู่ในทิศอุดร

๒๑๐. จัตตาโร เต มะหาราชา สะมันตา จะตุโร ทิสา
ททัพพะมานา อัฏฐังสุ สะทา โสตถิง กะโรนตุ โน ฯ

ท้าวมหาราชทั้งสี่ ผู้รุ่งเรืองดุจประทีป ประจำอยู่ในทิศทั้งสี่โดยรอบ ขอท้าวเธอจงประทานความสวัสดี แก่พวกข้าพเจ้าในกาลทุกเมื่อเถิด

๒๑๑. เตสัง มายาวิโน ทาสา อาคุง วัญจะนิกา สะฐา
มายา กุเฏณฑุ วิเฏณฑุ วิตุจจะ วิตุโฏ สะหะ ฯ

พวกบ่าวของท้าวมหาราชทั้งสี่เหล่านี้ ล้วนเป็นผู้มีมายาหลอกลวง เจ้าเล่ห์ ได้แก่บ่าว ชื่อกุเฏณฑุ กีดี ชื่อวิเฏณฑุ กีดี ชื่อวิตุจจะ กีดี ชื่อ วิตุฏะกีดี

๒๑๒. จันทะโน กามะเสฏโฐ จะ กินนุฆัณฑุ นิฆัณฑุ จะ
ปะนาโท โอปะมัญโญ จะ เทวะสูโต จะ มาตะลิ ฯ

ชื่อจันทนะกีดี ชื่อกามเสฏฐะกีดี ชื่อกินนุฆัณฑุกีดี ชื่อ นิฆัณฑุ และปนาทะเทวดากีดี ชื่อโอปมัญญะเทวดากีดี เทพสารถีชื่อว่ามาตลิกีดี ต่างก็มาแล้วสู่ที่ชุมนุม

๒๑๓. จิตตะเสโน จะ คันธัพโพ นะโฬราชา ชะเนสะโภ
วะโร ปัญจะสิโข เจวะ ติมพรู สุริยะวัจฉะสา ฯ

เทพคนธรรพ์ชื่อว่า จิตตะ ชื่อว่าเสนะ ชื่อว่าจิตตะเสนะ ชื่อ ว่านโฬราชะ ชื่อว่าชเนสภะ ชื่อว่าปัญจสิขะ (ผู้ปรารถนาให้ได้นางสุริยวัจฉสาเทพธิดา) ชื่อว่า ติมพรู ชื่อว่า สุริยวัจฉสาเทพธิดา (ผู้เป็นบุตรีของท้าวติมพรู)

๒๑๔. เอเต จัญเญ จะ ราชาโน คันธัพพา จะ มะหัพพะลา
โมทะมานา สะทา โสตถิง โน กะโรนตุ อะนามะยัง ฯ

ขอพระราชาทั้งหลาย เทพคนธรรพ์เหล่านี้ และเทพเหล่าอื่น ผู้มีกำลังมหาศาล บันเทิงอยู่ จงประทานความสวัสดี และความไม่มีโรค แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๒๑๕. มะหันตา นาคะสา นาคา เวสาลา สะหะ ตัจฉะกา
กัมพะลัสสะตะรา จาปิ เมรุปาทะสิตา พะลา ฯ

เหล่านาคผู้อาศัยอยู่ในสระน้ำชื่อว่า นาคสะ อัสสะตะระนาคราช จำนวนมากพร้อมกับบริวารของท้าวตัจฉกะ และนาคผู้อาศัยอยู่ในนครเวสาลี และ กัมพละนาคราช อัสสตระนาคราช ผู้มีพละกำลังผู้อาศัยอยู่ที่เชิงเขาสุเมรุ.

๒๑๖. ยะมุนา ธะตะรัฏฐา จะ สัพเพ นาคา ยะสัสสิโน
เอราวะโณ มะหานาโค โน กะโรนตุ อะนามะยัง ฯ

นาคผู้อยู่ในแม่น้ำยมุนา และนาคชื่อว่าธตรัฏฐะ และนาคทั้งหลายทั้งปวง ผู้มีบริวารเป็นจำนวนมาก และท้าวเอราวัณผู้มีชื่อว่ามหานาค จงประทานความไม่มีโรค แก่พวกข้าพเจ้าเถิด

๒๑๗. มะหิทธิกา สุปัณณา เย นาคะราเช มะหัพพะเล
คะเหต์วา ชินะเขตเตวะ ปักขันทิงสุ นะเภ พะลา
เต พุทธสะระณา สัพเพ โสตถิง กะโรนตุ โน สะทา ฯ

ครุฑเหล่าใด เป็นผู้มีฤทธิ์เดช ผู้ทรงพลัง จับนาคราชผู้ทรง พลังในแดนที่ตนชนะนั่นเทียว แล้วบินไปในท้องฟ้า ครุฑทั้งปวงเหล่านั้นเป็นผู้นับถือพระพุทธเจ้าว่าเป็นที่พึ่ง ขอจงประทานความสวัสดี แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด.

๒๑๘. ปะฐัพ์ยาโป จะ เตโช จะ วาโย เทวา มะหิทธิกา
อุปะจาเรนะ นิพพัตตา สะทา โสตถิง กะโรนตุ โน ฯ

เทวดาชื่อว่า ปฐวี อาโป เตโช และวาโย ผู้มีฤทธิ์มากบังเกิดด้วยอุปจารฌาณของตน ๆ ขอจงประทานความสวัสดีแก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด.

๒๑๙. วะรุณา วาระณา เทวา　　โสโม จะ ยะสะสา สะหะ
เมตตาการุณิกา สัพเพ　　สะทา โสตถิง กะโรนตุ โน ฯ

วรุณะเทพ วารณาเทพ โสมะเทพ พร้อมทั้งยะสะเทพ เมตตาเทพ กรุณาเทพ ขอจงประทานความสวัสดี แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด.

๒๒๐. ปัณณาสะโยชะนายาเม　　วิมาเน ระตะนามะเย
ฐิโต ตะเม วิหันต์วานะ　　สุริโย โสตถิง กะโรตุ โน ฯ

สุริยะเทพบุตร ผู้อาศัยอยู่ในสุริยะวิมานที่สำเร็จด้วยรัตนะซึ่งมีความยาวห้าสิบโยชน์ ขอจงทำลายความมืด แล้วประทานความสวัสดีแก่พวกข้าพเจ้าเถิด.

๒๒๑. จันโท สีตะกะโร โลเก　　ปะภายุชชะลิโตทะโย
มะหันธะการะวิทธังสี　　สะทา โสตถิง กะโรตุ โน ฯ

จันทะเทพบุตร ผู้ประทานความร่มเย็นแก่ชาวโลก ส่องสว่างปรากฏขึ้นด้วยรัศมี มีปกติทำลายความมืดมน ขอจงประทานความสวัสดีแก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด.

๒๒๒. เวณฑุ จะ สะหะสี เทวา　　อะสะมา จะ ทุเว ยะมา
จันทัสสูปะนิสา เทวา　　เทวา สูริยะนิสสิตา
พุทธัสสะ มามะกา สัพเพ　　สะทา โสตถิง กะโรนตุ โน ฯ

เวณฑุเทพ สหสีเทพ อสมะเทพ ยมะเทพทั้งสอง เทพผู้อาศัยจันทะเทพบุตร เทพผู้อาศัยสุริยะเทพบุตร และเทพทั้งหลายทั้งปวง ผู้นับถือพระพุทธเจ้า ขอจงประทานความสวัสดีแก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด.

๒๒๓. นักขัตตานิ ปุรักขัต๎วา เทวา มันทะวะลาหะกา
สักโก ปุรินทะโท เสฏโฐ สะทา โสตถิง กะโรนตุ โน ฯ

เทพทั้งหลาย ผู้พึ่งพาอาศัยนักษัตร (ดวงดาว) วลาหกะเทพทั้งหลายผู้ยังให้เกิดบังลม ท้าวสักกะผู้เคยให้ทานมาก่อน ผู้ได้รับการยกย่อง ขอจงประทานความสวัสดี แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๒๒๔. มะหันตา สะหะภู เทวา ชะละมัคคิสิขาริวะ
อะริฏฐะกา จะ โรชา จะ อุมมาปุปผะนิภาสิโน ฯ

สหภูเทพผู้ประเสริฐ ผู้รุ่งเรืองดุจเปลวไฟ (หรือชลมัคิเทพ สิขาริวะเทพ) อริฏฐะเทพ โรชะเทพ ผู้มีรัศมีเช่นกับดอกอุมมา คือ ดอกผักตบ

๒๒๕. วะรุณา สะหะธัมมา จะ อัจจุตา จะ อะเนชะกา
สูเลยยะรุจิรา เทวา เทวา วาสะวะเนสิโน
ทะเสเต ทะสะธา กายา สะทา โสตถิง กะโรนตุ โน ฯ

วรุณะเทพ สหธัมมะเทพ อัจจุตะเทพ อเนชกะเทพ สูเลยยะเทพ รุจิราเทพ วาสเนสีเทพ ขอเหล่าทวยเทพสิบจำพวกเหล่านี้ จงประทานความสวัสดี แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๒๒๖. สะมานา มะหาสะมานา มานุสา มานุสุตตะมา
ขิฑฑาปะโทสิกา เทวา เทวา มะโนปะโทสิกา ฯ

สมานะเทพ มหาสมานะเทพ มานุสะเทพ มานุสุตตมะเทพ ขิฑฑาปโทสิกะเทพ มโนปโทสิกะเทพ

๒๒๗. อะถาปิ หะระโย เทวา เทวา โลหิตะวาสิโน
ปาระคา มะหาปาระคา สัพเพ เทวา ยะสัสสิโน
ทะเสเต ทะสะธา กายา สะทา โสตถิง กะโรนตุ โน ฯ

อนึ่ง หริเทพ โลหิตวาสีเทพ ปารคะเทพ มหาปารคะเทพ เทพทั้งปวงล้วนมีบริวาร ขอเหล่าทวยเทพทั้งสิบจำพวกเหล่านี้ จงประทานความสวัสดี แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๒๒๘. สุกกา กะรัมภา อะรุณา อาคุง เวฆะนะสา สะหะ
โอทาตะคัยหา ปาโมกขา อาคุง เทวา วิจักขะณา ฯ

สุกกะเทพ กรัมภะเทพ อรุณะเทพ มาแล้วพร้อมกับ เวฆนสะเทพ โอทาตคัยหะเทพผู้เป็นใหญ่และวิจักขณะเทพก็มา

๒๒๙. สะทามัตตา หาระคะชามิ สสะกา จะ ยะสัสสิโน
ถะนะยัง อาคะปัชชุนโน โย ทิสาสวะภิวัสสะติ ฯ

สทามัตตะเทพ หาระคะชะเทพ มิสสะกะเทพ ผู้มีบริวารก็มา ปัชชุนนะเทพ ผู้ทำให้ฝนตกทั่วทิศก็มา

๒๓๐. ทะเสเต ทะสะธา กายา สัพเพ นานัตตะวัณณิโน
อิทธิมันโต ชุติมันโต วัณณะวันโต ยะสัสสิโน
โมทะมานา ชินะทานา สะทา โสตถิง กะโรนตุ โน ฯ

เหล่าเทวดาสิบจำพวกเหล่านี้ทั้งปวง ล้วนมีรัศมีต่างๆ กัน มีฤทธิ์ มีความรุ่งเรือง มีวรรณะ มีวรรณะ มีบริวาร บันเทิงอยู่ ผู้ประทานชัยชนะ ขอจงประทานความสวัสดี แก่พวกข้าพเจ้า ในการทุกเมื่อเถิด

๒๓๑. โลกะธาตุสะหัสเสสุ ทะสะสเววะ สะมันตะโต
เทวาทะโย ปาณะคะณา สะทา โสตถิง กะโรนตุ โน ฯ

ในหมื่นโลกธาตุโดยรอบนั่นเทียว ขอหมู่สัตว์มีเทวาเป็นต้น จงประทานความสวัสดี แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๒๓๒. เขมิยา กัฏฐะกายา จะ โชตินามา มะหิทธิกา
ลัมพีตะกา ลามะเสฏฐา สะทา โสตถิง กะโรนตุ โน ฯ

ขอเขมิยะเทพ กัฏฐกายะเทพ โชติเทพ ผู้มีฤทธิ์มาก ลัมพีตกะเทพ จงประทานความสวัสดี แก่พวกข้าพเจ้า ในการทุกเมื่อเถิด

๒๓๓. ชะลัฏฐา จะ ถะลัฏฐัญญา เทวากาสัฏฐะกาทะโย
ยักขะคันธัพพะกุมภัณฑา ปิสาจา เย มะโหระคา ฯ

เมตตะจิตตา จะ สัพเพ เต　　โสตถิง ผาสุง กะโรนตุ โน ฯ

เทพเหล่าอื่น อันมี เทพที่อยู่ในน้ำ เทพที่อยู่บนบก เทพที่อยู่ในอากาศ เป็นต้น และยักษ์ คนธรรพ์ กุมภัณฑ์ ปีศาจและนาคราชทั้งปวง ขอจงมีจิตเมตตา ประทานความสวัสดีและความผาสุก แก่พวกข้าพเจ้าเถิด

๒๓๔. ตาวติงสา จะ เย เทวา　　ยามา เทวา มะหิทธิกา
ตุสิตา จะ มะหาเทวา　　นิมมานะระติโนมะรา ฯ

ทวยเทพชั้นดาวดึงส์ ชั้นยามาผู้ทรงฤทธิ์ ทวยเทพชั้นดุสิต ชั้นนิมมานรดี

๒๓๕. วะสะวัตตีสุ ระติโน　　สัพเพ เทวา สะวาสะวา
พุทธะปูชายะ นิระตา　　สะทา โสตถิง กะโรนตุ โน ฯ

ทวยเทพชั้นปรนิมนิตตวสวัตตี ขอทวยเทพทั้งปวงดังที่กล่าว มานี้พร้อมทั้งท้าววาสวะ (พระอินทร์) ผู้มีความยินดีในการบูชา พระพุทธเจ้า ขอจงประทานความสวัสดี แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

พรหม

๒๓๖. พ๎รัห๎มาโน ปาริสัชชา จะ　　เย จะ พ๎รัห๎มะปุโรหิตา
มะหาพ๎รัห๎มา จะ สัพเพ เต　　ปะฐะมัชฌานะสัณฐิโน ฯ

พรหมผู้ดำรงอยู่ในปฐมฌานเหล่านี้คือ ปาริสัชชาพรหม ปุโรหิตาพรหมและมหาพรหมาพรหม

๒๓๗. เมตตาวิหาริโน สันตา　　สัมพุทธัสสะ ปะรายะนา
กะโรนตุ โน มหาโสตถิง　　เสกขาเสกขะปุถุชชะนา ฯ

ขอพรหมทั้งปวงเหล่านั้น ผู้มีปกติอยู่ด้วยเมตตา ผู้สงบผู้มีพระพุทธเจ้าเป็นที่พึ่ง ผู้เป็นทั้งเสกขะ พระอรหันต์ และปุถุชน ขอจงประทานความสวัสดีอันประเสริฐ แก่พวกข้าพเจ้าเถิด

๒๓๘. ปะริตตาภัปปะมาณาภา　　พ๎รัห๎มา จาภัสสะรา ตะถา
พุทธะปูชายะ นิระตา　　ทุติยัชฌานะสัณฐิโน ฯ

พรหมผู้ดำรงอยู่ในทุติยฌาน ผู้ยินดีในการบูชาพระพุทธเจ้า เหล่านี้ คือ ปริตตาภาพพรหม อัปปมาณาพรหมและอาภัสสราพรหม

๒๓๙. เมตตาการุณิกา สัพเพ สัพพะสัตตะหิเตสิโน
กะโรนตุ โน มะหาสันติง โสตถิมาโรค์ยะมายุวัง ฯ

ขอพรหมทั้งปวง ผู้มีปกติเมตตา กรุณา แสวงหาความเกื้อกูลให้แก่สัตว์ทั้งปวง จงประทานความสงบอันประเสริฐ ความสวัสดี ความไม่มีโรค และความมีอายุ แก่พวกข้าพเจ้าเถิด

๒๔๐. ปะริตตะสุภาพ์รัห์มาโน อัปปะมาณะสุภา จะ เย
สุภะกิณหา จะ พ์รัห์มาโน ตะติยัชฌานะสัณฐิโน ฯ

พรหมผู้ดำรงอยู่ในตติยฌาน เหล่านี้คือ ปริตตสุภาพรหม อัปปมาณสุภาพรหม และสุภกิณหาพรหม

๒๔๑. ปะภายะ ผะระณา โลเก พุทธะฌานะระตา สะทา
อะหิงสา สัพพะสัตเตสุ สะทา สันติง กะโรนตุ โน ฯ

ขอพรหมทั้งหลายเหล่านั้น ผู้แผ่รัศมีไปในโลก ผู้ยินดีในพุทธฌาน ผู้ไม่เบียดเบียนสรรพสัตว์ทั้งปวง ขอจงประทานความสงบ แก่พวกข้าพเจ้าในกาลทุกเมื่อเถิด

๒๔๒. เวหัปผะลาปิ พ์รัห์มาโน จะตุตถัชฌานะสัณฐิโน
เสกขะปุถุชชะนาเสกขา สะทา สันติง กะโรนตุ โน ฯ

พรหมผู้ดำรงอยู่ในจตุตถฌาน ผู้เป็นเสกขะปุถุชนและอเสกขะ คือ เวหัปผลาพรหม ขอจงประทานความสงบแก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๒๔๓. สัมปัตติยา นะ หายันติ พ์รัห์มาโน ชินะสาวะกา
อะวิหานามะกา สัพเพ สะทา สันติง กะโรนตุ โน ฯ

พรหมทั้งหลายผู้เป็นสาวกของพระพุทธเจ้า ย่อมไม่เสื่อมจากฌานสมาบัติ เพราะเหตุนั้นจึงได้ชื่อว่า อวิหาพรหม ขออวิหาพรหมทั้งปวงเหล่านั้น จงประทานความสงบ แก่พวกข้าพเจ้าในกาลทุกเมื่อเถิด

๒๔๔. อะตัปปา นามะ พ๎รัห๎มาโน จะตุตถัชฌานะสัณฐิโน
พรัหมะวิหาริกา สัพเพ โสตถิง ผาสุง กะโรนตุ โน ฯ

ขอ อตัปปาพรหม ทั้งปวง ผู้มีพรหมวิหาร ดำรงอยู่ในจตุตถฌาน จงประทานความสวัสดี และความผาสุกแก่พวกข้าพเจ้าเถิด

๒๔๕. สุทัสสา นามะ พ๎รัห๎มาโน- ภิรูปา ฌานะโภคิโน
อะปุนาคะมะนา กาเม สันติง ผาสุง กะโรนตุ โน ฯ

ขอเหล่าพรหมชื่อว่า สุทัสสา ผู้มีรูปงาม ผู้เสวยฌาน ผู้ไม่กลับมาในกามวจรภูมิอีก จงประทานความสงบ และความผาสุกแก่พวกข้าพเจ้าเถิด

๒๔๖. พ๎รัห๎มะวิหาระสัมปันนา ชินะภัตติปะรายะนา
พ๎รัห๎มาโน สุทัสสี นามะ สะทา โสตถิง กะโรนตุ โน ฯ

ขอเหล่าพรหมชื่อว่า สุทัสสี ผู้สมบูรณ์ด้วยพรหมวิหาร ผู้มีความนับถือพระพุทธเจ้าว่าเป็นสรณะ จงประทานความสวัสดีแก่พวกข้าพเจ้าในกาลทุกเมื่อเถิด

๒๔๗. อะกะนิฏฐา จะ พ๎รัห๎มาโน เชฏฐา สัพพะคุเณหิ จะ
ปะหีนะภะวะนิสเนหา สะทา โสตถิง กะโรนตุ โน ฯ

ขอเหล่าพรหมผู้เจริญที่สุดด้วยคุณทั้งปวง ชื่อว่า อกนิฏฐา ผู้ละความสิเน่หาในภาพได้แล้ว จงประทานความสวัสดี แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๒๔๘. ปะฐะมารูปะพ๎รัห๎มาโน สัพพะรูปะวิราคิโน
ชินะภัตติระตา สัพเพ สะทา โสตถิง กะโรนตุ โน ฯ

ขอเหล่าอรูปพรหมชั้นที่ ๑ ทั้งปวง ผู้ปราศจากความกำหนัดในรูป ยินดีในการภักดีพระชินเจ้า จงประทานความสวัสดีแก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๒๔๙. ทุติยารูปะพ๎รัห๎มาโน เหฏฐาฌานะวิราคิโน
ชินะภัตติระตา สัพเพ สะทา โสตถิง กะโรนตุ โน ฯ

ขอเหล่ารูปพรหม ชั้นที่ ๒ ทั้งปวง ผู้ปราศจากความพอใจในฌานเบื้องต่ำ ยินดีในการภักดีพระชินเจ้า จงประทานความสวัสดี แก่พวกข้าพเจ้าในกาลทุกเมื่อเถิด

๒๕๐. **ตะติยารูปะพ๎รัห๎มาโน เหฏฐาฌานะวิราคิโน**
ชินะภัตติระตา สัพเพ สะทา โสตถิง กะโรนตุ โน ฯ

ขอเหล่ารูปพรหมชั้นที่ ๓ ทั้งปวง ผู้ปราศจากความพอใจในฌานเบื้องต่ำ ยินดีในการภักดีพระชินเจ้า จงประทานความสวัสดี แก่พวกข้าพเจ้าในกาลทุกเมื่อเถิด

๒๕๑. **จะตุตถารูปะพ๎รัห๎มาโน เหฏฐาฌานะวิราคิโน**
ชินะภัตติระตา สัพเพ สะทา โสตถิง กะโรนตุ โน ฯ

ขอเหล่ารูปพรหมชั้นที่ ๔ ทั้งปวง ผู้ปราศจากความพอใจ ในฌานเบื้องต่ำ ยินดีในการภักดีในพระชินเจ้า จงประทานความสวัสดี แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

บุคคลประเภทรวม

๒๕๒. **เวเทเหปะระโคยาเน ชัมพุทีเป กุรุมหิ จะ**
เทวะยักขะปิสาเจหิ สัทธิง วิชาธะราทะโย ฯ

ขอเหล่าวิทยาธร กับเทวดา ยักษ์และปิศาจ ในวิเทหทวีป อปรโคยานทวีป ชมพูทวีป และอุตตรกุรุทวีป

๒๕๓. **อากาสัฏฐา จะ พ๎รัห๎มาโน ชะลัฏฐา จันตะลิกขะชา**
ทวิปะทาทะโย เย สัตตา สะทา โสตถิง กะโรนตุ โน ฯ

อากาสัฏฐเทวดา และพรหม สัตว์ทั้งหลายมีสัตว์ ๒ เท้าเป็นต้น ผู้ดำรงอยู่ในน้ำ ผู้เกิดในอากาศ ขอจงประทานความ สวัสดีแก่พวกข้าพเจ้าในกาลทุกเมื่อเถิด

อานุภาพแห่งพระรัตนตรัย

๒๕๔. มาระเสนะวิฆาตัสสะ ชินัสสะ สุขะฌายิโน
เตโชพะเลนะ มะหะตา สะทา มังคะละมัตถุ โน ฯ

ด้วยพระเดชานุภาพอันยิ่งใหญ่ ของพระชินเจ้า ผู้ทรงขจัดมาร และเสนามาร ผู้เสวยสุขในฌาน ด้วยพลังเดชอันยิ่งใหญ่ ขอมงคลจงมีแก่พวกข้าพระองค์ ในกาลทุกเมื่อเถิด

๒๕๕. นานาคุณะวิจิตตัสสะ รูปะกายัสสะ สัตถุโน
สัพพะเทวะมะนุสสานัง มาระพันธะวิโมจิโน
เมตตาพะเลนะ มะหะตา สะทา มังคะละมัตถุ โน ฯ

ด้วยอานุภาพแห่งพระเมตตาอันยิ่งใหญ่ ของพระศาสดา ผู้ทรงมีพระวรกายอันงามวิจิตรด้วยคุณต่าง ๆ ผู้ทรงปลดเปลื้อง เหล่าทวยเทพและมนุษย์ทั้งปวง ให้หลุดพ้นจากบ่วงแห่งมาร ขอมงคลจงมีแก่พวกข้าพระองค์ ในกาลทุกเมื่อเถิด

๒๕๖. สัพพัญญุตาทิกายัสสะ ธัมมะกายัสสะ สัตถุโน
จักขาทิยะโคจะรัสสาปิ โคจะรัสเสวะ ภูริยา
เตโชพะเลนะ มะหะตา สัพพะมังคะละมัตถุ โน ฯ

ด้วยพระเดชานุภาพอันยิ่งใหญ่ แห่งพระธรรมกาย คือหมู่ธรรม มีพระสัพพัญญุตญาณ เป็นต้น ของพระพุทธเจ้าทั้งหลายอันไม่ใช่อารมณ์ของจักษุเป็นต้น แต่เป็นอารมณ์ของปัญญาเท่านั้น ขอสรรพมงคล จงมีแก่พวกข้าพระองค์เถิด

๒๕๗. รูปะกายะสะทิสัสสะ นิมมิตัสสะ มะเหสิโน
ธัมมัสสะ วัตถุโน สัคเค เทวานัง สุคะตา ปะติ
เตโชพะเลนะ มะหะตา สะทา มังคะละมัตถุ โน ฯ

ด้วยพระเดชานุภาพอันยิ่งใหญ่ของพระพุทธปฏิมาที่ทรงเนรมิตขึ้น

ให้เหมือนรูปจริง แทนพระพุทธองค์ ผู้ทรงแสวงหา คุณอันยิ่งใหญ่ เมื่อทรงแสดงอภิธรรม แก่เหล่าทวยเทพในชั้นดาวดึงส์ ขอมงคลจงมีแก่พวกข้าพระองค์ ในกาลทุกเมื่อเถิด

๒๕๘. สิกขิต๎วา มานุเส เทเว โมจะยิต๎วา สะเทวะเก
สังขาเร ปะชะหันตัสสะ นิพพุตัสสะ มะเหสิโน
มะหันเตนานุภาเวนะ สัพพะมังคะละมัตถุ โน ฯ

ด้วยพระอานุภาพอันยิ่งใหญ่ของพระพุทธเจ้า ผู้ทรงฝึกเหล่า มนุษย์และเทวดา ให้หลุดพ้นจากบ่วงมาร ผู้ทรงละสังขารดับขันธ์ปรินิพพาน ขอสรรพมงคล จงมีแก่พวกข้าพระองค์เถิด

๒๕๙. จะตุราสีติสะหัสสะ- ธัมมักขันธัสสะ เตชะสา
นะวังคะสาสะนัสสาปิ นะวะโลกุตตะรัสสะ จะ
สัพพะปาปะปะวาเหนะ สัพพะมังคะละมัตถุ โน ฯ

ด้วยพระเดชานุภาพของพระธรรม แปดหมื่นสี่พันพระธรรมขันธ์ ด้วยพระเดชานุภาพแห่งนวังคสัตถุศาสน์ และด้วยพระเดชานุภาพแห่งนวโลกุตตรธรรม อันนำบาปทั้งปวงออกไปขอสรรพมงคลจงมีแก่พวกข้าพระองค์เถิด

๒๖๐. มะหะโตริยะสังฆัสสะ ปุญญักเขตตัสสะ ตาทิโน
ปะหีนะสัพพะปาปัสสะ สีลาทิกขันธะธาริโน
มะหาเตชานุภาเวนะ สัพพะมังคะละมัตถุ โน ฯ

ด้วยพระเดชานุภาพอันยิ่งใหญ่ ของพระอริยสงฆ์ผู้ประเสริฐ ผู้เป็นเนื้อนาบุญ ผู้ไม่หวั่นไหวต่อโลกธรรม ผู้ทรงละบาปทั้งปวง ผู้ทรงไว้ซึ่งคุณมีศีลเป็นต้น ขอสรรพมงคล จงมีแก่พวกข้าพเจ้าเถิด

อานุภาพของเทวดาต่าง ๆ

๒๖๑. ปาตาเล ภูตะลากาเส เทวะยักขะปิสาจะกา
วิชชาธะรา จะ คันธัพพา นาคะกุมภัณฑะรักขะสา

สัพเพสะมานุภาเวนะ　　　　สัพพะมังคะละมัตถุ โน ฯ

ด้วยอานุภาพแห่งหมู่เทวดา ยักษ์ ปีศาจ และวิทยาธร คนธรรพ์ นาค กุมภัณฑ์ และรากษส ผู้อาศัยอยู่ในบาดาลก็ดีบนพื้นดินก็ดี ในอากาศก็ดี ขอสรรพมงคล จงมีแก่พวกข้าพเจ้าเถิด

อานุภาพของอุปปาตะสันติ

๒๖๒. อิจเจวะมุปปาตะสันติง　　　　โย วะเทยยะ สุเณยยะ วา
วิเชยยะ สัพพะปาปานิ　　　　วุทธัตตัญจะ ภะวิสสะติ ฯ

ผู้ใดสวด หรือ ฟังคัมภีร์ อุปปาตะสันติ อันกล่าวแล้วด้วยประการฉะนี้ จะพึงชนะบาปทั้งปวง และจักเจริญด้วยคุณ ๕ ประการคือ อายุ วรรณะ สุขะ พละ และปฏิภาณ

๒๖๓. โสตถิกาโม ละเภ โสตถิง　　　　สุขะกาโม สุขัง ละเภ
อายุกาโม ละเภยยายุง　　　　ปุตตะกาโม ละเภ สุเต ฯ

ผู้ใดปรารถนาความสวัสดี พึงได้ความสวัสดี ผู้ปรารถนา ความสุข พึงได้ความสุข ผู้ปรารถนาอายุ พึงได้อายุ ผู้ประสงค์บุตร พึงได้บุตร

๒๖๔. นะ ตัสสะ โรคา พาเธนติ　　　　วาตะปิตตาทิสัมภะวา
อะกาละมะระณัง นัตถิ　　　　นะ เทโว วิสะโมสะเร ฯ

โรคที่เกิดจากลม จากดี เป็นต้น ย่อมไม่เบียดเบียนบุคคลนั้น ความตายในกาลอันไม่สมควร ย่อมไม่มีแก่บุคคลนั้นมิจฉาเทวดายอมไม่รังแกต่างๆ นาๆ

๒๖๕. นะ จุปปาตะภะยัง ตัสสะ　　　　โนปิ ปีตตะภะยัง ตะถา
นัสสันติ ทุนนิมิตตานิ　　　　ปาปะกัมมัฏฐิตานิ จะ
ทีฆะมายุ มะหาโสตถิง　　　　อาโรคยัญจะ สะทา ภะเว ฯ

เคราะห์ร้ายและภัยย่อมไม่มีแก่เขา นิมิตร้ายและสิ่งที่ตั้งขึ้นเพราะบาปกรรมย่อมพินาศไป ความมีอายุยืน ความสวัสดีอันประเสริฐและ

ความไม่มีโรค จะพึงมีแก่เขาในกาลทุกเมื่อ

๒๖๖. โย สุต๎วาปิ มะหาสันติง สังคามัง ปะวิเส นะโร
วิชะเย เวริโน สัพเพ นะ สัตเถหยะภิภูยะเต ฯ

ผู้ใดฟังคัมภีร์อุปปาตะสันติอันประเสริฐแล้ว พึงเข้าไปสู่สมรภูมิ บุคคลนั้นอันศาสตรา ไม่กล้ำกราย ย่อมชนะข้าศึกทั้งมวล

๒๖๗. สัพพะทา ละภะเต ปีติง วิปัตติง นาวะคาหะติ
โรเคหิ นาภิภูยะเต สะวัตถูหิ วิวัฑฒะเต ฯ

เขาย่อมได้ซึ่งความอิ่มใจในกาลทุกเมื่อ ความวิบัติ ย่อมไม่มากล้ำกราย ย่อมไร้โรคา ย่อมเจริญด้วยทรัพย์ศฤงคาร

๒๖๘. ยัต๎ระ เทเส วะโกวะกา พาฬหะกา รักขะสาทะโย
อุปปาตะสันติโฆเสนะ สัพเพ ตัตถะ สะมันติ เต ฯ

สัตว์ร้ายน้อยใหญ่ และรากษสเป็นต้น ผู้อยู่ในป่าเขาลำเนาไพร ทั้งหลายทั้งปวง ย่อมสงบด้วยเสียงแห่งการสวดคาถาอุปปาตะสันติ

๒๖๙. ยะมุททิสสะ วะเท สันติง สะชีวัญจาปิยะชีวิตัง
โส มุจจะเต มะหาทุกขา ปัปโปติ สุคะติง สะทา ฯ

บุคคลสวดคัมภีร์อุปปาตะสันติ อุทิศให้ผู้ใดที่มีชีวิตอยู่หรือไม่มีชีวิตอยู่ บุคคลนั้นย่อมพ้นจากมหันตทุกข์ ย่อมเข้าถึงสุคติภพในกาลทุกเมื่อ

๒๗๐. เทวัฏฐาเน นะคะเร วา นิจจะมุปปาตะสันติยา
ปาละกา เทวะราชาโน เตชะสิรีวิวัฑฒะนา ฯ

ท้าวเทวราชทั้งหลาย ผู้ปกปักรักษาเนืองนิจ ในสถานที่อันศักดิ์สิทธิ์ หรือในพระนคร เป็นผู้เจริญด้วยเดช และ สิริมงคลด้วยคัมภีร์อุปปาตะสันตินี้

๒๗๑. ปะฐัฐพ์ยาปาทิสัญชาตา อุปปาตา จันตะลิกขะชา
อินทาทิชะนิตุปปาตา ปาปะกัมมะสะมุฏฐิตา
สัพพุปปาตา วินัสสันติ เตชะสุปปาตะสันติยาติ ฯ

เหตุร้ายอันเกิดจากแผ่นดินไหว และน้ำท่วมเป็นต้น เหตุร้ายที่เกิดจากฟากฟ้า หตุร้ายอันเกิดจากจันทรุปราคาเป็นต้น เหตุร้ายที่เกิดจากบาปกรรม เหตุร้ายทั้งปวงเหล่านั้นจักพินาศไป ด้วยเดชแห่งอุปปาตะสันติ

อุปปาตะสันติ นิฏฐิตา
จบอุปปาตะสันติ
มนต์สำหรับระงับเหตุร้ายทั้งปวง

คันถารัมถะ (คำขึ้นต้นคัมภีร์)

สุ สะ ปะ วะ

ข้อแนะนำ

การอ่านบาลีอักษรไทย

ในภาษาบาลี บางคำใช้อ่านควบหรืออ่านกล้ำ คือออกเสียงครึ่งควบพยัญชนะ ๒ ตัว เช่น คำว่า..

กัตฺวา อ่านว่า กัต - ตวา ไม่ควรอ่านว่า กัต - ตะ - วา

ฉะนั้นในการพิมพ์บาลีอักษรไทย จึงจำเป็นต้องใส่จุดข้างใต้ของพยัญชนะที่จะอ่านออกเสียงกล้ำ เพื่อรักษารูปศัพท์ และความหมายของบาลีไว้เพื่อให้เป็นที่สังเกตุ เช่น ..

คาถา	คำ	อ่านว่า	ไม่ควรอ่านว่า
๕	หันต์วา	หัน - ต์วา	หัน - ตะ - วา
๑๔	อาโรค์ยัญจะ	อาโร - ค์ยัญจะ	อาโร - คะ - ยัญจะ
๒๔	ฐัต์วา	ฐัต - ต์วา	ฐัต - ตะ - วา
๖๔	ชิตินท์ริโย	ชิติน - ท์ริโย	ชิติน - ทะริโย
๗๑	โสตถ์ยา	โสต - ถ์ยา	โสต - ถะยา
๘๖	อสิต์วานะ	อสิ - ต์วานะ	อสิ - ตะวานะ
๒๑๗	คะเหต์วา	คะเหต - ต์วา	คะเหต - ตะวา

แม้ในศัพท์อื่น ๆ ก็ขอให้ทราบโดยนัยเดียวกันนี้

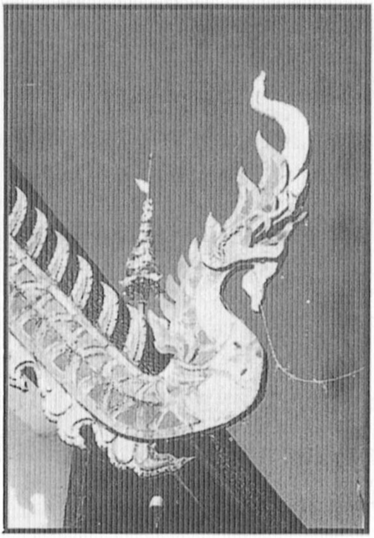

หมวดที่ ๘

คาถาบูชาพระนพเคราะห์

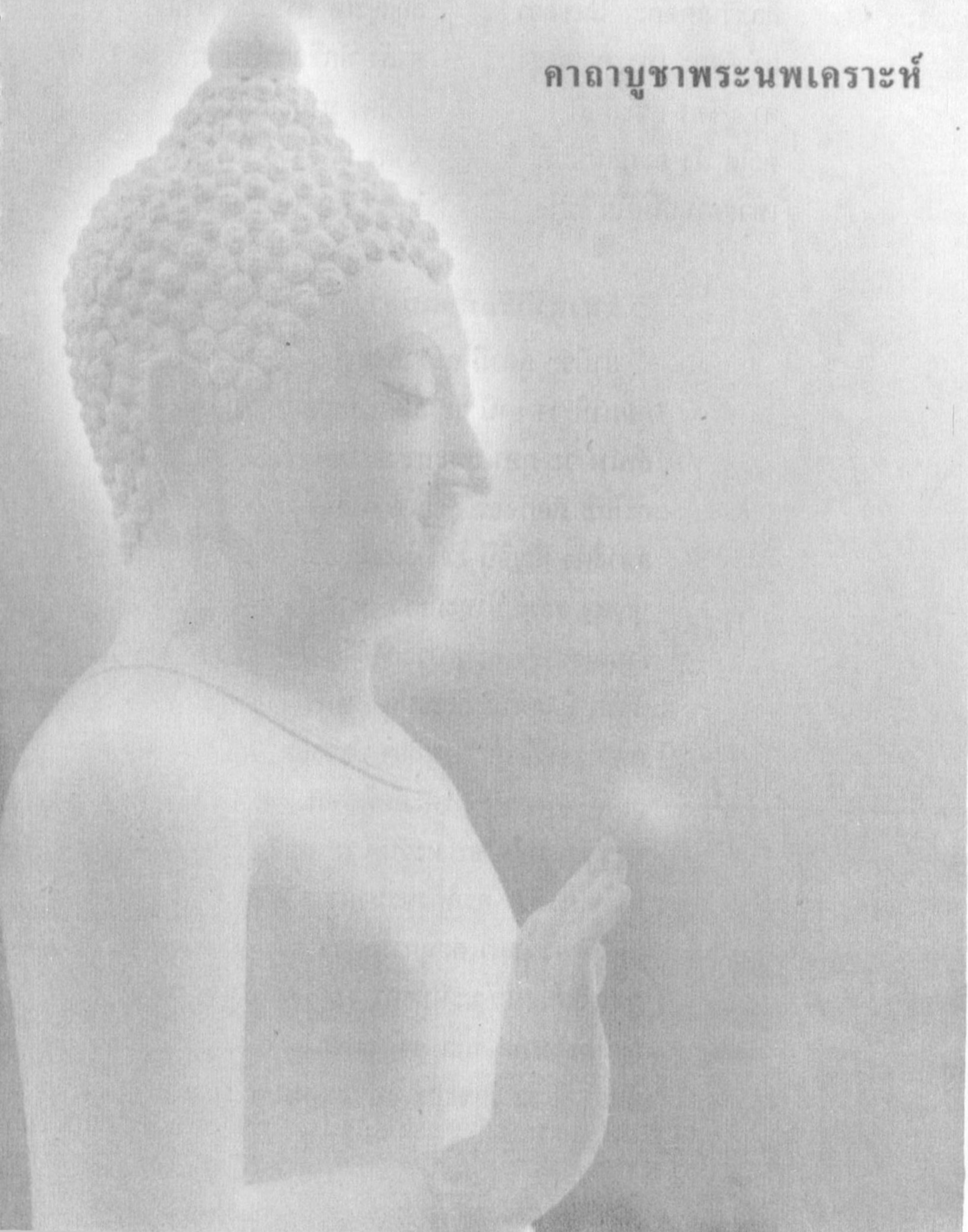

เทวตาทิสสทักขิณานุโมทนา

ยัส๎มิง ปะเทเส กัปเปติ วาสัง ปัณฑิตะชาติโย
สีละวันเตตถะ โภเชตวา สัญญะเต พ๎รัห๎มะจาริโน
ยา ตัตถะ เทวะตา อาสุง ตาสัง ทักขิณะมาทิเส
ตา ปูชิตา ปูชะยันติ มานิตา มานะยันติ นัง
ตะโต นัง อะนุกัมปันติ มาตา ปุตตังวะ โอระสัง
เทวะตานุกัมปิโต โปโส สะทา ภัท๎รานิ ปัสสะติ ฯ

เทวตาภิสัมมันตนคาถา

ยานีธะ ภูตานิ สะมาคะตานิ
ภุมมานิ วา ยานิ วะ อันตะลิกเข
สัพเพ วะ ภูตา สุมะนา ภะวันตุ
อะโถปิ สักกัจจะ สุณันตุ ภาสิตัง
สุภาสิตัง กิญจิปิ โว ภะเณมุ
ปุญเญ สะตุปปาทะกะรัง อะปาปัง
ธัมมูปะเทสัง อะนุการะกานัง
ตัสมา หิ ภูตานิ สะเมนตุ สัพเพ
เมตตัง กะโรถะ มานุสิยา ปะชายะ
ภูเตสุ พาพะหัง กะตะภัตติกายะ
ทิวา จะ รัตโต จะ หะรันติ เย พะลิง
ปัจโจปะการัง อะภิกังขะมานา
เต โข มะนุสสา ตะนุกานุภาวา
ภูตา วิเสเสนะ มะหิทธิกา จะ
อะทิสสะมานา มะนุเชหิ ญาตา
ตัส๎มา หิ เน รักขะถะ อัปปะมัตตา ฯ

ปัตติทานคาถา

ยา เทวะตา สันติ วิหาระวาสินี
ถูเป ฆะเร โพธิฆะเร ตะหิง ตะหิง
ตา ธัมมะทาเนนะ ภะวันตุ ปูชิตา
โสตถิง กะโรนเตธะ วิหาระมัณฑะเล
เถรา จะ มัชฌา นะวะกา จะ ภิกขุโว
สารามิกา ทานะปะตี อุปาสะกา
คามา จะ เทสา นิคะมา จะ อิสสะรา
สัปปาณะภูตา สุขิตา ภะวันตุ เต
ชะลาพุชา เยปิ จะ อัณฑะสัมภะวา
สังเสทะชาตา อะถะโวปะปาติกา
นิยยานิกัง ธัมมะวะรัง ปะฏิจจะ เต
สัพเพปิ ทุกขัสสะ กะโรนตุ สังขะยัง

ฐาตุ จิรัง สะตัง ธัมโม ธัมมัทธะรา จะ ปุคคะลา
สังโฆ โหตุ สะมัคโค วะ อัตถายะ จะ หิตายะ จะ
อัมเห รักขะตุ สัทธัมโม สัพเพปิ ธัมมะจาริโน
วุฑฒี สัมปาปุเณยยามะ ธัมเม อะริยัปปะเวทิเต ฯ

สุมงคลคาถา (ปัจฉิมคาถา)

โหตุ สัพพัง สุมังคะลัง รักขันตุ สัพพะเทวะตา
สัพพะพุทธานุภาเวนะ โสตถี โหนตุ นิรันตะรัง
โหตุ สัพพัง สุมังคะลัง รักขันตุ สัพพะเทวะตา
สัพพะธัมมานุภาเวนะ สตถี โหนตุ นิรันตะรัง
โหตุ สัพพัง สุมังคะลัง รักขันตุ สัพพะเทวะตา
สัพพะสังฆานุภาเวนะ โสตถี โหนตุ นิรันตะรัง

✧ บูชาพระอาทิตย์ ✧

ระวิเทวะ นะโม ตะยัตถุ สีหะพาหะนะยายิโน
โย โส ทิวากะโร เทโว รัตตาภะระณะภูสิโต
สะหะ โส ปะริวาเรนะ อิธาคัจฉะตุ มัณฑะเล
ทัสสะนีเย มะนุญญัมหิ เทวาระเห สุสัชชิเต
ทีปะธูเป จะ ปุปผานิ เทวาภิมานะเน อิเม
มานุสัง ขัชชะโภชชัญจ เทวะสังเวสะนัง อิมัง
สาธุ โน ระวิเทโว โส ปะฏิคคัณหาตุ สาธุกัง
ยัง ยัญจะ กุสะลัง กัมมัง สัญจิตัง โน ยะถาพะลัง
ตัส์มิงปิ ปุญญะพีชัมหิ ปัตติโก อะนุโมทะตุ
อิจเจวัง ระวิเทโว โส ธัมมามิเสหิ มานิโต
สัมมา ตัง อะนุปาเลตุ อาโรค์เยนะ สุเขน จะ
อิมายะ เทวะปูชายะ อัมหัง ขะมันตุ เทวะตา
เทวาภิราธะนัตถายะ พะลิสักการะวาหะสา
(ชื่อเป็นภาษาบาลี)* เมตตัง กะโรนตุ เทวะตา
ระวิเทวานุภาเวนะ สัพพะโสตถี ภะวันตุ เต ฯ

__หมายเหตุ__ * ใส่ชื่อภาษาบาลีของผู้สวด หรือถ้าไม่ทราบใช้ชื่อภาษาไทยก็ได้

✧ เริ่มโมรปริตร ✧

ปูเรนตัมโพธิสัมภาเร นิพพัตตัง โมระโยนิยัง
เยนะ สะวิหิตารักขัง มะหาสัตตัง วะเนจะรา
จิรัสสัง วายะมันตาปิ เนวะ สักขิงสุ คัณหิตุง
พ๎รัหม์มะมันตันติ อักขาตัง ปะริตตันตัมภะณามะ เห ฯ

โมรปริต

อุเทตะยัญจักขุมา เอกะราชา
หะริสสะวัณโณ ปะฐะวิปปะภาโส
ตัง ตัง นะมัสสามิ หะริสสะวัณณัง ปะฐะวิปปะภาสัง
ตะยัชชะ คุตตา วิหะเรมุ ทิวะสัง
เย พร๎าหมะณา เวทะคุ สัพพะธัมเม
เต เม นะโม เต จะ มัง ปาละยันตุ
นะมัตถุ พุทธานัง นะมัตถุ โพธิยา
นะโม วิมุตตานัง นะโม วิมุตติยา
อิมัง โส ปะริตตัง กัตวา โมโร จะระติ เอสะนา
อะเปตะยัญจักขุมา เอกะราชา
หะริสสะวัณโณ ปะฐะวิปปะภาโส
ตัง ตัง นะมัสสามิ หะริสสะวัณณัง ปะฐะวิปปะภาสัง
ตะยัชชะ คุตตา วิหะเรมุ รัตติง
เย พร๎าหมะณา เวทะคุ สัพพะธัมเม
เต เม นะโม เต จะ มัง ปาละยันตุ
นะมัตถุ พุทธานัง นะมัตถุ โพธิยา
นะโม วิมุตตานัง นะโม วิมุตติยา
อิมัง โส ปะริตตัง กัตวา โมโร วาสะมะกัปปะยีติ

โมรปริตตัง นิฏฐิตัง

(๕ คาถา)

✧ บูชาพระจันทร์ ✧

โสมะเทวะ นะโม ตะยัตถุ	อะสัสพาหะนะยายิโน
โย โส นิสากะโร เทโว	เสตาภะระณะภูสิโต
สะหะ โส ปะริวาเรนะ	อิธาคัจฉะตุ มัณฑะเล
ทัสะสะนีเย มะนุญญัมหิ	เทวาระเห สุสัชชิเต
ทีปะธูเป จะ ปุปผานิ	เทวาภิมานะเน อิเม
มานุสัง ขัชชะโภชชัญจะ	เทวะสังเวสะนัง อิมัง
สาธุ โน โสมะเทโว โส	ปะฏิคคัณหาตุ สาธุกัง
ยัง ยัญจะ กุสะลัง กัมมัง	สัญจิตัง โน ยะถาพะลัง
ตัสมิงปิ ปุญญะพีชัมหิ	ปัตติโก อะนุโมทะตุ
อิจเจวัง โสมะเทโว โส	ธัมมามิเสหิ มานิโต
สัมมา ตัง อะนุปาเลตุ	อาโรคเยนะ สุเขนะ จะ
อิมายะ เทวะปูชายะ	อัมหัง ขะมันตุ เทวะตา
เทวาภิราธะนัตถายะ	พะลิสักการะวาหะสา
(ชื่อเป็นภาษาบาลี)*	เมตตัง กะโรนตุ เทวะตา
โสมะเทวานุภาเวนะ	สัพพะโสตถี ภะวันตุ เต ฯ

<u>หมายเหตุ</u> * ใส่ชื่อภาษาบาลีของผู้สวด หรือถ้าไม่ทราบใช้ชื่อภาษาไทยก็ได้

✧ ปกิรณกคาถา ✧

ยันทุนนิมิตตัง อะวะมังคะลัญจะ
โย จามะนาโป สะกุณัสสะ สัทโท
ปาปัคคะโห ทัสสุปินัง อะกันตัง
พุทธานุภาเวนะ วินาสะเมนตุ ฯ

ยันทุนนิมิตตัง อะวะมังคะลัญะจะ
โย จามะนาโป สะกุณัสสะ สัทโท
ปาปัคคะโห ทุสสุปินัง อะกันตัง
ธัมมานุภาเวนะ วินาสะเมนตุ
ยันทุนนิมิตตัง อะวะมังคะลัญจะ
โย จามะนาโป สะกุณัสสะ สัทโท
ปาปัคคะโห ทุสสุปินัง อะกันตัง
สังฆานุภาเวนะ วินาสะเมนตุ ฯ

ทุกขัปปัตตา จะ นิททุกขา ภะยัปปัตตา จะ นิพภะยา
โสกัปปัตตา จะ นิสโสกา โหนตุ สัพเพปิ ปาณิโน
เอตตาวะตา จะ อัมเหหิ สัมภะตัง ปุญญะสัมปะทัง
สัพเพ เทวานุโมทันตุ สัพพะสัมปัตติสิทธิยา
ทานัง ทะทันตุ สัทธายะ สีลัง รักขันตุ สัพพะทา
ภาวะนาภิระตา โหนตุ คัจฉันตุ เทวะตาคะตา ฯ

สัพเพ พุทธา พะลัปปัตตา ปัจเจกานัญจะ ยัง พะลัง
อะระหันตานัญจะ เตเชนะ รักขัง พันธามิ สัพพะโส ฯ

มะหากะรุณิโก นาโถ หิตายะ สัพพะปาณินัง
ปูเรตวา ปาระมี สัพพา ปัตโต สัมโพธิมุตตะมัง
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โหตุ เต ชะยะมังคะลัง
ชะยันโต โพธิยา มูเล สักยานัง นันทิวัฑฒะโน
เอวัง ตวัง วิชะโย โหหิ ชะยัสสุ ชะยะมังคะเล
อะปะราชิตะปัลลังเก สีเส ปะฐะวิโปกขะเร
อะภิเสเก สัพพะพุทธานัง อัคคัปปัตโต ปะโมทะติ
สุนักขัตตัง สุมังคะลัง สุปะภาตัง สุหุฏฐิตัง

สุขะโณ สุมุหุตโต จะ สุยิฏฐัง พรัหมะจาริสุ
ปะทักขิณัง กายะกัมมัง วาจากัมมัง ปะทักขิณัง
ปะทักขิณัง มะโนกัมมัง ปะณิธิ เต ปะทักขิณา
ปะทักขิณานิ กัตวานะ ละภันตัตเถ ปะทักขิเณ ฯ
โส อัตถะลัทโธ สุขิโต วิรุฬโห พุทธะสาสะเน
อะโรโค สุขิโต โหหิ สะหะ สัพเพหิ ญาติภิ
สา อัตถะลัทธา สุขิตา วิรุฬหา พุทธะสาสะเน
อะโรคา สุขิตา โหหิ สะหะ สัพเพหิ ญาติภิ
เต อัตถะลัทธา สุขิตา วิรุฬหา พุทธะสาสะเน
อะโรคา สุขิตา โหถะ สะหะ สัพเพหิ ญาติภิ ฯ

บูชาพระอังคาร

มังคะละเทวะ นะโม ตะยัตถุ ขะระพาหะนะยายิโน
โย โส มังคะละมะหาเทโว ตามะพาภะระณะภูสิโต
สะหะ โส ปะริวาเรนะ อิธาคัจฉะตุ มัณฑะเล
ทัสสะนีเย มะนุญญัมหิ เทวาระเห สุสัชชิเต
ทีปะธูเป จะ ปุปะผานิ เทวาภิมานะเน อิเม
มานุสัง ขัชชะโภชชัญจะ เทวะสังเวสะนัง อิมัง
สาธุ โน มังคะละเทโว โส ปะฏิคคัณหาตุ สาธุกัง
ยัง ยัญจะ กุสะลัง กัมมัง สัญจิตัง โน ยะถาพะลัง
ตัส์มิงปิ ปุญญะพีชัมหิ ปัตติโก อะนุโมทะตุ
อิจเจวัง มังคะละเทโว โส ธัมมามิเสหิ มานิโต
สัมมา ตัง อะนุปาเลตุ อาโรค์เยนะ สุเขนะ จะ
อิมายะ เทวะปูชายะ อัมหัง ขะมันตุ เทวะตา
เทวาภิราธะนัตถายะ พะลิสักการะวาหะสา

(**ชื่อเป็นภาษาบาลี**)* เมตตัง กะโรนตุ เทวะตา
มังคะละเทวานุภาเวนะ สัพพะโสตถี ภะวันตุ เต ฯ

<u>**หมายเหตุ**</u> * ใส่ชื่อภาษาบาลีของผู้สวด หรือถ้าไม่ทราบใช้ชื่อภาษาไทยก็ได้

เริ่มขันธปริตร

สัพพาสีวิสะชาตีนัง ทิพพะมันตาคะทัง วิยะ
ยันนาเสติ วิสัง โฆรัง เสสัญจาปิ ปริสสะยัง
อาณักเขตตัมหิ สัพพัตถะ สัพพะทา สัพพะปาณินัง
สัพพะโสปิ นิวาเรติ ปะริตตันตัมภะณามะ เห ฯ

ขันธปริตร

วิรูปักเขหิ เม เมตตัง เมตตัง เอราปะเถหิ เม
ฉัพ๎ยาปุตเตหิ เม เมตตัง เมตตัง กัณหาโคตะมะเกหิ จะ
อะปาทะเกหิ เม เมตตัง เมตตัง ทิปาทะเกหิ เม
จะตุปปะเทหิ เม เมตตัง เมตตัง พะหุปปะเทหิ เม
มา มัง อะปาทะโก หิงสิ มา มัง หิงสิ ทิปาทะโก
มา มัง จะตุปปะโท หิงสิ มา มัง หิงสิ พะหุปปะโท
สัพเพ สัตตา สัพเพ ปาณา สัพเพ ภูตา จะ เกวะลา
สัพเพ ภัท๎รานิ ปัสสันตุ มา กิญจิ ปาปะมาคะมา

อัปปะมาโณ พุทโธ, อัปปะมาโณ ธัมโม, อัปปะมาโณ สังโฆ, ปะมาณะวันตานิ สิริงสะปานิ, อะหิ วิจฉิกา สะตะปะที อุณณานาภี สะระพู มูสิกา, กะตา เม รักขา กะตา เม ปะริตตา, ปะฏิกกะมันตุ ภูตานิ โสหัง นะโม ภะคะวะโต นะโม สัตตันนัง สัมมาสัมพุทธานัง ฯ

บูชาพระพุธ

วุธะเทวะ นะโม ตะยัตถุ	คะชะพาหะนะยายิโน
โย โส วุธะมะหาเทโว	อินทะนีละวิภูสิโต
สะหะ โส ปะริวาเรนะ	อิธาคัจฉะตุ มัณฑะเล
ทัสสะนีเย มะนุญญัมหิ	เทวาระเห สุสัชชิเต
ทีปะธูเป จะ ปุปผานิ	เทวาภิมานะเน อิเม
มานุสัง ขัชชะโภชชัญจะ	เทวะสังเวสะนัง อิมัง
สาธุ โน วุธะเทโว โส	ปะฏิคคัณหาตุ สาธุกัง
ยัง ยัญจะ กุสะลัง กัมมัง	สัญจิตัง โน ยะถาพะลัง
ตัส์มิงปิ ปุญญะพีชัมหิ	ปัตติโก อะนุโมทะตุ
อิจเจวัง วุธะเทโว โส	ธัมมามิเสหิ มานิโต
สัมมา ตัง อะนุปาเลตุ	อาโรค์เยนะ สุเขนะ จะ
อิมายะ เทวะปูชายะ	อัมหัง ขะมันตุ เทวะตา
เทวาภิราธะนัตถายะ	พะลิสักการะวาหะสา
(ชื่อเป็นภาษาบาลี)*	เมตตัง กะโรนตุ เทวะตา
วุธะเทวานุภาเวนะ	สัพพะโสตถี ภะวันตุ เต ฯ

<u>**หมายเหตุ**</u> * ใส่ชื่อภาษาบาลีของผู้สวด หรือถ้าไม่ทราบใช้ชื่อภาษาไทยก็ได้

รัตนสูตร

ยานีธะ ภูตานิ สะมาคะตานิ
ภุมมานิ วา ยานิวะ อันตะลิกเขะ
สัพเพ วะ ภูตา สุมะนา ภะวันตุ
อะโถปิ สักกัจจะ สุณันตุ ภาสิตัง
ตัส์มา หิ ภูตา นิสาเมถะ สัพเพ

เมตตัง กะโรถะ มานุสิยา ปะชายะ
ทิวา จะ รัตโต จะ หะรันติ เย พะลิง
ตัสมา หิ เน รักขะถะ อัปปะมัตตา ฯ

ยังกิญจิ วิตตัง อิธะ วา หุรัง วา
สัคเคสุ วา ยัง ระตะนัง ปะณีตัง
นะ โน สะมัง อัตถิ ตะถาคะเตนะ
อิทัมปิ พุทเธ ระตะนัง ปะณีตัง
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ ฯ

ขะยัง วิราคัง อะมะตัง ปะณีตัง
ยะทัชฌคา สักยะมุนี สะมาหิโต
นะ เตนะ ธัมเมนะ สะมัตถิ กิญจิ
อิทัมปิ ธัมเม ระตะนัง ปะณีตัง
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ ฯ

ยัมพุทธะเสฏโฐ ปะริวัณณะยี สุจิง
สะมาธิมานันตะริกัญญะมาหุ
สะมาธินา เตนะ สะโม นะ วิชชะติ
อิทัมปิ ธัมเม ระตะนัง ปะณีตัง
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ

เย ปุคคะลา อัฏฐะ สะตัง ปะสัฏฐา
จัตตาริ เอตานิ ยุคานิ โหนติ
เต ทักขิเณยยา สุคะตัสสะ สาวะกา
เอเตสุ ทินนานิ มะหัปผะลานิ
อิทัมปิ สังเฆ ระตะนัง ปะณีตัง
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหนตุ ฯ

เย สุปปะยุตตา มะนะสา ทัฬเหนะ
นิกกามิโน โคตะมะสาสะนัมหิ
เต ปัตติปัตตา อะมะตัง วิคัยหะ
ลัทธา มุธา นิพพุติง ภุญชะมานา
อิทัมปิ สังเฆ ระตะนัง ปะณีตัง
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ ฯ

ยะถินทะขีโล ปะฐะวิง สิโต สิยา
จะตุพภิ วาเตภิ อะสัมปะกัมปิโย
ตะถูปะมัง สัปปุริสัง วะทามิ
โย อะริยะสัจจานิ อะเวจจะ ปัสสะติ
อิทัมปิ สังเฆ ระตะนัง ปะณีตัง
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ

เย อะริยะสัจจานิ วิภาวะยันติ
คัมภีระปัญเญนะ สุเทสิตานิ
กิญจาปิ เต โหนติ ภุสัปปะมัตตา
นะ เต ภะวัง อัฏฐะมะมาทิยันติ
อิทัมปิ สังเฆ ระตะนัง ปะณีตัง
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ

สะหาวัสสะ ทัสสะนะสัมปะทายะ
ตะยัสสุ ธัมมา ชะหิตา ภะวันติ
สักกายะทิฏฐิ วิจิกิจฉิตัญจะ
สีลัพพะตัง วาปิ ยะทัตถิ กิญจิ
จะตูหะปาเยหิ จะ วิปปะมุตโต
ฉะ จาภิฐานานิ อะภัพโพ กาตุง

อิทัมปิ สังเฆ ระตะนัง ปะณีตัง
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ

กิญจาปิ โส กัมมัง กะโรติ ปาปะกัง
กาเยนะ วาจายุทะ เจตะสา วา
อะภัพโพ โส ตัสสะ ปะฏิจฉะทายะ
อะภัพพะตา ทิฏฐะปะทัสสะ วุตตา
อิทัมปิ สังเฆ ระตะนัง ปะณีตัง,
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ

วะนัปปะคุมเพ ยะถา ผุสสะถิตัคเค
คิมหานะมาเส ปะฐะมัสมิง คิมเห
ตะถูปะมัง ธัมมะวะรัง อะเทสะยิ
นิพพานะคามิง ปะระมัง หิตายะ
อิทัมปิ พุทเธ ระตะนัง ปะณีตัง
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ

วะโร วะรัญญู วะระโท วะราหะโร
อะนุตตะโร ธัมมะวะรัง อะเทสะยิ
อิทัมปิ พุทเธ ระตะนัง ปะณีตัง
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ

ขีณัง ปุราณัง นะวัง นัตถิ สัมภะวัง
วิรัตตะจิตตายะติเก ภะวัสมิง
เต ขีณะพีชา อะวิรุฬหิฉันทา
นิพพันติ ธีรา ยะถายัมปะทีโป
อิทัมปิ สังเฆ ระตะนัง ปะณีตัง
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ

ยานีธะ ภูตานิ สะมาคะตานิ
ภุมมานิ วา ยานิ วะ อันตะลิกเข
ตะถาคะตัง เทวะมะนุสสะปูชิตัง
พุทธัง นะมัสสามะ สุวัตถิ โหตุ

ยานีธะ ภูตานิ สะมาคะตานิ
ภุมมานิ วา ยานิ วะ อันตะลิกเข
ตะถาคะตัง เทวะมะนุสสะปูชิตัง
ธัมมัง นะมัสสามะ สุวัตถิ โหตุ ฯ

ยานีธะ ภูตานิ สะมาคะตานิ
ภุมมานิ วา ยานิ วะ อันตะลิกเข
ตะถาคะตัง เทวะมะนุสสะปูชิตัง
สังฆัง นะมัสสามะ สุวัตถิ โหตุ ฯ

บูชาพระพฤหัสบดี

ชีวะเทวะ นะโม ตะยัตถุ	มิคะพาหะนะยายิโน
โย โส ชีวะมะหาเทโว	ปิตาภะระณะภูสิโต
สะหะ โส ปะริวาเรนะ	อิธาคัจฉะตุ มัณฑะเล
ทัสสะนีเย มะนุญญัมหิ	เทวาระเห สุสัชชิเต
ทีปะธูเป จะ ปุปผานิ	เทวาภิมานะเน อิเม
มานุสัง ขัชชะโภชชัญจะ	เทวะสังเวสะนัง อิมัง
สาธุ โน ชีวะเทโว โส	ปะฏิคคัณหาตุ สาธุกัง
ยัง ยัญจะ กุสลัง กัมมัง	สัญจิตัง โน ยะถาพะลัง
ตัส์มิงปิ ปุญญะพีชัมหิ	ปัตติโก อะนุโมทะตุ
อิจเจวัง ชีวะเทโว โส	ธัมมามิเสหิ มานิโต
สัมมา ตัง อะนุปาเลตุ	อาโรค์เยนะ สุเขนะ จะ

อิมายะ เทวะปูชายะ อัมหัง ขะมันตุ เทวะตา
เทวาภิราธะนัตถายะ พะลิสักการะวาหะสา
(ชื่อเป็นภาษาบาลี)* เมตตัง กะโรนตุ เทวะตา
ชีวะเทวานุภาเวนะ สัพพะโสตถี ภะวันตุ เต ฯ

<u>**หมายเหตุ**</u> * ใส่ชื่อภาษาบาลีของผู้สวด หรือถ้าไม่ทราบใช้ชื่อภาษาไทยก็ได้

โพชฌังคปริตร

โพชฌังโค สะติสังขาโต ธัมมานัง วิจะโย ตะถา
วิริยัมปีติปัสสัทธิ- โพชฌังคา จะ ตะถาปะเร
สะมาธุเปกขะโพชฌังคา สัตเตเต สัพพะทัสสินา
มุนินา สัมมะทักขาตา ภาวิตา พะหุลีกะตา
สังวัตตันติ อะภิญญายะ นิพพานายะ จะ โพธิยา
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โสตถิ เต โหตุ สัพพะทา

เอกัสมิง สะมะเย นาโถ โมคคัลลานัญจะ กัสสะปัง
คิลาเน ทุกขิเต ทิสวา โพชฌังเค สัตตะ เทสะยิ
เต จะ ตัง อะภินันทิตวา โรคา มุจจิงสุ ตัง ขะเณ
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โสตถิ เต โหตุ สัพพะทา

เอกะทา ธัมมะราชาปิ เคลัญเญนาภิปีฬิโต
จุนทัตเถเรนะ ตัญเญวะ ภะณาเปตวานะ สาทะรัง
สัมโมทิตวา จะ อาพาธา ตัมหา วุฏฐาสิ ฐานะโส
เอเตนะ สัจวัชเชนะ โสตถิ เต โหตุ สัพพะทา

ปะหีนา เต จะ อาพาธา ติณณันนัมปิ มะเหสินัง
มัคคาหะตะกิเลสา วะ ปัตตานุปปัตติธัมมะตัง
เอเตนะ สัจวัชเชนะ โสตถิ เต โหตุ สัพพะทา ฯ

บูชาพระศุกร์

สุกะระเทวะ นะโม ตะยัตถุ มะหาอุสะภะพาหะนะยายิโน
โย โส สุกะระมะหาเทโว ปะภัสสะระวิภูสิโต
สะหะ โส ปะริวาเรนะ อิธาคัจฉะตุ มัณฑะเล
ทัสสะนีเย มะนุญญัมหิ เทวาระเห สุสัชชิเต
ทีปะธูเป จะ ปุปผานิ เทวาภิมานะเน อิเม
มานุสัง ขัชชโภชชัญจ เทวสังเวสนัง อิมัง
สาธุ โน สุกะระเทโว โส ปะฏิคคัณหาตุ สาธุกัง
ยัง ยัญจะ กุสะลัง กัมมัง สัญจิตัง โน ยะถาพะลัง
ตัส์มิงปิ ปุญญะพีชัมหิ ปัตติโก อะนุโมทะตุ
อิจเจวัง สุกะระเทโว โส ธัมมามิเสหิ มานิโต
สัมมา ตัง อะนุปาเลตุ อาโรค์เยนะ สุเขนะ จะ
อิมายะ เทวะปูชายะ อัมหัง ขะมันตุ เทวะตา
เทวาภิราธะนัตถายะ พะลิสักการะวาหะสา
(ชื่อเป็นภาษาบาลี)* เมตตัง กะโรนตุ เทวะตา
สุกะระเทวานุภาเวนะ สัพพะโสตถี ภะวันตุ เต ฯ

<u>หมายเหตุ</u> * ใส่ชื่อภาษาบาลีของผู้สวด หรือถ้าไม่ทราบใช้ชื่อภาษาไทยก็ได้

บูชาพระเสาร์

โสระเทวะ นะโม ตะยัตถุ พ์ยัคฆะพาหะนะยายิโน
โย โส โสระมะหาเทโว กัณหาภะระณิภูสิโต
สะหะ โส ปริวาเรนะ อิธาคัจฉะตุ มัณฑะเล
ทัสสะนีเย มะนุญญัมหิ เทวาระเห สุสัชชิเต
ทีปะธูเป จะ ปุปผานิ เทวาภิมานะเน อิเม

มานุสัง ขัชชะโภชชัญจะ เทวะสังเวสะนัง อิมัง
สาธุ โน โสะระเทโว โส ปะฏิคคัณหาตุ สาธุกัง
ยัง ยัญจะ กุสะลัง กัมมัง สัญจิตัง โน ยะถาพะลัง
ตัส์มิงปิ ปุญญะพีชัมหิ ปัตติโก อะนุโมทะตุ
อิจเจวัง โสระเทโว โส ธัมมามิเสหิ มานิโต
สัมมา ตัง อะนุปาเลตุ อาโรค์เยนะ สุเขนะ จะ
อิมายะ เทวะปูชายะ อัมหัง ขะมันตุ เทวะตา
เทวาภิราธะนัตถายะ พะลิสักการะวาหะสา
(ชื่อเป็นภาษาบาลี)* เมตตัง กะโรนตุ เทวะตา
โสระเทวานุภาเวนะ สัพพะโสตถี ภะวันตุ เต ฯ

<u>**หมายเหตุ**</u> * ใส่ชื่อภาษาบาลีของผู้สวด หรือถ้าไม่ทราบใช้ชื่อภาษาไทยก็ได้

มงคลจักรวาฬน้อย

สัพพะพุทธานุภาเวนะ สัพพะธัมมานุภาเวนะ สัพพะสังฆานุภาเวนะ พุทธะระตะนัง ธัมมะระตะนัง สังฆะระตะนัง ติณณังระตะนานัง อานุภาเวนะ จะตุราสีติสะหัสสะธัมมักขันธานุภาเวนะ ปิฎะกัตตะยานุภาเวนะ

ชินะสาวะกานุภาเวนะ สัพเพ เต โรคา สัพเพ เต ภะยา สัพเพ เต อันตะรายา สัพเพ เต อุปัททะวา สัพเพ เต ทุนนิมิตตา สัพเพ เต อะวะมังคะลา วินัสสันตุ อายุวัฑฒะโก ธะนะวัฑฒะโก สิริวัฑฒะโก ยะสะวัฑฒะโก พะละวัฑฒะโก วัณณะวัฑฒะโก สุขะวัฑฒะโก โหตุ สัพพะทา ฯ

ทุกขะโรคะภะยา เวรา โสกา สัตตุ จุปัททะวา
อะเนกา อันตะรายาปิ วินัสสันตุ จะ เตชะสา
ชะยะสิทธิ ธะนัง ลาภัง โสตถิ ภาคยัง สุขัง พะลัง

สิริ อายุ จะ วัณโณ จะ โภคัง วุฑฒี จะ ยะสะวา
สะตะวัสสา จะ อายุ จะ ชีวะสิทธี ภะวันตุ เต
ภะวะตุ สัพพะมังคะลัง รักขันตุ สัพพะเทวะตา
สัพพะพุทธานุภาเวนะ สะทา โสตถี ภะวันตุ เต
ภะวะตุ สัพพะมังคะลัง รักขันตุ สัพพะเทวะตา
สัพพะธัมมานุภาเวนะ สะทา โสตถี ภะวันตุ เต
ภะวะตุ สัพพะมังคะลัง รักขันตุ สัพพะเทวะตา
สัพพะสังฆานุภาเวนะ สะทา โสตถี ภะวันตุ เต ฯ

บูชาพระราหู

ราหุเทวะ นะโม ตะยัตถุ ครุฬะพาหนะยายิโน
โย โส ราหุมะหาเทโว กังสาภะระณะภูสิโต
สะหะ โส ปะริวาเรนะ อิธาคัจฉะตุ มัณฑะเล
ทัสสะนีเย มะนุญญัมหิ เทวาระเห สุสัชชิเต
ทีปะธูเป จะ ปุปผานิ เทวาภิมานะเน อิเม
มานุสัง ขัชชะโภชชัญจะ เทวะสังเวสะนัง อิมัง
สาธุ โน ราหุเทโว โส ปะฏิคคัณหาตุ สาธุกัง
ยัง ยัญจะ กุสะลัง กัมมัง สัญจิตัง โน ยะถาพะลัง
ตัสมิงปิ ปุญญพีชัมหิ ปัตติโก อะนุโมทะตุ
อิจเจวัง ราหุเทโว โส ธัมมามิเสหิ มานิโต
สัมมา ตัง อะนุปาเลตุ อาโรคเยนะ สุเขนะ จะ
อิมายะ เทวะปูชายะ อัมหัง ขะมันตุ เทวะตา
เทวาภิราธะนัตถายะ พะลิสักการะวาหะสา
(ชื่อเป็นภาษาบาลี)* เมตตัง กะโรนตุ เทวะตา
ราหุเทวานุภาเวนะ สัพพะโสตถี ภะวันตุ เต ฯ

<u>หมายเหตุ</u> * ใส่ชื่อภาษาบาลีของผู้สวด หรือถ้าไม่ทราบใช้ชื่อภาษาไทยก็ได้

เริ่มอาฏานาฏิยปริตร

อัปปะสันเนหิ นาถัสสะ สาสะเน สาธุสัมมะเต
อะมะนุสเสหิ จัณเฑหิ สะทา กิพพิสะการิภิ
ปะริสานัญจะตัสสันน- มะหิงสายะ จะ คุตติยา
ยันเทเสสิ มะหาวีโร ปะริตตันตัมภะณามะ เห ฯ

อาฏานาฏิยปริตร

วิปัสสิสสะ นะมัตถุ จักขุมันตัสสะ สิรีมะโต
สิขิสสะปิ นะมัตถุ สัพพะภูตานุกัมปิโน
เวสสภุสสะ นะมัตถุ มะหาตะกัสสา ตะปัสสิโน
นะมัตถุ กะกุสันธัสสะ มาระเสนัปปะมัททิโน
โกนาคะมะนัสสะ นะมัตถุ พ์ราหม์ะณัสสะ วุสีมะโต
กัสสะปัสสะ นะมัตถุ นะมัง วิปปะมุตตัสสะ สัพพะธิ
อังคีระสัสะส นะมัตถุ สัก์ยะปุตตัสสะ สิรีมะโต
โย อิมัง ธัมมะเทเสสิ สัพพะทุกขาปะนูทะนัง
เย จาปิ นิพพุตา โลเก ยะถาภูตัง วิปัสสิสุง
เต ชะนา อะปิสุณา มะหันตา วีตะสาระทา
หิตัง เทวะมะนุสสานัง ยัง นะมัสสันติ โคตะมัง
วิชชาจะระณะสัมปันนัง มะหันตัง วีตะสาระทัง
วิชชาจะระณะสัมปันนัง พุทธัง วันทามะ โคตะมันติ
เอเต จัญเญ จะ สัมพุทธา อะเนกะสะตะโกฏะโย
สัพเพ พุทธา อะสะมะสมา สัพเพ พุทธา มะหิทธิกา
สัพเพ ทะสะพะลูเปตา เวสารัชเชหุปาคะตา
สัพเพ เต ปะฏิชานันติ อาสะภัณธานะมุตตะมัง
สีหะนาทัง นะทันเตเต ปะริสาสุ วิสารทา

พ๎รัห๎มะจักกัง ปะวัตเตนติ โลเก อัปปฏิวัตติยัง
อุเปตา พุทธะธัมเมหิ อัฏฐาระสะหิ นายะกา
ท๎วัตติงสะลักขะณูเปตา- สีตะยานุพ๎ยัญชะนาธะรา
พ๎ยามัปปะภายะ สุปปะภา สัพเพ เต มุนิกุญชะรา
พุทธา สัพพัญญุโน เอเต สัพเพ ขีณาสะวา ชินา
มะหัปปะภา มะหาเตชา มะหาปัญญา มะหัพพะลา
มะหากะรุณิกา ธีรา สัพเพสานัง สุขาวะหา
ทีปา นาถา ปะติฏฐา จะ ตาณา เลณา จะ ปาณินัง
คะตี พันธู มะหัสสาสา สะระณา จะ หิเตสิโน
สะเทวะกัสสะ โลกัสสะ สัพเพ เอเต ปะรายะนา
เตสาหัง สิระสา ปาเท วันทามิ ปุริสุตตะเม
วะจะสา มะนะสา เจวะ วันทาเมเต ตะถาคะเต
สะยะเน อาสะเน ฐาเน คะมะเน จะปิ สัพพทา
สะทา สุเขนะ รักขันตุ พุทธา สันติกะรา ตุวัง
เตหิ ต๎วัง รักขิโต สันโต มุตโต สัพพะภะเยน จะ
สัพพะโรคะวินิมุตโต สัพพะสันตาปะวัชชิโต
สัพพะเวระมะติกกันโต นิพพุโต จะ ตุวัง ภะวัง
สัพพีติโย วิวัชชันตุ สัพพะโรโค วินัสสะตุ
มา เต ภะวัตวันตะราโย สุขี ที๎ฆายุโก ภะวัง
อะภิวาทะนะสีลิสสะ นิจจัง วุฑฒาปะจายิโน
จัตตาโร ธัมมา วัฑฒันติ อายุ วัณโณ สุขัง พะลัง ฯ

อาฏานาฏิยะปะริตตัง นิฏฐิตัง
๑๙ คาถากึ่ง

✲ บูชาพระเกตุ ✲
(สวด ๙ จบ)

ชะยันโต โพธิยา มูเล สักยานัง นันทิวัฑฒะโน
เอวัง ตั๋วัง วิชะโย โหหิ ชะยัสสุ ชะยะมังคะเล
อะปะราชิกะปัลลังเก สีเส ปะฐะวิโปกขะเร
อะภิเสเก สัพพะพุทธานัง อัคคัปปัตโต ปะโมทะติ
สุนักขัตตัง สุมังคะลัง สุปะภาตัง สุหุฏฐิตัง
สุขะโณ สุมุหุโต จะ สุยิฏฐัง พ๊รัห๊มะจาริสุ
ปะทักขิณัง กายะกัมมัง วาจากัมมัง ปะทักขิณัง
ปะทักขิณัง มะโนกัมมัง ปะณิธิเต ปะทักขิณา
ปะทักขิณัง กัต๊วานะ มโน ละภัณตัตเถ ปะทักขิเณ
สักกัต๊วา พุทธะระตะนัง โอสะถัง อุตตะมัง วะรัง
หิตัง เทวะมะนุสสานัง พุทธะเตเชนะ โสตถินา
นัสสันตุปัททะวา สัพเพ ทุกขาวูปะสะเมนตุ เตฯ
สักกัต๊วา ธัมมะระตะนัง โอสะถัง อุตตะมัง วะรัง
ปะริฬาหุปะสะมะนัง ธัมมะเตเชนะ โสตถินา
นัสสันตุปัททะวา สัพเพ ภะยา วูปะสะเมนตุ เต
สักกัต๊วา สังฆะระตะนัง โอสะถัง อุตตะมัง วะรัง
อาหุเนยยัง ปาหุเนยยัง สังฆะเตเชนะ โสตถินา
นัสสันตุ ปัททะวา สัพเพ โรคาวูปะสะเมนตุ เต
นัตถิ เม สะระณัง อัญญัง พุทโธ เม สะระณัง วะรัง
เอเตนะ สัจจะ วัชเชนะ โหตุ เต ชะยะมังคะลัง
นัตถิ เม สะระณัง อัญญัง ธัมโม เม สะระณัง วะรัง
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โหตุ เต ชะยะมังคะลัง
นัตถิ เม สะระณัง อัญญัง สังโฆ เม สะระณัง วะรัง

เอเตนะ สัจจะ วัชเชนะ โหตุ เต ชะยะมังคะลัง

ยังกิญจิ ระตะนัง โลเก วิชชะติ
วิวิธัง ปุถุ ระตะนัง พุทธะสะมัง
นัตถิ ตัส์มา โสตถี ภะวันตุ เต
ยังกิญจิ ระตะนัง โลเก วิชชะติ
วิวิธัง ปุถุ ระตะนัง ธัมมะสะมัง
นัตถิ ตัส์มา โสตถี ภะวันตุ เต
ยังกิญจิ ระตะนัง โลเก วิชชะติ
วิวิธัง ปุถุ ระตะนัง สังฆะสะมัง
นัตถิ ตัส์มา โสตถี ภะวันตุ เต

ภะวะตุ สัพพะมังคะลัง รักขันตุ สัพพะเทวตา
สัพพะพุทธานุภาเวนะ สะทา โสตถี ภะวันตุ เต
ภะวะตุ สัพพะมังคะลัง รักขันตุ สัพพะเทวตา
สัพพะธัมมานุภาเวนะ สะทา โสตถี ภะวันตุ เต
ภะวะตุ สัพพะมังคะลัง รักขันตุ สัพพะเทวตา
สัพพะ สังฆานุภาเวนะ สะทา โสตถี ภะวันตุ เต
นักขัตตะยักขะภูตานัง ปาปัคคะหะนิวาระณา
ปะริตตัสสานุภาเวนะ หันต์วา เตสัง อุปัททะเว ฯ

(สวดนักขัตตะยักขะ ๓ จบ)

พระเกตุ ขอพึ่งพระบารมีแห่งพระปางสมาธิขัดเพชร ขอให้ข้าพเจ้าจงเป็นผู้มีสมาธิที่แก่กล้ามั่นขันธ์ เอาชนะมารทั้งสาม ได้แก่ กิเลสมาร ขันธมาร มัจจุราชมาร ปราศจากอาฆาต พยาบาท ปองร้าย เทอญ ฯ

❁ คาถาบูชาดวงชะตา (ของเก่า) ❁

นะโม เม สัพพะเทวานัง สัพพะกะระหะ จะ เทวานัง สุริปัญจะ ปะมุญจะกะ ละสิ ภุมโม จะ เทวานัง วุโธ ลาภัง ภะวิสสะติ ชีโว สุกะโร จะ มะหาลาภัง โสโร ราหูเกตุ จะ มะหาลาภัง

สัพพะภะยัง วินาศสันติ สัพพะทุกขัง วินาศสันติ สัพพะโรคัง วินาศสันติ ลักขะณา อะหัง วันทามิ สัพพะทา สัพเพ เทวา มัง ปาละยันติ สัพพะทา เอเตนะ มังคะละเตเชนะ สัพพะโสตถี ภะวันตุ เม ฯ

ผูกดวงชะตา พร้อมชื่อนามสกุลไว้ใต้ดวงชะตา -หรือดวงที่เรียกว่า **"ดวงพิชัยสงคราม"** แล้วเอาดวงชะตาบรรจุหรือวางตั้งไว้ข้างฐานพระ เมื่อจะบูชาดวงชะตาพึงว่าคาถานี้เพื่อจะได้เกิดลาภสักการะ

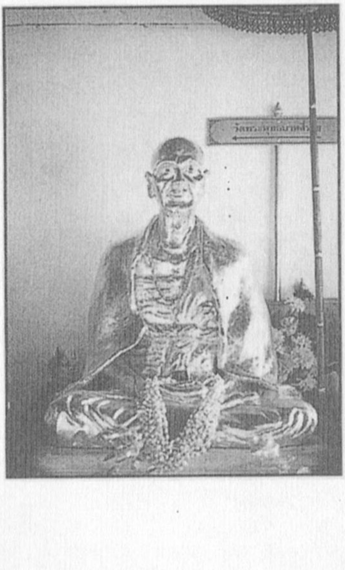

หมวดที่ ๙

บทสวดมนต์พิเศษ

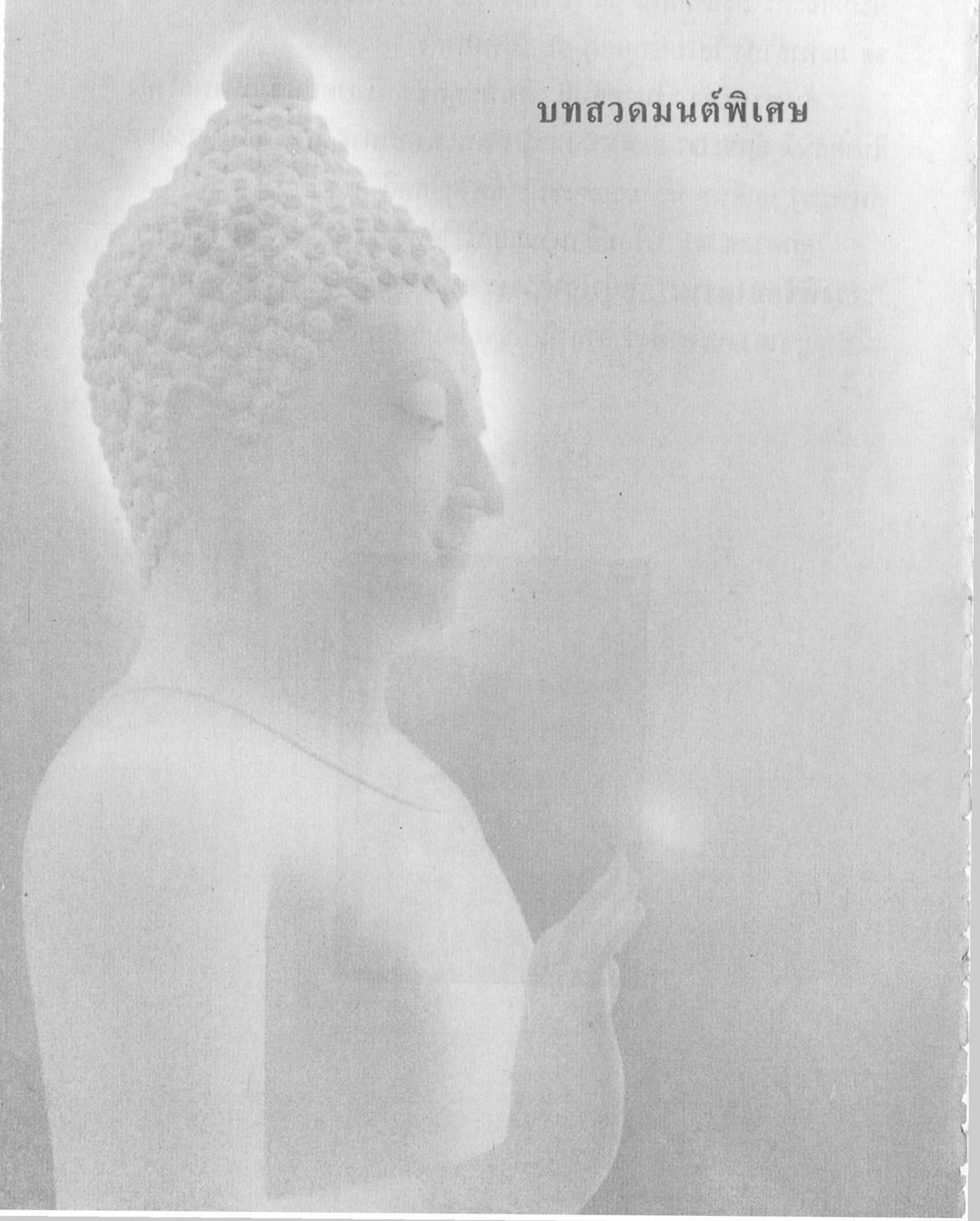

❁ ไชยน้อย ❁

นะโม เม พุทธะเตชะสา ระตะนัตตะยะธัมมิกา
เตชะปะสิทธิปะสีเทวา นารายะปะระเมศวะระรา
สิทธิพ๎รัห๎มะ จะ อินทา จะ จะตุโลกาคัมภีรักขะกา
สะมุททาภูตุงคังอาจะ สะรัมพะไชยะปะสิทธิภะวันตุโน

ไชยะไชยะ ธรณิ ธรณี อุทะธิ อุทะธี นะทิ นะที
ไชยะไชยะ คะคณตลนิไสนิไลไสเสล เมรุไรราชะพล นระชี
ไชยะไชยะ คัมภีระโสมภินาเคน นาคี ปีสาจะภูตกกะลี
ไชยะไชยะ ทุนนิมิตตะโรคี
ไชยะไชยะ สิงคีสุทธา ทะนะมุขะชา
ไชยะไชยะ รัญญะมุขะยาตรา
ไชยะไชยะ จัมปาทินาคะกุระคัณฐก
ไชยะไชยะ คชพลจตุรงกระภุชงค์สีหะพ๎ยัคฆะทีปา
ไชยะไชยะ รัญญะมุขะยาตรา ชิตะชิตะเสนนารีปุนนะ สุทธินระดี
ไชยะไชยะ สุขา สุขา ชีวี
ไชยะไชยะ ธะระณีตะเล สะทา สุไชยา
ไชยะไชยะ ธรณี สานติ สะทา
ไชยะไชยะ มังกรรัญญา ภะวัคเค
ไชยะไชยะ รักขะเส สุรภูชะเดชา
ไชยะไชยะ พ๎รัห๎มเมนทะ คะณา
ไชยะไชยะ ราชาธิราชสาชไช
ไชยะไชยะ ปะฐะวิง สัพพัง
ไชยะไชยะ อะระหันตา ปัจเจกะพุทธะสาวัง
ไชยะไชยะ มะเหสุโร นะโรหะรินเทวัง
ไชยะไชยะ พ๎รัห๎มาสุรักโข
ไชยะไชยะ นาโควิรุฬหะโก วิรูปักโข จันทิมาระวิ
อินโท จะ เวนัตตัยโย จะ กุเวโร วะรุโณปิจะ

อัคคี วายุ จะ ปะชุนโห กุมาโร ธะตะ
รัฏฐะโก อัฏฐาระสะมะหาเทวา สิทธิ
ตวาปัสสะอาทะโย อิสะโย สาวะกา สัพพา
ไชยะราโม ภะวันตุ โน ไชยะธัมโม จะ
สังโฆ จะ ธะนะปาโล จะ ไชยะกัง เอเตนะ
ไชยะเตเชนะ โหตุ โน ชะยะมังคะลัง
เอเตนะ พุทธะเตเชนะ โหตุ โน ไชยะ มังคะลัง
ชะโยปิ พุทธัสสะ สิริมะโต อะยัง มารัสสะ จะ ปาปิ
มะโต ปะราชะโย อุงโฆ ไชยุงโฆ โพธิมัณเฑ ปะโมทิต๎วา ไชยะตะทา
พ๎รัห๎มะคะณา มเหสิโน
ชะโยปิ พุทธัสสะ สิริมะโต อะยัง มารัสสะ จะ ปาปิ
มะโต ปะราชะโย อุงโฆ ไชยุงโฆ โพธิมัณเฑ ปะโมทิต๎วา ไชยะตะทา
อินทะคณา มเหสิโน
ชะโยปิ พุทธัสสะ สิริมะโต อะยัง มารัสสะ จะ ปาปิ
มะโต ปะราชะโย อุงโฆ ไชยุงโฆ โพธิมัณเฑ ปะโมทิต๎วา ไชยะตะทา
สุปัณณะคะณา มะเหสิโน
ชะโยปิ พุทธัสสะ สิริมะโต อะยัง มารัสสะ จะ ปาปิ
มะโต ปะราชะโย อุงโฆ ไชยุงโฆ โพธิมัณเฑ ปะโมทิต๎วา ไชยะตะทา
นาคะคะณา มะเหสิโน
ชะโยปิ พุทธัสสะ สิริมะโต อะยัง มารัสสะ จะ ปาปิ
มะโต ปะราชะโย อุงโฆ ไชยุงโฆ โพธิมัณเฑ ปะโมทิต๎วา ไชยะตะทา
เทวะคะณา มะเหสิโน
ชะโยปิ พุทธัสสะ สิริมะโต อะยัง มารัสสะ จะ ปาปิ
มะโต ปะราชะโย อุงโฆ ไชยุงโฆ โพธิมัณเฑ ปะโมทิต๎วา ไชยะตะทา
สะรัมพะคะณา มเหสิโน
ชะโยปิ พุทธัสสะ สิริมะโต อะยัง มารัสสะ จะ ปาปิ
มะโต ปะราชะโย อุงโฆ ไชยุงโฆ โพธิมัณเฑ ปะโมทิต๎วา ไชยะตะทา

สะรัมพะคะณา มะเหสิโน ฯ

ชะยันโต โพธิยา มูเล สักยานัง นันทิวัฑฒะโน
เอวัง ตวัง วิชะโย โหหิ ชะยัสสุ ชะยะมังคะเล
อะปราชิตะปัลลังเก สีเล ปะฐะวีโปกขะเร
อะภิเสเก สัพพะพุทธานัง อัคคัปปัตโต ปะโมทะติ
สุนักขัตตัง สุมังคะลัง สุปะภาตัง สุหุฏฐิตัง
สุขะโณ สุมุหุตโต จะ สุยิฏฐัง พ๎รัห๎มะจารีสุ
ปะทักขินัง กายะกัมมัง วาจากัมมัง ปะทักขิณัง
ปะทักขินัง มะโนกัมมัง ปะณิธีเต ปะทักขิณา
ปะทักขิณานิ กัตวานะ ละภันตัตเถ ปะทักขิเณ
โส อัตถะลัทโธ สุขิโต วิรุฬโห พุทธะสาสะเน
อะโรโค สุขิโต โหหิ สะห สัพเพหิ ญาติภิ
สุณันตุ โภนโต เย เทวา อัส๎มิง ฐาเน อะธิคะตา
ทีฆายุกา สะทา โหนตุ สุขิตา โหนตุ สัพพะทา
รักขันตุ สัพพะสัตตานัง รักขันตุ ชินะสาสะนัง
ยากาจิ ปัตถะนา เตสัง สัพเพ ปูเรนตุ มะโนระถา
ยุตตะกาเล ปะวัสสันตุ วัสสัง วัสสาวะลาหะกา
โรคา จุปัททะวา เตสัง นิวาเรนตุ จะ สัพพะทา
กายะสุขัง จิตตะสุขัง อะระหันตุ ยะถาระหัง ฯ

จุลละไชยะ ปะกะระณัง
สะมัตตัง นิฏฐิตัง

ไชยใหญ่

ยัง ยัง สัพพัญญูพวพรพธัมมัง สังฆัง ชินัสสพ สวัสดี
มาตพรัง ปิตพรัง สัพพัง อุปัชฌาจะริเยวะหัง
นะมัสสิตวา ละภิง ปุญญัง สัพพะสิทธิ สิรินทะทัง
ตันเตชะสา วิสาเลนะ สะรัมพะสิทธิ ภะวันตุ โน

ไชยะไชยะ วาโย อาปี
ไชยะไชยะ ธรณีสุเมโรราชะนุคา
ไชยะไชยะ คีรีสุทัสสนะกระวิกะพรหมา อิสินทราธิบดี
ไชยะไชยะ ยุคันธราที
ไชยะไชยะ เนมินทะคีรีวินาตเกา
ไชยะไชยะ อัสสะกัณเณา
ไชยะไชยะ นาเคา นาเคนทะเหมการ
ไชยะไชยะ ปัพพตเวภารไกรลาสวิสาลวิมาน สัพพเคารี
ไชยะไชยะ หิมะวนตะนที มัณฑกะคีรีอเนกะโกฏินุคา
ไชยะไชยะ สะตะโกฏิ จักกวาระมหาสมุเมรุราชคีรี
ไชยะไชยะ พะนะราชวิวิธวิรุฬหิต โอชสิตปุปผะปัลลวาผล
ไชยะไชยะ วิปุลละหิมวนตะสีหราชนิรคณาพยัคฆะโก กะทีปิ
ไชยะไชยะ วิสรสตะปะที สัปปาอุณณาภี วิจฉิกาสรพู
ไชยะไชยะ รัตตะเปสุระ มูสิกา สัตวานุภูตปรานิขุททกะนิกร
ไชยะไชยะ ขัคคะจามรชมภูกะพานร ปิจุงกรุงคณา
ไชยะไชยะ ตรัจฉะอัจฉระสุกรมหิงสาวิฬาระภูตะคณี
ไชยะไชยะ กินนระ กินนะรี
ไชยะไชยะ กรวิกะมยุราทิทิชา
ไชยะไชยะ สัตวาปาทา
ไชยะไชยะ สัตวาทิบาทปาณกะชาตี

ไชยะไชยะ สัตวาจาตุบาทพหุบาทวิกาต ปสิทธิเต เชาชิต
ไชยะไชยะ อัสสตระวิวิธธัมมนิกะอุชชิตะ มหิทธิ ยักขาวิไช
ไชยะไชยะ จันทระวิไหอัสสมเนาไม คัณฐกราชมุ นินทะมารวิชิต
ไชยะไชยะ อัสสตระคนาสินธพนพ พานหล นิรินพลาหกวิสร
ไชยะไชยะ คชะพลนิกรคันธพพวิวรนีล หัสดินทะคณา
ไชยะไชยะ วรปิตคะชา
ไชยะไชยะ ตามพะคะชะเชศวราธิบดี
ไชยะไชยะ โอทาตกริน ฉัททันตะหัสดินทราชพลา
ไชยะไชยะ อุโปสถา มหาอุโปสถา วารณานาคราชวิไช
ไชยะไชยะ คชวิสรไอยราชภูตกคีรีเมฆราช กรินทะกุลา
ไชยะไชยะ สรัมพะสัตตะคณา
ไชยะไชยะ มหาสมันตะราชวรา
ไชยะไชยะ จักวัตติราชา
ไชยะไชยะ มหาสุทัสสนะราชภูบาล
ไชยะไชยะ ยามาธิราช เทพพตุสิตา
ไชยะไชยะ นิมมานรติธิปติสุรสิทธิสิริเดชพิพท
ไชยะไชยะ ปรนิมมิตวสวัตติ สวงสูนมัททยานดูลสวางคกามา
ไชยะไชยะ พรหม ปริสัชชา พรหมปโรหิตา มหาพรหม
ไชยะไชยะ ปริตตาภา อัปปมาณาภาณุอาภัสสรา
ไชยะไชยะ ปริตตาสุภา อัปปมาณสุภา พรหมสุภากิณหา
ไชยะไชยะ พรหมเวหัปผลา อสัญญีสัตตาอวิหา อตัปปา
ไชยะไชยะ พรหมสุทัสสา สุทัสสี อกนิฏฐาพรหมโกลรูปี
ไชยะไชยะ อรูเปกะรูปี อรูปาธิปติอากาสานัญจา
ไชยะไชยะ วิญญาณัญจ อากิณจัญญายตนเนวสัญญา
ไชยะไชยะ โสตาสกิทาอนาคามิอรหัตตธัมมา

ไชยะไชยะ อัฏฐมัคคผลา ปทโมกขมหานิพพานเอกี
ไชยะไชยะ พุทเธกะรูปี อัฏฐพิธสัมมุนีสิริสิทธิเตเชา
ไชยะไชยะ มหาสมันตะราชวรา
ไชยะไชยะ ปัจเจกะพุทธา
ไชยะไชยะ มหาอริยาคคะยุคา
ไชยะไชยะ อสิติ มหา สาวก ขีณา สาวกสัพพ อริย ชนา
ไชยะไชยะ นิขีลพุทธา
ไชยะไชยะ ธัมมา นพโลกอุดร
ไชยะไชยะ ปริยัตติปวร ปฏิปัตติวิสรปฏิเวธสาต
ไชยะไชยะ สุตตันตะวรอภิธัมมะวิลาศวิสุทธิวิไช
ไชยะไชยะ ราชัญญวิสาลตะจักกวาฬ สะหัสสะสัง ขยา
ไชยะไชยะ ศรีสิทธิธัมมโศกราชวรา พุทธภักติ นุบดี
ไชยะไชยะ ทุฏฐคามินทรปติ ชิตทมิฬเสนีปะพุทธถูปา
ไชยะไชยะ สีลมมัตถะ เทวาชิตราช พลเสนากุมพก
ไชยะไชยะ วิสระคณาวิทยารวรดรดาปท ปสิทธีปสี
ไชยะไชยะ คณคันธพพิธานพมเหสีสิทธิพิทธยาจาร
ไชยะไชยะ ยักขะรักขสามารถมฤตยุกลีกาลสัพพภูตปีศาจ
ไชยะไชยะ สัพพะวินาสอาวุธ วิลาสอาสิสร ศาสตทิมัยหัต
ไชยะไชยะ สรัมภะภัณฑกยัตร
ไชยะไชยะ นพรตนสัตตรตนะนิกร
ไชยะไชยะ จักกะรตนวิสร
ไชยะไชยะ อัมพรรตนวัชรสุลีธารา
ไชยะไชยะ อัคคี กัญญา
ไชยะไชยะ ปวัคคิอัคคิหุตะปฐวี
ไชยะไชยะ สัพพะศัตรูไพรี

ไชยะไชยะ รัตตินทิวา จตุสนธยา

ไชยะไชยะ มนุสสาสัพพภูมัฎฐาเทวา สีรักขาเทพพะพิบูล

ไชยะไชยะ วนเทพอุสูลคีรีเทพพอาตูลนพเทพพวิวิธ

ไชยะไชยะ วร จัน ทรา ทิตยจตุโลกมหิทธิทสโลกปาลา

ไชยะไชยะ เทพอินทราชิตไพจิตราสุรพลภีตา

ไชยะไชยะ เทพตาวติงสา

ไชยะไชยะ ปิฎกกันไตรอัฏฐพิทยาชัยไตรพิทธยาดร

ไชยะไชยะ สังฆัสสนิกร ปฏิปัตติปวร อุชุปฏินิรา

ไชยะไชยะ ทานาทิเดชา

ไชยะไชยะ สีลาวิสุทธิอัมพุทธิเดช

ไชยะไชยะ ภาวนาพิเสส

ไชยะไชยะ ปารมีเชฎฐปริมาณ

ไชยะไชยะ ปฏิสัมภิทาญาน ปัญจวิมุตติ สารนิพพิ ทาภิภิญญา

ไชยะไชยะ สัตตวิสุทธา อัฏฐวิธ สมาปัตติ ญานวิสาล

ไชยะไชยะ นพปุพพวิหาร ทสพลญาณ วิสุทธาติเรก

ไชยะไชยะ เอกาทสเมตตานิสังเสกราชปฏิการ

ไชยะไชยะ ทวาทสาภิธัมมา จักกะรตนะมหาปภาปวรา

ไชยะไชยะ เตรสธุตังคานุภาวาสุทธุกระปวรา

ไชยะไชยะ จุททสพุทธิญญา นานุภาวะ มหาวิเสสวิสาล

ไชยะไชยะ สัพพสาสนุฬารเตเชา สังหารสวรคโลกกากร

ไชยะไชยะ วิษณุสาสนวิสาลเตเชา สังหารสวรรคโลกสังหาร

ไชยะไชยะ พรหมสาสนวิสาลพรหมคณาจารยสุเสนหภักตินิรยุต

เอเตนะ ชะยะเตเชนะ โหตุ โน ชะยะมังคะลัง

เอเตนะ สัจจะเตเชนะ โหตุ โน ชะยะมังคะลัง

เอเตนะ จันทะภาณุเตเชนะ ชะยะโสตถี ภะวันตุ โน

มาตุยา ภักติเตเชนะ ชะยะโสตถี ภะวันตุ โน
ปิตุคาระวะเตเชนะ ชะยะโสตถี ภะวันตุ โน
อาจะริยาทะระเตเชนะ โสตถิ เต โหตุ สัพพะทา
อุปัชฌายาทะระเตเชนะ โหตุ โน สัพพะมังคะลัง
ญาติกาทะระเตเชนะ สัพพะสิทธี ภะวันตุ โน
สะหายาทะระเตเชนะ ชะยะโสตถี ภะวันตุ โน
เอเตนะ จักกะวัตติเตเชนะ ชะยะปะฐะวิโสตถินา
เอเตนะ สิทธิเตเชนะ ชะยะโสตถี ภะวันตุ โน
เอเตนะ สะติเตเชนะ โหตุ โน ชะยะมังคะลัง
เอเตนะ พะละเตเชนะ โหตุ โสตถิมังคะลัง
เอเตนะ สีละเตเชนะ ชะยะโสตถี ภะวันตุ โน
เอเตนะ สังคะเตเชนะ โหตุ โน โสตถิมังคะลัง
เอเตนะ พรัหมะเตเชนะ โหตุ โน ชะยะมังคะลัง
เอเตนะ หะริเตเชนะ โหตุ โน โสตถิมังคะลัง
เอเตนะ ทานะเตเชนะ โหตุ โน ชะยะมังคะลัง
เอเตนะ สีละเตเชนะ โหตุ โน โสตถิมังคะลัง
เอเตนะ ภาวนาเตเชนะ ชะยะโสตถี ภะวันตุ โน
เอเตนะ ปัญญาเตเชนะ โหตุ โน ชะยะมังคะลัง
เอเตนะ พุทธะเตเชนะ โหตุ โน ชะยะมังคะลัง
เอเตนะ ธัมมะเตเชนะ โหตุ โน โสตถิมังคะลัง
เอเตนะ สังฆะเตเชนะ ชะยะโสตถี ภะวันตุ โน
พุทธัง ธัมมัง สังฆัญจะ นัตวา ยัง ปุญญะมาละภิ
สิทธิ ทันตัสส เตเชนะ โหตุ โน ชะยะมังคะลัง

สะมัตตังนิฏฐิตัง

มะหาโชยะสิทธิปะกะระณัง

✧ พระมหาทิพมนต์ ✧

ชะยะ ชะยะ ปะฐะวิ สัพพัง ชยะ สัตถาระหะตะปัง
ชะยะ ชะยะ ปัจเจกะสัมพุทธัง ชยะ อิสิมะเหสสุรัง
อินโท จะ เวนเตยโย จะ กุเวโร วะรุโณปิ จะ
อัคคิ วาโย ปุชุณโณ จะ กุเวโร จะตุโลกะปาละโก
ชะยะ ชะยะ หะโรหะรินเทวา ชะยะ พรัหมะ ธะตะรัฏฐะกัง
ชะยะ ชะยะ นาโค วิรุฬหโก วิรูปักโข จันทิมา ระวิ
อัฏฐาระสะ มหาเทวา สิทธิตาปะสะอาทะโย
อะสีติ สาวะกา สัพเพ ชะยะลาภา ภะวันตุ เต
ชะยะ ชะยะ ธัมโม จะ สังโฆ จะ ทะสะ ปาโส จะ เชยยะกัง
เอเตนะ ชะยะ สิทธิเตเชนะ ชะยะ โสตถี ภวันตุเต
อัฏฐาธิกะสะตัง ยัสสะ มังคะลัง จะระณะท์วะเย
จักกะลักขณะสัมปันนัง นะเมตัง โลกนาถะกัง
อิมินา มังคะละเตเชนะ สัพพะสัตตะหิเตสิโน
เอเตนะ มังคะละเตเชนะ ชะยะ โสตถี ภวันตุเต
เอเตนะ มังคะละเตเชนะ มะมัง รักขันตุ สัพพะทา
เอเตนะ มังคะละเตเชนะ สัพพะสิทธี ภะวันตุ เต
สัพพะสัตรุ วิธมัมเสนตุ สัพพะโสตถี ภวันตุ เต
อายันตุ โภนโต อิธิ ทานะสีลาเนกขัมมะปัญญาวิริยัญจะขันตี
สัจจาธิฏฐานะ สหะ เมตตาเปกขา ยุทธายะ โว คัณหะถะ อาวุธานิ
ปาระมิโย วิทิต์วานะ โพธิสัตตัสสะ สันติกัง
เกสะระราชา วะ อาคัญฉุง โพธิสัตตัสสะ สันติกัง
มะนัง ปาระมิตา โยธา จะระเณนะ ตะยาภะตา
อัชชะ ทัสสามะ เต จีรัง ชะยะภัททัง นะมัตถุ เต

ชะยันโต โพธิยา มูเล สักยานัง นันทิวัฑฒะโน
เอวัง ต๎วัง วิชะโย โหหิ ชะยัสสุ ชะยะมังคะเล
พุทโธ จะ มัชฌิโม เสฎโฐ สาริปุตโต จะ ทักขิโณ
ปัจฉิเมปิ จะ อานันโท อุตตะเร โมคคัลลนามะโก
โกณฑัญโญ ปูระภาเค จะ พายัพเพ จะ คะวัมปะติ
อุปาลี หะระติฏฐาน อาคเณยเย จะ กัสสะโป
ราหุโล เจวะ อีสาเณ สัพเพเต พุทธะมังคะลา
โย ญัตวา ปูชิตา โลเก นิททุกโข นิรุปัททะโว
มะหาเทโว มะหาเตโช ชะยะโสตถี ภะวันตุ เต
ปะทุมุตตะโร จะ ปุระพายัง อาคะเณยเย จะเรวะโต
ทักขิเณ กัสสะโป พุทโธ หะระติเย สุมังคะโล
ปัจฉิเม พุทธะสิขี จะ พายัพเพ จะ เมธังกะโร
อุตตะเร สักยะมุนี เจวะ อีสาเน สระณังกะโร
ปะฐะวิยัง กะกุสันโธ อาอาเส จ ทีปังกะโร
เอเต ทะสะทิสา พุทธา ราชะธัมมัสสะปูชิตา
นัตถิ โรคะภะยัง โสก้ง เขมัง สัมปัตติทายะกัง
ทุกขะโรคะภะยัง นัตถิ สัพพะสัตรุ วิธังเสนตุ
เต สัญญาเณนะ สีเลนะ สังยะเมนะ ทะเมนะ จะ
เตปิ ตัง อนุรักขันตุ อาโรคะเยนะ สุเขนะ จะ
อะนาคะตัสสะ พุทธัสสะ เมตตัยยัสสะ ยะสัสสิโน
มหาเทโว มะหาเตโช สัพพะโสตถี ภวันตุ เต
นะโม เต พุทธวีรัตถุ วิปปะมุตโตสิ สัพพะธิ
สัพพาธะปฏิปันโนสมิ ตัสสะ เม สะระณัง ภะวะ
ตะถาคะตัง อะระหะตัง จันทิมา สะระณัง คะโต
ราหุ จันทัง ปะมุญจัสสุ พุทธา โลกานุกัมปะกา

กินนุ สันตะระมาโน วะ ระหุ จันทัง ปะมุญจะสิ
สังวิคคะรูโป อาคัมมะ กินนุ ภีโตวะติฏฐะสิ
สัตตะธา เม ผเล มุทธา ชีวันโต นะ สุขัง ละเภ
พุทธะคาถาภิคีโตมหิ โน เจ มุญเจยยะ จันทิมัง
นะโม เต พุทธวีรัตถุ วิปปะมุตโตสิ สัพพะธิ
สัมพาธะปะฏิปันโนสมิ ตัสสะ เม สะระณัง ภะวะ
ตะถาคะตัง อะระหันตัง สุริโย สะระณัง คะโต
ราหุ สุริยัง ปะมุญจัสสุ พุทธา โลกานุกัมปะกา
โย อันธะกาเร ตะมะสิ ปะภังกะโร เวโรจะโน มัณฑะลิ อุคคะเตโช
มา ราหุ คิลิ จะรัง อันตะลิกเขปะชังมะมะ ระหุ ปะมุญจะ สุริยัง
กินนุ สันตะระมาโน วะ ระหุ สุริยัง ปะมุญจะสิ
สังวิคคะรูโป อาคัมมะ กินนุ ภีโตวะติฏฐะสิ
สัตตะธา เม ผเล มุทธา ชีวันโต นะ สุขัง ละเภ
พุทธะคาถาภิคีโตมหิ โน เจ มุญเจยยะ จันทิมัง ฯ

นโม พุทธัสสะ นโม ธัมมัสสะ นโม สังฆัสสะ เสยยะถีทัง หุลุ หุลุ สวาหะยะ

เหฏฐิมา จะ อุปริมา จะ วิตถาริกา จะ ติริยัญ จะ สัพเพ สัตตา สัพเพ ปาณา สัพเพ ภูตา สัพเพ ปุคคะลา สัพเพ อัตตะภาวะ-ปะริยาปันนา สัพพา อิตถิโย สัพเพ ปุริสา สัพเพ อะริยา สัพเพ อะนะริยา สัพเพ เทวา สัพเพ มนุสสา สัพเพ วินิปาติการ สะจิตตะกา อะจิตตะกา สะชีวิกา สัพเพ อะเวรา โหนตุ อะโรคา โหนตุ สัมปัตติ

สมิชฌันตุ สุขัง อัตตานัง ปะริหะรันตุ สัพเพ มัง รักขันตุ จุปัททะวา
ชะลัฏฐา วา ถะลัฏฐา วา อากาโสปิ จะ อันตะลิกเข
ปัพพะตัฏฐา สะมุททา จะ รักขันติ จะ ละตาสิ
เตปิ ตัง อะนุรักขันตุ อาโรคเยนะ สุเขนะ จะ

สุริยัง จันทะอังคารัง พุธพฤหัสบดีปะติฏฐิตา
สุกรโสระราหุ เกโส นะวรคะระหา จะ สัพพะโส
เตสัง พะเลนะ เตชนะ อานุภาเวนะ เตนะ จะ
เจตรวิสาขะเชฏเฐ จะ อาสาเธ สะวะเน ตะถา
ภัททะปาเท จะ อาสุชเช กัตติเก มิคะสะริเก
ปุสเส มาเฆ ผัคคุเณจะ โลกัง ปาเลนติ ธัมมะตา
เอเต ท์วาทะสะ จะ มาเส อานุภาเวนะ มะหาภูเต
เตปิ ตัง อะนุรักขันตุ อาโรค์เยนะ สุเขนะ จะ
มูสิโก อุสโภ พ์ยัคโฆ สะโส นาโค จะ สัปปะโก
อัสโส เมณโฑ กะปิ เจวะ กุกกุโฏ ส์วานะสุกโร
เอเต ท์วาทะสะ นักขันตา โลกัง ปาเลนติ ธัมมะตา
เตปิสัง อะนุรักขันตุ อาโรค์เยนะ สุเขนะ จะ
อัสสะยโช ภะระณีจะ กัตติกา โรหินีปิจะ
มิคะสีรัญจะ อทรัญจะ ปุนัพเพสุ ปุสสาปิ จะ
อะกิเลโส จะ มาโฆ จะ ปุพพา จะผัดคุณี ตะถา
อุตตะระผัคคุณี เจวะ หัตถุจิตตา จะ สาติ จะ
วิสาขานุราธเชฏฐะ มูละปุพพัตตะระสาพะหะกา
เอกะวีสะติ นักขันตา ปะภายันติ ทิเน ทิเน
เมสสาพฤสภมถุนา กะระกะฏาสีหะกัญญะกา
ตุละพิจิกธะนูเจวะ มังกะรากุมภะมินนภา
เอเต ทวาทะสะจะราสี อานุภาเวนะ เตนะ จะ
เตปิ ตัง อนุรักขันตุ อาโรคะเยนะ สุเขนะ จะ
มา ขะโย มา วะโย มัยหัง มา จะ โกจิ อุปัททะโว
ระตะนานิ จะ วะสันติ โชติกัสสะ ยถา ฆะเร
มา ขะโย มา วะโย มัยหัง มา จะ โกจิ อุปัททะโว

กาญจนานิ จะ วัสสันตุ เมณฑะกัสสะ ยะถา ฆะเร
มา ขะโย มา วะโย มัยหัง มาจะ โกจิ อุปัททะโว
ธนะสารานิ ปะวัสสันตุ ธนัญชะยัสสะ ยะถา ฆะเร
มา ขะโย มา วะโย มัยหัง มา จะ โกจิ อุปัททะโว
ธนะสารานิ ปะวัสสันตุ อะคะตัสสะ ยะถา ฆะเร
มา ขะโย มา วะโย มัยหัง มาจะ โกจิ อุปัททะโว
กาญจนาชัลละสังกาเส โชติกัสส ยะถา ฆะเร
มา ขะโย มา วะโย มัยหัง มาจะ โกจิ อุปัททะโว
สัพพะธะนานิ ปวัสสันตุ จิตตะกัสสะ ยะถา ฆะเร
มา ขะโย มา วะโย มัยหัง มาจะ โกจิ อุปัททะโว
กหาปณานิ ปะวัสสันตุ เมณฑะกัสสะ ยะถา ฆะเร
อักขรัสสวาริ นามะ อิสิ หิมะวันเต วะสิ ตทา
พุทธา ปัจเจกะพุทธา จะ อะระหันตา อินทะเทวะตา
พรหมอิสิ มุ นี เจวะ ทวาทะสะ รักขันติ สทา
สิทธิวิชชาธะรา สัพเพ ทวาทะสะ รักขันติ สทา
พุทธะสาวัง คุณัง วิชัง พะละเตชัง จะ วิริยัง
สิทธิกัมมัง ธัมมัง สัจจัง นิพพานัง โมกขะคุยหะกัง
ทานัง สีลัญจะ ปัญญา จะ นิกขมปุญญัง ภาคะยังตะปัง
ยะสัง สุขัง สิริ รูปัง จตุวีสติ เทสนา
เอเต โสพะสะ ธัมมา พุทธา เทวา สะรันติ จะ
ปัจเจกะอะระหันตา จะ อินทา เทวา สพรหมกา
อิสิ มุนิ จะ ราชาโน ปุริโส จะ วิชชาธะรา
สัพเพ โลกาธิปติเทวา โสฬสะภะวะพรหมุนา
อะหะโย จะ สัปปา เจวะ อัสโส เมณโฑ จะ กุกกุโฏ
โคมหิงสา ตถา หะตา ติรัจฉานาคะกัณฐะกา

กูโป ปะปาโต โสพโภ จะ โจระโก อัคคะโปตะโก
สัสสะมารา จะ นาโค จะ ครุโฬ สุวะกินนะโร
มะหะโต เทวะ เทโว จะ กุเวโร มนุสโสปิ จะ
อะมะนุสโส จะ ยักโข จะ มะหายักโข จะ รักขะโส
มหานาโค ปิสาเจวะ มัคโค กุมภัณฑะโกปิ จะ
สิทธิวิชชาธะรา สัพเพ เสมหัง ปิตัญจวายุกัง
อุปะกายะนิปาตัญจะ สัพเพ จะ ปิยะมิตตะโก
สัพเพ สัตตา จะ ยักขา จะ เมตตะจิตตา สะเท ภะเว
เอกะปัญญา จะ สัพเพเต สัพเพ รักขันตุ ตัง สทา
อะหัง ลาภัง จะ ลาภานัง สักกาโร ปูชิโต สะทา
สัพเพ เทวา มนุสสานัง จะ ปิยา รักขันตุ มัง สะทา
คามัง เทสัญจะ นะคะรัง นะที ภูมิ จะ ปัพพะตัง
วะนะสะมุททะมัฏฐานัง สัพเพ รักขันตุ ตัง สะทา
สิทธิพุทธา สิทธิธัมมา สิทธิสังฆา จะ อุตตะรา
สิทธิอัฏฏาระสา มะหาเทวา จะตุโลกะปาลา จะ เทวะตา
สิทธิปัจเจกะสัมพุทธา สิทธิสัพพัญญุสาวกา
สิทธิราโม สิทธิเทวา สิทธิยักโข จะ รักขะโส
สิทธิวิชชาธะรา สัพเพ สิทธิอิสะมะเหสะสุรา
สิทธิปัพพะตะเทวานัง สิทธิการะณะเทวะตา
สิทธิปาสาทะเทวานัง สิทธิเจติยะเทวะตา
สิทธิโพธิรุกขะเทวตา สิทธิสรีระธาตุโย
พุทธะรูปัญจะ สัพเพสัง สัพพะรูปัญจะ เทวะตา
สิทธิติณนัง จะ รุกขานัง วะสิยา ฆะระเทวะตา
สิทธิชะละถะตา จะ สิทธิอาถาสะเทวะตา
สิทธิมุนี จะ ราชาโน สิทธิปุริสะลักขะโณ

สิทธิกุมมัฏฐะเทวะตา	สิทธิกัมมะพะลัง วะรัง
สิทธิปาทาอะปาทา จะ	สิทธิปักขา จะ วายุ กัง
เอเตนะ สิทธิเตเชนะ	ชะยะโสตถี ภวันตุ เต
เอเตนะ สิทธิเตเชนะ	มะมัง รักขันตุ สัพพะทา
เอเตนะ สิทธิเตเชนะ	สัพพะสิทธิ ภะวันตุ เต
สัพพะสัต์รุ วิธังเสนตุ	สัพพะสิทธิ ภะวันตุ เต
โย สังคามัง วะ คัจฉันโต	สะรันโต ทิพพะมันตะกัง
ชะยะพะลัง สุขัง ลาภัง	สัพพะสัต์รุ วิธังเสนตุ
ปุตตกามา สัพเพ ปุตตัง	ธนะกามา สัพเพ ธะนัง
อะธิการัง ปะเภยยาหัง	ปุริโส ปัณฑิโตปิ จะ
ราชา อิตถี จะ เสฏฐี จะ	ปุริโส ปัณฑิโตปิ จะ
สีโห พ์ยัคโฆ วะราโห	อัสสะ เมณโฑ จะ สุกโร
โคมหิงสา ตะถา หัตถี	ติรัจฉานานุกัณฐะกา
สัพเพ สัตรุ อัญญโลหัง	ตามพะกัง สัพพะติปุกัง
อัตถิ อัญเญ จะ กุรุเต	จักรานักขาประริสะกัง
โก ชะโน ทันฑะนาสายะ	สัณหัง อัคคิ จะ วายุกัง
ขัคคะเสลัญจะ มัตติกัง	ยันตระภาสานะสาตะระกัง
อัญเญ จะ ตุมหากัง กัต์วา	มันตะระมายา นิโยชิตัง
เอเตนะ สิทธิเตเชนะ	มะมัง รักขันตุ สัพพะทา
เอเตนะ สิทธิเตเชนะ	สัพพะสิทธิ ภะวันตุ เต
ทุกขะโรคะภะยาเวรา	โสกาสัตตุจุปัททวา
อเนกา อันตรายาปิ	วินัสสันตุ จะ เตชะสา
ชะยะสิทธิ ธะนัง ลาภัง	โสตถิ ภาค์ยัง สุขัง พลัง
สิริ อายุ จะ วัณโณ จะ	โภคัง วุฑฒิ จะ ยะสะวา

โหมิ สัพพทา ส์วาหายะ
มหาทิพพมันตัง นิฏฐิตัง

มหาทิพมนต์นี้ คนโบราณถือว่าเป็นมนต์ขลัง มีความศักดิ์สิทธิ์มาก ถ้าใครมีมนต์นี้เท่ากับมีเทวดามาคอยนิรมิตให้ต้องการอะไรก็ได้ตามปรารถนา

สลาการะวิชาสูตร

อุตถุลลา ทุตถุลลา ปัณฑุลา มะทุลา ตัณทุลา ปุปผะลา กัมมะลา นะ โจเรน โส การัง กะริสสติ อัคคิ นะ โส การัง กะริสสะติ นะ อุทะเกนะ โส การัง กะริสสติ นะวะติ นะ สิสาเจนะ โส การัง กะริสสติ นะ นาเคนะ โส การัง กะริสะสติ นะ โลเกนะ โสการัง กะริสสะติ นะ พะยาธิ โส การัง กะริสสะติ นะ ตัตถะ สันตะสัง กะตัง ภะวิสสะติ นะ ปาทา สันตะสัง รักขัง กะตัง ภะวิสสะติ นะ สุขัง สันตะสัง กะตัง ภวิสสติ นะ กาโย สันตะสัง กะตัง ภะวิสสติ นะ มะโน สันตะสัง กะตัง ภวิสติ นะ ภะวัคคะ สันตะสัง รักขัง กะตัง ภะวิสสะติ ตัตถะ อุตตะรัง นะ ละภิสสะติ

คะติยา รักขายะ อะวิหิงสายะ สุวิหายะติ โย อุตตะรัง นะ ละภิสสะติ

สลาการะวิชาสูตรนี้ เป็นอีกบทหนึ่งที่คนโบราณนิยมนับถือว่าเป็นมนต์ศักดิ์สิทธิ์ เพียงแต่ได้ท่องบ่นจดจำ หรือ ฟังคนอื่นสวดก็หายทุกข์โศกโรคภัย

พุทธชัยมงคลคาถา (พาหุง)

พาหุงสะหัสสะมะภินิมมิตตะสาวุธันตัง
ครีเมขะลัง อุทิตะโฆระสะเสนะมารัง
ทานาทิธัมมะวิธินา ชิต์วา มุนินโท
ตันเตชะสา ภะวะตุ เม ชะยะมังคะลานิ

มาราติเรกะมะภิยุชฌิตะสัพพะรัตติง
โฆรัมปะนาฬะวะกะมักขะมะถัทธะยักขัง
ขันตีสุทันตะวิธินา ชิต์วา มุนินโท
ตันเตชะสา ภะวะตุ เม ชะยะมัง คะลานิ

นาฬาคิริง คะชะวะรัง อะติมัตตะภูตัง
ทาวัคคิจักกะมะสะนีวะ สุทารุณันตัง
เมตตัมพุเสกะวิธินา ชิต๎วา มุนินโท
ตันเตชะสา ภะวะตุ เม ชะยะมังคะลานิ

อุกขิตตะขัคคะมะติหัตถะสุทารุณันตัง
ธาวันติโยชะนะปะถังคุลิมาละวันตัง
อิทธีภิสังขะตะมะโน ชิต๎วา มุนินโท
ตันเตชะสา ภะวะตุ เม ชะยะมังคะลานิ

กัต๎วานะ กัฏฐะมุทะรัง อิวะ คัพภินียา
จิญจายะ ทุฏฐะวะจะนัง ชะนะกายะ มัชเฌ
สันเตนะ โสมะวิธินา ชิต๎วา มุนินโท
ตันเตชะสา ภะวะตุ เม ชะยะมังคะลานิ

สัจจัง วิหายะ มะติสัจจะกะวาทะเกตุง
วาทาภิโรปิตะมะนัง อะติอันธะภูตัง
ปัญญาปะทีปะชะลิโต ชิต๎วา มุนินโท
ตันเตชะสา ภะวะตุ เม ชะยะมังคะลานิ

นันโทปะนันทะภุชะคัง วิพุธัง มะหิทธิง
ปุตเตนะ เถระภุชะเคนะ ทะมาปะยันโต
อิทธูปะเทสะวิธินา ชิต๎วา มุนินโท
ตันเตชะสา ภะวะตุ เม ชะยะมังคะลานิ

ทุคคาหะทิฏฐิภุชะเคนะ สุทัฏฐะหัตถัง
พ๎รัห๎มัง วิสุทธิชุติมิทธิพะกาภิธานัง
ญาณาคะเทนะ วิธินา ชิต๎วา มุนินโท
ตันเตชะสา ภะวะตุ เม ชะยะมังคะลานิ

เอตาปิ พุทธะชะยะมังคะละอัฏฐะคาถา โย
วาจะโน ทินะทิเน สะระเต มะตันที
หิต๎วานะเนกะวิวิธานิ จุปัททะวานิ
โมกขัง สุขัง อะธิคะเมยยะ นะโร สะปัญโญ ฯ

* ถ้าสวดให้แก่ผู้อื่น ให้เปลี่ยน เม เป็น เต

มหากรุณิโก

มหาการุณิโก นาโถ หิตายะ สัพพะปาณินัง
ปูเรตวา ปาระมี สัพพา ปัตโต สัมโพธิมุตตะมัง
เอเตนะสัจจะวัชเชนะ โหตุ เต ชะยะมังคะลัง

ชะยันโต โพธิยา มูเล สัก๎ยานัง นันทิวัฑฒะโน
เอวัง ต๎วัง วิชะโย โหหิ ชะยัสสุ ชะยะมังคะเล
อะปะราชิตะปัลลังเก สีเส ปะฐะวิโปกขะเร
อะภิเสเก สัพพะพุทธานัง อัคคัปปัตโต ปะโมทะติฯ
สุนักขัตตัง สุมังคะลัง สุปะภาตัง สุหุฏฐิตัง
สุขะโณ สุมุหุตโต จะ สุยิฏฐัง พ๎รัห๎มะจาริสุ
ปะทักขิณัง กายะกัมมัง วาจากัมมัง ปะทักขิณัง
ปะทักขิณัง มะโนกัมมัง ปะณิธี เต ปะทักขิณา
ปะทักขิณานิ กัต๎วานะ ละภันตัตเถ ปะทักขิเณฯ
ภะวะตุ สัพพะมังคะลัง รักขันตุ สัพพะเทวะตา
สัพพะพุทธานุภาเวนะ สะทา โสตถี ภะวันตุ เตฯ
ภะวะตุ สัพพะมังคะลัง รักขันตุ สัพพะเทวะตา
สัพพะธัมมานุภาเวนะ สะทา โสตถี ภะวันตุ เตฯ
ภะวะตุ สัพพะมังคะลัง รักขันตุ สัพพะเทวะตา
สัพพะสังฆานุภาเวนะ สะทา โสตถี ภะวันตุ เตฯ

บทสวดมนต์พระประจำปีเกิด

คาถาพระประจำวันอาทิตย์

(สวด ๖ จบ)

อุเทตะยัญจักขุมา เอกะราชา
หะริสสะวัณโณ ปะฐะวิปปะภาโส
ตัง ตัง นะมัสสามิ หะริสสะวัณณัง ปะฐะวิปปะภาสัง
ตะยัชชะ คุตตา วิหะเรมุ ทิวะสัง
เย พ๎ราห๎มะณา เวทะคุ สัพพะธัมเม
เต เม นะโม เต จะ มัง ปะลายันตุ
นะมัตถุ พุทธานัง นะมัตถุ โพธิยา
นะโม วิมุตตานัง นะโม วิมุตติยา
อิมัง โส ปะริตตัง กัตวา โมโร จะระติ เอสะนา ฯ

คาถาพระประจำวันจันทร์

(สวด ๑๕ จบ)

ยันทุนนิมิตตัง อะวะมังคะลัญจะ
โย จามะนาโป สะกุณัสสะ สัทโท
ปาปัคคะโห ทุสสุปินัง อะกันตัง
พุทธานุภาเวนะ วินาสะเมนตุ
ยันทุนนิมิตตัง อะวะมังคะลัญจะ
โย จามะนาโป สะกุณัสสะ สัทโท
ปาปัคคะโห ทุสสุปินัง อะกันตัง
ธัมมานุภาเวนะ วินาสะเมนตุ

ยันทุนนิมิตตัง อะวะมังคะลัญจะ
โย จามะนาโป สะกุณัสสะ สัทโท
ปาปัคคะโห ทุสสุปินัง อะกันตัง
สังฆานุภาเวนะ วินาสะเมนตุ ฯ

คาถาพระประจำวันอังคาร

(สวด ๘ จบ)

ยัสสานุภาวะโต ยักขา เนวะ ทัสเสนติภิงสะนัง
ยัมหิ เจวานุยุญชันโต รัตตินทิวะมะตันทิโต
สุขัง สุปะติ สุตโต จะ ปาปัง กิญจิ นะ ปัสสะติ
เอวะมาทิคุณูเปตัง ปะริตตันตัมภะณามะเห ฯ

คาถาพระประจำวันพุธ

(สวด ๑๗ จบ)

สัพพาสีวิสะชาตีนัง ทิพพะมันตาคะทัง วิยะยันนาเสติ วิสัง โฆรัง เส สัจจามิ ปะริสสะยัง อาณักเขตตัมหิ สัพพัตถะ สัพพะทา สัพพะปาณินัง สัพพะโสปิ นิวาเรติ ปะริตตันตัมภะณามะเห ฯ

คาถาพระประจำวันพุธกลางคืน (พระราหู)

(สวด ๑๒ จบ)

กินนุสันตะระมาโน วะ ราหุล สุริยัง (จันทรา) ปะมุญจะสิ สังวิคคะรูโป อาคัมมะ กินนุภีโต วะ ติฏฐะสีติ สัตตะธา เม ผะเล มุทธา ชีวันโต นะ สุขัง ละเภ พุทธะคาถา ภิคีโต มะหิ โน เจ ปุญเจยยะ สุริยันติ ฯ (จันทิมาติ)

คาถาพระประจำวันพฤหัสบดี

(สวด ๑๙ จบ)

ปูเรนตัมโพธิสัมภาเร นิพพัตตัง โมระโยนิยัง เยนะ สังวิหิตารักขัง มะหาสัตตัง วะเนจะรา ฯ จิรัสสัง วายะมันตานิเนวะ สักขิงสุ คัณหิตุง พรัหมมันตินติ อักขาตัง ปะริตตันตัมภะณามะเห ฯ

คาถาพระประจำวันศุกร์

(สวด ๒๑ จบ)

อัปปะสันเนหิ นาถัสสะ สาสะเน สาธุสัมมะเต
อะมะนุสเสหิ จัณเฑหิ สะทา กิพพิสะการิภี
ปะริสานัญจะ ตัสสันนะ มะหิงสายะจะ คุตติยา
ยันเทเสสิ มะหาวีโร ปะริตตันตัมภะณามะ เห ฯ

คาถาพระประจำวันเสาร์

(สวด ๑๐ จบ)

ยะโตหัง ภะคินิ อะริยายะ ชาติยา ชาโต นาภิชานามิ สัญจิจจะ ปาณัง ชีวิตา โวโรเปตา เตนะ สัจเจนะ โสตถิ เต โหตุ โสตถิ คัพภัสสะ ฯ

คาถาบูชาพระพุทธมหามณีรัตนปฏิมากร

พุทธะมะหามณีรัตนะปะฏิมา กะรัง ปูเชมิ
ทุติยัมปิ พุทธะมะหามณีรัตนะปะฏิมา กะรัง ปูเชมิ
ตะติยัมปิ พุทธะมะหามณีรัตนะปะฏิมา กะรัง ปูเชมิ
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ มะหาเตโช เจวะ มะหาปัญโญ จะ มะหาโภโค จะ มหายะโส จะ ภะวันตุ เม ฯ
นิพพานัสสะ ปัจจะโย โหตุ ฯ
(หรือ วาละลุกัง สังวาตังวา)

❖ คาถาบูชาพระพุทธชินราช ❖

นะชาลิติ ปะสิทธิ ลาภา ปะสันนะจิตตา สะทา โหติ ปิยัง มะมะ สัพเพ ชะนา พะหู ชะนา สัพเพ ทิสา สะมาขะตา กะลาโภชะนา วิกาละโภชะนา อาคัจฉันติ ฯ

❖ คาถาบูชาพระพุทธสิหิงค์ ❖

นะโม ๓ จบ

หันทะ มะยัง พุทธะปะสังสา คาถาโย พุทธสิหิงโค นามะ ภะณามะ เส ฯ อิติ ปะวะระสิหิงโค อุตตะมะยะโสปิ เตโช ยัตถะ กัตถะ จิตโตโส สักกาโร อุปะโทสะการะพุทธะสาสะนัง โชตะยันโตวะ ทีโป สุระนะเรหิ มะหิโต ธะระมาโนวะ พุทโธติ ฯ

คำแปล

พุทธสิหิงคา อุบัติมา ณ แดนใด ประเสริฐ ธ เกริกไกร ดุจกายพระศาสดา เป็นที่เคารพน้อม มนุษย์พร้อมเทวาเปรียบเช่นชวาลา ศาสนาที่ยืนยง เหมือนหนึ่งพระสัมพุทธ์สุวิสุทธิ์ พระชนม์คง แดนใดพระดำรง พระศาสน์คงก็จำรูญ

ด้วยเดชสิทธิศักดิ์ ธ พิทักษ์อนุกูล พระศาสน์ บ มิสูญ พระเพิ่มพูนมหิทธา ข้าฯ ขอเคารพน้อม วจีค้อมขึ้นบูชา พิทักษ์ ธ รักษา พระศาสน์มาตลอดกาล ปวงข้าจะประกาศพุทธศาสน์ให้ไพศาล ขอพระอภิบาล ชินมารนิรันดร์เทอญ

❖ คาถามงกุฎพระพุทธเจ้า ❖

อิติปิ โส วิเสเสอิ	อิเสเส พุทธะนาเมอิ
อิเมนา พุทธะตังโสอิ	อิโสตัง พุทธะปิติอิ
อิกะวิติ พุทธะสังฆิ	โลกะวิฑูร (ต่อเติมสมบูรณ์แบบ)

คาถาพระเจ้า ๕ พระองค์

หลวงพ่อโสธร

ตั้งนะโม ๓ จบ

นะทรงฟ้า โมทรงดิน พุทธทรงสินธุ์ ธาทรงสมุทร ยะทรงอากาศ พุทธังแคล้วคลาดธัมมังแคล้วคลาด สังฆังแคล้วคลาด ศัตรูภัยพาลวินาศสันติ

นะกาโร กะกุสันโธ สิโรมัชเฌ โมกาโร โกนาคะมะโน นานาจิตเต กัสสะโป พุทโธ จะ ทะเวเนเต ธากาโร ศรีศากะยะมุนี โคตะโม ยะกันเน ยะกาโร อะริยะเมตตรัยโย ชิวหาที่เต ปัญจะพุทธา นะมามิหัง

ภาวนาทุกเช้าค่ำจะประสบความร่มเย็นเป็นสุข แคล้วคลาดปลอดภัยดีนักแล

หรือ พุทธัง อาราธนานัง ธัมมัง อาราธนานัง
สังฆัง อาราธนานัง พุทธานุภาเวนะ
ธัมมานุภาเวนะ สังฆานุภาะเวนะ รักขะตุ
มหาลาภา ภะวันตุ เม ฯ

คาถาบูชาหลวงพ่อวัดบ้านแหลม

สะทา วะชิระสะมุททะวะระวิหาเร ปะติฏฐิตัง นะระเทเวหิ ปูชิตัง ปัตตะหัตถัง พุทธะรูปัง อะหัง วันทามิ ทูระโต ฯ

คาถาหลวงพ่อบ้านแหลม

นะมะระอะ นะ เท วะ อะ

✧ คาถาอาราธนาพระสมเด็จ ✧

โตเสนโต วะระธัมเมนะ
โตสัฏฐาเน สิเว วะเร
โตสัง อะกาสิ ชันตูนัง โตสะจิตตัง
นะมามิหัง

✧ คาถาชนะมาร (สวด ๓ จบ) ✧

ปัญจะมาเร ชิโน นาโถ ปัตโต สัมโพธิ มุตตะยัง จะตุสัจจัง ปะกาเสสิ ธัมมะจักกัง ปะวัตตะยิ เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โหตุ เม ชะยะมังคะลัง ฯ

✧ คาถาเทพอุณหิสวิชัย ✧

เรื่องการยืดอายุการตายออกไป พระพุทธองค์ทรงประทานพระคาถาให้เทวดาองค์หนึ่งชื่อ "เทพอุณหิส" ซึ่งตระหนักถึงเวลาต้องจุติลงมาเกิดในโลกมนุษย์ แต่ไม่อยากลงมาใคร่อยู่ในเทวโลกต่อไป และกราบทูลขอต่อพระพุทธเจ้า ซึ่งพระองค์ก็ทรงเมตตาประทานพระคาถายืด อายุให้ เทพอุณหิสจึงมีชีวิตยืนยาวอยู่ในเทวโลก คาถานี้คือ

อัตถิ อุณหิสสะ วิชะโย ธัมโม โลเก อะนุตตะโร สัพพะ สัตตะหิตัตถายะ ตัง ต๎วัง คัณหาหิ เทวะเต ปะริวัชเช ราชะทัณเฑ อะมะนุสเสหิ ปาวะเก พ๎ยัคเฆ นาเค วิเสภูเต อะกาละมะระเณนะ วา สัพพัสมา มะระณา มุตโต ฐะเปต๎วา กาละมาริตัง ตัสเสวะ อานุภาเวนะ โหตุ เทโว สุขี สะทา สุทธะสีลัง สะมาทายะ ธัมมัง สุจะริตัง จะเร ตัสเสวะ อานุภาเวนะ โหตุ เทโว สุขี สะทา ลิกขิตัง จินติตัง ปูชัง ธาระณัง วาจะนัง คะรุง ปะเรสัง เทสะนัง สุต๎วา ตัสสะ อายุ ปะวัฑฒะตีติ ฯ

คาถาบูชาพระสิวลี (สวด ๓ จบ)

สีวะลี จะ มะหาเถโร เทวะตา นะระปูชิโต
โส ระโห ปัจจะยาทิมหิ อะหัง วันทามิ ตัง สะทา
สีวะลี จะ มะหาเถโร ยักขา เทวาภิปูชิโต
โส ระโห ปัจจะยาทิมหิ อะหัง วันทามิ ตัง สะทา
สีวะลี เถระคุณัง เอตัง สะวัสติลาภัง ภะวันตุ เม ฯ

หรือ นะชาลิติ (๙ จบ)

คาถาขอลาภพระสิมพลี (พระสีวลี)

สิมพะลี จะ มะหานามัง สัพะลาภัง ภะวิสสะติ เถรัสสานุภาเวนะ สะทา โหนติ ปิยัง มะมะ ฯ (คนเกิดวันอาทิตย์ให้ภาวนา ๖ จบ)

ยัง ยัง ปุริโส วา อิตถี วา ทูเรหิ วา สะมิเปหิ วา เถรัสสานุภาเวนะ สะทา โหนติ ปิยัง มะมะ ฯ (คนเกิดวันจันทร์ให้ภาวนา ๑๕ จบ)

สิมพะลี จะ มะหาเถโร โส ระโห ปัจจะยาทิมหิ ไชยยะลาโภ มะหาลาโภ สัพพะลาภา ภะวันตุ สัพพะทา ฯ (คนเกิดวันอังคารให้ภาวนา ๘ จบ)

ทัตติตถะภะเวราชา ปิยา จะ กะระตุ เม เย สะรันติ นิรันตะรัง สัพพะสุกขา วะหา ฯ (คนเกิดวันพุธให้ภาวนา ๑๗ จบ)

สิมพะลี จะ มะหาเถโร ยักขาเทวาภิปูชิโต โส ระโห ปัจจะยาทิมหิ อะหัง วันทามิ สัพพะทา ฯ (คนเกิดวันพฤหัสบดีให้ภาวนา ๑๙ จบ)

สิมพะลี จะ มะหาเถโร เทวะตานะระปูชิโต โส ระโห ปัจจะยาทิมหิ มะหาลาภัง กะโรนตุ เม ลาเภนะ อุตตะโม โหติ สัพพะลาภา ภะวันตุ สัพพะทา ฯ (คนเกิดวันศุกร์ให้ภาวนา ๒๑ จบ)

สิมพะลี จะ มะหานามัง อินทะรา พรหมา จะ ปูชิตัง สัพพะลาภัง

ปะสิทธิ เม เถรัสสานุภาเวนะ สะทา สุขีปิยัง มะมะ ฯ (คนเกิดวันเสาร์ให้ภาวนา ๑๐ จบ)

คาถาบูชาพระสังกัจจายน์

อิมินา สักกาเรนะ สาวะกะสังโฆ กัจจายะนะเถโร มะหาเตชะวันโต พุทธะโภคาวะโห ปาระมิตาโร อิทธิฤทธิ ติตะมะณะตัง สะระณัง คัจฉามิฯ

คาถาบูชาพระอุปคุต

อุปะคุตโต มะหาเถโร สัพพะพุทเธ นะเยตะโต ปะรัตจะ มะนะ ปะรัตจะ มะนาคะตะ ตะโส อิตานัง นะมะคะโต มะมะ จิตติ อะหัง วันทา อิตาเมนะ วะยัง วิทังเศรษฐัง เสติ สิทธิสิเนหัง มิรัตตะรัง ปิยัง มะมะ

คาถามหาลาภ (สวด ๓ จบ)

พุทโธ สุคะโต ธัมโม สังโฆ เม นาโถ ภะคะวา จะ พรัหมา จะ สักกะเทวะราชา จะ เทวะตา จะ เม นาโถ ชะยะมังคะลา มหาลาภา มหาทิพย์ มหาลาภ มหาโชค มหาชัย มหาธนะบัตร ปัจจัยอุดมสมบูรณ์ ขอจงมีแก่ข้าพระพุทธเจ้า เพื่อเป็นกองทุนในการสร้างกอง กุศลในชาตินี้ต่อไป

คาถาบูชาหลวงปู่ทวด เหยียบน้ำทะเลจืด

นะโม โพธิสัตโต อาคันติมายะ อิติภะคะวา (๓ จบ หรือ ๙ จบ)

คาถาบูชาหลวงปู่ดู่ วัดสะแก

นะโม พรหมะปัญโญ (๓ จบ)

❊ คาถาบูชาครูบาเจ้าศรีวิชัย ❊

อะยัง วุจจะติ สิริวิชะยะ จะนะจะ มหาเถโร

อุตตะมัง สีลัง นะระเทเวหิ ปูชิโต โส ระโห

ปัจจะยาทิมหิ มะหาลาภา ภะวันตุ เม

อะหัง วันทามิ สัพพะทา

อะหัง วันทามิ สิระสา

อะหัง วันทามิ สัพพะโส

สาธุ สาธุ สาธุ อนุโมทามิ ฯ

คำแปล

ดัง ข้าพเจ้า จะกล่าวต่อไปนี้ พระมหาเถระเจ้ารูปใด ผู้มีนามว่า "ศรีวิชัย" ผู้มีศีลอันอุดม ผู้อันนรชน และเหล่าทวยเทพทั้งหลายบูชาแล้ว ผู้ยิ่งใหญ่ตลอดกาลนานทั้งปวง ด้วยการนอบน้อมนั้นเป็นนั้นเป็นปัจจัยขอลาภอันยิ่งใหญ่จงบังเกิดมีแก่ข้าพเจ้า ข้าพเจ้าขออภิวาท ซึ่งพระเถระเจ้ารูปนั้นตลอดกาลทั้งปวง ข้าพเจ้าขออภิวาทซึ่งพระเถระรูปนั้นด้วยเศียรเกล้าข้าพเจ้า ขออภิวาท ซึ่งพระเถระรูปนั้น โดยประการทั้งปวง ดีละ ดีละ ข้าพเจ้า ขออนุโมทนา

หรือ ศรีวิชัยยะ มะโณ นะโม พุทธายะ (สวด ๕ จบ)

หรือ สาธุ อะหัง นะมามิ พระอาจาริเยนะ พระศรีวิชัยยาชนะภิกขุภาวะ มหาเถระ สีละวันตํา กะตํา ปุญญัง นานา ปะฏิสังขาราวระ-พุทธะสาสะนัง อะระหัตตะ โพธิสัตโต คุโณ เม นาโถ สิระสา นะมามิ โรคะภะยัง วินาสสันตุ เม ฯ

❁ คาถาบูชาครูบาอภิชัยขาวปี (วัดผาหนาม) ❁

สาธุ อะหัง นะมามิ พระอภิชัยยาชะนะภิกขุ เสตะ เถระ สีละวันต๋า นะวะโลกุตตะระธัมมะ บัณฑิตตัง กะตั๋ง ปุญญัง ปะฏิสังขาระวะระพุทธะสาสะนัง อะระหัตตะ โพธิสัตโต๋ ปุญญัง เม นาโถ สิระสา นะมามิ ฯ

❁ คาถาบูชาครูบาชัยลังก๋า ❁

สาธุ อะหัง นะมามิ พระอาจาริเยนะ ชัยลังก๋าภิกขุ ภาวะสีละวันต๋า อะรัญญวาสี กะต๋าทิก๋า นิภา ปุญญัง โน คุโณ เม นาโถ สิระสา นะมามิ

❁ คาถาบูชาครูบาพรหมจักร (วัดพระพุทธบาทตากผ้า) ❁

สาธุ อะหัง นะมามิ พระอาจาริเยนะ พรหมจักกะ ภิกขุเถระ สัจจะ อะรัญญวาสี ธัมมะบัณฑิตตั๋ง ปุญญัง โน สุฏิปันโน ภะคะวะโต๋ สาวกะสังโฆ สัตตะ สะหัสสะ ศิเลเส นิโลทะกา อะนากา ปัตโต๋ อะหัง อะริโย สิระสา นะมามิ ฯ

หรือ

อภิจัยจะนะ กะตัง นัง วา ลุขะ สันตัง กะริ สิระสา นะมามิ

❁ คาถาบูชาครูบาชัยยะวงศาพัฒนา (วัดพระพุทธบาทห้วยต้ม) ❁

สาธุ อะหัง นะมามิ พระชัยยะวงศาภิกขุ อะริเยนะ อังคาระวิชัยโย บัณฑิตโต๋ ทะสะปารมีโย ทะสะอุปปารมีโย ทะสะปรมัตถปารมีโย กะต๋า ปุญญัง โน เม นาโถ เม นาถัง สิระสา นะมามิ ฯ

คาถาบูชาหลวงปู่เทพโลกอุดร

ตั้งนะโม ๓ จบ

โย อะริโย มะหาเถโร อะระหัง อะภิญญาธะโร
ปะฏิสัมภิทัปปัตโต เตวิชโช พุทธะสาวะโก
พะหู เมตตา ทิวาสะโน มหาเถรานุสสาสะโก
อะมะตัญเญ วะ สุชีวะติ อะภินันที คุหาวะนัง
โส โลกุตตะโร มาโน อัมเหหิ อะภิปูชิโต
อะธิฏฐานุปามะมาคัมมะ กุสะเลโนนิโย ชะเย
ปุตตะเมวะ ปิยัง เทสิ มัคคะผะลัง วะ เทสะติ
ปะระมะสารีกะธาตุ วะ ชีรัญจาปี วานิตัง
โส โลเก จะ อุปปันโน เอเกนะ เว หิตัง กะโร
อะยัง โน โข ปุญญะลาโภ อัปปะมัตโต ภะเวตัพโพ
สาธุ กันตัง อะนุกะริสสามะ ยัง วะเร นะ สุภาสิตัง
โลกุตตะโร จะ มหาเถโร เทวะตานะระปูชิโต
โลกุตตะระคุณัง เอตัง อะหัง วันทามิ ตัง สะทา
มะหาเถรานุภาเวนะ สุขัง โสตถี ภะวันตุ เม ฯ

หรือ

โลกุตตะโร จะ มะหาเถโร อะหัง วันทามิ ตัง สะทา

เมตตาลาโภ นะโสมิยะ อะหะพุทโธ
(ภาวนา ๓,๕,๗,๙ จบ)

หรือ

นะมะพะทะ นะมะอะอุ นะโมพุทธายะ
(ภาวนา ๙ จบ)

หรือ

อุตตะเร อะริโย นามะ วันทิตา เต จะ อัมเหหิ สักกาเรหิ จะ ปูชิ

ตา เอเตสัง อานุภาเวนะ สัพพะโสตถี ภะวันตุ โน เมตตาลาโภ นะโสมิยะ อะหะพุทโธ เมตตาลาโภ นิโสธะยะ อะหะพุทโธ นะโม พุทธายะ นะมะ พะทะ จะ ภะลาโภ นิโสธะโย อะหะพุทโธ นะโม พุทธายะ

หรือ

โย อะริโย มหาเถโรนามะ อุตตะโร จะ อัมเหหิ ปูชิตา เอเตนะ สัจจะวัจชะนะ มังคะลัง

คาถาขอพบหลวงปู่เทพโลกอุดร

นะโม ๓ จบ

โย อะริโย มะหาเถโร นามะ อุตตะโร จะ อัมเหหิ ปูชิตานิ ชะยะมังคะลัง

(ภาวนา ๓,๕,๗,๙ จบ)

คาถาบูชาหลวงปู่ศุข (วัดมะขามเฒ่า)

สัตถา เทวะมะนุสสานัง พุทโธ ภะคะวาติ มะอะอุ

คาถาบูชาหลวงพ่อโอภาสี

อิติสุคะโต อะระหัง พุทโธ นะโม พุทธายะ

ปะฐะวีคงคา พระภุมมะเทวา ขะมามิหัง

คาถาบูชาหลวงพ่อคล้าย วาจาสิทธิ์

พุทธัง อะหัง พุทโธ

ธัมมัง อะหัง พุทโธ

สังฆัง อะหัง พุทโธ

❁ มหามนต์คาถาพระอวโลกิเตศวร (เจ้าแม่กวนอิมมหาโพธิสัตว์) ❁

พระคาถามหากรุณาธารณี (แบบภาษาจีน)

ตั้งนะโม ๓ จบ

ระลึกถึงพระอมิตาพุทธเจ้า ว่า "นะโม อมิตตาภายะ พุทธายะ" ๓ จบ

หรือ "นะโม ออ นี ถ่อ ฮุก" ๓ จบ

พระคาถามหากรุณาธารณีนี้ เป็นมหามนต์คาถาอันยิ่งใหญ่ที่จะโปรดโลก โปรดสัตว์ ของพระอวโลกิเตศวรมหาโพธิสัตว์ ถ้าสรรพสัตว์ขอพรในชาตินี้ประการใดๆ ให้สมาทานกินเจ ๒๑ วัน โดยบริสุทธิ์ และสวดธารณีคืนละ ๕ จบ จะได้สมความประสงค์ทุกประการ

การสักการะบูชา ให้บูชาด้วยดอกบัวหรือดอกไม้ขาว จุดธูป ๙ ดอก ผลไม้ ๕ อย่าง น้ำชา ๕ แก้ว สวดเช้า - ค่ำ ท่านจะพบความสุขทางใจ จะมีความเจริญรุ่งเรือง ครอบครัวมีสุข ประสบโชคลาภเนือง ๆ ไม่ขาดสาย

❁ พระคาถามหากรุณาธารณีสูตร ❁

(แบบจีน)

นำ มอ ฮอ ลา ตัน ตอ ตอ ลา เหย่ เย * นำ มอ ออ ลี เย * ผ่อ ลู กิด ตี ซอ ปอ ลา เย * ผู่ ที สัต ตอ พอ เย * หม่อ ฮอ สัต ตอ พอ เย * หม่อ ฮอ เกีย ลู นี เกีย เย งัน * สัต พัน ลา ฮัว อี * ซู ตัน นอ ตัน เซ * นำ มอ สิด กิด ลี ตอ อี หม่ง ออ ลี เย * ผ่อ ลู กิด ตี สิด ฮู ลา เลง ถ่อ พอ * นำ มอ นอ ลา กิ ซี * ซี ลี หม่อ ฮอ พัน ตอ ซา เม * สะ พอ ออ ทอ เตา ซี พง * ออ ซี เย็น * สะ พอ สะ ตอ นอ มอ พอ สะ ตอ * นอ มอ พอ เค * มอ ฮัว เตอ เตา * ตัน จิต ทอ งัน * ออ พอ ลู ซี * ลู เกีย ตี * เกีย ลอ ตี * อี ซี ลี * หม่อ ฮอ ผู่ ที สัต ตอ * สัต พอ สัต พอ * มอ ลา มอ ลา * มอ ซี มอ ซี ลี ทอ ยิน * กี ลู กี กี ลู กิด มง *

ตู ลู ตู ลู ฟา เซ เย ตี * หม่อ ฮอ ฮัว เซ เย ตี * ทอ ลา ทอ ลา * ตี ลี นี * สิต ฮู ลา เย * เจ ลา เจ ลา * มอ มอ ฮัว มอ ลา หมก ตี ลี * อี ซี อี ซี * สิด นอ สิด นอ * ออ ลา ซัน ฮู ลา เซ ลี * ฮัว ซอ ฮัว ซัน * ฮู ลา เซ เย * ฮู ลู ฮู ลู มอ ลา * ฮู ลู ฮู ลู ซี ลี * ซอ ลา ซอ ลา * สิด ลี สิด ลี * ซู ลู ซู ลู * ผู่ ถี่ เย ผู่ ถี่ เย * ผู่ ถ่อ เย ผู่ ถ่อ เย * มี ตี ลี เย * นอ ลา กิน ซี * ตี ลี สิด นี นอ * ผ่อ เย มอ นอ * ซอ ผ่อ ฮอ * สิด ถ่อ เย * ซอ ผ่อ ฮอ * หม่อ โอ สิด ถ่อ เย * ซอ ผ่อ ฮอ * สิด ทอ ยี อี * สิด พัน ลา เย * ซอ ผ่อ ฮอ * นอ ลา กิน ซี * ซอ ผ่อ ฮอ * มอ ลา นอ ลา * ซอ ผ่อ ฮอ * สิด ลา เซง ออ หมก เค เย * ซอ ผ่อ ฮอ * ซ่อ ผ่อ หม่อ ฮอ ออ สิด ถ่อ เย * ซอ ผ่อ ฮอ * เจ กิด ลา ออ สิด ถ่อ เย * ซอ ผ่อ ฮอ * ป่อ ทอ มอ กิด สิด ถ่อ เย * ซอ ผ่อ ฮอ * นอ ลา กิน ซี * พัน เค ลา เย * ซอ ผ่อ ฮอ * มอ พอ ลี เซง กิด ลา เย * ซอ ผ่อ ฮอ * นำ มอ ห่อ ลา ตัน นอ ตอ ลา เย เย * นำ มอ ออ ลี เย * ผ่อ ลู กิต ตี * ซอ พัน ลา เย * ซอ ผ่อ ฮอ * งัน สิด ติน ตู * มัน ตอ ลา * ปัด ถ่อ เย * ซอ ผ่อ ฮอ

คาถาบูชาพระอวโลกิเตศวร (เจ้าแม่กวนอิมมหาโพธิสัตว์)

นะโม กวงซี อิม ผ่อ ซัก

(ภาวนา ๓ จบ หรือ ร้อย พัน หมื่น จบ)

ภาวนาระลึกถึงพระคุณของพระแม่กวนอินมหาโพธิสัตว์

หัวใจคาถาบูชาพระอวโลกิเตศวร (เจ้าแม่กวนอิมมหาโพธิสัตว์)

โอม มะ นี ปะ หมี่ ฮง

(ภาวนา ๙ จบ หรือ ๑๐๘ จบ)

เป็นยอดพระเวทคาถาสำหรับสวดบูชาพระแม่กวนอินมหาโพธิสัตว์

และสรรพพุทธะ มีอานุภาพในการปัดรังควานสยบผีและการเอาชนะมาร ตลอดจนในพิธีสวดบูชาเพื่อขอพรหรือเสริมสร้างพลัง

คาถาสวดมนต์ขอพรพระอวโลกิเตศวร (เจ้าแม่กวนอิมมหาโพธิสัตว์)

นำโมไต่ชื้อ ไต่ปุย กิวโค่ว กิวหลั่ง กวงไต๋เล่งก๊ำ กวงสี่อิมผ่อสัก **(กราบ)**
นำโมไต่ชื้อ ไต่ปุย กิวโค่ว กิวหลั่ง กวงไต๋เล่งก๊ำ กวงสี่อิมผ่อสัก **(กราบ)**
นำโมไต่ชื้อ ไต่ปุย กิวโค่ว กิวหลั่ง กวงไต๋เล่งก๊ำ กวงสี่อิมผ่อสัก **(กราบ)**

นำโมฮุก นำโมหวบ นำโมเจ็ง นำโมกิวโค่ว กิวหลั่ง กวงสีอิมผ่อสัก ทั่งจี้โต โอม เกียล้อฮวดโต เกียล้อฮวดโต เกียออฮวดโต ล้อเกียฮวดโต ล้อเกียฮวดโต ซำผ่อออ เทียงหล่อซิ่ง ตี่หล่อซิ้ง นั่งหลี่หลั่ง หลั่งหลี่ซิง เจ็กเฉียก ใจเอียงห่วยอุ่ยติ๊ง นำโมม่อ ออปวกเยี่ย ปอล้อบิ๊ก **(กราบ)**

คาถาบูชาพระกษิติครรภ์มหาโพธิสัตว์

นะโม ตี่จ่างอ้วง ผ่อสัก งัน ปอ ลา ม่ก เลง ทอ เนง ซอ พอ ฮ่อ

คาถาดับบาป ของพระกษิติครรภมหาโพธิสัตว์

งัน ปอ ลา มก เลง ทอ เนง ซอ พอ ฮอ

พระกษิติครรภมหาโพธิสัตว์ หรือตี่ซั่งอ้วงผ่อสัก ทรงเป็นพระมหาโพธิสัตว์ที่มีพระเมตตาโปรดเหล่าวิญญาณในนรกภูมิอยู่ตลอดเวลา พระคาถาดับบาปของพระองค์เป็นคาถาศักดิ์สิทธิ์ สามารถดับบาปและโปรดพวกสัตว์นรก เจ้ากรรมนายเวรให้พ้นทุกได้ แต่ทั้งนี้ผู้สวดต้องถึงพร้อมด้วย กาย วาจา ใจ กระทำความดีอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าอะไรจะเกิดขึ้นจงอย่าท้อถอย หากสามารถภาวนาเป็นแสน เป็นล้านครั้งได้ก็ยิ่งดี อีกทั้งพยายามสอน ให้คนอื่นสวดด้วยจะเป็นมหากุศล

✧ คาถาเงินล้าน ✧

สัมปะจิตฉามิ นาสังสิโม
พรหมา จะ มะหาเทวา สัพเพยักขาปะรายันติ (คาถาปัดอุปสรรค)
พรหมา จะ มะหาเทวา อะภิลาภา ภะวันตุ เม (คาถาเงินแสน)
มะหาปุญโญ มะหาลาโภ ภะวันตุ เม (คาถาลาภไม่ขาดสาย)
มิเตพาหุหะติ (คาถาเงินล้าน)
พุทธะมะอะอุ นะโมพุทธายะ วิระทะโย วิระโคนายัง วิระหิงสา วิระทาสี วิระทาสา วิระอิตถีโย พุทธัสสะ มานีมานะ พุทธัสสะ สะวาโหมะ (คาถาพระปัจเจกพุทธเจ้า)
สัมปะติจฉามิ (คาถาเร่งลาภให้ได้ผลเร็ว)
เพ็ง ๆ พา ๆ หา ๆ ฤา ๆ

(สวด ๙ จบ)

✧ คาถามหาลาภ ✧

นะมามีมา มะหาลาภา อิติพุทธัสสะ สุวัณณัง ระชะตัง วา มะณี วา ธะนัง วา พีชัง วา อัตถัง วา ปัตถัง วา เอหิ เอหิ อาคัยเฉยยะ อิติมีนา มะมามิหัง (สวด ๓ จบต่อจากคาถาเงินล้าน)

ใช้สวดภาวะนาก่อนนอน ๓ จบ และตื่นนอนเช้า ๓ จบ เป็นการเรียกทรัพย์ เรียกลาภ จะบังเกิดโภคทรัพย์อย่างมหัศจรรย์

✧ คาถา ๑๗ ลา ✧

จะนะลา โรภะลา กะสิลา พุทธะลา ธัมมะลา สังฆะลา อะมะลา ทุภิลา อุฤลา ตุทุลา ตุ๊ดตุ๊ลา ตันตุ๊ลา มะธุลา ปัณตุ๊ลา บุปผาลา คะละลา โลคะลาติ

(บุคคลผู้ใดได้ไหว้ลา ๑๗ ตัวนี้ บาปเวรกรรมมวลฝูงอันได้กระทำมาแล้วก็ล้มหายสิ้น)

❁ คาถาเมตตามหานิยม (หลวงปู่ครูบาชัยยะวงศาพัฒนา) ❁
(ใช้คู่กับสีผึ้ง)

มะอะอุ เมตตา มะหาจะนา สัพพะสิเนหัง นิรันตะรัง ปิยัง มะมะ

❁ คาถาพระรอด ❁
(หลวงปู่ครูบาชัยยะวงศาพัฒนา)

นะอุ นะอะ นะปัด นะปิด
นะอุ นะอะ นะปิด นะปัด

❁ คาถาเมตตามหานิยม ❁
(สมเด็จพระพุฒาจารย์ โต ใช้สอนย่านาคพระโขนง)

เมตตา คุณัง อะระหัง เมตตา

คาถาใช้ภาวนาเวลาขับรถ
ให้ปลอดภัยไม่มีอุบัติเหตุ ไม่หลับใน

เมตตัญจะ สัพพะโลกัสมิง มานะสัมภาวะเย อะปะริมาณัง

❁ คาถาบูชาพระพิฆเนศ ❁

โอม ศรี คเณชา ยะ นะ มะฮา

❁ คาถาบูชาพระศิวะ ❁

โอม นมัช ศิวาย

❁ คาถาบูชาพระนารายณ์ (พระวิษณุเทพ) ❁

โอม วิษณุนารายณ์

คาถาบูชาพระพรหม

โอมปะระเมสะนะมัสการัม

องการะนิสสะวะ รัง พรหมเรสสะยัม ภูปัสสะวะ วิษณุ ไวยะทา นะโมโทติลู กปัม ทะระมา ยิกยานัง ยะไวยะลา คะมุลัม สะทานันตะระ วิมุสะตินัน นะมัตเต นะมัตเต จะ อะการัง ตโถวา จะ เอตามาตาระยัต ตะมัน ตะรามา กัตถะนารัมลา จะสะระวะปะติตัม สัมโภพะกลโล ทิวะทิยัม มะตัมยะ

หรือ โอม อหัม บรัหม อัสมิ

คาถาบูชาพระภูมิเจ้าที่

ทิสา ทิโส เอหิ ภูมิโม อม (มะ) ภูมิมา อาคัจฉันตุ

คาถาผูกมิตรกับมนุษย์ เทวดาและสัตว์ทั้งปวง

มะนุสสานัง สะหะยัง ปิโยเทวา สีหะราชา เอหิ จิตตัง ปิยัง มะมะ

คาถาบูชาพระสยามเทวาธิราช
(พระราชนิพนธ์พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว)

อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ อุตตะมัง ธัมมะมัชฌะคา มะหาสังฆัง ปะโพเธสิ อิจเจตัง ระตะนัตตะยัง พุทโธ ธัมโม สังโฆ จาติ นานา โหนตัมปิ วัตถุโต อัญญะมัญญาวิโยคาวะ เอกีภูตัมปะนัตถะโต พุทโธ ธัมมัสสะ โพเธตา ธัมโม สังเฆนะ ธาริโต สังโฆ จะ สาวะโก พุทธัสสะ อิจเจกา พัทธะเมวิทัง วิสุทธัง อุตตะมัง เสฏฐัง โลกัสมิง ระตะนัตตะยัง สังวัตตะติ ปะสันนานัง อัตตะโน สุทธิกามินัง สัมมาปะฏิปัชชันตานัง ปะระมายะ วิสุทธิยา วิสุทธิ สัพพะกิเลเสหิ โหติ ทุกเขหิ นิพพุติ นิพพานัง ปะระมัง

สุญญัง นิพพานัง ปะระมัง สุขัง เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ สุวัตถิ โหตุ สัพพะทา ระตะนัตตะยานุภาเวนะ ระตะนัตตะยะเตชะสา อุปัททะวันตะรายา จะ อุปะสัคคา จะ สัพพะโส มา กะทาจิ สัมผุสิงสุ รัฏฐัง สยามานะเมวิทัง อาโรคิยะสุขัญเจวะ ตะโต ทีฆายุตาปิ จะ ตัพพัตถูนัญจะ สัมปัตโย สุขัง สัพพัตถะ โสตถิ จะ ภะวันตุ สัมปะวัตตันตุ สยามานัง รัฏฐะปาลินัง เต จะ รัฏฐัญจะ รักขันตุ สยามะรัฏฐิกะเทวะตา สยามานัง รัฏฐะปาลีหิ ธัมมามิเสหิ ปูชิตา สิทธะมัตถุ สิทธะมัตถุ สิทธะมัตถุ อิทัง ผะลัง เอตัส์มิง ระตะ-นัตตะยัส์มิง สัมปะสาทะนะเจตะโส

คาถาสวดบูชาพระสยามเทวาธิราชนี้ จะเป็นสิริมงคลแก่ผู้บูชาทุกวัน

คาถาท้าวเวสสุวรรณ

จุดธูป ๙ ดอก และดอกกุหลาบแดง ๙ ดอก ตั้งนะโม ๓ จบ ระลึกถึง คุณบิดา มารดา ครูบาอาจารย์ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์

อิติปิ โส ภะคะวา ยะมะราชโน ท้าวเวสสุวรรณโณ
มะระณัง สุขัง อะหัง สุคะโต นะโม พุทธายะ
ท้าวเวสสุวรรณโณ จาตุมะหาราชิกา
ยักขะพันตาภัทภูริโต เวสสะ พุสะ พุทธัง อะระหัง
พุทโธ ท้าวเวสสุวรรณโณ นะโม พุทธายะ

คาถาพญายม

ปะโตเมตัง ปะระชีวิตัง สุขะโตจุติ
จิตะเมตะ นิพพานัง สุขะโตจุติ
ป้องกันภัยพิบัติทั้งปวงฯ

✧ คาถาบูชาพระแม่ธรณี ✧

ตัสสา เกสี สะโต ยะถาคงคา โสตัง ปะวัตตันติ มาเสนา ปะติฏฐาตุง อะสักโกนโต ปะลายิงสุ ปาริมานุภาเวนะ มาระเสนา ปะราชิตา ทิโส ทิสัง ปะลายันติ วิทังเสนติ อะเสสะโต ฯ

✧ คาถาบูชาพระแม่โพสพ ✧

โพสะวะโภชะนัง อุตตะมะลาภัง มัยหัง สัพพะ สิทธิหิตัง โหตุ

(๓ จบ)

✧ คาถาบูชา ร. ๕ ✧

พระสยามินโท วะโรอิติ พุทธะสังมิ อิติอะระหัง

สะหัสสะกายัง วะรัง พุทโธ นะโม พุทธายะ

✧ คาถาบูชากรมหลวงชุมพร ✧

โอม ชุมพรจุติอิทธิ กะระณัง สุโข นะโมพุทธายะ

หรือ ทะอะระหังทะ จะพะกะสะ พุทธะสังมิ

✧ คาถาบูชาพระนางจามเทวี ✧

ยา เทวี จามะเทวีนามิกา อะภิรูปา อะโหสิ

ทัสสะนียา ปาสาทิกา พุทธสาสเน จะ อะภิปะสันนา

สา อะตีตา เมตตายะ เจวะ ธัมเมนะ จะ

หะริภุญชะยะธานิยยา รัชชัง กาเรสิ

หะริภุญชะยะนะคะระวาสีนังปิ มะหันตัง หิตะสุขัง อุปาเทสิ

อะหัง ปะสันเนนะ เจตะสา ตัง วันทามิ สิระสา สัพพะทา ฯ

พระเทวีพระนามว่า จามะเทวี มีพระรูปเลอโฉม ทรงเลื่อมใสในพระพุทธศาสนามาก ในอดีตกาล พระนางได้ครองเมืองหริภุญชัยด้วยพระเมตตาและเป็นธรรม, สร้างสรรค์ประโยชน์สุขแก่ชาวเมืองหริภุญชัยอย่างมากมาย, ข้าพเจ้ามีใจเลื่อมใสในศรัทธา ขอกราบไหว้พระนางด้วยเศียรเกล้าตลอดกาล

❖ คาถาดื่มน้ำแก้พิษ ❖
ของหลวงปู่ครูบาชัยวงศาพัฒนา

อิวะ อะอิ นะอุ สุโขวิภาโค บัญญานะ ตัสสะ ตามิโน

❖ คาถาเดินทางไกล ❖

จะระณะ (ท่องไปเรื่อย ๆ ย่อระยะทาง)

❖ คาถาเรียกจิตแก้อารมณ์ฟุ้งซ่าน ❖

อัสสะอัสสา ปัสสะปัสสา นิสสะนิสสา สะระณัง คัจฉามิ

❖ คาถาระลึกถึงบุญบารมี ❖

มุตตะจาโค

❁ อะภิณหะปัจจะเวกขะณะปาฐะ ❁

ชะรา ธัมโมมหิ ชะรัง อะนะตีโต

เรามีความแก่เป็นธรรมดาจะล่วงพ้นความแก่ไปไม่ได้

พ๎ยาธิธัมโมมหิ พ๎ยาธิง อะนะตีโต

เรามีความเจ็บไข้เป็นธรรมดา จะล่วงพ้นความเจ็บไข้ไปไม่ได้

มะระณะธัมโมมหิ มะระณัง อะนะตีโต

เรามีความตายเป็นธรรมดาจะล่วงพ้นความตายไปไม่ได้

สัพเพหิ เม ปิเยหิ มะนาเปหิ นานาภาโว วินาภาโว

เราจะละเว้นเป็นต่าง ๆ, คือว่าจะต้องได้พลัดพรากของรัก ของเจริญใจทั้งสิ้นไป

กัมมัสสะโกมหิ กัมมะทายาโท กัมมะโยนิ กัมมะพันธุ กัมมะปะฏิสะระโณ

เรามีกรรมเป็นของของตน, มีกรรมเป็นผู้ให้ผล, มีกรรมเป็นแดนเกิด, มีกรรมเป็นผู้ติดตาม, มีกรรมเป็นที่พึ่งพาอาศัย,

ยัง กัมมัง กะริสสามิ กัล๎ยานัง วา ปาปะกัง วา ตัสสะ ทายาโท ภะวิสสามิ

เราจักทำกรรมอันใดไว้, เป็นบุญหรือเป็นบาป,

เราจักเป็นทายาท คือว่า จะต้องได้รับผลของกรรมนั้นสืบไป

เอวัง อัมเหหิ อะภิณหัง ปัจจะเวกขิตัพพัง

เราทั้งหลายควรพิจารณาอย่างนี้ทุกวัน ๆ เถิด

❁ กายะคะตาสะติภาวนา ❁

อะยัง โข เม กาโย	กายของเรานี้แล
อุทธัง ปาทะตะลา	เบื้องบนแต่พื้นเท้าขึ้นมา
อะโธ เกสะมัตถะกา	เบื้องต่ำแต่ปลายผมลงไป

ตะจะปะริยันโต	มีหนังหุ้มอยู่เป็นที่สุดรอบ
ปุโร นานัปปะการัสสะ	เต็มไปด้วยของไม่สะอาด-
อะสุจิโน	มีประการต่างๆ
อัตถิ อิมัสมิง กาเย	มีอยู่ในกายนี้,
เกสา คือ ผมทั้งหลาย,	โลมา คือ ขนทั้งหลาย,
นะขา คือ เล็บทั้งหลาย,	ทันตา คือ ฟันทั้งหลาย,
ตะโจ คือ หนัง,	มังสัง คือ เนื้อ,
นะหารู คือ เอ็นทั้งหลาย,	อัฏฐิ คือ กระดูกทั้งหลาย,
อัฏฐิมิญชัง คือ เยื่อในกระดูก,	วักกัง คือ ม้าม,
หะทะยัง คือ หัวใจ,	ยะกะนัง คือ ตับ,
กิโลมะกัง คือ พังผืด,	ปิหะกัง คือ ไต,
ปัปผาสัง คือ ปอด,	อันตัง คี ไส้ใหญ่,
อันตะคุณัง คือ ไส้น้อย,	อุทะริยัง คือ อาหารใหม่,
กะรีสัง คือ อาหารเก่า,	ถะเก มัตถะลุงคัง คือ เยื่อในสมองศีรษะ,
ปิตตัง คือ น้ำดี,	เสมหัง คือ น้ำเสลด,
ปุพโพ คือ น้ำเหลือง,	โลหิตัง คือ น้ำเลือด,
เสโท คือ น้ำเหงื่อ,	เมโท คือ น้ำมันข้น,
อัสสุ คือ น้ำตา,	วะสา คือ น้ำมันเหลว,
เขโฬ คือ น้ำลาย,	สิงฆานิกา คือ น้ำมูก,
ละสิกา คือ น้ำไขข้อ	มุตตัง คือ น้ำมูตร,
เอวะมะยัง เม กาโย	กายของเรามีอย่างนี้,
อุทธัง ปาทะตะลา	เบื้องบนแต่พื้นเท้าขึ้นมา,
อะโธ เกสะมัตถะกา	เบื้องต่ำแต่ปลายผมลงไป,
ตะจะปะริยันโต	มีหนังหุ้มอยู่เป็นที่สุดรอบ,
ปุโร นานัปปะการัสสะ อะสุจิโน	เต็มไปด้วยของไม่สะอาดมี

ประการต่างๆ อย่างนี้แล.

อะหัง สุขิโต โหมิ	ขอให้ข้าพเจ้า จงเป็นผู้มีความสุขเถิด
อะหัง นิททุกโข โหมิ	ขอให้ข้าพเจ้า จงเป็นผู้ไม่มีความทุกข์
อะหัง อะเวโร โหมิ	ขอให้ข้าพเจ้า จงเป็นผู้ไม่มีเวร
อะหัง อัพ๎ยาปัชโฌ โหมิ	ขอให้ข้าพเจ้า จงเป็นผู้ไม่มีความพยาบาทเบียดเบียน
อะหัง อะนีโฆ โหมิ	ขอให้ข้าพเจ้า จงเป็นผู้ไม่มีความทุกข์กายทุกข์ใจ
สุขี อัตตานัง ปะริหะรามิ ฯ	ขอให้ข้าพเจ้า จงมีความสุขกาย สุขใจ รักษาตนให้พ้นจากทุกข์ภัยทั้งสิ้นเทอญ

เทวะตาอุยโยชะนะคาถา (ส่งเทวดา)

ทุกขัปปัตตา จะ นิททุกขา ภะยัปปัตตา จะ นิพภะยา
โสกัปปัตตา จะ นิสโสกา โหนตุ สัพเพปิ ปาณิโน
เอตตาวะตา จะ อัม๎เหหิ สัมภะตัง ปุญญะสัมปะทัง
สัพเพ เทวานุโมทันตุ สัพพะสัมปัตติสิทธิยา
ทานัง ทะทันตุ สัทธายะ สีลัง รักขันตุ สัพพะทา
ภาวะนาภิระตา โหนตุ คัจฉันตุ เทวะตาคะตา
สัพเพ พุทธา พะลัปปัตตา ปัจเจกานัญจะ ยัง พะลัง
อะระหันตานัญจะ เตเชนะ รักขัง พันธามิ สัพพะโส ฯ

พระคาถาเมตตาหลวง
คำสวดให้เมตตาตน

อะหัง สุขิโต โหมิ นิททุกโข โหมิ อะเวโร โหมิ
อัพ๎ยาปัชโฌ โหมิ อะนีโฆ โหมิ สุขี อัตตานัง ปะริหะรามิ ฯ

(๑) คำสวดแผ่เมตตา (ย่อ)

๑. สัพเพ สัตตา อะเวรา อัพ์ยาปัชฌา อะนีฆา สุขี อัตตานัง ปะริหะรันตุ
๒. สัพเพ ปาณา อะเวรา อัพ์ยาปัชฌา อะนีฆา สุขี อัตตานัง ปะริหะรันตุ
๓. สัพเพ ภูตา อะเวรา อัพ์ยาปัชฌา อะนีฆา สุขี อัตตานัง ปะริหะรันตุ
๔. สัพเพ ปุคคะลา อะเวรา อัพ์ยาปัชฌา อะนีฆา สุขี อัตตานัง ปะริหะรันตุ
๕. สัพเพ อัตตะภาวะปะริยาปันนา อะเวรา อัพ์ยาปัชฌา อะนีฆา สุขี อัตตานัง ปะริหะรันตุ
๖. สัพเพ อิตถิโย อะเวรา อัพ์ยาปัชฌา อะนีฆา สุขี อัตตานัง ปะริหะรันตุ
๗. สัพเพ ปุริสา อะเวรา อัพ์ยาปัชฌา อะนีฆา สุขี อัตตานัง ปะริหะรันตุ
๘. สัพเพ อะริยา อะเวรา อัพ์ยาปัชฌา อะนีฆา สุขี อัตตานัง ปะริหะรันตุ
๙. สัพเพ อะนะริยา อะเวรา อัพ์ยาปัชฌา อะนีฆา สุขี อัตตานัง ปะริหะรันตุ
๑๐. สัพเพ เทวา อะเวรา อัพ์ยาปัชฌา อะนีฆา สุขี อัตตานัง ปะริหะรันตุ
๑๑. สัพเพ มนุสสา อะเวรา อัพ์ยาปัชฌา อะนีฆา สุขี อัตตานัง ปะริหะรันตุ
๑๒. สัพเพ วินิปาติกา อะเวรา อัพ์ยาปัชฌา อะนีฆา สุขี อัตตานัง ปะริหะรันตุ

(๒) คำสวดแผ่กรุณา (ย่อ)

๑. สัพเพ สัตตา สัพพะทุกขา ปะมุญจันตุ
๒. สัพเพ ปาณา สัพพะทุกขา ปะมุญจันตุ
๓. สัพเพ ภูตา สัพพะทุกขา ปะมุญจันตุ
๔. สัพเพ ปุคคะลา สัพพะทุกขา ปะมุญจันตุ
๕. สัพเพ อัตตะภาวะปะริยาปันนา สัพพะทุกขา ปะมุญจันตุ
๖. สัพเพ อิตถิโย สัพพะทุกขา ปะมุญจันตุ
๗. สัพเพ ปุริสา สัพพะทุกขา ปะมุญจันตุ
๘. สัพเพ อะริยา สัพพะทุกขา ปะมุญจันตุ

๙. สัพเพ อะนะริยา สัพพะทุกขา ปะมุญจันตุ
๑๐. สัพเพ เทวา สัพพะทุกขา ปะมุญจันตุ
๑๑. สัพเพ มนุสสา สัพพะทุกขา ปะมุญจันตุ
๑๒. สัพเพ วินิปาติกา สัพพะทุกขา ปะมุญจันตุ

(๓) คำสวดแผ่มุทิตา (ย่อ)

๑. สัพเพ สัตตา ลัทธะสัมปัตติโต มา วิคัจฉันตุ

๒. สัพเพ ปาณา ลัทธะสัมปัตติโต มา วิคัจฉันตุ

๓. สัพเพ ภูตา ลัทธะสัมปัตติโต มา วิคัจฉันตุ

๔. สัพเพ ปุคคะลา ลัทธะสัมปัตติโต มา วิคัจฉันตุ

๕. สัพเพ อัตตะภาวะปะริยาปันนา ลัทธะสัมปัตติโต มา วิคัจฉันตุ

๖. สัพเพ อิตถิโย ลัทธะสัมปัตติโต มา วิคัจฉันตุ

๗. สัพเพ ปุริสา ลัทธะสัมปัตติโต มา วิคัจฉันตุ

๘. สัพเพ อะริยา ลัทธะสัมปัตติโต มา วิคัจฉันตุ

๙. สัพเพ อะนะริยา ลัทธะสัมปัตติโต มา วิคัจฉันตุ
๑๐. สัพเพ เทวา ลัทธะสัมปัตติโต มา วิคัจฉันตุ

๑๑. สัพเพ มนุสสา ลัทธะสัมปัตติโต มา วิคัจฉันตุ

๑๒. สัพเพ วินิปาติกา ลัทธะสัมปัตติโต มา วิคัจฉันตุ

(๔) คำสวดแผ่อุเบกขา (ย่อ)

๑. สัพเพ สัตตา กัมมัสสะกา กัมมะทายาทา กัมมะโยนี กัมมะพันธุ กัมมะปะฏิสะระณา ยัง กัมมัง กะริสสันติ กัลยาณัง วา ปาปะกัง วา ตัสสะ ทายาทา ภะวิสสันติ

๒. สัพเพ ปาณา กัมมัสสะกา กัมมะทายาทา กัมมะโยนี กัมมะพันธุ กัมมะปะฏิสะระณา ยัง กัมมัง กะริสสันติ กัลยาณัง วา ปาปะกัง วา ตัสสะ ทายาทา ภะวิสสันติ

๓. สัพเพ ภูตา กัมมัสสะกา กัมมะทายาทา กัมมะโยนี กัมมะพันธุ กัมมะปะฏิสะระณา ยัง กัมมัง กะริสสันติ กัล๎ยาณัง วา ปาปะกัง วา ตัสสะ ทายาทา ภะวิสสันติ

๔. สัพเพ ปุคคะลา กัมมัสสะกา กัมมะทายาทา กัมมะโยนี กัมมะพันธุ กัมมะปะฏิสะระณา ยัง กัมมัง กะริสสันติ กัล๎ยาณัง วา ปาปะกัง วา ตัสสะ ทายาทา ภะวิสสันติ

๕. สัพเพ อัตตะภาวะปะริยาปันนา กัมมัสสะกา กัมมะทายาทา กัมมะโยนี กัมมะพันธุ กัมมะปะฏิสะระณา ยัง กัมมัง กะริสสันติ กัล๎ยาณัง วา ปาปะกัง วา ตัสสะทายาทา ภะวิสสันติ

๖. สัพเพ อิตถิโย กัมมัสสะกา กัมมะทายาทา กัมมะโยนี กัมมะพันธุ กัมมะปะฏิสะระณา ยัง กัมมัง กะริสสันติ กัล๎ยาณัง วา ปาปะกัง วา ตัสสะ ทายาทา ภะวิสสันติ

๗. สัพเพ ปุริสา กัมมัสสะกา กัมมะทายาทา กัมมะโยนี กัมมะพันธุ กัมมะปะฏิสะระณา ยัง กัมมัง กะริสสันติ กัล๎ยาณัง วา ปาปะกัง วา ตัสสะ ทายาทา ภะวิสสันติ

๘. สัพเพ อะริยา กัมมัสสะกา กัมมะทายาทา กัมมะโยนี กัมมะพันธุ กัมมะปะฏิสะระณา ยัง กัมมัง กะริสสันติ กัล๎ยาณัง วา ปาปะกัง วา ตัสสะ ทายาทา ภะวิสสันติ

๙. สัพเพ อะนะริยา กัมมัสสะกา กัมมะทายาทา กัมมะโยนี กัมมะพันธุ กัมมะปะฏิสะระณา ยัง กัมมัง กะริสสันติ กัล๎ยาณัง วา ปาปะกัง วา ตัสสะ ทายาทา ภะวิสสันติ

๑๐. สัพเพ เทวา กัมมัสสะกา กัมมะทายาทา กัมมะโยนี กัมมะพันธุ กัมมะปะฏิสะระณา ยัง กัมมัง กะริสสันติ กัล๎ยาณัง วา ปาปะกัง วา ตัสสะ ทายาทา ภะวิสสันติ

๑๑. สัพเพ มนุสสา กัมมัสสะกา กัมมะทายาทา กัมมะโยนี กัมมะพันธุ กัมมะปะฏิสะระณา ยัง กัมมัง กะริสสันติ กัล๎ยาณัง วา ปาปะกัง วา ตัสสะ ทายาทา ภะวิสสันติ

๑๒. สัพเพ วินิปาติกา กัมมัสสะกา กัมมะทายาท่า กัมมะโยนี กัมมะ-พันธุ กัมมะปะฏิสะระณา ยัง กัมมัง กะริสสันติ กัล๎ยาณัง วา ปาปะกัง วา ตัสสะ ทายาทา ภะวิสสันติ

ค่าอธิษฐานก่อนนั่งสมาธิ

หลังจากสวดมนต์เรียบร้อยแล้ว ควรจะฝึกจิตให้สงบ ให้มีสติรู้ อยู่ในทุกอิริยาบท รู้ทั้งกายรู้ทั้งใจ เจริญสมาธิสมถะกรรมฐาน และเจริญวิปัสสนากัมมัฏฐาน หรือเดินจงกรม สมควรแก่เวลาจะได้เกิดปัญญารู้บุญ รู้บาป กำจัดกิเลส ลดโทสะ โมหะ โลภะ เพื่อจะได้ตัดภพชาติ การเวียนว่ายตาย เกิดให้น้อยลง เข้าสู่พระนิพพานโดยเร็วไว

"ข้าแต่พระพุทธองค์และหมู่สงฆ์สาวก ครูบาอาจารย์ พระอริยสงฆ์ ทุก ๆ องค์ ลูกจะปฏิบัติธรรมเพื่อเจริญสมถะกรรมฐาน หรือวิปัสสนากรรมฐาน ลูกขอบารมีทุก ๆพระองค์ ช่วยดลจิตของลูกให้เป็นสมาธิ เกิดสติปัญญา ดวงตาเห็นธรรม รู้แจ้งในสัจจะธรรมอันเป็นหนทางพ้นทุกข์ ให้สำเร็จทั้งทางโลก และทางธรรมด้วยเทอญ "

เจริญพรหมวิหาร

อะหัง สุขิโต โหมิ, นิททุกโข โหมิ, อะเวโร โหมิ,
อัพ๎ยาปัชโฌ โหมิ, อะนีโฆ โหมิ, สุขี อัตตานัง ปะริหะรามิ

สัพเพ สัตตา สุขิตา โหนตุ
สัพเพ สัตตา อะเวรา โหนตุ
สัพเพ สัตตา อัพยาปัชฌา โหนตุ
สัพเพ สัตตา อะนีฆา โหนตุ
สัพเพ สัตตา สุขี อัตตานัง ปะริหะรันตุ
สัพเพ สัตตา สัพพะทุกขา ปะมุจจันตุ
สัพเพ สัตตา ลัทธะสัมปัตติโต มา วิคัจฉันตุ
สัพเพ สัตตา กัมมัสสะกา กัมมะทายาทา กัมมะโยนิ

กัมมะพันธุ กัมมะปะฏิสะระณา, ยัง กัมมัง กะริสสันติ
กัลยาณัง วา ปาปะกัง วา ตัสสะ ทายาทา ภะวิสสันติ ฯ

❁ คำกรวดน้ำ ❁
(บทแผ่เมตตาอุทิศส่วนกุศล)

ตั้ง นะโม ๓ จบ

ข้าพเจ้าขออาราธนาบารมี องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าองค์ปฐม และพระพุทธเจ้าทุก ๆ พระองค์ จนถึงองค์ปัจจุบันเป็นที่สุด เป็นประธานฯ

สัพพะทุกขา สัพพะภะยา สัพพะโรคา วินาศสันตุ

อิมินา ปุญญะกัมเมนะ ด้วยเดชะผลบุญที่ข้าพเจ้าได้พึงกระทำ ด้วยกาย วาจาอีกทั้งน้ำใจเลื่อมใสศรัทธา อันประกอบด้วย การสร้างพระพุทธรูปสมเด็จองค์ปฐม (ทองคำ หรือ เงิน)* พระพุทธรูปสมเด็จบรมพุทธวงศ์ (มรกต) พระพุทธรูป (พระแก้วมรกต ฉัตร (เงิน) รอยฝ่าพระหัตถ์ ๔ รอยของพระพุทธเจ้าทั้ง ๔ พระองค์ รอยฝ่าพระหัตถ์ของพระพุทธเจ้า) ธรรมจักร วิหารทาน ธรรมทาน สังฆทาน การให้ทาน รักษาศีล สวดมนต์ การแผ่ส่วนกุศล เจริญสมาธิ (สมถกรรมฐาน หรือ วิปัสสนากรรมฐาน) แผ่เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา พร้อมทั้งผลบุญกุศล อดีตชาติ ปัจจุบัน ชาติ และในขณะนี้ จงเป็นบุญบารมี บุญญานุภาพ เป็นพลังอำนาจด บันดาลตัวข้าพเจ้า บิดามารดา ลูกหลาน พี่น้อง (ทุก ๆคนใน ครอบครัว) จงมีแต่ ความสุขกาย สบายใจ สุขภาพพลามัยแข็งแรง มีความ มั่นคง ในหน้าที่การงาน และการเงิน มีแต่บริวารที่ดี มีเมตตาจิตต่อกัน มีดวงตา เห็นธรรม รู้แจ้งในสัจจ ธรรม อันเป็นหนทางแห่งการพ้นทุกข์ ตัดภพตัดชาติ ให้ได้เกิดในพุทธศาสนา มี ปัญญา ศรัทธา วิริยะบารมี มีอาการครบ ๓๒ เกิดเป็นมนุษย์ขอให้ถึงพร้อมด้วย ทิพยสมบัติ อริยสมบัติ โภคทรัพย์สมบัติ นิพพานสมบัติ ที่อุดมสมบูรณ์ หลุดพ้น จาก การเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะสงสาร ขอวิมุตติหลุดพ้น ขอให้เข้าถึงศีล ทาน ภาวนา สมาธิ ปัญญา คือ มรรค ผล นิพพาน ในชาติปัจจุบันนี้และอนาคตกาล เบื้องหน้า โน้นเทอญ (หรือ ขอให้ความปรารถนาพุทธภูมิ จงสำเร็จ)

ด้วยการบำเพ็ญบุญนี้ ตัวข้าพเจ้าและทุก ๆ คนในครอบครัว ขอน้อมถวายเป็นพุทธบูชา ธรรมบูชา สังฆะบูชา แด่องค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทุก ๆ พระองค์ ตั้งแต่สมเด็จ องค์ปฐมต้น จนถึงสมเด็จพระพุทธเจ้าสมณะโคดม (พระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์ปัจจุบัน) องค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้าในอนาคตกาล ทุก ๆ พระองค์ พระปัจเจกพุทธเจ้าทุก ๆพระองค์ พระธรรมเจ้า พระอริยสงฆ์เจ้า หมู่สงฆ์สาวก พระอรหันต์เจ้าทั้งหลายที่สำเร็จแล้วมากกว่า เม็ดทรายในท้องมหาสมุทรทั้ง ๔ พระโสดาบัน พระสกิทคามี พระอนาคมี พระโพธิสัตว์ทุก ๆพระองค์ พระโพธิสัตว์อวโลกิเตศวร ตั้งแต่อดีตกาล พุทธกาล ปัจจุบันกาล และอนาคตกาล เพื่อขอขมากรรมที่ตัวข้าพเจ้า และทุก ๆคนในครอบครัว ได้เคยล่วงเกินด้วยกายกรรม ๓ วจีกรรม ๔ มโนกรรม ๕ ในทุกภพทุกชั้นทุกภูมิที่เคยเวียนว่ายตายเกิดมา จนถึงชาติปัจจุบันนี้ ได้โปรดยกโทษ อดโทษ อโหสิกรรมให้ด้วย ขอให้ทุก ๆ พระองค์แผ่เมตตาบารมี นำทางให้ประสบความสำเร็จตามที่ข้าพเจ้าปรารถนาทุก ประการ ทั้งทางโลกและทางธรรม ด้วยเทอญ

ข้าพเจ้า ขออุทิศผลบุญกุศล ถวายหรือให้แก่ (ผู้ที่เราเจาะจงจะให้ โดยตรง) พระคุณบิดามารดาในอดีตจนถึงปัจจุบัน พ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย ทวด พี่ ป้า น้า อา ญาติกาทั้งหลาย บรรพบุรุษบรรพชนต้นตระกูล ผู้มีพระคุณทั้งหลาย บริวารมิตรสหาย คุณครู อุปัชฌาย์ อาจารย์ผู้มีพระคุณ และผู้มีอุปการะสูงสุดทั้งหลาย (ทางโลกและทางธรรม) เจ้ากรรมนายเวร เจ้ากรรมเจ้าที่ คู่กรรมคู่เวร เจ้าบุญนายคุณ โรคกรรมโรคเวรที่ติดตาม ธาตุ ทั้ง ๔ ดิน น้ำ ลม ไฟ ขันธ์ทั้ง ๕ รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ อาการ ๓๒ อวัยวะทุก ๆส่วนที่เป็นสังขารนี้ สิ่งศักดิ์สิทธิ์และเทพยดา ทุก ๆองค์ที่รักษาบ้าน ที่อยู่อาศัยของข้าพเจ้า พระภูมิเจ้าที่ เจ้าที่เจ้าทาง เจ้าป่าเจ้าเขา เจ้ากรุงพาลี พระแม่ธรณี พระแม่คงคา พระเพลิง พระพาย พระพิรุณ พระแม่โพสพ แม่ซื้อพันจิต ท้าวสักกะเทวราช ท้าวมหาราช ทั้ง ๔ (ท้าววิรุฬหก ท้าววิรุฬปักษ์ ท้าวธตรฐ ท้าวเวสสุวรรณ) เหล่าเทพ พรหม หมื่นโลกธาตุ แสนโกฐิจักรวาล ปู่พรหมโลก ปู่เทวโลก ปู่มนุษย์ ปู่ยมโลก ปู่เทพสุวรรณ พระพิฆเนศ พระศิวะ พระนารายณ์ ท้าวมหาพรหมธาดา ปู่ท้าวผกาพรหม ท้าวมหาพรหมชินะปัญจะ ปู่ท้าวสหัมบสดีพรหม ท้าวมหาพรหมทุก ๆ องค์

เทพพรหม เทวดา ที่ระลึกได้ก็ดี ระลึกไม่ได้ก็ดี รุกขเทวดา อารักขเทวดา ภุมเทวดา เหล่าทวยเทพเทวดาทั้งหลายทั่วสากลพิภพ เทวดาประจำวันเกิดอาทิตย์ จันทร์ อังคาร พุธ พฤหัส ศุกร์ เสาร์ พระเกตุ พระราหู พระอินทร์ พระพรหม พระกาฬ พระเสื้อเมือง พระหลักเมือง พระทรงเมือง บรูพมหากษัตริย์ทุก ๆพระองค์ ตั้งแต่ต้นสมัยเมืองสยามจนถึงรัชกาลปัจจุบัน และเชื้อพระวงศ์ทุก ๆ องค์ องค์ พระสยามเทวาธิราช พระยายมราช ยมฑูต ยมโลก ยมบาล นายนิริยบาล ทั้งท้าวจตุโลกบาลทั้ง ๔ ศิริพุทธอำมาตย์ ชั้นจตุมหาราชิกาเบื้องบนจน ถึงที่สุด พรหมมาเบื้องต่ำตั้งแต่อเวจีขึ้นมาจนถึง มนุษยโลก พรหมโลก เทวโลก ยมโลก โดยรอบสุดขอบจักรวาล อนันตจักรวาล ปู่ฤาษีทั้ง ๑๐๘ องค์ พญานาค นาคา ยมยักษ์ ผีบ้านผีเรือน ปู่โสมเฝ้าทรัพย์ เหล่าสรรพสัตว์ทั้งหลายที่มองเห็นและมองไม่เห็น อันมีสัตว์เลื้อยคลานปราศจากเท้า สัตว์ ๒ เท้า ๔ เท้า สัตว์มากเท้า บนบกในน้ำ ในอากาศวิญญาณทั้งหลายที่ล่องลอยไปในที่ไม่มีจุดมุ่งหมาย มีรูปวิญญาณ อรูปวิญญาณ ที่สถิตอยู่ ณ ที่นี้ ตามถนนหนทางก็ดี บ้านข้าพเจ้าอาศัย อยู่ก็ดี เหล่า พญามารทั้งหลาย อบายภูมิทั้ง ๔ คือ นรก เปรต อสูรกาย เดรัจฉาน สัมภเวสี โอปาติกะ จงมาร่วมเสวยผลบุญที่ข้าพเจ้าทำไว้ด้วยกันทุกท่านเถิด ขอสัตว์ทั้งหลายที่ได้ทราบ หรือไม่ทราบก็ดีถึงผลบุญที่ข้าพเจ้าทำไว้ ขอให้เหล่าเทวดาทั้งหลายโปรดไปบอกให้ทราบด้วย จงมีส่วนในผลบุญ ที่ข้าพเจ้าได้บำเพ็ญ แล้วพร้อมอุทิศบุญกุศลแผ่ให้ทุก ๆท่าน ท่านทั้งหลาย มีทุกข์ก็ขอให้พ้นทุกข์ ท่านทั้งหลาย มีความสุขก็ขอให้สุขยิ่ง ๆขึ้นไป ด้วยเดชะผลบุญที่ข้าพเจ้าอุทิศ (กรวดน้ำ) ให้ไปนี้ จงเป็นอุปนิสัยปัจจัย ให้ส่งถึงพระนิพพานในปัจจุบัน และอนาคตกาล ทุกภพทุกชาติ ทุกชั้นทุกภูมิ ทั้งใน อดีตชาติปาง ก่อน และในชาติปัจจุบัน ตัวข้าพเจ้า ได้เคยล่วงเกิน ก็ดี ไม่เคยล่วงเกินก็ดี ระลึกได้ก็ดี ระลึกไม่ได้ก็ดี รู้เท่าถึงการณ์ก็ดี รู้ไม่ เท่าถึงการณ์ก็ดี ตั้งใจก็ดี ไม่ตั้งใจก็ดี ขอให้ทุก ๆท่านมารับส่วนบุญกุศล นี้เพื่ออโหสิกรรมซึ่งกันและกัน อย่าได้มีเวรต่อ กันและกันเลยหมดหนี้หมดเวรต่อกันและกัน ไปอยู่ภพภูมิที่สูง ๆ ยิ่ง ๆ ขึ้นไปด้วยเทอญ จงเป็นสุข เป็นสุขเถิด

พุทธัง อะนันตัง ธัมมัง จักรวาลัง สังฆัง นิพพานะปัจจโย โหนตุ ฯ

สัพเพ สัตตา สะทา โหตุ อะเวรา สุขะชีวะโน

ขอสัตว์ทั้งหลาย อย่าได้มีเวรแก่กันและกันเลย จงเป็นผู้ดำรงชีพ อยู่เป็นสุขทุกเมื่อเทอญ

กะตัง ปุญญะผะลัง มัยหัง สัพเพ ภาคี ภะวันตุ เต

ขอสัตว์ทั้งหลายจงได้เสวยผลบุญ ที่ข้าพเจ้าได้บำเพ็ญด้วย กาย วาจาใจ แล้วนั้นเทอญ

<u>หมายเหตุ</u> *ถ้าเคยบำเพ็ญบารมีมา

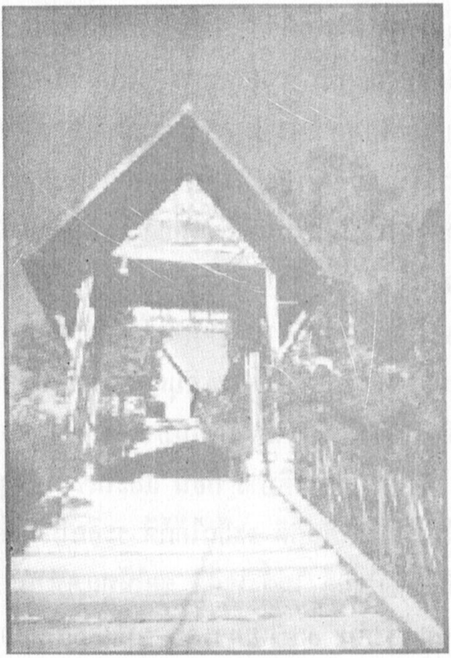

หมวดที่ ๑๐

คำถวายทานต่าง ๆ

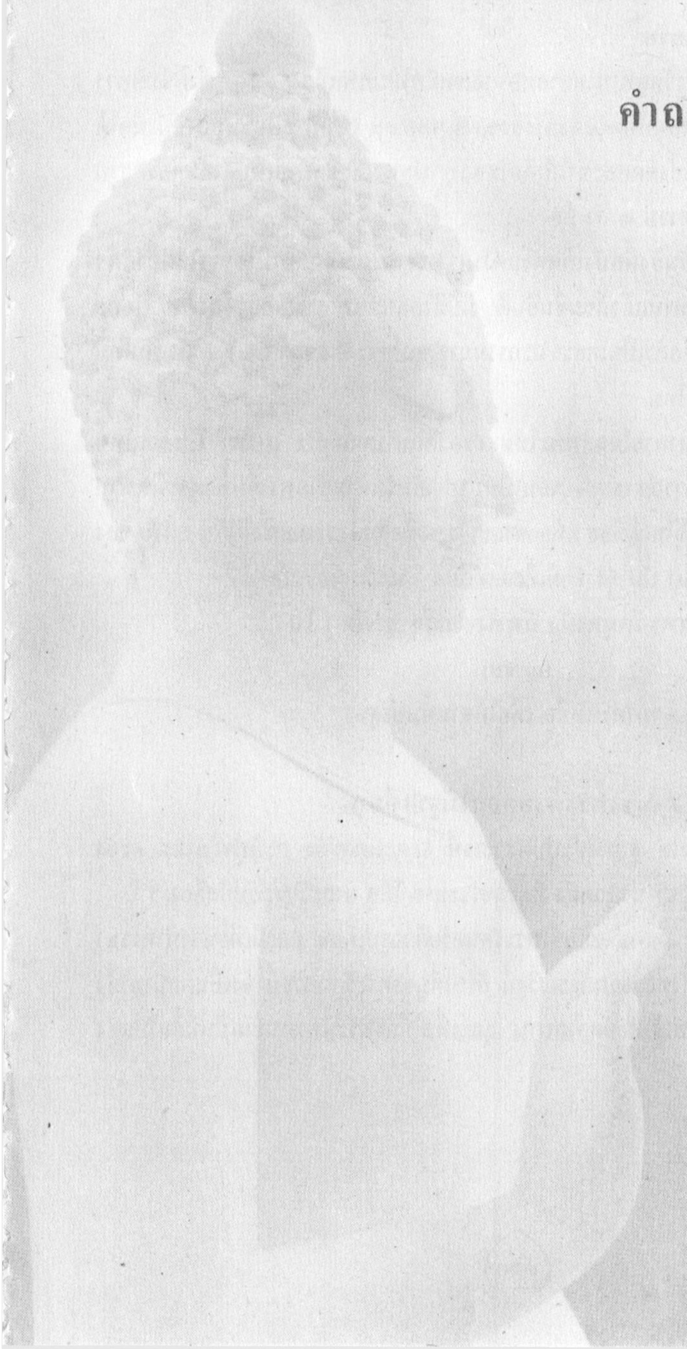

❀ คำสุมมาคังทาะ ❀

สาธุ โอกาสะ ภันเต ข้าแต่สัพพะวัตถุทานา บัดนี้ มูลละศรัทธา ผู้ข้าทั้งหลายก็ได้ตกแต่งห้างดาทานก็เป็นการขอประมวลดีพร่ำพร้อมถึงที่จักนบน้อมหื้อเป็นทานมีทั้งบุปผาราจาดวงดอกไม้ มาตกแต่งไว้เหนือขัน

เพื่อจักขอสุมมายังวัตถุทานาหลายหลากสัพพะพร้อมภาคเสียงจุ๊อันๆ ดั่งผู้ข้าจักเวรวางกล่าวไว้ยาม เมื่อผู้ข้าทั้งหลายได้ตกแต่งห้างซึ่งของทานหลอน (หาก) มีใจชื่นบ่บานมัวมืดได้กล่าวคำรังรี้ดโมโห (คำที่ไม่ยั้งคิดและทำให้เกิดโทสะ) นับพาโลออกปากเป็นคำอันกล้าหยาบวจีกรรมหลอยผิด จากคลองธรรม ๓ สิ่ง คือ

บุพพะเจตะนา อันยิ่งหื้อบังเกิดตั้งแต่ในใจ มุญจะนะเจตะนามีใจขาวใสผ่องแผ้วอัปประราภาคะเจตะนาได้หื้อทานแล้วก็ชมชื่นยินดี มีปีติใสตื่นต้อง บ่หื้อเกี่ยวข้องด้วย โลภะมัจเสระธรรม ผู้ข้าทั้งหลายก็กลัวเป็นโทสะ นะกรรมมาติดแปดซึ่งจักแขวดสุมมา (กลัวเป็นโทษกรรมถึงตัวจึงขอกราบขมาลาโทษ

ขอสัพพะวัตถุทานาผายโผดสัพพะโทษ (ขอวัตถุทานทุกอย่าง เมตตา โปรดยกโทษหมู่เวรกรรมขอหื้อหายจากนิวรณ์ธรรมกรรมอันเป็นบาป อันจักห้ามลาภทางขึ้นฟ้าและนิพพานเสียแก่ผู้ข้าทั้งหลาย จุ๊ผู้จุ๊คน จุ๊ใหญ่ น้อย หน้อยชายหญิง ขอหื้อสมดั่งความคณิ้งใฝ่อ้าง อย่าได้หลงข้องค้างอยู่เหิงนาน (เนิ่นนาน) นั้น จุ่ง จักมีเที่ยงแท้ดีหลี จิ่งธะวันเถอะ ฯ)

หรือ นะมามิ สัพพะวัตถุทานัง สัพพัง โทสัง ขะมันตุ โน

(๓ จบ)

(ขอขมาทางเหนือ เพื่อให้ทานนั้นบริสุทธิ์)

❀ คำบูชาพระด้วยดอกไม้ธูปเทียน ❀

อิเมหิ มะยัง ภันเต ธูปะทีปะปุปผะวะเรหิ ระตะนัตตะยัง อะภิปูชะยามะ อะยัง อัมหากัง ระตะนัตตะยัสสะ ปูชา ทีฆะรัตตัง หิตะสุขาวะหาย โหตุ อาสะวักขะยัปปัตติยา ฯ

คำแปล ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอบูชาพระรัตนตรัยด้วยธูปเทียน และมีเทียนจำนำพรรษา (ถ้ามี) เป็นต้น และดอกไม้ทั้งหลายอันประเสริฐนี้ กิริยาที่บูชาพระรัตนตรัยนี้ จงเป็นผลนำมาซึ่งประโยชน์และความสุขแก่ข้าพเจ้าตลอดกาลนาน และเพื่อให้ถึงพระนิพพานอันเป็นที่สิ้นไปแห่งอาสวะกิเลส เทอญ ฯ

❀ คำถวายข้าวบูชาพระพุทธ ❀

อิมัง สูปะพ์ยัญชนะสัมปันนัง สาลีนัง โภชะนัง อุทะกัง วะรัง พุทธัสสะ ปูเชมิ ฯ

คำแปล ข้าพเจ้าขอน้อมถวายข้าวฯ พร้อมทั้งอาหารและน้ำอันประเสริฐ นี้บูชาแด่พระพุทธเจ้า

❀ คำลาข้าวพระพุทธ ❀

เสสัง มังคะลัง ยาจามิ

คำแปล ข้าพเจ้าขอส่วนที่เหลือ เพื่อความเป็นสิริมงคล

❀ คำถวายทานสามัญ ❀

อิมัง เม ทานัง มาตาปิตุอาทีนัง สังวัตตะตุ มัยหัง มาตาปิตะทะโย ญาตะกา อิมัสสะ ทานัสสะ ปัตติง ละภันตุ มะมะ เจตะสา ฯ

คำแปล ขอให้ทานของข้าพเจ้านี้ จงสำเร็จแก่ญาติมิตรสหายทั้งหลาย มีมารดาบิดาเป็นต้น ขอญาติทั้งหลายมีมารดาบิดาเป็นต้น จงได้รับส่วนบุญแห่งทานนี้ตามความตั้งใจของข้าพเจ้าเถิด ฯ

❀ คำอธิษฐานเวลาทำบุญและตักบาตร ❀

สุทินนัง วะตะ เม ทานัง อาสะวักขะยาวะหัง นิพพานะปัจจะโย โหตุ ฯ

คำแปล ขอให้ทานที่ข้าพเจ้าถวายดีแล้วนี้ จงเป็นเหตุให้ข้าพเจ้าหมดความเศร้าหมองใจ ให้เข้าถึงซึ่งพระนิพพานด้วยเทอญ

❀ คำภาวนาเวลาจบข้าวตักบาตร ❀

อะหัง ภันเต โภชะนานัง สาลีนัง ปะริสุทธัง พุทธะสาวะกะสังโฆ สังฆัง ปิณฑะโส โหตุ

คำแปล ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ ข้าวสาลีอันบริสุทธิ์นี้ จงสำเร็จแก่พระภิกษุสงฆ์ ของพระพุทธเจ้านั้นเถิด ฯ

❀ คำถวายผ้ากฐิน (มหานิกาย) ❀

อิมัง สะปะริวารัง กะฐินะจีวะระทุสสัง สังฆัสสะ โอโณชะยามะ ฯ

(ว่า ๓ หน)

คำแปล ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวาย ผ้าจีวร เพื่อกฐิน พร้อมทั้งอันเป็นบริวารนี้ แด่พระสงฆ์ (ว่า ๓ หน)

คำถวายผ้ากฐิน (แบบธรรมยุต)

อิมัง ภันเต สะปะริวารัง กะฐินะจีวะระทุสสัง สังฆัสสะ โอโณชะยามะ สาธุ โน ภันเต ภิกขุสังโฆ อิมัง สะปะริวารัง กะฐินะจีวะระทุสสัง ปะฏิคคัณหาตุ ปะฏิคคะเหต๎วา จะ อิมินา ทุสเสนะ กะฐินัง อัตถะระตุ อัมหากัง ฑีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะฯ

คำแปล ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวาย ผ้ากฐินจีวร พร้อมทั้งของอันเป็นบริวารเหล่านี้ แด่พระภิกษุสงฆ์ ขอพระภิกษุสงฆ์ จงรับ ผ้ากฐิน พร้อมทั้งของอันเป็นบริวารนี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย ครั้นรับแล้ว จงกรานกฐิน ด้วยผ้าผืนนี้ เพื่อประโยชน์ เพื่อความสุขแก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย สิ้นกาลนาน เทอญ

คำถวายผ้าป่า

อิมานิ มะยัง ภันเต ปังสุกูละจีวะรานิ สะปะริวารานิ ภิกขุสังฆัสสะ โอโณชะยามะ สาธุ โน ภันเต ภิกขุสังโฆ อิมานิ ปังสุกูลจีวะรานิ สะปะริวารานิ ปะฏิคคัณหาตุ อัมหากัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ ฯ

คำแปล ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวายผ้าบังสุกุลจีวร พร้อมทั้งของอันเป็นบริวารทั้งหลายเหล่านี้ แด่พระภิกษุสงฆ์ ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับผ้าบังสุกุลจีวร พร้อมทั้งของอันเป็นบริวารทั้งหลายเหล่านี้ เพื่อประโยชน์ เพื่อความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย ตลอดสิ้นกาลนานเทอญ ฯ

คำถวายพระบรมธาตุของพระพุทธเจ้า หรือ (....................)

ยัคเฆ ภันเต สังโฆ ปะฏิชานาตุ มะยัง ภันเต อิมัง ภะคะวะโต (หรือ......................) สะรีระธาตุง สะปะริวารัง พุทธะสาสะนิกานัง ปะสาทะสังเวคะปะฏิลาภายะ ภิกขุสังฆัสสะ โอโณชะยามะ สาธุ โน ภันเต อะยัง พุทธะสาสะนิกานัง ปะสาทะสังเวคะปะฏิลาภายะ ภะคะวะโต (หรือ..............) สะรีระธาตุยา ทานัสสะ อานิสังโส อัมหากัญเจวะ มาตาปิตุอาทีนัญจะ ปิยะชะนานัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ สังวัตตะตุ ฯ

คำแปล ข้าแต่พระภิกษุผู้เจริญ ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับทราบข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวาย พระบรมสารีริกธาตุ (หรือ..............) พร้อมทั้งของอันเป็นบริวารทั้งหลายเหล่านี้ แด่พระภิกษุสงฆ์ เพื่อพุทธศาสนิกชนทั้งหลาย ได้มีความเลื่อมใสศรัทธาและตลอดทั้งความสังเวช ขออานิสงส์แห่งการถวายพระบรมสารีริกาธาตุ (หรือ.............) เพื่อพุทธศาสนิกชนทั้งหลาย จงเป็นไปเพื่อประโยชน์ เพื่อความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลายด้วย แก่ปิยชนทั้งหลาย มีมารดาบิดาเป็นต้นด้วย ตลอดกาลนาน เทอญ ฯ

คำถวายผ้าไตรจีวรอุทิศแก่ผู้ตาย

อิมานิ มะยัง ภันเต ติจีวะรานิ สะปะริวารานิ อัยยัสสะ เหมะ สาธุ โน ภันเต อะยัง ติจีวะระปูชาวิปาโก อัมหากัง มาตาปิตุอาทีนัญจะ ญาตะกานัง กาละกะตานัง สังวัตตะตุ อัมหากัง มาตาปิตุอาทะโย ญาตะกา ทานะปัตติง ละภันเต อัมหากัง เจตะสา ฯ

คำแปล ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวาย ผ้าไตรจีวร พร้อมทั้งของอันเป็นบริวารทั้งหลายเหล่านี้ แด่พระภิกษุสงฆ์ ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ อันว่าผลของการบูชาด้วยผ้าไตรนี้ จงเป็นไป เพื่อญาติทั้งหลาย มีมารดาบิดาเป็นต้น ของข้าพเจ้าทั้งหลาย ผู้ล่วงลับไปแล้ว ขอญาติทั้งหลาย มีมารดาบิดาเป็นต้น ของข้าพเจ้าทั้งหลาย จงได้รับผลแห่งทานนี้ ตามความปรารถนา ของข้าพเจ้าด้วย เทอญ ฯ

คำถวายสังฆทานเพื่ออุทิศให้ผู้ตาย

อิมานิ มะยัง ภันเต ภัตตานิ สะปะริวารานิ ภิกขุสังฆัสสะ โอโณชะยามะ สาธุ โน ภันเต ภิกขุสังโฆ อิมานิ ภัตตานิ สะปะริวารานิ ปะฏิคคัณหาตุ อัมหากัญเจวะ เปตานัง มาตาปิตุอาทีนัญจะ ญาตะกานัง กาละกะตานัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ ฯ

คำแปล ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวายภัตตาหาร พร้อมกับทั้งของบริวารทั้งหลายเหล่านี้ แด่พระภิกษุสงฆ์ ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับภัตตาหาร พร้อมทั้งของอันเป็นบริวารทั้งหลายเหล่านี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์ เพื่อความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลายด้วย แก่ญาติทั้งหลาย มีมารดาบิดาเป็นต้น ที่ละโลกนี้ไปแล้วด้วย ตลอดกาลนาน เทอญ ฯ

คำถวายระฆัง

อิมัง มะยัง ภันเต เอกะคัณฑิง สะปะริวารัง ภิกขุสังฆัสสะ โอโณชะยามะ สาธุ โน ภันเต ภิกขุสังโฆ อิมัง เอกะคัณฑิง สะปะริวารัง ปะฏิคคัณหาตุ อัมหากัญเจว มาตาปิตุอาทีนัญจะ ปิยะชะนานัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ ฯ

คำแปล ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวายระฆัง พร้อมทั้งของอันเป็นบริวารนี้ แด่พระภิกษุสงฆ์ ขอพระภิกษุสงจงรับระฆัง พร้อมทั้งของอันเป็นบริวารนี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์ เพื่อความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลายด้วย แก่ปิยชนทั้งหลาย มีมารดาบิดาเป็นต้นด้วย ตลอดกาลนาน เทอญ ฯ

❁ คำถวายบาตร ❁

อิเม มะยัง ภันเต ปัตเต สะปะริวาเร ภิกขุสังฆัสสะ โอโณชะยามะ สาธุ โน ภันเต ภิกขุสังโฆ อิเม ปัตเต สะปะริวาเร ปะฏิคคัณหาตุ อัมหากัญเจวะ มาตาปิตุอาทีนัญจะ ปิยะชะนานัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ ฯ

คำแปล ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวายบาตร พร้อมทั้งของอันเป็นบริวารทั้งหลายเหล่านี้ แด่พระภิกษุสงฆ์ ขอพระภิกษุสงฆ์ จงรับบาตร พร้อมทั้งของบริวารทั้งหลายเหล่านี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์ เพื่อความสุข แก่ข้าพเจ้า ทั้งหลายด้วย แก่ญาติทั้งหลาย มีมารดาบิดาเป็นต้นด้วย ตลอดกาลนาน เทอญ ฯ

❁ คำถวายทานแต่ละประเภท ❁

คำถวายสังฆทาน (หรือ ....)

อิมานิ มะยัง ภันเต สังฆะทานิ (หรือ ....) สะปะริวารานิ ภิกขุสังฆัสสะ โอโณชะยามะ สาธุ โน ภันเต ภิกขุสังโฆ อิมานิ สังฆะทานิ (หรือ ....) สะปะริวารานิ ปะฏิคคัณหาตุ อัมหากัญเจวะ มาตาปิตุอาทีนัญจะ ปิยะชะนานัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ ฯ

คำแปล ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวายสังฆทาน (หรือ ....) พร้อมทั้งของอันเป็นบริวารทั้งหลายเหล่านี้ แด่พระภิกษุสงฆ์ ขอพระภิกษุสงฆ์ จงรับสังฆทาน (หรือ ....) พร้อมทั้งของอันเป็นบริวารทั้งหลายเหล่านี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลายเพื่อประโยชน์ เพื่อความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลายด้วย แก่ปิยชนทั้งหลายมีมารดาบิดาเป็นต้นด้วย ตลอดกาลนาน เทอญ ฯ

*** <u>หมายเหตุ</u> (คำถวาย........................)**

๑. ถวายผ้าไตร	ใช้คำว่า	เตจีวะรานิ
๒. ถวายผ้าอาบน้ำฝน	"	วัสสิกะสาฏิกานิ
๓. ถวายเครื่องอัฏฐบริหาร	"	อัฏฐ ปะริกขาระวัตถูนิ
๔. ถวายจีวร	"	จีวะรานิ
๕. ถวายผ้าจำนำพรรษา	"	วัสสาวาสิกะจีวะรานิ
๖. ถวายพระพุทธรูป	"	พุทธะรูปัง
๗. ถวายจตุปัจจัย (ปัจจัย ๔)	"	จะตุปัจจะยานิ
๘. ถวายผลไม้ต่าง ๆ	"	นานาผะลานิ
๙. ถวายข้าวสาร	"	ตัณฑุลานิ
๑๐. ถวายโต๊ะหมู่ทอง	"	สุวัณณะปูชะนียัฏฐานานิ
๑๑. ถวายเครื่องเขียนต่าง ๆ	"	เลขะนะวัตถูนิ

๑๒. ถวายผ้าห่มนอน	"	สะยะนะปารุปะนานิ
๑๓. ถวายผงซักผ้า	"	วัตถะโธวะนะจุณณานิ
๑๔. ถวายที่ดิน	"	เขตตานิ
๑๕. ถวายเครื่องเวชภัณฑ์ (ยารักษาโรค)	"	คิลานะเภสัชชะปะริกขาระวัตถูนิ
๑๖. ถวายพานทองเหลือง	"	ดัมพะมะยะภาชะนานิ
๑๗. ถวายถ้วยชาม	"	โภชะนะภาชะนานิ
๑๘. ถวายกระโถน	"	อุจฉิฏฐปะฏิคคาหะภาชะนานิ
๑๙. ถวายกาน้ำร้อน	"	อุณโหทะกะภาชะนานิ
๒๐. ถวายกาน้ำเย็น	"	ปานียะภาชะนานิ
๒๑. ถวายผ้าปูนั่ง-พรมปูนั่ง	"	นิสีทะนานิ
๒๒. ถวายภัตตาหาร	"	ภัตตานิ

❊ คำถวายเครื่องเสบียงจำพรรษา ❊

อิมานิ มะยัง ภันเต ตัณฑุลาทีนิ ปะริพพะยะวัตถูนิ สะปะริวารานิ อิมัสมิง อาวาเส เตมาสัง วัสสัง อุเปนตัสสะ ภิกขุสังฆัสสะ โอโณชะยามะ สาธุ โน ภันเต ภิกขุสังโฆ อิมานิ ตัณฑุลาทีนิ ปะริพพะยะวัตถูนิ สะปะริวารานิ ปะฏิคัณหาตุ อัมหากัญเจวะ มาตาปิตุอาทีนัญจะ ปิยะชะนานัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ ฯ

คำแปล ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวายเครื่องเสบียง มีข้าวสาร เป็นต้น ทั้งของอันเป็นบริวารทั้งหลายเหล่านี้ แด่พระภิกษุสงฆ์ ผู้เข้าพรรษา ตลอด ๓ เดือน ในอาวาสนี้ ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับเครื่องเสบียงมีข้าวสารเป็นต้น ทั้งของอันเป็นบริวารทั้งหลายเหล่านี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์ เพื่อความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลายด้วย แก่ปิยชนทั้งหลาย มีมารดาบิดาเป็นต้นด้วย ตลอดกาลนานเทอญ ฯ

❊ คำถวายสลากภัตร ❊

อิมานิ มะยัง ภันเต สะลากานิ สะปะริวารานิ อิธะ อาเนตวา ฐะปิตานิ ภิกขุสังฆัสสะ นิยยาเทมะ สาธุ โน ภันเต ภิกขุสังโฆ อิมานิ สะลากานิ สะปะริวารานิ ปะฏิคัณหาตุ อัมหากัญเจวะ มาตาปิตุอาทีนัญจะ ปิยะชะนานัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ ฯ

คำแปล ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวายสลากภัตร พร้อมทั้งของอันเป็นบริวารทั้งหลายเหล่านี้ ซึ่งมาตั้งไว้ ณ ที่นี้ แด่พระภิกษุสงฆ์ ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับสลากภัตร พร้อมทั้งของอันเป็นบริวารทั้งหลายเหล่านี้ เพื่อประโยชน์ เพื่อความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลายด้วย แก่ปิยชนทั้งหลาย มีมารดาบิดาเป็นต้นด้วย ตลอดกาลนาน เทอญ ฯ

❁ คำถวายเสนาสะนะ-ที่นั่งที่นอนและอุปกรณ์ทุกชนิด ❁

อิมานิ มะยัง ภันเต เสนาสะนานิ สะปะริวารานิ จาตุททิสัสสะ ภิกขุสังฆัสสะ อาคะตา-นาคะตัสสะ วะลัญชะนัตถายะ อิมัสมิง อาวาเส นิยาเทมะ สาธุ โน ภันเต ภิกขุสังโฆ อิมานิ เสนาสะนานิ สะปะริวารานิ ปะฏิคคัณหาตุ อัมหากัญเจวะ มาตาปิตุอาทีนัญจะ ปิยะชะนานัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ ฯ

คำแปล ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวายเสนาสนะ พร้อมทั้งของอันเป็นบริวารทั้งหลายเหล่านี้ไว้ในอาวาสนี้ เพื่อประโยชน์เป็นเครื่องใช้สอย ของพระภิกษุสงฆ์ผู้อยู่ในทิศทั้ง ๔ ทั้งที่มาแล้วและยังมิได้มา ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับเสนาสนะ พร้อมกับทั้งของอันเป็นบริวาร ทั้งหลายเหล่านี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์ เพื่อความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลายด้วย แก่ปิยชนทั้งหลาย มีมารดาบิดาเป็นต้นด้วย ตลอดกาลนาน เทอญ ฯ

❁ คำถวายเทียนพรรษา ❁

ยัคเฆ ภันเต สังโฆ ปะฏิชานาตุ มะยัง ภันเต เอตัง ปะทีปะยุคัง สะปะริวารัง เตมาสัง พุทธัสสะ ปูชะนัตถายะ อิมัสมิง อุโปสะถาคาเร นิยาเทมะ สาธุ โน ภันเต อะยัง เตมาสัง พุทธัสสะ ปูชะนัตถายะ ปะทีปะยุคัง ทานัสสะ อานิสังโส อัมหากัญเจวะ มาตาปิตุอาทีนัญจะ ปิยะชะนานัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ ฯ

คำแปล ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ ขอพระสงฆ์จงรับทราบ ข้าพเจ้าทั้งหลายขอมอบถวายเทียนคู่นี้ พร้อมกับทั้งของอันเป็นบริวารนี้ ไว้ในพระอุโบสถนี้ เพื่อเป็นพุทธบูชา ตลอดพรรษา ขออานิสงส์แห่งการถวายเทียนคู่นี้ เพื่อเป็นพุทธบูชาตลอดพรรษานี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย จงเป็นไปเพื่อประโยชน์ เพื่อความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลายด้วย แก่ปิยชนทั้งหลาย มีมารดาบิดาเป็นต้นด้วย ตลอดกาลนาน เทอญ ฯ

❁ คำถวายน้ำมัน น้ำผึ้ง น้ำอ้อย ❁

สาระโท นามายัง ภันเต กาเลนะ สัมปัตโต ยัตถะ ตะถาคะโต อะระหัง สัมมาพุทโธ สาระทิกาพาเธนะ อาพาธิกานัง ภิกขูนัง ปัญจะ เภสัชชานิ อะนุญญาสิ สัปปิ นะวะนีตัง เตลัง มะธุ ผาณิตัง มะยันทานิ ตักกาละสะทิสัง สัมปัตตา ตัสสะ ภะคะวะโต ปัญญัตตานุคัง ทานัง ทาตุกามา เตสุ ปะริยาปันนัง มะธุ จะ เตสัง จะ ผาณิตัง จะ ภิกขุนัญเจวะ สามะเณรานัญจะ โอโณชะยามะ สาธุ โน ภันเต อัยยา ยะถาวิภัตตัง มะธุทานัง จะ เตลัง ผาณิตัง จะ ปะฏิคคัณหาตุ อัมหากัญเจวะ มาตาปิตุอาทีนัญจะ ปิยะชะนานัง ฑีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ ฯ

คำแปล ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ บัดนี้สะระทะกาล มาถึงแล้ว, ในกาลใดเล่า พระตถาคตอรหันต์สัมมาสัมพุทธเจ้า ได้ทรงอนุญาตยา ๕ อย่าง คือ เนยใส นมข้น น้ำมัน น้ำผึ้ง น้ำอ้อย แก่ภิกษุทั้งหลายผู้ป่วยไข้ด้วยอาพาธเกิดในสะระทะกาล บัดนี้ข้าพเจ้าทั้งหลายมาถึงกาลเช่นนั้นแล้ว ปรารถนาจะถวายทาน ตามพระบัญญัติของพระผู้มีภาคเจ้านั้น จึงถวายน้ำผึ้งเป็นยาอย่างหนึ่ง กับน้ำมัน น้ำอ้อย นับใบยา ๕ อย่างนั้น แก่ภิกษุสามเณรทั้งหลาย ขอพระภิกษุสงฆ์ทั้งหลาย รับมธุทาน เตลทาน ผาณิตทาน ของข้าพเข้าทั้งหลายตามที่ถวายไปนั้นๆ เพื่อประโยชน์เพื่อความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลายด้วย แก่ปิยชนทั้งหลายมีมารดาบิดาเป็นต้นด้วย ตลอดกาลนานเทอญ ฯ

۞ คำถวายตุง (ธง) ۞

มะยัง ภันเต อิมินา ธะชะปะตาเกนะ ระตะนัตตะยัง อภิปูเชมะ อะยัง ธะชะปะตาเกนะ ระตะนัตตะยะปูชา อัมหากัญเจวะ มาตาปิตุอาทีนัญจะ ปิยะชะนานัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ ฯ

คำแปล ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอถวายบูชา ซึ่งพระรัตนตรัย ด้วยธงแผ่นผ้านี้ อันว่าการบูชา ซึ่งพระรัตนตรัย ด้วยธงแผ่นผ้านี้ จงเป็นไป เพื่อประโยชน์และความสุขแก่ข้าพเจ้าทั้งหลายด้วย แก่ปิยชนทั้งหลาย มีมารดาบิดาเป็นต้นด้วย ตลอดกาลนาน เทอญ ฯ

۞ คำถวายหนังสือธรรมะ ۞

ยัคเฆ ภันเต ปะฏิชานาตุ มะยัง ภันเต เอเต อุคคะหะณัตถายะ ธัมมะคันเถ สะปะริวาเร สังฆัสสะ โอโณชะยามะ สาธุ โน ภันเต สังโฆ อะยัง อุคคะหะณัตถายะ ธัมมะคันเถทานัสสะ อานิสังโส อัมหากัญเจวะ มาตาปิตุอาทีนัญจะ ปิยะชะนานัง ฑีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ ฯ

คำแปล ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับทราบ ข้าพเจ้าทั้งหลายขอน้อมถวายหนังสือธรรมะ พร้อมทั้งของอันเป็นบริวารทั้งหลายเหล่านี้ แก่พระภิกษุสงฆ์ เพื่อประโยชน์แก่การศึกษา ขออานิสงส์แห่งการถวายหนังสือธรรมะ เพื่อประโยชน์แก่การศึกษา ของข้าพเจ้าทั้งหลาย จงเป็นไปเพื่อประโยชน์ เพื่อความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลายด้วย แก่ปิยชนทั้งหลายมีมารดาบิดา เป็นต้นด้วย ตลอดสิ้นกาลนานเทอญ ฯ

۞ คำถวายหนังสือสวดมนต์ ۞

อิมานิ มะยัง ภันเต นานาสิปปะปัญญานิ สะปะริวารานิ มะหาชะนัสสะ อุคคะหะณุปะกะระณัตถายะ อิมัสมิง ฐาเน นิยาเทมะ สาธุ โน ภันเต อะยัง มะหาชะนัสสะ อุคคะหะณุปะกะระณัตถายะ นานาสิปปะปัญญานัง ทานัสสะ อานิสังโส อัมหากัญเจวะ มาตาปิตุอาทีนัญจะ

ปิยะชะนานัง ฑีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ ฯ

คำแปล ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวายหนังสือสวดมนต์นี้ พร้อมทั้งของอันเป็นบริวารทั้งหลายเหล่านี้ ขออานิสงส์แห่งการถวาย หนังสือสวดมนต์นี้ จงเป็นไปเพื่อ ประโยชน์ เพื่อความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลายด้วย แก่ปิยชนทั้งหลาย มีมารดาบิดาเป็นต้น ตลอดสิ้นกาลนาน เทอญ ฯ

คำถวายต้นพระศรีมหาโพธิ์

ยัคเฆ ภันเต สังโฆ ปะฏิชานาตุ มะยัง ภันเต เอตัง โพธิรุกขัง สะปะริวารัง พุทธะ--สาสะนิกานัง ปะสาทะสังเวคะปะฏิลาภายะ สังฆัสสะ นิยยาเทมะ สาธุ โน ภันเต อะยัง พุทธะ-สาสะนิกานัง ปะสาทสังเวคะปะฏิลาภายะ โพธิรุกขัสสะ ทานัสสะ ผะละวิปาโก อัมหากัญเจวะ มาตาปิตุอาทีนัญจะ ปิยะชะนานัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ สังวัตตะตุ ฯ

คำแปล ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ ขอพระสงฆ์จงรับทราบ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอมอบถวาย ต้นพระศรีมหาโพธิ์ พร้อมทั้งของอันเป็นบริวารนี้ แก่พระภิกษุสงฆ์ เพื่อพุทธศาสนิกชนทั้งหลายได้ความเลื่อมใสศรัทธาและความสังเวช ขอผลวิบากแห่งการถวาย ต้นพระศรีมหาโพธิ์ เพื่อพุทธศาสนิกชนทั้งหลายได้ความเลื่อมใสศรัทธาและความสังเวชนี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย จงเป็นไปเพื่อประโยชน์ เพื่อความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลายด้วย แก่ปิยชนทั้งหลาย มีมารดาบิดาเป็นต้นด้วย ตลอดกาลนาน เทอญ ฯ

คำถวายบ่อน้ำบาดาล (หรือ ....)

ยัคเฆ ภันเต สังโฆ ปะฏิชานาตุ มะยัง ภันเต เอตัง ปะฐะวีตะละปะปัง (หรือ...................) สะปะริวารัง จาตุททิสัสสะ ภิกขุสังฆัสสะ อาคะตานาคะตัสสะ วะลัญชะนัตถายะ พุทธะสาสะเน นิยยาเทมะ สาธุ โน ภันเต อะยัง จาตุททิสัสสะ ภิกขุสังฆัสสะ อาคะตานาคะตัสสะ วะลัญชะ-นัตถายะ ปะฐะวีตะละปะปายะ (หรือ..................) ทานัสสะ อานิสังโส อัมหากัญเจวะ มาตาปิตุอาทีนัญจะ ปิยะชะนานัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ สังวัตตะตุ ฯ

คำแปล ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับทราบ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอมอบถวายบ่อน้ำบาดาล (หรือ...................) พร้อมทั้งของอันเป็นบริวารนี้ ไว้ในพระพุทธศาสนา เพื่อประโยชน์เป็นเครื่องอาศัยใช้สอยของพระภิกษุสงฆ์ อยู่ในทิศทั้ง ๔ ทั้งที่มาแล้วและยังมิได้มา ขออานิสงส์ แห่งการถวายบ่อน้ำบาดาล (หรือ..................) เพื่อประโยชน์เป็นเครื่องอาศัยใช้สอยของพระภิกษุสงฆ์ ผู้อยู่ในทิศทั้ง ๔ ทั้งที่มาแล้วและยังมิได้มานี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย จงเป็นไปเพื่อประโยชน์ เพื่อความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลายด้วย แก่ปิยชนทั้งหลาย มีมารดาบิดาเป็นต้นด้วย ตลอดกาลนานเทอญ ฯ

หมายเหตุ

๑) ถวายศาลาโรงฉันภัตตาหาร ใช้คำว่า ภัตตะสาลัง

❁ คำถวายถนน (หรือ ....) ❁

ยัคเฆ ภันเต สังโฆ ปะฏิชานาตุ มะยัง ภันเต เอตัง วีถิง (หรือ.............) สะปะริวารัง มะหาชะนัสสะ สาธารณัตถายะสังฆัสสะ นิยยาเทมะ สาธุ โน ภันเต อะยัง มะหาชะนัสสะ สาธาระณัตถายะ วีถิยา (หรือ.............) ทานัสสะ อานิสังโส อัมหากัญเจวะ มาตาปิตุอาทีนัญจะ ปิยะชะนานัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ สังวัตตะตุ ฯ

คำแปล ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ ขอพระสงฆ์จงรับทราบ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอมอบถวายถนนสาย (หรือ.............) นี้พร้อมทั้งของอันเป็นบริวารนี้ แก่สงฆ์ เพื่อเป็นประโยชน์ทั่วไปแก่มหาชน ขอ อานิสงส์แห่งการถวายถนน (หรือ.................) เพื่อประโยชน์ทั่วไปแก่มหาชนนี้ของข้าพเจ้าทั้งหลาย จงเป็นไปเพื่อประโยชน์ เพื่อความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลายด้วย แก่ปิยชนทั้งหลายมีมารดาบิดาเป็นต้นด้วย ตลอดกาลนาน เทอญ ฯ

หมายเหตุ

๑) ถวายเก้าอี้ ใช้คำว่า เอตานิ โกจฉานิ

❁ คำถวายสะพาน ❁

ยัคเฆ ภันเต สังโฆ ปะฏิชานาตุ มะยัง ภันเต เอตัง เสตุง สะปะริวารัง มะหาชะนัสสะ สาธารณัตถายะสังฆัสสะ นิยยาเทมะ สาธุ โน ภันเต อะยัง มะหาชะนัสสะ สาธารณัตถายะ เสตุทานัสสะ อานิสังโส อัมหากัญเจวะ มาตาปิตุอาทีนัญจะ ปิยะชะนานัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ สังวัตตะตุ ฯ

คำแปล ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับทราบ ข้าพเจ้าทั้งหลายขอมอบถวาย สะพานนี้ พร้อมทั้งของอันเป็นบริวารนี้ แก่พระภิกษุสงฆ์ เพื่อเป็นประโยชน์ทั่วไปแก่มหาชน ขออานิสงส์แห่งการถวาย สะพาน เพื่อประโยชน์ทั่วไปแก่มหาชนนี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลายจงเป็นไปเพื่อประโยชน์ เพื่อความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลายด้วย แก่ปิยชนทั้งหลาย มีมารดาบิดาเป็นต้นด้วย ตลอดกาลนานเทอญ ฯ

❁ คำถวายโรงอุโบสถ ❁

ยัคเฆ ภันเต สังโฆ ปะฏิชานาตุ มะยัง ภันเต เอตัง อุโปสะถาคารัง สะปะริวารัง จาตุททิสัสสะ ภิกขุสังฆัสสะ อาคะตานาคะตัสสะ อุโปสะถาทีนิ สังฆะกัมมานิ กัต๎วา สันนิปาตัตถายะ พุทธะสาสะเน นิยยาเทมะ สาธุโน ภันเต อะยัง จาตุททิสัสสะ ภิกขุสังฆัสสะ อาคะตา-

นาคะตัสสะ อุโปสะถาทีนิ สังฆะกัมมานิ กัต์วา สันนิปาตัตถายะ พุทธะสาสะเน อุโปสะถาคารัสสะ ทานัสสะ อานิสังโส อัมหากัญเจวะ มาตาปิตุอาทีนัญจะ ปิยะชะนานัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ สังวัตตะตุ ฯ

คำแปล ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับทราบ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวาย โรงอุโบสถหลังนี้ พร้อมทั้งของอันเป็นบริวารนี้ไว้ในพระพุทธศาสนา เพื่อประโยชน์เป็นสถานที่ ประชุมกระทำสังฆกรรมทั้งหลาย มีอุโบสถกรรมเป็นต้น สำหรับพระภิกษุสงฆ์ ผู้อยู่ในทิศทั้ง ๔ ทั้งที่มาแล้วและยังมิได้มาขออานิสงส์ แห่งการถวายโรงอุโบสถไว้ในพระพุทธศาสนา เพื่อประโยชน์ เป็นสถานที่ประชุมกระทำสังฆกรรมทั้งหลาย มีอุโบสถกรรมเป็นต้น สำหรับพระภิกษุสงฆ์ ผู้อยู่ ในทิศ ทั้ง ๔ ทั้งที่มาแล้วและยังมิได้มานี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย จงเป็นไปเพื่อประโยชน์ เพื่อความสุข แก่ ข้าพเจ้าทั้งหลายด้วย แก่ปิยชนทั้งหลาย มีมารดาบิดาเป็นต้นด้วย ตลอดกาลนาน เทอญ ฯ

คำถวายแจกันใส่ดอกไม้เป็นพุทธบูชา

ยัคเฆ ภันเต สังโฆ ปะฏิชานาตุ มะยัง ภันเต อิมานิ ปุปผะภาชะนานิ สะปะริวารานิ พุทธัสสะ ปูชะนัตถายะ อิมัส์มิง อาวาเส นิยยาเทมะ สาธุ โน ภันเต อะยัง พุทธัสสะ ปูชะนัตถายะ ปุปผะภาชะนานัง ทานัสสะ อานิสังโส อัมหากัญเจวะ มาตาปิตุอาทีนัญจะ ปิยะชะนานัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ สังวัตตะตุ

คำแปล ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับทราบ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวายแจกันดอกไม้ พร้อมทั้งของอันเป็นบริวารทั้งหลายเหล่านี้ไว้ในอาวาสนี้ เพื่อเป็นพุทธบูชา ขออานิสงส์แห่ง การถวายแจกันดอกไม้ พร้อมทั้งของอันเป็นบริวารทั้งหลายเหล่านี้ เพื่อเป็นพุทธบูชานี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย จงเป็นไปเพื่อประโยชน์ เพื่อความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลายด้วย แก่ปิยชนทั้งหลาย มีมารดาบิดาเป็นต้นด้วย ตลอดสิ้นกาลนาน เทอญ ฯ

คำถวายรูปหล่อพระอัครสาวกทั้งสอง

ยัคเฆ ภันเต สังโฆ ปะฏิชานาตุ มะยัง ภันเต เอตัง สารีปุตตะโมคคัลลานะสังขาตัง อัคคะสาวะกะปะฏิมายุคัง สะปะริวารัง พุทธะสาสะนิกานัง สังฆานุสสะติยา อุปปาทะนัตถายะ เจวะ อะภิวาทะนัตถายะจะ อิมัส์มิง อุโปสะถาคาเร นิยยาเทมะ สาธุ โน ภันเต อะยัง พุทธะ-สาสะนิกานัง สังฆานุสสะติยา อุปปาทะนัตถายะ เจวะ อะภิวาทะนัตถายะ จะ สารีปุตตะ-โมคคัลลานะสังขาตัสสะ อัคคะสาวะกะปะฏิมายุคัสสะ ทานัสสะ อานิสังโส อัมหากัญเจวะ มาตาปิตุอาทีนัญจะ ปิยะชะนานัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ สังวัตตะตุ ฯ

คำแปล ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับทราบ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวาย รูปหล่อพระอัครสาวกทั้งสอง คือ พระสารีบุตรและพระโมคคัลลานะ พร้อมทั้งของอันเป็นบริวารทั้งหลายเหล่านี้ ไว้ ณ พระอุโบสถนี้ เพื่อประโยชน์แก่การเกิดสังฆานุสสติ และ เพื่อประโยชน์เป็นเครื่องกราบไหว้ ของพุทธศาสนิกชนทั้งหลายขออานิสงส์ แห่งการถวายรูปหล่อพระอัครสาวกทั้งสองคือ พระสารีบุตรและพระโมคคัลลานะ เพื่อประโยชน์แก่การเกิดสังฆานุสสติ และเพื่อประโยชน์เป็นเครื่องกราบไหว้ ของพุทธศาสนิกชนทั้งหลายนี้ จงเป็นไปเพื่อประโยชน์ เพื่อความสุข ของข้าพเจ้าทั้งหลายด้วย แก่ปิยชนทั้งหลาย มีมารดาบิดาเป็นต้นด้วย ตลอดกาลนาน เทอญ ฯ

❊ คำถวายโต๊ะหมู่บูชา ❊

ยัคเฆ ภันเต สังโฆ ปะฏิชานาตุ มะยัง ภันเต เอตัง ปูชาสักการุปะธานะปีฐัง สะปะริวารัง พุทธัสสะ ปูชานัตถายะ อิมัสมิง อาวาเส สังฆัสสะ นิยยาเทมะ สาธุ โน ภันเต อะยัง พุทธัสสะ ปูชานัตถายะ ปูชาสักการุปะธานปีฐัสสะ ทานัสสะ อานิสังโส อัมหากัญเจวะ มาตาปิตุอาทีนัญจะ ปิยะชะนานัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ สังวัตตะตุ ฯ

คำแปล ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับทราบ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอมอบถวายโต๊ะหมู่บูชา พร้อมทั้งของอันเป็นบริวารนี้ แก่พระภิกษุสงฆ์ ไว้ในอาวาสนี้ เพื่อเป็นพุทธบูชา ขออานิสงส์แห่งการถวายโต๊ะหมู่บูชา เพื่อเป็นพุทธบูชานี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย จงเป็นไป เพื่อประโยชน์ เพื่อความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลายด้วย แก่ปิยชนทั้งหลาย มีมารดาบิดาเป็นต้นด้วย ตลอดกาลนาน เทอญ ฯ

❊ คำถวายกลอง (หรือ ....) ❊

ยัคเฆ ภันเต สังโฆ ปะฏิชานาตุ มะยัง ภันเต เอตัง เภริง (หรือ ....) สะปะริวารัง พุทธัสสะ ปูชะนัตถายะ อิมัสมิง อาวาเส นิยยาเทมะ สาธุ โน ภันเต อะยัง พุทธัสสะ ปูชะนัตถายะ เภริยา (หรือ ....) ทานัสสะ อานิสังโส อัมหากัญเจวะ มาตุอาทีนัญจะ ปิยะชะนานัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ สังวัตตะตุ ฯ

คำแปล ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับทราบ ข้าพเจ้าทั้งหลายมอบถวายกลอง (หรือ................) พร้อมกับของอันเป็นบริวารนี้ไว้ในอาวาสนี้ เพื่อเป็นพุทธบูชา ขออานิสงส์แห่งการถวายกลอง (หรือ................) เพื่อเป็นพุทธบูชานี้ของข้าพเจ้าทั้งหลาย จงเป็นไปเพื่อประโยชน์ เพื่อความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลายด้วย แก่ปิยชนทั้งหลาย มีมารดาบิดาเป็นต้นด้วย ตลอดกาลนาน เทอญ ฯ

หมายเหตุ

๑. ถวายฆ้อง ใช้คำว่า กังสะตาลัง

๒. ถวายหอกลอง ใช้คำว่า เภรีฆะรัง

๓. ถวายหม้อน้ำพระพุทธมนต์ ใช้คำว่า พุทธะมันโตทะกะฆะฏิง

๔. ถวายพานแว่นฟ้า ใช้คำว่า ทิพพะสักการูปะธานัง

๕. ถวายเครื่องตัดหญ้า ใช้คำว่า ติณะเฉทนะยันตัง

คำถวายจักรผ้า (หรือ ....)

ยัคเฆ ภันเต สังโฆ ปะฏิชานาตุ มะยัง ภันเต เอตัง จีวะระสิพพะนะจักกะยันตัง (หรือ.............) สะปะริวารัง จาตุททิสัสสะ ภิกขุสังฆัสสะ อาคะตานาคะตัสสะ วะลัญชะนัตถายะ อิมัสมิง อาวาเส นิยยาเทมะ สาธุ โน ภันเต อะยัง จาตุททิสัสสะ ภิกขุสังฆัสสะ อาคะตานาคะตัสสะ วะลัญชะนัตถายะ จีวะระสิพพะนะจักกะยันตัสสะ (หรือ................) ทานัสสะ อานิสังโส อัมหากัญเจวะ มาตาปิตุอาทีนัญจะ ปิยะชะนานัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ สังวัตตะตุ ฯ

คำแปล ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับทราบ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอมอบถวายจักรเย็บผ้า (หรือ ....) พร้อมทั้งของอันเป็นบริวารทั้งหลายเหล่านี้ ไว้ในอาวาสนี้ เพื่อประโยชน์ เป็นเครื่องอาศัยใช้สอย ของพระภิกษุสงฆ์ ผู้อยู่ในทิศทั้ง ๔ ทั้งที่มาแล้วและยังมิได้มา ขออานิสงส์ แห่งการถวายจักรเย็บผ้า เพื่อประโยชน์เป็นเครื่องอาศัยใช้สอย ของพระภิกษุสงฆ์ ผู้อยู่ในทิศทั้ง ๔ ทั้งที่มาแล้วและยังมิได้มา ของข้าพเจ้าทั้งหลาย จงเป็นไปเพื่อประโยชน์ เพื่อความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลายด้วย แก่ปิยชนทั้งหลาย มีมารดาบิดาเป็นต้นด้วย ตลอดกาลนาน เทอญ ฯ

หมายเหตุ

๑) ถวายเครื่องถูพื้น ใช้คำว่า เอตัง ภุมมะปะริมัชชะนะยันตัง

๒) ถวายเครื่องสูบน้ำ ใช้คำว่า เอตัง กุทาหะระณะยันตัง

๓) ถวายเครื่องปั๊มน้ำประปา ใช้คำว่า เอตัง ปะปากัฑฒะนะยันกังตัง

๔) ถวายรถยนต์ ใช้คำว่า เอตัง ยันตะระถัง

๕) ถวายโรงครัว ใช้คำว่า เอตัง กัปปิยะกุฎิง

๖) ถวายถังตักน้ำ ใช้คำว่า เอตานิ อุทะกะมะณิกานิ

๗) ถวายถังน้ำหรือตุ่มน้ำ ใช้คำว่า เอตัง ปานียะภาชะนัง

๘) ถวายเตาน้ำมันก๊าด ใช้คำว่า เอตัง ปะทีเปยยูปาทาพุทธะนัง

๙) ถวายเตาแก๊ส ใช้คำว่า เอตัง ทะระวุสะมูปาทานุทธะนัง

๑๐) ถวายตู้เก็บอาหาร ใช้คำว่า เอตัง ภัตตะมัญชุสัง

๑๑) ถวายโต๊ะอาหารพร้อมเก้าอี้ ใช้คำว่า มหาทีฆะปิฐะกัง สะโกจฉัง

๑๒) เตาถ่าน (เตาอั้งโล่) ใช้คำว่า เอตานิ อังคาระกะปัลลานิ

๑๓) คนโทน้ำชนิดต่าง ๆ ใช้คำว่า เอตานิ กะมัณฑะลูนิ

๑๔) โต๊ะชนิดต่าง ๆ ใช้คำว่า เอตัง ปีฐัง

๑๕) เสื่อ ใช้คำว่า เอตานิ ภุมมัตถะระณานิ

๑๖) พนักพิง (สำหรับพระสงฆ์ เจริญพระพุทธมนต์ ใช้คำว่า เอตานิ อะปัสเสนะวัตถูนิ

๑๗) ถังใส่ขยะ ใช้คำว่า เอตานิ กะจะวระภาชะนานิ

๑๘) จักรเย็บผ้า ใช้คำว่า เอตัง จีวระสิพพะนะจักกะยันตัง

คำถวายแท่นพระพุทธรูป (หรือ ....)

ยัคเฆ ภันเต สังโฆ ปะฏิชานาตุ มะยัง ภันเต เอตัง ระตะนะปัลลังกัง (หรือ ....) สะปะริวารัง พุทธัสสะ ปูชะนัตถายะ พุทธะสาสะเน นิยยาเทมะ สาธุ โน ภันเต อะยัง พุทธัสสะ ปูชะนัตถายะ ระตะนะปัลลังกัสสะ (หรือ ....) ทานัสสะ อานิสังโส อัมหากัญเจวะ มาตาปิตุอาทีนัญจะ ปิยะชะนานัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ สังวัตตะตุ ฯ

คำแปล ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับทราบ ข้าพเจ้าทั้งหลายขอน้อมถวายฐานชุกชี (หรือ..................) พร้อมทั้งของอันเป็นบริวารทั้งหลายเหล่านี้ ไว้ในพระพุทธศาสนา เพื่อเป็นพระพุทธบูชา ขออานิสงส์แห่งการถวายฐานชุกชี (หรือ.................) เพื่อเป็นพุทธบูชานี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย จงเป็นไปเพื่อประโยชน์ เพื่อความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลายด้วย แก่ปิยชนทั้งหลาย มีมารดาบิดาเป็นต้นด้วย ตลอดกาลนาน เทอญ ฯ

หมายเหตุ

๑) คำถวายหอระฆังพร้อมทั้งระฆัง ใช้คำว่า เอตัง คัณฑิฆะรัง สะคัณฑิง

๒) คำถวายจิตรกรรมฝาผนังเป็นพุทธบูชา ใช้คำว่า เอตานิ ภิตติวิจิตตะกัมมานิ

๓) คำถวายกระดิ่งแขวนรอบพระอุโบสถ ใช้คำว่า เอตานิ อุโปสะถาคารัสสะ ปะริยันเต โอลัมพะกานิ กิงกิณิกานิ

คำภาวนาเวลาก่อพระเจดีย์ทราย

อิมัง วาลุกัง เจติยัง อะธิฏฐามิ

ข้าพเจ้าขออธิฐานพระเจดีย์ทรายนี้

❀ คำบุชาพระเจดีย์ ❀

อิมินา สักกาเรนะ เจติยัง ปูเชมิ

ข้าพเจ้าขอบูชาพระเจดีย์ด้วยเครื่องสักการะนี้

❀ คำถวายพระเจดีย์ทรายเป็นพระพุทธบูชา (หรือ.........................) ❀

ยัคเฆ ภันเต สังโฆ ปะฏิชานาตุ มะยังภันเต เอตัง วาลุการาสิง (หรือ..............) สะปะริวารัง เจติยัง กัต์วา พุทธัสสะ ปูชะนัตถายะ สังฆัสสะ นิยยาเทมะ สาธุ โน ภันเต อะยัง พุทธัสสะ ปูชะนัตถายะ วาลุกาเจติยัสสะ (หรือ..............) ทานัสสะ อานิสังโส อัมหากัญเจวะ มาตาปิตุอาทีนัญจะ ปิยะชะนานัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ สังวัตตะตุ ฯ

คำแปล ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ขอพระภิกษุสงฆ์ จงรับทราบ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ก่อกองทรายนี้ (หรือ..................) พร้อมทั้งของอันเป็นบริวาร เป็นเจดีย์แล้ว ขอน้อมถวายแก่พระภิกษุสงฆ์ เพื่อเป็นพุทธบูชา ขออานิสงส์ แห่งการถวายพระเจดีย์ทราย (หรือ..............) เพื่อเป็นพุทธบูชานี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย จงเป็นไป เพื่อประโยชน์ เพื่อความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลายด้วย แก่ปิยชนทั้งหลาย มีมารดาบิดาเป็นต้นด้วย ตลอดกาลนาน เทอญ ฯ

หมายเหตุ

๑) พระเจดีย์ข้าวเปลือก ใช้คำว่า ธัญญะราสิง

❀ คำถวายพุ่มเงินพุ่มทองเป็นพุทธบูชา (หรือ.................) ❀

ยัคเฆ ภันเต สังโฆ ปะฏิชานาตุ มะยัง ภันเต เอตัง หิรัญญะสุวัณณะคุมพะยุคัง (หรือ...............) พุทธัสสะ ปูชะนัตถายะ อิมัส์มิง อุโบสะถาคาเร นิยยาเทมะ สาธุ โน ภันเต อะยัง พุทธัสสะ ปูชะนัตถายะ หิรัญญะสุวัณณะคุมพะยุคัสสะ ทานัสสะ อานิสังโส อัมหากัญเจวะ มาตาปิตุอาทีนัญจะ ปิยะชะนานัง ทีฆะรัตติง หิตายะ สุขายะ สังวัตตะตุ ฯ

คำแปล ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับทราบ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอมอบถวายพุ่มเงินพุ่มทองทั้งคู่นี้ (หรือ..............) ไว้ ณ พระอุโบสถนี้ เป็นพุทธบูชา ขออานิสงส์แห่งการถวายพุ่มเงินพุ่มทองทั้งคู่ (หรือ..............) เพื่อเป็นพุทธบูชานี้ของข้าพเจ้าทั้งหลาย จงเป็นไปเพื่อประโยชน์ เพื่อความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลายด้วย แก่ปิยชนทั้งหลาย มีมารดาบิดาเป็นต้นด้วย ตลอดกาลนาน เทอญฯ

หมายเหตุ

๑) ถวาย ต้นโพธิ์เงินโพธิ์ทอง ใช้คำว่า หิรัญญะสุวัณณะโพธิรุกขะยุคัง

๒) ถวาย ฉัตรเงินฉัตรทอง ใช้คำว่า หิรัญญะสุวัณณะฉัตตาติฉัตตะยุคัง

๓) ถวาย พรมปูพื้น ใช้คำว่า อิมังโกชะวัง

❁ คำถวายกระถางธูปเป็นพุทธบูชา ❁

ยัคเฆ ภันเต สังโฆ ปะฏิชานาตุ มะยัง ภันเต อิมัง ธูปะภาชะนัง (หรือ ....) สะปะริวารัง พุทธัสสะ ปูชะนัตถายะ อิมัสมิง อาวาเส นิยยาเทมะ สาธุ โน ภันเต อะยัง พุทธัสสะ ปูชะนัตถายะ ธูปะภาชะนัสสะ (หรือ ....) ทานัสสะ อานิสังโส อัมหากัญเจวะ มาตาปิตุ-อาทีนัญจะ ปิยะชะนานัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ สังวัตตะตุ ฯ

คำแปล ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับทราบ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวายกระถางธูป (หรือ..............) พร้อมทั้งของอันเป็นบริวารนี้ ไว้ในโอกาสนี้ เพื่อเป็นพุทธบูชา ขออานิสงส์ แห่งการถวายกระถางธูป (หรือ.................) พร้อมทั้งของอั้งเป็นบริวารนี้ เพื่อเป็นพุทธบูชานี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย จงเป็นไปเพื่อประโยชน์ เพื่อความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลายด้วย แก่ปิยชนทั้งหลาย มีมารดาบิดาเป็นต้นด้วย ตลอดกาลนาน เทอญ ฯ

หมายเหตุ

๑) ถวาย เชิงเทียนทั้งคู่ ใช้คำว่า ปะทีปุปะธานะยุคัง

๒) ถวาย แจกันใส่ดอกไม้ ใช้คำว่า ปุปะผะภาชะนานิ

❁ คำถวายกุฏิ ❁

อิมัง มะยัง ภันเต เอกัง กุฏิง ภิกขุสังฆัสสะ นิยยาเทมะ สาธุ โน ภันเต ภิกขุสังโฆ อิมัง กุฏิง ปะฏิคคัณหาตุ อัมหากัญเจวะ มาตาปิตุอาทีนัญจะ ปิยะชะนานัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ สังวัตตะตุ ฯ **(ถ้าหลายหลังคำว่า "อิมัง" เปลี่ยนเป็น "อิมา" "กุฏิง" เป็น "กุฏิโย" ส่วน "เอกัง" ตัดทิ้ง)**

คำแปล ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลายขอมอบถวายกุฏิหลังนี้ แก่พระภิกษุสงฆ์ ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับกุฏิหลังนี้ เพื่อประโยชน์ เพื่อความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลายด้วย แก่ปิยชนทั้งหลาย มีมารดาบิดาเป็นต้นด้วย ตลอดกาลนาน เทอญฯ

❁ คำถวายศาลาการเปรียญ ❁

ยัคเฆ ภันเต สังโฆ ปะฏิชานาตุ มะยัง ภันเต เอตัง ธัมมะสะภาสาลัง สะปะริวารัง พุทธะสาสะนิกานัง ธัมมะสะวะนาทิปุญญะกะระณัตถายะ พุทธะสาสะเน นิยยาเทมะ สาธุ โน ภันเต อะยัง พุทธะสาสะนิกานัง ธัมมัสสะวะนาทิปุญญะกะระณัตถายะ ธัมมะสะภาสาลายะ ทานัสสะ อานิสังโส อัมหากัญเจวะ มาตาปิตุอาทีนัญจะ ปิยะชะนานัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ สังวัตตะตุ ฯ

คำแปล ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ ขอพระภิกษุสงฆ์ จงรับทราบ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวาย ศาลาการเปรียญหลังนี้พร้อมทั้งของอันเป็นบริวารทั้งหลายเหล่านี้ ไว้ในพระพุทธศาสนา เพื่อประโยชน์เป็นสถานที่บำเพ็ญบุญกุศล มีการฟังธรรมเป็นต้น สำหรับพุทธศาสนิกชนทั้งหลาย ขออานิสงส์ แห่งการถวายศาลาการเปรียญ เพื่อประโยชน์เป็นสถานที่บำเพ็ญกุศล มีการฟังธรรม เป็นต้น สำหรับพุทธศาสนิกชนทั้งหลายนี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย จงเป็นไปเพื่อประโยชน์ เพื่อความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลายด้วย แก่ปิยชนทั้งหลาย มีมารดาบิดาเป็นต้นด้วย ตลอดกาลนาน เทอญ ฯ

คำถวายกำแพงแก้ว (กำแพงอุโบสถ)

ยัคเฆ ภันเต สังโฆ ปะฏิชานาตุ มะยัง ภันเต เอตัง ระตะนะปาการะปะริกเขปัง สะปะริวารัง พุทธัสสะ ปูชะนัตถายะ พุทธะสาสะเน นิยยาเทมะ สาธุ โน ภันเต อะยัง พุทธัสสะ ปูชะนัตถายะ ระตะนะปาการะปะริกเขปัสสะ ทานัสสะ อานิสังโส อัมหากัญเจวะ มาตาปิตุ-อาทีนัญจะ ปิยะชะนานัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ สังวัตตะตุ ฯ

คำแปล ข้าพเจ้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับทราบ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอมอบถวายกำแพงแก้ว พร้อมทั้งของอันเป็นบริวารทั้งหลายเหล่านี้ ไว้ในพระพุทธศาสนา เพื่อเป็นพระพุทธบูชา ขออานิสงส์ แห่งการถวายกำแพงแก้วเพื่อเป็นพุทธบูชานี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย จงเป็นไป เพื่อประโยชน์ เพื่อความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลายด้วย แก่ปิยชนทั้งหลาย มีมารดาบิดาเป็นต้นด้วย ตลอดกาลนาน เทอญ ฯ

คำถวายลูกนิมิตสีมา (หรือ...........................)

ยัคเฆ ภันโฆ ปะฏิชานาตุ มะยัง ภันเต เอตานิ สีมานิมิตตานิ (หรือ ....) สะปะริวารานิ พุทธัสสะ ปูชะนัตถายะ สังฆัสสะ นิยยาเทมะ สาธุ โน ภันเต อะยัง พุทธัสสะ ปูชะนัตถายะ สีมานิมิตตานัง (หรือ ....) ทานัสสะ อานิสังโส อัมหากัญเจวะ มาตาปิตุ-อาทีนัญจะ ปิยะชะนานัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ สังวัตตะตุ ฯ

คำแปล ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับทราบ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอมอบถวายลูกนิมิตสีมา (หรือ....................) พร้อมทั้งของอันเป็นบริวารทั้งหลายเหล่านี้ แก่พระภิกษุสงฆ์ เพื่อเป็นพุทธบูชา ขออานิสงส์แห่งการถวายลูกนิมิตสีมา (หรือ ....) เพื่อเป็นประโยชน์ เพื่อความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลายด้วย แก่ปิยชนทั้งหลาย มีมารดาบิดาเป็นต้นด้วย ตลอดกาลนาน เทอญ ฯ

หมายเหตุ

๑) ถวาย ซุ้มพัทธสีมา ใช้คำว่า เอตัง พัทธะสีมาโกฏฏะกัง

๒) ถวาย ซุ้มประตู ใช้คำว่า เอตัง ทะวาระโกฏฐะกัง

๓) ถวาย บานหน้าต่าง ใช้คำว่า เอตานิ วาตะปานะทะวาฏานิ

๔) ถวายซุ้มหน้าต่าง ใช้คำว่า เอตัง วาตะปานะโกฏฐกัง

คำถวายผ้าห่มพระพุทธรูป - พระเจดีย์

ยัคเฆ ภันเต สังโฆ ปะฏิชานาตุ มะยัง ภันเต อิมัง วัตถัง สะปะริวารัง พุทธัสสะ ปูชะนัตถายะ สังฆัสสะ นิยยาเทมะ สาธุ โน ภันเต อะยัง อิมินา วัตเถนะ พุทธัสสะ ปูชา อัมหากัญเจวะ มาตาปิตุอาทีนัญจะ ปิยะชะนานัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ สังวัตตะตุ ฯ

คำแปล ข้าแต่ภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับทราบ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวายผ้าผืนนี้ พร้อมทั้งของอันเป็นบริวารนี้ แก่พระภิกษุสงฆ์ เพื่อเป็นพุทธบูชา ขอการบูชาพระพุทธเจ้าด้วยผ้าผืนนี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย จงเป็นไปเพื่อประโยชน์ เพื่อความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลายด้วย แก่ปิยชนทั้งหลาย มีมารดาบิดาเป็นต้นด้วย ตลอดกาลนาน เทอญ ฯ

หมายเหตุ

๑) ถวาย พระธาตุของพระอรหันต์ ใช้คำว่า เอตา อะระหะโต ธาตุโย

เพิ่มเติม คำภาวนา

คำชี้แจง การใช้ภาษาบาลีถวายทานต่างๆ

๑. สิ่งของที่นำถวาย เคลื่อนที่ได้ และยกเพียงคนเดียว สมควรแก่สมณะบริโภคใช้สอยควรใช้คำถวายว่า

โอโณชะยามะ	แปลว่า	ขอน้อมถวาย
ปะฏิคคัณหาตุ	แปลว่า	ขอจงรับ

๒. สิ่งของที่ไม่สามารถจะพาเคลื่อนที่ไปได้ก็ดี หรือของ,หนัก,ใหญ่โต ขนาดคนเดียวยกไม่ไหวก็ดี และสิ่งของที่ไม่สมควรแก่สมณะบริโภคใช้สอย ควรใช้คำถวายว่า

นิยยาเทมะ	แปลว่า	ขอน้อมถวาย	แทนคำว่า โอโณชะยามะ
ปะฏิชานาตุ	แปลว่า	จงรับทราบ	แทนคำว่า ปะฏิคคัณหาตุ

คำถวายผ้าป่าของหลวงปู่ครูบาชัยวงศาพัฒนา

สาธุ โอกาสะ มะยัม ภันเต อิมานิ ธูปะบุปผาราชาทานัง สมณบริขาระจีวระบังสุกุละ-ทานัง สหะปริวาระทานัง ปัจจัยยะรุกขังทานัง (กิ่งไม้) นานาวัตถุทานัง อาจาริยะ ภิกขุตุมหัง สักกัจจัง เตมะ ปูเชมะ

ทุติยัมปิ มะยัม ภันเต...

ตติยัมปิ มะยัม ภันเต...

อิทัง โน อัมหากัง ทีฆะระตา อัตถายะ หิตายะ สุขายะ ยาวะนิพพานายะ สังวะทันตุโน

คำถวายผ้ากฐินและบริวารกฐิน

สาธุ โอกาสะ มะยัมภันเต อิมานิ ธูปะบุปผาราชาทานัง กฐินะจีวระทุสัง กฐินนะ-บริวาระทานัง สมณะบริขาระทานัง สหบริวาระนานาวัตถุ ปัจจัยยะทานัง พุทธะ ธัมมะ ภิกขุตุมหัง สักกัจจัง เตมะ ปูเชมะ

ทุติยัมปิ มะยัมภันเต...

ตติยัมปิ มะยัมภันเต...

อิทัง โน อัมหากัง ทีฆะระตา อัตถายะ หิตายะ สุขายะ ยาวะนิพพานายะ สังวะทันตุโน

คำอนุโมทนา (ซึ่งทานของท่าน)

สาธุ สาธุ อนุโมทามิ อิมินา ปุญญะทาเนนะ มุตตมัง มหัพพลัง มหานิพพานัง ปรมัง สุขัง (๓ ครั้ง) (หรือ อิมินา ทานะ มุตตมัง อหัง อนุโมทามิ)

ทานแล้วหยาดน้ำแผ่กุศลผลบุญ

อิมินา ปุญญะกัมเม นาจะ ภาเว ทานัง มัยหัง อุทิสัง สัพเพเทวา สุขิตาโหนตุ สัพเพสัตตา สุขิตา โหนตุ สัตสุข สัตสุข สัตสุข

(อีกบทหนึ่ง)

อิมินา ปุญญะพลัง มหาทานะ (หรือ ทานะ) กัมมัง มัยหัง อุทิสัง สัพเพเทวา สุขิตา โหนตุ สัพเพสัตตา สุขิตา โหนตุ สัตสุข สัตสุข สัตสุข

คำถวายทานทั่วไป

สาธุ โอกาสะ มะยัมภันเต อิมานิ (มีของมาก หรือ อิมัง ถ้ามีของน้อย) ธูปะบุบผาราชาทานัง สุคันโธทะ กังทานัง (น้ำส้มป่อย) พุทธรูปัง ทานัง, จีวระทานัง, ปัจจัยยะเกตุปัตตกาทานัง (ธนบัตร), คิลานะปัจจัยไทยะวัตถุทานัง (ของรวมหลายอย่าง), โภชนะภิกขุหาระทานัง (อาหาร), อาจาริยะ ภิกขุตุมหัง (หรือภิกขุสังฆัสสะ ถ้ามีตั้งแต่ ๔ องค์ขึ้นไป) สังกัจจังเตมะ ปูเชมะ

ทุติยัมปิ มะยัมภันเต...

ตติยัมปิ มะยังภันเต...

อิทังโน อัมหากัง ทีฆะรัตตา อัตถายะ หิตายะ สุขายะ ยาวะนิพพานายะ สังวะทันตุ โน

จบบริบูรณ์

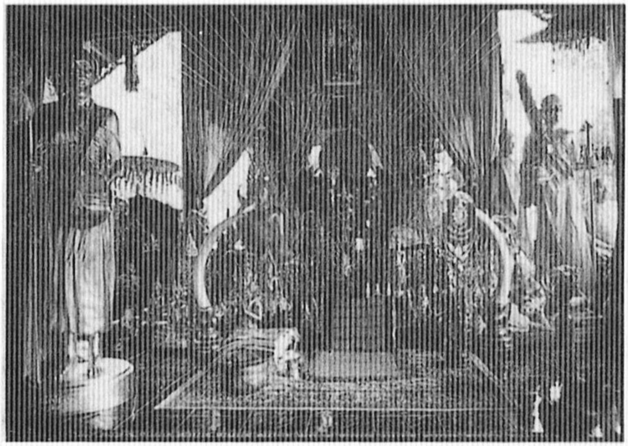

ข้าพเจ้า นางสุธาสินี นิติสาครินทร์ ได้จัดพิมพ์หนังสือธรรมบท พระพุทธบาท ๔ รอย เพื่อแจกเป็นธรรมทาน ด้วยความศรัทธาอย่างมั่นคงต่อพระพุทธศาสนา และขอน้อมถวายเป็นพุทธบูชา

ขอโมทนาความสำเร็จ ความศักดิ์สิทธิ์ของพุทธะทั้งปวง
ขอสรรพสัตว์ทั้งปวง ได้ซึ่งนิพพานสมบัติโดยฉับพลัน

เชื่อมั่นจิตเบิกบาน
ผ่องใสหนุนสงบ
สุขช่วยสมาธิ
เห็นจริงปัญญาเกิด
เบื่อหน่ายกองสังขาร
ละตัณหาหลุดพ้น
ญาณนั้นบริสุทธิ์
สำเร็จอรหันต์

สรรพสัตว์ปราศจากทุกข์ด้วยบุญนี้
บุญเลิศนี้ทั่วถึงทุกชีวัน
บรรลุถึงนิพพานโดยฉับพลัน
สำเร็จพลันสุดยอดธรรมธาตุ
สรรพสิ่งเกื้อหนุนธาตุธรรมนี้
กุศลนี้คงคู่โลกธาตุ
รัศมีสว่างทุกชนชาติ
ธรรมชาติเปล่งแสงบุญนี้เอย

หลวงปู่เทพโลกอุดร

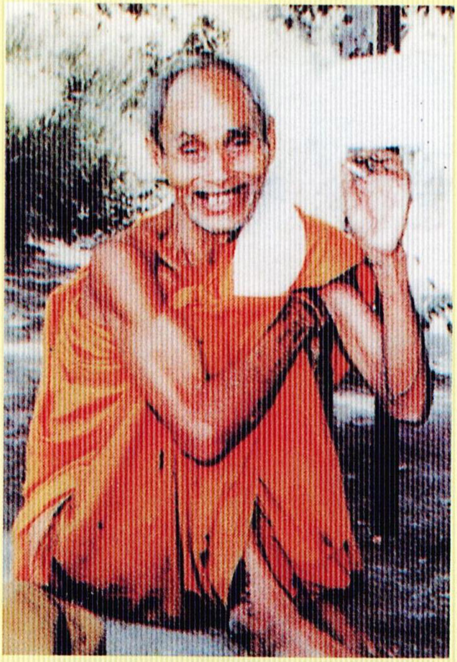

หลวงปู่สรวง

หลวงปู่ครูบาเที่ยงธรรม

หลวงปู่อิ่ง

หลวงปู่หมุน

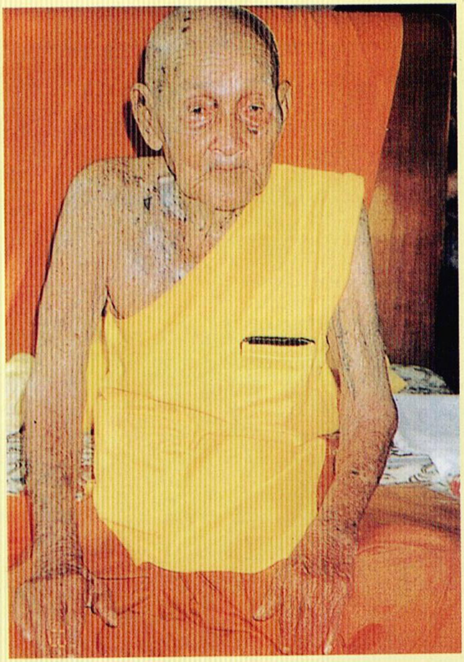

หลวงปู่กอง

หลวงปู่ละมัย

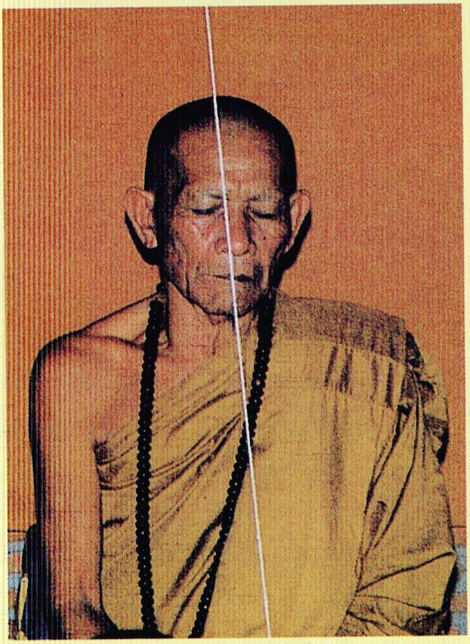

หลวงปู่จันทร์หอม

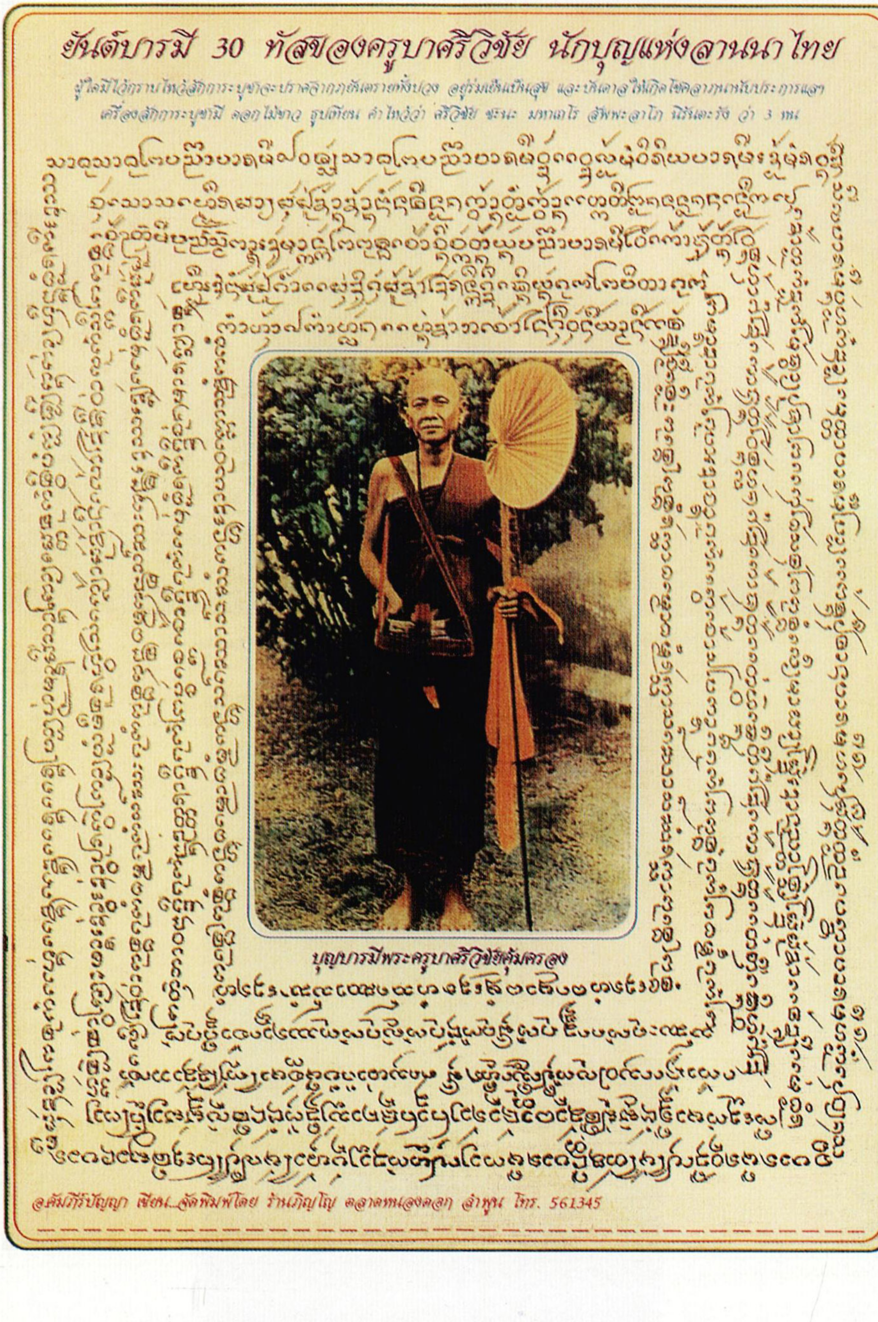

ครูบาเจ้าศรีวิชัย นักบุญแห่งล้านนาไทย

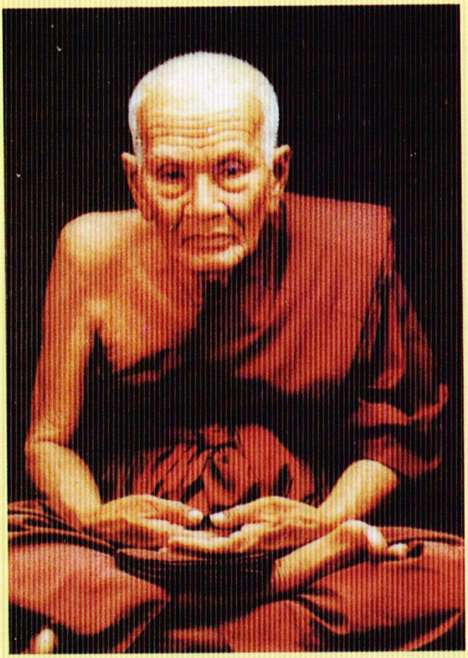

หลวงปู่ทวด วัดช้างให้

สมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต พรหมรังสี)

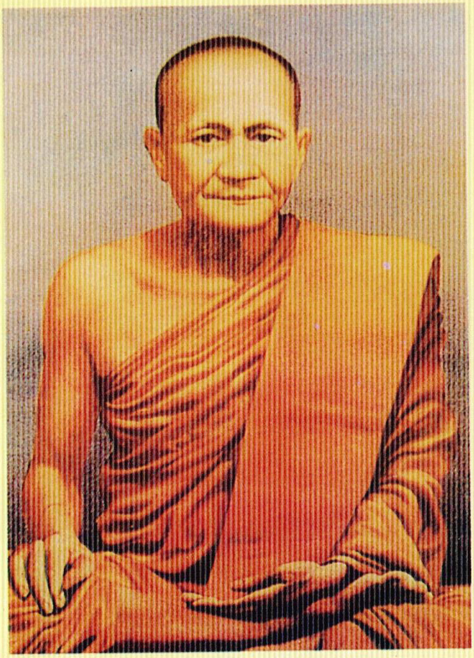

หลวงพ่อปาน โสนันโท วัดบางนมโค

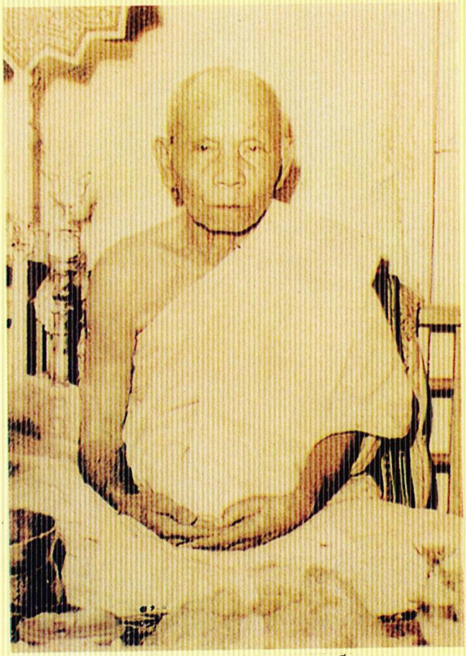

ท่านพ่อคล้าย วาจาสิทธิ์

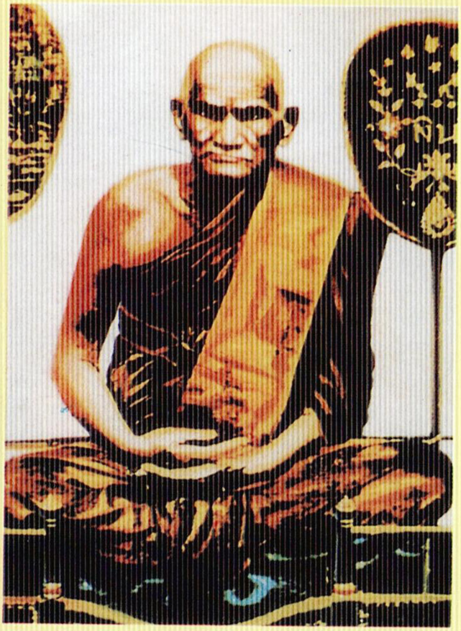

หลวงพ่อเงิน พุทธโชติ วัดบางคลาน

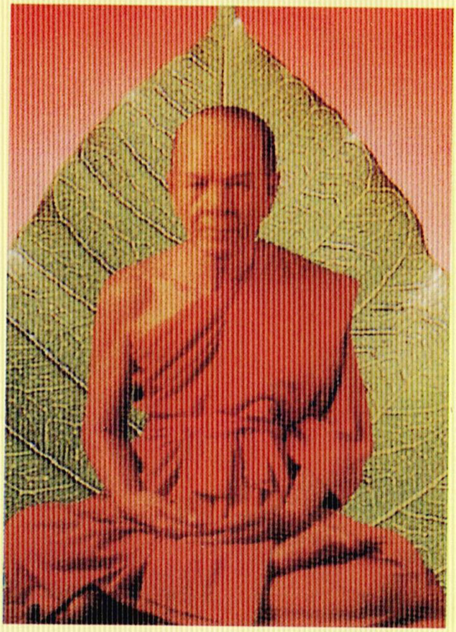

หลวงพ่อสด วัดปากน้ำ

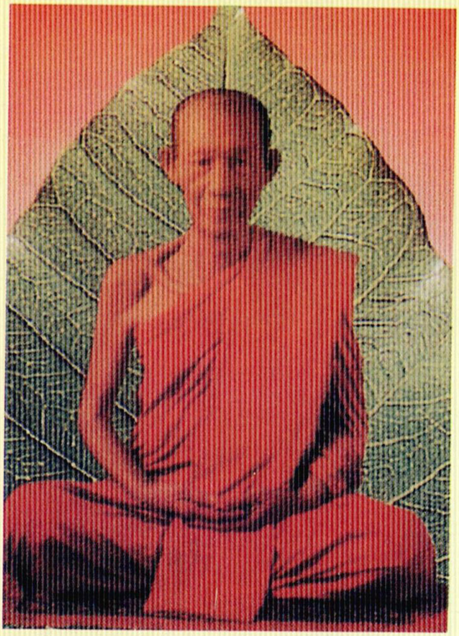

หลวงพ่อเกษม เขมโก สุสานไตรลักษณ์

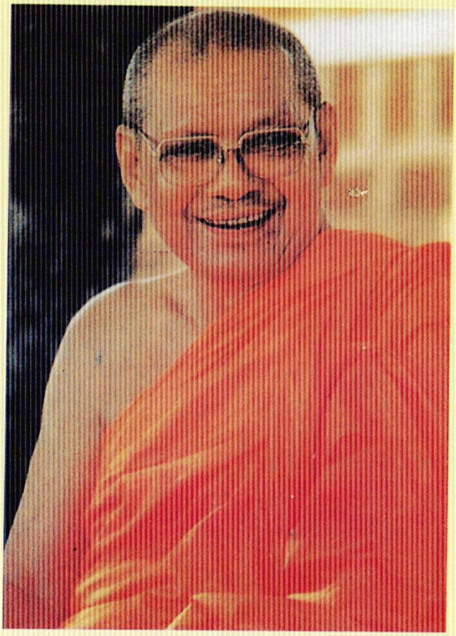

หลวงพ่อฤๅษีลิงดำ วัดท่าซุง

พระอุบาลีคุณูปาจารย์ (สิริจันโท จันทร์)

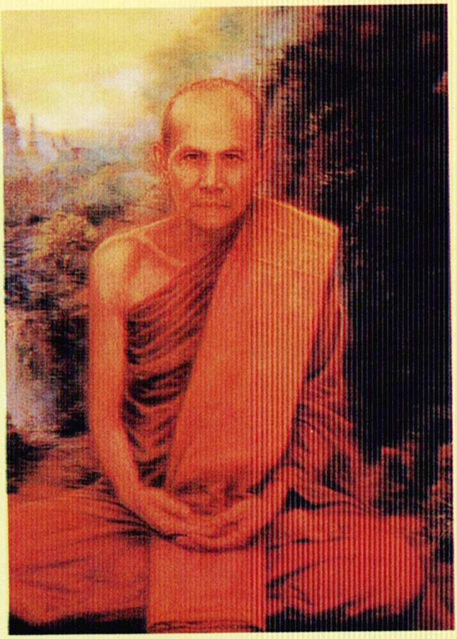

หลวงปู่มั่น ภูริทัตโต

หลวงปู่ชอบ ฐานสโม

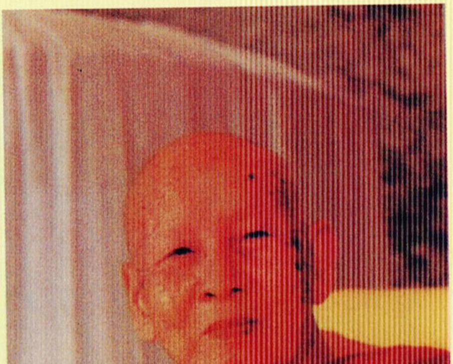

หลวงปู่เทสก์ เทสรังสี

หลวงปู่สิม พุทธาจาโร

หลวงปู่เหรียญ วรลาโภ

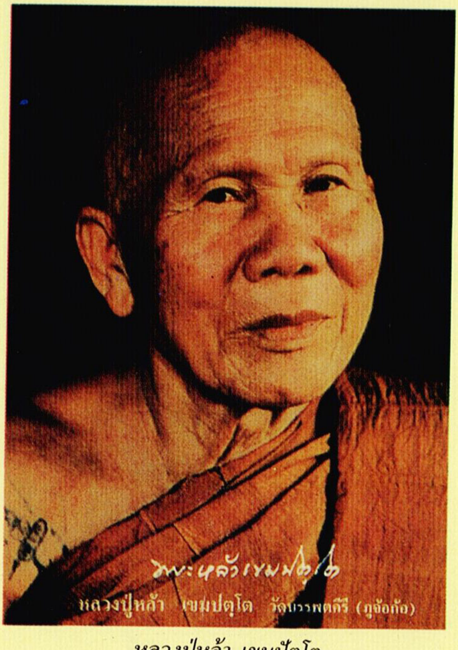

หลวงปู่หล้า เขมปัตโต

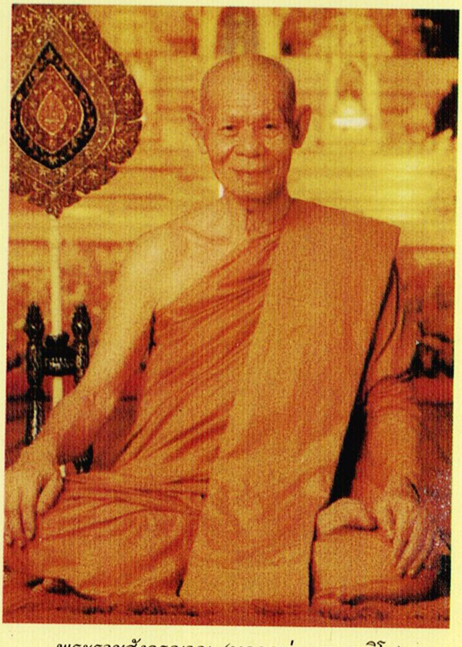

พระราชสังวรญาณ (หลวงพ่อพุธ ฐานิโย)

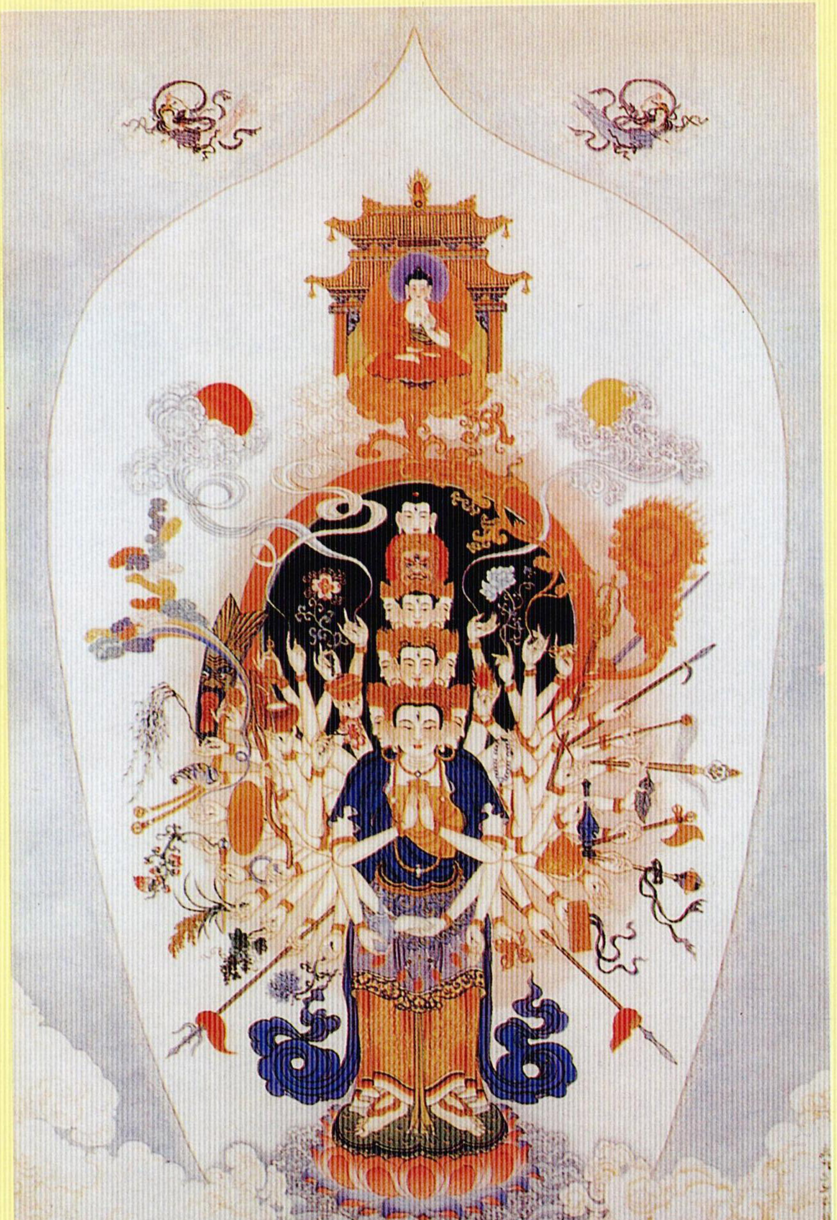

พระอวโลกิเตศวร มหาโพธิสัตว์ (เจ้าแม่กวนอิม)

พระศรีอาริยเมตไตรย

วัดท่าซุง จ.อุทัยธานี

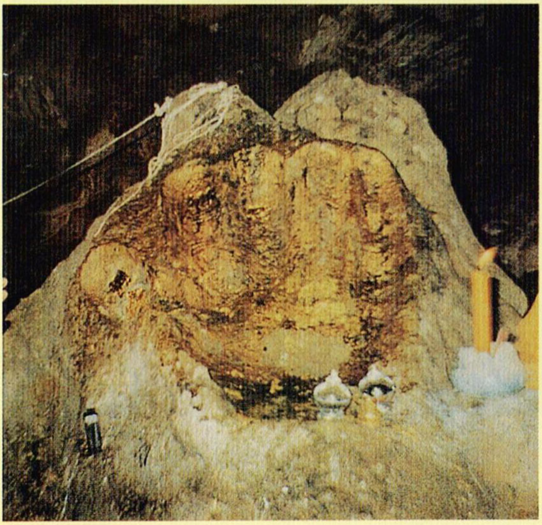

รอยฝ่าพระหัตถ์ ถ้ำพระพุทธบาท
บ้านหมอกจำแป ต.หมอกจำแป
อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน
สถานที่ศักดิ์สิทธิ์อีกแห่งในภาคเหนือ

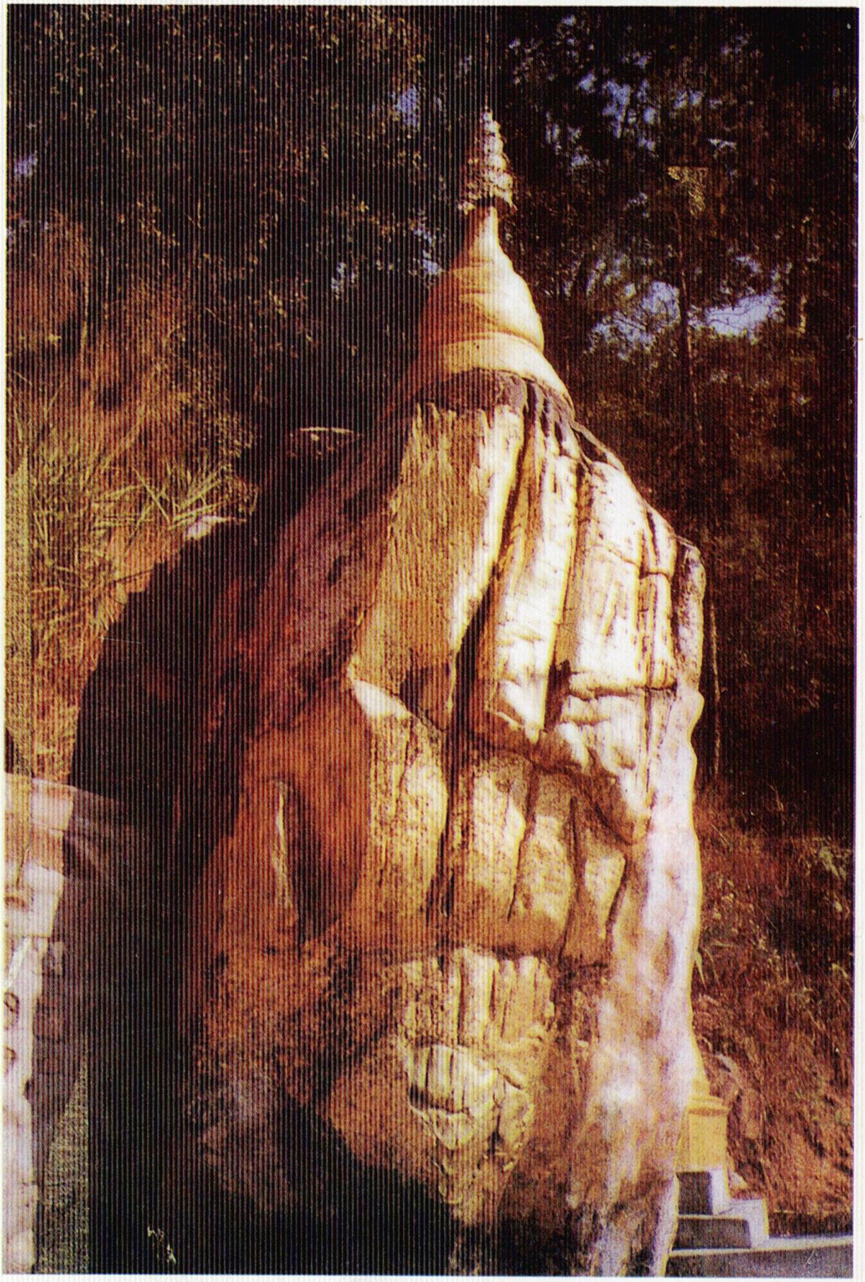

ฝ่าพระหัตถ์ ๔ รอย มณฑลสิบสองปันนา

ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

ฝ่าพระหัตถ์ ๔ รอย

มณฑลสิบสองปันนา

ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน